

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
YENİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

KERİME NADİR'İN ROMANLARINDA AŞK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

PINAR YEŞİLYURT

İSTANBUL, 2013

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
YENİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

KERİME NADİR'İN ROMANLARINDA AŞK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

PINAR YEŞİLYURT

TEZ DANIŞMANI: DOÇ. DR. BAKİ ASİLTÜRK

İSTANBUL, 2013

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek lisans öğrencisi Pınar YEŞİLYURT'un "Kerime Nadir'in Romanlarında Aşk" konulu tez çalışması jürimiz Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalı yüksek lisans tezi olarak ~~oy birliği~~ oy çokluğu ile başarılı bulunmuştur.

Tez Danışmanı : Doç.Dr. Baki ASILTÜRK
Üniversitesi Marmara Üniversitesi

Üye : Prof.Dr. Harun DUMAN
Üniversitesi Marmara Üniversitesi

Üye : Yrd.Doç.Dr. Ali KARACA
Üniversitesi Marmara Üniversitesi

İmza

ONAY

Yukarıdaki jüri kararı Enstitü Yönetim Kurulu' nun ..15...07.../ 2013 tarih ve 2013/13-5 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof.Dr. Gülşen SEYHAN ALIŞIK
Müdür

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
ÖNSÖZ	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
GİRİŞ	1
I. BÖLÜM: KERİME NADİR'İN ROMANLARINDAKİ AŞK ALGISI.....	9
II. BÖLÜM: KERİME NADİR'İN ROMANLARINDA AŞKIN	
BAŞLANGICI	16
2.1. Âşıkları Cezbeden Fizyolojik Unsurlar	16
2.2. Kişinin İç Dünyasında Aşkın Başlangıcı	18
2.3. Kişinin Temas Ettiği Dış Dünyada Aşkın Başlangıcı	21
2.3.1. Gözler ve Bakışlar	23
2.3.2. Koku	25
2.3.3. Beden Güzelliği ve Cinsellik	27
2.3.4. Ses	30
III. BÖLÜM: KERİME NADİR'İN ROMANLARINDA AŞKIN SEYRİ.....	33
3.1. İtiraf lar	33
3.2. Aşk ve Acı	38
3.3. Aşk ve Mutluluk	40
3.4. Aşkla Bağlantılı Diğer Durumlar	43
3.4.1. Olumlu Durumlar	43
3.4.2. Olumsuz Durumlar	46
3.5. Sevgili ile Bir Arada Olma Durumu	48
3.5.1. Buluşma	49
3.5.2. Birlikte Eğlenme	49
3.5.3. Sevgiliyle Konuşma ve Sevgiliye Hitap Biçimleri	51
IV. BÖLÜM: KERİME NADİR'İN ROMANLARINDA AŞKIN	
SONUÇLARI	54
4.1. Vuslatsız Aşklar	54
4.1.1. Vuslatın Önündeki Engeller	55

4.1.1.1. Kişinin İçsel Engelleri	55
4.1.1.2. Dışsal Engeller	56
4.2. Vuslatı Olan Aşklar	57
4.2.1. Aşk ve Evlilik	59
4.2.1.1. Kadın ve Erkek Karakterler İçin İdeal Eş Tipi	59
4.2.1.2. Evlilik Dışı Aşk Birlikteliği.....	61
SONUÇ	64
KERİME NADİR'İN “AŞK” TEMALİ ROMANLARININ ÖZETLERİ.....	73
İNCELENEN ROMANLAR.....	312
KAYNAKÇA	313

ÖNSÖZ

Kerime Nadir 1937-1981 tarihleri arasında popüler aşk romanları yazmış bir isimdir. Aşkın kadın ve erkek karakterlerin yaşantısını değiştiren olumlu ve olumsuz durumlarını konu alan eserler kaleme almıştır. Aşkın vazgeçilmezliğini vurgulamıştır.

Hazırlanan bu yüksek lisans tezinde, Kerime Nadir'in yaklaşık kırk romanı içinden; genel aşk kurgusunu temsilen on sekiz romanın kapsamlı özetleri sunulmuş ve bunların değerlendirmeleri yapılmıştır. Böylece, yazarın bireyin mutluluğunu ön plana çıkarıp bunun aile kanalıyla topluma yayılmasını sağlayan edebi anlayışının ortaya konması için katkıda bulunulmuştur. Kerime Nadir üzerine yapılmış akademik çalışmalardan daha detaylı olarak aşk algısının romandaki karakterler ve olay örgüsü üzerinden nasıl ele alındığı incelenmiştir.

Bu çalışmanın hazırlanmasındaki tüm değerli katkılarından ötürü Danışman Hocam Doç. Dr. Baki ASİLTÜRK' e, Sayın Prof. Dr. Harun DUMAN' a ve Yrd. Doç. Dr. Ali KARACA' ya teşekkürlerimi sunar; çalışmamızın, Yeni Türk Edebiyatı alanında bu konu ile ilgili yapılacak diğer çalışmalara yol gösterici olmasını temenni ederim.

Pınar Yeşilyurt

ÖZET

Popüler edebiyatın önemli kadın yazarlarından olan Kerime Nadir, 1940'lı yıllarla 70'li yıllar arasında çok okunan, defalarca baskı yapan romanlar kaleme almıştır. Kerime Nadir'in romanlarında “aşk” en önemli temadır. İrili ufaklı yaklaşık kırk romanı yayımlanmış olan yazar, birkaçı dışında eserlerinde aşk konusunu daima önde tutmuştur. Dehşet Gecesi, Bir Çatı Altında gibi bazı romanlarında aşk dışında konulara yer vermiş olsa da onun popüler bir yazar olarak geniş okur kitlesi tarafından tanınmasını sağlayan eserleri aşk romanlarıdır: Hıçkırık, Son Hıçkırık, Sonbahar, Samanyolu, Aşk Hasreti, Ormandan Yapraklar, Posta Güvercini, Aşk Bekliyor, Aşka Tövbe, Gümüşselvi...

Kerime Nadir'in romanlarındaki aşkın kadın ve erkek karakterlerin bireysel dünyalarındaki karşılığını ve dolayısıyla yazarın aşk algısını tespit etmeye çalıştık. Kırka yakın roman içinden genel kurguyu temsilen on sekiz romanı incelememize aldık. Romanlardaki aşk algısını, aşkın başlangıç ve seyir aşamalarını ve vuslatla ilişkisini sırasıyla inceledik. Çalışmamıza konu edilen romanların geniş özetlerini son bölüme ekledik.

Anahtar Kelimeler: Kerime Nadir, aşk, acı, kavuşma, ayrılık.

ABSTRACT

Kerime Nadir, who is among the important women writers of the modern turkish litterature, is the author of novels which have been widely read in 70's and which have been published many times. "Love" is the most prominent theme in Kerime Nadir's novels. The famous author has written about fourty novels of different size most of which treat of this theme. Although Kerime Nadir has also worked on topics other than love, its her love novels –such as *Dehşet Gecesi* (The Horror Night) and *Bir Çatı Altında* (Under the Same Roof)- which made her known by the grand public: *Hıçkırık*, *Son Hıçkırık*, *Sonbahar*, *Samanyolu*, *Aşk Hasreti*, *Ormandan Yapraklar*, *Posta Güvercini*, *Aşk Bekliyor*, *Aşka Tövbe*, *Gümüşselvi*...

In this work, we have tried to define the perception of love in the personal lives of the male and female characters of Kerime Nadir, and therefore, Kerime Nadir's own perception of love. We have included eighteen novels of hers among fourty written works. We have investigated respectively the perception of love in her novels, the beginning of the love she describes, the path that love follows and its relationship with reunion. Detailed summaries of the novels used in this work have been presented in the last section of this thesis.

Keywords: Kerime Nadir, love, pain, reunion, separation.

GİRİŞ

Kerime Nadir (Azrak) 5 Şubat 1917'de İstanbul'da doğmuştur. Mısır Kadısı Şebinkarahisar'lı Hattatzade Yahya Reşit Efendi'nin torunu Maliyeci Nadir Bey ile Zehra Hanım'ın kızıdır. 1935'te İstanbul Bebek Saint Joseph Sörleri Okulu'nu bitirmiş ve ardından özel eğitimler almıştır.

Romancının Dünyası adlı anı kitabında belirttiğine göre, çocukluğunda yaz aylarını genellikle teyzelerinin Beylerbeyi ve Çamlıca yolundaki köşklerinde geçirmiştir. Çocukluğun güzel günlerine dair bu anılar onun romanlarında mekân kurgusunun temelini teşkil eder.

“İki evliliğinin ikisi de uzun ömürlü olmaz.”¹
Uzun yıllar Maçka Palas'ta yaşar. Yakalandığı kanser hastalığı sonucu 20 Mart 1984'te İstanbul'da vefat eder. Feriköy Mezarlığı 23. adada yer alan ebedi istirahatgâhına defnedilir.

1940-1970 yıllarında edebiyatımıza damgasını vuran romancılarımızdan biridir ve anılarında açıkladığı üzere okuma alışkanlığı kazanmasında anne babasının büyük etkisi vardır. On yaşlarında iken, uydurduğu masalları etrafına topladığı çocuklara anlatır. Sörleri baskısına rağmen iyi bir okuyucudur ve okuduğu kitapları kendi zihninde tamamlamaktan büyük zevk duymaktadır. Bu zevk zamanla, kendi eserini yazma yönünde kuvvetli bir isteğe dönüşür.

Zevkle okuduğu ve etkisinde kaldığı yazarları, içinde uyanan roman yazma hevesini Romancının Dünyası'nda şöyle ifade eder: “Saint Joseph'i bitirdiğim yıl, Halit Ziya Uşaklıgil, Halide Edip Adıvar, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Peyami Safa ve Ömer Seyfettin gibi büyük Türk kalemlerinin yapıtları yanında, Burhan Cahit'i, Güzide Sabri'yi, Ethem İzzet Benice'yi, Esat Mahmut Karakurt'u da okuyordum hâlâ... O günlerde Akşam gazetesinde Muazzez Tahsin Berkant'ın 'Bahar Çiçeği' romanı

¹ <http://tr.writersofturkey.net/index.php?title>

yayınlanmaya başlamıştı. Yıllar yılı okuduğum onca ağır eserden sonra bu romanlar bana hafif geliyordu. Ama, tatlı, hoş bir çekicilikleri vardı.

Bir gün de bize gelen bir konuk hanım elindeki Yarımay Dergisi'ni unutup gitmişti. Bu dergiyi ilk defa görüyordum. Orada Cahit Uçuk'la, Mükerrerem Kâmil Su'yu tanıdım. Eski ünlü adların yanında yeni tanıdığım bu yazarların, yazılarındaki konular, duygular ve olayların anlatılışı bana, benim yazılarımdaki kadar doğal göründü. Bu durum bana da yazılarımı yayınlama isteği ve cesareti verdi. 'Ben de yazılarımı yayınlayabilsem!' diye bir hevese kapıldım bu kez de... Fakat bu yolda bana kim yardım edecekti?..”²

Doğan Hızlan, Kerime Nadir için yazdığı bir makalede onun eserleri hakkında şu yorumu yapar: “Yazarla eseri arasındaki şeffaf benzerliği yaşadım. Kendi romanlarının kahramanlarından biriydi. Hisseden insanlara sevgiyle bakan. Önceki kuşaklar, aşkları/aşklarını bu kitaplarda yaşadı, ağladılar, acı çektiler. Çoğunlukla kavuşamadılar çok azı da vuslata erdi. Ama söyleyemedikleri kalp ağrılarını, bir sır gibi sakladıkları kırgınlıklarını o romanlarda buldular. Gerçekti okudukları, gerçekçiydi o romanlar.”³ Aynı makalede Doğan Hızlan, Selim İleri'nin Kerime Nadir için yatığı yorumu da yer verir: “Edebiyat tarihinin bu iki yazara (Kerime Nadir ve Muazzez Tahsin Berkand) özellikle de Kerime Nadir'e çok büyük haksızlık yaptığı kanısındayım. Kerime Nadir hiç de yabana atılacak bir romancı değil, mesela 1942'de yazılmış Gelinlik Kız adındaki roman iddia ediyorum Türk edebiyatındaki ilk ve çok önemli bir feminist roman. Bir genç kadının tek başına ayakta kalma mücadelesini 60 yıl önce yazmış Nadir. Ben Hıçkırık'ı ilk okuduğum zaman 13-14 yaşındaydım, sonra bir-iki kez daha göz atmışımdır. Şimdi 52 yaşındayım ve kitabı tekrar okurken bazı yerlerinde gözlerimden yaşlar aktı.”⁴

İlk romanı “Yeşil Işıklar” ise 1937'de yayınlanmıştır. Şiir yazmaya başlamasının ardından ilk öyküleri Servet-i Fünun, Uyanış, Yarımay gibi dergilerde yayımlanmıştır. Romanları genellikle anlaşılmalı olduğu İnkılâp Kitabevi tarafından basılmadan önce gazete ve dergilerde tefrika edilmiştir. Düz yazı türündeki çalışmaları Aydıbir, Yedigün, Hayat dergilerinde çıkmıştır. Yirmi'den fazla baskısı yapılan Hıçkırık adlı romanıyla ülke çapında tanınmıştır. Kaleme aldığı aşk ve karasevda romanları, tefrika edildikleri yıllarda gazetelerin tirajını artırmıştır.

² Romancının dünyası, s.18

³ Doğan Hızlan, “Bayram İçin Akide Şekeri Gibi Romanlar”, *Hürriyet Gösteri*, 15.12.2001

⁴ Doğan Hızlan, “Bayram İçin Akide Şekeri Gibi Romanlar”, *Hürriyet Gösteri*, 15.12.2001

Kerime Nadir 1937'den 1984 yılına kadar otuz dokuz roman, bir öykü ve bir de yazarlık anılarını derlediği anı kitabı yayımlanmıştır. Romanları iki yüzden fazla baskı ve beş milyondan fazla satış yapmıştır

Bazen birkaç kez olmak üzere pek çok eseri, film senaryosu haline getirilmiş ve sinemaya aktarılmıştır. Sinemaya aktarılan romanları şunlardır: Seven Ne Yapmaz? (Yön. Şadan Kâmil, 1947; Yön. Orhan Aksoy, 1970), Hıçkırık (Yön. Atıf Yılmaz, 1953; Yön. Orhan Aksoy, 1965), Son Beste (Yön. Dr. Arşavir Alyanak, 1955), Funda (Yön. Nişan Hançer, 1958; Yön. Mehmet Dinler, 1968), Samanyolu (Yön. Nevzat Pesen, 1959; Yön. Orhan Aksoy, 1967), Sonbahar (Yön. Nişan Hançer, 1959), Boş Yuva (Yön. Memduh Ün, 1961), Şahane Kadın (Aşk Rüyası romanından) (Yön. Nevzat Pesen, 1961), Aşk Bekliyor (Yön. Ümit Utku, 1962), Esir Kuş (Yön. Ümit Utku, 1962), Aşka Tövbe (Yön. Orhan Elmas, 1963; Yön. Türker İnanoğlu, 1968), Posta Güvercini (Yön. Nevzat Pesen, 1965); Günah Bende mi? (Yön. Nevzat Pesen, 1969), Uykusuz Geceler (Yön. Orhan Aksoy, 1969), Güller ve Dikenler (Yön. Nejat Saydam, 1970), Son Hıçkırık (Yön. Ertem Eğilmez, 1971), Sisli Hatıralar (Yön. Nejat Saydam, 1972), Dert Bende (Yön. Orhan Elmas, 1973), Zambaklar Açarken (Yön. Nejat Saydam, 1973)⁵

Romanları; Akşam, Cumhuriyet, Demokrat İzmir, Hakikat, Halkın Sesi, Hayat, Hürriyet, İstanbul Ekspres, Son Posta, Tan, Tasvir, Tercüman, Vatan, Yedigün, Yeni Gazete, Yeni İstanbul gibi dergi ve gazetelerde tefrika edilmiştir. 1950 yılında Cumhuriyet gazetesinden Kerime Nadir'e yeni bir teklif gelmiştir ve bunun üzerine *Posta Güvercini* isimli romanı, *Cumhuriyet*'te ve Fransızcaya çevrilerek *République* gazetesinde yayımlanmıştır.⁶

Döneminde gazetelerin tirajlarını arttıran en önemli etkenlerden biri olarak görülen Kerime Nadir romanlarını yayımlamak için basın dünyasında büyük bir rekabet yaşanmıştır. Bununla ilgili olarak Kerime Nadir, *Romancının Dünyası* adlı anı kitabında birçok olay anlatmaktadır. Bunlardan biri de şöyle aktarılmaktadır: 1948 yılında Hürriyet gazetesi yayın hayatına Refik Halit Karay'ın *Bizim Hayatımız* romanıyla başlamış ve bir süre sonra gazetenin sahibi Sedat Simavi, Kerime Nadir'i arayarak şöyle demiştir: “Refik Halit’in romanı tutmadı. Gazetenin tirajı düşüyor... Bize acele bir şey hazırlamanız mümkün mü?”. Bunun üzerine Kerime Nadir, “elinde hazır bulunan” *Aşk Rüyası* romanını gazeteye vermiştir. Bu roman, afişler ve el ilanlarıyla duyurulduktan

⁵ <http://tr.writersofturkey.net/index>.

⁶ <http://tr.writersofturkey.net/index>.

sonra *Hürriyet* gazetesinde tefrika edilmiş ve gazetenin tirajında umulandan fazla bir artış gözlemlenmiştir.

Doğan Kitap'ın, 2001 yılında Selim İleri editörlüğünde “Aşka Davet” başlığıyla oluşturduğu dizide Kerime Nadir'in romanları yeniden yayımlanmaya başlamış ve bu dizi büyük bir ilgi görmüştür.

Kronolojik basıma göre eserleri şunlardır: Yeşil Işıklar (1937), Hıçkırık (1938), Günah Bende mi? (1939), Seven Ne Yapmaz (1940), Gönül Hırsızı (1941), Sonbahar (1943), Gelinlik Kız (1943), Mücrim (Suçlu) (Öykü) (1943), Uykusuz Geceler (1945), Aşka Tövbe (1945), Kahkaha (1946), Balayı (1946), Ormandan Yapraklar (1948), O Gün Gelecek mi? (1948), Aşk Rüyası (1949), Posta Güvercini (1950), Ruh Gurbetinde (1953), Pervane (1955), Son Hıçkırık (1956), Kırık Hayat (1957), Esir Kuş (1957), Sonbahar (1958), Aşk Bekliyor (1959), Gümüşselvi (1960), Boş Yuva (1962), Bir Aşkın Romanı (1962), Dehşet Gecesi (1963), Suya Düşen Hayal (1964), Suçlu/Mücrim (Öykü) (1966), Saadet Tacı (1966), Sisli Hatıralar (1967), Güller ve Dikenler (1972), Zambaklar Açarken (1973), Karar Gecesi (1973), Dert Bende (1973), Kaderin Sırrı (1976), Bir Çatı Altında (1979), Romancının Dünyası (Anı) (1981) olarak sıralanabilir.

Kerime Nadir'in romanlarında karşılık görmeyen veya kavuşamayan âşıklar teşkil etmiştir. Yazar, neden aşk romanları yazdığını bir röportajında şöyle açıklar: “Hayatta üzerime en fazla tesir eden ve beni yazmaya sevk eden âmil, insanların aşk konusundaki vefasızlığı, egoizmi, anlayışsızlığı olmuştur.”

Kimi eleştirmenlerse yazdığı romanların geniş yığınlar tarafından kabul görmesi nedeniyle onu “halka okuma sevgisi aşıladığı ve okuyucuyu gerçekçi romanlara hazırladığı” için dikkate değer bulmuştur. O. ÖnerToy, onun “romanlarında aşkla birlikte yalnızlık, kıskançlık, bunalım gibi insanın iç dünyasını yansıtan temaları da buluyoruz. Genellikle saf ve duygusal olan, zaman zaman maddileşmiş aşklar, tek yanlı ya da karşılıklı olarak, kişiye mutluluk verdiği gibi azap da veriyor. Kişiler daha çok aşk yüzünden bunalıma düştükleri gibi, kıskançlık da aşka bağlı olarak doğuyor. Aşk kişinin ruhsal durumunu geniş ölçüde etkileyen bir öge olarak hemen hemen bütün romanlarında egemenliğini sürdürüyor.” değerlendirmesini yapar.

Aşk, sadece popüler romancıların değil, sosyal konuları işleyen romancıların eserlerinde de sık sık karşımıza çıkan bir temadır. Bu çerçevede akla ilk gelen romanlar

arasında Avrupa edebiyatlarından Stendhal'in *Kırmızı ve Siyah*, Turgenyev'in *İlk Aşk*, Balzac'ın *Vadideki Zambak*, Zola'nın *Therese Raquen*, Victor Hugo'nun *Notre Dame'ın Kamburu* vs.romanlarında aşk, romandaki olay örgüsünü sürükleyen önemli bir etkindir. Bizim edebiyatımızda da Şemsettin Sami'nin *Taaşuk-ı Talat ve Fitnat*, Namık Kemal'in *İntibah*, Samipaşazade Sezai'nin *Sergüzeşt*, Halit Ziya Uşaklıgil'in *Aşk-ı Memnu*, Mehmet Rauf'un *Eylül*, Reşat Nuri Güntekin'in *Çalıkuşu*, *Ateş Gecesi*, *Eski Hastalık* vb. romanlarında aşk konusu öne çıkar.

Popüler romancıların eserlerindeki malzemeler, edebiyat tarihimiz açısından, toplumsal yönü ağır basan ya da toplumsal yanı da olan romancıların eserlerindeki kadar önemli olmayabilir. Yine de, popüler romancıların hemen hepsinde "aşk"ın çeşitli görünümünün sergilendiği unutulmamalıdır. Böyle bakıldığında "aşk" teması, popüler romanlarda incelenmeye değer bir mesele olarak görülebilir.

1940'lardan 70'lere popüler edebiyatın önemli imzalarından olan Kerime Nadir'in romanlarında "aşk" en önemli temadır. Kırk civarında romana imza atmış olan yazar, eserlerinin birkaçı dışında aşk konusunu daima önde tutmuştur. *Dehşet Gecesi*, *Bir Çatı Altında* gibi bazı romanlarında aşk dışında konulara yer vermiş olsa da onu okurlara asıl tanıtan, popüler bir yazar olmasını sağlayan eserleri *Samanyolu*, *Hıçkırık*, *Son Hıçkırık*, *Aşk Hasreti*, *Aşk Bekliyor*, *Aşka Tövbe*, *Ormandan Yapraklar*, *Posta Güvercini* vs.gibi aşk romanlarıdır.

Araştırmamızın ana gövdesini teşkil eden, Kerime Nadir'in romanlarında aşk anlayışının ve bunun yansımalarının çeşitli görünümüne geçmeden önce aşka dair bazı kaynaklarda aşkın nasıl tanımlandığına, aşkın psikolojik veya fizyolojik yanlarına bakmanın yararlı olacağını düşündük.

Çeşitli çevrelerden araştırmacılar aşka dair araştırmalarında insanoğlunun bu temel duygusuyla ilgili değişik veriler ortaya koymuştur. Bu veriler bazen birbirini destekler bazen de birbirinden farklı noktalara gider. Aşkın gereğinden fazla yüceltilişine işaret edenler olduğu gibi insanoğlunun aşktan uzaklaştığını ortaya koyanlar da olmuştur. "Âşık olmanın ilk evresi şöyledir: Âşık olmak kendi varoluşunu aramaktır. Kendi benliğine yönelik, sonuna kadar giden bir arayıştır. Buna başka bir kişi aracılığıyla ulaşılır, onunla diyalog içinde taraflardan her birinin diğerinde onaylanma aradığı bir karşılaşmada, birbirini kabul etmekle, anlayışla, karşıdaki ne idiye ve ne ise o şekilde onaylamakla ve özgürleşmekle." diyen Beck ikilisi, Alberoni adlı

araştırmacının bir eserini referans alarak aşkın ortaya çıkışındaki ve kendini arayış seyrindeki önemine işaret eder.⁷ Aynı araştırmacılar, “Aşk, sevgiliyi yüceltir, onu diğerlerinin yağlı deri, kıl ve (sözcük yönünden zengin) dilsizlik gördüğü yerde, bir imkânlar kaynağına dönüştürür.”⁸ sözleriyle de aşkın, sevilene bakışta herkesten başka bir görüş yarattığını belirtir.

Aşkın kişi psikolojisi üzerindeki derin etkisine odaklanan Reynaud ise aşkın kişide yarattığı içe kapanışa, pasifliğe işaret eder: “Aşk gerçek anlamda bir uyuşturucudur. Genellikle ‘hafif’ bir uyuşturucudur; ama maalesef her zaman hafif değildir!”⁹ der. Ardından da aşkın kişi için vazgeçilmezliğini vurgular ki, bu belirleme popüler aşk romanlarının alt yapısını hazırlayan bir görüştür: “Aşksız bir hiçiz.”¹⁰ Şu ifadeler ise aşk romanlarındaki karakterlerin aşktan kaynaklanan psikolojik hastalıklarına yapılan bir vurgu olarak okunabilir: “Evet, rehabilitasyon gerçeği mevcuttur! Aşk ‘delirtirse’ eğer, iyileştirmeyi de bilir.”¹¹

Kadın ve erkeği birbirine bağlayan etkenlerin başında “yakınlık” gelir ve Erikson’a göre yakınlığın temel öğeleri: “Açıklık, paylaşma, karşılıklı güven, kendini adama, kendinden vazgeçme”¹² olarak değerlendirilir. Bu da çalışmamıza konu olan âşık karakterlerin aşk sayesinde değişen kişilik özelliklerini açıklar niteliktedir. Onur, aşkı “kişilerarası bir çekim ya da kaynaşma biçimi”¹³ olarak tanımlar.

Acı aşktan bağımsız düşünilemeyen bir durumdur ve Nasio aşk acısını “bizi sevilen varlığa bağlayan bağın aniden kopmasıyla oluşan duygulanım”¹⁴ olarak tanımlar. “Aşk, nefret, tutku, suçluluk, kıskançlık”¹⁵ şeklinde sıraladığı duygu tayfının en sonunda “acı”ya yer verir.

Hayatın ve aşk ilişkisinin kaçınılmaz bir durağı olan acının kişiyi zenginleştirdiğine dair görüşler de vardır. Breton, “Acı bir metafiziktir, geçip gittikten sonra, insanın, daha geniş anlamlı ve yaşama zevkine davet eden bir dünyaya

⁷ Ulkrich Beck, Elisabeth Beck-Gernsheim, *Aşkın Normal Kaosu*, İmge Kitabevi, Ankara 2012, s.101 (çev.: Nafer Ermiş)

⁸ Ulkrich Beck, Elisabeth Beck-Gernsheim, *age*, s.30

⁹ Michael Reynaud, *Aşk Hafif Bir Uyuşturucudur*, İmge Kitabevi, Ankara 2011, s.16 (çev.: Sevgi Türker Terlemez)

¹⁰ Michael Reynaud, *age*, s.63

¹¹ Michael Reynaud, *age*, s.91

¹² Bekir Onur, *Anılardaki Aşklar Çocukluğun ve Gençliğin Psikoseksüel Tarihi*, Kitap Yayınevi, s.63

¹³ Bekir Onur, *a.g.k.*, s.64

¹⁴ J. D. Nasio, *Aşk Acısı*, Çevirenler: Hatice Bakanlar – Canan Coşkan, İmge Kitabevi, 1. Baskı, İstanbul, Ekim 2007, s.33

¹⁵ *a.g.e.* s.101

yerleşebilmesi için gerekli mesafeli bakışı sağlar.”¹⁶ diyerek; çalışmamıza konu olan derin aşk acılarından sonra yaşanan mutluluğu sağlam bir zemine yerleştirir.

Onur, Anılardaki Aşklar adlı çalışmasında, günümüz araştırmacılarının aşk için iki tür tespit ettiklerini söyler: “Tutkulu aşk”, “Arkadaşça aşk”¹⁷. Tutkulu aşkta, sevgi cinsellik, kaygı, özveri, kıskançlık gibi bütün duygular yoğun ve aşırı olarak yaşanır. Arkadaşça aşkta ise duygular daha az yoğundur ve derin bir bağlanma hissedilir. Çalışmamızda yer alan romanlarda her iki türe dair ilişki örnekleri de mevcuttur.

Aşk ve cinsellik konusunda, Onur’un çalışmamızla büyük oranda örtüşen bir diğer görüşü: “Romantik edebiyatta aşk cinsellikten arındırılmıştır”¹⁸ şeklindedir.

Yukarıda gördüğümüz tanım ve iddialar, aşkın gerçek insanlar üzerindeki etkilerinden yola çıkıyor olsa da roman kişilerinin aşka bağlı durumlarını aydınlatmada da ipucu özelliği taşıyabilir. Araştırmacıların aşka dair ulaştığı sonuç veya iddialar kişinin duygu dünyasındaki yansımaları anlamamıza yarar. Roman kişilerinin aşk sonrası kişilik değişiklikleri de benzeri tespitler ışığında bakıldığında daha kolay olmaktadır.

“Kerime Nadir’in Romanlarında Aşk”ı dört ana bölümde inceledik. Birinci bölümde; romanlardaki aşk algısını belirlemeye çalıştık.

İkinci bölümde; romanlarda aşkın başlangıcına dair belirlediğimiz unsurlar üzerinden, karakterleri aşka yönelten içselliği ve sevgiliye dair fiziksel güzellik unsurlarının karakterler üzerindeki etkilerini inceledik.

Üçüncü bölümde aşkın seyrini ele aldık. İtiraf, aşk ve acı, aşk ve mutluluk, aşkla bağlantılı olumlu-olumsuz durumlar, âşıkların haberleşmesi, sevgiliyle bir arada olma durumlarını incelemeye gayret ettik.

Dördüncü bölümde romanlardaki aşk ve vuslat ilişkisini, vuslatsız ve vuslatla sonlanan kurgular üzerinden değerlendirdik. Vuslatın önündeki içsel engelleri ve dışsal engelleri ayrı ayrı inceleme gereği duyduk. Aşk ve vuslat ilişkisinde ise, evlilikte aşkın önemini tespit etmeye çalıştık. Evlilik dışı birlikteliklerin neden ve sonuçlarını aşka bağlı olarak değerlendirmeyi gözettilik.

¹⁶ David Le Breton, *Acının Antropolojisi*, ... s.207

¹⁷ Bekir Onur, *Anılardaki Aşklar Çocukluğun ve Gençliğin Psikoseksüel Tarihi*, Kitap Yayınevi, s.69

¹⁸ a.g.e, s.78

Son olarak; çalışmamıza konu edindiğimiz ve Kerime Nadir'in tüm romanları içinde belli başlı karakteristik aşk ögelerine sahip on sekiz romanın geniş özetlerini ekledik.

I. BÖLÜM

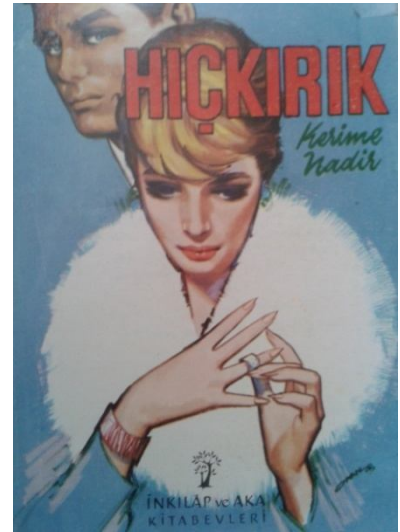
KERİME NADİR'İN ROMANLARINDAKİ AŞK ALGISI

“Siz hiç âşık oldunuz mu Mefharet Hanım?”
(*Aşk Rüyası*, s.162)

Giriş bölümünde üzerinde durduğumuz üzere aşkın tanımı kişiden kişiye çevreden çevreye eğitim durumuna ve cinsiyete göre değişkenlik gösterebilmektedir. Aşk genel itibariyle ortak bir duygu olmakla beraber aşkın tanımındaki farklılıklar bu duygunun hangi noktalarda kabarıp billurlaştığını ortaya koyacak niteliktedir. Sözgelimi sevilen kişinin fizyolojisi ön plandaysa aşk tanımı fiziksel güzelliklere odaklı; sevilen kişinin ruh dünyası ön plandaysa aşkın tanımı duygusal çerçevede ele alınacak şekilde belirir. Öte yandan aşk sınırları zor çizilen bir duygu olduğundan aşkın her tanımı diğer tanımları dışarıda bıraktığı için eksik kalmaktadır. Burada önemli olan aşkı bütünüyle tanımlamak değil tanımın hangi noktalarda belirmediğini ortaya koymaktır.

Kerime Nadir, erkek âşık için üç tip kullanır: Öksüz erkek, romanlarından birine verdiği isimle: “gönül hırsızı” ve kadından yaşça büyük erkek. Bu tipler üzerinden yapacağımız inceleme, yazarın erkek âşık üzerinden kurguladığı ve sunduğu aşk algısını anlamamızı katkıda bulunacaktır.

Öksüz erkek tipinin en meşhur temsilcisi **Hıçkırık**’ın Kenan Ziya’sıdır. Kenan yedi yaşında iken öksüz kalır. Üvey babasının şiddet uygulaması üzerine; zengin bir esnaf tarafından evlatlık edinilir ve Sivas’tan İstanbul’a gelir. Yeni ailesinin, kendisinden dört yaş büyük kızı Nalân’a âşık olur. Hıçkırık, Kenan’ın 7-35 yaşlarını kapsayan hayatında, Nalân’a duyduğu aşkı anlatır. Hatta bu aşk **Son Hıçkırık**’ta kurgunun hayali öğelerle süslenmesiyle tekrar okuyucunun zevkine sunulur.

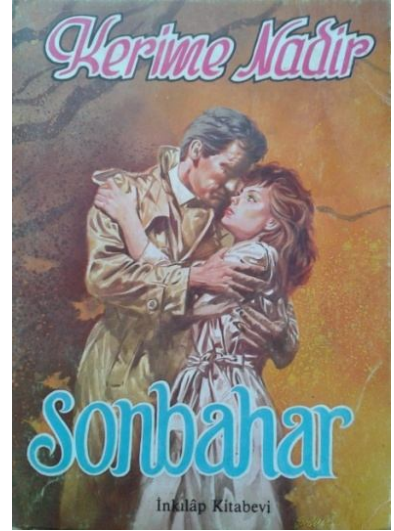
Kenan örneği üzerinden, **Hıçkırık, Son Hıçkırık, Sonbahar ve Posta Güvercini** adlı romanlarda hayat bulan öksüz erkek tipini aşka taşıyan etkenleri şöyle sıralayabiliriz: Sevgi ve şefkat ihtiyacı, dostluk ve alışkanlık, tutku.

Öksüz erkek tipi tüm vaktini; kaybedilen anneye duyulan özlemi hafifleten müşfik ve sevecen -genelde kendisinden yaşça büyük olan- genç kız ile geçirir. Ortak çocukluğun en sık tekrarlanan sahnesi; erkeğin, genç kızın dizlerine başını koyabilmek ve onun tarafından sevilip okşanmak için her fırsatı değerlendirmesidir. Ayrıca bu tipin; sevilen kadının çoğunlukla göğsüne yaslanarak ağlama ihtiyacı da anne-sevgili sınırlarının giriftleştiği dikkat çekici bir başka fiziksel temas biçimi olarak karşımıza çıkar. Samanyolu ve diğer pek çok romanda tekrarlanan bu sahneler, erkek karakterin sevgiliyi anne figürüyle özdeşleştirdiğini düşünmemize yol açar. Bu bakımdan, sevgi ve şefkat ihtiyacı öksüz erkek tipini yönlendiren ilk duygudur.

Ortak çocukluk ve ilk gençlik yıllarının anıları, aynı ev ortamında yetişmenin getirdiği serbestlikler ve pasif özelliklere sahip erkek karakterin sevilenden başka kimseyle dostluk kurmak istememesi gibi durumlar; öksüz erkek tipini, sevilene bağlayan kuvvetli etkenler arasında sayılabilir. Âşık için dış dünyada var olmak, bir okula veya işe devam edebilmek neredeyse imkânsız hâle gelir. Dünya yalnız sevgilinin sığılabileceği bir yer olur. Bu aşamada âşık ve sevilenin ilişkisini yöneten ve vazgeçilmez kılan en kuvvetli duygu alışkanlıktır.

Zaman ilerledikçe, âşık karakter ve sevilen için bazı kararların alınması zarureti doğar. Âşık vazgeçemez, fakat kavuşmalarını sağlayacak kadar da cesur davranamaz. Sevilenin, bir başkasıyla evlenmesine göz yumar ya da ilişkilerinin tamamen kopmasına neden olacak (başka bir şehre gitmek gibi) bir adım atar. Sevilene duyduğu aşk, onun artık bir başkasına ait olmasıyla kıskançlığın etkisine girer. Anılarla yaşamaya başlar, kıskançlık, özlem ve pişmanlık duyguları onu bir “karasevda”ya sürükler. Öksüz tipinin aşkında ulaştığı son nokta, kendisini gerçek hayatın kayıtlarından yavaşça koparan, ümitsizliğe ve mutsuz bir hayata sürükleyen sevmeye tutkusudur. Nitekim Kenan Ziya, mutsuz ve vaktinden evvel yaşlanmış bir âşık olarak on dört yıl boyunca Nalân’ın mezarına leylak götürecektir. Dolayısıyla öksüz tipi üzerinden sunulan aşk algısında anne-sevgili kimliklerinin birbirine karıştığı ve bağımlı bir ilişki biçiminin anlatıldığı görülür. Âşık ve sevilen mutsuzdur. Birlikte olmayı istemelerine rağmen; “kardeş gibi” olmak şeklindeki bazı sosyal rolleri bahane ederek vuslatı engelleyen ve aşkı daha da ulaşılmaz kılan bir tutum sergilerler.

Sonbahar'ın umutsuz âşığı Necdet'in, birlikte büyüdüğü kuzenine: "Evet... İki kardeşiz Beyhan!.. Başka ne olabiliriz?.." (s.79) demesi yukarıda ifade edilen durum için tipik bir örnek teşkil eder. Sevgilinin iç ve dış sebeplerle ulaşılamaz bir konumda olması öksüz erkek tipinin aşkı için büyük bir motivasyon unsuru olarak karşımıza çıkar.

Hıçkırık'ta Nalân, Doktor İlhami Bey'le evlidir. Fakat Kenan'ın kendisini sevdiğini bilmektedir. Kenan'ın bir subay olarak Anadolu'da göreve başlayacağı günden önce aralarında bir konuşma geçer. Bu konuşma Hıçkırık ekseninde, yukarıda anlattığımız öksüz erkek tipinin ve onun muhatabı olan sevilen kadının aşk algısını açıklayıcı mahiyettedir. Nalân, Kenan'ın geleceği parlak bir subay olarak artık evlenmesi gerektiğini ifade eder. Bu, Kenan'ın evlenmesi gerektiğine dair aralarında geçen ilk konuşmadır ve Kenan çok şaşırır, şu cevabı verir: "Nalân... Beni iyi tanıdığın halde nasıl bu tarzda konuşabiliyorsun?.. Bir insan birini severken başka biriyle evlenebilir mi hiç?!.." (s.121).

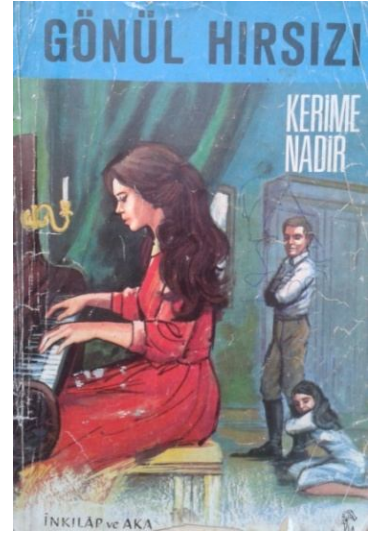
Kenan'ın tepkisi, özelliklerini tespit etmeye çalıştığımız tipin sadâkatini ve aşk-evlilik ilişkisine dair inancını yansıtmaktadır. Ayrıca, burada Nalân'a da sitemde bulunmakta ve onu, kendisini severken bir başka erkekle evlenmesini sorgulamaya teşvik eder görünmektedir. Burada, Kerime Nadir'in aşk algısını anlamak için kadın âşık kanadına geçmemiz yerinde olacaktır. Nalân, sevdiği hâlde hayatını başkasıyla birleştirmiş ve aşkı için umudu kalmamış seven-sevilen kadın tipinin düşünce ve tutumlarına sahiptir. Aşk bir hastalığa benzetir ve bizatihi kendisinin hem hastalık hem ilaç olduğunu bildiği hâlde âşığını sınar: "Aşk bir hastalık olarak kabul edecek olursak onun tedavisi için elbette bir ilaç vardır... Ben bu ilâcı evlenmekte buluyorum..." (s.121) der.

Yaşça erkekten büyük sevilen kadın tipi olarak Nalân, Kenan'ın hislerini geçici bir durum şeklinde değerlendirir. "Daha yirmi iki yaşındasın. Çok gençsin... Bana olan düşkünlüğünün sebebi biraz da yaşının icabı... Beni kaybettikten sonra seneler seni akıllandırır... Hattâ eminim ki, bir gün bu kara sevdanın yerini, ölmüş veremli bir kadına duyulabilecek en tabii bir merhamet tutacaktır... Kenan, her seven gibi sen de

unut!.. Unut ki, ben rahat öleyim...”(s.122) diyerek, kendisini unutması için Kenan’ı ikna etmeye çalışır.

Nalân’ın aşk hakkında yaptığı “hastalık” ve “kara sevda” tanımlamaları; Hıçkırık üzerinden Kerime Nadir’in romanlardaki aşk algısının önemli bir kısmını aydınlatmaktadır. Aşkın hastalıkla özdeşleştirilmesi, **Kalp Yarası**, **Solan Ümit**, **Uykusuz Geceler** ve farklı dozlarda olmak üzere diğer romanlarda da işlenir. Bu romanlardaki doktor veya sırdaş/dost tiplerinin âşığın derdine çare bulamaması ve çoğunlukla âşığın, çektiği acılara katlanır görünmesi Fuzûlî’nin: “Aşk derdiyle hoşem el çek ilâcımdan tabib / Kılma derman kim helâkim zehr-i dermânındadır” beyitini hatırlatıcı niteliktedir.

Gönül Hırsızı yazarın aşk algısında erkek kanadını ifade eden ikinci tipin adı olarak da değerlendirilmeye açıktır. Gönül hırsızı tipi genç, yakışıklı, zengin, çapkın ve karizmatik erkeği temsil eder. Çok âşığı vardır; ancak kendisi kimseyi gerçekten sev(e)mez. Gönül eğlendirmeyi tercih eder, âşıklarına eziyetler çektirir ve onları daima hor görür. **O Gün Gelecek Mi?**’nin Jerfi’si, **Gönül Hırsızı**’nın Saffet’i bu tipin örneklerindendir.

Kerime Nadir’in gönül hırsızı tipiyle kurguladığı dramatik aşkların hemen hepsinde iki sonuca ulaşılır: Kadın karakter, bir başka deyişle her şeyini feda eden âşık, gönül hırsızının gerçekte sevmeye lâyık bir erkek olmadığını ve düşük ahlâklı bir insan olduğunu anlar. İçindeki aşkı sonlandırmak için çaba sarf eder ve çoğunlukla, gönül hırsızından çok daha iyi ve kendisine uygun nitelikteki başka bir erkeği severek bu aşktan kurtulmayı başarır. Diğer sonuçta ise, gönül hırsızı tipi bir gün gerçekten bir kadına âşık olur ve daha önce yaptıkları için pişmanlık duyar. Fakat artık iş işten geçmiştir, kendisine; **Aşka Tövbe** etme seçeneği kalır. Yazar, onları bu pişmanlık ve umutsuzlukları içinde bırakırken, kadına yeni mutlulukların kapısını cömertçe açar.

Kerime Nadir’in bu ikinci erkek tipi üzerinden sunduğu aşk algısında, hangi vasıflara sahip olursa olsun seven bir kalbi incitmemek gerektiği; aksi takdirde hayatın

intikam almakta gecikmeyeceği şeklinde bir çıkarımdan söz edilebilir. Bu bakımdan Kerime Nadir'in romanlarında aşk aziz ve nazenin bir hayatiyete sahiptir.

Kadından yaşça büyük erkek tipi, Kerime Nadir'in romanlarında hoca, kuzen, hatta baba kimliğiyle karşımıza çıkar. Genelde saygın bir mesleğe sahiptirler. Kır saçları ve hemen her hareketlerine sirayet eden vakarları kadın dünyasında bilgelik ve kadını aşta mutlu etmeye yetecek kadar olgunluk şeklinde algılanır. Anlayışlı, müşfik ve güvenilir olmaları; kadın karakterlerin aşkını kuvvetlendiren etkenlerin başında yer alır.

Yaş farkının (10-30 aralığında) çok ciddi bir “yaş uçurumu”na (Aşk Rüyası, s.88) dönüştüğü durumlarda bile, kadın karakterler aşkı yaşama ve hayata birlikte devam edebilme konusunda erkeklerden daha cesur ve sağlam adım atarlar. **Kalp Yarası, Solan Ümit, Aşk Rüyası, Son Hıçkırık ve Aşk Fısıltıları**'nda belirgin biçimde karşımıza çıkan yaş farkı meselesinde kadın karakterlerin bunu önemsemedikleri görülür. Kadından yaşça büyük erkek tipi, Kerime Nadir'in aşk algısında “güven”in, diğer bütün engelleri aşan hatta yok sayan bir konuma sahip olduğu şeklinde bir çıkarıma imkân tanımaktadır.

Aşk Rüyası'nda Leman'ın aldattığı kocası Naim'a karşı hisleri, yaş farkına bağlı bazı olgunlukların kadınlar tarafından önemsendiğini göstermektedir: “Bülent'i seviyordu. Fakat Naim'i, güvenle sığınılabilir ılık bir kanat gibi yorgun yorgun özlüyor; şefkate, vefaya, inanca ve köklü bir aşka muhtaç olan gönlü ile derinden derine arıyordu.” (s.189).

Buna paralel olarak, bu tipin; kadın karaktere yaş ve sosyo-kültürel seviye bakımından yakın olan ideal erkek tipine geçişte fiziksel ve ruhsal bir tecrübe basamağı olarak kurgulandığını söylemek de mümkündür. **Solan Ümit**'in Sitare'si ve **Aşk Fısıltıları**'nın Sibel'i yaş farkının olduğu aşk ilişkileri sayesinde, aradıkları gerçek aşka kavuşurlar. Söz konusu durum yazarın, bazı doğrulara yanılma ve yanlışlıklardan sonra ulaşılabilirdiği gerçeğini aşka yansıttığını düşünmemize yol açar.

Yaş farkının merkezde bulunduğu aşk ilişkilerini çeşitli şekillerde kurgulasa da Kerime Nadir'in, eşlerin denkliğini ve uyumunu önemsendiği görülmektedir. Kerime Nadir, aşkı sınırlara hapsedmekten çok uzak bir yazar olduğunu olası bütün kadın-erkek ilişki biçimlerinden birçok aşk kurgusu çıkararak kanıtlamıştır. Bununla birlikte, aşta daimi uyum ve denge için, makul kararlar almak gerektiğini savunan bir yönü olduğu da düşünülebilir. **Ormandan Yapraklar**'da yaşlı Dilaver Teyze'nin genç bir çifte

söylediği şu sözler referans alınabilir görünmektedir: “Allah sizi bir yastıkta kocatsın yavrularım, diyor. Ben böyle sizin gibi birbirine yaraşan genç çiftleri pek severim. Karı koca daima denk olmalı! Bazı erkekler yaşlı kadınlarla ömür çürütürler... Bazı kızlar da, yeni hayata atılan gençleri beğenmeyip, zengin ve mevki sahibi olsun diye yaşlı adamlara varırlar... Böyle evlenmelerde âhenk ve saadet nasıl olur bilmem ki!..” (s.176).

Kerime Nadir’in aşk algısını ortaya koyabilmek için yukarıda belirlemeye çalıştığımız erkek tiplerinin karşısındaki kadın karakterler de bizi bazı yorumlara sevk eder. Kadın karakterlerin aşk itirafları ve aşk ilişkisini geliştirecek adımları atma konusunda erkeklerden daha cesur, korkusuz ve dürüst tasvir edildiklerini söylemek mümkündür. Hemen her romanda yer alan bu tipe ek olarak, kadınlar için iki tip daha söz konusudur.

Hıçkırık’ın Nalân’ı söz konusu birinci tiptir ve yukarıda anlatılmaya çalışılmıştır. İkinci tip ise; platonik bir aşka tutulan ve yakın akraba bir kadınla aşкта rakip olan kadındır.

Hıçkırık’ın sonlarında ve **Son Hıçkırık**’ın neredeyse tamamında Nalân-Kenan-Handan üçgeninde, Handan’ın annesiyle yaşamakta olduğu bir içsel rekabet ele alınır. **Posta Güvercini**’nde de Şahizer yaşça büyük sevilen kadın tipi olarak karşımıza çıkar, Ecmel İskender’e; İskender ise Şahizer’e âşıktır. Söz konusu romanların başlangıcında hep ikinci planda kalan ve platonik bir sevdıyla ömür tüketen genç kız tipi için; Kerime Nadir, Posta Güvercini’nde Ecmel’in dilinden İskender’e şöyle der: “Bana yaklaştığın, bende bir saadet bulduğun zamanlarda bile, ben sana hep bir başkasını temsil ediyordum... Eğer takdir edebilersen, seven bir kalbi öldürmeğe yalnız bunu anlamak yeterdi... Evet, Şahizer’le senin aranda daima bir canlı his nâkili oldum... Senden ona, ondan sana kâh sevgi, kâh ıstırap, kâh tesellî, kâh saadet taşıdım... Bu gönül cephesinde yapabildiğim biricik şey, bir *Posta Güvercini* rolünden ibaretti...” (s.370).

Posta güvercini tipi; keşfedilmeyi bekleyen ideal eş olarak söz konusu romanlarda işaret edilmektedir. Nalân ve Şahizer’in biricik arzusu, âşıklarını; en yakınlarındaki genç kızla evlendirmektir. Sonunda gençler evlenirler ve hiç ummadıkları şekilde mutlu olurlar. Yaş farkının olduğu bir ilişki bu sefer erkek karakterler için asıl sevgiliye geçişte bir basamak olarak kurgulanmıştır.

Kadın ve erkek âşık tiplerini belirleyerek, Kerime Nadir'in romanlarındaki aşk algısını daha iyi anlamaya çalıştık. Buna göre; güven, karşılıklı saygı ve anlayış, bağışlama, şefkat gibi hasletlerin aşkın vazgeçilmezleri olarak defaatle vurgulandığı ve sürekli bir mutluluk için eşlerin denkliğinin hayati önem arz ettiği sonucu çıkarılabilir.

Kerime Nadir eserlerinde, aşk ilişkisi modelleri ve pek çok karakter sunmuştur. Yazarın aşk algısını anlama çabamızda; hangi vasıflara sahip olursa olsun bir insanı yaşatan ve hayatını yönlendiren en kuvvetli etkenin aşk olduğu fikrinin baskın olduğu söylenebilir.

Okuyucularının gerçek aşka ulaşma macerasında adeta bir rehber edasıyla yürüyen yazar **Aşk Fısıltıları**'nda gerçek aşkın kayıtlardan ve her türlü tanımdalamadan âzâde olduğunu şu satırlarla vurgular: "Şimdi gerçek aşkın bir saç rengi, bir bakış ya da ideal bir beden ölçüsü gibi maddi güzelliklere bağlı kalamayacağını, o aşkı yaşatacak mucizenin yalnızca sevilen kişinin karakter cevherinde ışıldayacağını görüyor, anlıyordu." (s.74). Romanda Sibel'in ulaştığı bu sonucun, Kerime Nadir'in hemen her romana yansıttığı derin bir aşk algısı olduğunu söylemek mümkündür.

II. BÖLÜM

KERİME NADİR'İN ROMANLARINDA AŞKIN BAŞLANGICI

“Seven insan sevildiğini de bilir, sevilmediğini de...”
(*Hıçkırık*, s.49)

İki kişi arasındaki aşkın ortaya çıkışı kişiden kişiye çevreden çevreye toplumdan topluma değişebilmektedir. Günlük hayat içerisinde düşünülürken aynı işyerinde, birlikte eğitim görülen kurumlarda, bir eğlence mekânında, tatil beldesinde duyguların coştığı romantik ortamlarda ilk duygu uyanabilir. Bu ilk duygunun sonrasındaki seyir olayların gelişimine göre büyük bir aşka zemin hazırlayabilir. Romancılar âşıkların ilk karşılaşmaları için genellikle romantik ortamları tercih eder ve uzun tasvirlerle okuyucunun gözünde bu ortamı hazırlarlar. Gerek pre-romantik Fransız romanslarında (Lamartin'in *Graziella* ve *Raphael*, Bernardin de Saint Pierre'in *Paul ve Virginie* romansları) gerekse Tanzimat romanlarında (Namık Kemal - *İntibah*, Sami Paşazade Sezai – *Sergüzeşt*'te) aşkın ilk ortaya çıkışı yazarların geniş olarak çizdikleri romantik ortamlarda gerçekleşir.

Karşılaşılan ortamların yanı sıra kişilerin duruşları, konuşmaları, giyimleri, davranışları aşkın ortaya çıkmasında önemli etkenlerdir. Bir yandan ortam, bir yandan kişilerin özellikleri ilk duygunun belirmesinde tetikleyici bir etkiye sahiptir.

2.1. Âşıkları Cezbeden Fizyolojik Unsurlar

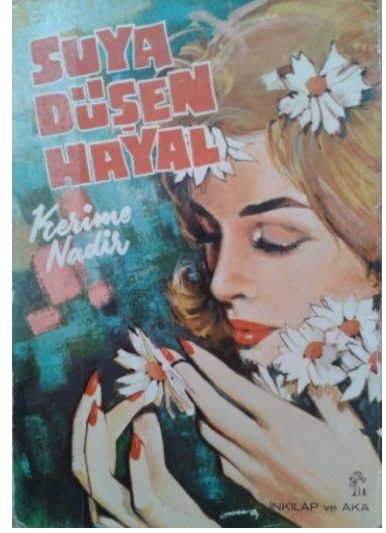
“Bütün gördüğüm, tanıdığım varlıkların üstünde güzeldi.”
(*Hıçkırık*, s.46)

Kerime Nadir'in hemen hemen bütün romanlarında aşkın ortaya çıkışında fizyoloji önemli rol oynar. Kadın ya da erkeğin dış görünüşü, ilk duyguların ya da ilginin uyanmasında etkilidir.

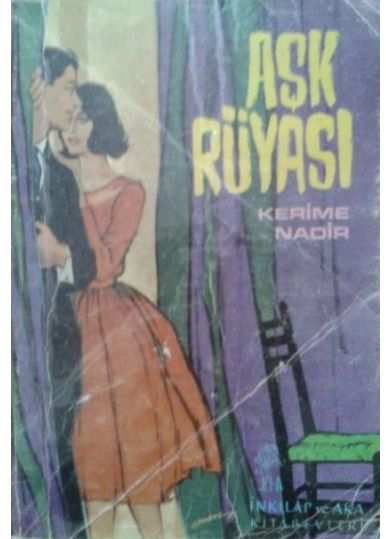
Romanların hemen hepsinde kadınlar çok güzel ve alımlıdır, asil görünümlüdür; erkekler de buna paralel olarak çok yakışıklı ve sağlıklıdır. Karakterlerin en belirgin ilk

özellikleri fiziksel mükemmelliktir. Bunun hemen ardından bu güzelliğe uygun soylu davranış biçimleri gelir.

Suya Düşen Hayal'de, çok ünlü ve başarılı bir heykeltıraş olan Meftun Heper "Bosfor Perisi" adlı şaheseri için Romanya'dan gelen Seher modellik yapar. Meftun'a göre Seher, dünyaya ancak bir iki kez gelebilecek güzellerdendir. Modelini çok beğenen Meftun, zamanla ona âşık olur. Güzellik, kitabın kapağında da görüldüğü üzere ön plandadır ve roman kahramanlarının dikkat ettiği en önemli özelliklerdendir. Seher'in güzelliği, nadideliği, tasvirde kendine sayfalarca yer bulur.

Aşk Rüyası'nda, ressam Naim Ergenekon (44), yirmi üç yaşındaki güzel eşi Leman'ı, hayatının şaheseri için modellik yapmaya ikna eder. "Aşk Rüyası" adlı tablo, tabiatın koynunda uyuyan yarı çıplak güzel bir genç kadının bir aşk rüyası gördüğü ânı tasvir edecektir. Nitekim tablo hayal edilenin ötesinde çarpıcı bir güzelliğe erişir. Leman'ın muhteşem güzelliği başta Naim olmak üzere, Bülent ve Orhan'ı cezbeder. İpek sarı saçları, biçimli ve güzel vücudu ayrıca yeşil gözleri erkekler için dayanılmaz derecede güzeldir.

Yeşil Işıklar, Hıçkırık, Sonbahar, Solan Ümit, Aşka Tövbe, Uykusuz Geceler, Balayı, Ormandan Yapraklar, O Gün Gelecek Mi?, Posta Güvercini, Son Hıçkırık, Dert Bende ve Aşk Fısıltıları romanlarında da kadın ve erkek karakterler en güzel fiziksel görünüme sahiptirler. Bu romanlarda alışlagelen muhteşem güzellikteki kadın ve erkek karakter tasvirlerine iki istisna örnek verilebilir: Gönül Hırsızı ve Kalp Yarası.

Gönül Hırsızı'nda Piraye çok çirkin bir kız olarak tanımlanır. Saffet onu hiç beğenmemekte ve her fırsatta Piraye'nin çirkinliğini hatırlatarak onu hor görmektedir. Saffet, yıllar önce Piraye'yle kendisini "Dünyanın en güzel erkeği ve en çirkin kadını" (s.23) olarak gördüğünü söylemekten çekinmez.

Kalp Yarası'nda ise, Ürfi Cenap geçirdiği trafik kazasından sonra, yüzünde büyük bir yara iziyle yaşamak zorunda kalır. İncelenen romanlar içerisinde erkek karakterin kendisini görünüm olarak çok çirkin kabul ettiği en belirgin örneğe burada rastlarız.

2.2. Kişinin İç Dünyasında Aşkın Başlangıcı

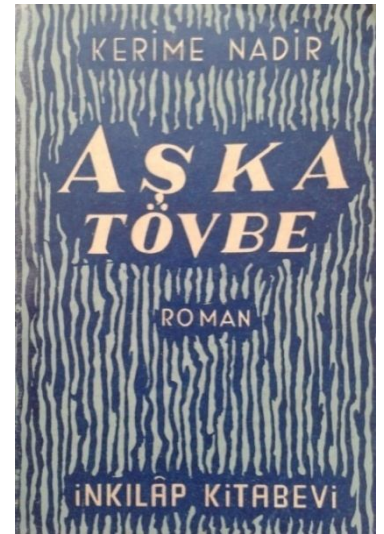
“Kalbin sezgisi daima en doğru hakikate varır.”

(Posta Güvercini, s.310)

Seven kadın ve erkek karakterler, aynı ortamda yetiştikleri bir akrabalarına, çeşitli mekân ve buluşmalarda ilk kez karşılaştıkları kişilere veya uzun zaman hayranlık besleyip sonunda resmen tanıştıkları ünlü simalara âşık olurlar. Aşkın itiraf edilmesine kadar geçen sürede, seven karakterler hissetmeye başladıkları aşkı düşünme ve duygularından emin olmak için yeterli bir sorgulama sürecine sahip olurlar.

Kişinin iç dünyasında aşkın başlaması, itiraflar, kavuşma ve ayrılık safhalarının niteliğini de belirler. Bu bakımdan, âşık karakterin önce kendinden emin olması, çoğu kez korksa bile âşık olduğunu önce kendisine itiraf etmesi ve bunu kabullenerek yaşaması önemlidir. Bu aşamada, sevilen karakterin bakışları; herhangi bir olay, sanat eseri, müzik parçası ya da bir doğa manzarası karşısında yaptığı yorumlar; aynı ortamda yaşayan karakterlerin günlük hayatlarındaki rutinlerde göze çarpan değişimler; giyim kuşamda artan özen ve hitaplardaki değişiklikler aşkın iç dünyadaki başlangıcına dair kişiye umut veren ve onu cesaretlendiren işaretler olarak değerlendirilebilir.

Aşka Tövbe'de aynı konak içinde yetişmiş olma durumu Şehbal'in Mübin'e âşık olmasına zemin hazırlamıştır. İlk gençlik yıllarında bir gün Mübin, Şehbal'i öpmeye çalışır. Onlar birbirlerine sarılmışken, akrabaları Nazan ve Rezzan kapıyı açar. Kızlar onlarla alay eder. O günden sonra Mübin ve Şehbal'in ilişkisi resmi boyutta devam eder. Şehbal aradan yıllar geçse de Mübin'i sevmeye devam eder. Selman Siret, Şehbal'in Göbel'deki komşusu ve dostu Doktor Hoca'nın kardeşidir. Selman'ın karısı kanserdir ve son günlerini yaşamaktadır. Doktor Hoca kardeşini biraz neşelendirmek için bir yemek düzenler. Bu

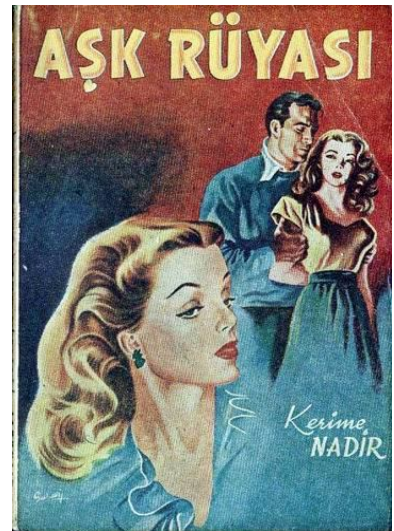

yemekte Selman Siret, Şehbal’i gördüğü ilk andan itibaren onun güzelliğine, sağlığına, uyumlu ve müşfik tavırlarına hayran olur. Karısının ölümünden sonra Şehbal’e evlilik teklifinde bulunurken, tanıştıkları gün ona vurulduğunu itiraf eder. Şehbal, Siret’in bu teklifini aradan bazı olaylar geçtikten sonra, ilerleyen zamanda kabul eder.

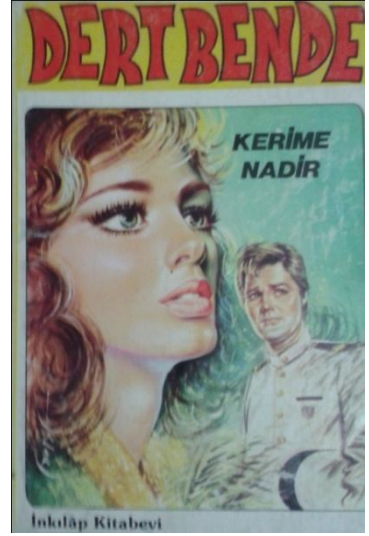
Uykusuz Geceler’de, Ercüment kaydını yenilemek için İstanbul Konservatuvarı’na gittiği bir gün, memurun odasında; aynı anda keman, piyano ve şan bölümlerinde okumayı talep eden ve sınava hazır olduğunu iddia eden Cemile’yi görür. Bu genç kızın azmi ve Ercüment’e zor gelen bir konuyu böyle cesaret ve ısrarla talep etmesi Ercüment’i çok etkiler. Ercüment, Cemile’yi gördüğü ilk gün onun güzelliğinden çok etkilendiğini şu sözlerle dile getirir: “Kendisini yandan görüyordum. Öbür yandaki pencerenin aydınlığı her ne kadar yüzünün benden tarafını loşlukta bırakıyorsa da, ışıktan bir çizginin belirttiği profilinin hayret verecek derecede muntazam olduğunu zevkle seyrediyordum.” (s.41).

Ercüment’in aşkını başlatan ve devam eden yıllarda onu Cemile’ye sınıksız bağlayan en önemli duygunun hayranlık olduğunu kendisinin şu yorumlarına istinaden söylemek mümkündür: “Cemile, benim Cemilem!... Sanatımın, aşkımin, hatta hayatımın güneşi olan varlık!.. Ben muvaffakiyetlerimin esasını sana borçluyum. Musiki kabiliyetimin inkişafında, başarılarımı sağlayan enerjide, yayıma hâkimiyetimde, hatta dik duruşumda bile senin tesirin ve yardımın var...” (s.40).

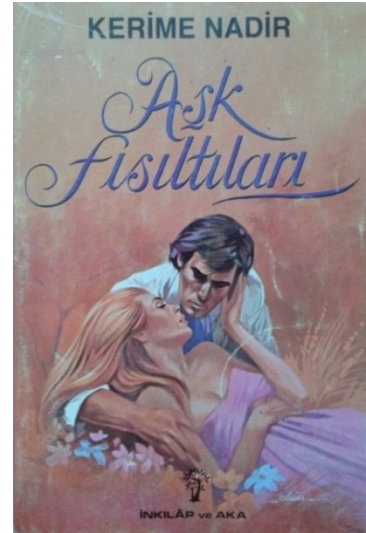
Aşk Rüyası’nda, Leman şöhrete tutkun bir karaktere sahiptir. Dolayısıyla onun ünlü ressam Naim Ergenekon’la evliliğini ve ünlü romancı Bülent Pulater’le ilişkisini başlatan en kuvvetli duygu budur. Leman şöhrete ve başarıya âşıktır. Bu vasıfları taşıyan bir erkeğe kolayca âşık olacak bir yapıya sahiptir. Kerime Nadir’in romanlarında genellikle başarılı erkeklerin, kendisini izleyen kadınları gölgede bıraktığı da açıkça görülmektedir. Bu romanda bu unsur en belirgin şekliyle işlenmiştir.

Dert Bende adlı romanda, Süreyya on dört yaşında iken okuluyla birlikte bir yaz kampına katılır. Aynı alanda kamp yapan denizcilerden Tarık'ı görür. Süreyya balık temizlemektedir ve Tarık ona yardım eder. Genç Teğmen Tarık'ın atletik vücudu, bembeyaz dişleri ve sevimli tavırları onu ilk bakışta etkiler. O gece kampta denizciler ve kızlar hep birlikte şarkı söyleyip eğlenirler. Süreyya çadırına döndüğünde uyuyamaz. İçinde durdurulamaz bir istek duyar ve “gizli bir mıknaıs”ın (s.20) çekimiyle, Tarık'ı bir kez daha görebilmek için eğlendikleri alana gider. Süreyya'yı uyutmayan, kalbinin daha hızlı çarpmasını ve onu bir an önce Tarık'ı görmek için harekete geçiren hisler; Süreyya'nın iç dünyasında aşkın başlangıcı olarak kabul edilebilir.

Aşk Fısıltıları'nda Sibel erkek arkadaşının davetlisi olarak gittiği bir nişan partisinde iyice sarhoş olur ve dinlenmek için girdiği bir odada uyuyakalır. Kendine geldiğinde odada bir kadın ve bir erkeğin, ideallerindeki eş tipi hakkında konuştuklarını duyar. Dikkat kesilir. Onların göremeyeceği bir yerde yatmaktadır. Konuşulanları sessizce dinler, onları izler. Nahit Bey adındaki genç erkek onu büyüler. O kadar yakışıklıdır ki, Sibel bu adamın gerçek olup olmadığını bile düşünür. Nahit Bey çok zengin, ünlü, yakışıklı ve çapkın bir adamdır. Sibel'in Nahit'e duyacağı aşkın başlangıcı için romanda şu ifadeler yer alır:

“Bu adamın profilinden gözlerini ayıramıyordu bir türlü... Onda, ruhunun tâ içindeki esrarlı bir özleme cevap veren anlatılmaz bir çekicilik vardı. Bu erkeğe çıldırması tutulabilirdi Sibel... Kayıtsız şartsız sevebileceği erkek tipi idi o...” (s.15).

Sibel karakteri için ilk görüşte kuvvetli bir beğeniden ve aşka dönüşmeye çok müsait olan hayranlık ve cinsel çekimden bahsedilebilir. **Suya Düşen Hayal** ve **O Gün Gelecek Mi?** romanlarında, âşık karakterler arasında bir kan bağı yoktur. Ev dışı çeşitli mekânlarda tanıştıkları için onların aşkının içsel başlangıcının tanışma anlarına denk geldiği söylenebilir.

Hıçkırık ve **Sonbahar**'da aynı aile ortamı içinde yetişen karakterler için aşkın çşisel başlangıcını çocukluk ve ilk gençlik çağlarına götürmek mümkündür.

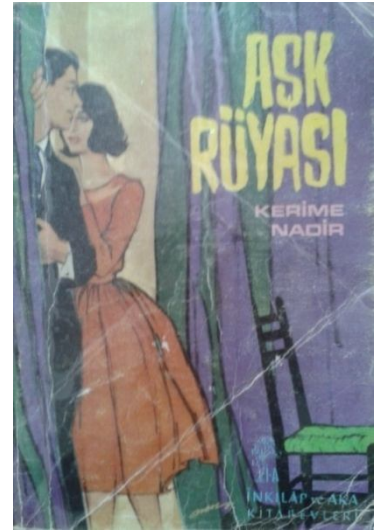
2.3. Kişinin Temas Ettiği Dış Dünyada Aşkın Başlangıcı

“Daha onu ilk gördüğüm anda hayatımda önemli bir yer alacağını hissetmiş bulunuyordum.”
(*Ormandan Yapraklar*, s.56)

Aşk romanlarında genellikle, aşkın ortaya çıkmasını sağlayacak romantik ortamlara geniş tasvirlerle yer verilir. Bu ortam bir orman manzarası ya da şık bir eğlence mekânı olabilir. Duygu derinliği yaratmak isteyen yazar, âşıklarını romantik manzaralı bahçelerde, deniz kenarlarında veya loş ışıklar altındaki güzel salonlarda karşılaştırır.

Funda, **Hıçkırık** ve **Posta Güvercini** örenklerinde olduğu gibi aynı aile ortamı içinde konak veya yalıda yetişmiş olmak; ortak geçirilen çocukluk ve ilk gençlik anıları; bu akraba karakterler arasında bir aşkın başlaması için doğal bir zemin teşkil eder.

Aşk Rüyası'nda Leman hayranı olduğu ressam Naim Ergenekon'un bir sergisine gider, onunla tanışır. Aralarında bir arkadaşlık gelişir ve bu arkadaşlık zamanla aşka dönüşür. Naim aradaki yirmi bir yıllık yaş farkını gözeterek Leman'dan uzak durmaya çalışsa da; Leman'ın aşka davet eden cesur tutumları ve sözleri bu aşkın doğmasına zemin hazırlar. Birlikte katıldıkları parti sonrası bir arkadaşlarının motoruyla denize açılırlar. Motor arızalanır ve denizin ortasında sabahlamak zorunda kalırlar. Burada Naim, Leman'ın cinsel çekiminden kurtulmaya çalışır ancak Leman'ın itirafları ve engel tanımaz tavrı üzerine o gece birlikte olurlar.

Leman'ın yaş farkı engelini ve bu evlilik için ailesinin itirazlarını önemsemeyen cesur tavrı Leman-Naim aşkının doğup gelişmesinde rol oynayan en büyük etkidir.

Bülent Pulater yakışıklı, zengin ve meşhur genç bir erkektir. “Dost Yüzlü Düşman” adlı eserin Bülent’e ait olduğu bilinmektedir. Leman bu kitabın ve yazarının en büyük hayranlarından biridir. Dağ evinde bu meşhur yazarla tanıştığında onun

gençliği ve yakışıklılığı Leman'ı bir kat daha cezp eder. Bülent ise Leman'ı ilk kez gölde çırılçıplak yüzerken görür ve beğenir. İkisinin aşkı, giderek artan bir cinsel çekim sonucu ortaya çıkar.

Sanat eleştirmeni Orhan Arel, röportaj yapmak için Bülent Pulater'le konuşur ve onun karısı Leman'ı tanır. Orhan Leman'ı görür görmez ona âşık olur.

Dert Bende'de Süreyya genç teğmen Tarık'tan çok etkilenir. Uyuyamaz ve kampta birlikte eğlendikleri alana döner. Burada Tarık'ı görür, onu düşündüğü için uyuyamadığını söyler. Tarık da, Süreyya'nın güzel sesinin hâlâ kulaklarında olduğunu ve onu düşündüğü için uyuyamadığını anlatır. Süreyya'ya yüzünün ve sesinin güzelliği konusunda iltifat eder ve onu dudaklarından öper. Süreyya'yı çok heyecanlandıran bu öpüşme, Tarık'ın da onu beğendiğini göstermesi açısından dış dünyadaki bir başlangıç olarak değerlendirilebilir.

Uykusuz Geceler'de Cemile ve Ercüment konservatuvardan arkadaşlırlar; **Dert Bende**'de, Durul Süreyya'nın şarkı söylediği müzik grubunun şefidir ve Süreyya'ya âşıktır. Bu iki romanda, aynı müzik camiası içinde bulunmak durumu aşkın doğup gelişmesine zemin hazırlamıştır.

Aynı ortamda yaşayan, seven- sevilen erkek ve kadın karakterlerin birlikte aldıkları müzik dersleri ve sonraki yıllarda birlikte yapılan müzik meşikleri de; aşkın temas edilen dış dünyadaki başlangıcı konusunda romanlarda önemli bir yer teşkil eder. **Hıçkırık** ve **Sonbahar** romanları bu kapsamda da değerlendirilebilir.

Müziğin yanı sıra resim ve heykeltıraşlık gibi diğer sanat dallarında karakterler tarafından sürdürülen çalışmalar da aşkın başlangıcı için naif bir ortam sağlar. **Aşk Rüyası**'nda Naim'in bir ressam olması, karısı Leman'la tanışmasını sağlar. **Suya Düşen Hayal**'de heykeltıraş Meftun'a modellik yapan Seher için de bu sanat çalışmaları aşkın başlaması için bir ortam yaratır.

Aşk Fısıltıları'ndaki aşk ilişkisi, balo ve partilerde başlayıp gelişen türdendir.

2.3.1. Gözler ve Bakışlar

“Yalvaran gözleri gözlerimde duruyordu.”

(Aşka Tövbe, s.43)

Sevilen karakterin gözleri, kalbe giden yolun en sâdık habercileridir. Âşık karakter bu yolda ümit, sabır; korku ve karamsarlık gibi uç duygularda bekleyen kişidir. Kadın ve erkek karakterler büyük oranda yeşil veya mavi gözlüdürler. Göz rengi olarak gri bile söz konusudur ve karakterlerin göz rengi nadiren de olsa siyah veya kahve ile tasvir edilmiştir.

Yeşil gözlü sevgili, uçsuz bucaksız ormanlar ve denizlerin çağrışımla, zümrüt benzetmesiyle; mavi gözlü sevgili ise gökyüzü ve deniz çağrışımlarıyla anılır. Âşık karakterin çoğu kez kendi içinde hazırladığı methiyelerde göz renkleri için kullanılan bu çağrışımlar büyük bir yer tutar. Kerime Nadir’in romanlarında pek çok kadın karakter yeşil gözlüdür. Bu öyle bir yer tutar ki, **Yeşil Işıklar** romanı, adını Sinâ’nın büyüleyici gözlerinden alır.

Funda’da gözlerin etkisi: “Vedat gözlerine dalan zeytin rengi parlak gözlerin büyüüne tutulmuş gibiydi.” (s.38) cümlesiyle ifade edilir. Benzeri ifadelere diğer romanlarda da rastlamak mümkündür.

Aslında renklerin pek önemi yoktur. Çünkü âşık her an sevgilisini düşündüğü ve her an onunla birlikte yaşadığı için her yerde sevgiliden eser bulmaktadır. **Hıçkırık**’ta Kenan ırmağa bakarken aslında sevgilisinin gözlerini seyretmektedir: “Yer yer yükselen sazların diplerinde, gölgeye boğulan derin yerlerde, suyun aldığı renk, ne güzeldi!.. Koyu yeşil!.. Fakat ne esrarlı ve ne tatlı bir yeşil!.. Tıpkı ‘O’nun gözlerinin rengi!..” (s.127).

Bakış, âşık ve sevilen karakter arasındaki sözsüz iletişimin en önemli, en vazgeçilmez parçasıdır. Kalabalık bir mecliste, özellikle de aşk sırrından uzak tutulması gereken insanlar arasında, âşık karakter ve sevgilisi bir bakışla anlaşılır. Mutluluğu ifade eden bakışların yanı sıra; eski sevgililerin özlem ve pişmanlık ya da nefret ve intikam yüklü bakışları da özel bir yere sahiptir.

Henüz itiraf edilmeyen duyguların bakışlar aracılığıyla kasten veya farkında olmaksızın muhatabına aktarıldığı örneklerden biri de **Aşk Rüyası**’nda yer almaktadır. Mefharet “ağabey” dediği Orhan’a âşıktır. Fakat Orhan bu konudaki söylentileri ciddiye

almamakta ve onu hâlâ küçük bir çocuk gibi görmektedir. Orhan, bileği burkulan Meral'a masaj yapmayı teklif eder, karşılığında ne istediğini ise daha sonra söyleyecektir. Bu şaka Meral'de, Orhan'ın hiç beklemediği tepkilere neden olur: "Fakat Meral'in yüzünde büyük bir heyecan ve gözlerinde bir uçurum derinliği fark edince şaşırdı. Onda böyle bir bakışla bir heyecanı ilk defa görüyordu." (s.167). Orhan, Meral'in kendisini sevdiğini bu bakışlarından anlar.

Gözler aşk habercisi oldukları için, görme kaybı âşıklar için başlı başına bir bedbahtlık sorunudur.

Sonbahar'da Necdet tayyarecidir ve bir kazada başından yaralanır. Gözleri ameliyat edilir, geçici bir süre için görme kaybına uğrar. Sargıyla yaşamak zorunda olduğu zamanlarda umutsuzluğa sürüklenir ve gözlerin ancak sevgiliyi görmekle mutlu olabileceğini şu veciz sözlerle anlatır: "Ben, yeryüzünde görülmesi hoş giden bütün şeyleri bir tarafa bırakıyorum... Ne güneş, ne yıldızlar, ne denizler... Hiçbir şeyi göremeyeceğim için esef etmiyorum... Yalnız seni Beyhan... Yüzünü ve gözlerini tek bir kere görebilmek için, hayatımın geri kalan bütün senelerini verebilirim... Ya seni bir daha hiç göremezsem."(s.177).

Gözlerin, sevgiliye dair diğer caizbe unsurlarıyla birleşerek âşığı bir tutku çekimine aldığı durumlar için **Gönül Hırsızı** örneğinde: "Piraye bir an için her şeyi unuttu. Ellerini yakan bu sıcak ve sert avuçlar, göz bebeklerini eriten bu yeşil gözler, akşamın kızılığına boyanmış bu emsalsiz yüz onu dayanılmaz bir şekilde çekiyordu. Bütün varlığı kuvvetli bir mıknaatı tutulmuş gibiydi." (s.60) ifadeleri kullanılır. Bu mıknaat çekimi tanımlaması hemen her romandaki bakışma sahnelerinin temel duygusunu teşkil eder.

Posta Güvercini'nde, aslında İskender'i seven Ecmel'in bakışlarına dair yapılan tanımlar; incelenen eserler arasındaki özgün örneklerden biridir. İskender'in arkadaşı Rahmi, Ecmel'in İskender'e bakışlarını tarif ederken: "... bir erkek kediye kafa tutan bir dişi kedinin âsi ve vahşi bakışı ile bakıyordu."(s.134) ifadesini kullanır.

Aşk Fısıltıları'nda sevilenin gözleri ve bakışları hakkında okuyucuyu gülümseten şu örnek de ayrıca dikkat çekicidir: Sibel ve Yiğit bir an durup bakışır: "Sibel, gencin başının olağanüstü güzelliği karşısında garip bir şaşkınlık duymuştu. İri kestane gözleri öyle tatlı bakıyordu ki, genç kadın içinden: 'Şu gözler bir çift akide

şekeriymiş gibi, insan onları yalamak isteği duyuyor bayağı...' diye geçirdi ve hafifçe gülmekten kendini alamadı.” (s.58).

Örneklerden de görüldüğü üzere, sevgilinin gözlerinin ve yaşanan bakışmaların anlatıldığı satırlar her romanda kendine önemli bir yer edinmiştir.

2.3.2. Koku

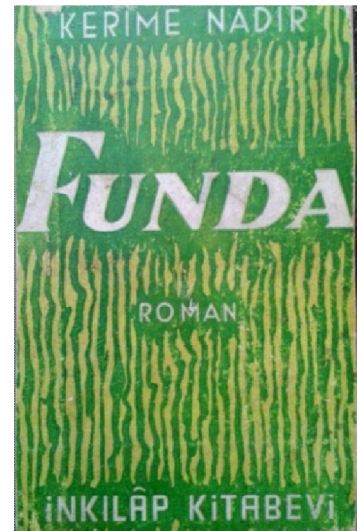
Sevgiliden eser taşıyan, sevgiliyi temsil eden, sevgiliyi hatırlatan değerli unsurlardan biri de kokudur. Âşıkları ya da âşık karakterleri sevilene yaklaştıran kuvvetli bir bağdır.

Sevilen karakterin teninin, saçlarının doğal kokusu kadar; kullandığı esans ya da parfüm de önemlidir. Özellikle erkek karakterler üzerinde kokunun etkisi büyüktür. Buna paralel olarak kadın karakterler için de koku önemlidir.

Ortak geçmişin, paylaşılan maddi manevi değerlerin ölümsüz bir hafızası olan koku; yıllara meydan okuyacak kadar geniş bir cezbe alanına sahiptir. Bu bakımdan kokunun sembolizm değeri de yüksektir ve âşık karakter bu sembolizmi dilediğinde doldurur. Aşağıda sunulan örnekler dışındaki romanlarda da kokuya dair irili ufaklı değerlendirmeler vardır.

Kadın karakterlerin özellikle saçları; erkek karakterleri cezbeden koku odaklarından biridir. Çiçek, bahar kokusu ya da herhangi bir parfüm kadınlarla anılan belli başlı kokulardandır. Erkek karakterler ise çoğu kez, rüzgârın taşıdığı bir “erkek kokusu” ile âşıklarını etkilemektedirler.

Funda, sevgilinin kokusu üzerine kurgulanmış bir romandır. On üç yaşındaki Fehiman, annesinin kuzeni olan yirmi sekiz yaşındaki Vedat’a âşıktır. Vedat Paris’te geçirdiği trafik kazası sonucu iki bacağını kaybeder ve İstanbul’a döner. Fehiman’ın ailesiyle yaşamaya başlar. Fehiman, “Vedat ağabeyi”nin bakımıyla gönüllü olarak ilgilenmektedir. Vedat’ın takma bacaklarıyla dışarı çıktığı ilk gün bir kır gezisi yaparlar. Yorulunca, fundalıkların içinde bir kayanın dibine otururlar ve Fehiman başını Vedat’ın omzuna yaslar.

Vedat Fehiman'ın saçlarının kokusunu derin derin içine çeker ve Fehiman'ın sorusu üzerine saçlarının ne koktuğunu açıklar: “Funda!... Yabancı kokular karışmamış, yaradılışında kendisine has olan temiz iç açan baharını muhafaza eden bir gül gibi!..” der. Bu kokuyu “funda kadar saf ve temiz” (s.37) bulur.

Bir gece birlikte olurlar ve bundan iki ay sonra evlenirler. Vedat, hiç ummadığı bu mutlu evlilik haberini arkadaşı Nizamettin'e bir mektupla bildirir. Burada yine Fehiman'ın cezp edici kokusunu tarif eder: “Fehiman, bana ‘Vedat’ dediği andan beri, çocuk bedenine saklanan olgun ve hassas ruhunun rakik örtüsüne büründü. Serapa bahar ve vefa kokuyor.” (s.47) yorumunda bulunur.

Sağlıklı bir erkek çocukları olur ve aşklarının başlangıcını, fundalıklar altında dinlendikleri zaman olarak kabul ederek; çocuklarına “Funda” adını verirler. Bu kokunun sembolizasyon değeri onlar için o kadar yüksektir ki, aşklarının bir meyvesi olan çocuklarını bu isimle anmak isterler.

Vedat, yine Nizamettin'e yazdığı bir mektubunda, dostuna biraz garip gelebilecek bu ismin kendisinde çok tatlı ve çok güzel bir hatırası olduğunu şöyle açıklar: “Oğlumun adı ‘Funda’dır. Şu bildiğimiz, dağlarda, kayalıklar arasında biten funda!.. Lâkin o benim için sadece bir dağ süsü değildir. O tabiatın en temiz, en saf ve en has ziynetidir. Onun kokusu, yabancı kokular karışmamış, yaradılışının bekâretini muhafaza etmiş, el sürülmemiş bir bahar sembolüdür. Ben bu kokuyu karımın saçlarından ciğerlerime doldururum ve dünyada en temiz, en lekesiz şeyleri fundaya benzetirim...”

Benim minimini ‘Funda’m yeryüzünde her şeyden güzel kokuyor. Onu kokluyor, kokluyorum. Yalnız ciğerlerimin değil, vücudumun her zerresinde Funda’nın kokusu var.” (s.51).

Hıçkırık’ta Kenan, Nalân’ı hep bir “bahar kokusu” ile tanımlar. Kenan, yıllarca zevkle içine çektiği bu kokuya; Nalân’ın Doktor İlhami ile evlendiği gecenin sabahında yabancı bir esans karıştığını üzümlere duyumsar. Burada, okuyucuya koku sembolü üzerinden, sevgilinin bir başkasına ait olmasından duyulan acı ve bunun karşısında âşığın hiçbir şey yapamamaktan doğan çaresizlik duygularının aktarılma istendiği söylenebilir.

Aşk Rüyası’nda Leman’ın “Revé-Dor” adlı parfüm kokusu, başta kocası Naim olmak üzere romandaki tüm erkek karakterler için baştan çıkarıcı ve büyüleyici bir etkiye sahip olarak anlatılır.

2.3.3. Beden Güzelliği ve Cinsellik

*“Nalân; seni seyretmenin bile insana ne büyük bir
mutluluk verdiğini tahmin eder misin?”*

(Hıçkırık, s.83)

Kadın ve erkek karakterler romanların genelinde mükemmel vücut hatlarına ve güzel bir yüze sahip bireyler olarak tasvir edilirler. İstisnai örnekler dışında hemen hepsi beden en güzel, en sağlıklı, en etkileyici özelliklere sahiptirler. Bu, kadın-erkek ilişkisinin kaçınılmaz bir parçası olan cinsellik için ciddi bir motivasyon unsurudur.

Cinsellik pek çok romanda üstü kapalı olarak ele alınmıştır. Sözelimi, öpüşmeyle başlayan bir yaklaşma tasvirinin ardından ya bir boşluk bırakılır ya da ertesi günden anlatıma devam eden yazar; âşıkların birbirlerinin kollarında mutluluktan sarhoş olduklarını ifade etmekle yetinir.

Erkek karakterler, âşık oldukları kadınla beden vuslata ermenin imkânsız olduğunu anlayınca; hiç tanımadıkları bir pavyon kadınıyla ya da kendilerini seven başka bir kadınla birlikte olmayı tercih ederler. Bu tercihlerde, iki tutum dikkat çekicidir. Birincisi; erkek karakterlerin, sanki sevgiliyle birlikte oluyormuş gibi bir arzu ve bilinçle bu kadınlara yönelmeleridir. İkincisi ise, yaşadıkları maddi doyumun ardından çoğunlukla pişmanlık duymaları, sevgiliye ihanet etmiş gibi bir utanç yaşamalarıdır. Çok az örnekte, erkeklerin başka bir kadınla yaşanan bu birliktelikten kalben ve beden en memnun kaldıkları görülür.

Kadın karakterlerin pek çoğu âşık oldukları erkek yerine başka biriyle evlenirler. Unutamadıkları asıl aşk onların tüm cinsel hayatında etkili olur. Bu noktada kadın karakterler de iki tutum geliştirirler. Birincisi; unutamadıkları asıl erkeği düşünerek eşleriyle bir cinsel hayat yaşarlar. İkincisi; zifaf gecesinde tiksine başladıkları cinsel hayata ve dolayısıyla eşlerinin bedenine zamanla alışır. Buna rağmen; kendilerini aklen, kalben ve beden en sonsuza dek, âşık oldukları erkeğe ait hissetmeyi sürdürürler. Hiçbir zaman tam anlamıyla kocalarına ait olmazlar. Aldatılırlar ve erkekler eşlerine ihanetlerini açıklarken, bu açıdan kendilerini savunurlar. Bu savunmaya göre; kocasını

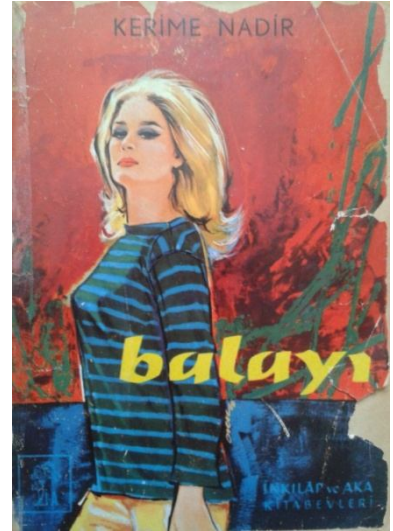
mutlu etmeyen kadın karakter, onun başka kadınlarda doyum ve mutluluk aramasına kendi eliyle zemin hazırlamıştır.

Romanların çoğunda cinsellik, bir anda gelişen ve aşkı besleyen bir durum olarak kurgulanmıştır. Bazı aşk ilişkileri ve evlilikler sadece cinsellik üzerine kuruludur ve buradaki karakterler sonunda ya bir ihanet ya da bir tatminsizlikle mutsuz olurlar.

Sarhoş erkek karakterin, başka bir kadının aşkıyla iyice tutuştuğu bir anda - asıl sevgili zannederek- hoşlandığı bir kadınla ya da gerçekten çok sevdiği bir kadınla yaşadığı birliktelik hamilelikle sonuçlanır. Birbirlerine âşık olan karakterlerin yaşadığı bu birliktelikte kadın bebeği doğurmayı tercih eder. Bebek onların vuslatını kolaylaştırır, evlenirler. Aslında sevilmediğini ya da sadece cinsel arzuların tatmininde kullanıldığını anlayan kadın karakter ise bebeği aldırır ve bundan sonraki hayatında bu erkek karakterden bağımsız hareket etmeyi tercih eder.

Sonuç olarak romanlarda, yalan ve riyanın karışmadığı ve aşk dolu bir cinsellik çifti birbirine daha çok bağlayıp mutlu bir yuvanın kurulması için vesile teşkil ederken; geçici hevesleri tatmin etmek için adım atılan cinsellik kadın ve erkek karaktere mutsuzluk ve pişmanlık getirir.

Balayı, cinsel arzuların biçimlendirdiği bir ilişkiyi anlatır. Kırk iki yaşındaki Tevhit, on dört yıl kendi kızı olarak baktığı çocuğun; kendi çocukları ölü doğduğu için bu sırada evlat edinildiğini sonradan öğrenir. Karısı ağır bir zatüreye yakalanır ve ölmeden önce bu gerçeği anlattığı bir mektup yazar. Tevhit, kızı Armağan'ı Fransa'ya gönderir, orada eğitim almasını sağlar. Gerçek babası olmadığını Armağan'a açıklayamaz.

Armağan yirmi iki yaşına geldiğinde, savaş sırasında Almanlar Fransa'yı işgal ettiği için İstanbul'a dönmek zorunda kalır. Arkadaşları Talat ve Nedim de ona eşlik eder.

Çok güzel bir vücuda sahip olan Armağan daha ilk andan itibaren Tevhit'i etkiler. Armağan'ın şerefine; Tevhit'in arkadaşı mühendis Bekir kendi motoruyla bir yemekli gezi düzenler. Bu geziye; Talat, Nedim ve Tevhit'in dostu Doktor da katılır. Armağan içkinin etkisiyle bayılır. Armağan'a hayran olan bu beş erkek birer saat,

motorda onun için nöbet tutar ve nöbetleri bitince de kıyıda ki baloya katılırlar. İçlerinden bazıları, baygın yatan Armağan'ı öpüp koklar, bazıları ise sadece kapıdan bakar. Tevhit şehvetine esir olur ve baygın yatan Armağan'a tecavüz eder. Armağan uyandığında gerçeği anlar ve faili bulmaya çalışır.

Tevhit onu tamamen elde etmek için yeni bir yol bulur: Armağan'ın sahipsiz bebeğine kendi soyadını verecektir. Armağan bu ilginç teklifi kabul eder. Bebek doğduğunda, Tevhit'e çok benzemektedir ve Tevhit, Armağan'ın öz babası olmadığını açıklar. Armağan'ı çok sevdiği için ona bu kötülüğü yaptığını da anlatır. Armağan onu affeder. Çünkü kendisi de ona âşıktır. Bu günden sonra ikisi de sırf şehvet kesilir ve yatak odalarında yirmi yedi günlük uzun bir balayı geçirirler. İkisini birbirine bağlayan en güçlü duygu şehvettir. Fakat Tevhit kısmi felç geçirince cinsel hayatları tamamen biter. Armağan giderek mutsuz ve huysuz bir kadına dönüşür. Tatmin edilemeyen duyguları nedeniyle Tevhit'ten nefret etmeye hatta ondan iğrenmeye başlar. Bu romanda cinsel çekim; tecavüz, bebek, evlenme zorunluluğu, uzun bir balayı ve kısmi felç nedeniyle cinsel hayatın son bulması konularında çok belirgin bir rol oynar. Armağan ve Tevhit'i birleştiren ihtiraslar; onların son hızla birbirlerinden kopmalarına neden olur. Evliliklerini formalite olarak sürdürürler.

Aşk Fısıltıları'ndaki kadın ve erkek başkarakterler de diğer romanlardaki gibi en güzel fiziki vasıflara sahiptirler.

Sibel aşırı sarhoş olduğu partide, bir odada sızmış ve uyuyakalmıştır. Nahit'in fark edemeyeceği bir şekilde koltukta yatmakta ve onu izlemektedir. Nahit'in, Sibel'i bir anda büyüleyen dış görünümü şöyle anlatılmıştır: "Otuzunda var yoktu bu adam... Sarı ışık altında yaldızlı gibi duran gür kaşları ve şahin bakışlı açık renk gözleri vardı. Dişleri de çok güzel ve gülümseyişi sıpsıcaktı."(s.12).

Nahit'le konuşan Semra Hanım odadan çıkınca, Nahit bir süre daha koltukta oturur. Bu sırada Sibel karanlıktan yavaşça çıkarak ona yaklaşır ve "Ben küçük bir meleğim... Tanrı tarafından gönderildim... Seni günahlardan korumak için..." (s.16) der. Sibel aydınlığa doğru yürüdükçe Nahit gözlerine inanamaz. Sibel'in güzelliği ve Nahit'in yorumları şöyledir:

"Nahit küçük dilini yutar gibi soluk alıp bir ıslık çaldı:

– Vay canına! Gerçekten bir melek, bir peri kadar güzelsin. Şöyle dur da bir iyi göreyim seni...

Sibel genç adamın karşısında öyle durdu. Dekolte giysisinin bir omuzu düşmüş, uzun, parlak saçları dağılmıştı. Ünlü bir portre ressamının fırçasından çıkmış gibi ışıltılı, renkli ve inanılmaz derecede güzeldi.” (s.16).

Cinsel duygular bu romana yön veren en belirgin unsurdur. Nahit ve Sibel birbirlerinden o kadar çok etkilenirler ki, tanışma anında öpüşürler. Ardından, Nahit’in: “Gel bahçeye çıkalım. Ayışığında daha güzel sevişebiliriz...” teklifi üzerine bahçeye çıkar ve sık ağaçların altında birlikte olurlar.

2.3.4. Ses

“Bu sesi o kadar iyi tanırım ki, yüzyıllar da geçse onu unutamam...”
(Gönül Hırsızı, s.18)

Sevgilinin her hâline ve her özelliğine hayran olan âşık karakter için ses güzelliği de başlı başına bir beğeni merkezidir. Göz alıcı güzellikte tasvir edilen kadın ve erkek karakterlerdeki ses güzelliği; âşığın işitsel zevkinin tatmin olması yolunda önem arz eder.

Ses, aşk bahsinde ciddi bir konudur. Öyle ki; ideal eş için aranan kriterlerin başında adayın ses güzelliğine bakılan örnekler (Uykusuz Geceler’de Ercüment) mevcuttur.

Sevgilinin en basit günlük konuşmalar içindeki ses tonu; bir işle uğraşırken, merdivenlerden inerken kendi kendine mırıldandığı herhangi bir melodi; neşeyle coştığı ya da kederler içinde boğulmakta olduğu anlarda seslendirdiği şarkılardaki âhenk âşık için doyulmaz saadetlerin kapısını aralar.

İtiraf edilemeyen ya da bazı sebeplerle itirafı geciktirilen duygular; bu coşkun anlarda bir şarkının sözlerine yüklenen anlamla karşı tarafa hissettirilir. Sevgilinin ayrılık derdinden şikâyet eden ya da aşkın coşkunluğunu ifade eden güzel sesi; onun âşığına giden yolda en güzel en estetik vasıtalarının başında gelir.

Kerime Nadir, şan dersi almış olup amatörce şarkı söyleyen karakterlerin yanı sıra; konservatuar eğitiminden geçmiş, profesyonel müzisyen karakterler de yaratmıştır. Her iki karakterin âşık üzerindeki etkisi aynıdır. Çoğunlukla kadın karakterler ses güzelliği ile ön plandadır. Az sayıda olmakla birlikte erkek karakterlerin de sesi güzeldir

ve bastırdıkları duygularını bir coşku anında enstrüman çalıp şarkı söyleyerek açığa vururlar.

Gönül Hırsızı'nda Piraye çok çirkin bir kız olarak tavsif edilir. On beş yaşında iken, hayran olduğu Saffet'in temizlik işlerini yapar ve karşılığında Saffet onu atıyla gezdirir. Zamanla Piraye Saffet'ten ayrılmak istemez. Saffet, Piraye'yi hiç sevmez ve kendisi çok yakışıklı olduğu için bu kadar çirkin bir kızla bir araya gelmesinin asla mümkün olmadığını her fırsatta dile getirir.

Bir gün Piraye onun odasında piyano çalıp şarkı söyler. Odaya giren Saffet, çirkinliğinden nefret ettiği bu kızın sesine âşık olur. Ancak bunu da kendi gururuna yediremez ve Piraye'yi evden kovar. On yıl sonra Piraye'nin amcasının çiftliğinde karşılaşırlar. Saffet onu tekrar elde etmeye çalışır ama başarılı olamaz.

Piraye gururunu aşkından üstün tutar ve Saffet'i tüm samimiyetine rağmen reddeder. Saffet sefalet içinde bir hayat sürmeye başlar. On iki sene sonra, hapisten çıktığında kör bir dilenci olarak sokaklarda yaşar ve Piraye'nin sesini duyabilmek için duyduğu her piyano sesine kulak verir.

Piraye, ölen kuzeninin kocasıyla evlenmiştir ve hayatından memnundur. Bir gün bahçede dilencilik yapan Saffet'i görür. Onu evine alır. Saffet'e piyano çalıp şarkı söyler. Hayatı boyunca istediği şeye kavuşmanın sevincini yaşayan Saffet; Piraye'nin sesine olan tutkusunu şu sözlerle ifade eder:

“Senin saadetini daima istedim ve istiyorum... Yalnız bana son bir iyilikte bulun... Bir şarkı söyle... Sesini duyayım... Yıllardan beri hasretini çektiğim, özlediğim sesini son bir defa duyayım... Bilsen ben buna ne kadar muhtacım. Ben o sesi tam on altı yıl rüyalarımda dinledim... Tam on altı yıl onun özlemiyle inledim... Ben bu sesler içinde ölmek isterim... Evet Piraye... Bu benim için büyük mutluluk olur...” (s.106).

Aşk Fısıltıları'nda Sibel Nahit'le severek evlenmiştir. Ancak zaman içinde, kocasının bir baba katili olduğunu öğrenen ve onun sefih hayatından usanan Sibel'in kalbinde eski duygular yerini nefrete bırakmaya başlar. Nahit'in kardeşi Yiğit; ağabeyinin tam tersi olumlu özelliklere sahiptir ve Sibel ondaki bu masumiyet ve asaletten etkilenmeye başlar. Yiğit'e duyduğu hayranlık yerini aşka bırakacaktır.

Bu romandaki “ses” temasını diğer romanlardan ayıran en belirgin özellik; sevgilinin sesinin aşkı besleyen zevk verici bir unsur olmaktan uzaklaşarak dini bir

muhteviyat kazanmasıdır. Sibel ev halkının uykuda olduğu bir gece, derinden derine bir “ilahi sedâ” (s.80) işitir. Sesi takip eder ve Yiğit’in odasına gelir. Yiğit, gümüş şamdanlı mumların aydınlattığı odada, rahlenin önünde oturmuş Kuran okumaktadır. Bu derece açık bir dini ritüel Sibel’i şaşırtır. Yiğit sesini yükselttiği için özür diler. Sibel onun Kuran okumasını “harika” (s.80) yorumuyla değerlendirir.

Yiğit güven, samimiyet, temizlik ve dürüstlüğü temsil eden bir karakterdir ve onun Kuran okuyan sesi; Sibel’in hep aradığı, özlediği güvenin açık bir işareti niteliğindedir. Sibel bu sesle huzur bulur, Yiğit’e duyduğu hayranlık artar.

Hıçkırık’ta Kenan ve Nalân, **Uykusuz Geceler**’de Cemile, **Dert Bende**’de Süreyya ve **Sonbahar**’da Necdet; sesi güzel olan ve her fırsatta sevgilisi için şarkı söyleyen karakterlerdir. Aşk ifadelerine çeşitlilik kazandırması ve sevgiliyi mutlu etme yollarından biri olarak kullanılması bakımından Kerime Nadir’in “ses” konusunu ve bir bütün olarak bakıldığında sanatı önemseydiği görülür.

III. BÖLÜM

KERİME NADİR'İN ROMANLARINDA AŞKIN SEYRİ

“Bugün düne benzemez.”
(Suya Düşen Hayal, s.17)

Aşk duygusunun ya da aşka yol açacak ilk ilginin ortaya çıkışından sonra gelişen olaylar aşkın seyrini belirler. İkinci veya üçüncü karşılaşmalar bazen tesadüfen olur bazen de ilk duyguyu hisseden âşık tarafından planlanır. Karşılıklı ilgi çeşitli olayların birbiri ardına gelişmesiyle yoğun duyguya dönüşebilir. Başlangıçta olduğu gibi karşılaşma ortamları, konuşmalar, iletişim biçimleri çevre etkisi aşkın seyrinde önemli rol oynar. Bir sonraki aşama aşk duygusunun davranışlar veya sözler yoluyla açığa vurulmasıdır. Âşıkların duygu aktarma biçimleri sevilen kişinin göstereceği tepkide belirleyici olduğundan nezaket dolu sözler, duygu tonu ağır davranışlar, ilgi çekmeye yönelik söz ve hareketler aşkın seyrini ve gideceği yolu belirler.

3.1. İtirafılar

“Neden Necdet'ten itiraf bekliyor ve Cemil'den ayrılmaya hazır bulunuyordu?..” (Sonbahar, s.29)

İtiraf, aşk ilişkisinin başlangıcını ve seyrini belirlemesi açısından ilişkide önemli bir yere sahiptir. İtirafın zamanlaması ve biçimi roman karakterlerinin kaderini belirler. İtirafın ortaya çıkışı genellikle âşığın duygu yoğunluğunun baskısı altında kaldığı dönemlere denk gelir. Bu bakımdan itiraf, içteki duygu yoğunluğunu dışa dökmenin, sevileni duygudan haberdar etmenin yollarından biridir.

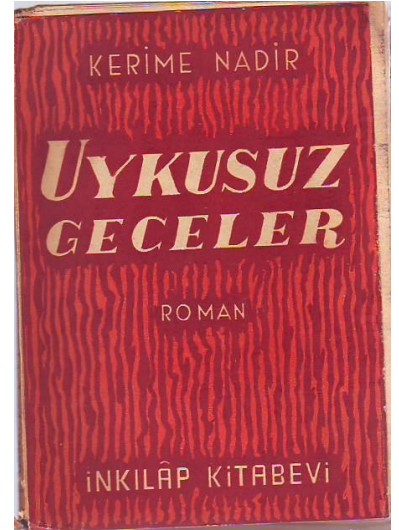
Karakterlerin aşk iddiası bazen yakın bir dostlarının teşvikiyle ortaya çıkar. Samimi bir eski okul arkadaşı veya yardımsever bir doktor tipi; âşık karakterin gizli bir dert ile maddi manevi tükendiğini fark eder, ona yardımcı olmak ister. Zaten taşıdığı âşıklık sırrı ile yorgun olan karakter dışarıdan gelen bu yardımı kabul eder. Bu yardımsever tipler sayesinde âşık kendisine bile itiraf etmekten çekindiği duygularını dile getirir ve rahatlar. Bazı romanlarda ise sevgilinin kendisi âşık karakteri, itiraf için teşvik eder.

İtirafklar, iki kişinin zaten farkında oldukları hislerin dışavurumu yoluyla ilişkinin motivasyonunu artırması bakımından ayrıca önemlidir. Birçok karakter, sevdiğini sıkça duymak ister.

Aşka Tövbe'de, Şehbal Mübin'den ümidini kesmiştir. Ancak bir gün ansızın Göbel'de kendisini ziyaret eder. O gece birlikte olmadan önce uzun uzun bakışmalar ve Mübin bu bakışmaları Şehbal'ın aşkının bir itirafı olarak kabul eder. Bu olaydan sonra yolları ayrılır. Şehbal, Göbel'deki en yakın dostu olan Doktor Hoca'nın ateşe olan kardeşi Selman Siret'le evlenir. İstanbul'dan ayrılacakları sırada, Mübin de onları yolcu etmeye gelir ve Şehbal'ı vazgeçirmeye çalışır. Şehbal'ı sevdiğini söyler. Şehbal verdiği karardan vazgeçecek değildir ancak yıllarca sevdiği adamdan bu itirafı duymak yine de hoşuna gider. Bu itiraftan aldığı zevki şu sözlerle dile getirir:

“Evvelce tek bir kelimesiyle bana dünyanın en büyük saadetini bağışlayacak olan bu sözlerin için sana teşekkür ederim. Beni sevdiğini ilk kez ağzından duyuyorum. Bunun doğru olup olmaması bugün için ehemmiyeti haiz değil!.. Fakat bütün bir aşk tarihi boyunca kulaklarımın hasret kaldığı bir söz olduğundan bence değerlidir” (s.90).

Uykusuz Geceler'de, Ercüment güzel bir dostluk ilişkisi yaşadığı konservatuar arkadaşı Cemile'ye âşıktır. Bunu dile getirmeye çalıştığı zamanlarda Cemile'nin “dost kalalım” ihtarıyla karşılaşır. Cemile maddi sıkıntıları yüzünden gazinolarda çalışmak zorunda kalır. Bu durum Ercüment'i iyice üzer ve onun hem hislerini itiraf etmesini hem de nişanlanma teklifinde bulunmasını hızlandırır. Ercüment, Cemile'nin gazinodan yorgun döndüğü bir akşam şöyle der: “Cemile, seni bu hayatın müşküllerine karşı himaye etmeme müsaadeni dileysem, hatta sana bu hususta rica etsem ne dersin?” Cemile şaşırır ve bunun anlamını sorar. Bu itirafın devamı, Ercüment'in heyecanını da anlattığı bölümle birlikte şöyledir: “Günlerden beri en muvafık tarzda ortaya koyabilmek için kafamda binbir şekil verdiğim sözleri bir papağan edasiyle birbiri ardınca fısıldadım: Seni deli gibi sevdiğimi biliyorsun Cemile!.. Uğrunda hayatımı bile fedadan çekinmem!.. Eğer nişanlım olmayı kabul edersen, rahatın ve saadetin için elimden gelen her şeyi yapmaya hazırım...” (s.73). Cemile, sanatından başka hiçbir ideali olmadığını söyler, “şimdilik” dost kalmak istediğini belirtir.

Elazığ ziyaretinde Şefik'in baldızı Hamra ile tanışan Ercüment, onu Şefiklerin akrabası Kevser ve Efser'den daha güzel ve müzikte daha yetenekli bulur. Bu sebeplerle Hamra'ya evlenme teklifi eder. Burada söz konusu olan güçlü bir aşktan ziyade, evlenme isteğinin getirdiği mantıklı sebeplerin yönlendirmesiyle oluşan bir hoşlanma, beğenme durumudur. Ercüment Hamra'ya yaptığı itiraf ve devamındaki evlilik teklifi şöyledir: “Herkesten o kadar başka bir haliniz var ki... Beni teshir ettiğinizi itiraf edersem herhalde bunu küstahlığıma vermezsiniz. ... Önünüze bir hakikatı seriyorum... Daha ilk gördüğüm geceden bende bir peri intibai bıraktınız. Her şeyde ötekilerden o kadar farklısınız ki!.. ... Benimle evlenmek istemez misiniz?..” (s.28).

Gönül Hırsızı'nda, Saffet otuz altı yaşına geldiğinde, eski âşığı Piraye'yi komşu çiftlikte görür. On yıl önce çirkinliğiyle alay edip kovduğu bu genç kızın, sesine ve ruhuna âşık olduğunu anlar. Piraye amcasının evinde piyano çalarken onun sesini duyup koşar ve aşkını şu sözlerle itiraf eder:

“Piraye beni bağışla... Sana tapıyorum. ... Senin sesine âşıkım... Seni seviyorum... Bana inan Piraye... Eski sevginden kalbinde biraz olsun kaldı ise beni anlarsın...” (s.52).

Aşk Rüyası'nda, Leman iki ilişki yaşar. Ressam Naim Ergenekon'la üç yıl evli kalır ve bu evliliğinin sonlarında yazar Bülent Pulater'le evlilik dışı bir aşk birlikteliği yaşamaya başlar. Naim'den ayrılır. Bülent'le evlenmeden iki yıllık bir sevgili hayatı yaşar. Ardından yine kocasına döner.

Her iki ilişkisinde de ilk adımı Leman atar, itiraflar ve cinsel birliktelik için cesaret verici ilk işaretler ondan gelir. Naim'le bir resim sergisinde tanışırlar ve dost olurlar. Bir akşam denize açıldıkları motor arızalanır ve geceyi denizde geçirmek zorunda kalırlar. Naim aradaki yirmi bir yıllık yaş farkını düşünerek Leman'dan uzak durmaya çalışsa da; Leman'ın ümit verici tavırları ve sözleriyle aşkı için cesaret bulur. Birbirlerine hayranlıklarını ifade ederler ve o gece birlikte olurlar. Bundan sonra evlenirler.

Bülent, dağ evinin kiracıları olan Leman ve Naim'le ilgilenmekte onlarla vakit geçirmeye çalışmaktadır. Bir akşam Naim fırtına nedeniyle kasabadan dönemez. Leman ve Bülent gölde balık avlayıp baş başa yemek yerler. Ardından birlikte piyano çalarlar. Bülent Weber'in “Orange” adlı eserini çalar. Bu parçadaki vahşi ve hırçın tarz bir nevi aşk itirafı gibidir. Bülent, bir gece yarısı Leman'ı gölde çıplak yüzerken görüp ona âşık

olduğunu itiraf eder. “Haksız olduğumu biliyorum... Fakat sizi deli gibi seviyorum... Deli gibi seviyorum...” (s.61) der. Artık dağ evinden ayrılacağını açıklar. Leman onun gitmesini istemez. Bülent ona sarılır. Saçlarını koklar. Yaşadığı dakikaların kendisine bir ömür yeteceğini söyler.

Leman Bülent’in gözlerine bakarak sessiz kalır. Bu susuş “en açık bir itiraftan daha tesirli” (s.62) olur. Öpüşürler ve Leman: “Ben seni.. daha görmeden evvel seviyordum Bülent” diye fısıldar.

Aradan iki yıl geçer. Bülent Weber’in “Orage”sini bu sefer dağ evini satın almak isteyen Madam Ester için çalar. Bülent aşk itirafı için Leman’da kullandığı yöntemi başka bir kadın için de tekrar eder.

Dert Bende adlı romanda, Durul Süreyya’ya âşıktır. Süreyya, konservatuar arkadaşı olan Durul’un orkestrasında şarkı söylemektedir. Durul için aşkını ifade etmenin en güzel yolu müziktir. Durul, Süreyya’nın ablası Fatma’nın düğününde yine orkestrasını yönetmektedir. Süreyya’yı sahneye davet ederken davetlilere şu takdimi yapar: “Şimdi sizlere en son bestem olan ‘DERT BENDE’ şarkısını okuyacak... Aslında bu şarkıyı ben sevdiğim bir kız için besteledim. Ama kendisi izin vermediğinden adını bir sır olarak saklıyorum....”(s.48).

Durul’un daha önceki itirafını ve ümidini kaybetmeden sürdürdüğü evlilik tekliflerini yalnızca arkadaş kalmak istediğini belirterek reddeden Süreyya; beste yoluyla yapılan bu itirafın da farkındadır.

Süreyya için iki itiraf söz konusudur: İlki, ablası Fatma’ya, onun ağzından Tarık’a aşk mektupları yazmasını açıklamak zorunda kaldığında, gözyaşları aracılığıyla gerçekleşir.

İkinci itirafı ise, Fatma’nın yerine niçin mektup yazdığını Tarık’a açıkladığı gün gerçekleşir. Mektupları yazmak için, “teselli”, “insanlık görevi”, “vicdan” vb. (s.63) sebepler üreten Süreyya’nın aslında sadece âşık olduğu için böyle davrandığını Tarık anlar. Beş yıl önce bir akşam kampta öpüşerek başlayan aşkın kendi içlerinde serpilip geliştiğini fark eder ve bundan sonra mutlu olmak için hiç ayrılmamaya karar verirler.

Aşk Fısıltıları’nda Sibel, Amerikan Kız Koleji mezunudur. Her isteği yerine getirilerek ve seçimlerinde özgür bırakılarak yetiştirilmiştir. Aklına geleni söyleyen ve verdiği kararı kimseden çekinmeden uygulayabilen bir kızdır. Dolayısıyla, bu

romandaki ilk itiraf; hatta incelenen romanlar içindeki en cesur itiraf Sibel karakterinden gelir.

Sibel, Semra Hanım'ın Nahit için sıraladığı ideal eş tipinin tüm özelliklerine sahip olduğunu düşünür ve bunu çok cesur biçimde ifade eder:

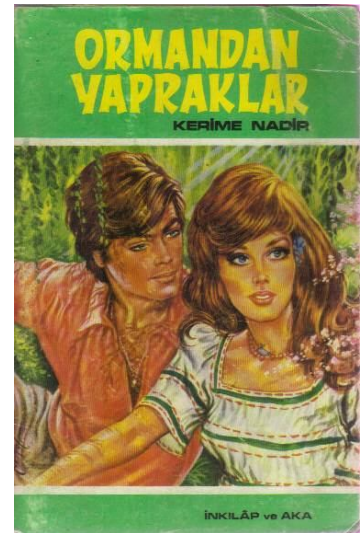
“Çok hoş adamsın... Tam benim tipimsin... Ayvalık'ta büyük çiftliklerin, fabrikaların filan da varmış ha?.. Zenginsin demek? (...) Hey baksana bana... İyi bak... Şu aradığın kıza... Hani, evlenmek istediğin o kıza benziyor muyum ben?” (s.17).

“Semra Hanım'a sayıp döktüğün bütün özellikler bende var çünkü... Hatta daha fazlası bile var... Beni alırsan sana iyi bir eş olabilirim... (...) Dilersen hemen evleniriz... Senin o çiftliğinde ırgat gibi çalışırım ben... Hayvanlarına da bakarım... Hayvanları çok severim çünkü... Zehir gibi ata binerim... (...) Sonra ben kültürlü bir kıyım... Amerikan Kız Koleji'ni bitirdim bu yıl... (...) Ev işlerinden pek çakmam ama, iyi bir idareciyimdir. Özel işlerinde sana yardımcı olabilirim çiftlikte... Hesaplarını filan tutarım... Bu alanda çok yetenekliyimdir, inan bana...” (s.18) der.

Nahit onu hep bir ince alayla dinler ve itiraf yerine geçebilecek şu yorumda bulunur: “Doğru olmuş, olmamış umurumda bile değil! Sanıyorum sevebilirim seni gerçekten... Yalnız bu işte acele karar vermek olmaz. Birbirimizi daha yakından tanımalıyız.” (s.19) der ve Sibel'i soluksuz bırakacak kadar ateşli biçimde öpüşürler.

Ormandan Yapraklar'da lise yıllarında tanışıp birbirini seven Peri ve Mennan'ın aşkı ve ayrılıklarından yıllar sonra, ikisi de evliken bir orman gezisinde tekrar karşılaşmaları konu edilir.

Peri adına layık derecede güzel bir genç kızdır. Bebek'te bir Fransız Koleji'nde okumaktadır. Mennan ise Kabataş Lisesi'nde öğrencidir. Sabahları vapurda karşılaşmakta ve birbirlerinden çok hoşlanmaktadırlar. Bir sabah tanışır ve devam eden günlerdeki kısa sohbetlerinde birbirlerinin hayatı hakkında daha çok fikir sahibi olurlar. Emirgân'da, Mısır Bahçesi olarak anılan koruda buluştukları gün ikisi de aşkını itiraf eder.

Mennan: “Ne zamandır sersem gibi bir şey oldum... Aklım başımda değil!... Nasıl anlatayım bilmem ki! Adeta dünya bana senden ibaret görünüyor...” (s.29)

diyerek ilk ciddi itirafını yapar. Peri, Mennan'ın fakir bir aileden geldiği ve birlikte asla mutlu olamayacakları yönündeki inancını dinler ve bu kötü ihtimalleri bertaraf etmek için: “Bu sözleri bırak sevgilim sana ne derece bağlı olduğumu ergeç anlayacaksın!..” (s.34) sözüyle hem aşkını itiraf eder hem de ona vaatte bulunur.

3.2. Aşk ve Acı

“Zaman bütün acıları gönülden siler...”

(Sonbahar, s.57)

Genel örnekler üzerinden düşünüldüğünde “acı” aşkın hemen yanbaşındadır denebilir. Âşık olup da bunun acısını çekmeyen roman kahramanı yok gibidir. Aşk acısı bazen duyguların ortaya koyulamamasından bazen de açıklanan duygulara karşılık bulunamamasından kaynaklanır. Sevilen karakterin âşığına karşı ilgisiz ve değer vermeyen tavırları, aldatılma, aşk vaatlerinin boşa çıkması gibi durumlar seven-sevilen erkek ve kadın karakterlerin aşk acısı çekmesine neden olur. Ayrılıklar da aşkın kaçınılmaz bir parçasıdır ve aşk acısının önemli bir kısmını oluşturur.

Sevilen karakterin bir başkasıyla nişanlanması veya evlenmesi ayrılık getiren olayların başında gelir. Seven erkek karakterlerin önemli bir kısmı bu duruma boyun eğip acı çekmeyi tercih eder. Öte yandan kadın karakterler, bir başkasıyla evlendikleri gün bile sevgilisine kavuşabilmenin yollarını arayarak; ayrılık acısını peşinen kabullenmeyen bir tavır sergilerler.

Fiziksel ve ruhsal hastalıklar aşk acısının en belirgin dışavurumlarındandır. Kadın karakterler genelde vereme yakalanırlar. Bünyeleri iyice zayıflar ve buna paralel olarak ruhsal hassasiyetleri doruk noktasına ulaşır. Bazı kadın karakterler bu kadar ciddi bir hastalık yaşamasa da sık aralıklarla kısa süreli baygınlıklar geçirirler. Bu bayılmalar **Ormandan Yapraklar**'da, “sevda nöbetleri” (s. 272) olarak yorumlanır.

Kadın karakterler genellikle, aşk acısını gizli tutmayı ve bununla baş edebilmek için yalnız kalmayı tercih ederler. Eski bir okul arkadaşı, samimi bir dost, kadın karakterleri acısını paylaşmak için zorlamadığı sürece, aşk acısından hiç kimseye bahsetmezler. Bazı romanlarda, yaşadığı aşkın ümitsizliğine ve ayrılığın mutlak olduğuna inanan kadın karakterlerin; aşk acısından kurtulabilmek için bir “mantık evliliği” yaptıkları görülür.

Erkek karakterler aşk acısını, günden güne zayıflama, sararıp solma, kimseyle konuşmak istememe ve mümkünse bir odaya kapanma şeklinde yaşarlar. Özellikle asker karakterler, mesleklerinin gerektirdiği akılcı düşünme ve anında karar verebilme yeteneğinden büsbütün mahrum olarak; kendi iç dünyalarına döner ve burada kederlere boğulmayı tercih ederler. Sık sık izinler alarak mesleğin getirdiği ve gerektirdiği sert dünyadan kaçma eğilimi gösterirler. Başka bir kadınla birlikte olup aşk acısının biraz dışına çıkmaya çalışırlar. Kadın karakterler kadar olmasa da; erkek karakterlerin de aşk acısından kurtulmak için başka biriyle mantık evliliği yaptığı örneklere rastlanır.

Özellikle ayrılık acısı çeken âşık karakterlerin neredeyse tamamı hayatını sorgular ve sevgili olmadan yaşamının anlamsız olduğuna karar verir. Bu sorgulamanın intiharla sonuçlandığı örneklere rastlamak da mümkündür.

Yaşattığı olumsuz duygular, sürüklediği karamsarlıklar ve neden olduğu hastalıklara rağmen; ayrılık acısı çeken âşık karakterler dünyada veya ölümden sonra, bir gün tekrar sevgiliye kavuşabilme ümidini de kalplerinde taşırlar. Bu ümit onlara hayata devam etme ve acılara katlanma gücü verir.

Aşka Tövbe'de, Mübin Nazan'la evlenmek istemektedir. Bu teklif için Şehbal'i aracılı kılar ve Nazan'ın red cevabını öğrenir. Mübin, reddedilmenin acısıyla kendisini içkiye ve kumara verir. Eve geliş gidiş saatleri tamamen değişir. Kimseyle konuşmak istemez.

Şehbal, Mübin'le birlikte olduktan sonra hamile kalır. Mübin'in Nazan'dan vazgeçmediğini anlayınca bebeği aldırır ve ondan uzak kalmak için her yolu dener. Bu süre zarfında iyice zayıflar, sararır ve eski neşesini kaybeder.

Uykusuz Geceler'de, Cemile'nin başka biriyle evlenerek birden Ercüment'in hayatından çıkması Ercüment'in fiziksel ve ruhsal sağlığı üzerinde olumsuz etkiler bırakır. İstanbul Konservatuvarı'nı bitirip Viyana Konservatuvarı'na gideceği dönemde ayrılık acısını derinden yaşar. Eski dostu Şefik'in, Ercüment'i yıllar sonra gördüğünde söylediği şu sözler, ayrılık acısının Ercüment üzerindeki etkilerini ifade etmektedir: "Sahiden seni çok iyi gördüm! ... Ne idi o bir zamanlarki halin!.. Galiba Viyana'ya gitmeden iki üç sene evveldi... Hasta mıydın, âşık mıydın?... Velhasıl pek bitik, âdeta korku verecek bir halde idin!.." (s.10).

Dert Bende adlı romanda Fatma'nın sevgilisi olan Tarık; aslında Süreyya'nın beş yıldır beklediği ve özlediği ilk âşktır. Fatma, Tarık'la sözlü iken; Bülent'le evlenir.

Bu gerçeği bir mektupla açıklar. Süreyya bu mektubu göndermez ve ablası Fatma'nın dilinden Tarık'a aşk mektupları yazar. Tarık İstanbul'a döndüğünde, gerçeğin açıklanması zarureti doğar. Süreyya, aşkını da itiraf etmek anlamına gelen bu gerçeği uzun bir süre açıklayamaz. Bu sürede zayıflar, günden güne bitkin düşer, kimseyle görüşüp konuşmak istemez. Çektiği acılar dayanılmaz hâle gelince, aşkını itiraf etmek için cesaret bulur.

Fatma sözlüsü Tarık'ı, altı aylık bir eğitim için Amerika'ya yolcu etmektedir. Bu uğurlamada bulunan Süreyya, Tarık'tan ayrılacağı için; ablasından daha çok üzülür ve ağlar. Fatma ise, hayata devam etmek gerektiğini söyleyerek oradan geçmekte olan Bülent'in gezme teklifini kabul ederek onun arabasına biner.

Bu romanda, bir annenin evlatlık vermek zorunda kaldığı çocuğuna karşı duyduğu özlem; ondan ayrı yaşamanın getirdiği acılar da yer almaktadır. Fakat bu acılar, Tarık'ın sadece evlatlık verilen bir çocuk olarak değil de; Süreyya'nın şehit olan nişanlısı Tarık'tan kalan son hatıradan ayrılmanın acısı olarak da değerlendirilebilir.

Müzik, âşıkların hoşça vakit geçirmesini sağlayan bir aktivite olarak genellikle olumlu duyguların kaynağıdır. Ancak aşkta ayrılık söz konusu olduğunda, sevgiliye dair anılara müzikle yüklenen anlam âşık için bir anda acıya dönüşebilir. **Sonbahar**'da bu durumun tipik bir örneğiyle karşılaşırız. Necdet, doktorluk yaptığı kasabada bir musiki meclisine katılır, sonra yalnız bir köşeye çekilerek düşüncelere dalar. Necdet'in: "Hiçbir şey maziye musiki kadar geri getirmiyordu. Evet... İşte kabuklandığımı sandığım gönül yaram, biraz evvel eski bir şarkının nağmeleriyle yeniden kanamıştı. Yarabbi! Bu anda ne kadar bedbahtım!." (s.119) sözleri aracılığıyla; müziğin, âşığı kendi aşk acısıyla yüzleştirici bir etkiye sahip olduğu çıkarımına ulaşılabilir.

3.3. Aşk ve Mutluluk

"Oh!.. Ne kadar bahtiyarım!..

Meğer saadetsiz hayat bir cehennemden ibaretmiş!.."

(Sonbahar, s.180)

Sevgiliyi görebilmek, onunla özgürce vakit geçirebilmek ve coşku ve neşe aktarımında bulunabilmek âşık karakter için en büyük mutluluk sebepleri arasında sayılabilir. Sevgilinin bir gülüşü, yalnız âşık için gizli anlamlar taşıyan bir bakışı, güzelliği, sesi, kokusu; kısacası sevgiliyle ilişkilendirilebilecek her unsur seven ve

sevilen karakterlerin aşk neşesini artıran anlamlar içerir. Bu neşe ve mutluluk aynı zamanda, âşık karakterin türlü fedakârlıklar ve çılgınlıklar yapmasındaki en büyük moral kaynağıdır.

Doğal olarak âşıkların ilk amacı duygularını mutluluk tonuyla buluşturmak, bir başka ifadeyle aşkın getireceği mutluluğu doyasıya yaşamaktır. Roman kahramanları neredeyse bütün hayatlarını etkileyecek aşk mutluluğunun olgunlaşıp devam etmesi için çeşitli davranışlar sergilerler.

Uykusuz Geceler'de Ercüment, Cemile'yi konservatuar merdivenlerinde seyrederken neşelidir. Bununla birlikte hissettiği neşe ve mutluluk içindeki acılığın da farkındadır: “Merdivenleri bir kuş hafifliğiyle aşıp gözden kayboluncaya kadar arkasından baktım. Bir anda yüreğim dünyaları saracak nisbette ölçsüz bir ferahlıkla dolmuştu. Fakat bu ferahlıkta, nane şekerinin ağzına yaydığı serinliği sızlatıcı lezzetine benzer tatlı bir acılık da gizliydi.” (s.48) diyerek bu anlardaki hislerini tahlil eder.

Bu romanda mutluluk, çiftin zevk, his ve tahsil uyumuna bağlı biçimde ele alınmıştır. Aşk ipiyle birbirine bağlanan Cemile ve Ercüment'in, kimsenin anlayamayacağı sessiz, işaretsiz bir iletişim diline sahip oldukları ve müziğin, ikisini çok kuvvetli bir şekilde birleştirdiği görülmüştür. Mutlu olmak için öncelikle kişinin kendine değer vermesi, yapmış olduğu hatalardan hemen dönüp iyiliğe, güzelliğe ve aşka yaklaşması gerektiği mesajı verilmiştir. Cemile kendi kendisini affetmediği ve bu Ercüment'e layık görmediği için ondan kaçmış ve bunun bedelini derin mutsuzluklarla ödemiştir.

Suya Düşen Hayal'de, heykeltıraş Meftun ve onun modeli Seher birbirlerine duydukları aşkı itiraf eder ve nişanlanmaya karar verirler. Bu mutluluk ikisi için de inanılmazdır. Meftun daha önceden söz vermiş olduğu için, babasının arkadaşı olan zengin fabrikatörün kızı Süreyya ile baloya gitmek zorunda kalır. Fakat Süreyya'nın büyüleyici güzelliğine ve katıldıkları balonun eğlencesine rağmen; Meftun içten içe Seher'in yanında olmayı diler. Artık âşıkâr olan aşk onun yaşam enerjisini ve sevgilisinin yakınında olma arzusunu artırır.

Seher, nişanlanacakları gün odasına ayrı bir özen gösterir. Kendisi de süslenir. Aşkın neşesi onun zaten düzenli ve güzel olan günlük yaşamına bir bahar havası getirir.

Ayrıca, nişanlarından dört yıl sonra evlenecek olan Meftun ve Seher; aşktan aldıkları güç ve neşeyle kendi işlerine sarılırlar. Meftun bu dört yıl zarfında kendisini

sanat çalışmalarına adar. Seher ise, Amerikan Kız Koleji'nin yüksek kısmını dereceyle bitirir.

Meftun sanatçı olduğu için güzele ve her türlü güzelliğe hayran bir kişiliğe sahiptir. Seher ve Süreyya arasında dış güzelliğin kıyaslamasını yapar. İkisini de güzel bulur. Ancak onun için mutluluk; Seher'in iç dünyasındaki zenginlikte, öğrenmeye açık billur belleğinde, birlikte sanat hakkında konuşabilecek kadar kültürlü olmasındadır. İyi niyet, samimiyet ve tevazu da onu Seher'e yaklaştıran özelliklerdendir. Buradaki aşk ve mutluluk ilişkisinde, mutluluğun içi boş salt bir güzellikle yakalanamayacağı anlatılmıştır.

Aşk Fısıltıları'nda Sibel bir nişan töreninde tanışıp evlenmeye verdiği Nahit'le o gece birlikte olur. Sabaha karşı Nahit Sibel'i arabayla eve bırakır. Sibel'i merak ve telaş içinde balkonda bekleyen ailesi, kızlarının bir genç adama sımsıkı sarıldığını ve onunla uzun uzun öpüştüğünü görürler. Partide aşırı derecede alkol alan Sibel bir de mutluluk sarhoşu olmuştur. Eve girdiğinde, herkesi şaşırtacak kadar neşelidir.

Sibel'in aşk neşesi şöyle ifade edilmiştir: “Sibel'in halinde olağanüstü bir şey vardı. Yalnız içkili değil, gerçekten sonsuz bir mutluluğun sarhoşluğu içinde görünüyordu. Güzel gözlerinden taşan ışıklar bir cennet müjdesinin aydınlığını yansıtıyordu sanki!.. Yanakları al al, dudakları gül güldü. Yüreğinin tâ derinliklerinden kopan şenlik dolu, mutlu bir sesle:

– Ben evleniyorum!... dedi. Dünyanın en yakışıklı ve zengin adamı Nahit Başarıslanlar'la...” (s.24)

Bir kez görüp, birlikte olduğu adamın evlilik vaadine inanan Sibel, ailesini de ikna eder ve ertesi gün Nahit'in Sibel'i istemek için eve gelmesini beklerler. Nahit, işleri dolayısıyla gelemeyeceğini, evlilikten vazgeçmediğini ve eğer ailesi onaylarsa Sibel'in Ayvalık'a gelmesini ister. Kendi köşklerinde evleneceklerini vaat eder. Sibel gözünü karartır, ailesinin itirazlarını umursamaz ve ilk otobüsle Ayvalık'a gider. Sibel'i, gerçekte hiç tanımadığı bir adama ulaşmak için bu kadar sabırsız ve cesur kılan kuvvet aşk neşesidir.

Sibel Nahit'le mutlu bir evlilik hayatı yaşamaya başlar. İsteddiği yaşam rahatlığına kavuşmuştur, zengin bir kocası ve güzel bir evi vardır. Hemen her akşam partilerde eğlenmektedirler. Kocasının bir katil ve yalancı olduğunu öğrendiğinde her şey değişir. Yiğit ağabeyinin suçunu üstlenmiş ve onun yerine iki yıl hapis yatmıştır.

Yiğit eve döndüğünde Sibel onun masumiyetinden, dürüst ve âdil kişiliğinden; ilahi bir aydınlık ve sevecenlik taşıyan güzelliğinden çok etkilenir. Bir erkeğin para, şöhret, yakışıklı olmaktan daha derin özelliklerle aşk ve mutluluk sunabileceğini yaşayarak anlar.

3.4. Aşkla Bağlantılı Diğer Durumlar

Âşıkların kendi hayatlarından ya da çevresel faktörlerden kaynaklanan çeşitli durumlara maruz kaldıkları görülür. Duygu yoğunluğu yaşayan âşık hayatındaki bütün iyi veya kötü gelişmeleri hissettiği aşkla paralel şekilde yorumlama eğilimindedir. Bu anlamda “kader”in getireceği her şey aşkla bağlantılı olarak düşünülür.

Aşkın ortaya çıkmasından önce ya da aşk henüz açıklanmamışken kadın veya erkek karakterler hayatın ve ikili ilişkisinin çeşitli durumlarına maruz kalırlar. Karakterlerin hayatlarına yansımaları açısından bakıldığında bunların ikiye ayırarak ele almayı uygun bulduk.

3.4.1. Olumlu Durumlar

*“Bundan utanmıyorum hiç...
Sizi bu kadar çok sevdiğim için de Tanrıma şükrediyorum...”
(Suya Düşen Hayal, s.123)*

Karşılığını bulmuş veya hedefine ulaşmış bir aşk, bazı olumlu durumların yönlendirmesiyle; seven ve sevilen karakterlerin kişiliğini değiştirir. Bencil ve nankör bir karakterin, aşkın sunduğu olumlu duygularla değiştiği gözlemlenmiştir.

Romanlarda sıkça sadakat ve fadakârlık duygularından doğan durumlar ön plana çıkarılmış ve bu olumlu durumlar aşkı kuvvetlendirmiştir. Kalp, beden ve akıl ile sevgiliye sunulan sadakatin yanı sıra; bu hassalardan sadece biriyle sevilen karaktere sadık kalan âşık kadın ve erkek karakterler de vardır.

Aşkın şiddeti göze alınan fedakârlıkların türünü belirler. Âşık karakterlerin çoğu sevilen kişi uğrunda mal varlığını, kariyerini ve mutluluğunu bağışlayarak fedakârlıkta bulunmanın tadına erişmişlerdir. Âşık karakterin gözünde sevilenin değerli olduğunu kanıtlaması açısından önem arz eder. Canını veren, mal varlığını feda eden ya da tüm hayatını olumlu yönde değiştirecek bir tahsilden sevgilisi uğruna vazgeçen karakterlere Kerime Nadir’in romanlarında sıkça rastlarız.

Aşka Tövbe'de, Şehbal sadakatın timsalidir. Mübin'i yıllarca bekler. Onun Nazan'ı sevdiğini öğrendiği zaman da aşkından vazgeçmez. Nazan'ın başkasıyla evlenmesinden sonra Mübin, Göbel'de Şehbal'ın evine gelir. Onunla birlikte olmak ister ve Şehbal Mübin'in aşkına ve samimiyetine inanarak ona tam bir sadakatle teslim olur.

Nazan'ın düğün töreni; Mübin'le ikisinin birbirlerine duydukları fiziksel çekimi artırır. Nazan başkasıyla evli olmasına rağmen Mübin'e de ümit verir, sık sık bir araya gelirler. Nazan kocasına ihanet eden bir kadındır. Boşandıktan sonra da Mübin'le süren ilişkisinde başka erkeklerle de vakit geçirir. Bu açıdan Mübin ve Nazan, romanda, ihaneti temsil eden karakterlerdir.

Uykusuz Geceler'de Ercüment'in Viyana'daki eğitimi süresince yeni bir aşk yaşadığından bahsedilmez. O, Cemile'nin evlenip uzaklaşmasından sonra sekiz yıl boyunca Cemile'ye sâdık kalır. Elazığ'da tanıştığı Hamra'ya evlilik teklifinde bulunur, onunla nişanlanırken bile içten içe Cemile'nin sevgisine sahip çıkmaktadır. Nitekim tesadüf eseri Cemile'yi gördüğünde, kendi aşkında hiçbir eksilme olmadığını anlar. Ercüment, bu romanda kalbiyle ve bedeniyle sevgilisine sâdık kalan âşıktır.

Cemile ise, Kemancı Rasih'le birlikte olur ve ardından başka biriyle evlenir. Bu dönemlerinde Ercüment'e karşı hislerinde arkadaşlığı ön plana çıkardığı için onun bu tutumlarını sadakat kapsamında değerlendirmek güçtür. Fakat en sonunda, kocasından ayrılıp sonsuza kadar Ercüment'in yanında kalmak ve onun aşkının değerini bilmek için gelmesi Cemile'nin sadakati olarak değerlendirilebilir.

Ercüment kaldığı pansiyon odasının yanına dayısıyla birlikte Cemile'nin taşınması için; onların bir yıllık kira bedelinin yarısını öder. Bunu büyük bir gizlilik içinde yapar ve pansiyon sahibi Madam Siranuş'a bu yardımı gizlemesi konusunda yemin ettirir.

Cemile ailesinin ve birlikte yaşadığı dayısının geçimine katkıda bulunmak için “Jale” takma adıyla gazinolarda şarkı söylemeye ve piyano çalmaya başlar. Kostüm ve makyaj masrafları gelirinin çok üstüne çıkar ve Ercüment'ten borç almak zorunda kalır. Ercüment'in ikinci cömertliği onun geçimini desteklemek için maddi katkıda bulunmasıdır.

Ne yaşamış olursa olsun Cemile'yi çok seven Ercüment; onun bir başkasının kadını olması durumunu hiç sorun etmez. Bu konuda en ufak bir gurur belirtisi

göstermeden, nikâhlı eşi olması için teklifte bulunur. Ercüment'in maddi cömertliklerinin yanı sıra; erkeklik gururundan fedakârlıkta bulunması bahiste en dikkat çekici özelliğidir.

Kemancı Rasih'e âşık olan Cemile, evlenme vaatlerine inanır ve onunla birlikte olur. Bir süre sonra kandırıldığını anlar. Artık insanların zevki için oyuncak olacağını hayatının bu yönde devam edeceğini düşünmeye başlar. Ercüment'in tertemiz aşkı ve kötü zamanlarında gösterdiği dostluğun da farkındadır. Borçlarını ödeyebilmek için Cemile bir gün şu teklifte bulunur: "Diyeceğim şu ki... Benden ilk istifade eden sen ol!.. Arzun geçinceye kadar senin olurum Ercüment!.. Bu suretle de ödeyemediğim borçlarımı ödeyebilmek imkânını bana vermiş bulunursun!.." der. Ercüment'in "Sen çıldırmışsın" cümlesi üzerine şöyle devam eder: "Hayır, çıldırmadım!.. Bu anda her zamankinden ziyade şuuruma sahibim!.. Sana bir zevce olarak lâayık değilim!.. Fakat bir metres olmak evsafım var... Eksik kalanları da sen tamamlarsın!.."(s.100).

Bu yönüyle Cemile, Kerime Nadir romanlarında; canından, bedeninden fedakârlık eden karakterler zümresindendir.

Dert Bende adlı romanda, Durul bütün ömrü boyunca Süreyya'nın en zor zamanlarında ona destek olmuş ve sahip çıkmıştır. Süreyya'nın bir gün kendisini seveceğini ümit ederek onun yanı başında sâdık bir dost ve âşık olarak yaşamış, yaşlanmıştır.

Süreyya daha on dört yaşında iken tanıştığı ve bir kez öpüştüğü genç teğmen Tarık'a âşık olmuştur. Beş yıl boyunca bu aşkın hayalini büyötmüştür. Aşkına karşılık bulduğunda ise, Tarık şehit olmasına rağmen bir daha kimseyi sevmemiş kimseyle evlenmemiştir.

Fatma, Süreyya'nın tam tersi özelliklere sahip bir karakterdir ve maddi çıkarları sadakâttan üstün tutan biridir. Tarık'la sözlü iken, birden Bülent'le evlenmesi bunun en büyük göstergesidir.

Süreyya'nın Tarık'a duyduğu aşktan kalan en büyük hatıra bebeğidir. Süreyya nişanlısından çocuk sahibi olmakla, ailesinin şerefini toplumda sarsacağını anlar. Bu konuda ablası Fatma ona uyarılarda bulunur. Süreyya hem aile şerefini sarsmamak hem de geçirdiği hastalık yüzünden çocuk doğuramayacak olan ablasını mutlu etmek için oğlu Tarık'ı, aşkından kalan tek hatırayı, ablasına evlatlık verir. Eserdeki en büyük fedakârlık budur.

Aşk Fısıltıları'nda Sibel, kocası Nahit'e sâdik kalır. Ancak Nahit onu her fırsatta başka kadınlarla aldatır. Sibel aldatıldığını iyice anladığı zaman da, kocasının düzeleceğini ümit eder.

Sibel bir fedakârlık sembolüdür. Ailesi evliliğini onaylamasa da o, sevdiği adamla evlenir. Nahit'le evliliği, pek çok aldatılmaya sahne olmasına rağmen yuvasını bozmak istemez. Gururundan fedakârlık yaparak, kocasının hatasını anlayıp düzelmesini umutla bekler.

Nahit'in bir katil olduğunu ve suçu kardeşi Yiğit'in üzerine attığını öğrenen Sibel, artık kocasından nefret etmekte ve Yiğit'ten hoşlanmaktadır. Kocasının suçunu itiraf eden mektubunu almak ve böylece Yiğit'in kamu vicdanındaki adını temize çıkarmak için her türlü tehlikeyi göze alarak Kudrettin Çomarkırpan adlı tehlikeli adamla görüşür. Tüm zor koşullara rağmen (Kudrettin Çomarkırpan yatta Sibel'e sahip olmak ister) Sibel mektubu alır. Yiğit polisle birlikte yata baskın yapar ve Sibel kurtulur. Bu hadise, Yiğit'in Sibel tarafından değer gördüğünü ve çok sevildiğini anlamasını sağlar. Yiğit bu fedakârlığı bir sevgi ifadesi olarak kabul eder.

3.4.2. Olumsuz Durumlar

“Seven sevdiğinin şerefiyle oynamaz!”

(Balayı, s.63)

Başlamış bir aşk ilişkisinde huzursuzluk yaratan ve mutsuzluk getiren hatta çoğu kez facialara neden olan olumsuz durumlar da söz konusudur. Yalanlar ve kıskançlık güzel giden bir ilişkinin bozulmasına ya da mutluluk getirebilecek bir ilişkinin daha başlamadan karakterleri bedbaht etmesine neden olan ve romanlarda sıkça rastlanan olumsuz durumlardandır.

Yalanlar, romanlarda karakterlerin kaderini olumlu ve olumsuz yönde değiştirebilen en etkileyici kurgu ögesidir. Bir aşka sahip çıkmak için söylenen yalanlar, âşık karakter ya da sevilen tarafından sonunda affedilir.

Sevilen karakterin bir başkasıyla yaşayacağı mutluluğu engellemek ve ona sahip olmak için yalan söyleyen seven karakterler ise, sonunda bu yalancılıklarının bedelini ödeyecek acılar çeker ve yaptıklarına pişman olurlar.

Âşık karakter sevgilisinin varlığını, güzelliğini, vaktini kimseyle paylaşmak istemez. Kalbi ve aklı yalnız sevgilinin hayaliyle doludur ve sevgilinin de yalnız kendisiyle meşgul olmasını ister. Herkesi rakip olarak görür.

Karşı cinsten bir karakterin yanı sıra; sevilen karakterin aile bireyleri, onu çok seven bir hem cinsi de çoğu kez rakipler arasındadır. Özellikle kadın karakterin yaşça erkekten büyük olduğu aşk ilişkilerinde; erkek karakter, sevgilisinin yakınında bulunan, onunla samimiyet kurmuş herhangi bir genç kızı da kıskanabilmektedir. Bunun tam tersi ilişki biçimlerinde ise, yaşça küçük kadın karakter, erkeği özellikle aile bireylerinden, kendi çocuklarından kıskanma eğilimindedir.

Aldatılan kadın karakterler, aldatılan erkek karakterlere oranla daha bağışlayıcıdır. Kadın karakterlerin sevgililerinin hatalarını anlayıp düzelmesi için uzun süre sabırla bekledikleri ve bu sırada kıskançlık yapmadıkları örneklere rastlamak mümkündür. Erkek karakterler ise, kadın karakterlere oranla daha kıskanç bir yapıya sahiptirler.

Güzel, çekici, kültürlü, zengin, popüler erkek ve kadın karakterlerin hayran sayısı arttıkça sevgilileri onları daha çok kıskanır.

Aşka Tövbe'de, Mübin Nazan'ı sevmektedir. Fakat o başkasıyla evlenince, kendisini seven Şehbal'e gider. Aşkına inandırarak Şehbal'le birlikte olur. O gece ateşler içinde sayıklarken Nazan'ın adını söyler ve onun bütün gece kollarında olduğunu anlatır. Şehbal, kandırıldığını ve Mübin'in sevgisinin tamamen yalan olduğunu anlar. Ertesi sabah kendine gelen Mübin en yakın zamanda evleneceklerini söyler. Oysa bu da bir yalandır ve Nazan'a kavuşmak için beklemektedir. Mübin'in evlenme isteğinin de yalan olduğunu iyice anlayan Şehbal; üç aylık bebeğini aldırır.

Bu romanda, kadın karakterin gerçeği öğrenmesi; hayatın zor koşulları karşısında eskisinden daha güçlü ve kendinden emin adımlar atmasına yardımcı olur. Şehbal, sevgi içinde bile olsa Mübin'e muhtaç olmamak için her şeyi yapar. Selman Siret'in evlilik teklifini kabul etmesi ve aşktan vazgeçip, mantığın gösterdiği mutluluk yolunu tercih etmesi; Mübin'in yalanları sayesinde gerçekleşmiştir.

Dert Bende adlı romanda Süreyya'nın, ablası Fatma'nın dilinden Tarık'a aşk mektupları yazması en büyük yalan unsurudur. Süreyya ablası Fatma'yı; her istediğini elde eden bir kız olduğu ve Tarık'ın sevgi ve ilgisine sahip olduğu için kıskanır.

Aşk Fısıltıları'nda, Nahit babasını; kardeşi Yiğit'in öldürdüğünü söyler. Aslında bu cinayeti kendisi işlemiştir, kardeşi aile şereflerini kurtarmak için suçu üstlenmiştir. Yiğit'i Sibel'e azılı bir katil olarak tanıtan Nahit'in amacı onu mirastan mahrum bırakabilmektir. Sibel kocasının bir katil olduğunu öğrenince üzülür fakat yine de onu sevmeye devam eder.

Buradaki yalan, Sibel'in Yiğit'in gerçek kişiliğini daha çok merak etmesine sebep olur. Yiğit'in temiz ve masum kişiliğini zamanla tanıyan Sibel; ona âşık olur.

Uykusuz Geceler'de Ercüment, konservatuarda herkesin Cemile'yi sevmesi karşısında bir kıskançlık duyar. Onun, gülüşünü herkese cömertçe dağıtması, Ercüment'i üzen durumların başında gelir. Romanın akışı içerisinde Ercüment'in, Cemile'yi sahnede izlerken; Kemancı Rasih'le bakışmalarını yakaladığı an kıskandığı görülür. Cemile'nin, onunla birlikte olduğunu anladığı akşam hissettikleri ise ayrılık acısıyla karışmış bir kıskançlığı ifade etmektedir: "Hiç beklemediğim bu hayal inkisarı havsalaya sığmaz bir facia idi. Bir kâbus şeklinde idrak ettiğim bu dakikalar bir rüya değil, hakikatti!.. Çılgıncasına sevdiğim Cemilem birkaç saat önce bir başkasının olmuş ve ona bütün hayatını vaat etmiş bulunuyordu!.. Kalbimden taşan ıstırapı, gözlerimi karartan yeisi tarif imkânsızdı. Belki ölüm bile bu dakikalar kadar acı olmayacaktı!.." (s.88).

3.5. Sevgili ile Bir Arada Olma Durumu

Aşkın başlangıç noktasında veya ilerleme seyrinde sevgililer bir arada olabilmek için çeşitli zorluklara göğüs gererler. Seçilen ortak mekânlar âşıkları bir araya getiren ve aşkın seyrini belirleyen özellikler taşır. Bazen de kendiliğinden gelişen olaylar iki taraf için kaderin bir armağanı gibi görünür.

Akrabalık veya evlat edinilme bağlarıyla, aynı aile ortamı içinde yetişen kadın ve erkek karakterleri bir arada tutan en önemli mekân "ev"dir. Dolayısıyla, karakterler ev içinde ve özellikle kendi odalarında sevgiliyle bir araya gelme fırsatını elde ederler.

Kırlarda yapılan yürüyüşler; özellikle mehtaplı gecelerde yapılan sandal, motor gezileri; vapur, araba ve fayton yolculukları; birlikte yüzme, birlikte at binme gibi etkinlikler sevgiliyle bir arada olma durumu başlığında değerlendirilebilir.

3.5.1. Buluşma

İlk itirafların ardından âşık karakter ve sevilen bir arada vakit geçirmek için her fırsatı değerlendirirler. Sözleşerek bir yerde buluşma, taşıdığı heyecana bağlı olarak aşk ilişkisine renk katan etkinliklerden biridir.

Kadın ve erkek karakterlerin genelde, yan karakterlerden gizlice sözleşip bir buluşma yeri ve zamanı tayin ettikleri görülür. Vapur iskeleleri, Köprü, tramvay durakları birlikte vakit geçirilecek asıl mekâna geçmeden önce tercih edilen buluşma noktalarıdır. Nadiren de olsa, karakterler bir aracı kullanarak buluşma haberini birbirlerine ulaştırırlar. Bu aracılık görevi için sokaktaki herhangi bir çocuk ya da evin güvenilir hizmetçisi seçilebilir.

Romanların ağırlıklı olarak İstanbul'da geçer, dolayısıyla buluşmaları da bu şehirde değerlendirmek gerekir. Dış mekândaki buluşmalarda tabiatın önemli bir yeri vardır. Korularda, sahillerde yapılan yürüyüşler, mehtapta yapılan sandal ve motor gezileri; âşıkların buluşma heyecanının tabiatın eşsiz güzelliğiyle artmasını ve derinleşmesini sağlar.

Buluşmaları değerli kılan en önemli özellik âşık karakterin sevgiliyle yalnız kalması ve duygularının yönlendirdiği biçimde özgürce hareket edebilmesidir.

Uykusuz Geceler'de, Konservatuvar öğrencisi olan Cemile ve Ercüment, İstanbul Konservatuvarı'nın merdivenlerinde, Haliç manzaralı geniş bir pencere önünde tanışır. Daha sonra burası, her ikisi için de özel bir anlam kazanır. Ayrıca, ikisinin dostça vakit geçirdikleri ve sınavlarına hazırlanıp keman ve piyano alıştırmaları yaptıkları en önemli mekân Ercüment'in kaldığı pansiyon odasıdır. Cemile'nin, dayısıyla birlikte yan odaya taşınması onların gece-gündüz buluşmasını ve bir araya gelmesini kolaylaştırır.

3.5.2. Birlikte Eğlenme

Romanların genelinde, balo, parti, suvare vb. etkinlikler; âşıkların bir araya gelmesi, fiziksel olarak sevgilinin yakınında bulunabilmek ve terk edenlerin/edilenlerin eski sevgiliyle tekrar karşılaşması için büyük bir fırsat olarak kurgulanmıştır.

İtiraf edilemeyen ya da itirafı ertelenen duygular, genelde kadın karakterin başını erkeğin omzuna yaslaması vb. fiziksel temaslarla açığa vurulur.

Erkek karakterler içinse, dizginlenen ve gösterilmekten kaçınılan arzuların bir vals esnasında artık iyice hissedildiği, erkeğin bu nefsanî arzularını durdurabilmek için bir iç savaşa girdiği gözlemlenmiştir. **Balayı**, Kalp Yarası romanlarında, kadın karakterin sıcaklığının ve kokusunun erkekte bıraktığı etkiler ve erkeğin bu duygularını yenmek yolundaki içsel savaşının betimlendiği paragraflara rastlamak mümkündür.

Ayrıca müzisyen, bestekâr ya da enstrüman çalmayı seven karakterler için sevgiliyle yapılan müzik meşkleri hem aşk itirafı sayılabilmesi hem de açığa vurulmuş duyguları kuvvetlendirmesi bakımından önemli bir yere sahiptir.

Kalp Yarası’nda, on yaşında iken evlatlık edindiği öğrencisi Mefkûre’nin (18) ricasıyla, Ürfi Cenap (40) yakın dostlarının verdikleri partiye katılır. Mefkûre, “hoca”sıyla dans etmekte ısrar eder. Kalabalık salondan kopup küçük bir odada noktalandıkları bir vals yaparlar. Dile getirilmeyen hislerin yoğunluğunda ikisi de sessiz kalmayı tercih eder. Mefkûre, başını Ürfi Cenap’ın göğsüne yaslar ve dans bittikten sonra da bir süre öylece kalır. Hoca-evlatlık kız öğrenci ilişkisini aşan bu tür bir duygu dışavurumu Ürfi Cenap’ın dikkatini çeker. Mefkûre için bunlar cesur itiraflar sayılabilir.

Uykusuz Geceler’de, Ercüment İstanbul ve ardından Viyana Konservatuarı’nı başarıyla tamamlamış ünlü bir keman sanatçısıdır. İstanbul Konservatuarı’nda tanıyıp âşık olduğu Cemile; şan, keman ve piyanoda üstün yeteneklere sahip olmasına rağmen tahsilini yarıda bırakmıştır. Bu iki arkadaş için birlikte vakit geçirmenin en anlamlı ve en verimli yolu müzik yapmaktır.

Keman ve piyanoda dönüşümlü olarak yer aldıkları ve Cemile’nin bazen güzel sesiyle Ercüment’e eşlik ettiği pek çok sahne vardır. Bunlar içerisinde en önemlisi ercüment’in elazığ’daki dostu Şefik’i ziyareti sırasında yaşanır. Cemile’den ayrı geçen sekiz yıldan sonra, Ercüment onu tesadüfen bir köy odasında görür. Yakın zamanda Halkevi’nde gerçekleştirecekleri amatör konsere davet eder. Cemile bu konserdeki müziğin kalitesini beğenmez ve piyanoya geçmek ister. Ercüment orkestradaki Efser, Kevser ve Hamra’yı kibarca gönderir. Cemile’nin piyanosu Ercüment’in kemanyıyla muhteşem bir uyum içindedir. Konserin bu bölümü herkesi büyüler. Yazar bu anlarda

onların his ve sanat uyumunu şu sözlerle ifade eder: “Artık kemanla piyano saç örgüsü gibi birbirine sarılmış, tek vücut olmuş altından bir helezon halinde, mestedici inikâslarla boşlukları sarsmakta, tılsımlı bir nefes gibi ruhlarda dolaşmakta, madde âleminin muhtevasından taşıp his âfakına varmakta idi.” (s.126).

Dostu Şefik’i ziyaret etmek için Elazığ’a giden Ercüment, burada Şefik’in baldızı Hamra’yla nişanlanır. Hamra mandolin çalmaktadır. Ercüment ona kemanla eşlik etmekten zevk duyar fakat bu zevk; Ercüment’in Cemile’yle icra ettiği müzikle kıyaslanamayacak kadar azdır.

Aşka Tövbe’de, Armağan’ın arkadaşları Talat ve Nedim’in yemeğe geldikleri gün müzik eşliğinde ateşli rumbalar yapılır. Tevhit bu danslarda Armağan’ın büyüleyici endamını seyrederken ona iyice hayran olur.

Dert Bende adlı romanda, yaz kampında birlikte yenilen yemek ve ardından kamp ateşi etrafındaki sazlı sözlü eğlence; Süreyya ve Tarık’ın birlikte yer aldıkları ilk etkinliktir. Burada Süreyya şarkı söyler ve onun sesinin güzelliği Tarık’ı çok etkiler.

Beş yıl sonra, bir baloda karşılaşırlar. Fakat Süreyya’nın yıllardır beklediği erkek; artık ablası Fatma’nın sevgilisidir. Bundan sonra üçü birlikte gezmeye başlarlar. Bir akşam baloda Tarık Süreyya’yı dansa kaldırır. Konuşmadan dans ederler. Süreyya çok mutlu olur.

3.5.3. Sevgiliye Konuşma ve Sevgiliye Hitap Biçimleri

Yaş farkının görüldüğü ilişki örneklerinde erkek karakterler genelde daha büyüktür ve kadın karaktere “yavrum” diye hitap etme eğilimindedirler.

Duygularını henüz ifade edememiş olanların ve bazı evli çiftlerin de “siz”li cümleler kurdukları görülür. Sürdürülen bu resmiyet duyguların itiraf edilmesi ya da çiftleri birbirine çok yaklaştıran olaylar meydana geldiğinde yerini daha samimi bir hitap biçimine bırakır. Kalbin sırrının açığa vurulması “siz”den “sen” hitabına geçişi kolaylaştıran bir unsurdur.

“Sevgilim” hitabı en çok kullanılanların başında gelir. **Sonbahar, O Gün Gelecek Mi?** ve diğer romanlarda sıkça kullanılır. **Son Hıçkırık, Aşk Fısıltıları** ve **Dert Bende** örneklerinde olduğu gibi genel eğilim; doğrudan sevgilinin adını kullanma veya ismin sonuna sahiplik eki getirerek hitap etme yönündedir.

Samimiyet ve dürüstlük; karakterlerin birbirlerine karşı hitabında belirleyici rol oynar. En ufak bir aldatılma, kandırılma şüphesi karşısında; özellikle kadın karakterler “siz”li cümlelere geçerek; resmiyetin getireceği güvenle kendilerini korumaya alırlar.

Kalp Yarası’nda, Mefkûre sekiz yaşındayken okulunun resim hocası Ürfi Cenap’ı İstanbul’da tanır. On yaşında, İzmir’in bir köyünde hizmetçilik yapmakta iken hocasıyla tekrar karşılaşır ve hocası onu yanına alarak kendi evladı gibi yetiştirir. Aynı evde bir baba-kız, öğretmen-öğrenci olarak yaşadıkları sekiz yıl boyunca Ürfi Cenap Mefkûre’ye hep “kızım”, “yavrum” derken; Mefkûre “hocam” demeye alıştığını belirterek, Ürfi Cenap’a baba demekten kaçınır. Çocukken bilinçli olarak yaptığı bu seçimle, Mefkûre’nin; kendisine Ürfi Cenap’a âşık olmayı meşrulaştırıcı bir yol yarattığı düşünülebilir.

Aşka Tövbe’de Şehbal Mübin’e ismiyle hitap eder. İlk kez birlikte oldukları gece birbirlerine “sevgilim” derler. Şehbal Mübin’e kızdığı zamanlarda ve umudunu kesip Selman Siret’le nişanlandığı andan itibaren Mübin’e “siz”li cümlelerle hitap eder.

Uykusuz Geceler’de, İstanbul Konservatuvarı öğrencisi Ercüment’in kendisinden iki yaş büyük olan okul arkadaşı Cemile’ye duyduğu aşk ve bağlılık konu edilir. Cemile Ercüment’i daima iyi bir dost olarak değerlendirir. Bitişik pansiyon odalarında yaklaşık iki yıl süren öğrencilik hayatı onların dostluğunu daha da pekiştirir.

Cemile Ercüment’e “arkadaşım”, “dostum” demeyi tercih ederken; Ercüment: “Cemile’ım” hitabında ısrarcıdır.

Cemile onun aşkıdan ve kendisiyle evlenmek isteğinden haberdardır ancak kendisini Ercüment’e lâyık bulmayarak onunla evlenmez. Genç bir mirasyediyle evlenir, Elazığ’a yerleşir. Bundan sekiz yıl sonra, Ercüment dostu Şefik’i ziyaret etmek için Elazığ’a gider. Bu ziyaret sırasında Cemile’yle karşılaşır. Cemile, Ercüment’in aşkında hiçbir eksilme olmadığını anlar. Fakat Ercüment artık nişanlanmıştır onun mutluluğuna engel olmamak için kendisini tutsak eden bağlardan söz eder. İki çocuğu olduğunu söyler. Ercüment nişanlısından ayrılır İstanbul’a döner. Birkaç ay sonra Cemile de onun yanına gelir.

Ercüment’i denemek için bazı yalanlar uydurur ve ertesi sabah gideceğini söyler. Bu haber Ercüment’i üzünce: “Yoooo... Kahırlanmak yok! Kanaatkâr olmalısın sevgilim!.. Bak sana ‘sevgilim’ diyorum... Çünkü inan ki seni ciddi şekilde seviyorum..” (s.140) der.

Kocasından ayrıldığını ve hiç çocuğu olmadığını açıklar. Sonsuza kadar sevgilisinin yanında kalmak için geldiğini söyler. Cemile bağlarından kurtulduğu zaman, aşkını yaşama ve gerçekten sevdiği erkeğe “sevgilim” diyebilme cesaretini bulur.

Aşka Tövbe’de, Armağan Tevhit’i babası olarak tanımaktadır ve gerçek açığa çıkana kadar ona “baba” diye hitap eder. Fakat tecavüz sonrası Tevhit’le evlenir, kızını doğar. Tevhit onun öz babası olmadığını ve bebeğin de kendisinden olduğunu açıklar. Bundan sonra ikisinin hayatında şehvet baskın olur. Birbirlerine genelde isimleriyle ve bazen de “sevgilim” diye hitap ederler.

Dert Bende adlı romanda, Süreyya on dört yaşındayken Tarık’ı tanır ve Tarık ona “küçük” diye hitap eder. Aradan yıllar geçer. Süreyya, mektupları kendisinin yazdığını ve dolayısıyla Tarık’a duyduğu aşkı açıklamaya gittiği güne kadar “Tarık ağabey” hitabını kullanır; Tarık ise “yavrum” demektedir. Süreyya itirafı yaptığı gün “Tarık” demeye başlar. Aşklarını özgürce yaşamaya başladıklarında ikisi de birbirlerine isimleriyle hitap etmeyi tercih eder. “Sevgilim” hitabını da kullanmışlardır.

Ormandan Yapraklar’da, Mennan Peri’ye: “Kalpsizsin, pervasızsın... Ele avuca sığmaz, yaramaz, başa çıkılmaz bir âfetsin... Fakat yine de sevgili canımsın... Hayatımdan değerli varlığımsın... Sensiz yaşayamıyorum...” (s.252) der. Bu sözler, klasikleşen aşk sözcüklerinin dışında bir hitap örneği olarak değerlendirilebilir.

IV. BÖLÜM

KERİME NADİR'İN ROMANLARINDA AŞKIN SONUÇLARI

Aşkın ortaya çıkışı ve gelişme seyri, yaşanan duyguların hangi mecraya döküleceği konusunda önemli rol oynar. Âşıkların amacı aradaki engelleri aşıp vuslata ulaşmaktır. Eğer arada hayati bir engel (kadın ya da erkeğin evli olması, çok yakın akraba olması vb.) yoksa vuslat her iki tarafın da nihai hedefidir. Ancak aradaki hayati engeller aşkın vuslatla neticelenmesi konusunda iki taraftan birinde ciddi tereddütler yaratabilir.

Kadın ve erkek karakterlerin hemen hepsi, yaşadıkları mutlu veya acı aşk ilişkisinin sonunda kendi içlerinde aşka dair bir sonuca ulaşırlar. Aşkın ezber bozan, kural tanımayan yapısı karakterlerin; âşık olmadan önceki insandan farklı bir düşünce ve ruh seviyesine ulaşmasını sağlar. Sonuçta, âşık olan her karakter olumlu veya olumsuz yönde değişirler.

4.1. Vuslatsız Aşklar

Mutlak anlamda vuslat, hem kalp hem beden ile ulaşılan mutlu doyum noktası olarak değerlendirilebilir. Vuslattan mahrum kalan aşkları bu iki açıdan değerlendirmek yerinde olur. Sevdiği kişi tarafından sevilen âşık karakter, onunla bedenen bir vuslata erememiş olabilir. Öte yandan, bedenen vuslata ermiş bir âşık karakter, aslında hiç sevilmediğini anlayarak yine vuslattan mahrum kalabilir.

Romanlarda aşk ve vuslat ilişkisinde dengeli bir dağılım olduğu söylenebilir. Yazar, karakterleri mutlaka kavuşturmak ya da mutlaka ayırmak fikrinde sabit kalmamıştır.

Gönül Hırsızı'nda, Piraye on beş yaşındayken Saffet'e âşık olmuş fakat ondan çok ağır hakaretler duyarak karşılık görmüştür. On yıl sonra Piraye'nin amcasının çiftliğinde karşılaştıklarında Saffet onu tekrar elde etmek ister ama Piraye gururundan kuvvet alarak onu reddeder. Saffet, Piraye'nin sesine ve ruhuna âşık olduğunu iyice anlar ve bu sefer samimiyetle gelir. Piraye yine kabul etmez. Sonuç olarak birbirlerini

sevmelerine rağmen kavuşamazlar. Piraye, kendi temiz aşkını içinde yaşatır. Saffet, sefil bir hayat yaşayarak yaptıklarının cezasını gördüğünü kabul eder ve kaderine razı olarak ölür.

Aşka Tövbe'de Mübin, çapkın, bencil ve yakışıklı bir erkektir. Yakışıklılığı sayesinde her kadını elde edebileceğini düşünmektedir. Nazan'ı başkasıyla evlenmesine rağmen elde eder. Bu sırada Şehbal'e de sahip olmuştur ve uzun bir süre evlenme vaadiyle onu oyalamıştır. Sonunda, Nazan'dan da vazgeçer ve aslında sadece Şehbal'i sevdiğini iddia eder. Şehbal onun bu yalanlarına inanmaz ve Selman Siret'le evlenmekten vazgeçmez. Şehbal tarafından reddedilmiş olmak, Mübin'i hayatında ilk kez ağlatır.

4.1.1. Vuslatın Önündeki Engeller

Aşıkların birbirlerine kavuşmaları ve birlikte mutlu bir hayat sürdürebilmelerinin önünde çeşitli engeller vardır. Sosyal çevre ve statüden kaynaklanan dışsal engeller kadar, kişinin iç dünyasında kendi eliyle oluşturduğu engeller de incelenmeye değer bulunmuştur.

4.1.1.1. Kişinin İçsel Engelleri

“Doğru söyle, bütün mazimle beni olduğum gibi kabul eder miydin?”
(Uykusuz Geceler, s.140)

Aşk, sağlık, gençlik ve güzelliğin değişmeye elverişli sınırları içinde algılayan ve o sınırlarda yaşamakla mutlu olan kadın ve erkek karakterler için; kazalar sonucu meydana gelen yaralanmalar, uzuv kayıpları, felçler, kör olma durumu ve yüzde oluşan kusurlar sevgiliyi terk etme, onun aşkından vazgeçme nedeni olarak kabul edilebilir.

Yukarıda belirtilen etkenlerle hayatı, fiziksel görünümü ve sağlık yetileri değişen kişiler, yaşadıkları bu değişimi; sevmeye değer olmamak, beğenilmemek, sevgiyi hak etmemek şeklinde içsel bir inanca dönüştürürler. Bu kabullerine rağmen biri tarafından sevildiklerinde ise; o aşka şüpheli yaklaşırlar.

Kalp Yarası'nda; Ürfi Cenap'ın yirmi altı yaşındayken geçirdiği trafik kazası onun yüzünde belirgin bir yara izi bırakır. Nişanlısı bu nedenle onu terk eder ve Ürfi Cenap kadınlara kendini kapatır; kendisini sevmeye değecek kadar yakışıklı bulmaz. Nitekim Mefkûre tarafından sevildiğini tesadüfen onun defterinden öğrenince buna pek

inanamaz. Çünkü kendisini yaşlı ve kusurlu bulmaktadır. Mefkûre'nin bir gün: "Hocam! Siz yaşlandıkça güzelleşıyorsunuz. Yüzünüzdeki yara izine gelince, o olmasaydı yüzünüz bugünkü kadar manalı olmazdı!" (s.62) dediğini hatırlayınca ferahlar. Ürfi Cenap'ın iç engeli Mefkûre tarafından bertaraf edilmiştir.

Uykusuz Geceler'de, Cemile evlilik vaatlerine inandığı ve âşık olduğu Kemancı Rasih'le birkaç kez birlikte olur. Hayatının ilk erkeğı tarafından kandırılır ve bir genç kadın olarak zor durumda kalır. Onun daima candan bir dostu olan ve her türlü maddi manevi imkânını seferber eden Ercüment, Cemile'ye âşıktır. Onurlu bir hayat sürebilmesi için Cemile'ye evlilik teklifinde bulunur.

Cemile kendisini hiçbir zaman Ercüment'e lâıyk bulmaz. Ercüment'le evlenmeyi içten içe istemiş olsa bile bunu hiç belli etmez ve kaderine boyun eğer. Cemile için en büyük içsel engel, daha önce bir başkasına ait olma durumudur.

Bununla birlikte, Cemile Rasih'e âşıktır. Ercüment'i ise dostluk bağıyla sevmektedir. Cemile'nin Rasih'e duyduğu hisler; Ercüment'in aşkına karşılık vermesini engelleyen bir başka nedendir.

Ayrıca "Jale" takma adıyla sahne alan Cemile'nin kostüm ve makyaj masrafları için Ercüment'ten birçok kez borç almış olması; kendisini ona karşı mahcup eden ikinci etkindir.

Ercüment'in tükenmez şefkati, anlayışı, dostluğu ve cömertliğı Cemile'nin iç dünyasında giderek artan bir mahcubiyet yaratır. Cemile bu mahcubiyetin altında ezilmektense hiç sevmediğı zengin bir taşralı gençle evlenir. Bir mektup ve bir tomar para bırakarak Ercüment'e veda eder.

4.1.1.2. Dışsal Engeller

Sevildiğini anlayan pek çok kadın ve erkek karakter için en büyük engel, sevilen kişinin bir başkasıyla nişanlı veya evli olmasıdır. Bugün "beşik kertmesi" adıyla anılan ve Yeşil Işıklar'da "beşik nişanı" olarak yer alan sözlenme biçimi de; karakterlerin kendi gönlünce hareket etmesini, sevdikleriyle birlikte olmasını engelleyen ailevi bir karardır.

Sevdiği kişiden intikam almak veya terk edildiğı için acı çektiirmek gayretinde olan karakterler ki çoğunlukla kadınlardır, hiç sevmedikleri biriyle evlenme yolunu seçerler. "O Gün Gelecek mi?"nin Nemide'si, Kalp Yarası'nda Mefkûre...

Erkek karakterler ise, yapılan nişanın veya nikâh akdinin saygınlığını korumayı tercih ederler. Toplumun eleştirilerinden çekinmeleri, onların bu tutumunda belirleyici bir rol oynar. Bununla birlikte romanların neredeyse tamamında kadınlar aşka sahip çıkma ve aşkı yaşatmak için gayret gösterme konusunda belirgin biçimde erkeklerden daha cesur ve aktif konumdadırlar.

Gönül Hırsızı'nda, Saffet'in Piraye'nin aşkını hakir görmesindeki en büyük neden onun çirkin bir kız olmasıdır. Saffet, on yıl önceki günleri hatırlatırken kendileri için şu yorumu yapar: "Dünyanın en güzel erkeği ve en çirkin kadını!" (s.23).

Kalp Yarası'nda, Ürfi Cenap sevildiğini, Mefkûre'nin Edip Bey'le nikâhlendiği akşam öğrenir. Ancak yeni yapılan nikâh akdine saygısızlık etmez. Mefkûre'nin gitmesine göz yumar. Evlilik kurumuna saygısızlık etmektense; kızı olarak yetiştirdiği birine duyduğu aşkın acısı içinde yaşamayı tercih eder.

Aşka Tövbe'de, Şehbal'in Mübin'e kavuşmasındaki en büyük engel onun Nazan'a âşık olmasıdır.

Selman Siret, Şehbal'e evlenme teklifinde bulunur. Selman Siret kendi aşkının önündeki en büyük engelin Mübin olduğunu bilmez.

Uykusuz Geceler'de Ercüment'in, İstanbul Konservatuvarı'ndaki öğrencilik yıllarında Cemile'ye kavuşması yolundaki ilk engel; Cemile'nin Kemancı Rasih'e duyduğu aşktır. İkincisi; Cemile'nin birdenbire ve kendisi Bursa'da iken, bir başkasıyla evlenip İstanbul'dan ayrılması ve taşraya yerleşmesidir. Üçüncüsü ise; sekiz yıl sonra Elazığ'da karşılaştıklarında Cemile'yi evli ve iki çocuklu bir kadın olarak bulmasıdır. Ercüment, okul yıllarında tanıyıp âşık olduğu Cemile'den sekiz yıl uzak yaşar, hasret çeker.

4.2. Vuslatı Olan Aşklar

"Artık daima seninim... Daima senin kalacağım!"

(Sonbahar, s.178)

Olumsuz görünen bütün maddi manevi koşullara rağmen hayatın sevmeye, sevilme, değer ve kabul görme duyguları olmadan anlamsız kalacağını, Kerime Nadir hemen bütün roman karakterlerine öğretir.

Kalp Yarası’nda, Ürfi Cenap öğrencisi Mefkûre’yi sekiz yaşında iken yanına alır ve yetiştirir. Mefkûre on sekiz yaşına geldiğinde, hocasını sevdiğinin ve ömrünü onunla geçirmek istediğinin farkındadır. Ancak Ürfi Cenap’ın kendi hislerinin farkına varabilmesi için Mefkûre’nin evlenmesi gerekir. Mefkûre, elli yaşlarındaki Edip Bey’le evlenir. Ürfi Cenap, aşkına sahip çıkmak için geç kaldığını düşünür, bir yıl vicdan azabı çeker. Sonunda intihar etmeye karar verir. İntihar teşebbüsü sırasında gelen telgrafla; Edip Bey’in trafik kazasında öldüğünü ve Mefkûre’nin hemen İzmir’e döneceğini öğrenir. İkisi de duygularını açıkça itiraf ederler ve birlikte olurlar.

Onlar için açık bir evlilik kararı romanda yer almaz. Fakat hissedilenlere ikisi de saygın evlilik kurumuna ihanet etmeden yaşamışlardır. Evli bir kadının eşinin vefat etmesi; kadını gerçek sevgilisine kavuşturan meşru bir yol olarak kurgulanmıştır.

Aşka Tövbe’de, Mübin âşık olduğu Nazan’ın ilgi ve sevgisini elde eder. Şehbal, Mübin’in kendisini sevdiğine inanarak onunla birlikte olur. Selman Siret, karısının hastalığının son günlerinde tanıyıp âşık olduğu Şehbal’e kavuşur.

Selman Siret ve Şehbal’in evliliği, mutlu olmak için mantığını kullanan ve biraz da hislerinin sesine kulak veren iki insanın; sevgi, saygı, hoşgörüde vuslata ermesini temsil eder.

Uykusuz Geceler romanının sonunda Cemile kocasından ayrılır. Ercüment’e oğlu olarak tanıttığı, bir yaşındaki “Aslan” ve kızı olarak anlattığı dört yaşındaki “Ceylan” aslında, Cemile’nin kaynının öksüz kalmış çocuklarıdır. Cemile Elazığ’dan İstanbul’a gelir, bir gece Ercüment’in pansiyon odasında kalır ve ertesi sabah bu gerçekleri açıklar. Ercüment ise, birkaç ay önce Elazığ’dan İstanbul’a dönerken nişanlısı Hamra’dan ayrılmıştır. Artık ikisi için de engel teşkil edecek bağlar ortadan kalkmıştır. Çekilen acıların son bulduğuna inanırlar.

Cemile bu durumu şöyle dile getirir: “Şimdi yine sana lâayık olmayarak geldim... Fakat hiç değilse seni sevdiğimi biliyorum ve arada feda edilecekler yok!!..” (s.144)

Bu romanda vuslat; çekilen acılardan, kişinin kendi kendine verdiği cezalardan (Cemile, günahının kefareti için hiç tanımadığı biriyle evlenir. Çok sevdiği müzikten, keman ve piyanodan ayrı olarak geçirdiği sekiz yıl) sonra gerçekleşir.

Cemile, Ercüment’e geldiği akşam onu, hâlâ evli ve çocuklu bir kadın olduğuna inandırır. Gerçeği ertesi sabah açıkladığında Ercüment, niçin kendisini akşamdan beri üzdüğünü sorar. Cemile’nin: “Bu üzüntülerin sonuncusu olsun ve çilemiz artık dolsun

diye” (s.144) cevabı; bu iki âşğın acılardan, çilelerden sonra kavuşabildiğini açıklar niteliktedir.

Dert Bende adlı romanda, Süreyya ve Tarık kavuşurlar. Aşklarını doyasıya yaşarlar. Tarık’ın hediye ettiği inci yüzükle nişanlanır ve o gece birlikte olurlar. Ertesi gün Tarık bir “manevra” görevi için yirmi günlüğüne Süreyya’dan ayrılır. Bu görevden dönünce nikâhı yapmayı planlamışlardır. Ancak Denizci Üsteğmen Tarık Engin, manevra esnasındaki bir patlamada şehit olur. Bu romanda Tarık ve Süreyya’nın aşkında ayrılık-vuslat-ayrılık seyri söz konusudur.

4.2.1. Aşk ve Evlilik

“Devamlı bir aşk ve çocuklar!..”
(Solan Ümit, s.100)

Severek, beğenerek; “sevişerek” evlenme kadın ve erkek karakterler için önem arz eder. Bu sebeple, ailesinin kararlarına karşı çıkan ve kendi gönüllerince bir “aşk evliliği” yapabilmek için çabalayan karakterler vardır.

Bazı romanlarda, aşk acısı o kadar sarsıcı ve hayattan uzaklaştırıcı bir etkiye sahiptir ki; çekilen dertleri unutmak için mantiki sebeplerle uygun bulunan ve biraz da hoşlandıkları biriyle evlenmek pek çok kadın ve erkek karakter için mukadderdir. Burada aşk evliliği yerini “mantık evliliği”ne bırakır.

Evlenip evlenmeme konusundaki kararsızlıkların eleştirilmesi hakkında **Suya Düşen Hayal**’de, zengin ve şımarık genç kız tipinin temsilcisi Süreyya ile dadısı arasındaki konuşma örnek verilebilir. Dadı, Süreyya’nın Meftun’u sevip sevmediğini sorar. Süreyya ondan hoşlandığını söylemekle yetinir. Madam Karolina sözlerine devam ederek: “ Bu yeter bir cevap sayılmaz... Genç kızlara evlenmeden bahsedince serbestçe cevap veriyorlar ama, ağızlarından makul bir söz çıkmıyor...” (s.77) der.

4.2.1.1. Kadın ve Erkek Karakterler İçin İdeal Eş Tipi

“Fakat azizim bana kalırsa bir kadını mantık değil, kalp seçebilir...”
(Uykusuz Geceler, s.16)

Adı “aşk”la anılan bir romancı olarak Kerime Nadir için, kadın ve erkek karakteri ideal eşine ulaştıracak biricik kılavuz yine aşktır. Hataları bağışlama, ihaneti

bile affetme, saygı ve sevgiyi her koşulda koruma; evlilik olsun olmasın bir ilişkinin sağlıklı yürümesi için gerekli fikrî ve fiziksel uyum bütün romanlarda konu edilir.

Uykusuz Geceler'de Ercüment, Cemile'nin yaşadığı sıkıntıları hafifletmek ve ona olan aşkını kanıtlamak için duygularını itiraf eder. Cemile'ye nişanlısı olmayı teklif eder. Cemile bu teklifi, Ercüment'in kendisinden küçük olduğunu söyleyerek reddeder. Ercüment, ondan iki yaş büyük olduğunu hatırlatır. Devamında Cemile'nin verdiği cevap, onun idealindeki erkeği tarif eder niteliktedir: "Fakat küçüğüm vaziyetindesin... Hâlbuki beni mes'ut edecek ve benim mes'ut edebileceğim erkek tamamen olgun, varlığını hakkıyla nüfuz ve tesiri altına labilecek biri olmalıdır..." (s.74). Nitekim kendisinden yaşça büyük olan Kemancı Rasih'e âşık olur ve evlenme vaatlerine inanarak onunla birlikte olur.

Ercüment için ise Cemile, tüm olumsuz mazarine rağmen ideal eş olma vasıfları hâlen sahiptir. Ercüment bunu şöyle ifade eder: "Nasıl olursan ol, ne çeşit dönersen dön benim için her zaman bir ideal, bir saadet sembolüsün Cemile!..." (s.140).

Dert Bende adlı romanda, Fatma maddi çıkarlarını gözetken ve evlilikte aşktan ziyade parayı önemseyen biridir. "Güçlü bir kişilik ve muazzam bir servet"(s.37) onun, evlenmek için yüksek inşaat mühendisi ve muazzam bir servetin vârisi Bülent Yücesan'ı seçmesinde, aşktan daha etkili bir rol oynar. Fatma Bülent'i seçmesindeki sebepleri söylerken, evlilikten beklentilerini de dile getirmiş olur: "Bülent de çok kazanıyor. Üstelik bu servetin tek vârisi... Hayatımızın yarısı dış memleketlerde geçecek. Müthiş renkli yaşantımız olacak." (s.37). Gerçekten de dış ülkelerde, zengin sosyete içinde parlak bir hayatları olur.

Süreyya ise, maddiyatı önemsemeyen; sevmediği kişiyle sırf parası için evlenmeyi asla düşünmeyen biridir.

Aşka Tövbe'de Şehbal, Nazan, kardeşi Rezzan ve Mübin aynı köşkte yetişmişlerdir. Şehbal, Mübin'e âşıktır ve ilk gençlik zamanlarındaki fiziksel yakınlaşmalar sebebiyle Mübin'in de kendisine âşık olduğunu düşünmektedir. Oysa Mübin, karakterini ve huylarını eleştirdiği Nazan'a âşık olduğunu açıklar. Bu haber Şehbal'i şaşırtır ve Rezzan'ın evlenilmek için daha iyi özelliklere sahip olduğunu söyler. Mübin'in sorusu üzerine, Rezzan'ı evlenilmeye lâyık kılan özellikleri şöyle sıralar:

“Nazan’ı senin için fazla havai ve boş bir kız bulurum!.. Rezzan ablası kadar parlak değilse de, daha ziyade seni mesut edecek liyakattadır. ... Daha akıllı usludur. Kitap sever. Sonra; ev kadınlığına hakkiyle namzet olarak yetişiyor.” (s.10)

Bu açıklamayı dinleyen Mübin, kendi idealindeki eş tipini anlatmaya başlar: “Bir erkeğin kendisine eş olarak seçeceği kadın, her şeyden önce onun kalbinin kadını olmalıdır. Sıraladığım vasıflar birer meziyet sayılırsa da bunlar, sevmek için yaratılmış bir varlığı zerre kadar tatmin edemezler. Eğer ‘eş’i hayatta bir arkadaş veya bir yardımcı olarak kabul etseydim, Rezzan’ı intihap edebilirdim. Fakat benim istediğim; ruhumun, havassımın, kanımın çektiği vücuttur. Bana aşkı ancak o verebilir... Aşksız bir izdivaç yapmayı da bir an hayalimden geçirmiş değilim!..” (s.10) der.

Mübin evlilikte, kadının ev işleri konusundaki maharetinden çok aşkı önemsediyini açıkça ifade etmiş olur. Şehbal bu evlilik için Mübin’e aracılık yapar ve böylece Nazan’ın da evlilik hakkındaki fikirleri açığa çıkar. Nazan da evlilikte aşkı önemsemektedir. Bu yüzden, hiç sevmediği ve sevemeyeceği Mübin’le evlenmek istemediğini açıklar. Ayrıca Nazan, evlenebilmek için çiftin anlaşabildiği sahaların olması gerektiğini söyleyerek evlilikte zevk ve fikir uyumunun önemine dikkat çeker.

4.2.1.2. Evlilik Dışı Aşk Birlikteliği

*“Evet, ben sana ihanet ettim, ama, beni bu yola
iten yine sen oldun...”
(Aşk Rüyası, s.282)*

Evlilik dışı aşk birlikteliği konusu incelediğimiz romanların üçünde karşımıza çıkmaktadır:

Aşka Tövbe’de Nazan, iki yıldır birlikte olduğu hukukçu sevgiliyle evlenir. Ancak daha düğün gecesinde Mübin’in fiziksel çekimine kapılır. Düğündeki danstan itibaren Mübin ve Nazan flört ederler. Nazan gittiği her yerde Mübin’le vakit geçirir. Sosyete sürekli onların dedikodusunu yapar. Nazan ve Mübin, bu romanda evlilik dışı aşk birlikteliği yaşayan karakterlerdir.

Balayı adlı romanda Armağan yirmi iki yaşında iken, tecavüze uğradığı için babası olarak tanıdığı kırk iki yaşındaki Tevhit’le evlenmek zorunda kalır. Bebek doğduğunda Tevhit’e çok benzemektedir ve Armağan bayginken ona tecavüz eden kişinin Tevhit olduğu anlaşılır. Tevhit onun öz babası olmadığını da açıklar. Birbirlerine

karşı tutkuları özgür kalır ve uzun bir balayı geçirirler. Tevhit bir kısmi felç geçirerek cinsel gücünü kaybeder ve Armağan ondan nefret etmeye başlar.

Armağan cinsel arzularının tatmin edilmesi için Bekir'in metresi olur. Tevhit'le formalite icabı da olsa süren evliliğini ve kızları Gül'ü kendi arzularının tatmininde daha önemli bulmayarak bu evlilik dışı birlikteliğe sahip çıkar. Bekir'le olan hayatından mutludur. Fakat Tevhit'in bu durum karşısındaki sabrı bir gün tükenir ve karısını öldürür. Kendisi de o anda aklını kaybeder.

Aşk Rüyası'nda, Leman yirmi üç ve kocası ressam Naim Ergenekon kırk dört yaşındadır. Üç yıllık bu mutlu evlilik; Naim'in "Aşk Rüyası" adlı resmini hazırlamak için ünlü romancı Bülent Pulater'in dağ evinde kalmaya karar vermesiyle bir anda değişir. Doğanın içinde, göl manzaralı harika dağ evinde yaz için kiracı olarak kalmakta ve bir yandan da resim çalışmalarını sürdürmektedirler. Bülent de eve gelir. Leman kocasına modellik yapmakta ve ressam bir aşk rüyası görmekte olan genç, güzel ve çekici kadının bu rüya anındaki mutluluğunu ve biraz da şehvetini resmetmeye çalışmaktadır. Fakat resme asıl ruhu verecek olan heyecan ve gerçeklik Leman'ın yüzünde okunmamaktadır.

Leman, şöhrete düşkündür ve "Dost Yüzlü Düşman" adlı çok sevdiği kitabın meşhur yazarıyla vakit geçirmek onu zaten mest etmektedir. Buna, Bülent'in genç, yakışıklı ve atletik bir görünümüne sahip olması eklenince Leman için Bülent'e âşık olmak kaçınılmaz hâle gelir. Naim'in evde olmadığı bir akşam balık avlar, piyano çalar ve birlikte olurlar.

Naim aldatıldığının farkında değildir. Leman bu evlilik dışı aşk birlikteliğinin yaşattığı doyumsuz hazlarla, tam da kocasının istediği gibi poz vermeye başlar. Naim "Aşk Rüyası"nı meydana getirir.

Leman, bu birliktelikten mutludur, kocasına karşı çok az bir vicdan azabı hissetmeye başladığında; kendisini yalnız bıraktığı için Naim'i suçlayarak bu vicdan azabından sıyrılır. Nitekim, artık Bülent'le olmak istediğini kocasına açıkladığında Naim kendi suçunu kabul eder ve sanatını karısından üstün tutarak onu kaybettiğini itiraf eder. Kısa sürede boşanırlar.

Bülent, Leman'la evlenme vaadinde durmaz. Kocasını aldatan bir kadınla evlenerek bir gün, aldatılan koca konumuna düşmeyi göze alamaz. İki yıl evlenmeden fakat kendilerini tanıyan herkese, evli olduklarını söyleyerek yaşarlar.

Leman sonunda hatasını anlar ve kocası Naim'i özler. Ondan af dilemek için kapısına gider. Bu sahnede söyledikleri, kendisinden yaşça büyük bir erkekle evlenen kadının; kocasını genç bir erkekle aldatmış olsa bile asıl ihtiyaçlarının farkına vardığı ve bunu itiraf ettiği andır. Leman Naim'e şöyle der: "Bugün çok değersiz de olsam yine o mesut mâzinin hatıralarıyla dopdoluyum ve -her şeye rağmen- yine senin bir parçanım... Beni sen bütünlüyordun, seni de ben... Evet, hakikat budur... Sürüklendiğim o meş'um macera beni gördüğünden ve anladığından daha fazla bedbaht etti... Seni daima aradım... Hiç, ama hiç unutmadım... Ve öğrendim ki, yaşamak için yalnızca aşk yeterli değil! Bununla beraber karşılıklı güvene ve kalp rahatlığına da muhtacız... Sen bana bunların hepsini vermiş, beni dört başı mâmur bir saadete ulaştırmıştın Naim... Bu saadetin kıymetini bilemedim nankörlük ettim. Erkeklerin hepsini senin gibi sandım... Hatamı bağışla, beni affet!.. Bugün ancak sana sığınmakla kurtulabileceğim. Eğer senin kalbinde hâlâ bana ait küçücük bir yer varsa, beni kovmazsın!... Kırdığım o kalbi tamire bütün canımla hazırım..." (s.280). Naim onu affeder ve kucaklaşırlar. Leman'ın pişmanlığı ve samimiyeti kocası tarafından bağışlanma ile karşılığını bulur.

Evlilik dışı aşk birlikteliği, eşlerin birbirine sadakatinin, güveninin ve aşkının sınandığı bir konu olarak romanlarda yerini almıştır. Sevginin ve bağışlamanın üstün geldiği örnekler olduğu gibi, aldatan ve aldatılan tarafın tamamen olumsuz yönde karakter değişiklikleri yaşadığı ve birbirlerinin hayatına zarar verdikleri örnekler de görülmüştür.

SONUÇ

Popüler edebiyatın önemli kadın yazarlarından olan Kerime Nadir, 1940'lı yıllarla 70'li yıllar arasında çok okunan, defalarca baskı yapan romanlar kaleme almıştır. Kerime Nadir'in romanlarında “aşk” en önemli temadır. İrili ufaklı yaklaşık kırk romanı yayımlanmış olan yazar, birkaçı dışında eserlerinde aşk konusunu daima önde tutmuştur. Dehşet Gecesi, Bir Çatı Altında gibi bazı romanlarında aşk dışında konulara yer vermiş olsa da onun popüler bir yazar olarak geniş okur kitlesi tarafından tanınmasını sağlayan eserleri aşk romanlarıdır: Hıçkırık, Son Hıçkırık, Sonbahar, Samanyolu, Aşk Rüyası, Ormandan Yapraklar, Posta Güvercini, Aşk Bekliyor, Aşka Tövbe, Gümüşselvi...

Kerime Nadir'in romanlarında “aşk” temasına farklı açılardan bakıldığında yazarın genel bir şablon üzerinden hareket ettiği görülür. Bu şablon, ufak tefek değişikliklerle şöyledir: Biri evli olan iki âşışın imkânsız aşkı, biri hasta olan iki sevgilinin aşk ıstırapları, iki âşıktan birinin ailevi nedenlerle başkasıyla evlenmek zorunda kalması, üçüzlü aşk durumları, kavuşmaya az zaman kala hayatların ansızın değişmesi, âşıklardan birinin ötekini gizli bir nedenle terk etmesi...

Şablonda büyük farklılıklar olmasa da bu romanları birbirinden farklı kılan bazı yönler de vardır. Yazarın aşk duygusuna getirdiği çeşitli tanımlar, kadın ya da erkeğin aşka bakışındaki değişmeler, fizyoloji-psikoloji eşleştirmeleri, cinsellik ile aşk arasındaki ilişki hakkındaki değerlendirmeler Kerime Nadir'in romanlarında temel izlek olan “aşk”ı farklı açılardan renklendiren özelliklerdir.

Kerime Nadir'in romanlarında aşk temasının işleniş biçimleri araştırmamız sonunda bizi bazı sonuçlara ulaştırdı. Her şeyden önce; “aşk” duygusunun kişiden kişiye ve çevreden çevreye değişebilen, karakterlerin eğitim durumlarına ve cinsiyetlerine göre değişkenlik gösteren tanımları olduğunu gördük. Bu tanımların hepsi, birbirini tamamlayan tanımlardır ve hepsindeki ortak yan, sevilen kişinin yüceltilmesidir. “Aşk” tanımının romanlarda karşımıza çıkan farklılıkları, “aşk” duygusunun hangi özelliklere sahip olduğunu, cinsiyette ve fizyolojide mi yoksa ruh dünyasında mı şekillendiğini göstermektedir. Her ne kadar Kerime Nadir'in

romanlarında kadınlar daima çok güzel, erkekler daima çok yakışıklı iseler de “aşk” fizyolojide başlayan ama ruhta derinleşen bir duygu olarak kalır, cinsellik izleği yok denecek kadar azdır.

Erkek ve kadın karakterleri bir diğerine, çoğu kez hastalık derecesinde tutkuyla bağlayan duyguların bir aşk olarak yaşanması için gerekli sosyal ve psikolojik zeminin romanlarda ustalıkla kurgulandığı görülür. Birbirine benzer bu kurgular içinde en çok tekrarlayan yapı; evlat edinme ve kimsesiz kalan bir karaktere akraba sıfatıyla sahip çıkma durumlarıdır. Aynı konak veya yalının aile ortamında yetişen kadın ve erkek karakterler arasında doğal bir çekim ve bağlılık oluşur. Yaşla orantılı olarak artan beğeni ve cinsel arzular, bu tipteki kadın ve erkek karakterler arasında ağabey-kardeş, abla-kardeş, anne-erkek çocuk sevgisinden de bağımsız düşünülemeyecek biçimde; kimi zaman vuslatla kimi zaman ayrılıkla sonuçlanan aşk ilişkileri doğurur.

Kerime Nadir’in roman karakterleri mükemmel denebilecek bir güzelliğe sahiptirler. Kadın ve erkek karakterlerin en belirgin vasfı sağlıklı, çekici ve asil bir görünüme sahip olmalarıdır. Çoğunlukla yeşil ve mavi gözleri, sarı ipek saçları, bir ay parçasını andıran duruluk ve beyazlıktaki ciltleri, kokuları, âşıklarını günlük konuşmalar içinde de bir müzik ziyafeti dinleme zevkiyle tutuşturan ses tonları ile kadın karakterler daima cazibe merkezi olarak tarif edilmişlerdir.

Kadın karakterler için gençlik ön planda tutulurken; erkeklerde yaş bakımından iki tip yaratılmıştır: Yakışıklı, dinç, kültürlü, karizmatik orta yaşlı tipi ve atletik vücutlu, dış görünümünün mükemmelliği ile herkesi kendine hayran bırakan, genç tipi. Amansız “gönül hırsızı” olarak vasıflandırabileceğimiz çapkın karakterler her iki tipte de yer alır.

Yukarıda kısaca vasıflandırılan kadın ve erkek karakterler güzellik, çekicilik, kültürlü ve zengin olma gibi özelliklerin gücüyle birbirlerine hayran olurlar. Sevilen karakterin, bakışı, gülüşü, sesi, kokusu ve daha pek çok vasfı âşık karakteri kendisine bağlamaya yeter. Hayranlık, ilgi ve sevgiyi beraberinde getirir. Zamanla bu duygular kuvvetlenir. Aynı ortamda yetişen ya da yaşayan karakterler için bunlar söz konusu iken; çeşitli sebeplerle farklı bir ortamda tanışan karakterlerin de ilk karşılaşmada bunlara benzer hissiyatlar edindikleri söylenebilir.

Sevilen karakterden başka hiçbir şeyin düşünülemediği, iş veya eğitim hayatına odaklanmanın imkânsızlaştığı günlerden sonra; bakışların sakladığı sır söze dökülür. Aşk itirafları yapılır. Âşık karakterin sevdiğiyle ya da sırf onun için –çoğunlukla-

piyano veya kemanda çaldığı bir eser, tabiat manzaralarının getirdiği duygulanımlar, kokusu ve güzelliğiyle çeşitli çiçekler, ortak günlük yaşamın sıradanlık çizgisini değiştiren bazı basit etkinlikler aşk itirafını kolaylaştırır.

İtirafların zamanlaması ilişkinin koşullarına göre değişkenlik gösterir. Aynı ortamda yetişmiş karakterlerin aslında çocukluklarından itibaren birbirlerine âşık oldukları görülür. Burada asıl önemli olan; bu aşkı ilk önce kendilerine itiraf edebilme cesaretini göstermeleridir. Kadın karakterlerin pek çoğu, âşık olmadıkları bir karakterle evlenirler. Nişanlılık aşamasında ya da nikâhtan hemen önce asıl sevdikleri kişiye aşklarını itiraf ederler. Kolay gibi görünse de “seni seviyorum” diyebilmek zordur. Öte yandan, ilk itiraflardan sonra çiftin, sevildiğini duyma ihtiyacı içinde olması ve bu ihtiyacının giderilmesini açık veya kapalı bir dille istemesi de ilgi çekicidir.

Ulaştığımız bir başka düşünce, “aşk” duygusuna daima bir “acı”nın eşlik etmesidir. Kerime Nadir, aşkı mutlu bir sonla noktalayacaksa bile âşıklara büyük acılar çektirir. Sevilen kadın veya erkeğin kendisini taparcasına seven âşığın ilgisiz kalması, ona değer vermemesi, aşk vaatlerinin boşa çıkması, sevilen kişi tarafından aldatılma, duygulardaki derinliğin yeterince anlaşılamaması, sevilen karakterin bir başkasıyla nişanlanması veya evlenmesi gibi durumlar seven kişilerin aşk acısı çekmesinde başta gelen etkenlerdir. Yazar adeta, aşk acısı çekmeyen gerçek aşkı tanımayacağını anlatmak ister. Yoğun aşk duygusunun verdiği acı, roman karakterlerinin hayatlarının seyrini değiştirecek, kimi zaman onların hayatına mal olacak boyuttadır.

Kerime Nadir’in hemen her romanında aşkta gerçek mutluluğun ne olduğuna dair bir mesaj sunulmuştur diyebiliriz. Dış görünüşün, cinsel çekimin cazibesine, şöhret, başarı ve paranın sunacağı ferah hayatın büyümesine kapılan karakterlerin çoğu; evliliklerinin ya da evlilik dışı ilişkilerinin sonunda gerçek mutluluğa dair aynı sonuca ulaşırlar: Asıl mutluluk dış görünüşün mükemmelliğinde değil, zengin bir içsel bütünlüğün vaat ettiği huzurda gizlidir.

Aşk, dış dünya algısını değiştirdiği gibi kişilerin iç dünyasını da değiştirir. Bencil, havai vurdumduymaz bir kadın veya erkek tipi, aşk ilişkisinin zor ve mutluluk verici yanları sayesinde; yakınlarının maddi manevi ihtiyaçlarını önemseyen, olgun ve yardımsever bir kişilik kazanır.

Her zaman mutluluk bahsetmeyen aşk; terk edilen, aldatılan, yalanlarla kandırılan âşıkları intikam almaya; sırf eski sevgiliye acı çektirmek için başka biriyle

evlenmeye kadar götürür. Dozu giderek artan kıskançlık ve nefret aslında, yaşanan derin aşk acısını hafifletmek için kullanılan zehirli merhemlerdir.

Kalbin sırlarının bir diğerine aktarılması başlı başına bir aşk şölenidir. Bu şölenin detayları aslında iki âşığın bakışlarındaki gizli iletişimde her an çiziliyor da olsa; kelimelerin gücü aşkın kulağına şifa verecektir. Mektuplar, telgraflar, aynı ortamda yaşayan âşıkların masa üstüne, bir kandilin altına bıraktıkları küçük notlar âşıkların haberleşme biçimleri arasında anılabilir. Kerime Nadir'in 70'ler ve sonrasına ait bazı romanlarında aşk için olmasa da günlük aciliyetleri karşılamak üzere telefon kullanılır. Bu imkânlardan da yoksun olan ya da aşkın açığa çıkmasının doğuracağı olası bir tehlikeden sakınmak isteyen âşıklar; aşk mektuplarını ve randevulaşma haberlerini bir aracının eliyle ulaştırmayı tercih ederler. Aracılar, kadın karakterlerin dadıları, evin güvenilir emektar hizmetçileri ya da herhangi bir komşunun çocuğu arasından seçilebilir.

Âşıklar her anlarını sevgiliyle baş başa geçirmek isteseler de bir araya gelme imkânları kader kurgusunun cilveleri yüzünden sınırlıdır. Diyebiliriz ki, âşığın hiçbir şeye feda edemeyeceği en değerli varlığı sevgiliyle baş başa geçireceği zamandır. Bu açıdan, sevgiliyle, âşıktan daha fazla vakit geçiren dostlar, aile üyeleri, hatta sevgilinin çocukları âşığın en büyük rakipleri olarak değerlendirilebilir.

Sözleştikleri yerde -genellikle Köprü, vapur iskelesi, tramvay duraklarında-buluşan âşıklar daha çok dış mekânlarda vakit geçirmeyi tercih ederler. Ormanda, deniz ve göl kıyılarında, mehtaplı gecelerde yapılan yürüyüşler; sandal sefaları; konser ve operalar buluşma etkinlikleri olarak sıralanabilir. Ayrıca mecburiyetler ya da iradi kararlar gereği yapılan vapur, fayton, araba yolculukları; hasta ziyaretleri; birlikte çıkılan alışverişler de âşıkların birlikte vakit geçirmesini sağlayan sebeplerdir. Buluşmanın gizliliği, kimselere görünmemek için harcanan çaba, sevgilinin yakınında olmanın yarattığı heyecanlar; âşığın bir sonraki buluşmayı iple çekmesini sağlayan unsurlardır.

Kerime Nadir'in kadın ve erkek karakterlerinin hemen hepsi eğlenmeyi seven, eğlence meclislerinde bulunmaktan zevk alan kişilerdir. Dolayısıyla, âşıkların birlikte katıldıkları balo, parti, düğün töreni vb. eğlenceler mutluluk ve neşe bahşeden özel anlar yaşanmasını sağlar. Âşıklar için bu eğlencelerin ve baş başa kalabildikleri her anın en

önemli yanı; birbirlerinin fiziksel çekimini yakından duyumsayabilme, cinsel çekimin yarattığı istekleri biraz olsun karşılayabilme imkânı bulmalarıdır.

Sevgilinin kalbinde yer alabilmek âşığa yepyeni bir isim kazandırır. Mektuplarda ve günlük yaşamın içinde çoğu kez yalnızca sevgilinin anlayacağı biçimde sırlanan bu isim; aşk hitaplarının temelini teşkil edecektir. Resmiyetten samimiyet dolu bir söyleşmeye, muhabbete giden yol çok çabuk alınmaz. Kadın karakterler “siz” hitabını, karşısındaki kişinin sevgi ve samimiyetinden iyice emin olana kadar kullanırlar. Güven duygusu “sen” hitabını konuşmaya dâhil eder. Aşkın karşılıklı itiraf anından itibaren kadın karakter, erkeğe karşı takındığı kendini koruma kimliğinden sıyrılır. Erkek karaktere ismiyle hitap etmeye hatta “sevgilim, canım, hayatım” gibi hitaplar kullanmaya başlar. Bununla birlikte güven sarsan ya da kızgınlık yaratan en ufak bir nedenle kadın karakter tekrar resmiyet kalkanını kuşanabilir.

Az veya çok yaş farkının olduğu aşk ilişkilerinde kadın ve erkek karakterler, yaşça küçük olan sevilene “yavrum” diye hitap etme eğilimindedirler. Bir büyük sıfatıyla sevmek, koruma, sahiplenme özelliklerini de barındıran bu hitap biçimi karşımıza çok sık çıkar. Buna paralel olarak yaşça küçük karakter “ağabey” ya da “hocam” vb. hitapları kullanır; gerçek duygularını saygı perdesinde gizlemeyi daha akıllıca bulur.

Hitap konusunda genel yönelim, isme eklenen sahiplik vurgusudur. Aşk sözcükleri, sevgiliyle halvete erilen çok özel anlarda, onun kulağına fısıldanır. Sevgilinin güzelliği için kullanılan övgü dolu ifadeler bu fısıltıların başında gelir.

Âşıklar daima, vuslat ümidi ve ayrılık korkusu içinde yaşayan kişilerdir ve Kerime Nadir’in roman karakterleri de bu iki uçta salınıp dururlar. Başlangıçta her şey güzel ve sevgililer bir arada olabilir, bu çiftlerin sonunda ayrılmaları şaşırtıcı olmaz. Vuslat ve ayrılık değişken bir seyir takip eder ve bu da okuyucunun merakını zinde tutar.

Sevilen karaktere kavuşamamak, tek boyutlu düşünilemeyecek bir konudur. Âşık ve sevilen karakter penceresinden bakıldığında, kişinin içsel engellerinin en az dışsal engeller kadar etkili olduğu görülür.

Kendi içinde mutluluğu yakalayamayan kadın veya erkek karakterin en basit ilişki biçiminde bile, diğerini mutlu etmesi söz konusu değildir. Kendi içsel bütünlüğü birtakım sebeplerle darmadağın olan karakterler için vuslatı engelleyen kusur ve

bahaneler hiç bitmez. Trafik kazaları, yangınlar, hastalıklar, çeşitli yaralanma vb. olumsuz durumlara maruz kalan kadın ve erkek karakterlerin; yüz ve vücut güzellikleri bozulur, uzuv kayıpları ve felçler yaşarlar. Vücut bütünlüğündeki ciddi kayıplar, çirkinleşen estetik görünüm, işlevini kaybeden sağlık yetileri; kadın ve erkek karakterleri derin bir bunalıma sürükler. Artık sakatlanmış ve ciddi anlamda sağlığı bozulmuş, görünümü değişmiş kişiler; kendilerini kimsenin sevgisine layık bulmazlar. Sakatlık psikolojisiyle artan derin hassasiyetler, hırçınlığa varan alinganlıklar, dünyanın en çirkin ve en acınası varlığı olduklarına inanan bu karakterlerin aşka bakışını da değiştirir. Yaşadıkları ani değişim öncesi ve sonrasında kendilerini seven karakterlerin aşklarını şüpheyile değerlendirirler. Hâlbuki karşı taraf samimi bir muhabbet, tamamen acıma ve şefkat sayılamayacak bir aşkla duruşunu korumaktadır. Kendi dünyalarına çekilmiş bu tiplere âşık olan karakterler için vuslatın önündeki en büyük engel sevdikleri kişinin düşünce yapısıdır. Yukarıda bahsedilen nedenler sonucu erkek ve kadın karakterlerin kendi elleriyle iç dünyalarına attıkları düğümün iyice körleşmesi vuslat için ciddi bir engele dönüşür.

Yukarıda bahsedilen iç engellere ek olarak; sevilen karakterden farklı ve onun eğitim seviyesinin altında olan âşık karakterler bunu vuslatın önünde içsel bir engele dönüştürürler. Genelde erkeklerin düştüğü bu durumda, kadın karakter de vuslat için âşığını destekleyen ya da cesaretlendiren bir tutum sergilemez. Eğitim seviyesindeki farklılığın kendisi için önemli olduğunu açıkça ifade eder.

Sevenlerin kavuşmasını engelleyen en büyük dış etken, ebeveyndir. Kendi istekleri doğrultusunda seçtikleri damat veya gelin adayını çocuklarına layık görmekte direnen ebeveyn; birbirlerini seven karakterler için en büyük engeldir. Ayrıca, aşk itiraflarından çok önce bir başkasıyla evliliğe atılan adımlar, sosyal bir engel olarak karşımıza çıkar. Aşklarının şiddetine rağmen pek çok âşığın, evliliğin saygınlığını çiğnemededen yaşamaya özen gösterdiklerini söyleyebiliriz. Farklı sosyo-ekonomik yapılara mensup olmak da âşıkların cesaretini kıran dışsal engeller arasında anılabilir.

Aşk ve vuslatın yan yana gelmesi her zaman evlilik bağıyla konumlandırılmaz. Engelleri aşip sevgili olarak yaşamayı sürdüren karakterler de vardır. Yine de evlilik, aşkın daima yaşayan bir vuslat biçimi olarak sunulur.

Evlilik, çiftin yaşadığı türlü dramalara, ayrılıklara, ihanetlere rağmen; yüklendiği güven sembolünü pek çok romanda başarıyla taşır. Boşanmalardan, araya giren tutkulu

aşklardan sonra eski e e dönülen romanlar mevcuttur. Evliliğin doğal olarak sunduğu korunma, sahiplenme, ilgi ve şefkatle ya atılma lüksü cazibesini daima korur. Bununla birlikte, a kla ba layan bir evliliğin pi manlıkla sonuçlandığı ve çiftin birbirinden nefret ederek ayrıldığı örnekler de vardır.

Nikâh ba ıyla birleşen ya da bundan daha önce yaşanan ilişkinin vazgeçilmezi; çocuklardır. Çocuklar genelde, güzel ba layan ya da umulmadık zorunluluklarla kötü ba layan evliliklerin kurtarıcısı, mutluluğu artıran moral kaynağı olarak yansıtılır.  ocuk, sevgilinin başka bir bedende başka bir kimlikle yaşayan hatırlatıcısı olduğundan önemlidir ve bu bakımdan aşkın anlamını  e itlendiren, yenileyen, daha da g zelle tiren özel bir işleve sahiptir.

Kerime Nadir, karakterlerinin birbirinden farklı eğitim seviyelerini e itleyerek onları birleştirmeyi sever.   ık olup, a k için eğitimi bırakmanın, vuslat önündeki en büyük engeli teşkil ettiğini pek çok roman kurgusunda tekrarlar. Erkek ve kadın karakterlerin kendi zihinsel olgunluklarına diploma vesilesiyle bile olsa eri melerinin; a kları için ciddi bir moral kaynağı olacağını anlatmak ister. Gerçekten de,   ı ının bitirmesi gereken i leri ya da eğitimini sabırla bekleyen karakterler; bunun m k fatı olarak bambaşka bir kavu ma zevki ve eskisinden daha kuvvetli bir a k yaşarlar. Yarım bırakılan bir eğitim kariyerinin romanlarda; aşkın kuvvetlenmesi ve geciken vuslatın değerinin daha iyi bilinip, kalan hayata umut ve a kla devam edilmesi için tasarlandığını  ne sürebiliriz.

Burada kadın ve erkek karakterlerin ideal e  tasavvurlarını da belirtmek gerekir. Kerime Nadir'in romanlarında ideal e i a ktan bağımsız d   nemeyiz. Pek çok kadın ve erkek karakter e lerinden hizmetçilik değil yalnızca a k beklediklerini ifade etmişlerdir. Kadının yalnız ev i lerine ve  ocuk bakımına ko turuldu u ve kocasının gözünde giderek silikle ti i geleneksel evlilik yapısına eleştiri vardır diyebiliriz. E lerin zevklerinin uyumu, birlikte kaliteli vakit geçirmelerini sağlayacak sanatsal faaliyetler, zevkine doyulmayacak uzun entelektüel sohbetler; aşkı daima artıracak karşılıklı zihinsel, ruhsal ve cinsel doyumun yapıtaşı olarak belirtilmiştir.

Romanlardaki evliliklerin dikkat çekici bir başka yönü; eşlerin ya  ilişkisidir. Be  ila yirmi arasında değişen ya  farkının olduğu evliliklerde erkek m  fik, anlayışlı ve affedici bir kimlikle karşımıza çıkar. Kadınlar gençlik ve güzelliklerinin doruklarındayken bile kendilerinden oldukça büyük olan eşlerini be enirler. Ya  farkı

hatta çoğu yerde “yaş uçurumu” olarak adlandırılan bu evlilik biçimi ebeveynin itirazlarına rağmen gerçekleşir. Çift çok mutlu olunca aileler de zamanla bu evliliği benimsemeye ve hatta damatlarını sevmeye başlarlar. Mutlu giden bu evlilikte genç ve güzel kadının sadâkati, çok yakışıklı ve genç bir erkekle sınanır. Kadınların çoğu isteyerek veya bir tuzağa düşürülerek bu erkeklerle birlikte olurlar. Tek gecelik ilişkilerin yanı sıra, uzun süreli ilişkiler de vardır. Evlilik dışı aşk birlikteliği yaşayan bazı kadınlar eşlerinin bozulan sağlık durumu vb. nedenlerle artık her bakımdan tatminsizlik yaşamaya başlarlar ve böylece yine kocalarından kaynaklanan sebeplerle onlara ihanet etmiş olduklarını düşünerek kendi vicdanlarını aklamaya çalışırlar.

Bohem hayatın her türlü nimetini tadan çapkın tipi, kendisini eski kötü alışkanlıklarından kurtarır umuduyla genç ve son derece güzel kadınlarla evlenirler. Bu kadınlar genelde bir başkasını delice seven fakat bu aşkı yaşamayı türlü nedenlerle geciktirmiş, reddetmiş karakterlerdir. Evlendikleri kişinin bütün mutlu etme çabaları sonuçsuz kalır ve eşlerini “nedense” bir türlü mutlu edemeyen erkek karakterler huzur ve mutluluğu bulmak için eski sefahat yaşantısına dönerler. Kadın karakterin göz yumduğu ve bir gün açığa çıkan ihanetleri için erkek karakterler kendilerini savunurlar ve bir türlü mutlu olmayan eşleri yüzünden bu bataklığa saplandıklarını iddia ederler.

Birbirine yakın yaş grubundaki çiftlerin evliliğinde ise ciddi bir problem yoktur. Yukarıda belirtildiği gibi, eğitim vb. farklılıklar, ikili ilişkiye giren bir bekleme dönemiyle kapatılır, yola devam edilir.

Kerime Nadir, aşkı aşk için vesile kılmıştır. Mesela bir genç kızı kendisinden oldukça büyük bir erkek karaktere âşık etmiş ve onun zamanla, gerçek aşkın kendi yaşıtı olan kocasında ya da yaşça denk bir sevgili adayında olduğunu görmesini sağlamıştır. Burada, yaşça büyük erkek karakter, genç kızın gerçek aşkı bulması, tanınması ve ona sahip çıkması için bir basamak olarak kullanılmıştır. Aynı durum yaşça büyük kadın karakterlere âşık olan erkekler için de kullanılmıştır.

Kişinin kendi iç dünyasında yakaladığı uyum ve mutluluğun her an dışarıdan ve özellikle de sevilen karakterin aynasından yansıyacağını bilen Kerime Nadir, karakterlerinin içsel bütünlüğüne ulaşması ve ancak bu yolla gerçek aşka kavuşması için onlara fırsatlar tanımıştır. Okuyucularına buradaki sırrı işaret ederek, aşkın geçici görünümünden çok daha derinde ve daha asil, hakiki cevherlerle hayata taşınabileceğini anlatmak istemiştir. Aşkın insanı insan eylediğine, aşk uğrunda çekilen acıların bile hoş

ve tatlı olduğuna işaret etmiştir. Aşksız bir ömür yaşamaktansa; aşk için çılgınlıklar yapıp tehlikelere atılmayı öğütlemiş gibidir. Aşk için türlü belalara uğrayan karakterler, yaşadıkları ne olursa olsun aşktan vazgeçmemişler ve böylece kendilerini bekleyen göksel hazineye sahip olmuşlardır.

Görülmektedir ki; Kerime Nadir'in romanlarında "aşk" kavramı, bu romanların temelini oluşturan ana unsurdur. Bu çalışmadan sonra gerek alanımızda gerekse karşılaştırmalı ya da disiplinlerarası alanlarda yapılacak "aşk" kavramı ile ilgili okumalar çalışmamızı bütünleyeceğine inanıyoruz. Tezimizin bundan sonra bu alanda yapılacak tüm çalışmalara yol gösterici olmasını umut ediyoruz.

KERİME NADİR’İN “AŞK” TEMALİ ROMANLARININ ÖZETLERİ

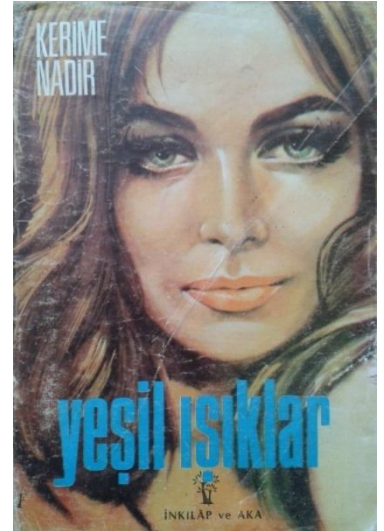
Bu kısımda, araştırmamıza konu olan romanların mümkün olduğunca geniş özetlerini verdik. Bundan maksadımız, romanların olay örgüsünü ve kişiler arası ilişkiyi olabildiğince ayrıntılı olarak gözler önüne sermektir. Böylece, inceleme kısımlarındaki veriler daha sağlıklı olarak değerlendirilebilecektir.

YEŞİL IŞIKLAR

Vecdi, Akademi’de birlikte okuduğu dekoratör arkadaşı Sahir’den beş yıldır haber alamamaktadır. Bir yılbaşı balosunda Vecdi, Sahir’in uzaktan akrabası olan eski bir okul arkadaşıyla karşılaşır ve ondan Sahir’in yerini öğrenir.

Meslektaş olmanın yanı sıra iyi birer dost olan Vecdi ve Sahir’in yolları Akademi’den sonra ayrılır. Vecdi, Doğu stilini öğrenmek üzere Hindistan’a giderken; Sahir, Batı’nın modern stilini öğrenmek üzere İspanya’ya gider. Oldukça yakışıklı bir genç olan Sahir’in Endülüs’teki çapkınlık serüvenlerinin haberi arkadaşlarına kadar gelir. Arkadaşından haber alamadığı için onu çok merak eden Vecdi’nin merakını balodaki eski okul arkadaşı giderecektir. Son iki yıldır ortalıkta görünmeyen ve bir çeşit inziva hayatı yaşayan Sahir’in hasta olduğu söylenmektedir. Fakat aslında onun intihar etmek isterken ciğerini yaraladığı ve bunu çevresine bir pünemoni rahatsızlığı olarak aksettirdiğini düşünen bu arkadaşı, Vecdi’ye Sahir’in yaşadığı çiftlik evinin adresini verir.

Vecdi, kimselerle görüşmeyi kabul etmeyen Sahir’in çiftlik evine gider, içeri kabul edilir. Arkadaşıyla sohbet ederken onun ne derece hasta olduğunu bizzat görür. Sahir gibi hayat dolu bir genci böylesine içine kapatan ve hayata küstüren sebebi çok merak eder. Vecdi’nin sorularını başta geçiştiren Sahir, hastalığının onu öldüreceğini

bildiği için kalan günlerini sakın geçirmek istediğini anlatır. Bu hastalık bahanesini kabul etmeyen Vecdi ısrarla asıl sebebi sorar. Aslında uzun süre Vecdi'nin kendisini ziyaret etmesini bekleyen Sahir, arkadaşının o gece çiftlikte kalmasını ister ve ona her şeyi anlatacağını söyler. O akşam birlikte yemek yiyip eski günlerden konuşurlar. Söz Sahir'in hastalığına gelince, Sahir umutsuz bir tavırla hastalığının teşhisinin bile yapılamadığını çünkü "mikrobun kanında değil ruhunda olduğunu" söyler.

Ertesi gün, Sahir dertlerini unutturan yegâne yerin; bahçesindeki çiçeklerin arasında Vecdi'nin birkaç gün daha kendisiyle kalmasını rica eder. Vecdi ise neşeli arkadaşını bir kadavra çevirerek içten içe eriten bu gizli derdi muhakkak öğrenmek arzusuyla çiftlikten ayrılır. Sahir'in hasta ruhu adeta onu da hasta etmiştir.

Sahir'e on beş yirmi günde bir giderek onda birkaç gün kalan Vecdi, arkadaşının hikâyesini hâlâ öğrenememiştir. Günden güne bitkin düşen Sahir yaz sonlarındaki bir akşam Vecdi'ye açılmaya karar verir. Arkadaşını, bunca zaman tüm dertlerine deva olabilecek bir mektubu beklediği için beklettiğini söyleyerek anlatmaya başlar.

Sahir iki yıl evvel İspanya'dan döndükten sonra Anadoluhisarı'ndaki dededen kalma yalıda dinlenmeye karar verir. Bir gün kanlıca sahil yolunda bisiklet sürerken kaza geçirir ve kendine geldiğinde orada büyük bir yalının bahçesinde olduğunu görür. Bu yalıda emekli bir general; eşi Ranâ Hanım, baldızı Sara Hanım ve kızı Sinâ Hanımla birlikte yaşamaktadır. Sahir'in yarasını tedavi eden emekli general, küçükken tifodan ölen Rauf isimli oğlunun yaşasaydı Sahir'in yaşında olacağını söyler. Ranâ Hanım, oğlunu tıpkı Sahir gibi yakışıklı ve kibar hayal ettiğini dile getirince Sahir düşünmeksizin, kendisinin de onların oğlu olabileceğini ifade eder. Bu söz ailede bir sevinç yaratır ve o gün Sahir'i bir aile yakınlığıyla kabul ederler. Bu tanışma sırasında Sahir'in aklı başından uçmuştur çünkü o bir "nurdan heykel"e, bir "masal perisi"ne ve bir "rüya prensesi"ne benzettiği Sinâ'nın büyüleyen yeşil gözlerinin etkisi altındadır. Daha evvel aşka inanmayan; dahası âşık olanlara acıyan biri olan Sahir bu fikirlerinin adeta Tanrı tarafından cezalandırılışı olarak bir anda Sinâ'ya âşık olur.

Yalıdaki aileyi ziyaret etmediği bir ay süresinde işlerini yoluna koymaya çalışan Sahir işle ilgili birtakım sıkıntılar yaşar. Sinâ'yı ancak meşru yollardan elde edebileceğini bilmekte ve bunun için gerekli yaşam koşullarını planlamaktadır. Bir gün Köprü'de Sinâ'yla karşılaşırlar ve Sahir o pazar aileyi ziyaret edeceğini söyler.

Pazar günü yalıya gittiğinde bir davet verildiğini görür ve burada emekli general onu misafirlerine: “Yüksek Dahilî Mimar Sahir Erdem oğlumuz” diyerek tanıtır. Emekli general ince bir zevkle kurduğunu iddia ettiği akvaryumunu ve balıklarını Sahir’in de görmesini ve bir mimar bakışıyla değerlendirmesini ister. Bunun için Sinâ yol gösterir. Yalının kayıkhanesinde nefis bir şekilde kurulmuş bu akvaryum gerçekten de hayranlık uyandırıcıdır. Denizin üzerine saydam taşlar zemin olarak kullanılan bu akvaryum denizin yeşil renkleriyle aydınlanmaktadır. Sanki Sinâ’nın yeşil gözlerinden ilham alınarak dekor edilen bu büyüleyici yerde Sahir, önce Sinâ’nın gözlerine iltifat eder ve ona sarılır. Ardından uzun bir öpüşmeyle aşkını itiraf eder. Onu önce kendisinden ister ve babasından da isteyeceğini söyler. Sinâ ise bunun mümkün olamayacağını parmağındaki nişan yüzüğünü göstererek anlatmaya başlar. Çünkü babası ona, amcasının oğluyla bir beşik nişanı yapmıştır ve kızının hiç sevmediği bu adamla onu evlendirmeye kesin karar vermiştir. Sahir, babasıyla bunu konuşabileceğini söylese de Sinâ babasının kararından vazgeçmeyecek kadar inatçı olduğunu tekrar eder. Ertesi akşam saat dokuzda tepedeki koruda buluşmak üzere sözleşerek ayrılırlar.

Ay ışığının aydınlattığı koru bir sevenler ve sevilenler cenneti gibidir. Koruda buluşan Sahir ve Sinâ için bakışmak bile yeterli sözü içermektedir. “Bir genç erkeğin bir genç kıza söyleyebileceği ve ondan isteyebileceği her şeyi”, yani Sahir’in evlilik isteğini bilen Sinâ, kendisini kaçırmamasını ister ondan. Sahir ise onu teliyle duvağıyla almak istediğini ve bunun için hemen yarın babasıyla konuşacağını söyler. İki âşık birbirlerine sarıldıklarında Sahir için zaman ve mekân kavramları silinir, içinde bulunduğu hâl onu sarhoş eder. Bir insanın hayatında kaç kez böylesi bir mutluluğu tadabileceğini düşünür. Sinâ’nın kulağına güzel sözler fısıldar, onun kendisine hayat verdiğini, birbirleri için yaratılmış olduklarını ve ne bu dünyada ne de öbür dünyada ayrılacaklarını anlatır. Sinâ da bundan emindir ve ilk kez Sahir’in adını söyler. El ele koruda yürümeye başladıklarında Sahir, Sinâ’yla kuracağı yuvanın ayrıntılarını temelinden perdesine kadar tasarlamaktadır.

Yalıya yaklaştıkları sırada Sinâ korktuğunu ve içindeki korkuyu yenemediğini söyler. Sahir; onu daima koruyacağını, kimseye bırakmayacağını ve hep mutlu edeceğini anlatır. Karşılığında Sinâ’nın sadakatini beklemektedir. Sinâ ise, eğer zorla başkasıyla evlendirilecek olursa kendi canına kıyacağına yemin eder.

Sahir yalıya telefon açar ve Paşa’yla konuşur. Özel ve önemli bir mesele hakkında kendisiyle bizzat görüşmek istediğini anlatır. Paşa onu akşam yemeğine davet

eder, böylece o akşam gelecek olan aile dostlarıyla Sahir de tanışacaktır. Ancak Sahir; konunun “hayatî bir mesele” hakkında olduğunu ve yalnız konuşmak istediğini tekrar vurgular.

Yalının yemek için hazırlanmış terasında, o akşam Sahir’in dikkatini çeken üç kişi vardır: “Süt beyaz, Hindenburg bıyıklı bir emekli albayla eşi ve bir esmer delikanlı”. Esmer delikanlıyı Paşa; Sinâ’nın nişanlısı, sevgili yeğenim Reşat Sümer, diyerek tanıtır. Sahir ona nefretle bakmaktan geri duramaz. Reşat Sümer; gücünü nereden aldığı bilinmese de insanı ezen bakışlarıyla Sinâ gibi bir servete mâlik olmakla duyduğu gururu hissettirmektedir. Sahir’e göre o; “bir eleştirmeci taslağı, modern bir filozof veya sadece bir artist özentisi tipi”dir. Sofrada Sinâ nişanlısıyla ilgilenmekte ve ona yemek servisi yapmaktadır. Bu durum Sahir’in sinirlerini iyice bozar. Yemek boyunca Reşat Sümer; birtakım fıkralar uydurur ve bunlarla övünme gayretindedir. Gerçekte ise o işsiz güçsüz bir mirasyedir, muazzam bir servete sahiptir. Zengin damat adayı son model spor arabasıyla, misafirleri yemekten sonra evlerine bırakır.

Paşa, misafirler gidince Sahir’i kütüphaneye davet eder ve ondan kendisini çok meraklandırıran konuyu anlatmasını ister. Sahir söze, kendisinin Paşa tarafından daha iyi tanınması; ailesi, sosyal ve ekonomik durumu hakkında daha tafsilatlı bilgiye sahip olunması gerektiğini söyleyerek başlar. Paşa onu zaten bir evlat gibi sevdiğini ve yeterince tanıdığını ifade ettiğinde Sahir, Sinâ’yla evlenmek istediğini açıkça ifade eder. Bu oldukça şaşırtıcı bir haberdur ve Paşa’nın Sahir’e karşı beslediği olumlu duygular an be an yok olmaktadır.

Sahir Sinâ’nın bir beşik evliliği ile hiç sevmediği bir adamla evlendirilemeyeceğini; kızının mutsuz olmasına babasının izin vermeyeceğini söyler. Paşa ise son derece kararlı bir tavırla bu evliliğin muhakkak gerçekleşeceğini, Sinâ’nın bu konuda fikrinin sorulmayacağını söyler. Sahir birbirlerini sevdiklerini ve Sinâ’dan asla vazgeçmeyeceğini ifade eder. Konuşma iki tarafın kendi fikirlerinden dönmeyişi ile sonlanır. Ancak Paşa, kapıdan çıkmak üzere olan Sahir’i durdurur ve ona çekmecesinden çıkardığı bir Browning tabancasını uzatır. Bu tabancayı, kızı Reşat Sümer’le evlendiği gün Sahir kendi canına kıysın diye vermiştir. Ancak Sahir bu tavrı kendi lehine çevirmekte gecikmez; bir askerin düşmanına silahını vermeyeceğini, dolayısıyla kendisini dost olarak görüp silahı vermenin ileride bağışlanacağına dair bir işaret olduğunu söyler. Böylece Paşa’yı yüreğinden kendi silahıyla vurmuş olur.

Silahı alarak yalından ayrılan Sahir, kendi köşkünün bahçesine geldiğinde ay ışığının hatırlattığı mutlu demlerin; bir gün önce Sinâ'yla koruda gezdikleri anların hayaliyle bir mecnun gibi dolaşır sabaha kadar. Sahir'in bedbin hâli annesinin gözünden kaçmaz. Ancak Sahir annesinin yardım talebini reddeder ve derdini onunla paylaşmaz. Eve gelen mektup onun ruh halini birden değiştirir. Sina mektubunda babası ile Sahir arasında geçen konuşmadan haberdar olduğunu ve duydukları ile Sahir'e olan hayranlığının kat kat arttığını ifade eder. Ertesi gün İzmir'e gönderilecek olduğunu ve sıkı bir göz hapsinde tutulduğunu anlatır. Kavuşmaları için tek çare kaçmaktır! O gece saat on ikide yalının kayıkhanesinde Sahir'i bekleyeceğini ifade eder.

Mektubu okuyan Sahir sevinçten ne yapacağını şaşırır. Oğlundaki bu değişimi gören annesi, onun bir aşk macerası içinde olduğunu anlar ve sessizliğini korur. Sahir'in planı bir kayık kiralayarak Sina'yı kaçırmak ve kendilerine ait olan bir çiftliğe götürmektir. Bu sebeple annesine, birkaç gün İstanbul'da olamayacağını söyler.

Buluşma vakti geldiğinde Sahir, Sina'yı yalının kayıkhanesinden kaçıır. Fırtına kayıktakilere zor anlar yaşatır ancak daha büyük bir felaket onları beklemektedir: Yalından elli metre uzaklaştıklarında Sina'nın nişanlısı Reşat'ın motoru onları yakalar. Kayığa bindikleri ilk andan itibaren kendini ruhen ve fiziken çok güçlü hisseden Sahir var gücüyle küreklere asılır. Ancak çabaları sonuçsuz kalır. Sina kollarından alınır. Reşat ve Sahir kavgaya tutuşurlar. O geceden Sahir'in hatırladığı son şey; alabora olan kayıkla birlikte sulara gömüldüğüdür.

Sahir kendisine geldiğinde, ağır bir zatürre geçirmiş olduğunu ve bir haftadır yattığını öğrenir. Ağır hastalığı boyunca daima sevgilisinin adını sayıklar. Paşa'nın sâdik adamlarından olan kayıkçının ihbar etmesiyle yakalandıklarını öğrenir. Daima Sina'yı ve onun kendisinden haber alamadığı için acı çektiğini düşünerek dertlenmektedir. Bir gün doktoru Hüsnü Bey onu babaca tavsiyelerle uyarır. Yapmış olduğu çılgınlığın kendisine hiç yakışmayacak bir hareket olduğunu, yirmi gündür herkesin bu olayı konuştuğunu; artık bu çocukça hevesten vazgeçerek toparlanması gerektiğini anlatır. Sahir ise yaptığının çocukça bir heves olmadığını; Sinâ ile birbirlerini çok sevdiklerini, ne olursa olsun kavuşacaklarını söyler. Doktor, gerçeği açıklama görevinin zor olduğunu söyleyerek cebinden bir gazete çıkarır. "İzmir'de yapılan şahane düğün" başlıklı yazı, Sina'nın ve Reşat'ın düğününü anlatmaktadır. Okuduğu bu haberle çılgına dönen Sahir, Sina'nın zorla evlendirildiğini düşünmek ister. "Nasıl bir sebep Sina'yı bu evliliğe zorlamış olabilirdi? Yoksa Sina, Sahir'i hiç mi

sevmemişti?” bu soruların cevabını bulamaz ve Sina’nın kendisini sevmediğini vehmederek iyice kötüleşir. Paşa’nın vermiş olduğu silahla intihar eder. Ancak eli titrediği için kurşun ciğerine isabet eder ve çıkarılır.

Sahir, olanları Vecdi’ye anlatırken, ölmüş olmayı dilediğini söyler. Vecdi, kurşunun onu öldürmeyişine duyduğu memnuniyeti ifade eder ve bu aşkın Sahir’de bir sabit fikir halini aldığını, istese arkadaşının bundan kolayca kurtulabileceğini ekler. Vecdi, Sahir’in Sina’yı bir daha görüp görmediğini merak etmektedir. Sahir anlatmaya devam eder.

İntihar teşebbüsünün ardından geçirdiği operasyonla iyice bitkin düşen Sahir’e, sakın bir yerde uzun süre istirahat etmesi salık verilir. Bunun üzerine anne oğul, babadan kalma çiftliğe yerleşirler. Üç ay sonra, Sahir’in çiftlikteki av evine yürüyüş yaptığı bir gün Sina çıkagelir. Sahir’i hâlâ çok sevdiğini ve evlilik konusunda ailesinin oyununa getirildiğini anlatır. Sina, Reşat’ın yalan haber yayınlattığı gazete ilanından sonra kendini kaybetmiştir. Gazetede Sahir’in kalbine bir kurşun sıkarak intihar ettiği yazmaktadır. Bu haberi öğrenen Sina, geçirdiği ruh bunalımlarından istifade eden ailesinin kendisini zorla evlendirdiğini söyler. Sahir, ona tüm kalbiyle inanır. Ancak ikisi için hâlâ bir kavuşma ümidi olmadığını düşünmektedir ve Sina artık bir başkasının olmuştur. Sina, Sahir’le evlenmek istediğini ve bunun için önce babasını ikna etmesi gerektiğini anlatır. Üstelik Reşat’la evliliği bir formaliteden ibarettir. Bir sinir buhranı geçirdiği için, Reşat, kendisini toplayana kadar Sina’ya izin verir ve ayrı odalarda yatmayı kabul eder. İki âşık, ebediyen bir arada olma hayalinin ve birbirlerini tekrar görebilmiş olmanın mutluluğuyla beraber olurlar. Sina, babasını muhakkak iknâ edeceğini; bunu tek başına yapacağını söyler ve göndereceği mektubu alır almaz gelmesini ister. Sahir, ömrünün sonuna kadar bu mektubu bekleyeceğini ifade eder.

Vecdi, hikâyenin burasında Sahir’in kötüleştğini gözlemler ve mektubun hâlâ gelmediğini anlar. Aradan iki yıl geçmiştir ve Sahir’e göre, ailesi Sina’yı, uzak memleketlere kaçırmıştır. Aldığı son haberlere göre Sina Güney Amerika’ya yerleşmiştir. Sahir’in umutları iyice tükenmiştir. Vecdi ise arkadaşını teselli etmek istemektedir ve Sina’yı mutlaka bulup kendisine getireceğine dair söz verir. Sahir, Sina gelse bile kendisinin bittiğini ve ölmek üzere olduğunu, ona verecek hiçbir şeyi kalmadığını anlatır. Geçen yıl, tek dayanağı olan annesini de kaybedince iyice yalnız kaldığını anlatınca, Vecdi artık kendisinin var olduğunu ve kardeşi olarak ona yardım etmek için elinden gelen her şeyi yapacağını söyler. Sahir, ağlayarak yatağına kapanır.

Vecdi ise arkadaşının hayatını mahveden bu gönül macerası karşısında perişan olmuştur.

Sina'nın kaldığı yeri öğrenmek üzere Kanlıca'daki yalıya giden Vecdi, yalıda Sara Hanım'ı bulur. Sina'nın teyzesi Vecdi'nin geliş maksadını öğrenince şaşırır, ancak Vecdi'ye yardım eder. Sara Hanım, daima yeğeninin yanında olmuştur ve onun Reşat'la evlendirilmemesi için elinden geleni yapmıştır. Tek endişesi kış sonu Amerika'dan dönen ve ciddi bir melankoli geçiren Sina'nın bu olası buluşmadan kötü etkilenmesidir.

Sina bir yıl önce, Reşat'a hiç benzemeyen güzel bir kız çocuk doğurur. Sara Hanım'ın imâ ettiği durum zaten Vecdi'nin malûmudur. Sina doğumdan sonra iyice hastalanmış ve bitkin düşmüştür. Sina'nın Göztepe'deki bir villada yaşadığını öğrenen Vecdi, Sara Hanım'ı, buluşmanın her iki âşığa da iyi geleceğini temin ederek yalıdan ayırır. Aslında kendisi de bu iki hasta ruhun karşılaşması konusunda endişelenmektedir. Bir karayazıya dönüşen bu aşk melodramını değiştirmenin artık imkânı yok gibidir.

Göztepe'deki villanın bahçesinde gördüğü kız çocuğu Sahir ve Sina'nın bir imtizâcıdır adeta. Vecdi kendini tanıtır ve Sahir'in ölmek üzere olduğunu söyleyerek, Sina'dan onu ziyaret etmesini rica eder. Sina, affedilmeyeceğini düşünmektedir. Vecdi onun bu düşüncesini, Sahir'in her şeyden haberdar olduğunu söyleyerek bertaraf etmeye çalışır. Esasında iki âşık son buluşmalarından sonra her gün ölmüşlerdir.

Vecdi, arkadaşının hiç değilse son nefesini verirken mutlu olması gerektiğini söylediğinde beklemediği bir tepkiyle karşılaşır. Çünkü Sina, kendisinin de bir ölüden farkı kalmadığını, Sahir'i öyle görmeye ve ölüme uğurlamaya zayıf bedeninin dayanamayacağını anlatır. Fakat geçirdiği kısa bir kararsızlıktan sonra Sahir'i ziyaret etmeyi kabul eder. Bunun için kendini hazırlamak ister. Vecdi, ertesi gün gelip onu alabileceğini bildirir çünkü Sahir'in saatleri bile sayılıdır artık. Sina ise sonraki gün kocası bir iş seyahatine gideceği için Vecdi'nin o gün gelip kendisini almasını ister. Fakat sözleştikleri gibi olmaz. Ertesi gün Sahir'in hastalığı son haddine ulaşır. Onu muayene eden Doktor Hüsnü Bey, hastanın son anlarını yaşadığını söyler. Kendi durumunun farkında olan Sahir, hayatının son demlerinde gösterdiği vefa ve arkadaşlık için Vecdi'ye candan teşekkür eder. Kendinden geçtiği anlarda ise duyulan tek isim "Sina"dır.

Vecdi, doktordan, Sina'yı alıp getirene kadar Sahir'in yanında kalmasını rica eder ve onun arabasını alarak Göztepe'ye gider. Şiddetli fırtına ve yağmurun etkili olduğu bir gecedir. Villaya vardığında kapıyı Sina açar ve Sahir'in durumunu öğrenir. Hemen yola çıkarlar.

Çiftlik evine döndüklerinde Vecdi, Sahir'i aynı durumda bulur. Konuşmaya başlarlar. Sahir bir an önce ölmek için beklemektedir. Vecdi, yalnız olmadığını kendisinin onunla olduğunu söyler ve şu anda çok sevdiği birinin daha yanında olmasını isteyip istemediğini sorar. Sahir bunu bir şaka zanneder ve ölmek üzere olan bir hastayla alay edilmeyeceğini söyler. Vecdi şaka yapmadığını ve Sina'nın yanlarında olduğunu söyler. Sina odaya girer ve Sahir'den bağışlanma diler. Karşılığında Sahir: "Beni seviyor musun?" der. Sina her zamankinden çok onu sevdiğini söyler ve yavrularının başı için kendisini bağışlamasını ister. Bu itiraf Vecdi'yi oldukça heyecanlandırır. Sahir ise, onu hep rüyalarında gördüğünü ve aslında çocuklarının, Sina'yı ilk öptüğü gün yalındaki akvaryumda doğduğunu söyler. Bu sahne artık Vecdi'nin dayanamayacağı bir hâl almıştır. Yıllarca birbirini seven iki insanın ölüm döşeğindeki bu kavuşmaları Vecdi'yi başka hayal âlemlerine götürür. Kendisine geldiğinde Sahir'in cansız bedenine sarılmış ağlayan Sinâ'yı görür. Sabaha karşı Sina'yı evine götüren Vecdi, Sahir'in ölümler, Sina'nın ruhunu da yanına aldığını düşünmeden edemez.

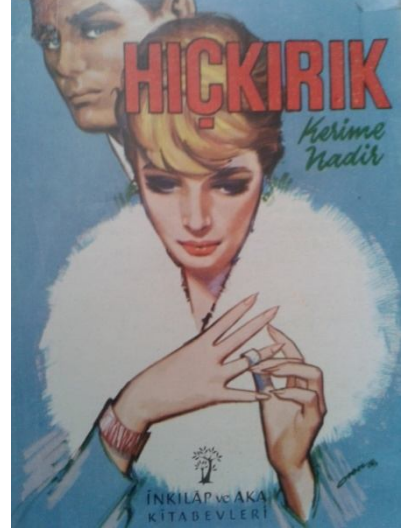
Üç ay sonra Vecdi Sina'yı ziyarette gider. Ancak onun, Sahir'in öldüğü günden sonra kimseyle konuşmayıp, yemeden içmeden kesilmiş olduğunu öğrenir. Bir sabah evde olmadığı anlaşılnca Sina'yı arayan ev halkı genç kadının cesedini bir uçurumun dibinde bulmuştur.

Vecdi, mürebbiyenin kucağındaki güzel kız çocuğuna bakarken, annesinin yaşadığı dramdan onun hiçbir zaman haberdar olamayacağını ve annesinin katili olan insanları ona öğretecek kimsenin bulunmayacağını ve dahası öz babasını hiçbir zaman tanımayacağını düşünür.

İstanbul, 1937

HIÇKIRIK

Elli üç yaşındaki Emekli Yarbay her sabah aynı vakitlerde evinin önünden geçen çiftin karşı büyük bir merak duymaya başlar. Bahçedeki çiçeklerle ilgileniyor gibi görünerek, gizemli çiftin yoldan geçeceği saati bekler.

Yakışıklı ve sarışın binbaşı her sabah kucağında bir demet leylak taşımakta ve kızı gibi görünen sarı saçlı güzel bir genç kız ona sessizce eşlik etmektedir. İkisinin, yürüyüşlerindeki sükûnet ve hüznün emekli yarbayın iyice meraklanmasına neden olur. Otuz dört yaşlarında görünen subayın yalnız yürüdüğü bir sabah emekli yarbay merakını yenmek için, bu adamı takip etmeye başlar. Binbaşı Karacaahmed mezarlığına gelir ve bir kabrin başına çiçekleri bırakır, toprağa kapanıp hıçkırıklarla ağlamaya başlar. Neden sonra kendine gelir bir yere oturur. Onu izleyen emekli yarbay dostça yaklaşır, acısını anlayabildiğini söyleyerek kendisini bir dost olarak kabul etmesini rica eder. Binbaşı sessizce dinler ve ardından, bu meçhul adamın dostluğunu samimiyetle kabul eder. Eve doğru birlikte yürümeye başlarlar. Şahit olduğu hazin sahneden etkilenen yarbay, yeni dostunu teselli etmek ihtiyacı hissederek, ölenle ölünemeyeceğini ifade eder. Artık mutlu olduğunu ve bu ağlama krizlerinin her zaman yaşanmadığını söyleyen binbaşı, on dört yıldır kutsal bir vazife gibi bu ziyaretleri yağmaktadır. Ziyaret edilen kişi ise binbaşının “her şeyi veyahut hiçbir şeyi”dir.

Asıl hikâyeyi merak eden yarbay, evin önüne geldiklerinde dostunu; çardakta dinlenmeye davet eder. Binbaşı, eşinin kendisini evde beklediğini; her sabah yanında görünen kadının iki yıllık eşi olduğunu anlatır. Yarbay şaşkınlığını gizleyemez çünkü bu kişinin, binbaşının kızı olduğunu zannetmiştir. Davet üzerine, Binbaşı ve genç eşi ertesi sabah çardakta kahve içerler. Binbaşı her ikisini de güldüren fıkralar anlatır. Bu arada adının Kenan Ziya olduğunu söyler. Emekli yarbay bu ziyaretten son derece memnun olur ve Kenan’ı her sabah bekleyeceğini ifade eder.

Bir ay sonra Kenan’ın Çamlıca’daki köşküne davet edilen emekli yarbay, onların sekiz aylık oğlu ile tanışır. Çift, misafirini memnuniyetle karşılar. Mutlu aile tablosuna

rağmen, Kenan'ın bir toprak yığınının bu denli sâdık kalması yarbayın zihnini kurcalamaya devam eden yegâne meseledir.

Kenan, üç aylık istirahat için İstanbul'a geldiğini ve yakında Eskişehir'deki kıtasına döneceğini üzümlerle anlatır. Yarbey, Kenan'ın buradan ayrılmasını imkânsız kılan meseleyi öğrenmek istediğini söyleyince; Kenan onu iki resmin önüne götürür. Duvarda, Kenan'ın eşinin küçük farklılıklarla birlikte kocaman bir portresi ve onun hemen altında bir resim vardır. Yarbey, portrelerdeki kadının, Kenan'ın karısı olduğunu düşünür hâlbuki Kenan: “Nasıl olur?... Karımla aramda on beş yaş fark var. Buradaysa, görüyorsunuz ki, ben kendimden büyük bir genç kızın yanındayım”(s.12) der. Akıllı karışan yarbey bunlara ek olarak, portredeki kadının bir yığın kara toprak olduğunu öğrenir.

Yarbeyin daha sonra her şeyi öğreneceğini vaat eden Kenan bahsi kapatır ve “hayatının bir tek kelimesi” olan “Hıçkırık” adlı son bestesini piyanoda çalar. Piyano üzerindeki müzik aletlerini işaret eden Kenan, hangisini isterse misafiri için çalabileceğini söyler. Yarbey, tamburu tercih eder ve önündeki notalardan ayrı bir yerde duran sararmış bir notayı seçip Kenan'dan ister. Tamburun feryatları şu sözlerle eşlik eder: (s.14)

*“Nimeti vaslın için ey gonca leb
Terk-i can etmek de bir şey mi acep?
İftiraka olmasa ey mah sebep
Terk-i can etmek de bir şey mi acep?”*

*Ölmek o şûhu peri endam için
Başka devlettir dili makam için
Râhi aşkına baka-yı nam için
Terk-i can etmek de bir şey mi acep?”*

*Bir görüşte ey gülü bağı edâ
Çaresiz Kenân'ı ettin müptelâ
Böyle kalırsa belâ-yı iptilâ
Terk-i can etmek de bir şey mi acep?”*

Eseri icra ederken oldukça duygulanan ve özellikle “çaresiz Kenan'ı ettin müptela” güftesinde gözyaşlarını tutamayan Kenan, on dört yıldır bu şarkıyı

çalmadığını söyler. Kenan'ı hüzne sevk ettiğini düşünen yarbay özür diler. Kenan ise, dostu sayesinde tılsımın artık bozulduğu ve bundan sonra bu şarkıyı çalabileceği için yarbaya teşekkür eder. Bir hafta sonra Kenan ve eşi Eskişehir'e hareket ederler. Yarbay onları uğurlamak için Haydarpasa'ya gider. Dostuna sık sık mektuplar yazacağını vaad eden Kenan; trene binmeden önce yarbaya küçük bir paket teslim eder.

Eve ulaşınca hemen paketi açan emekli yarbay, bir zarfta şu notu okur: (s.16)

“Aziz dostum,

Hayatımın sırrını öğrenmek istediniz. İşte bütün ayrıntılarıyla size onu veriyorum. Eminim ki defteri okuduktan sonra siz de üzülecek ve döktüğüm gözyaşlarını pek haklı bulacaksınız. Fakat son defa olarak yine tekrar edeyim: bugün mutlu hatta çok mutlu bir insanım. Çünkü beni mutlu edebilecek biricik kadınla evlendim. Bu sözlerimin mânâsını belki pekiyi anlayamıyorsunuz. Acele etmeyiniz. Hâtıralarımı okuduktan sonra her şeyi öğreneceksiniz!..

Kenan Ziya”

Emekli yarbaya ait: “Bütün gece Kenan'ın hatıra defterini okudum. Böylece hayatına niçin tek kelime ile ‘Hıçkırık’ dediğini anladım.”(s.16) cümlesinin ardından hatıratı geçer. Romanın bundan sonraki kısmı “Binbaşı Kenan'ın Hatıra Defteri” adı altında ve bölümlendirilerek devam eder. Kenan'ın dilinden hikâye anlatılır. Üzerinde tarih bulunmayan notlarda, Kenan aradan geçen zamanı kısaca belirtmekle yetinir. Bununla birlikte belli başlı tarihi siyasi olayların sadece ismen zikretmesi, hikâyenin geçtiği zamanın anlaşılmasını kolaylaştırır.

Birinci Bölüm

Binbaşı Kenan'ın Hatıra Defteri

Hatırat: “Annem öldüğünde ben yedi yaşında bir çocuktum.” (s.17) cümlesiyle başlar. Sivaslı tüccar Susamzade Safi Bey'in oğlu olan Kenan, annesinin vefat ettiği gün, babasının “zavallı yavrum artık kimsesiz kaldın, ben varım. Fakat...” tesellisindeki eksik cümleyi günlerce düşünür.

Sivaslı tüccar Susamzade Safi Bey'in oğlu olan Kenan, annesinin vefatından sonra babasının tavırlarındaki ciddi değişime anlam veremez. Bir gün babası onunla konuşur ve eski annesinden daha güzel bir yeni anne geleceğini müjdelir. Bu yeni anneyi çok sevmesini ve ona iyi davranmasını ister. Kenan onlara karşı iyi davranır.

Üvey annesi ve babası ise günden güne Kenan'ı yoktan sebeplerle azarlamaya ve hatta dövmeye başlar. Babasının kütüphaneyi düzenlediği bir gün, çekmecedan çıkarılan bazı kâğıtların kendi işine yarayabileceğini düşünerek; babasının dalgınlığından cesaret alır. Bir defterin altındaki kırmızı iple bağlanmış zarf dikkatini çeker. Zarfı açtığında iki resim yere düşer. Birinde kucağında küçücük bir çocuk tutan güzel annesi vardır. Diğerinde ise annesi telli duvaklı olarak, genç ve güzel bir subayın yanındadır.

Subayın kim olduğunu soran Kenan, babasının hışmına uğrar, hırsızlıkla suçlanır. Odasına gönderilir.

Arkadaşlarıyla sokakta oynadıkları bir gün saklanmak için iri çınarın gövdesini seçen Kenan, kahvede oturan iki adamın konuşmalarını duyar. Kenan dört aylık iken babası Yüzbaşı Ziya Bey'in Yemen'de şehit düştüğünü ve karısının kimsesi olmadığından tüccarla evlenmek zorunda kaldığını anlatan bu adamlar Kenan'ın üvey anne ve babası yanında rahat yaşadığından şüphe ettiklerini de söylerler. Resimdeki subayın gerçek babası olabileceğini düşünen Kenan eve koşar. Asıl anne babasının kendisini kimsesiz ve böyle acılar içinde bırakmalarına isyan ederek saatlerce ağlar.

Gece herkesin uykuda olmasından faydalananarak kütüphaneye girer ve resimleri alır. Evin yardımcısı Perver, Safi Bey'in bağırması ile uyanır. Kenan'ı kontrol etmesi istenir. Bu sesleri duyan Kenan hemen yatağına döner ve uyuma numarası yapar. Perver odadan ayrılınca lambanın ışığında anne ve babasının resimlerini seyreden Kenan; anne ve babasının hayat hikâyelerine acır. Fakat kimsesiz kalıp yabancı ellerde büyümekte olduğu için kendisini onlardan daha bahtsız bulur.

Okulların tatiline bir ay kala, babası Kenan'ı çağırır ve resimlerin nerede olduğunu sorar. Kenan önce inkâr eder, ardından resimlerin gerçek sahibi olduğu için onları aldığını söyler. Bu cesareti ona pahalıya mâl olur, babasından dayak yer. Üvey annesinin odaya gelmesi ile kurtulur.

Ertesi gün, ilkmektepteki Hocaefendi, Kenan'ın durumundaki acayıplığı fark eder. Hasta olduğunu düşünerek onu eve göndermek ister. Kenan eve gitmemek için direnir. Sonunda hocası sınıfta durmasına izin verir.

Aynı gün bir müfettiş gelir. Kısa boylu ve tıknaz müfettişin yanında, sarışın ve uzun boylu bir adam daha vardır. Müfettiş Kenan'ı fark eder ve onu konuşturmaya çalışır. Kenan yediği dayaağı ve gerçek ailesi hakkında öğrendiklerini anlatır.

Müfettişle birlikte gelen sarı sakallı bey, çocuğu bu hayattan kurtarmak gerektiğini düşünerek: “Bu hayattan, bu üzüntülerden kurtulmak ve benim oğlum olmak ister misin Kenan?” der. Kenan şaşırır, babasıyla konuşulacağı söylenince kabul eder. Bu hadisenin yaşandığı akşam babası Kenan’ı çağırır. Başkalarına şikâyet edilmekten duyduğu memnuniyetsizliği söyler ve onu çok hırpaladıklarını kabul ederek, Kenan’ı haklı bulur.

Yemekte, Kenan’ın yeni babalığı hakkında babası bilgi verir: Sivas’a bir toprak meselesi için gelen ve eski okul arkadaşı müfettişin misafiri olan Muhip Azmi Bey, emekli bir şehbenderin oğludur. Babasından önemli bir mevkii vardır ve anne babası ve on iki yaşındaki kızı ile Çamlıca’da oturmaktadır. Eşi üç yıl önce vefat etmiştir.

Artık İstanbul’da yaşayacağını öğrenen Kenan çok heyecanlanır. Üvey annesi ve babası da bu haberi sevinçle karşılar.

Muhip Azmi Bey, Kenan’ı almaya gelir. Doğu büyüdüğü topraklara bir daha gelmeyeceğini ve kötü bile olsa babasından ayrılacağını düşünen Kenan çok üzülür. Kendisini arabaya yerleştirirken babasının gözlerinin yaşardığını fark eder. Safi Bey, iyi dileklerde bulunarak Kenan’ı uğurlar.

Muhip Azmi Bey, arabada Kenan’ı teselli ederek: (s.32) “ağlama Kenan, göreceksin seni ne güzel bir yere götüreceğim. Benim sana çok benzeyen, senin gibi sarışın bir kızım var... Beraber oynayacaksınız, beraber gezmeye gideceksiniz. Hiç sıkılmayacaksın, hiç ağlamayacaksın” der. Uzun bir yolculuğun ardından İstanbul’a ulaşırlar. Çamlıca’daki köşke gelirler. Annesiyle selamlaşan muhip azmi bey, peşi sıra içeri giren çocuğu: “şimdiye kadar Nalân adlı bir kızım vardı; bundan sonra Kenan adlı bir de oğlum olacak.” Diyerek tanıtır. Annesinin soru sormasına fırsat vermeden, her şeyi sonra anlatacağını söyler.

Babasının eve geldiğini duyan Nalân, koşarak odaya girer. Saçlarında çam dikenleri vardır. Babasının boynuna tırmanır. Kenan, bu sahneyi şaşkınlıkla izler. Babası Nalân’ın kulağına bir şeyler söyler ve Nalân bu yabancı çocuğun artık kardeşi olduğunu öğrenir. Birlikte oyun oynamaya giderler. Bahçede kocaman bir salıncak olduğunu söyleyen Nalân, şayet Kenan korkacak olursa, onunla birlikte salıncağa bineceğini vaad eder. Kenan çok korktuğu için onu kucağına almaya karar verir ve böylece sallanırlar. Bu sahne, ikisinin karşılaştıkları ilk an, birlikte oynadıkları ilk oyun olması bakımından önemli ve anlamlıdır.

Zamanla Kenan bu yeni ailesine alışır, herkesi çok sever. Nalân'dan ayırt edilmez ve onun gibi yetiştirilir. Okula başlar.

Köşke on dakika uzakta bulunan Şeyh Kudsi Efendi'nin kulübesi Nalân ve Kenan için yasaklanmıştır. Fakat ikisi oraya gidip Kudsi Efendi'nin üflediği neyi sessizce dinlemekten büyük bir keyif alırlar.

Nalân on dört yaşına geldiğinde artık kocaman bir kız olduğu kabul edilerek çarşafa girer. İki yıl sonra Kenan; arkadaşı Şükûfe'nin düğününe giden Nalân'a eşlik eder. Düğün için hazırlanmış olan Nalân'ı ilk defa bir genç kız kimliğiyle görür ve çok beğenir. Gezmek için düğün evinin bahçesine çıktıkları sırada, Nalân ı ve yanındaki kızları bahçe dışından izleyen iki erkek belirir. Kenan'ın, zaman zaman kendi köşkleri etrafında da gördüğü bu gençlerden biri Nalân'a bir mektup atar. Kenan ondan önce davranıp mektubu yakalamaya çalışır ama başaramaz. Bu hadise, Kenan'ın ilk kıskançlığı olur.

Köşke döndüklerinde mektubu almak için direten Kenan, Nalânın alayları ile karşılaşır. Kendi içinde ise, evlatlık olduğu bir ailenin kızına karışma hakkı olmadığını kabul eder. Yine de Nalân'ın umursamaz ve alaylı tavırları onu ilk defa çok üzer. Bu hadiseden sonra bir buçuk ay dargın kalırlar ve Kenan ağaçtan düşüp yaralanınca barışırlar. Artık Kenan, piyanoya geçen Nalân'a kemanı ile uzun saatler eşlik etmektedir.

İstanbul'a gelişinden altı yıl sonra Kenan; on dört yaşında olduğu halde daha büyük görünen uzun boylu bir genç olur. Çok iyi derecede piyano, keman, tambur, mandolin çalmayı öğrenmiştir.

Askeri okulda okumakta olan Kenan bir akşam eve döndüğünde, Nalân'ın önemli bir zatülcenp geçirmekte olduğunu öğrenir. Hastalık Nalân'ı iyice bitkin düşürür. Aile Doktorları İlhami Bey, Nalân'la özel olarak ilgilenir.

Bahçede dinlenen Nalân'ı mutlu etmek için, gölgesine oturduğu leylakları onun saçlarına yağdırmayı planlayan Kenan; Doktor İlhami Bey'in Nalâna aşkını itiraf ettiğini duyar. Onların göremeyeceği bir yerde konuşmayı dinler. Nalân hasta olduğunu bahane göstererek bu konu hakkında konuşmak istemediği cevabını verir. Biraz önce duyduklarından haberi yokmuş gibi davranan Kenan onlara yaklaşır. Doktor selam vererek oradan ayrılır. Kenan, başını Nalânın dizlerine bırakır ve hıçkırıklarla ağlamaya başlar.

Nalân, Kenan'ın çocukluğundan beri garip bir ağlama hastalığına sahip olduğunu söyler ve onu ağlatan meseleyi öğrenmeye çalışır. Kenan'ın Doktor İlhami Beyi kıskandığını hissederek; kendisine sevdalanmasının son derece yanlış olacağını hatırlatır. Kenan, çocukluğundan beri kendisine çok alıştığı için ayrılmaktan korktuğunu söylemekle yetinir. “iki kardeş gibi” kol kola yürüyerek eve dönerler.

Otuz yaşında yakışıklı ve kibar bir adam olan Doktor İlhami Bey ile on sekiz yaşındaki Nalân evlenirler. Kenan, Nalân'ın yeni hayatında çok mutlu olduğunu gözlemler. Ziyaret için Nalân'ın paşalimanındaki yalısına gider. Nalân bir bebekleri olacağı için çok neşelidir fakat bunu Kenan'a söylemeye utanır. Kenan ise türlü kıskançlık ve huysuzluklarla, Nalân'ın çok mutlu olmasından, ondan ayrı yaşamaktan duyduğu üzüntüyü açığa vurur. Nalân onun bu hırçın tavrını “adeta kıskanç bir âşık durumunda” gördüğünü söylemekten çekinmez.

Nalân Kenan'ın yemeğe kalması için ısrar eder, Kenan yine Nalânın dizlerinde ağlama krizine tutulur. Bir süre sonra açılır. İlhami Bey geldiğinde hep birlikte yemek yerler. Müjdeli haberi İlhami Bey verir: bir bebekleri olacaktır. Kenan, doğacak bu çocuğun, Nalân ile arasındaki bağları artık tamamen koparacağını hisseder. Zor bir doğumun ardından, Nalân iyice kuvvetten düşer. Bebeğine Kenan'ın bir isim bulmasını ister. Kenan: “Nalân'ın ağlattığını Handan güldürecek” diyerek bebeğe Handan adını verir.

Nalân, kızı büyüdüğünde onu Kenan'a vereceğini söyler. Nalân'ı kayınvalidesi olarak görme tasavvuru Kenan'ın pek hoşuna gitmez. Kenan eve döndüğünde ufukları ağlayarak seyrederken, Nalânı öldürecek kadar ondan nefret ettiğini düşünür. Onu öldürdüğü anı hayal eder ve onsuz yaşayamayacağını kabul ederek bu kötü hayalleri zihninden kovmaya çalışır.

İkinci Bölüm

Hatıratın, hadiselerden on üç yıl sonra kaleme alındığını gösteren şu girişle ikinci bölüme geçilir: s.(64)“on üç yıldan beri anladım ki, İstanbul mevsimsiz bir memleket. Sonbaharı, yaz; ilkbaharı kış olarak veyahut kışı ve yazı ılık hava ile geçer.”

Harbiye ikinci sınıf öğrencisi olan Kenan, bir yıl sonra okulundan kılıç kuşanarak şerefli bir süvari subayı olarak çıkacak olmanın heyecanı ile Taksim'de yürüdüğü bir gün Nalân'la karşılaşır. Çamlıca'daki köşke birlikte dönerler. İlhami Bey

Sihhiye müfettişı olarak atandığı için Anadolu’da uzun süreli seyahatlere çıkmak zorundadır. Bu uzun süreyi yalnız geçirmektense ailesinin yanına dönen Nalân’ın bu kararı Kenan’ı çok sevindirir. Eskisi gibi “saz âlemleri” yapmaya başlarlar. Handan altı yaşına girmiştir ve köşkün yardımcısı Vesime ona baktığı için annesini üzmemektedir.

Şeyh Kudsi Efendi’yi birlikte ziyaret ettikleri bir akşam; Nalân, Piyano hocası Madam Janet’in kızının nişanına davet edildiğini ve ertesi gece kendisini almaya geleceklerini söyler. Madam Janet’lerin kadın erkek karışık olarak eğlenecek olmaları Kenan’ı düşündürür. Nalân, başını örterek eğlenceye katılma çözümünü üretir.

Ev halkına fark ettirmeden nişana birlikte giderler. Nalân iyice sarhoş ve hemen herkesle dans eder. Ona iyice kızan, hastalanacağı için endişe ederek kıskançlık da duyan Kenan bu duygularla salondan koptuğu bir anda; fevkalâde bir hâl sezer.

Vals sırasında baygınlık geçiren Nalân’ı, Kenan kucığında köşke getirir. Bir saatlik yol boyunca farklı duygu ve düşüncelerin tesiri altında kalır. Akşam birlikte vakit geçirdiklerini, ev halkına belli etmemeye çalışırlar. Herkes uyanır, İlhami Bey şehir dışında olduğundan; arkadaşı Doktor Arif Bey köşke çağrılır. Nalân tekrar kan kusmaya başlamıştır.

Kış boyunca oldukça hasta olan Nalân, bahar gelince biraz iyileşir. Kenan evde olduğu bütün vakti Nalân’a kitap okuyup fıkralar anlatarak geçirir. Nalân ise onun, yaşlıları gibi dışarı çıkıp gezmesini istemektedir. Bu sevdanın hala geçmediğini Kenan’a itiraf ettiren Nalân, artık bitmesini istemektedir. Bu düşüncesini dile getirerek bitkin düşer. Kenan başını ilk defa Nalânın göğsüne yaslar ve bir süre sonra onu dudaklarından öper. Aldığı kan tadı ile dünyanın kıpkızıl olduğunu görmeye başlar.

Nalân, o gece ciddi biçimde bu meseleyi konuşmak için Kenan’ı odasına davet eder. “İki arkadaş, iki dost ve hatta bir kardeş ve bir abla gibi” konuşmak niyetinde olduğunu söyleyen Nalân; “deli gibi, divane gibi” sevildiğini öğrenir. Kenan’ın, hislerini açıklamakta bu kadar gecikmesinin nedenini anlamaya çalışır. Kenan’a göre ise, ona olan tutkunluğu ve aşkı hep ortada olmuştur. Sadece ağlamalarının sebebini düşünmek bile, Nalân için Kenan’ın aşkına bir kanıt teşkil etmektedir.

Kısa bir zaman sonra ölecek bir kadın olarak sağlıklı genç ve hayat dolu bir erkeğin acılarını da beraberinde götürmek istediğini; Kenan’ın artık kendisini unutmaması gerektiğini söyleyen Nalân, Kenan’ın gelecek sene subay olarak İstanbul’dan ayrılmasının bunun için çok iyi bir fırsat olacağını söyler.

Tesellilerin anlamsız olduğunu ve tarif edilemez bir aşkla Nalânı sevdiğini söyleyen Kenan bu “unutmak” bahsini kapamak ister. İkisi de bu konuşma ile bitkin düşmüşlerdir. Kenan Nalânın ellerini öperek odadan ayrılır.

Ertesi gün geç uyanan Kenan, piyanoda “nimeti vaslın için ey gonca leb” şarkısını çalıp söyler. Nalân’ın odada kendisini dinlemekte olduğunu geç fark eder. Bestenin Kenan için yazıldığı konusunda hemfikir olurlar. Nalân tamburu eline alır ve birbirlerinin gözlerinin içine bakıp gülümseyerek şarkıyı tekrar icra ederler.

Nalân’ın kendisini, keman çalarak uyandırmaya geldiği bir sabah; Kenan onunla aynı sandalda olduğunu ve aşkını itiraf ederek hoşça vakit geçirdikleri bir rüya görmektedir. Birlikte besteledikleri bir keman eserini dinlerken ikisi de mutludurlar. Kenan, göremediği kemanı merak eder; Nalân ona bir keman uzatır: kemanın telleri kopmuştur ancak leylak kokmaktadır. Kenan uyandığında Nalân’ı başucunda bulur. Öğle yemeğine beklendiğini öğrenir. Gördüğü rüyayı anlatır. Nalân ise, Kenan’ın rüya görmediğini; sürekli hülyalar kurduğunu söyler.

Aşk için ufacık da olsa bir teselli isteyen Kenan; bu tesellinin ne olduğu sorusuna cevap veremez.

Yemek yendiği sırada, Kenan’ın sınıf arkadaşı fazıl gelir. Kadıköy’de iki dul kız kardeşten randevu aldığını ve birlikte eğleneceklerini söyleyerek Kenan’ın gelmesini ister. Kenan tereddüt etse de çok şık giyinerek hazırlanır ve odasından çıkarken Nalânla karşılaşır. Kenan’ı ilk kez bu şık gören Nalân şaşırır. Bu kısa uğurlamanın Nalânı sararttığını düşünür.

Kadıköy’deki dul kardeşlerin evine giden Kenan ilk kez böyle bir macera yaşamının heyecanı ve aşkına ihanet etmekte olduğu duyguları arasında gergindir. Bohem bir hayat sürdüren ve kadınların sadece eğlenme vasıtası olarak kabul eden Fazıl için her şey yolundadır. Hazırlanan sofrada içkiler içilmeye başlanır. Kadınlar ud getirip misafirlerini eğlendirmeye çalışırlar.

“Nimeti vaslın için ey gonca leb” şarkısı Kenan için adeta bir uyarı yerine geçer. Kadını susturan ve bu şarkının onun dudaklarına yakışmadığını söyleyen Kenan, arkadaşının ısrarlarına aldırmadan oradan ayrılır. Kendisini, kandırılmış bir genç kız gibi hisseder.

Köşke ulaştığında üzerindeki elbiseleri çıkarmadan yatağına uzanır ve ağlayarak uyuyakalır. Ertesi günün en önemli konusu İlhami Bey’in, bir arkadaşının Ada’daki

evini kiralamak ve yazı orada geçirmek istediğini bildiren mektubu olur. Başta Kenan olmak üzere, köşk halkı bu yeni habere çok üzülür. O akşam da Şeyh Kudsi Efendi'yi ziyarete giderler. Yol boyunca, Ada'daki yeni hayatın getireceği ayrılığın birbirlerinde bırakacağı etkiyi anlamaya çalışırlar. Kenan'ın aşkında samimi olduğunu anlayan Nalân, Kenan'ın boynuna sarılır, onu yanaklarından öper. Birlikte yere düşerler ve bir süre çimlerin üzerinde sarmaş dolaş vaziyette kalırlar.

Ada'da, eşyalarıyla bir ev kiralayan Nalân ve İlhami Bey hayatlarından memnun görünmektedirler. Kenan sık sık Ada'ya gider ve uzun sürelerle orada kalır. Nalân'ın yanında geçirdiği her dakika onun için paha biçilmezdir.

Aşkına karşılık Nalân'dan küçük bir teselli bir fedakârlık isteyen Kenan, onun namuslu bir eş ve anne olduğunu bilmesine rağmen bu isteğini ifade eder. Nalân, bu isteği Kenan'a yakıştıramaz ve onun normal bir insan olmadığını kabul eder, kendi kafasındaki güzel hayali mahvettiği için Kenan'ı odasından kovar. Bu olaydan çok etkilenen Kenan okulda yatılı olarak kalmaya karar verir. Pişmanlık ve öfkenin getirdiği bir sıtma içinde birkaç gün hasta olur.

Dört buçuk ay sonra, 16 Ocak 1910'da; Nalân Kenan'ın okuluna, Vesime aracılığıyla bir mektup gönderir. Mektubunda, çekilen acıları Kenan'ı affetmek için yeterli gördüğünü ve on beş gündür hasta yatağında kendisini beklediğini ifade eden Nalân; Kenan'ın Vesime'ye güvenebileceğini yazar. Cevabını hemen Vesime'yle göndermesini ister. Kenan çok üzülür ve Çamlıca'daki köşke gider. Nalân'ı hasta yatağında oldukça bitkin görür. Bütün kış yatağından çıkamayan Nalân leylakların açtığı hafta iyileşir.

Kenan bir Doğu iline tayin edilir. İstanbul'dan ve özellikle de Nalân'dan ayrılacak olmak onu derinden etkiler. İstanbul'daki son gecesinde Nalân'la konuşurlar. Bir hasta kadın için hayatın feda edilemeyeceğini söyleyen Nalân aşkı bir hastalık olarak kabul ettiğini ve bunun tek tedavisinin evlenmek olduğunu söyler. Kenan için bu sözler anlamsızdır çünkü onun Nalân'dan başka bir kadını sevmesi mümkün değildir. Nalân, "herkesin okuyabileceği kardeş mektupları" göndermesini ister ve bu uyarısını veda ederken tekrar hatırlatacaktır.

"Bir kardeş gibi mi" sevildiğini çok merak eden Kenan, "evet" cevabını alır. Bununla birlikte, Nalân onun bir gün tüm gerçeği öğreneceğini söyler. veda vakti gelir. Handan onları bir an olsun yalnız bırakmaz ve bahçe kapısına kadar üçü birlikte

yürürler. Kenan Nalân'ı asla unutmayaacağına söz verir. Nalân başını Kenan'ın göğsüne yaslar ve ağlar. Ardından öpüşürler. Kenan, “bir kardeş”in böyle öpülemeyeceğini düşünür. Handan bu sahneyi görür.

Handan'la da vedalaşan Kenan bahçeden çıkar. Bir süre sonra Nalân'ı tekrar görmek üzere arkasına döndüğünde; sadece Handan'ın bahçe kapısında olduğunu görür.

Üçüncü Bölüm

Hatıralarına, tayin edildiği kasabada yaşadıklarını anlatarak devam eden Kenan defterine şu sözleri yazar (s.127) : “...(K...)a geldiğimin dördüncü günü bir Tümen karargâhı olan (D.R.) kasabasına hareket ettim. Orada süvari alayı, sekizinci bölük komutanlığına tayin edilmişim.”

Kenan, çoğunluğu askerlerden oluşan bu kasabadaki hayatından memnundur. On yaşında iken Nalân'la çektiydikleri bir fotoğraf ve Nalân'ın yalnız olduğu bir başka resim; Kenan'ın saatlerce seyredip hülyalar kurmasına yardımcı olur. Odasındaki yalnızlığını bu iki resimle avutmaya çalışır.

Arkadaşı Teğmen Feridun'la sıkça vakit geçirir. Teğmen kışın düzenlenen av partilerine onun da katılmasını sağlar. Subay gazinosunda oldukları bir akşam gramofona “Nimeti vaslın için” plağı konur. Şarkıyı duyan Kenan, bu plağın bir daha çalınmamasını ister. Fakat bir süre sonra plak tekrar çalınca; plağı satın alıp arkadaşlarının gözü önünde parçalar.

Odasına dönen Kenan, şarkının yarattığı tesirle Nalân'a, aşk ve özlem dolu bir mektup yazar. Ertesi gün Nalân'dan gelen ve rahatsız olduğunu belirten kısa mektuba kısa bir cevap yazan Kenan aceleyle mektubunu postalar. Üç gün sonra, aşkını anlattığı mektubu yanlışlıkla gönderdiğini fark eder. Fakat artık yapacak bir şey kalmamıştır. Bu olayın ardından Nalân'dan hiç mektup gelmez. Kenan Balkan Harbi söylentilerinin çıktığı ve buna dair yazışmaların yapıldığı yaz, İstanbul'a gitmek için ister. Eylül'de savaş patlak verdiği için hiçbir yere hareket edemez.

Bir akşam Nalân'dan telgraf gelir: “Ölüyorum, çabuk gel!” ifadesi Kenan'ı telaşa düşürür. İki aylık izin alır. Atla yola çıkar ve on altı gün sonra İstanbul'a ulaşır. Nalân'ın bir gün önce öldüğünü öğrenir. Bir buhran geçirir.

Kenan kendine geldiğinde, Vesime, Nalân'ın emanetini teslim eder. paketi açan Kenan, bir deste kağıt ve üzerinde “Kızıma!.. On sekiz yaşına bastığı zaman!..” yazılı

bir zarf görür. Vesime (s.140): “Nalân seni bir kardeş gibi değil, seven bir kadın gibi severdi” diyerek, paketi Nalân’ın kendi elleriyle hazırladığını söyler, odadan ayrılır.

Nalân’ın yıllarca sol elinde taşıdığı iri yakut yüzüğü pakette gören Kenan onu sol elinin yüzük parmağına takıp Nalân’ın, tarih ve sayfa numarası belirtmeden yazdığı kâğıtları okumaya başlar. Yaşamak için çok az vakti kaldığını bilen Nalân, artık gerçeği itiraf etmek istediğini yazar ve Kenan’ı bir kardeş gibi değil bir sevgili gibi sevdiğini söyler.

Kenan’ın aşk dolu cümlelerinin olduğu mektup, Doktor İlhami Bey’in çıldırmasına neden olur ve yıllarca bir kardeş maskesi altında kandırıldığını düşünen İlhami bey, Nalân’ın mektup yazmasını, kitap okumasını eline kalem almasını bile yasaklar ve bu yasakların çiğnenmediğinden emin olmak için Nalân’ı sürekli doktor afif beyin gözetiminde tutar. Kızı Handan’ı bile görmesini yasaklayan İlhami Bey onu “güvenli bir yerde” saklar. Nalân’ın ağlamaları netice vermez ve kızını göremeden ölür.

Yaşadığı zulümler, evliliğinin şerefini aşkından üstün tutan ve Kenan’ın istediği fedakârlığı yapmayan Nalân’ı pişmanlığa sürüklemiştir. Kenan’a seslendiği bu satırlarda “beni zorla almalıydın, beni zorla esir etmeliydin. Ne aptalmışız Yarabbi!.. Bunca feragat bugünü görmek için miydi?” (s.152) der. Son kâğıtta, artık hastalığının bütün azaplarını çekmekte olan Nalân, yakut yüzüğünü Kenan’a bıraktığını ve evlendiğinde bu yüzüğü karısına hediye etmesini ister. Ayrıca zarftaki mektubu, on sekiz yaşına ulaştığında kızı Handan’a vermesini de tembihler. Kenan’a duyduğu dayanılmaz hasretin ifadeleriyle satırlar son bulur.

Kenan: “Sana edilen işkenceye sebep olduğum için mi yanayım?.. Çocuğuna ve bana hasret ölüp gittiğine mi yanayım?.. Beni affetmediğine mi yanayım?... Ya bütün bunlardan başka; seni ebediyen kaybettiğime mi yanayım?” (s.156) diyerek sabahlar.

Karacaahmed Mezarlığı’na giden Kenan burada Nalân’ın mezarına kapanıp ağlar. Doktor afif bey de oradadır ve Kenan’ın kendini bu derece harap etmesine üzülür. Kenan, son telgrafı çekmesine yardımcı olduğu ve Nalân’ın son arzusunu yerine getirdiği için doktora teşekkür eder.

Köşke dönen Kenan İlhami beyle karşılaşır. İlhami Bey ona hakaretler eder ve yıllarca kandırıldığını söyler. Karısının ne zamandan beri Kenan’ın metresi olduğunu sorar. Bir kez bile namusuna leke sürmeyen Nalân’ın bu suçlamaları hak etmediğini

anlatan Kenan, suçsuz olduklarına yemin eder. İlhami Bey, karısının Kenan'ı sevdiği için tamamen günahsız sayılamayacağını söyleyerek gider.

Kenan'ın İstanbul'da olduğunu öğrenen bazı arkadaşları onu ziyarete gelir. Kenan, Trablusgarp Savaşı'nın neticesiz kaldığını ve Balkan Harbi'nin ilan edildiğini öğrenir. Bu haberlere çok şaşırır. Arkadaşları Kenan'ı Gülhane Hastanesi'ne yatırır, Kenan önemli bir beyin humması geçirerek yirmi iki gün uykuda kalır. Nekahat döneminde, iyileşmek için Çamlıca'daki köşke döner. Babası yaptıklarına pişman olmuş ve Handan'ı köşke getirmiştir.

Balkan Harbi'nde hiçbir hizmette bulunmayan Kenan, Cihan Harbi'nde Kafkas Cephesi'ne sevk edilir. Burada omzundan ve bacağından ciddi yaralar alır. Babasıyla yaptığı seyrek mektuplaşmalardan İlhami beyin Çanakkale'de şehit olduğunu öğrenir ve yaptığı kötülüklere rağmen onu rahmetle anar.

Aradan geçen bu on yıl içerisinde garnizonların loş köşelerinde Nalân'ın adını sayıklamaya devam eder.

Dördüncü Bölüm

Kenan, İstiklâl Zaferi'nden sonra 6 Ekim 1923'te İstanbul'a giren Türk ordusu içinde bulunur ve göğsünü kabartan bu yürüyüşten sonra Çamlıca yoluna girdiğinde eski acıları tazelenir.

Köşk viran olmuştur, büyükanne birkaç yıl önce vefat etmiştir ve emekli olan beybabası artık kitaplar arasında yaşamaya başlamıştır. Elli yaşına gelen Vesime ise artık iyice ihtiyarlamıştır. Beybabası ile kucaklaşan Kenan, Handan'ın odaya girmesiyle şaşkınlık geçirir. Hatta onu, Nalân'ın gençlik modeli zannedip bir an “Nalân” diye koşup boynuna sarılmayı düşünür.

Güzellikte eşsiz bir genç kız olan Handan “ağabey”inin elini öper ve ona “siz”li cümlelerle hitap eder. Handan'ı görünce, içinde adeta bir güneş doğan Kenan yıkılan emellerinin Handan vasıtasıyla hayat bulacağını düşünür. Fakat Handan'ın bir maden mühendisi ile nişanlanmış olması onu içten içe üzer. Bu üzüntüsünü babasına ve Handana belli etmemeye çalışır.

Kenan, Nalân'ın mektubunu Handan'a teslim eder, Handan ağlayarak odasına kapanır. Ertesi gün Nalân'ın mezarını birlikte ziyaret ederler. Kenan burada ağlar ve

Handan, onun annesine aşık olduğunu bildiğini söyler. Çocukların her şeyi daha iyi görüp anladıkları açıklamasını yapar.

Ertesi gün Handan ve Kenan bahçede leylakların altında otururlar. Kenan onun, annesine çok benzeyen fiziğinden ve tavırlarından çok etkilenir. Nalânın kâğıtlarını okuması için Handan’a verir.

Sabahları Handan’la Karacaahmed’e giden ve bir zamanlar nalanla yürüdüğü yollardan şimdi Handan’la yürümekte olan Kenan’ın, Handan’a sarılmak ve onu öpmek için duyduğu iştihak günden güne artar. Ona göre; Bu hayatta kendisi kurtarabilecek tek çare Handan’la evlenip mutlu olmaktır.

Köşkte herkesin bir arada olduğu vakitlerde yalnız Handan’ın düğün hazırlıkları konuşulur. Handan’ın bu konuşmalara hiç dâhil olmaması Kenan’ın dikkatini çeker.

Kenan’ı Eskişehir’e tayin edilmesi haberi herkesi üzer.

Bir akşamüzeri piyano sesiyle salona inen Kenan, odadaki baygın leylak kokusu ve Handan’ın piyano başında iken Nalân’dan ayırt edilemez duruşuyla büyülenir. Annesinin, Kenan tarafından sevildiği için çok bahtiyar olduğunu söyleyen Handan, biraz sonra annesinin mektubuyla salona döner. Mektupta, Handan’a başkalarının değil yalnız kendi isteklerine uymasını öğütler. Sevdiği adamla evlenmesini ister ondan ve “bu adam uzun boylu, sarışın ve güzel bir subay olursa ruhum rahata kavuşacaktır” sözleriyle, mutluluklar dileyerek mektubunu bitirir.

Handan üç gün önce nişan yüzüğünü geri göndermiştir. Annesinin tarif ettiği subayı sevdiğini söyler. Otuz iki yaşında olan Kenan, Handan için yaşlı olduğunu ifade etse de Handan (s.175): Nalân’ın kalbini taşıyan Handan için çok gençsiniz” cevabını verir. Nalân’ın emanet ettiği yakut yüzüğü Handan’ın parmağına takar. Bu sırada, tıpkı bir zamanlar Nalân’la vedalaşırken olduğu gibi; Handan’ın topuzu firketelerinden çözülür ve omuzlarına dağılır.

Kenan karşıdaki büyük aynada: “Genç bir subay... Onun kollarında, altın renginde bir ipek yığınının bürünmüş güzel bir kadın” görür. Ağaçlardaki kuş cıvıltılarının odaya dolduğu sırada içi ümit ve yaşama isteğiyle dolar. Duvardaki tablodan Nalân’ın gülümsediğini hissederek.

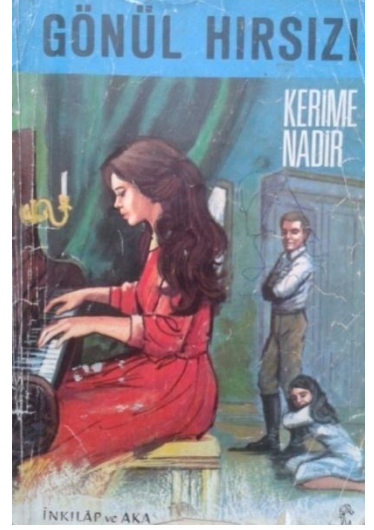
İstanbul, 1938

GÖNÜL HIRSIZI

I

Kayıtsız Baba

İstanbul dışındaki bir çiftlikte yaşayan Murat Bey, eşi Rânâ ile bahçedeki güllerin güzelliği hakkında konuşmaktadır. Bu sırada, atı üzerinde son derece yakışıklı görünen Saffet Bey gelir ve onları selamlar. Çiftin ısrar üzerine kendilerini akşam ziyaret edeceğine söz verir. Râna Hanım, kızları Nesrin'in günden güne solduğunu söyler ve Murat Bey'i, kızının hastalığıyla ilgilenmediği için suçlar. Nesrin, komşu çiftliğin çok yakışıklı olan kiracısı Saffet Bey'e iki yıldır âşıktır.

Saffet Bey'in İstanbul'da bir nişanlısı olduğu bilinmektedir. Rânâ Hanım'a göre: "Erkeklerin gözü güzellerdedir hep... Onlar manevi ruhi değerlerden çok gösterişe önem verirler..."(s.8). Saffet bekâr olsaydı bile, kendi güzelliği yanında sönük kalan kızları Nesrin'e asla bakmazdı. Bunun üzerine Murat Bey, karısından güzel erkeklerin de olduğunu söyler ve kendilerinin bu tür bir evlilik yaptıklarını hatırlatır. Rana Hanım gerçeklik payı olan bu hatırlatmadan alınır ve Nesrin'in odasına gider.

Murat Bey, imkânsız olduğunu bilse de, kızı Nesrin'i Saffet'e kavuşturmak ve böylece onu iyileştirmek için bir çare aramaya başlar. O gün, Nesrin'in amcakızı Piraye'den bir telgraf alırlar. Kısa bir süre önce annesi vefat eden Piraye'nin hayatta kimsesi kalmamıştır ve artık amcası Murat Bey'in ailesiyle yaşayacaktır. Nesrin, annesinin verdiği bu habere kayıtsız kalır. En son on yıl önce gördüğü kuzeniyle artık ne tür bir ilişki kuracağını bilememektedir.

Kimsesiz Amcakızı

Piraye, Çanakkale'den gelir. Yirmi beş yaşlarında uzun boylu esmer ve hiç de güzel olmayan bir kızıdır. Yüzündeki tek güzel ifade zekâ fışkıran gözleridir. Aile, yeni üyesini de kabul eder. Geçmiş günlere ait güzel anılardan bahsettikleri bir sohbete girerler.

Saffet Bey, söz verdiği gibi o akşam gelir. Aile onu Piraye'yle tanıştırır. Piraye genç adamlarla tokalaşmaz ve herhangi bir kelime söylemez. Bu durum herkesin dikkatini çeker. Nesrin o akşam piyano çalar. Piraye ısrarlara rağmen, şarkı söylemez.

Çok Garip Bir Rastlantı

Piraye ve Nesrin, havanın güzel olduğu bir gün gezintiye çıkarlar. Bir süre sonra, Saffet Bey atıyla çıkagelir. Onlara eşlik etmek ister. Havadan sudan konuşurlar. Piraye, onu umursamayan tavrını sürdürür; Saffet'i tanımazlıktan gelir. Evin hizmetçisi koşarak gelir ve Nesrin'in doktorunun geldiğini haber verir. Nesrin hiç istemese de onlardan ayrılır, eve gider. Bu fırsattan yararlanan Saffet, Piraye'nin kendisini tanımazlıktan gelmesini saçma bulduğunu söyler. Çanakkale'de on yıl önce ikisi arasında yaşananları anlatmaya başlar. Piraye bu anıları kesinlikle dinlemek istemez fakat Saffet onu zorlar.

On beş yaşlarındaki Piraye, yakışıklılığı ile bilinen Saffet'e hayrandır. Onun odasını toplamak, çamaşırlarını yıkamak ve başka ev işlerini yapmaktan zevk duymaktadır. Piraye'nin, Saffet'e yakın olmasını sağlayan bu işlerden tek kazancı; akşamları at üstünde Saffet'in yaptırdığı gezilerdir. Karlı bir akşam Piraye, Saffet'in odasında kalmak için bahaneler uydurur. Fakat Saffet çok sıkılır ve ondan bir an önce kurtulmak ister. Piraye, Saffet'in dizlerine kapanır, ağlar. Saffet dayanamaz, Piraye'yi ayağa kaldırıp tokatlar ve evinden kovar. Piraye o günden sonra ağır bir tifoya yakalanır ve uzun bir süre Saffet'in yanına gelmez. Saffet, kendi işlerine koşturduğu, hakaret ettiği Piraye'nin hastalığına dair en ufak bir üzüntü ve ona yaptıkları için bir pişmanlık duymaz.

Bir çeşme başında su dolduran Piraye, hastalık yüzünden artık iyice zayıflamış ve çirkinleşmiştir. Oradan atıyla geçmekte olan Saffet'i görür ve hemen koşup ellerinden öper. Tekrar Saffet'in evine gelmeye ve eskisi kadar gücü yetmese de evi temizleyemeye başlar. Akşamları atla gezintiler devam eder.

Saffet, eve döndüğu bir akşam piyanoya eşlik eden sestten büyülenir. Piraye'nin böylesi bir yeteneğe sahip olması onu çok şaşırtır. Piraye, annesinden piyano dersleri almıştır. Evlerinde artık piyano olmadığını üzülererek söyler. Piraye'nin sesinden büyülenen Saffet, yalnız kendisi için konser vermesini ve artık orada piyano çalmasını ister.

Piraye'nin sesi günden güne Saffet'i büyüler. Bu kadar çirkin bir kızın böyle güzel bir sese sahip olması başta Saffet'te bir hayranlık yaratır. Fakat bu hayranlık

zamanla kine dönüşür. Piraye'ye bağlandığını hisseder. Onun sesindeki büyüden kaçması gerektiğine karar verir. İstanbul'a gideceğini açıklar. Piraye çok üzülür. Onsuz yaşayamayacağını söyler, Saffet'in dizlerine kapanır. Saffet böyle budalalıklardan hiç hoşlanmadığını söyleyerek onu göndermek ister. Piraye gitmemekte diretir, ağlar. Piraye'den bir an önce kurtulmak isteyen Saffet, onu ayağa kaldırır. İki kez tokatlar ve bir dilenciye uzatır gibi, Piraye'ye para verir. Gururu sayesinde kendine gelen Piraye, paraları Saffet'in yüzüne fırlatır, "kalpsiz" (s.23) diye bağırarak evden çıkar. Saffet on yıl öncesine ait bu olayları zevk duyarak ve Piraye'yi hâlâ küçük görerek anlatır. Kendisinin artık hatırlandığını ima eder. Piraye, o sevgiden eser kalmadığını ve kalbinde Saffet'e karşı yalnız nefret taşıdığını söyler.

Nesrin gelir. Saffet kızlardan izin alarak ayrılır.

Sarı Yılan

Saffet, bir gün Murat Bey'e kır âlemi yapmayı ve çağlayanlara kadar gitmeyi teklif eder. Murat Bey, kızının hasta olduğunu söyleyerek bu teklifi reddeder. Saffet, Nesrin'in sağlığıyla ilgileniyormuş gibi görünür. Bundan cesaret alan Murat Bey, bir süredir planladığı şeyi hayata geçirir: Saffet'in, Nesrin'le evlenmesini ister. Saffet bir nişanlısı olduğunu hatırlatır. Murat Bey, çare kalmadığını anlayarak; hiç değilse kızına biraz ümit vermesini ister. Saffet bunu kabul eder.

Saffet, Nesrin'in odasına gider, onu kır gezisine davet eder. Nesrin hasta olduğunu söyler, gitmek istemez. Saffet, Nesrin'in hastalığı hakkında sorular sormaya başlar. Nesrin bunun gizli derin bir mesele olduğunu söyleyerek konuyu değiştirmek ister. Saffet, Nesrin'i sağlıklı olduğuna inandırmak için gözlerinin parlak olduğunu söyler. Nesrin: "Keşke onlar da bu kadar sıhhatli olmasaydı! ... Çünkü bazı şeyleri derinliğince görmemiş ve onların bu derece etkisi altında kalmamış olurdum" (s.29) der.

Bu itirafı kullanmak isteyen Saffet hemen bir yolunu bularak Nesrin'e iltifat eder. Kendisini mutlu ettiğini söyler. Nesrin duyduklarına inanamaz. Başını, Saffet'in göğsüne yaslar ve mutluluk gözyaşları döker. Artık kır gezisine çıkmak için kendisini güçlü hissettiğini söyler. Saffet odadan çıkar. Piraye odaya girer. Konuşulanları duyduğunu ve "sarı yılan" olan Saffet'in sözlerinin tamamen yalan olduğunu anlatır. Nesrin ona inanmak ve inanmamak arasındadır. Piraye, Saffet'in maskesinin yakında düşeceğini söyler, çünkü İstanbul'da bir nişanlısı vardır. Biraz önce dünyalara kavuşan

Nesrin bu sözlerin yarattığı şüpheyile üzölür. Piraye'nin söylediklerinin doğru olmamasını ümit eder ve yine de temkinli davranacağına dair söz verir.

Güven

Murat Bey, Rana Hanım, Nesrin, Piraye ve Saffet Bey; çağlayanlara doğru geziye çıkarlar. Murat Bey ve eşi yemek hazırlıkları için kalır. Gençler yürüyüşe çıkar. Yol boyunca Saffet, Nesrin'e çok iyi davranır ve onun bol bol fotoğraflarını çeker. Bu fotoğraflara Piraye'yi de dâhil etmeye çalışır.

Piraye, Nesrin'in Saffet'le yalnız kalmak istediğini anlar. Kolyesini kaybettiği yalanını söyler ve aramak için onlardan uzaklaşır. Bir ağacın arkasına saklanarak ikisini izler. Kısa bir süre sonra onların yanına gelir. Piknik alanına dönüp burada güzel bir yemek yerler. Çiftliğe döndüklerinde Piraye, Nesrin'in yalanlara inandığını söyler. Nesrin içinse, sevdiği adama şüpheyile yaklaşmak, yerine getirilmesi çok zor olan bir fedakârlıktır.

Gerçek Gizli Kalır Mı?

Saffet'in nişanlısı Kâmuran bir gün sürpriz yaparak çiftliğe gelir. Yanında dayısı ve teyzesi vardır. Ayrıca Saffet'in arkadaşı Seyfi Bey de onlarla gelmiştir. Gerçek ortaya çıkar, Saffet nişanlısını herkesle tanıştırmak zorunda kalır. Başta Murat Bey olmak üzere herkes ondan iğrenir.

Nişanlısı daha gitmeden bir fırsat bulup çiftliğe gelen Saffet, Nesrin'i kandırmaya ve onu aldatmadığına inandırmaya çalışır. Piraye'nin uyarılarının gerçek olduğuna artık inan Nesrin; Saffet'le konuşmak istemez ve onu evinden kovar. Nesrin bu günden sonra iyileşmeye, daha çok yemek yemeye başlar. Onun bu neşeli hâline anne babası anlam veremez fakat kızları iyileştiği için çok mutlu olurlar.

Bir Mektup

Seyfi Bey, Nesrin'e bir mektup göndererek evlenme teklifi eder. Nesrin sevinçle bu evliliği kabul eder. Saffet'i daha hızlı bir şekilde unutmaya başlar.

Bir Alçağın Kalbi

Nesrin'in nişan töreninde Piraye şık bir elbise giyer. Saffet'in sürekli kendisini izlemesine bir anlam veremez. Piraye amcasının ısrarı üzerine piyanoya geçer ve harika sesiyle tüm davetlileri büyüler. Hiç kimseden ses çıkmaz. Saffet yıllardır duymadığı bu sesi çok özlediğini ve onun bir esiri olduğunu anlar. Şarkı bittiğinde ayağa kalkar ve

Piraye'nin bir şarkı daha söylemesi için yalvarır. Piraye söylememekte ısrar eder. Saffet hakaret etmek ve Piraye'yi saçlarından tutup yerlerde sürüklemek için kuvvetli bir arzu duyar.

Piraye'yi bahçe kapısında yakalayan Saffet, bir zamanlar kendisini seven sayan küçük hanımın nerede olduğunu sorar. Piraye gayet güçlü bir tavır takınarak öyle birinin artık olmadığı cevabını verir. Saffet sabaha kadar, Piraye'nin bu yeni tutumundaki değişikliği sorgular. Piraye tarafından sevilip sevilmediğini düşünerek uyuyakalır.

Istırap

Nesrin'in düğünü yaz sonlarında yapılır. Nesrin ve Seyfi bir hafta çiftlikte kaldıktan sonra İstanbul'a yerleşirler. Piraye çiftlikte iyice yalnız kalır. Gündüzleri ev işleri ve gezintilerle; akşamları ise el işi yapıp kitap okuyarak vakit geçirir.

Bir gün, yalnızlık ve sıkıntının verdiği duygularla piyanoya geçer, şarkılar söyler. Bastırdığı müzik aşkı akıcı ve etkileyici bir ahenkle hayat bulur. Sesi işiten Saffet sessizce onu dinler. Şarkılar bitince Piraye'ye yaklaşıp onun ruhuna, sesine taptığını söyler. Daha önce yaptıkları için bağışlanma diler. Otuz altı yaşının bütün ciddiyeti ile duygularından emin olduğunu tekrarlar. Piraye'nin geçmişteki aşkına tekrar sahip olmak istediğini ifade eder. Piraye duyduklarının gerçekliğine, Saffet'in samimiyetine inanamaz. Onun bir şaheser olan başını seyreder ve aynada kendisine bakar. Kendi kendine: “Acaba böyle bir tezat gerçek olabilir miydi? Evet, dünyanın en güzel erkeği ve en çirkin kadını!” (s.53) der. Gülmemek için kendisini zor tutar.

Saffet: “Ben senin ruhunu seviyorum Piraye!.. Senin ruhundan kopan sesi seviyorum!.. Ve.. ve benimle evlenmeni istiyorum!” (s.54). Piraye bu evlilik teklifini reddeder ve onu asla bağışlamayacağını söyler. Saffet, Piraye'yi çok üzdüğünü anlar. Piraye odayı hızla terk eder.

Yalan Mı? Gerçek Mi?

“Zengin, kibar, görmüş geçirmiş, tam mânâsile bir aile erkeği” (s.55) olan elli beş yaşındaki Selami Bey, Piraye'ye talip olur. Murat Bey ve Rana Hanım, Piraye'nin daha iyi biriyle evlenemeyeceğini düşünerek bu teklifi ona açıklarlar. Piraye Selami Bey'le evlenmeyi kabul eder. Bu haber duyan Saffet, Piraye'ye tekrar yalvarır. O “moruk zengin”le (s.56) asla mutlu olamayacağını; çünkü kendisini eskisinden daha çok sevdiğini iddia eder. Piraye Saffet'in iddialarını yine yalanlar. Saffet, onu kendi pençesine düşüreceğine yemin eder.

Saffet'ten nefret eden Piraye, onun her sözüyle niçin alt üst olduğunu anlamaya çalışır. Sonunda, tek amacının her ne şekilde olursa olsun Saffet'ten intikam almak olduğuna karar verir. Saffet'in sözlerindeki doğruluk payı, onun içindeki tek şüphedir.

Gözyaşları

Bir sonbahar günü kırdaki kitap okumaya çıkar. Eve dönerken Saffet onun yolunu keser. Aşkına inandırmak için, nişanı attığını söyleyen mektubu Piraye'ye okutur. Piraye'yi çok sevdiğine ve onun sesi olmadan yaşayamayacağına dair yeminler eder. Piraye'nin inadı karşısında, Saffet ağlamaya başlar. Piraye'yi kolları arasına alır. Piraye o zaman Saffet'in gerçekten samimi olduğuna inanır. Onu kendi göğsünde teselli etmek ve öpmek için can atar. Yine de olumlu bir cevap vermez. Onlar bu şekilde sarmaş dolaş iken; Murat Bey karşıdan gelir. Saffet'e hakaret eder, Nesrin'i düşüremediği tuzaklara Piraye'yi düşürdüğünü söyler. Piraye'yi kolunda çekip sürükler ve evinden kovar.

Düşünülmeden Söylenen Bir Söz

Bütün Bir Saadeti Nasıl Yıkar?

Rana Hanım'ın ikna çabaları da sonuçsuz kalır ve Piraye evden kovulur. Olanları duyan nişanlısı Selami Bey de ona sahip çıkmaz. Piraye, kimsesiz kalır. Yanındaki çok az parasıyla istasyona yürür. Hayatının bundan sonraki kısmında nasıl geçineceğini düşünür. İstasyonda bilet almak için cüzdanını açtığı sırada, Saffet gelir ve onu arabasına binmesi için ikna eder. İstemese de Saffet'in arabasına binen Piraye, tedirgindir.

Saffet, artık kimsesi ve gidecek yeri kalmadığı için; Piraye'nin kendisinin her arzusunu yerine getirmek zorunda olduğunu söyler. Bu sözler Piraye'nin onurunu kırar. Arabadan iner. Saffet onu takip eder, özür diler. Hiç değilse hayatını kolaylaştırması için bir tomar para uzatır. Geçmişteki kovulma sahnesini de hatırlayan Piraye; paraları Saffet'in yüzüne fırlatır. Onun verdiği parayla yaşamak, ona muhtaç olmaktansa; aç ve çıplak olarak ölmeyi tercih ettiğini söyler. Gözden kaybolur.

II

-İki Sene Sonra-

Sefaletle Doğru

Saffet iki sene içinde tüm servetini, içki, kumar ve gece âleminin sefahatiyle tüketir. Hayatı boyunca hiç çalışmadığı halde, artık bir işte çalışması gerektiğini anlar.

Cinayet

Saffet, çeşitli işlerde çalışır fakat hiçbirinde uzun süreli tutunamaz. Sonunda bir fabrikada işçilik yapmaya başlar. Ustabaşı, kadınların sürekli Saffet'in güzelliğinden bahsederek işi aksattığını söyler. Ayrıca, Saffet'in işçileri içki ve kumara alıştırmaya çalıştığını da anlatır. Saffet Sabih adlı işçi hakkındaki şikâyetleri dinleyen müdür, onu odasına çağırır. Uyarılarda bulunur ve ilk ve son kez affedildiğini söyler. Saffet, ahlak dersi almak istemediğini söyleyerek müdürü tersler. Fakat hayat koşullarının zorluğunu bir an için düşününce bu işte kalması gerektiğini fark eder. Emre itaat etmeye karar verir.

Bir gün fabrikanın gürültüsü onu iyice mahveder. İş saatinde dışarı çıkıp sigara içer. Ümitsizce Piraye'ye seslenir. Onu bulacağına, affedilmek için ayaklarına kapanacağına dair kendisine söz verir. Bu duygular içindeyken; ustabaşı gelir. Ona yardımcı olmak ister. Saffet sinirlenir. Cebindeki tornavidayı ustabaşının vücuduna birkaç kez saplar. Ustabaşı ölür, kendisi bayılır.

-On İki Sene Sonra-

Sefaletin Koynunda

Hapishanede on iki sene yatan Saffet, sürekli ağladığı için; cezasının son beş yılında gözlerini kaybeder. Sonunda tahliye edilir. Kör bir adam olarak dışarıda ne yapacağını bilememektedir.

Allah'a güvenip, rızkını ondan bekleyerek dışarı çıkar.

Sokaklarda yaşamaya başlar. Yardımsever insanlar sayesinde karnını doyurur. Bir gün sokakta yürürken piyano sesi duyar. Sesin geldiği bahçeye girer. O bahçede bir düğün hazırlığı yapılmaktadır ve pejmürde kılıklı bir dilencinin gelmesi düğün sahiplerini rahatsız eder. Onu kovmak için gelirler. Saffet, kötü bir amacı olmadığını ve sadece piyano sesini dinlemek istediğini anlatmaya çalışır. Düğün sahipleri alay ederek onu kovarlar.

Saffet aslında Piraye'nin sesini aramaktadır.

III

Unutulmuş Bir Çehre

Karlı bir sabah Laleli apartmanlarından çıkan siyah mantolu kadın Piraye'den başkası değildir. Piyano dersine geç kalmamak için istasyona doğru koşmakta ve sürekli saate bakmaktadır. Bir merdivenden inerken ayağı kayar ve hemen aşağıdaki simitçi tezgâhını devirir. Cam olan tezgâh kırılır ve simitçi zararının kırk lira olduğunu söyleyerek Piraye'yi sıkıştırmaya başlar. Piraye, yalnızca yol parası haricindeki yirmi lirayı verebileceğini; bunun da zararın üstünde bir miktar olduğunu söyler. Bu tartışmalar yaşanırken, kızının elinden tutan bir adam istasyondan çıkar. Simitçiye gelir. Onların niçin tartıştığını sorar. Meseleyi halledeceğini söyler. Piraye itiraz etmeye çalışınca eski bir dostun küçük bir yardımını kabul etmesini rica eder. Bu adam Nesrin'in kocası Seyfi Bey'dir. Eski günler hakkında konuşmaya ve birbirlerinin hayatındaki değişikliklerden bahsetmeye başlarlar.

Nesrin dört yıl önce vefat etmiştir. Piraye, çiftlikten ayrıldığı günden sonra hiç evlenmemiş ve küçük çocuklara verdiği piyano dersleriyle geçinmeye çalışmıştır. Laleli'de bir pansiyonda kalmaktadır. Seyfi Bey, kızı için piyano dersi vermesini ister ve Piraye bu teklifi sevinçle kabul eder. İki gün sonra derse başlamak üzere sözleşirler.

Bir Teklif Ve Bir Olay

Piyano derslerinden üç buçuk ay sonra Seyfi Bey, Piraye'ye evlenme teklifi eder. Ona göre, kızı için Piraye'den iyi bir anne bulmak mümkün değildir. Piraye düşünmek için izin ister.

Neye karar vereceğini bilemeden sokağa çıkar. Kısa bir süre sonra arkasından birinin seslendiğini duyar. Yaşlı bir dilenci, düşürdüğü değneğini istemektedir. Değneği uzatır ve olduğundan yaşlı görünen, saçları sakalına karışmış bu sefil adamın Saffet olduğunu anlar. Bir zamanlar çok sevdiği ve hâlâ sevmekte olduğu adamın geçirdiği bu değişime bir türlü inanamaz. Saffet, Piraye'nin sorduğu soruları, kendi adını bile unuttuğunu söyleyerek cevapsız bırakır. Gözden kaybolur. Piraye, kollarını açıp "Saffet" diye haykırır. Yaşadıklarının gerçekliğinden şüphe eder. Bir rüya gördüğüne kendisini inandırmak ister.

Her Şeyi Unutacağım

Aradan bir sene geçer ve Piraye gördüğü bir rüyanın kendisini çok etkilediğini söyleyerek Seyfi Bey'e cevap vermeyi geciktirir. Seyfi Bey, hiç değilse rüyayı kendisiyle paylaşmasını ister. Piraye çektiklerinin yeterli olduğuna inanarak, her şeyi unutacağına söz verir. Seyfi Bey'le nişanlanırlar.

Gönül Hırsızı

Piraye ve Seyfi Bey'in evliliği üzerinden iki yıl geçer. Piraye hayatından çok memnundur fakat maziye ait ince bir damar onu zaman zaman rahatsız etmektedir.

Bir gün piyano çalarken, dadının sesiyle kendine gelir. Dadı, pencerenin altında duran yaşlı bir dilenciye kovmaya çalışmaktadır. Piraye, onun Saffet olduğunu anlar ve hemen yukarı gönderilmesini ister. Dilenciye “Saffet Bey” diye hitap ederek yaşlı adamı koltuğa oturtmaya çalışır. Saffet, kendisini tanıyan bu kişinin kim olduğunu merak eder. Piraye, oturduğu takdirde her şeyi anlayacağını söyler. Piyanoya geçer ve ağlayarak şarkı söyler. Saffet, yıllardır aradığı, özlediği sesi sonunda bulduğunu anlar. Piraye'den af diler. Yıllardır acı çektiğini anlatır.

Piraye de yıllardır acı çekmektedir. Başından geçenleri ve yeni hayatını anlatır. Saffet'in kalması, zaman zaman kendilerini ziyarete gelmesi için yalvarır. Kocasının çok anlayışlı bir insan olduğunu ve Saffet'in gelmesinden huzursuz olmayacağını açıklar. Saffet, onun hep mutlu olmasını, çok mutlu olmasını ister. Piraye'nin kendisinden intikam aldığını ve bunda da haklı olduğunu söyler. Kapriste ileri gittiğini, aslında kendisini çok sevdiğini söyleyen Piraye de af diler.

Saffet, ömrü boyunca Piraye'ye taptığını ve onun aşkıyla yaşadığını söyler ve sonra şu açıklamayı yapar: “Fakat ben bu cezaya müstehaktım... Tanrı bana bu acıları hiç yoktan çektirmedi. Amansız bir gönül hırsızı idim!.. Sayısız kadının canını yakmıştım. Sayısız insana gözyaşı döktürmüştüm... Kendimi çok beğenmiş, güzelliğime, erkekliğime ve parama çok güvenmişim. Ama bugün bir hiçim işte!” (s.105).

Saffet, Piraye'nin güzel günler göreceğini söyler. Onun çok mutlu olmasını ister. Piraye'nin, yuvası sayesinde bu acıları unutacağını ifade eder. Piraye'den son olarak, çok sevdiği şarkıyı söylemesini ister. Kendinden geçerek şarkı söyleyen Piraye, yerlerde sürünerek dizlerine kapanan bir “insan eskisi”ni (s.107) fark eder. Saffet'i yerden kaldırır ve gitmemesi için ona yalvarır. Gözlerini tedavi ettirmek ve böylece onu mutlu

etmek için ısrar eder. Yeterince mutlu olduğunu ve daha fazlasını istemediğini söyleyen Saffet; öldüğünde bile hatırlanacak olursa, ruhunun rahat edeceğini ifade eder. Evden ayrılır.

Küçük bir çocuktan, hiçbir şey söylemeden, dilenciye para vermesini isteyen Piraye; Saffet'in bu sadakayı kabul etmediğini görür.

Sonuç

Üç gün sonra, gazetelerde Bakırköy açıklarında, dilenci kılıklı bir adamın cesedinin bulunduğu haberi verilir.

İstanbul, 1941

FUNDA

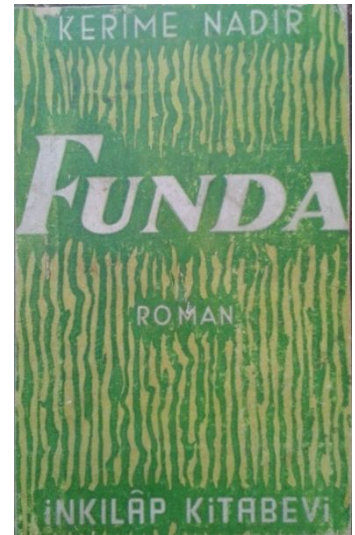
Fehiman on üç yaşında güzel, çocuk masumiyetinin yanı sıra büyüklere özgü ağırbaşlılığı olan bir genç kızdır. Bir çiftlik evinde annesi ve büyük babası ile yaşamaktadır. Zaman zaman ziyaretlerine, Paris'te yaşayan kuzeni Vedat gelmektedir.

Vedat hariciyeci eğitimine Paris'te devam eden uzun boylu, yakışıklı, bohem hayattan hoşlanmayan yirmi sekiz yaşında bir gençtir.

I.

Vedat çiftlik halkının mehtap gezintisine çıkmasıyla sessizliği bürünen çiftlikteki odasında pencere önünde oturmaktadır. Bu sessiz saatler Vedat'ın hayatının bin bir zevk ve eğlence içinde geçen gecelerden aldığı hazdan çok daha fazlasını duyumsatır Vedat'a. Yirmi sekiz yaşında olmasına rağmen gençliğin tüm çılgınlıkları onun için cazibesini yitirmiştir.

Vedat daldığı engin hayallerden, dayısının küçük torunu Fehiman'nin ayak sesiyle kendine gelir. Fehiman mehtap gezisi sırasında düşmüş, dizini yaralamış ve çiftliğe geri dönmek zorunda kalmıştır. Vedat Fehiman'ın yarasına pansuman yapar. Bunları yaparken üzerindeki beyaz pantolonun ütüsünün bozulmamasına dikkat eder. Bunu fark eden Fehiman ona daha fazla zahmet vermek istemez ve acısını gizleyerek toparlanır.

Genç kız Vedat'ın sohbet etme teklifini sevinçle kabul eder. Vedat pencerenin açık kısmından gökteki yıldızları seyretmektedir. Açık olan lambanın ışığında beyaz boynu, pürüzsüz teni ve itinalı taranmış kumral saçları ile Vedat çok yakışıklı görünmektedir. Onu bir süre izleyen Fehiman birden Vedata dünyadaki en güzel erkeğin o olduğunu söyler. Bu söz Vedat'ı güldürür. Fehiman'a kendisinden daha yakışıklı adamların olduğunu ve Fehiman'ın da çok güzel ve sevimli olduğunu söyler. Fakat onu ikna edemez çünkü Fehiman'a göre dünyadaki hiçbir erkek Vedat kadar sevimli ve güzel olamaz. Vedat Fehiman'ın küçük başını avuçları arasına alır ve ona kendisine gereğinden fazla ehemmiyet verdiğini söyler. Büyümenin Fehiman'ı bu gerçeği göstereceğini vurgular. Fehiman her geçen gün ona duyduğu hayranlığın arttığını ifade eder. Fehiman ağlayarak ayağa kalkar.

Ertesi sabah Vedat Paris'e gitmek üzere yola çıkacaktır. Fehiman kapıdan çıkmak üzereyken Vedat onu durur ve ağlamasının asıl sebebinin bu ayrılık olup olmadığını sorar. Fehiman gururu incinmişçesine bu yüzden ağlamadığını söyler ve Vedat'a kendisine bir çocuktan fazla değer vermediği için sitem eder. Bu öfke, sitem Vedat'ı şaşırtır Fehiman'ı omuzlarından tutar ve yüzüne bakmaya mecbur eder. Ona kendisi için dökülen gözyaşlarını kurulamak istediğini söyler ve yanaklarından öper. Bu arada mehtap gezisinden dönenlerin kahkaha sesleri duyulur, Fehiman Vedat'tan uzaklaşır. Fehiman Vedat'ın hayatına imrenmektedir, Vedat bunu garip bulur zira ona göre herkes kendi yaratılışının hakkına, kendi hayatına kanaat etmelidir. Fehiman kendi hayatına kanaat ettiğini söyler buna dair bir şikâyeti olmadığını söyler. Vedat bu durumda Fehiman'ın bu halinin nedenine anlam veremez. Onu seyahat için Avrupa'ya götürmeyi teklif eder ancak Fehiman'ın okulu vardır. Vedat bundan sonra işlerin değiştiğini, her sene Fransa'dan geleceğini söyler ve bu konuşma sonrası Fehiman odasına gider.

II.

Vedat Fransa'ya gittikten sonra çiftliğe sadece dört mektup gelir. Bu mektuplardan Fehiman'ın payına düşen sadece selâmlardır.

Yağmurlu bir akşam çiftliğin önüne büyük bir otomobil durur. Otomobilden inen yabancı adam eve yönelir. Fehiman'a, Vedat'ın bir ay önce yaptıkları bir gezi sırasında kaza yapan iki otomobilin arasında kalıp feci bir şekilde iki bacağına da kaybettiğini

söyler. Vedat'ın otomobilin içindedir. Fehiman fenalaşır kendine geldiğinde odasındadır, başında yaşlı dadısı vardır.

Vedat beyaz örtüler arasında sapsarı bir yüzle yatmakta ve Fehiman'a gülümsemeye çalışmaktadır. Vedat onu susukunluğundan kurtarmaya çalışır, örtünün içinden elini uzatır ve şöyle der: “Sana ettiğim vâdi böyle yerine getirmek istemezdim. Fakat sen daima hakkına kanaat edersin!..” (s.13). Fehiman kendisine uzatılan eli sıkar ve hastanın üstüne kapanarak ağlamaya başlar. Vedat onun saçlarını hafif hafif okşarken gözyaşları da yanağından süzölmektedir.

III.

Yolculuk Vedat'ın yaralarının açılmasına ve ciddi krizler geçirmesine neden olur. Vedat on beş gün sonra kendine gelir.

Fehiman Vedat'ın tüm bakımıyla ilgilenmeye başlar. Aralarında sadece ilâç, tedavi ve bakıma dair konuşmalar geçer.

Bir gece Fehiman yan odadan gelen sesle uyanır. Vedat su içmek için yataktan inmeye çalışmaktadır. Fehiman'ın ona su verir. Vedat Fehiman'ın ellerini okşayarak kendisinin artık yaşamının tüm haklarını yitirmiş bir adam olduğunu söyler. Fehiman'a bundan sonra kendisinin hayatını kıskanmayacağını, onu güzeller ve mutlular ile kıyaslayıp kıyaslamayacağını sorar. Fehiman duydukları karşısında derin bir ızdırap duyar Vedat'a çok düşüncesizce sorular sorduğunu ve kendisine çok az ehemmiyet verdiğini söyler. Fehiman kalbinde Vedat'a karşı büyük bir sevgi beslediğini itiraf eder. Vedat bu itirafı ciddiye almak istemez, sadece bundan sonra bir çocuğa verilenden fazla ehemmiyete sahip olacağını söyler. Vedat o gece sabaha kadar gözlerini kırpmadan yatar.

IV.

Ertesi sabah Fehiman'ın annesi Melike Vedat'ın odasına gelir, onun durumunu kontrol eder. Bu sırada çiftliğe büyük kızı Türkân'dan bir telgraf gelir. Yirmi yaşlarında, orta boylu, buğday renkli ve çok sevimli bir kadın olan Türkân ve ondan hayli yaşlı olan yakışıklı ve kibar eşi Ruşen Bey iki gün sonra çiftliğe geleceklerdir. Ayrıca bu ziyarete Ruşen Bey'in genç ve yakışıklı kardeşi Süha da katılacaktır. Süha o sene mühendislik faköitesini bitirmiş ve abisinin şef olduğu maden şirketine iyi bir maaşla yerleşmiştir.

Gelen misafirler Vedat'ın felâketini derin bir teesürle karşılar. Onların gelişi ile çiftlikte yeni bir hayat başlar. Hasta bile neşeli ve sıhhatli görünür. Fakat bir hafta sonra vaziyet değişir, Vedat'ın nöbetleri nükseder. Bu hal on gün kadar devam eder. Doktor bunun sebebinin derin ruhî bir ızdırıp olduğunu söyler. Etraftakiler bu ızdırabın Vedat'ın yarım hayatı ile ilgili acılarından kaynaklandığını düşünürler ve ona beyhude teselliler verirler.

Bir gün Vedat'ın arkadaşı Nizamettin gelir. Hasta ile yalnız kaldığında bu anormal halinin sebebini sorar. Bir süre sonra takılacak olan tahta bacaklar ile yürüyebileceğini, serveti bulunduğunu ve evlenerek mutlu bir hayat sürdürebileceğini söyler. Vedat artık kusurlu olduğunu ve kulpu kırık bir vazo gibi tozlu bir rafa kaldırılmaya mahkûm olduğunu söyler, o artık diğer insanlardan eksiktir.

Nizamettin onu bu hali ile sevecek çok kişi bulunacağını söyler ancak Vedat merhametin hayatta tek nefret ettiği duygu olduğunu vurgular. Bu sırada odaya Fehiman girer, üzerinde yeni bir elbise vardır. Ablası ve Süha ile parka kadar gezintiye çıkacağını söyleyerek ayrılır. İki dost sohbete devam ederler.

Türkân dışı ağırdığı için geziye katılamaz ve Vedat'ın odasına aspirin almak için gelir. Türkân'ın o gezide olmadığını öğrenmek Vedat'ın yüzünü sarartmıştır. Bu durum Nizamettin'in gözünden kaçmaz ve Fehiman'nin Süha ile gidişinin buna sebep olup olmadığını sorar. Vedat'ın Fehiman'ye fazla muhabbet beslediğini söyler. Vedat bunu inkâr eder ancak Nizamettin ona inanmaz. Pairs'ten mektup yazacağına söz vererek arkadaşına veda eder.

V.

Gece Vedat örtüyü kaldırır ancak vücudunun alt bölümündeki korkunç boşluğu fark ederek örtüyü tekrar kapatır. Fehiman'a seslenir. Fehiman beyaz geceliği ile odanın loş aydınlığında belirir. Vedat pencereyi açmasını ister, onu rahatsız ettiği için özür diler. Fehiman bunun vazifesi olduğunu söyler fakat bu cevap Vedat'ın hoşuna gitmez. Fehiman Vedat'ta garip bir hal olduğunu fark eder, yatağa yaklaşır ve ne olduğunu öğrenmek ister. Vedat onun küçük ellerini usul usul okşayarak ona bugünkü gezide nerelere gittiklerini sorar. Fehiman daha önce anlattığı şeyleri tekrarlar. Uzun uzun Vedat'tan bahsettiklerini, çiftliğin güzelliğinden, Süha'nın çalıştığı madenlerin derinliğinden konuştuklarını ve Süha'nın kendisini oraya davet ettiğini anlatır. Vedat, Fehiman'ın bu daveti sırf kendisini yalnız bırakmamak için kabul etmediğini öğrenir.

Vedat'a göre hayatın Fehiman'yi çağıran gür sesi karşısında bu arzusu ileride önemini yitirecektir.

Vedat bu geziye katılması için onu ikna eder. Fehiman madenlerde yapacağı bu gezi hakkında uzun mektuplar yazacağına söz verir.

VI.

Madene geldikten üç gün sonra Fehiman Vedat'a mektup yazar. Gittiği şehirdeki gözlemlerini, kendi ülkesindeki, köyündeki ve buradaki farklılıkları anlatır. Süha ile birlikte fabrikada geçirdikleri günü yazar. Her gece rüyasında Vedat'ı gördüğünü ve ablasının kalbinin içindeki şeyleri gördüğünü anlatır.

Bir hafta sonraki mektubunda, fabrikanın en büyük mağarasına Süha ile yaptıkları yaptıkları ziyareti anlatır. Süha ile yer altında en son vardıkları nokta kimsenin olmadığı yer altında küçük bir odadır. Fehiman bundan sonrasını yazmak istemediğini ancak Süha'dan nefret ettiğini ve ertesi gün çiftliğe döneceğini yazarak mektubu tamamlar.

VII.

Vedat o gün madende neler olduğunu öğrenmek ister. Fehiman hiç istemese de olanları anlatmak zorunda kalır. Süha onu kendine doğru çekmiş ve duygularını açıklayıp, evlenme teklifinde bulunmuştur. Süha reddedilince iyice öfkelenmiş ve Fehiman'ı zorla öpmüştür. Vedat bunu duyunca sararır, Fehiman onun onun göğsüne kapanıp ağlamaya başlar ve o zaman hep Vedat'ı düşündüğünü söyler. Zorla Süha'nın elinden kurtulduğunu ve geldiği yöne doğru koştuğunu anlatır. Bu sırada Vedat kendisine doğru yükselen başı sezer, öpüşürler.

VIII.

Sonbahar gelir. Vedat, Nizamettin'in Avrupa'dan gönderdiği takma bacakları tecrübe etmektedir. Zamanla bahçeye kadar çıkar. Bir gün daha uzun mesafede onları tecrübe etmek istediğini söyler. Fehiman ile kırlara çıkarlar. Fundalarla örtülü büyük bir kayanın önüne otururlar. Fehiman başının onun gösüne dayar, Vedat saçlarını okşar, onların kokusunu içine çeker ve “saçların funda kokuyor” diye haykırır. Vedat, bu kokuyu merak eden Fehiman'a:“ Yabancı kokular karışmamış, yaradılışında kendisine has olan temiz iç açan baharını muhafaza eden bir gül gibi!...” (s.37) açıklamasını yapar.

Fehiman'a göre Vedat'ın sesinde başka hiç kimsenin sesinde olmayan bir şey vardır. Hiç kimse onun gibi değildir, o herkesten başkadır. Vedat Fehiman'ın da kendisi için herkesten başka olduğunu söyler.

Vedat onu kısıtlamak ve mutluluğuna engel olmak istememektedir. Onun merhametini saadetinden üstün tuttuğunu düşünmekte ve bunu doğru bulmamaktadır. Fehiman bunun merhamet değil sevgi olduğunu açıklar.

Her zaman bir ağabey olarak kalacağını söyleyen Vedat, bir köşede oturarak Fehiman'nin yerine getiremediği arzular karşısında kıvranmaya tahammül edemeyeceğini açıkça belirtir. Daima sevilen bir ağabey olarak kalmayı tercih etmektedir.

Fehiman çocukça düşünmediğini, Vedat'ın aslında kendisini sevdiğini fakat bunu ortaya koymaktan korktuğunu söyler. Vedat ona kızar.

Çiftliğe döndüklerine Malike, Vedat'ın odasına çıkar. Rüşen Bey'den gelen telegrafta Fehiman'ı Süha'ya istediklerini açıklar. Vedat'ın yüzü bir ölünün yüzü gibi sararır. Bunun Fehiman için iyi bir kısmet olduğunu söyler.

Malike Fehiman'a bu evlilik teklifini açıklar ve Fehiman kesin bir dille reddeder. Vedat'ın odasına koşar. Malike, kızını ikna etmesi için Vedat'tan yardım ister.

IX.

Gece yarısı bir fırtına çıkar. Fehiman, pencereleri örtmek için Vedat'ın odasına gelir. Vedat onu bu evliliğe ikna etmeye çalışır. Fehiman sadece Vedat'ın yanında mutlu olduğuna artık Vedat'ın inanmasını ister.

Fehiman ağlamaktadır. Vedat Fehiman'ın yanaklarını kurularken onu biraz daha kendine çeker. Ne zamandan beri bu yoğun duyguları beslediğini sorar. Fehiman, yarısını pansuman ettiği günden beri kendisini sevdiğini açıklar.

Bu sırada gök gürler, fırtına şiddetlenir ve Fehiman Vedat'a daha sıkı sarılır. Vedat onu kollarında hapseder ve o gece birlikte olurlar.

X.

Vedat, Nizamettin'e yazdığı mektupta tüm aileyi şaşkınlığa uğratan evliliklerini ve bacıklarını kaybetmeden önce bile böylesi bir mutluluk yaşamadığını anlatır.

Fehiman'ın çocuk bedenindeki güçlü kadın açığa çıkmıştır ve kocasının ona duyduğu hayranlık gün geçtikçe artmaktadır.

Türkan ve Ruşen Bey bu evliliği bir parça ayıplamıştır. Süha, Berlin'de staj yaptığı için düğüne katılmaz. Fehiman, Süha'nın kendi saadetlerini asla bozamayacağına inanmaktadır. Vedat, mutluluğunu paylaştığı için Nizamettin'e teşekkür ederek mektubunu tamamlar.

XI.

Nizamettin'e yazdığı ikinci mektupta, Vedat dört gün önce baba olmaktan duyduğu sevinci anlatır. Oğluna, “dağ süsü” anlamındaki Funda ismini vermişlerdir. Bu kokunun karısıyla arasındaki aşkta önemli bir yeri olduğunu da söyler. Saadetin insanı çocuklaştırdığını ve yuvasının yeryüzünde bulunmaz bir cennet olduğunu belirterek mektubunu tamamlar.

XII.

Funda iki yaşını bitireli on gün olmuştur. Sıcak bir Temmuz günü Vedat, Fehiman ve Funda havuz başındadır. Vedat Fehiman'ın keyifsiz ve yorgun göründüğünü düşünür. Karısının üç yıldır hep aynı yerde olduğu için sıkıldığını ve bir değişikliğe ihtiyacı olduğunu düşünür.

Vedat daha önce, onu Avrupa'ya götüreceğine söz vermiş fakat bacaklarını kaybedince sözünü tutamamıştır. Fehiman Vedat olmadan seyahate çıkmak istemez. Vedat onu adeta zorlar, kendisinin de bu seyahate katılması hâlinde başkalarının onu incelemesinden rahatsız olacağını söyler. “ Sen bu kadar genç, bu kadar güzel olarsın, bütün gözler senin üstünde toplanmış bulunsun; sonra ben, kötürüm, yaşlı adam, senin kocan sıfatıyla sana dayanarak yürüyeyim. Sana malik olmaktan iftihar yerine küçüleyim...” (s.53) diyerek seyahata çıkmak istemeyişinin nedenini açıklar.

Funda ise, Vedat'ın eşi olduğu için herkesin kendisine gıpta ile bakacağını söyler. Fehiman oğlu ve Vedat olmadan yaşamak istemez. Ancak Vedat'ı ikna etmek mümkün değildir. Fehiman, ablası Türkân ve eniştesine katılarak bir Avrupa turuna çıkmayı kabul eder.

XIII.

Ruşen Bey, Vedat, Türkan ve Fehiman çiftlikte sohbet etmektedirler. Ruşen Bey insanların haklarına kanaat etmeleri gerektiğini söyler. Ona göre kırılan ümit yenisi ile tamir edilmeli, bütünü beklenen bir şeyin yarımı ele geçince bu azımsanmamalıdır.

Türkan'a göre bu konuşmalar bir aya indirilen seyahat süresi için teselli edici sözlerdir. Vedat Bey Türkan'ın hissiyatını gizlemekte usta olduğunu söyler. Odada bulunan Malike'nin bu konuda ilginç tespitleri vardır. Ona göre fertler maruz kaldıkları durumların çeşidine göre hareketlerini idare etmelidir. Saatin geç olduğunu fark ettiklerinde herkes odasına çekilir.

Vedat hemen uyuyacağını söyler, Fehiman'a sırtını döner. Fehiman uyuyamaz, pencerenin önüne oturur. Ruhunda büyük bir sıkıntı vardır. Bu sırada Vedat uyanır, Fehiman'ı izler sonra karyoladan sessizce yere inip o tarafa doğru gider. Fehiman'ın hıçkırıkları duyulmaktadır. Vedat'ı fark eden Fehiman ona yardım eder.

Vedat durumunun acıklı olduğunu bildiğini söyler. Fehiman'ın beklentilerini karşılayamayacağını düşünmektedir. Ona göre Fehiman'a hayat dolu birisi lazımdır. Fehiman hiç istemese de iki gün sonra seyahate çıkacaktır.

XIV.

Süha Viyana istasyonunda; Türkan, Ruşen Bey ve Fehiman'ı karşılar. Fehiman bu karşılamadan rahatsız olur. Süha İstanbul'dakiler hakkında sorular sorar, neşelidir.

Öğleden sonra şehirde uzun bir gezinti yaparlar. Fehiman bütün gözleri üzerine çekecek kadar güzeldir. Süha bu güzeli kaçamak nazarlarla seyretmektedir. Ağabeyinin kulağına eğilir ve böylesi güzel bir kadını kocasının nasıl gözünün önünden ayırabildiğini sorar. Ruşen Bey'e göre Vedat Fehiman'a yaptığı haksızlığı daha ileri götürmemek için bu geziye izin vermiştir.

Viyana'dan sonra İsviçre'ye geçerler. Dönüşü İtalya'dan vapurla yapmak istemektedirler. Fehiman gezi esnasında bir çocuk kadar neşelidir. Süha, gezinin kalan kısmına eşlik edemeyeceği için on günlüğüne bir pansiyona yerleşirler.

Bir akşamüzeri Fehiman'ın kapısı çalar. Süha, ağabeyinin ve yengesinin pansiyondan erken ayrıldığını söyler. Fehiman uyuduğu için onu rahatsız etmek istememişlerdir. İkisi arabayla onları takip edecektir.

Süha direksiyona geçer. İsviçre’de bir kasabaya gelirler. Fehiman yol boyunca ablasının bu hareketinin anlamını bulmaya çalışır. Süha’ya güvenememektedir. Otele gelirler. Süha arabaya döndüğünde eniştesiyle yengesinin on dakika önce otelden ayrıldığını açıklar. Vakit geç olduğu için artık yapacak bir şey kalmamıştır. Süha otelde bir yemek teklif eder. Fehiman onun iyiniyetine bir şans vermek ister, yemek yerler.

Süha: “Kocanız gibi bir kötürüm olmak isterdim; onun kadar saatde yakın bulunmak için!” (s.65) der. Süha, Fehiman’ın ailesiyle çok mutlu olduğunu anlatmasna rağmen kendi aşk itiraflarına devam eder. Fehiman’ın bu evlilikten pişman olduğunu söyleyerek onu geçmişe dönmeye ikna etmek ister. Fehiman’ın tek başına bu yolculuğa çıkmış olması, geriye dönmek için acele etmemesi onu haklı çıkaran gerekçelerdir.

Fehiman artık hiçbir şey dinlemek istemez. Ayağa kalkar fakat şarabın etkisiyle iyice sarhoş olmuştur, fenalaşır. Süha onu bir odaya çıkarır. Fehiman kendine geldiğinde Süha’nın kirli oyununa alet edildiğini anlar. İçinde Süha’ya karşı müthiş bir öfke vardır. Süha bu gecenin azabını bir ömür boyu çekeceğini ancak gene de bu günahın hazzı ile yaşayacağını söyler.

Pansiyondan çıktıklarında Fehiman Türkan’ı görür, ağlamamak için kendini zor tutar. Türkan neden gelmediklerini sorar. Süha otomobilin bozulduğunu, yemek yemeden dönmek istemediklerini sonra da Fehiman’ın fenalaştığını söyler. Fehiman ağlamaya başlar. Odasına çıkar, mutlaka İstanbul’a dönmek istediğini söyler.

XV.

Akşam çiftliğe ulaşırlar. Vedat, koltukta Funda ile oturmaktadır. Sarıllırlar, Fehiman oradaki herkese çok uzun gelecek kadar ağlar.

XVI.

Türkan ve Ruşen Bey’in de kaldığı on gün boyunca çiftlikte herkes neşelidir. Sadece Fehiman durgundur.

Aradan iki buçuk ay geçer, Vedat bu durgunluğun sebebini sükut içinde anlamaya çalışır. Vedat, seyahatten sonra Fehiman’daki bu değişikliğin başka hayatlarını görmekten kaynaklandığını, Fehiman’a onun istediği şeyleri vermekten çok uzak olduğunu söyler. Fehiman ‘ın cevapları Vedat’ı tatmin etmez. İlk defa karısının gözyaşlarını silmez. Vedat bu kederin arkasındaki gerçeği öğreneceği günü beklemeye başlar.

XVII.

Nizamettin çiftliğe gelir. Vedat'ı çok özlemiş olduğunu, Fehiman ile yaşadıkları saadete imrendiğini söyler. Fehiman'ın olgun bir güzelliğe ulaştığını fark eder.

Vedat dalgındır. Nizamettin'in soruları üzerine konuşmaya başlar. Lâyık olmadığı bir kadını kendine mahkûm etmenin cezasını çektiğini söyler. Fehiman'ın kendisine acıdığını ve sevgiyle şefkatin farklı şeyler olduğunu ifade eder. Nizamettin bu görüşe katılmaz. Fakat Vedat, Avrupa'da Süha ile Fehiman arasında bir şey yaşanmış olabileceği ihtimalini dile getirir.

Nizamettin neşeli geldiği ziyaretten hüznle ayrılır. Vedat'a bir süre beklemesini tavsiye eder.

XVIII.

Malike'nin elindeki mektupta Süha'nın Almanya'dan döndüğü ve çiftliğe geleceği yazılıdır. Bu haberi duyan Fehiman sapsarı kesilir.

Süha çiftliğe yalnız gelir. Fehiman'ın ona karşı soğuk duruşu Vedat'ın dikkatini çeker ve onlar hakkındaki şüphelerini gün geçtikçe kuvvetlendirir.

Bir gece ahırda yangın çıkar. Herkes uyanır ve dışarı çıkar. Vedat'ın itirazlarına rağmen Fehiman da alevlere doğru koşar. Süha onu bulur. Üç aydır azaplar içinde kıvranan Fehiman, Süha'nın konuşma isteğini; nefretini ona kusabilmek amacıyla kabul eder.

Süha artık Fehiman'dan ayrı yaşayamayacağını ve ikisi de mutsuz olduğu için bir çare bulmaları gerektiğini açıklar. Fehiman asla böyle bir şey olamayacağını söyler. Süha, Fehiman'ın tamamen kendisine ait olmasını ister ve sonunda zorla onu öper. Ağaçlar arasında duyulan bir sesle ikisi de irkilirler. Fehiman bu fırsattan yararlanarak eve koşar.

Yangın çoktan söndürülmüş ve herkes odasına dönmüştür. Vedat uyuyamamış ve karısının dönüşünü beklemiştir. Fehiman geç kalışını açıklamak için bir şeyler söyler. Vedat'ı ikna edemez. Dudaklarının kenarındaki izler, geceliğinin kopmuş askısı Vedat'ın bütün şüphelerini doğru çıkaracak niteliktedir. Vedat için artık her şey bitmiştir. Fehiman'ı karısı olmaktan bile men eder. Bu evliliğin büyük bir hata olduğunu ifade eder.

Fehiman Süha'yla sadece bir kez birlikte olduğunu ve Süha'nın kendisine tuzak kurduğunu itiraf etmek zorunda kalır. Vedat yıkılır. Hıçkırıklarla sarsılan karısını dinlemez. "Fehiman'ın başı kocasının kesik bacaklarının korkunç boşluğuna" (s.93) düşer.

XIX.

Vedat Nizamattin'e yazdığı mektupta ıstırabını doğuran sebeplerin bir kuru vehimden ibaret olmadığını anlatır. Geçen zamanın yarasını derinleştirdiğini, Fehiman ile evde iki yabancı gibi yaşadıklarını ve bu acılarla yaşamının çok zor olduğunu ifade eder. Nizamettin'den kendisini teselli edecek uzun mektuplar ister.

XX.

Şubatın fırtınalı bir gecesidir. Fehiman Süha'dan gelen açılmamış dört mektubu sobada yakar.

Vedat'ın odasından bir ses gelir, tıpkı geçmişteki güzel günlerden birinde olduğu gibi; pencereleri örtmek için odaya girer. Sakat olduğu için kendisini hep hor gören Vedat'ın bu sonu kendi elleriyle hazırladığını düşünür. Vedat onu odasından kovar. Funda'yla ilgilenmesinin bile kendisi için büyük bir lütuf olduğunu söyler.

Fehiman suçsuz olduğunu tekrarlar ve artık bu azabın dinmesini ister. O geceden sonra ikisi arasındaki uçurum büyür, onlar artık birbirine yabancı iki insandır.

XXI.

Süha madendeki eski vazifesine döner. Dalgınlığı ve mutsuzluğu gün geçtikçe artmaktadır. Bu durum, yaptığı işlere de sirayet eder. Daima düşüncelidir, söylenen sözleri duymaz.

Ruşen Bey bu durumun nedenini öğrenmek ister. Süha, Fehiman yüzünden bu hâllere düştüğünü anlatır. Ruşen Bey evli ve çocuklu kadınları sevmenin iğrenç bir hâl olduğunu ve bu boş emelden Süha'nın vazgeçmesi gerektiğini ifade eder.

Ağabeyinin evlenme önerisine Süha karşı çıkar, içindeki vicdan azabıyla bu mümkün değildir. Fehiman'ı düşürdüğü çirkin durum onu bir çıkmaza sürükler. Geçici bir zevk için bir yuvanın saadetini yıkmıştır. Sevdigi kadının nefretini kazanmış olmak da onun kalbini lime lime etmektedir. Ruşen Bey Süha'ya, ikinci kez gidip Fehiman'ı isteyebileceklerini söyler. Fehiman'ın eşi ile arası iyi değildir ve bu ona göre bir fırsattır. Ancak Süha bu teklife öfkelenir.

XXII.

Süha işten ayrılır. Ağabeyinin verdiği paralarla zaman öldürür. Vicdan azabını dindirmek için yapılabilecek ne kadar sefahat varsa hepsini dener. Eski çevresinden uzaklaşır. Süha Bey onu bu durumdan vazgeçirmek için para göndermeyi bırakır ancak bu da çare olmaz.

Soğuk bir günün akşam saatlerinde Süha başında şeklini ve rengini kaybetmiş bir şapka, ayağında yırtık potinleri ile Royal Meydanı'nda ne tarafa yürüyeceğini düşünmektedir. Bu sırada Nizamettin onu görür. Bir yerde oturup konuşurlar.

Süha Nizamettin'in neden kendisi ile alakadar olduğunu sorar. Nizamettin Süha'nın sebep olduğu felaketin hesabını vermeye hazır olup olmadığını öğrenmek istemektedir. Onunla iki dost gibi konuşmak ister.

“Ben şu anda dimağı uyuşuk, ruhu küflenmiş bir bedbahttan başka hiçbir şey değilim!...”(s.109) diyen Süha, masum bir kadına verdiği zararı konuşmanın kendisini yaraladığını itiraf eder.

Fehiman ile Vedat'ın hâlâ küs olduklarını öğrenir ve suçunun tamiri için elinden geleni yapmaya hazır olduğunu söyler. Nizamettin; Fehiman'nın uzun hastalıklar geçirdiğini, ölümle pençeleştiğini buna rağmen Vedat'ın kendisini affetmediğini anlatır.

Süha'ya göre bu olayda üç kişi de masumdur. Ancak Fehiman en az suçu olan ve ilk affedilmeye lâyık olandır. Süha Fehiman'ın Viyana'da bir hastanede tedavi gördüğünü öğrenir. Buraya yalnız gelmiştir ve Vedat onunla hiç ilgilenmemektedir. Nizamettin'den ayrılır.

XXIII.

Görünümüne biraz çeki düzen veren Süha, Viyana'da Fehiman'ın yattığı hastaneye gider. Fehiman'dan af diler. Hiç değilse öldükten sonra affedilmek ister. Fehiman, vicdan azabıyla çok değişen Süha'ya yine de acır ve kendi hayatından uzakta olması şartıyla onu affeder. Süha hastaneden ayrılır.

XXIV.

İlkbaharda çiftlik bir cennet bahçesine dönüşür. Çok sevimli ve güzel bir çocuk olan Funda artık beş yaşını tamamlamıştır.

Funda, havuz başında oturdukları bir gün babasına niçin annesi gibi daima düşüncelere daldığını sorar. Bunu duymak Vedat'ı heyecanlandırır. Funda annesinin sürekli düşüncelere daldığını ve ağladığını söyler. Bunları öğrenmek Vedat'ın kalbindeki duyguların yoğunluğunu artırır. Funda'ya annesinin ona kendisinden söz edip etmediğini sorar. Funda'nın, niçin küs olduklarına dair sorular sorması üzerine onu annesinin yanına gönderir.

XXV.

İlkbaharın güzel bir gününde Fehiman Funda'yı da alarak kır gezisine çıkar. Yıllar önce Vedat'la oturdukları kayanın önüne gelirler. Eski güzel günleri hatırlayan Fehiman, Süha'yı affettiği için pişmanlık duyar.

Funda'nın, babasından izler taşıyan öpücükleri annesini mutlu etmektedir. Bu sırada çalılıklardan bir ses duyulur. Süha'yı gören Fehiman çığlık atar.

Süha Fehiman'a sevgilim diye hitap etmekte, affedilip affedilmediğini sormaktadır. Fehiman affetme koşulunu ona hatırlatır, Süha'nın hemen oradan uzaklaşmasını ister. Süha Fehiman'la konuşmak için müsait bir zaman ister ve sık sık onun karşısına çıkacağını söyleyerek uzaklaşır.

Funda babasının odasına gider, gezide yaşadıklarını ve Fehiman ile Süha arasında geçen diyalogları anlatır. Vedat duyduklarına tahammül edemez, ona göre Fehiman sadakat iddialarına rağmen sevgilisine sözler vermektedir. Bu duruma bir son verme zamanı gelmiştir.

XXVI.

Gece yarısı herkes uyumaktadır. Vedat evin dış cephesinden gelen seslerle düşüncelerinden uyanır. Bir süre tereddüt ettikten sonra Fehiman'ın odasına gider ve görünmeyecek bir yerde beklemeye başlar. Karısını iki yıldır ilk defa uyurken görmenin hüznünü duyar.

Süha pencereden içeri girer. Süha karyolaya yaklaşır, Fehiman'ın saçlarını okşar. Vedat kıskançlık ateşiyle kavrulur ancak işin sonunu görmek için sesini çıkarmaz.

Fehiman uyanır ve Süha'yı görünce ondan derhal odayı terk etmesini ister. Ondandır nefret ettiğini, onu bir daha görmek istemediğini söyler. Süha Fehiman'ın kendisini sevdiğini, kocasını sevmediğini iddia eder. Ona göre Fehiman öyle genç ve

güzeldir ki yaşlı kötürüm bir eşin onu mutlu etmesi mümkün değildir. Fehiman için ideal kişinin kendisi olduğunu söyler.

Fehiman'ın direnmeleri karşısında Süha gideceğini fakat son bir kez ona sarılmak istediğini söyler. Bunun için teşebbüs ettiği sırada Vedat “dur” diye bağırır; Süha yerinde donup kalır, Fehiman bayılır. Vedat ona burada ne aradığını sorar bir saniye tereddütte kalan Süha kendini pencerenin boşluğuna bırakır.

Funda uyanmış ve seslerden ürkmüştür. Uyanan ev halkı ne olduğunu anlamaya çalışır. Süha ağır yaralıdır. Doktor durumunun ümitsiz olduğunu söyler.

Süha Vedat ile konuşmak ister. Vedat hastanın başucuna gelir ve onu dinlediğini belirtir. Süha, Vedat'a tüm gerçeği açıklar. Sevmenin ona tüm bu çılgınlıkları yaptırdığını ama Fehiman'ın sadece Vedat'ı sevdiğini söyler. İsviçre'de geçen gecenin hakikatini ve sonra yaşananların hepsini aydınlatır.

Vedat odasına döndüğünde seher vaktidir. Uykusuzluk ve geçirdiği yoğun gece onu halsiz bırakmıştır, bastonu halıya takılır ve yere düşer. Çıkan gürültüyü duyan Fehiman odaya koşar. Yardım etmek ister ancak Vedat'ta bir değişiklik hisseder. Vedat karısından af diler. Hakikatte asıl suçlunun kendisi olduğunu söyler. Onu zorla Süha'nın kollarına atmış olduğunu ifade eder.

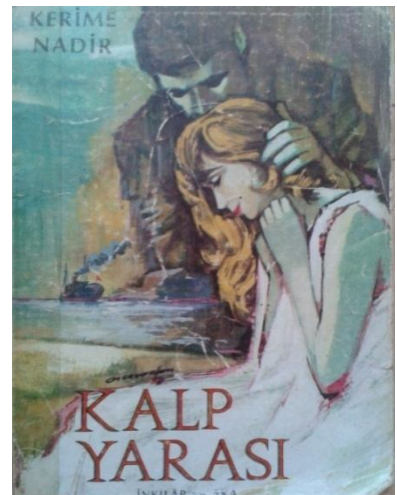
Yaşadığı acılara rağmen sevgisinden vazgeçmeyen Fehiman sevgisini de kanıtlamış olur. Funda yan odadan gelir, üçü birbirlerine kenetlenirler.

KALP YARASI

BİRİNCİ KISIM

Yatılı özel bir ilkokulda resim öğretmenliği yapan Ürfi Bey, geçirdiği soğuk algınlığından sonra görevine döner. Okul bahçesinde öğrencilerinin sevinç gösterisiyle karşılanır. Fakat Ürfi Bey'in dikkatini çeken şey; bu karşılamadan ziyade, müdür Sadettin Bey'in bir kız çocuğunu azarlıyor olmasıdır.

Ürfi Bey, müdüre yönelir; iyileşip derslere dönmesinden konuşurlar. Sonunda Ürfi Bey, sözü azar işiten kız çocuğuna getirerek bu durumun sebebini

sorar. Müdür bey, sekiz dokuz yaşlarında bulunan Mefkûre'nin, evde üvey annesi ve kardeşleri tarafından istenmediğini ve babasının onu bu okula getirdiğini anlatmaya başlar. Babası cimri olmasına rağmen, Mefkûre'yi okula kabul ettiğini fakat küçük kızın türlü yaramazlıklarla kendisini zor durumda bıraktığını söyler. Tekrar küçük kıza dönen müdür, bir daha ağaçlara çıkmaması konusunda onu uyarır. Küçük kız, ağaca kendisinin çıkmadığını söylemeye başladığı sırada müdür iyice hiddetlenir ve bir tokat atarak Mefkûre'yi yere düşürür. Ürfi Bey, işlediği kabahat ne denli büyük olursa olsun; küçücük bir çocuğa böyle gaddarca vurmanın yanlış olduğunu söyleyerek müdürü eleştirir. Müdür, hâmesi bulunduğu bir çocuğa nasıl davranması gerektiğini herkesten iyi bildiğini iddia ederek, kendisini haklı çıkarır ve tartışmaya fırsat bırakmaz.

Mefkûre'yi yerden kaldıran Ürfi Bey, bakımsızlıktan birbirine karışan sarı buklemi saçları ve merhamet dilenen yeşil gözleriyle kendisine bakan bu kıza karşı derin bir şefkat hissetmeye başlar.

Okuldaki pek çok olayda ve derslerde Mefkûre'yi, müdürün zalim tavırlarından korumaya çalışan Ürfi Bey'in bu hassasiyeti öğrenciler ve öğretmenler tarafından kısa sürede hissedilir. Bir gün Mefkûre'nin resim ödevine yardımcı olduğunun görülmesi üzerine, hem Mefkûre'yi hem de Ürfi Bey'i müdüre şikâyet ederler.

İlk derse geç kaldığı bir gün, müdür beyin odasına çıkan Ürfi Bey, onu çok öfkeli bir halde gezinirken bulur. Müdüre göre, sürekli masraf çıkaran çirkin olaylar birbirinin peşi sıra yaşanmaktadır. Bu sefer, yemekhanenin bahçe tarafındaki büyük cam kırılmıştır. Ürfi Bey, bunu kimin yaptığını merak eder ve “Mefkûre” cevabını alınca şaşkına döner. Müdür, cam kırıkları ellerini kestiği için, Mefkûre'nin zaten cezasını bulduğunu söyler. Hademe musluk başında onunla ilgilenmektedir. Ürfi Bey, hâmesi bulunduğu bir çocuğun kesikleri ile ilgilenmeyen müdürü açıkça eleştirerek odayı terk eder. Kan kaybından baygınlık geçiren Mefkûre'nin kesiklerinden akan kanı hademe sürekli yıkamaktadır. Hademenin yaptığı cahilce işi açıkça gören Ürfi Bey, Mefkûre'yi onun elinden kurtarır ve okulun eczanesine götürür; orada yaralarını iyice temizler ve sarar. Bir süre sonra kendine gelen Mefkûre, hocasına duyduğu şükranı ve sevgiyi dile getirir. Tekrar dayak yemekten korktuğu için, hocasının kendisiyle kalmasını ister. Ürfi Bey, müdürün kendisini bir daha dövemeyeceğini temin ederek, Mefkûre'yi dinlenmesi için yalnız bırakır. O günün akşamında, tekrar müdürün karşısına çıkan Ürfi Bey, kırılan camın parasını ödemek istediğinde “çok merhametli” olmakla itham edilir. Bu sözdeki istihzayı fark eden Ürfi Bey, bütün insanların

merhametsiz olmadığı cevabını verir. Parayı alamamaktan korkan müdür, tartışmayı uzatmaz. Bu olaydan iki gün sonra Mefkûre iyileşir ve derslerini takip etmeye başlar. Müdür ile Ürfi Bey arasındaki gerginlikler iyice artmıştır ve müdür her fırsatta can sıkıcı sözlerle kendisini rahatsız etse de, Ürfi Bey Mefkûre'ye şefkat göstermekten vazgeçmez.

Bir sabah, Ürfi Beyi odasına çağıran müdür ona; Mefkûre'nin affedilmez bir suç daha işlediğini, masasındaki altın saplı kalemi çaldığını söyler. Küçük kıza isnat edilen bu son suç Ürfi Beyi iyice çileden çıkarır ve hiçbir delil olmadığı halde masum bir insanı hırsızlıkla suçlamanın çok çirkin bir hareket olduğunu söyler. Müdür ise, asıl çirkin hareketler yapan kişinin Ürfi Bey olduğunu iddia ederek; kendi haysiyetini ilgilendirmeyen bir konuda bu kadar kızmasının ve sürekli Mefkûre'yi kollamasının sebebini öğrenmek ister. Bu tartışma, onur kırıcı sözlerle devam eder. Müdür, konumu itibariyle saygıyı hak ettiğini söyleyerek Ürfi Beyi uyarır.

Ürfi Bey, yarım saat sonra okulu terk edecek olan Mefkûre'nin yatakhane eşyalarını topladığını öğrenir. Bu sırada, tarih öğretmeni Seyfi Bey odaya girer ve müdür beyin kaleminin, öğretmenler odasında kahve ikram ederken hademe Ali Efendi'nin cebinden düştüğünü söyler. Müdür hemen hademenin kendisine getirilmesini ister.

Ürfi Bey haklı çıkmıştır. Müdür bey, bir süre sessiz kaldıktan sonra, Mefkûre'nin okuldan ayrılmayacağını bildirilmesini söyler.

Seyfi Bey'in, hademenin kaçtığını haber vermek için odaya tekrar geldiği sırada Ürfi Bey, yatakhaneye gider. Eşyalarını toplayan Mefkûre, hocasını görünce daha çok ağlar. Müdür beyin verdiği kararla okulda kalmaya devam edeceğini anlatan Ürfi Bey; müdürden dayak yiyen küçük kızın kolunda çürümüş bir darp izi görünce iyice çıldırır fakat sakın bir sesle, Mefkûrenin bir daha dayak yemeyeceğine dair söz verir.

Öğretmenler odasına inen Ürfi Bey, müdürle karşılaşmaktan korkmakta ve onu tekrar görmek istememektedir. Gerginliklerin farkında olan diğer öğretmenler herhangi bir yorum yapmazlar.

Bir hafta sonra, müdürün kendisini güler yüzle karşılaması Ürfi Beyi oldukça şaşırtır. Çok geçmeden onun bu neşeli tavrına sebep olan şeyin bir haber olduğu anlaşılır. Müdürün Ürfi Beye uzattığı zarf, okul sahibi Ali Safer Bey'den gelmekte ve okul bütçesinin darlığı sebebiyle Ürfi Beyin kadrosunun kaldırılmış olduğu bilgisini

içermektedir. Oldukça şaşırın Ürfi Bey, bu işin tamamen müdürün eseri olduğunu söyleyerek odayı terk eder. Onu üzen şey okuldan ayrılmaktan ziyade, Mefkûre^'yi zalim müdüre karşı savunmasız bırakacak olmasıdır.

Mefkûre, hocasını okuldan ayrılırken görür; geri döneceğini söylese bile her ikisi de bir daha görüşemeyeceklerini bilmenin derin kederini hissetmektedirler.

Ürfi Bey yapayalnız bir insandır. Dört yıl önce, yirmi altı yaşında iken geçirmiş olduğu bir trafik kazasından sonra yüzünde kalan yara izini bahane ederek kendisini terk eden nişanlısı, Ürfi Bey'in insanlara karşı derin bir nefret duymasına neden olmuştur.

İzmir'de, annesinden kalma bir ev ile iki dükkâna sahip olan Ürfi Bey; başarılı bir ressam olan babasının atölyesinde sanat çalışmaları yapmayı planlamaktadır. Bununla birlikte, okula veda ederken bir daha Mefkûre'yi göremeyecek olmanın üzüntüsünü yaşamaktadır.

Mefkûre'yi hatırlamak istediği zaman gözlerini yumacak, *“ikinci güneşinin altında parlayan sarı saçlarını, daima gülümseyen deniz rengi gözlerini, ince dudakların çevrelediği beyaz ve muntazam dişlerini bir an görür gibi olacak”*(s.19) ve bu hayal gözlerinin önünden kaybolacaktır.

İKİ SENE SONRA

İstanbul'dan ayrıldıktan sonra İzmir'de yaşamaya başlayan Ürfi Bey için iki yıl göz açıp kapayana kadar geçmiştir. Annesinden kalma evine yerleşen ve resim çalışmalarına devam eden Ürfi Cenap Bey'in yalnızlığına ortak olan tek isim; ev işlerine yardım ettiği için alt katta kira vermeden oturan Emine Kadın'dır.

Evinin penceresinden sonbahar manzarasını seyreden Ürfi Bey, Emine Kadın'ın içeri buyur ettiği misafirleri beklememektedir. Ürfi Bey'in de aile dostu olan Şinasi Ekrem Bey'in tavsiye ettiği sergiye giden Esmâ Hanım, özellikle portrelerde çok başarılı bulunduğu meşhur ressam Ürfi Cenap'ı ziyaret etmek ve ondan bir istekte bulunmak için gelmiştir. Son derece rahat davranan ve hemen samimi bir ilişki kurmak sevdasında olan Esmâ Hanımı şımarık ve gösteriş meraklısı bulsa da, Ürfi Bey; küçükhanımın isteğini geri çevirmez. Hemen ertesi gün portre için provalara başlamak üzere sözleşirler.

Esma Hanım ve ona refakat eden Bacı, portre için anlaştıktan sonra evden ayrılırlar. Ürfi Cenap, sanat alanında tanınmaya başladıktan sonra tıpkı Esma Hanım gibi ün ve gösteriş meraklısı pek çok kadın tanımıştır. “*Romantik, hayalperest hatta isterik yaratıklar*”(s.23) olarak nitelendirdiği bu kadınlar arasından kendisine âşık olanlar da olmuştur. Fakat o, hayatını kıran olaydan ötürü “*çok derin ruhi nedenlerle yahut da sadece bir çeşit kaprisle*”(s.23) kalbini kadınlara tamamen kapamıştır.

Portre çalışmalarına başladıktan sonra hemen her gün Ürfi Bey’in atölyesinde olan Esma Hanım’ın modellik yapmaktan ziyade samimiyet kurma çabasında olması; Ürfi Cenap’ı oldukça sinirlendirmekte, fakat o yine de sabır ve nezaketle davranmaya gayret etmektedir. Esma hakkında bilgi almak için Şinasi Ekrem Bey’in İzmir yakınındaki küçük çiftliğine gitmeye karar verir.

Babasının çok samimi bir dostu olan Şinasi Ekrem Bey’i, bir büyüğü olarak çok seven Ürfi Cenap; o yıl yaz mevsimini çiftlikte geçirmiş ve son sergilediği eserlerinin çoğunu orada yapmıştır.

Çiftliğe giden yolun engebeli oluşu, yolculuğu iyice zorlaştırır. Arabacıyı, daha yavaş gitmesi konusunda uyaran Ürfi Cenap, biraz ileride dinlenmek için duracaklarını öğrenince rahatlar. Subaşına geldiklerinde arabadan inen ve iki kaya arasından akan gür suya doğru yürüyen Ürfi Cenap; orada, çelimsiz vücuduna rağmen büyük bir testiyi doldurmaya çalışan bakımsız bir kız çocuğu görür.

Birinin yaklaştığını fark eden küçük kız doğrulur ve gelen kişiye bakar. Ürfi Cenap için bu gerçekten inanılması zor bir andır. Çünkü karşısında, iki yıl önce ayrılmak zorunda kaldığı sevgili öğrencisi Mefkûre vardır.

Ürfi Cenap, Mefkûre’nin hikâyesini öğrenir. Kendisi okuldan ayrıldıktan sonra Mefkûre’nin babası okula gelmiş ve müdürle kavga etmiştir. Ardından kızını okuldan almıştır. Evde üvey ablaları ona bir süre iyi davranmış ancak babasının ölümünden sonra ona iş yaptırmaya ve her fırsatta onu azarlamaya başlamışlardır. Sonunda üvey annesi onu, İzmir’in bu köyünde muhtarlık yapan kardeşinin yanına verir. Muhtarın yanında her türlü işe koşturulan, soğuk, bakımsızlık, dayaklar ve yorgunluktan tanınmaz hale gelen Mefkûre; suyu doldurup bir an önce eve yetişmeye çalışır. Ürfi Cenap dinledikleri karşısında daha fazla dayanamaz ve ona bundan böyle kendi kızı olmayı teklif eder. Çocuk büyük bir mutluluk duyar. Birlikte eve gelirler.

Emine Kadın’a, durumu anlatan Ürfi Cenap, artık kendi öz kızı kabul ettiği Mefkûre’yi yetiştirmesini rica eder. Mefkûre o gece dinlenir. Ertesi gün Emine Kadın onu yıkayıp yeni elbiselerle Ürfi Cenap’ın yanına getirir. Gezmeye çıkarlar. Mefkûre, artık kimse tarafından tanınmayacak olmanın ve kavuştuğu bu yeni hayatın mutluluğunu yaşar.

Evde bir baba kız hayatı yaşanmaya başlar. Mefkûre, “hocam” demeye alıştığını belirterek, Ürfi’ye “baba” demekten kaçınır. Ürfi ona hep “kızım” der. Ürfi geceleri, Mefkûre’ye ders çalıştırır ve onu ilkokulu bitirme sınavlarına hazırlar. Bu sıralarda Esma’nın portre çalışmaları da devam etmektedir.

İKİNCİ KISIM

SEKİZ YIL SONRA

Artık on sekiz yaşında güzel bir genç kız olan Mefkûre, bir gün Şinasi Bey’in Avrupa’dan dönen büyük kızı Samiye Hanım şerefine verilecek partiye gitmek istediğini söyler. Partiye gitmek için gösterdiği sevinç Ürfi’yi şaşırtır, onu kırmamak için gitmeye karar verir.

Parti akşamı Mefkûre, gözlerinin rengini andıran mavi elbisesi ve dalgalı sarı saçlarıyla çok güzeldir. İki yıl önce evlenen ve çok mutlu olduğu söylenen Esma da onların masasındadır. Ürfi cenap, onunla muhatap olmamak için başkalarıyla konuşur.

Dans eden çiftleri seyreden Ürfi, Mefkûrenin de dans etmesi gerektiğini hatırlatır. Mefkûre hocasıyla olacaksa dans etmek istediğini dile getirir. Ürfi ise kendisinin dans etmek için çok yaşlı olduğunu söyleyince Mefkûre: “Doğru ya! Kırk yaşında bir ihtiyar!..” diyerek kahkaha atar.

Orada bulunan gençlerin Mefkûre için “mükemmel kavalyeler” olacağını söylediği sırada genç mühendis Muhtar, Mefkûre’yle dans etmek ister. Mefkûre, hocasının da ısrarlarıyla dans etmek zorunda kalır. Ürfi, onun güzelliğini başka bir gözle seyreder.

Dans bitince dargın bir edayla masaya dönen Mefkûre; Ürfi’yle dans etme isteğini tekrarlar. Kendisi onun isteğiyle az önce dansa kalkmıştır ve şimdi isteği yerine getirme sırası ondadır.

Uzun yıllardır dans etmeyen Ürfi, zamanla hareketlere alışır. Birbirlerine sarılmış olarak döner ve kalabalık salondan ayrılırlar, küçük bir odaya gelirler. Mefkûre

başını Ürfi'nin omzuna yaslar ve dans bittiğinde bile bir süre öyle kalır. Ürfi yaşadıkları anın başkalığını ve sırrını bozmamak için konuşmaz.

Partiden ayrılmaya karar verdikleri sırada Şinasi Bey onları görür ve bahçede gezmeye davet eder. Bir ara Mefkûre gözden kaybolur, Muhtar da ortalıkta yoktur. Mefkûre tekrar gruba döndüğünde yüzü asıktır. Muhtar'ın evlenme teklifini reddettiğini anlatır. Ürfi ise, onun ideal bir eş olabileceğini söyler. Mefkûre, hocasıyla yaşadığı hayattan son derece memnun olduğunu ve kimseyle evlenmek istemediğini açıklar. Ürfi de onunla geçirdiği hayatından memnun olduğunu fark eder.

Parti akşamından sonra Mefkûre'nin mizacı iyice değişir ve gereksiz alınganlıklar yapmaya başlar. Emine Kadın da durumun farkındadır, Mefkûre'nin derdini öğreneceğini söyleyerek Ürfi'yi biraz olsun rahatlatır.

Bir yaz akşamı Ürfi ve Mefkûre yürüyüşe çıkarlar, tağabeyat son derece güzeldir. Bu gezide, Mefkûre ilk defa Ürfi'nin gözünde hep “çocuk” kabul edilip öyle kalacak olmaktan duyduğu üzüntüyü açıkça dile getirir.

Bulduğu iki şeftaliyi hocasına getirdiği bir gün Mefkûre'nin saçlarında kır çiçeklerinden yapılmış bir taç vardır. Ürfi, daha önceki portre çalışmalarına ek olarak onun bu güzelliğini de hemen resmetmeye başlar. “Bir ressamın demirbaş modeli hiçbir zaman eskimez!..” (42) der.

Alışveriş için çarşıya çıkar ve eski okul arkadaşı Hakkı ile karşılaşır. Hakkı, zengin bir İstanbullu olan Edip Bey'in, ev dekorasyonu için Ürfi'den birkaç tablo almasına aracı olduğunu söyler. Bu sırada Edip Bey de gelir. Elli yaşlarında, seyrek kır saçlı, uzun boylu ve şişman bir adamdır. Tabloları seçmek için sözleşirler.

Ürfi Bey, Mefkûre'nin son portresini çerçevelemekle uğraşırken Edip Bey çıkagelir ve o tabloyu satın almak ister. Ürfi çok sinirlenir, fakat tablonun satılık olmadığını kibarca dile getirir. Mefkûre'nin bir uzaktan akrabasının kızı olduğunu ve onu kızı gibi sevdiğini de ekler. Edip Bey Mefkûre'yi görünce, gerçeğinin tablodan daha güzel olduğunu söylemekten çekinmez. Birkaç peyzaj tablosu satın alıp evden ayrılır.

Biten portreyi seyreden Emine Kadın, Mefkûre için hayırlı kismetler diler ve Ürfi de bu dileklere iştirak eder. Mefkûre, hocasının bir an önce kendisinden kurtulmaya çalıştığına hükmeder. “Ben öyle sanırdım ki yanınızdan ayrılmamı hiçbir zaman istemeyeceksiniz. Bu ayrılığı mümkün olduğu kadar geciktirmeye

bakacaksınız... Ne yazık, hocam! Ben hayatınızda en ufak bir yer bile tutamamışım...” (s.45) diyerek asağabeyleşir. Ürfi ise, onunla yaşamaktan çok memnun olduğunu, fakat mutluluğunu görmeyi de istediğini ifade eder.

Bir gün Edip Bey’den mektup gelir, cüreti ve yaşından beklenmeyecek teklifi için özür diler. Meşru olan her isteğin değerli olduğunu vurgulayarak, Ürfi’den kızı Mefkûre’yi ister. Onu çok mutlu edeceğine yeminler ederek mektubunu tamamlar.

Bu evlilik teklifini Mefkûre’ye açıklayan Ürfi, hiç beklemediği bir cevap alır: Mefkûre Edip Bey’le evlenmeyi, hiç sorgulamadan kabul eder.

Kısa zamanda düğün hazırlıklarına başlanır. Mefkûre’nin isteği ile sadece nikâh töreni yapılır. Edip Bey nikâhtan sonraki iki gün de kızının babasında kalmasını ister. İstanbul’da yaşayacaklardır.

Ayrılığın acısını içten içe hisseden ve değişecek dünyasına nasıl katlanacağını düşünen Ürfi, o gece kapısı açık olduğu için Mefkûre’nin odasına girer. Camları kapayıp, genç kızın üstünü örter. Yatağın başucundaki komodinde açık duran defter dikkatini çeker. Okumaya başlar:

“Sevmediğim hatta nefret ettiğim bir adamla evlenmek bana manen intihar hissi veriyor... Evet, artık buna karar verdim... Edip Bey’le evlenerek ondan ebediyen ayrılacağım... Uzaklarda, çok uzaklarda kalbimin acısı belki diner... Ah! Neden onu bu kadar sevdim?.. Bunu sezmiyor mu? Bilmiyor mu?.. Niçin kendisini seveceğime ihtimal vermiyor acaba?.. Beni çok mu çocuk buluyor?.. İşte ondan daha yaşlısına varmakla hatasını ihtar ettim. Yine anlamadı mı Tanrım? Fakat, anlasa neye yarar?..” (s.50).

Rastgele açtığı diğer sayfalarda, partideki dans sahnelerinin anlatıldığı, kendisiyle sonsuza dek öyle kalağabeyleceğine dair ifadeler görür. Mefkûre hâlâ çocuk gibi mi kabul edildiğini de sorgulamaktadır. Okudukları karşısında büyük bir şaşkınlık geçiren Ürfi, bir skandal yaratmamak için hemen odada çıkar.

Ürfi’nin düşünerek geçirdiği bu gecenin sabahında sapsarı ve yorgun görünmesi Mefkûre’nin dikkatinden kaçmaz. Birlikte kahvaltı ederler. Bu sırada Edip Bey gelir ve ertesi gün İstanbul’a hareket edeceklerini söyleyerek Mefkûre’nin hazırlıklarını sorar. Ürfi’ye, kızını alıp götürüyorum şeklinde espriler yapar ve Ürfi yapmacık gülümsemelerle karşılık verir.

Edip Bey evden ayrılınca Mefkûre, daha önce çıktıkları tepeye doğru bir gezinti yapmak istediğini söyler. Sessizce yürüyüp, set başında bir yere otururlar. Bu dakikalarda ayrılık ikisinin de ciğerini yakmaktadır. Mefkûre ağlamaya başlar. Ürfi sadece mutluluk dileyebilir. Mefkûre başını onun omzuna bırakır. Ürfi onu alnında öper ve akşam olana kadar sessizce bu hâl içinde kalırlar.

Eve dönmek için hareket ettiklerinde, Mefkûre: “Ne güzel gece. Hayatımın en güzel gecesi... Bilseniz hocam!.. Bu yıldızlı geceyi ne kadar sevdim... Ve ilk defa olarak karanlığın insana mutluluk getirebileceğine inandım...” (s.55) der.

Ertesi gün birbirlerine söyleyecek bir şey bulamadan vedalaşırlar. Mefkûre, daima mektup yazacağına söz verir. Ürfi, Mefkûre’yi İstanbul’a götüren vapurun arkasından bakakalır.

Dalgin ve mutsuz bir hayat süren Ürfi, Mefkûre’nin gidişinden on beş gün sonra rıhtımda yürürken Esmâ’yı görür. Bir gazinoya giderler. Esmâ birasını içerken, iki yıl kocasıyla çok mutlu bir hayat yaşadığını ancak o öldükten sonra teselliye muhtaç olduğunu söyler. Ürfi’nin de teselliye muhtaç olduğunu ima ederek onun ilgisini ister. Ürfi bu dostça teklifi reddeder, gazinodan ayrılır.

Gönderdiği mektuplarda Mefkûre, yeni hayatından kısaca bahsetmekte ve iyi olduğunu anlatmaktadır. Ürfi, onun genç kızlığından kalma eşyalarını seyrederken, itiraflarını okuduğu defteri görmek ister. Bu istek onu utandırır, kendi müphem duygularına anlam veremez.

O günlerde Ürfi’yi düşündüren diğer mesele ise, kusurlu ve yaşlı olmasına rağmen sevilmiş olmasıdır. Mefkûre’nin bir konuşması onun bu sorgulamasına cevap niteliğindedir: “Hocam! Siz yaşlandıkça güzelleşiyorsunuz. Yüzünüzdeki yara izine gelince, o olmasaydı yüzünüz bugünkü kadar manalı olmazdı!” (s.62).

İzmir’dekine benzer bir kır gezintisi yaptığı gün onun yanında ne çok mutlu olduğunu anladığını yazar. Mefkûre’nin mutluluğunu isteyen Ürfi, bu haberi okuyunca garip bir şekilde mutsuz olur ve onu çok sevdiğini kendine itiraf eder. Masada ağlayarak uyuduğu o gece rüyasında Mefkûre’yi görür. Her şeyin aslında bir şaka olduğunu ve yıllarca çektiği acıları ödetmek için böyle davrandığını söyler. Herkesin her şeyin öldüğü bir dünyada yalnız ikisi vardır. Birbirlerinin olurlar.

Ürfi gördüğü rüyanın ve sonunda kabullendiği duygularının etkisiyle, Mefkûre’nin portresi karşısında bir sinir buhranı geçirir. Onu öldürme isteği duyar ve

çerçeveye yumruk atınca kendinden geçer. Bilekleri ve damarları kesilmiş, çok kan kaybetmiştir. Doktor istirahat etmesi gerektiğini söyleyerek evden ayrılır.

Ürfi'nin elindeki yara geçer fakat kalbinin yarası büsbütün derinleşir. Artık derbeder bir hayat süren, acılarına tahammül gücü kalmayan Ürfi, gündüzleri boş boş dolaşır, geceleri ise ateş nöbetleri içinde sabaha dek sayıklar. Bu hayatın böyle gitmeyeceğine karar vererek Mefkûre'ye gönderdiği mektupta: "Bana artık mektup gönderme! Çünkü uzun bir yola çıkıyorum. Gideceğim yerler şimdilik meçhul!.. Belki ileride sana bilgi verebileceğim" (s.71) der.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Anadolu'da gerçekleştirdiği bir yıllık uzun bir seyahatten sonra Ürfi, İzmir'e dönmeye karar verir. Elinde olmadan İstanbul'a da uğrar. On bir yıl sonra İstanbul'da olmanın tadını çıkararak köprüde yürüdüğü bir sırada, Edip Bey onu görür; evlerine davet eder. Göztepe'de bulunan evin bahçesindeki zarafet Mefkûre'nin eseridir ve Ürfi'yi büyüler.

Karısının çok sevineceğini sık sık söyleyen Edip Bey, karşılaşma anında Mefkûre ve Ürfi Bey'in yaşadığı sessiz hayretle dalga geçer.

Ürfi, Mefkûre'nin çocukluktan çıkıp ağırbaşlı bir kadına dönüşen bu yeni halini hayranlıkla seyrederek.

Edip Bey, bir yıl kendisinden hiç haberdar etmediği için Ürfi'ye sitem eder. Ürfi, Anadolu'da sergiler açtığını ve sürekli çalıştığını anlatır. O akşam birlikte yemek yerler.

Yemek sonrasında, okuması gereken şeyler olduğunu söyleyen Edip Bey, eşini ve Ürfi'yi kır gezisi yapmaları için gönderir. Mefkûre'nin rehberliğinde bir tepede otururlar. Ürfi bir ağaca yaslanır ve Mefkûre hıçkırıklara boğularak, başını Ürfi'nin omzuna bırakır. Sabaha kadar sessizce otururlar.

Edip Bey, işe gitmeden önce Ürfi'yle vedalaşır çünkü Ürfi o gün İzmir'e dönmekte ısrar etmiştir. Ürfi en yakın zamanda geleceğine söz verir. Edip Bey'i seyreden Ürfi; karısına tapan fakat onun tarafından hiç sevilmeyen bu namuslu erkeğe karşı gizli bir vicdan azabı duyar.

Mefkûre'nin olmadığı bir hayatın çekilmez ve yaşanmaz olduğuna artık iyice iman eder. Ne yazık ki yapacak bir şey yoktur.

Mefkûre ve Ürfi birlikte sessizce kahvaltı ederler. Mefkûre, kalması için ısrar etse de; Ürfi gitmekte karardır. Ağaçların arasında bir noktaya kadar birlikte yürürler. Mefkûre tekrar yalvarır, Ürfi onun saçlarını okşar, yüzünü ve gözlerini öper. Onun kollarından kendisini kurarak, gözyaşları içinde kaçar. Uzaklaşır.

Başını çevirdiğinde, mermer gibi hareketsiz duran bembeyaz bir hayal görür ve bu hayali hiç unutamaz.

İzmir'e döndüğünde kesin kararını verir. Onun olmadığı bir hayatta yaşamının anlamı yoktur. Çekmeceden rövelverini alır, kontrol eder. Hatıra defterinin, Mefkûre'ye verilmesini anlatan bir vasiyet yazmayı düşünür.

Gece olmuştur. Sinirleri gergindir ve titreyen yaralı eli işini geciktirmektedir. Tam bu sırada sokak kapısı çalınır. Postacı Mefkûre'nin telgrafını getirir. Mefkûre: "Dün Edip Bey bir trafik kazasında öldü. Yarın İzmir'e hareket ediyorum" (s.86) yazmıştır.

Bu haber onu hareketsiz bırakır, ağlamaya başlar.

Ürfi, Mefkûre'nin dizleri dibine oturur. Onun gözlerini yaşlı gördüğü için utanç içindedir. Mefkûre onu ayağa kaldırır ve Ürfi'nin sakın hayatına tekrar yük olacağı için üzüldüğünü ifade eder.

Ürfi ise kendisinin bütün saadetinin Mefkûre olduğunu ve artık birlikte daima mutlu yaşayacaklarını söyler. Mefkûre bu sözün manasını çözemez ve aralarında şöyle bir konuşma geçer:

- *"Sizi tamamiyle anlayamıyorum,*
- *Niçin?.. Seni sevdiğime inanmak istemiyor musun?..*
- *Beni sevdiğinize mi?..*
- *Evet!.. Hem de bütün kalbimle!..*
- *Hocam, bu mutlaka acı bir şakadır...*
- *Hayır yavrum... Geç erilmiş bir sır!.."* (s.87).

Mefkûre, bu sevgiyi geç anladığı için özür diler ve yaşadığı saadete inanamaz. Sonunda birbirlerine kavuşağabeylen iki âşığın dudakları yakınlaşırken; akşam ışıkları odayı pembeleştirmekte ve güneş son ışığıyla onlara mutluluklar göndermektedir.

SONBAHAR

Mütekait Miralay Mümtaz Şefik Bey'in yalısı, Beyhan için doğum günü partisinin yapılacağı o akşam yine gençlerin kahkahalarıyla çınlamaktadır. Miralay'ın oğlu Sacit, İstanbul'a inmiştir ve herkes onun gelişini beklemektedir.

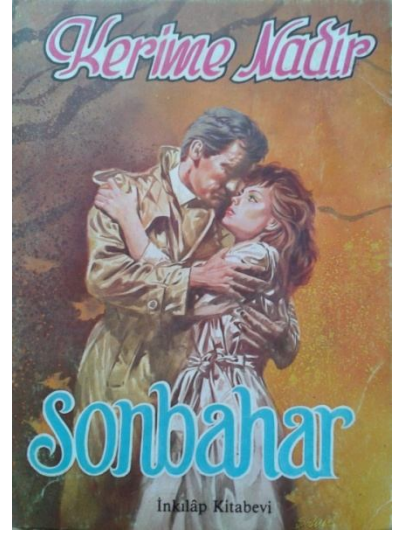
Siparişleri tedarik eden Sacit, İstanbul'da kuzeni Necdet ile karşılaştığını ve onu da partiye davet ettiğini söyler. Beyhan'ın nişanlısı Cemil, herkesi heyecanlandıran Necdet'in kim olduğunu merak eder.

Necdet, Sacit ve Beyhan'ın; Erzurum'da doktorluk yapan kuzenleridir. Uzun zamandır amcası Mümtaz Şefik Bey'i kısa mektuplarla hayatından haberdar eden Necdet'in yalıya gelecek olması herkeste bir sevinç yaratır.

Beyhan bu habere karşı kayıtsız kalmaya çalışır. Arkadaşı Nahide, hemen ona yaklaşır ve bu gelişin sıradan bir geliş olmadığını ima eder. Necdet'in varlığının onun saadetine engel olacağını söyler. Beyhan bu iddiayı, "Necdet elbet bir gün gelecekti. Eski günlerin vehimden ibaret olan dedikodularına yeniden başlanmasın! Necdet benim için bir akraba çocuğudur. Onun bundan başka bir sıfatla karşıma çıkmasına ne imkân ve ne de ihtimal var" diyerek geçirir.

Necdet'in on dört yaşında iken Beyhan'a yazdığı aşk mektupları arkadaşı Nahide ve kuzenleri tarafından okunmuş, alay konusu edilmiştir. Bu olay, çocukluklarını birlikte geçiren Sacit, Necdet, Beyhan ve onun okul arkadaşı Nahide arasındaki oyunlarda bir ikilik yaratır. Necdet iki yıl Beyhan'la konuşmaz. Nahide'ye göre, Necdet hâlâ Beyhan'ı sevmektedir ve o zamanlar Beyhan'dan bir ümit göremediği için aşkını bir daha dile getirmeye cesaret edememiştir.

Mümtaz Şefik Bey, Bostancı'nın en güzel yerinde bulunan yalısında kendi oğlu Sacit ve kızı Melike'nin yanı sıra; büyük baldızının oğlu Necdet'i ve yine yakın bir akrabasının kızı olan Beyhan'ı da büyütür. Kendi anne babalarını kaybeden Necdet ve Beyhan'ın bu ortak kaderi, onlara Mümtaz Şefik Bey'in vâsiliğini armağan eder.

Mektuplarla dalga geçilmesi hadisesinden sonra, Necdet’le k s kalmalarına bir anlam veremeyen ve onunla barışmak için fırsat yaratmaya  alışan Beyhan, her seferinde Nahide’nin bu barışmayı engelleyici bir tavrı ile karşılaşır. Fakat bunu arkadaşının kötü niyeti olarak değerlendirmeyip, her konuda onun fikirlerine danışmaya devam eder.

Cemil, Beyhan’ı Kızılay’ın düzenlediği bir baloda görüp beğenir ve ona evlenme teklifi eder. Beyhan ise her konuda olduğu gibi bu konuda da Nahide’nin olumlu fikirlerine güvenerek, bu teklifi kabul eder.

Akşam, Beyhan’ın doğumgünü partisi için hazırlıklar devam ederken Necdet  ıkagelir. Herkesle selamlaşır. Beyhan, Cemil’i Necdet’le tanıştırır. Necdet şaşkınlığını gizlemeye çalışarak hediye paketini uzatır. Necdet’in hediyesi; Beyhan’ın portresi ve çeşitli manzara ve  i ek resimlerinden oluşan bir karakalem alb md r. Beyhan, Necdet’in imzasını taşıyan bu hediyeyle çok beğenir ve onu takdir eder. Kendi odasında yalnızken bu hediyeyle görmek istese de Nahide odaya gelir ve bu hediyeinin bir aşk itirafı olduğunu ima eder.

Beyhan’ın piyanosuna, Cemil’in kemanla eşlik etmeye çalıştığı eğlencede; Cemil akort işleriyle iyice yorulur ve birkaç parça sonra kemanın teli kopar. Dinleyiciler, Necdet’in  almaya devam etmesinde ısrarcı olunca Necdet kemani alır ve Beyhan’la birlikte çok coşkun, adeta su gibi akıp giden bir müzik icra ederler. “Buna, iki ayrı aletle  alınan musiki değil, tek vücut ve tek ruh olmuş bir âhenk denirdi.”(s.16).

Necdet’in bütün bir akşamı dalgın ve keyifsiz bakışlarla sessiz geçirmesi herkesin dikkatini çeker ve plak  alınırken onun da dans etmesi için ısrar edilir. Necdet Nahide ile dans etmek istemez. Beyhan’ın dans teklifini kabul eder ve her ikisini de derinden etkileyen fiziki bir uyum içinde harika bir vals yaparlar.

Ertesi sabah Necdet kahvaltıya inmez ve Beyhan onun için bir tepsi hazırlayıp odasına çıkar. Necdet’in keyifsiz tavrı devam etmektedir. Bu h lin kendisine duyduğu aşkla bir ilgisi olup olmadığına dair merak içinde olan Beyhan onu konuşmaya zorlar fakat sonuç alamaz. Aynı gün Beyhan’ın piyano başına geçtiği vakitlerde Necdet, eskiden çaldığı alaturka parçayı  almasını ister. Beyhan hatırlamakta zorlanınca, onun zaten eskiye ait hiçbir şeyi hatırlamak istemediğini söyler ve şarkının güftesini hatırlatır: “Gün doğmayacak belli bu aşkın gecesinde..”

Beyhan, Necdet'in sevgisini açığa çıkaran en ufak bir sevgi belirtisi görmüş olsaydı, Cemil'le asla nişanlanmayacağını düşünerek şarkıyı çalar. Bu kısa fasıldan sonra Necdet'i konuşturmaya çalışan Beyhan yine istediği cevabı alamaz. Bütün tavırları ile bir âşık profili çizen Necdet'in neden bu konuda hiç konuşmadığını merak eder. Nikâh gününe kadar, Necdet'ten gelecek bir itirafla, Cemil'den ayrılmayı bekler.

Cemil ve Beyhan nikâhlanırlar. Yalıda, düğün hazırlıklarına başlanır.

Hazırlıkların devam ettiği günlerden birinde Necdet'in, sandalı kayıkhanelen çıkardığını gören Beyhan ona katılır. Balık tutma bahanesi gerçek değildir ve Necdet olağabeyldiğince açılır. Boğazda bir noktada kürek çekmeyi bırakır ve kendini suya atmak ister. Yaşamın anlamsızlığından bahseder. Beyhan ona engel olur ve bu hareketine neden olan duygularını açıklamasını ister.

Necdet, yıllarca Beyhan'ı ümitle beklediğini ve bir gün kendisinin olacağına dair inancını açıklar. Bu itirafı uzun süredir duymak isteyen Beyhan, Necdet'in niçin daha önce herhangi bir sevgi belirtisi göstermediğini sorar. Necdet ise, çocukluklarında mektuplarının ifşa edilmesi ve kendisiyle acımasızca alay edilmesi hadisesinden sonra Beyhan'a güvenemediğini ve asıl ondan bir sevgi işareti beklediğini anlatır.

Karşılıklı beklentiler içinde geçen bunca zamanın sonunda, Necdet Beyhan'ın gönlünde bir yere sahip olmak istediğini açıklar. Beyhan'ın cevabı olumlu ise, kendi odasındaki vazoda bulunan çiçekleri tazelemesini; olumsuz ise vazoyu boş bırakmasını ister. Beyhan düşünmek için zamana ihtiyacı olduğunu söyler, yalıya dönerler.

Bir akşam geç vakitlerde Necdet'in odasına giren Nahide, Beyhan'ın sevilmeye değer biri olmadığını; asıl sevilmesi gereken kişinin kendisi olduğunu ve Necdet'i yıllardan beri sevdiğini söyler. Nahide'nin çıplak kolları ve dağınık saçları ile kucaklamaya ve öpmeye çalışması Necdet'te bir iğrenme yaratır. Nefret dolu cümlelerle odadan kovulan Nahide, Necdet'ten intikam alacağına ve ona hayatı zehir edeceğine dair yemin eder. Çiçeklerin şifresi ile gelecek cevabı ümitle bekleyen Necdet, bir akşam vazodaki taze çiçekleri görünce çok mutlu olur. Çiçekleri koklar öper. Sevinçten ne yapacağını bilemez ve kendi kendine şöyle der: "Ne çocukluk!.. Şunlar, şu bir tutam şey koskoca erkeği avutuyor... insanlar ne kadar büyüseler, yine ruhlarının bir çocuk tarafı kalıyor muhakkak!.."(s.44).

Beyhan'ın sahilde düşüncelere daldığı bir gün Necdet de onun yanına gelir ve saadetlerinin akıl almaz hakikati hakkında konuşmaya başlarlar. Onları takip etmiş olan

Nahide ise, sahildeki ağaçların arkasına gizlenir. Çıkan seslerden ürkmeye başlayan âşıklar farklı yollardan yalıya dönerler.

Nahide intikam planını yapar ve Cemil'e yazdığı bir mektupla, Beyhan'ın onu aldattığını anlatır. Cemil ve Nahide, Necdet'i ortadan kaldırmak için birlikte hareket etmeye karar verirler.

Necdet'i çocukluğundan beri sevmiş olduğunu kendi kendine itiraf eden Beyhan, artık onsuz yaşamayacağından emindir. Bütün kalbiyle sevdiği bir adam varken, henüz sevmediği bir başkasıyla evlenmenin bir cinayet olacağını düşünür.

Yağmurlu bir akşam, kendi odasında sevgilisinin adını fısıldayan Necdet, hemen arkasında Beyhan'ı görünce çok şaşırır. Gündüz yaptığı el işini fıstık ağaçlarının altında unuttuğunu söyleyerek, Necdet'ten yardım ister. Birlikte bahçeye çıkarlar. İş sepetini aradıkları sırada Cemil'in odasında ışık açılır. Onları izleyen Nahide, Cemil'i de alarak gizlice bahçeye iner. Kameriyede saklanmayı uygun bulan âşıklar burada söyleşirler ve aynı muhit içinde birbirlerini severek fakat ayrı yaşamanın dayanılmaz acısından bahsederler.

Necdet, Beyhan'ın artık "Cemil'in malı" olduğunu ve bu koşullarda kavuşmalarının imkânsızlığını; sevgilerinden şimdi fedakârlık yapmaları gerektiğini fakat gelecekte mutlaka ıstıraplarının dineceğini anlatır.

Beyhan şu cevabı verir: "Sen beni bir çocuk gibi kandırmak istiyorsun... Söylediklerine kendin de inanmıyorsun Necdet... Ben o adamla yaşayamam.. Amcama hakikati itiraf edeceğim ve ayrılmamız için ne lâzımsa yapılmasını kendisine yalvaracağım." (s.56). Bu akılcı çözümü, "şeref ve haysiyet meselesi" gerekçesiyle reddeden ve karşılığında ömür boyu ıstırap çekmeyi göze alan Necdet; zamanın bütün acıları gönülden sileceğini ve Beyhan'ın muhakkak kendisini unutacağını söyler. Anadolu'ya gideceğini açıklar.

Kameriyede, her an birileri tarafından fark edilme korkusu ve yağmura eşlik eden şimşeklerle yapılan bu konuşma, âşıkların öpüşmesi ile tamamlanır.

Cemil ve Nahide, kameriyede oturan âşıkları görürler. Necdet yere oturup Beyhan'ın dizlerine başını koymuş ve ona sarılmıştır. Bu manzaranın intikam için yeterli olduğunun söyleyen Nahide, Cemil'i fevri bir hareket yapmaktan alıkoyar. Konuşulanları anlamaya çalışırlar.

Yağmurun ve gök gürültüsünün şiddetlenmesiyle Necdet, Beyhan'ı kucağına alır ve kameriyeden çıkarır. Cemil, onların nereye gittiklerini merak etse de; Nahide'nin çekiştirmesiyle yalıya döner.

Ertesi akşam Nahide'nin odasına giden Cemil; intikam almak yerine, Necdet'le konuşup onu Beyhan'dan uzak durması konusunda uyarmaya karar verdiğini açıklar.

Nahide bu fikri pek sönük bulup kendi intikam planını anlatır. Buna göre; iki yıl önceki kiracılarının oğlu, yalnız Nahide'nin şahit olduğu çok ciddi bir suç işlemiş ve kendisini ele vermemesi için Nahide ne isterse onu yapmayı kabul etmiştir. İşte bu adam, Necdet'in trenden geç indiği bir akşam onu تنها yolda sıkıştırarak ve yakındaki bir kuyuya atacaktır. Böylece kuyuda boğulmuş izlenimi yaratacakları bu cinayetten kimsenin şüphe etmeyecektir. Bu korkunç cinayet planı karşısında hayretini gizleyemeyen Cemil, Nahide'nin hangi sebeple ona bu kadar kin duyduğunu öğrenmek ister. Nahide bunun şahsi bir mesele olduğunu söyleyerek konuyu kapatır. Cinayetin bu şekilde işlenmesine karar verirler.

Buhranlı ve uykusuz geçirdiği bir gecenin sabahında, Beyhan bilinmez bir acının huzursuzluğuyla uyanır. Melike odasına gelir ve ablasını derinden üzen ve gizli gizli ağlatan şeyin ne olduğunu sorar. Beyhan konuyu geçiştirmeye çalışır ama Melike, ablasının Cemil Bey'le evlenmek istemediğini anladığını söyler. Necdet Ağabeyinin onu daha çok mutlu edeceğini ve birbirlerini sevdiklerini sözlerine ekler. Beyhan, kimsenin yanında bunları konuşmaması konusunda Melike'yi uyarır ve küçük kızın odadan çıkmasıyla “Necdet, sensiz yaşayamayacağım” diyerek ağlamaya başlar.

Sahildeki kayalıklarda oturan Beyhan, Cemil'i görünce şaşırır. Onun yerinde Necdet olmasını ister. Cemil onu sandal gezintisine çıkarır ve Beyhan'dan, kendisiyle mutlu olduğuna dair cümleler söylemesini ister. Beyhan, Cemil'in adeta başka bir adammış gibi davranmasını yadırgar. Bu sırada Nahide, kıyıda birtakım işaretler yaparak Cemil'in sararmasına sebep olur.

Cumartesi akşamı, تنها yolda Hasan'a işletilecek cinayete dair son ayrıntıları konuşan Cemil ve Nahide daima dost olacaklarına yemin ederek ayrılırlar. Bostancı tren istasyonunda inen Necdet, her zamanki yolunu takip eder. Yolun تنها kısmında bir gölge kendisine saldırır. Boğuşurlar...

Yalıda, Necdet'in gecikmesi konusunda herkes bir şeyler söylemektedir. Bu konuda en çok Beyhan endişelenir, ev halkının uyumak için odalarına çekilmesine

rağmen o salonda oturur. Çok geç vakitlerde Necdet gelir, vücudunda ve yüzünde yaraları vardır. Bir soyguncunun saldırısına uğradığını ve onu etkisiz hale getirdiğini anlatır. Beyhan onun yaralarını temizler, odasına çıkarır ve soyunmasına yardım eder. Bu sırada, yaşadığı fiziksel çekimin gerilimini örtmek ister gibi şunları söyler: “Biz iki kardeşiz değil mi Necdet!.. Bir kızın ağabeyini soymasında ve giydirmesinde bir mahzur yoktur değil mi?” Bu sözleri mahzun bir yüzle dinleyen Necdet ise şu cevabı verir: “Evet.. İki kardeşiz Beyhan!.. Başka ne olağabeyliriz?” (s.79). Yatağına uzanan Necdet, Beyhan’ın yanında kalmasını ister ve onu göğsüne bastırır. Beyhan, birbirlerinden uzak kalmak için Necdet’in verdiği nasihatleri hatırlatır. Uzak kalmak için verdikleri sözlere rağmen öpüşürler. Bir süre sonra Beyhan gitmek üzere ayağa kalkar.

Necdet, düğüne on beş gün kaldığını ve dedikoduya sebep olmamak için o tarihe kadar yalıda kalmaya devam edeceğini sonrasında ise kimsenin bilmediği bir yerde görevini yapacağını açıklar. En basit bir mektup için bile kimseye adresini vermeyeceğini ve bu yolla, Beyhan’ın kendisini unutup kocasını sevip, onunla mesut olabileceğini söyler.

İkisi de ağlar ve birbirlerini unutmanın imkânsızlığını tekrar.

Ertesi sabah Necdet kahvaltıya geç iner ve o gelene kadar Beyhan, önceki gece yaşanan saldırı hadisesini anlatır. Cemil ve Nahide bu durumdan hoşlanmazlar. Necdet geldiğinde kısa bir konuşma daha yapar.

Aynı gün, saldırıyı gerçekleştiren Hasan, Nahide’ye; görevini, son anda bir tutan bir gıcık yüzünden tamamlayamadığını ve yediği dayak sebebiyle yatmakta olduğunu anlatan bir mektup gönderir. Yarım kalan işin tamamlanması için Nahide’nin emirlerini beklediğini ifade eder.

Nahide mektubu Cemil’e verir ve o gün bahçede, bir salıncak kurulmasına yardım eden Cemil, mendilini alırken mektubu cebinden düşürür. Bunu gören Necdet, Cemil’e seslenmek ister ama bir rüzgâr mektubu onun ayaklarına getirir. Necdet mektubu okur ve hayrete düşer. Akşam Nahide’nin odasına gelen Necdet onun bu cinayet teşebbüsü ve ahlâksız kimliği hakkında konuşur. Zaten odada bulunan Cemil hemen saklanmıştır. Necdet, Nahide’ye; sırf kirli hislerine cevap vermediği için böyle bir teşebbüste bulunmasının onun alçak olan seviyesini daha da alçalttığını söyler. Bu sırada odada cemil’in varlığını fark eder ve asıl ahlâksızlığın ikisi tarafından yapıldığını

ifade eder. Cemil’e, Beyhan’ı tertemiz bir aşkla sevdiğini ve daima seveceğini; kaderine razı olup oradan çekip gideceğini açıklar. Cemil, bu vaadi kabul ederek her şeyi unutacağına söz verir.

Cinayet teşebbüsünü ispat eden mektubu Nahide’ye iade etmeyen Necdet onu, Nahide’nin yine bir gece yarısı yatak odasına gelip kollarına atılmak istemesi ihtimaline karşı saklayacağını açıklar. Odadan ayrılır. Bu hadise Cemil ve Nahide’nin dostluğunu ve birbirlerine duydukları güveni daha da pekiştirir.

Düğün günü, Necdet bütün davetlilerin dikkatini çekecek ve hatta onlara “Bu doktor bey, geline âşık galiba” dedirtecek kadar dalgın ve sarı bir yüzle gezinir. Yalıda eşyaların depolandığı balkonlu bir odaya çekilir ve tağabeyatın sonbaharda bulunması gibi kendi hayatında da sonbaharın yaşandığını düşünür. Sacit onu bulur ve herkesin meraklandığını söyleyerek düğüne dönmeye ikna eder.

Eğlence sırasında keman çalması için ısrar edilir ve piyanodaki Beyhan’a eşlik eder. Onun için bir işkence hâlini alan bu düğünde; Mümtaz Şefik Bey’in eski arkadaşı olan Beyrutlu Udî’nin “ geçti muhabbet demi ağla gönül yan gönül / ağla gönül yan gönül hasrete katlan gönül / dökme sakın gözyaşı kopmaya tufan gönül / ağla gönül yan gönül mihnete katlan gönül” şarkısını söylemesi Necdet’in acılarını iyice çoğaltır.

Beyhan’ın artık tamamen Cemil’in olacağını düşündükçe kıskançlık ve kederinden delirmek üzere olan Necdet, kendisini bahçeye atar. Artık daha fazla katlanamayacağını anlayıp; kimseye duyurmadan ayrılmaya karar verir. Yapılabeylecek dedikoduları umursamadan eşyalarını küçük bir bavula yerleştirir. Odasının kapısı ani bir hareketle açılır ve muhteşem beyaz elbisesi içindeki Beyhan görünür.

Necdet, Beyhan’ın bu hareketinin yol açacağı tehlikeleri hatırlatır ve onu eşinin yanına dönmesi için ikna etmeye çalışır. Cemil’in yanında durmaya bile tahammül edemediğini söyleyen Beyhan, Necdet’ten kendisini öldürmesini ya da birlikte mutlu olmak için bir yol bulmasını ister. Göz göre göre böyle bir acıyı kabullenmelerinin anlamsız olduğunu anlatır, niçin böyle bedbaht olmaya rıza gösterdiklerin sorar. Fakat Necdet’in gitmek üzere olduğunu anlar.

Necdet, geçmiş i kabullendikleri gibi, istikbali de kabullenmeleri; mukadderatlarına boyun eğmeleri gerektiğini tekrarlar. “Yarın gidecektim fakat yarını görmek istemedim. Bu temiz yüz, bu parlak gözler hayalimde bekâretiyle kalsın.

Beyhan.. bırak beni.. bırak da yalnız kendi ıstırabımı düşüneyim” (s.99) diyerek sözlerini sürdürür.

Birbirlerine sarılırlar ve Necdet sabahtan beri hâkim olmaya çalıştığı gözyaşlarını salıverir. Beyhan’ı “çılgın buselerle” öpmeye başlar. Dışarıdaki ayak seslerin Beyhan’ı arayan birine ait olduğunu düşünen Necdet onun hemen odasından ayrılması için vaatlerini sürdürür “Beyhan bir kere vaziyetimizi düşün.. bu işi bu gece bir rezaletle halletmektense, ileride meşru bir şekilde halletmemiz mümkün... seni temin ederim ki..” (s100) der. Beyhan’ın bu vaatlere inanmadığını ve hareket etmediğini görünce, bavulunu pencereden atar ve ardından kendisi de atlar. Bu ani olay karşısında şaşkına dönen Beyhan, onun arkasından bağırır. Pencereden bakakalır. Sevgilisi onu bırakıp gitmiştir. Bu acıya dayanamayan Beyhan, tutunduğu perde ile birlikte yere yığılır.

II. Bölüm:

Necdet’in Defteri

Bu bölüm, Anadolu’da bir kasabaya (V.. A), babasının kadim dostu Kaymakam Hamdi Bey’in vesilesiyle yeni hükûmet tağabeybi olarak atanan Necdet’in anılarını içerir.

Necdet’in tahsil hayatıyla yakından ilgilenen ve onun üzerinde emeği olan Kaymakam Hamdi Bey, yetişmiş bir evlada geç yaşta kavuşmanın sevinciyle Necdet’i karşılar. Kaymakam’ın on yedi yaşındaki kızı Mihriban, ağabeyi olarak tanıtılan Necdet’ten etkilenir. Necdet, buradaki hayatına çabuk ısınır ve tayyareci Enis aracılığıyla kulüp ortamındaki arkadaşlarla ve kasabanın çalışan kesimiyle tanışır. Tanıştığı herkes, kasabada güzelliği ile bilinen, dul bir Fransız kadından bahseder. Harp zengini bir adamın Fransa’da tanıyıp sevdiği ve beraberinde bu kasabaya getirdiği Elena’nın, bir zamanlar Müslüman olup Mualla adını aldığı da rivayetler arasındadır.

Kasaba gençlerinin kulüpte verdikleri bir baloda Elena ile tanışan Necdet; kimseye yüz vermeyen bu güzel kadını etkilemeyi başarır. Onunla dans eder. Midesinden rahatsız olduğunu söyleyen M. Elena Necdet’i evine davet eder. Bu davet haberi Elena’nın peşinden koşan diğer genç erkekler arasında kıskançlık yaratır.

Kasabada bir tepede bulunan ve halkın “Şato” diye adlandırdıkları evdeki ihtişam gerçekten Necdet’i de büyüler. Şen ve şuh tavırlarıyla Necdet’i karşılayan

Elena, halkın çıkardığı dedikodular konusunda doktoru aydınlatmak için kendi hayat hikâyesini özetler.

Paris’te bir lise öğrencisi iken, karşı apartmanlarında annesi ile oturan genç bir üniversiteliden bahseder. Yirmi beş yaşındaki, yakışıklı ve ağırbaşlı bu genç ile başlayan arkadaşlıklarının zamanla kuvvetli bir aşka dönüştüğünü ve Necdet’in o gence çok benzediğini anlatır. Bu hikâyeyi dinleyen Necdet “Size maziye iade edebilir miyim Elena?” diyerek ona yeni bir aşk teklif eder. Elena, onun serbest olup olmadığını sorar ve Necdet; serbest olduğunu ve artık yalnız kendisini düşüneceğini temin eder.

Görüşmelerine vesile olan mide rahatsızlığını muayene etmek istediğini söyleyen Necdet; Elena’dan, midesinin değil kalbinin hasta olduğunu ve onu tedavi etmeye söz veren Necdet’i tekrar beklendiği cevabını alır.

Necdet, şatodan ayrılırken; Beyhan’ı bu yeni gönül macerası ile unutacağına inanmaktadır.

--

Elena ile beş aydır süren ilişkisinde onun ruhunu kapladığını ve kendisini şuursuz bir adam haline getirdiğini anılarına kaydeden Necdet; bu aşkın kendisini ruhi bakımdan hiç tatmin etmediğini ve rüyalarında bile bunu bir ihanet gibi yaşadığını itiraf eder.

Kaymakamın ailesinin ve kasabadan kadınlı erkekli yirmi kişinin katıldığı yemekli kır gezintisinde, Mihriban’a udu ve Yüzbaşı İhsan’a kemanı getirilir. İki saat süren musikide, Necdet’in durgun tavrı dikkat çeker. Israrlar üzerine “Gün doğmayacak belli bu aşkın gecesinde” şarkısının çalınmasını rica eder. Mihriban, etkileyici biçimde eseri icra eder. Necdet için derin anlamları olan bu şarkı ona maziye hatırlatır ve hüznlenmesine sebep olur. Yalnız kalmak için gruptan ayrılır ve kasabaya hâkim bir tepeye çıkıp oturur. Buradaki duyguları hakkında şunları kaydeder (s.119):

“Hiçbir şey maziye musiki kadar geri getirmiyordu. Evet... İşte kabuklandığını sandığım gönül yaram, biraz evvel eski bir şarkının nağmeleriyle yeniden kanamıştı. Yarabbi! Bu anda ne kadar bedbahtım!”

Gruptaki herkesin ava çıkması üzerine yalnız kalan Mihriban, dolaşırken Necdet’e rastlar. Yanına yaklaşır. İnsanların daima hasretini çektiği şeyler olduğunu ima ederek onun hüznünün asıl sebebinin öğrenmek ister. Necdet bu konuyu genel

cevaplarla geçiştirir. Halıların serildiği yere kadar birlikte yrrlr. Gruptan kimse henüz gelmemiştir ve Necdet kemana karşı dayanılmaz bir iştiyak duyar. Sevd­içi parçaları kendinden geçerek almaya başlar. Grubun alkışları ile kendisine gelir ve icrası hakkındaki takdir ve teşekkürleri kabul eder. Mihriban, sessizce Necdet'in yanına yaklaşır ve ona minnettar olduğunu söyler.

Gezintiden sonra bir gün kaymakamın evine gittiğinde kapıyı Mihriban açar ve evde yalnız kendisinin bulunduğunu; isterse şiirlerini Doktor Bey'e okutmaktan zevk duyacağını söyler. İkiisi birlikte Mihriban'ın odasına çıkarlar ve Mihriban, seçtiği bazı şiirlerini okur. Heyecanlı tavrı, hareketleri ve şiirlerindeki duygularından yola çıkan Necdet, bu geçen kızın kendisine aşık olduğunu üzülerek anlar. Onun aşkı için hiçbir şekilde mit vaad edemeyeceğini düşünür. Çünkü kendisi için yalnızca küçük bir kardeştir. Nitekim bir süre sonra ayrılmak için Mihriban'la tokalaşınca geçen kız fenalaşır ve Necdet bir doktor sıfatıyla ona gerekli müdahaleyi yapar. Evden ayrılır.

İlerleyen günlerde Mihriban, Necdet'i ziyaret eder ve birlikte kır gezisine çıkarlar. Havadan sudan konuştukları bu yürüyüş sırasında Madam Elena bir atın üstünde avcı kıyafetiyle çıkagelir. Mihriban'la doktorun birbirlerine çok yakışmış olduklarını alaycı ve kıskanç bir tavrıla ima ederek oradan ayrılır. Bu durum için Mihriban'dan özür dileyen Necdet; bekâr bir erkeğin kimseye hesap vermek zorunda olmadığı cevabını alır. Fakat Mihriban açıkça zlr. Konuyu unuttuğunu göstermek için bir kelebeği kovalamaya başlar. Irmak kıyısında yürürken ayağı kayar ve ırmağa düşer. Yzerek kıyıya çıkar. Kendince bu durumla alay eder ve bu çocuksu tavrından dolayı özür diler. Affedildiğini, gözlerinden pererek kanıtlamasını ister. Necdet, Mihriban'ın sağlığı için endişelense de darılmadığını söyler ve onu gözlerinden öper. Akşam Elena'yı ziyarete giden Necdet, Mihriban'la arasında hiçbir şey olmadığını açıklar. Terk edilmekten korktuğu o günün gelip çattığını anlayan Elena, yatağına kapanarak ağlamaya başlar ve Necdet'in gitmesini ister. Necdet onu teselli etmek için eğilir. Elena'nın bakışlarından etkilenen Necdet; günlerin getirdiği ağırlığın birden üzerinden kalktığını hisseder ve Elena'yı öpmeye başlar, birlikte olurlar.

Bu hadiseden on beş gün sonraki notlarında Necdet; her şeyden nefret ettiğini, pişman olduğunu ve kendinden iğrendiğini yazar. Irmağa düştükten sonra şiddetli bir grip geçiren Mihriban'ın durumu Necdet'i derinden etkiler ve onun maddi manevi sıhhatinin sorumluluğunu üzerine alır. Mihriban'a onu sevdiğini söyler ve evlilik teklif eder, nişanlanırlar. Elena ile bütün ilişkisini keser.

Saadetinin sarhoşluğu içinde yaşayan Mihriban'ın sağlık durumu günden güne bozulur ve hastalığı vereme dönüşür. Necdet'in verdiği uyku ilaçlarını; geceleri de Necdet'i düşünmeye devam etmek, kısa ömründe her anı sevgisini düşünerek geçirmek amacıyla kullanmaz.

Mihriban, anne babasının ve nişanlısı Necdet'in başucunda beklediği bir günün akşamında vefat eder. Son isteği Necdet tarafından unutulmamak olur. Vefatının ardından, Necdet, kapanmış hasta gözleri öper ve "Seni seviyorum küçük..." diyerek ona veda eder.

Sonbahar'ı artık, her çiçeğin ve her emelin solduğu mevsim olarak kabul eden Necdet; Mihriban'ın mezarı başında ağlar. Anılarını yazmaya iki yıl sonra devam eden Necdet; Mihriban'ın vefatından sonra tam bir münzevi hayatı yaşadığını ve kimselerle görüşmeyip, düşünmek için tenhaları seçtiğini anlatır. İlk zamanlarda İstanbul'a mektup göndermeyen Necdet daha sonra; amcasının, kendi üzerindeki hakkını düşünerek İstanbul'a kısa mektuplar yazar.

Müfettiş Şakir Bey'in sütkardeşinin, eşi ile İstanbul'dan kasabaya gelmesi ve onlar şerefine Şakir'in bir balo tertip etmesi Necdet'i münzevi hayatından ayıran kritik bir olayın yaşanmasına sebep olur.

İstemediği halde yılbaşı balosuna giden Necdet, burada bir genç kızla dans ederken uzak masalarda tanıdık bir çift yeşil gözle karşılaşır. Beyhan'ı gördüğüne inanamayan Necdet onun güzelliğinden büyülenir. Dans ettiği genç kızı masasına bıraktıktan sonra, üç yıldır görmediği bu güzellik karşısında sıkışan kalbini dinlendirmek için antreye çıkar. Orada bir süre kalır. Şakir onu arayıp bulur ve darmadağın hâline şaşıarak, sütkardeşinin eşinin bayıldığını söyler.

Necdet bir doktor sıfatıyla, heyecanını belli etmemeye çalışarak Beyhan'a müdahale eder ve onun ayılmasını sağlar. Cemil, Necdet'i tanır fakat resmi bir tavırla ona teşekkür eder. Beyhan'ın istirahatı için salondan ayrılırlar.

Necdet zihnini toparlamak için bir saat dolaşır ve hastaneye gider. Kendisine Beyhan'dan bir mektup vardır. Şakir beylerin yanındaki evde oturan Terzi Sadiye'nin çok eski ve güvenilir bir arkadaşı olduğunu ifade eden Beyhan, Necdet'i bu arkadaşının evine davet eder. Cemil, poker partisi için kulübe döndüğünden görüşmelerinde hiçbir tehlike bulunmadığını sözlerine ekler. Terzi Sadiye'nin evine giden Necdet burada Beyhan'la hasret giderir ve ikisinin de geçmişleri hakkında konuşurlar. Beyhan,

Necdet'in görev yaptığı kasabayı öğrendikten sonra, Cemil'in sütkardeşinin burada olmasını fırsat bilerek buraya bir seyahat düzenler. Planladığı bu seyahatte Necdet'i tekrar gördüğü için çok mutludur ve geçen yıllar içinde kocasını hiç sevmeyip yalnızca ona alıştığını anlatır.

Necdet'in bu kasabadaki hayatının bütün detaylarını çok eski ve güvenilir bir dostu olan Sadiye aracılığıyla öğrendiğini açıklar. Birbirlerini unutmak için harcadıkları çabanın yalnızca aşklarını kuvvetlendirdiğini anlarlar. Bulundukları evin emniyeti ve yıllar sonra buluşmanın mutluluğu ile o geceyi birlikte geçirirler. Sabah, birbirlerini daima seveceklerine dair yeminler ederek güçlkle ayrılırlar.

Necdet bir grip geçirir. Şakir'in misafirlerinin ise o akşam gidecek olması haberi herkesi şaşırtır. Necdet, Beyhan'sız yaşayamayacağını artık iyice anlar.

Şubat ayında baharı andıran bir gün kır gezisine çıkar ve anı defterinin sayfaları arasında gezinirken, Beyhan'ın aşk itirafı olan buketten kalan kuru çiçekleri görür. Onları büyük bir özlem ve sevgiyle öpüp koklar. Bu sırada Elena gelir. Bir gün zaten terk edileceğini bildiğini, ilişkiye yeniden başlamak istemediğini ve Fransa'ya döneceğini açıklar. Merak ettiği bir şeyin aydınlatılmasını ister. Acısı her hâlden belli olan Necdet'in ölen nişanlısına ya da kendisine üzülmeyi başka bir sebeple bu hâle geldiğini söyler. Bu konuda kimsenin bilmediği bir şeyi açıklayacağını; Necdet'in asıl aşkının terzi Sadiye olduğunu ve ikisinin bu aşkı üç yıl başarıyla gizli tuttuklarını söyler. Yılbaşı gecesi her şeyin açığa çıktığını söylediği an Necdet kendini kaybeder ve Elena'yı tokatlamaya başlar.

Yüzü gözü kanlar içinde kalan Elena yere yığılır. Necdet araba yoluna çıkar ve bir arabacıdan, Elena'yı hastaneye getirmesini ister.

III. Bölüm

Sakin bir yaz akşamı, Melike Bostancı'daki yalıda oturan Beyhan'ı ziyaret eder. Bu sürpriz ziyaret ikisini de çok mutlu eder ve hemen dertleşmeye başlarlar. Melike, peş peşe gelen felaketlerin arkasındaki asıl hikâyeyi öğrenmek ister. Huzurlu gibi görünen altı yıllık evliliği bitiren sebebi merak eder.

Beyhan, Cemil'le (V..A) Kasabasına yaptıkları ziyarette Necdet'i gördükten sonra; Cemil'le yaşamaya artık tahammül edemediğini ve bunun üzerine Cemil'in kendisini aldattığını anlatır. Son olarak Nahide'yle yaşamaya başlayan Cemil, iki ay önce Beyhan'dan boşanır boşanmaz Nahide'yle evlenmiştir.

Necdet ise, Sadiye'nin verdiği haberlere göre dimağı bir hastalıktan muzdariptir ve giderek iyileşmektedir. Onların bu sohbetleri sırasında kapı çalınır ve (H..) Hastanesinin baştağabeybinin eşi içeri girer. Beyhan'ın akrabası Necdet'in, bir tayyare kazasında yaralandığını ve hastanede tedaviye alındığını haber verir.

İstanbul'a hareket eden tayyare Kartal civarında arızalanır ve yere çakılır. İki genç paraşütle atlarlar fakat tayyarecinin paraşütü açılmaz ve vefat eder. Necdet ise başından yaralanır. Bir süre gözlerinin açılmamasına karar verilir. Ertesi gün, Necdet'i ziyaret etmeye giden Beyhan, baştağabeybin isteği üzerine hastayı heyecanlandırmamak için bir hafta ses çıkarmadan bekler. Sonra Beyhan'ın varlığı açıklanır fakat Necdet bir daha onu göremeyeceği için zlr. Beyhan'ın artık serbest olmasını büyük bir sevinçle karşılar. Doktorlar gözlerinin aılacağına dair söz verirler ve onların dediği gibi olur.

Necdet'in gözleri açılır, doktorlar odadan çıkar ve Beyhan sevgilisine sarılır. Böyle bir güne ancak cennette kavuşmayı mit ettiğini söyleyerek sevinç gözyaşları döker. Artık sadece birbirlerine ait olduklarını dile getirirler.

-İki Sene Sonra-

Bostancı'daki yalının kameriyesinde kahvaltı sofrasını hazırlayan Beyhan, kocasının bir demet krizantemle geldiğini görüp sevinir.

İki yıl önce, mazinin kırılmış ve solmuş emellerini tazelediklerini ve bunun yldnmlerini taze çiçeklerle kutlamak gerektiğini söyleyen Necdet; hayatının bütün dönüm noktalarının sonbahara tesadüf ettiğini söyler.

Beyhan, mazinin acı hatıralarını tamamen ruhundan çıkarması gerektiğini; tatlı hatıraların ise kendi ruhunda yaşamaya devam ettiğini söyler. Biraz ileride arabası içinde uyuyan minik oğullarını göstererek artık hayatlarının bu taze baharın ışığıyla aydınlanacağını ifade eder.

Necdet, Beyhan'a; acı hatıraların idrak etmekte olduğu saadetin değerini yükselttiğini ve kendisiyle yavrusunu her gün biraz daha fazla sevmesini sağladığını söyleyerek her ikisini de bağrına basar. Onları per. Yaşadığı saadeti gözlerinden szlen yaşlara ek olarak şu cümleyle ifade eder:

"Oh!.. Ne kadar bahtiyarım!.. Meğer saadetsiz hayat bir cehennemden ibaretmiş!.." (s160).

İstanbul, 1943

SOLAN ÜMİT

Bir yaz günü, Sitare kayıkla İstinye'ye geçer. Sıcak havaya rağmen, büyük bir heyecan ve çeviklikle, kıyıdan epey yukarıda bulunan mavi köşkün yolunu tutar.

Psikoloji Profesörü Ferruh Bey'in bir hayranı olan Sitare; liseye yeni başlamış, on altı yaşında bir genç kızdır. Profesöre yazdığı mektup sonrası onu ilk kez görecek olmanın heyecanı ile köşkten içeri girer.

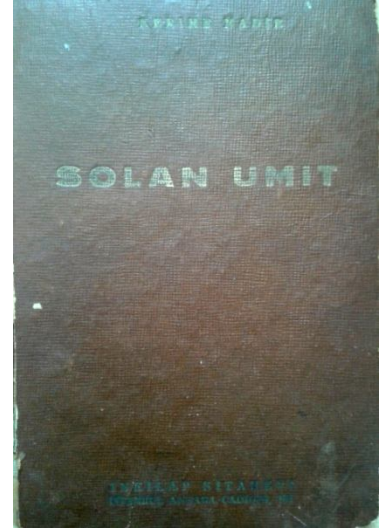
Kırk beş yaşlarında, kumral ve orta boylu bir adam olan Profesör, Sitare'nin tahmininden daha gençtir.

Sitare bu şaşkınlığını dile getirir. Profesör de şaşkıncıdır çünkü o da Sitare'nin yirmi beş yaşlarında olduğunu tahmin etmiştir. Hayran bakışlarla profesörü izleyen Sitare, onu ilk kez üç yıl önce radyoda dinlediğini ifade ederek: "Ben sizin eserinizim profesörüm... Kafamdaki küçük servetin sahibi sizsiniz! Bana her güzel fikri, her kıymetli hissi siz verdiniz!.." (s.8) der. Profesör bu sözlerden gurur duyar ve onun sık sık köşke gelmesini ister. Köşke gelen öğrencileri ve kızı Belma ile dost olabileceğini söyler.

Birbirlerinin aileleri hakkında kısa bir sohbet başlar. Profesörün büyük oğlu Salim, Fransa'daki tağabeyi ilimler tahsilinden bir yıl sonra mezun olacaktır. Selim lisede okumaktadır, profesör onu haylaz biri olarak tanıtır. Ve kızı Belma, Sitare'yle akran sayılabeyecek yaştadır, ortaokula devam etmektedir. Terasa çıkıp etrafı seyreder ve çay içerler. Sitare kendi ailesinden bahseder. Ağabeyi Cevat tayyare üsteğmenidir, ablası Cevvale ise Hukuk Fakültesi'nde okumaktadır.

Profesör çocuk sayılabeyecek bu genç kızın kendisine kuvvetli bağlarla bağlandığının farkındadır. Takdir, saygı, şükran ya da duygusal bir bağ vardır. Profesör bu bağın şeklini çözemez, solmaya başlayan hayatında Sitare'nin bir güneş gibi doğduğunu düşünür. Düşündüğü ihtimallerden utanarak sohbete döner.

Sitare'nin anne babasının çok şanslı insanlar olduklarını vurgulayan Profesör bir gün onları tebrik etmek için ziyarete geleceğini söyler. Sitare çok sevinir. Tekrar görüşmeyi dileyerek köşkten ayrılır.

Sevinçli haberi ailesiyle paylaşır fakat onlar, herkes tarafından “münzevi” bir adam olarak tanınan profesörün kendilerini ziyaret edeceği haberine inanmazlar. Kısa bir süre sonra Sitare, tekrar mavi köşke gider. Selim, Sitare’nin içeri girmesini engellemek için bahaneler uydurur, onunla ilgilenmeye çalışır. Sonunda, Fetanet Hanım sayesinde Selim’den kurtulur.

Profesör ders vermekte olduğu için ses çıkarmadan bir köşede bekler. Ders bitince biraz konuşurlar. Sitare, onun yanında geçirdiği her dakikanın vazgeçilmez ve paha biçilmez olduğunu düşünmektedir. Profesör, iade-i ziyaret yapacağına söz verir.

Sitare’nin ailesi bu habere hâlâ inanmamaktadır. Fakat bir yaz akşamı Profesör eşi Fetanet Hanım ve kızı Belma ile Sitareler’e gelir. İki aile çok iyi dost olurlar. Sitare, Profesör tarafından beğenilmenin ve ailesinin yanında onurlandırılmanın tadını çıkarır.

Mavi köşke yaptığı ziyaretlerde bir yıl boyunca Sitare’nin ve profesörün samimiyeti artar, aralarında özel bir dostluk gelişir. Sınavları yüzünden ziyaretlere ara vermek zorunda kalan Sitare, bir gün Profesörü, kütüphanesini düzenlerken bulur. Hemen ona yardım etmeye başlar. Salim tahsilini bitirmiş ve yakında Paris’ten dönecektir. Profesör bu yüzden çok heyecanlı olduğunu ve hiçbir şey düşünemediği için kütüphaneyi düzenlemeye giriştiğini anlatır.

Sitare, profesörün oğlunu çok sevdiğini ve ona çok düşkün olduğunu fark eder. Profesörü kimseyle paylaşmak istemediği için kıskançlık duyar ve gözleri yaşarır. Onun ağladığını fark eden profesör hemen Sitare’ye sarılır. Sitare, bu bedenin sıcaklığı içinde neredeyse kendinden geçer. Profesörün kendisi dışında herkesi sevdiğini, ağlamasına sebep olarak gösterir. Profesör onu çok sevdiğini ifade eder. Sitare’yi dudaklarından öper. “Seni hayatta hiç kimseyi sevmediğim şekilde seviyorum. Buna inan Sitarem!” (s.18) der ve tekrar öpüşürler. Profesör için bu öpüşme anlamlıdır çünkü onun bazı fikirlerini değiştirmiştir. “Bir erkeğin bir genç kızı hiçbir ihtiras ve cismani zevk duymadan, tıpkı bir gül koklar gibi koklayağabeyeceğine inanmazdım. Seni öperken bu düşüncemde yanılmış olduğumu bin defa tekrarlıyorum. Emin ol yavrum, terutaze varlığın ruhumu öyle eşsiz çiçeklerle, öyle renkli bir baharla dolduruyor ki!..” (s.18) der. Terasta çay içmektedirler, Belma ağabeyi Salim’in gelişi şerefine verilecek “*garden parti*”yi hatırlatır. Partiye Sitare de davet edilir. Profesörün sorusu üzerine mavi tuvaletini giyeceğini söyler. Profesör onu mavi elbisesiyle hayal eder, “bir meleğe refakat” edeceğini söyler.

Salim'in şerefine düzenlenen "*garden parti*" Sitare'nin unutamayacağı günlerden biri olur. Hemen herkesle dans eder. Dinlenmek için masaya döndüğü bir sırada Profesörün, kendisine ve Salim'e müşfik nazarlarla baktığını fark eder. Bu bakıştaki niyeti sezen Sitare, profesörü ve yakışıklı oğlunu kıyaslar. Salim'in ağır basan gençliği ve yakışıklılığı yine de Profesörün ilmini, hayat tecrübesini ve olgunluğunu geçemez. Sitare'nin düşüncelerini anlayan profesör onun elini sıkıca tutar. Sitare için gecenin en güzel hadisesi bu olur.

Sitare okuldan döndüğü bir gün vapurda Salim'le karşılaşır. Salim, ailesinin onu ne kadar çok sevdiğinden bahseder. Sitare'nin ailesine katılmak istediğini de söyler. Sitare bunun bir evlilik teklifi olduğunu zanneder fakat gerçek hemen anlaşılır: Salim ve Sitare'nin ablası Cevvale evlenmeye karar vermiştir. Sitare, artık profesöre akrabalık bağıyla daha da yakın olağabeyeceği için çok sevinir.

Cevvale ve Salim iki ay sonra evlenir Bebek'e yerleşirler. Sitare o günden sonra adeta mavi köşkün kızı olur.

Üç sene geçer, Sitare'nin okulu bitmiştir ve ailesi artık onun evlenmesini istemektedir. Sitare ise, tüm hayatını, zihnini ve kalbini profesör ile doldurmuştur. Fırsat buldukça birbirlerinin kollarında geçirdikleri saatler ve Sitare'nin tatmaktan zevk duyduğu buseler onun için gizli bir derde dönüşür. Günden güne sararır.

Bugünlerde ağabeyi Cevat bir uçak kazası geçirir, yaralandığı için bakımını evde Sitare yapmak zorunda kalır. Uzun bir süre mavi köşke gidemez, acılarına bir de bu eklenir. Hasta ziyaretine gelenleri ağırlamak ve ağabeyinin bakımıyla ilgilenmek onun tüm zamanını doldurur. Cevat'ın arkadaşı Yüzbaşı Turgut eve en sık gelen kişilerden biridir ve izinli olduğu için, Cevat'ın bakımı konusunda Sitare'ye yardım etmeye başlar. Genç adam Sitare'den hoşlanmaktadır. Bir gün pansumana yardım ederken Sitare'nin eline sarılır ve ona evlenme teklifi eder. Sitare ise ağabeyinin hastalığını sebep göstererek, bu konuda konuşmak istemediğini söyler. Turgut, Cevat'ın iyileşmesinden sonra bu konuyu tekrar açacağını ve olumlu cevabı ümitle beklediğini ekler. Turgut'un evlenme teklifi aile içinde duyulur ve herkes bu hayırlı işi destekler. Sitare evlenmeyeceğini açıklar. Ablası Cevvale de onu bu evliliğe ikna etmek için çabalar.

Sitare baskılara ve profesörden başka bir erkekle evlenip ondan uzaklaşmak fikrinin yarattığı üzüntüye daha fazla dayanamaz, iyice zayıf düşer. Babası onu muayene ettirir. "Çağı icabı genç kızların ekserisinde görülen ruhi bir buhran" (s.27)

geçirmektedir. Doktorlar, Sitare'nin evlendirilmesini tavsiye ederler. İstiraplarına Ferruh beyin çare bulması için mavi köşke gider. Profesör evde yalnızdır ve hasta olduğu için şezlongda yatmaktadır. Sitare onun göğsüne kapanıp ağlar. Aldığı evlilik teklifini ve duygularını açıklar. Ferruh beyden, kendisini ya öldürmesini ya da kurtarmasını ister. Ferruh Bey, Sitare evlense bile yine görüşeceklerini söyler.

Sitare sadece susar ve Ferruh Bey şu açıklamayı yapar:

“Dostluğumuzun mahiyetini herhalde bugüne kadar tam olarak tahlil etmemişsindir. Karşıma ilk çıktığın gün, seni bana koşturan şeyin ne olduğunu anlamış, bundan derin bir haz duymuştum. Bazı ruhlar yaratılışta birbirinin eşidir. Onlar ayrı muhitlerde, hatta uzak iklimlerde de bulunsalar, bir gün buluşur, birleşir, yekpare olurlar... Bu ender bir hadise fakat hakikattir... Ancak bu ruh birliği, ayrı cinsler arasında anormal bir muaşerete yol açacağıyla, bu yolun tehlikelerini hesaplayarak bidayette ihtiyatlı davranmak gerekir... İhtiyatsız hareketimizin faili, müttehim, mürtekibi tamamen benim yavrum... Eğer makul ve tedbirli olağabeylseydin, bu azapların hiçbirisi vücut bulmayacaktı... Bu noktada esefle işaret etmek isterim ki, biz erkekler nefsimiz için her şeyi, hatta bazen mukaddesatımızı feda eder geçeriz... Seni bir gül gibi koklarken, bu koklanışlardan alağabeyleceğin zehirin miktarını pek âlâ tahmin etmiştim... Fakat hazzımdan feragate, seni zehirlemekte devamı tercih ettim... bundan dolayı beni affet Sitarem!..” (s.31).

Ferruh Bey, yaşananları unutmasını ve Turgut'la evlenmesini ister. Birbirlerine sarılırlar. Zaten bir soğuk algınlığı geçirmekte olan Ferruh Bey'in ateşi yükselir, Sitare ise Ferruh Bey'in bedeninden yayılan sıcaklığın ve bu sarılmanın etkisiyle kendinden geçer. Birlikte uyurlar. Karanlık çöktüğünde uyanırlar ve yeni alınan kararın uygulanması için Ferruh Bey: “Sitarem... Benim sevgili yavrum... Azıcık iradeni kullan!.. Hayatta her şey geçer... Metîn olmaya gayret et! Benim gibi bir ihtiyar, dört yanından bağlı adam için çektiğin ıstırap değer mi? Bir egoist, bir kalpsiz olduğumu bil de varlığımdan tiksini!.. Senden dilediğim, istediğim budur Sitare!” (s.33) der. Sitare cevap vermek yerine, eğilir ve Ferruh Bey'i dudaklarından öperek vedalaşır.

Sitare eve döndüğünde Turgut'la evlenmek istediğini ailesine bildirir ve bu haber başta Turgut olmak üzere herkesi sevince boğar. Nişan, Sitareler'in Tarabya'daki evinde kalabalık bir aile çevresiyle yapılır. Ferruh Bey genç çifti, elleri titreyerek nişanlar. Onların mutluluklarına dair birkaç güzel temennide bulunur. Kısa bir konuşma

yapar. Ferruh Bey'in soğukkanlı duruşu Sitare'yi çileden çıkarır, hiç sevilmediğini düşünür.

Düğün hazırlıklarının yapıldığı günlerden birinde Ferruh Bey, Sitare'nin ziyaretine gelir. Bahçede baş başa oturur ve konuşurlar. Ferruh Bey ona yeni hayatında mutluluklar diler, makul davranması gerektiğini hatırlatır.

Turgut ve Sitare, düğünden sonra İzmir'e yerleşirler. Turgut'un ablası İffet Hanım onları sık sık kendi bağ evine davet eder. Sitare'nin İzmir'deki hayatı kendi evleri ve bağ evi arasında geçer. Sitare hep mutsuzdur. Kocasını onu mutlu etmek ve her istediğini yerine getirmek için büyük gayretler sarf etmektedir. Daima Ferruh Bey'i düşünen Sitare, evlenmeden önce geçirdiği buhranların izi olduğunu ve çok yakında tamamen iyileşeceğini söyler.

Bağ evinde oldukları bir akşam, Turgut'un siyasete meraklı eniştesi son olayları öğrenmek için radyo kanallarını gezmeye başlar. Sitare, Ferruh Bey'in sesini duyunca o kanalın dinlenmesini rica eder. Ferruh Bey'in sesi, Sitare'yi büsbütün mahveder ve ağlamaya başlar. Durumunun yadırganmaması için, İstanbul'dan duyduğu bir dost sesinin ona gurbet acısı yaşattığını söyler.

Sitare'nin dalgınlığı, mutsuzluğu ve ufak çaplı buhranlarına bağlı olarak yarattığı huzursuzluklar artınca, kocasını İstanbul'a göndermek ister. İstanbul'a giderse bir daha kocasına dönmeyeceğini bile Sitare, başlarda bu teklife direnir. Ancak bir gece rüyasında Ferruh Bey'i görür. Ferruh Bey bir ağacın altında onu öper. Heyecandan terlemiş vaziyette uyanan Sitare, profesörün öpüşlerini çok özlediğini anlar ve bu özleme dayanamayacağı için; rüyasında annesinin hasta gördüğünü ve bir an önce İstanbul'a gitmek istediğini söyler.

İstanbul'a gelince ilk olarak İstinye'ye giden Sitare'yi Selim karşılar. Her zamanki kibirli ve müstehzi tavırlarıyla onu rahatsız eder. Kardeşi Belma'nın yakın zamanda Sitare'nin ağabeyi Cevat'la evleneceği yalanını uydurur. İki aile arasındaki bu evliliklerde, kendisinin de pekâlâ Sitare'yle evlenmiş olabileceğini söyler. Sitare ona kızar ve sonunda Selim, doğruyu söyler. Belma ile Cevat arasında böyle bir evlilik söz konusu değildir. Babası ise Mısır'da bulunmaktadır. Sitare bu yeni haberin de yalan olduğunu düşünür, fakat gerçektir ve profesörün ne zaman geleceği belli değildir.

Harap bir halde akşam vakti eve döner. Annesi kızını görünce şaşırır, kocasıyla arasının bozuk olduğundan şüphelenir. Onu sorguya çekmeye başlar. Sitare'nin iyice

zayıf düşen bedeni yorgundur ve uyumak istediğini söyler. Bir köşeye kıvrılır ve yirmi gün sonra uyanır. Ağır bir menenjit geçirmiştir. Kulaklarında etkisi kalır, zamanla düzelecek bir duyma kaybı yaşar. Bu durumda onu en çok üzen şey, Ferruh Bey'in sesini radyodan duyamayacak olmasıdır.

Yirmi gün boyunca karısının uyanmasını bekleyen Turgut çok sevinir. Günler geçtikçe Sitare'nin duyması da iyiye gider. Bir gün profesörün mektubu gelir. Sitare'nin hastalığı duymuş ve onu teselli edemediği için çok üzölmüştür. Özlediği kadar özlendiğini ümit etmektedir. Mektubun sonunda yer alan bu ifade Sitare'nin içine tekrar bir ümit ışığı bırakır.

Sitare İzmir'e döner. Bir süre İffet Hanım'ın bağında kalır. Burada en yakın arkadaşı, İffet Hanım'ın komşusu Melahat'tır. Sitare onun iyi bir insan olduğunu düşünmektedir. Melahat kendi aşk acısını Sitare'yle paylaşınca, Sitare onun samimiyetine güvenebileceğini anlar.

Sitare, Makbule ve onun küçük oğlu Yavuz'u kendi evlerine davet eder. Yılbaşı gecesi için hazırlıklar yapılır. Turgut'un iki arkadaşı da aileleriyle gelir. Yılbaşı gecesi herkes çok eğlenir. Sitare ve Turgut'un biletine on bin liralık ikramiye çıkınca, herkesin coşkusu artar.

O gece Sitare'nin en mutlu günlerinden biri olur. Yatak odalarına gittikleri zaman Turgut: "Bilir misin Sitarem? Bana piyango, seninle evlendiğim gün çıkmıştı" diyerek, Sitare'nin sevincini katlar. Yavuz'un varlığı Sitare'de yeni sevinçler yaratır. Kocasına daha çok bağlanır ve evlilikte çocuğun önemini anlamaya başlar.

Turgut'un nöbette olduğu bir akşam evde Melahat, oğlu Yavuz ve Sitare vardır. Kapı çalınır ve Melahat bakar. Ferruh Bey gelmiştir. Sitare buna inanamaz. Melahat, oğlunu uyutacağını söyleyerek odasına çekilir.

Ferruh Bey Mısır'dan İstanbul'a dönüşünde İzmir'e uğramak istemiştir. Yılbaşı için hazırlanan çam ağacının altındaki koltukta el ele otururlar. Sitare unutulduğu için sitem eder. Ferruh Bey hep hatırladığını ve çok özlediğini açıklar. Bir süre sonra Ferruh Bey Sitare'yi öpmeye başlar. Çok özlediği bu öpüşlerle kendinden geçen Sitare, her şeyin tıpkı rüyasındaki gibi olduğunu yıldızlar yerine çam ağacının altında bulunduklarını düşünür. Hemen sonra gözleri duvardaki asker kaputuna takılır. Turgut'u hatırlar ve öpüşmeyi bırakır.

Sitare “bir kadının kalbiyle vücudunu iki ayrı erkek arasında paylaşmasının” (s.82) güçlüğünden bahseder. Profesör onu mantıklı davranmaya ve metin olmaya davet eder. Tekrar hastalanmaması gerektiğini hatırlatır.

Profesörü o gece misafir etmek ister fakat profesör bir kahve içtikten sonra, erken saatte kalkacak vapuru bahane ederek ayrılır. Sitare sabaha kadar o koltukta oturur. Sabah, Melahat arkadaşının durumundaki başkalığı fark eder ve ona hak verir. Profesör Melahat’a göre de hayran olunacak biridir. Melahat, acı veren hislerin kökünden sökölüp atılması gerektiğini anlatarak onu odasına gönderir. Profesörün bu ziyaretinden Turgut’a bahsetmemeye karar verirler. Sitare, onun duygularını tekrar yıkan bu hadiseden sonra, kalbindeki her şeyi apaçık anlattığı bir mektup gönderir. Ferruh Bey’in cevap yazmaması onu üzen bir başka mesele olur. Tekrar eski bunalımlı ve bitkin haline döner. Kendi üzgünlüğünü örtmek için komşunun cenazesini bahane eder.

Cevvale ve Salim’in İzmir’e gelme istekleri Sitare’de yeni bir sevinç yaratır. Birlikte güzel vakit geçirirler. Fakat Salim’in artık babasına daha çok benzeyen tavırları, fiziğı ve konuşması Sitare’nin özlemini artırır. Ablası yerine kendisi Salim’le evlenseydi nasıl olurdu diye düşünür. Onlar ayrıldıktan sonra yine kendi içine kapanır. Kocasının, kendisini mutlu etmek için yaptığı en ufak hareketlere en güzel sözlere bile sinir olmaya başlar.

Bir gün gazetede Ferruh Tayyip’in karısının öldüğü haberini okur. Hemen İstanbul’a gitmek ister. Ona göre bu bir “mucize”dir (s.93) ve artık birbirlerine kavuşmak için hiçbir engelleri kalmamıştır.

Profesörü görececek ve istikbali onunla birlikte tayin edecektir. Kocasına, büsbütün terk edeceği bir adam olarak bakar ve ona acır. Turgut’a samimiyetle sarılır, vedalaşırken ağlar. Turgut, izin alıp kısa bir zaman sonra İstanbul’a geleceğini söyleyerek onu teselli eder.

Yağmurlu bir gün mavi köşke gelir. Belma’yı, babasını bir şey için ikna etmeye çalışırken bulur. Baba kızın sohbetlerine karışmaz ve uzun süre onları bekler. Bu sırada Ferruh Bey’i izler, onu büsbütün çökmüş ve yaşlanmış bulur.

Belma’nın ısrarlarına destek veren Selim de gidince profesör, çocuklarından hafif bir sitemle bahseder. Karısının ölümünden sonra evi ve çocukları idare etmenin zorlaştığını anlatır. Karısını özlemiştir. Ümitle beklediğı sözler yerine bambaşka şeyler

dinleyen Sitare sevdiği kadar sevildiğini düşünerek teselli bulmaya çalışır. Yine de kalbinin kırık olduğunu ifade etmekten çekinmez.

Ferruh Bey konuşmaya başlar: “Neler söylemek istediğini biliyorum... Sana zahmet vermeden onları cevaplandırayım: Her şeyden önce, aramızda otuz sene gibi büyük bir yaş uçurumu var ki, manen kaynaşmış varlıklar için hükmü bulunmayan bu farkın, maddi birleşme vaziyetinde felaketler doğurağabeyleceğini göz önünde tutmak icap eder. Senden büyük evlatlara sahibim!.. Bunlar, felaketler doğurmaya müstait bir birleşmeden elîm neticeyi tesri edici birer âmildir... Hayalde hoş görünen birçok emeller hakikatte nahoş neticeler verir... Bunlardan başka, insanlar için cemiyet hayatındaki şerefli mevkiini muhafaza etmek başta gelen vazifedir... Onun ihlâli pahasına kazanılmış her nimet ve saadet kötülenmeye mahkûm bulunur... Sitarem... Makul ol yavrum... Ben senden daha muhtarip, daha güç durumdayım... Vaziyetimi takdir et!..” (s.100) açıklamasını yapar. Sitare’yi çok sevmesine rağmen, ona devamlı bir aşk ve çocuklar vermekten uzakta olduğunu söyler ve onun Turgut’la mutlu olmasını ister. “Devamlı bir aşk ve çocuklar” ifadesi, Turgut’u hatırlatır. Kocasının “üniforması içindeki çelik yapılı endamını, geniş yapılı omuzları üstünde dimdik duran biçimli başını görür gibi” (s.100) olur. Bir de profesörün beyazlayan saçlarına, kamburlaşmış sırtına ve hareketlerine yayılan yaşlılık alametlerine bakar. Sitare yaptığı kıyasın sonunda mahzun bir şekilde gülümser.

Profesörün mantıklı davranmayı telkin eden sözlerini dinleyen Sitare, kendisini kocasına ve yuvasına ısıdırmayan ümidin solmaya başladığını hissederek bunu ifade eder. Aralarında baki bir dostluk kalmasını temenni eder. Ferruh Bey, Sitare’nin ellerini kendi kalbi üzerine yerleştirir ve daima orada yaşayacağını söyler.

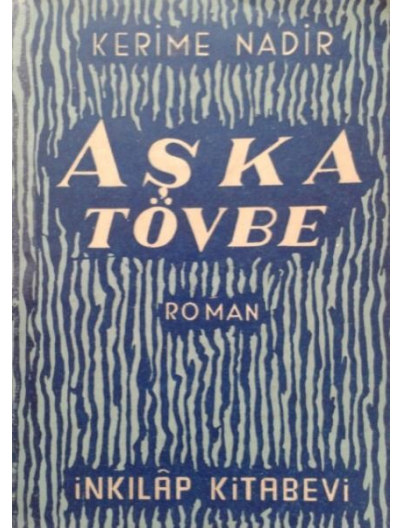
Sitare ise ömründe ilk defa kalbiyle şuurunu birleştirdiğini ve “ondan esaslı bir semere” (s.101) aldığını söyler. Ağlayarak birbirlerine veda ederler.

Aradan bir hafta geçer. Sitare’nin ruhunda giderek kuvvetlenen bir huzur ve sükûn vardır. İzmir’deki yuvasını ve kocasını bile özlemeye başlar. Bir akşam radyodan müzik dinlerken Turgut gelir. Sitare büyük bir sevinçle, adeta kendinden geçerek onu kucaklar. Odaya geçerler. Sitare “kocasına dudaklarını ilk defa bütün ruhuyla” (s.102) uzatır. Radyoda müzik susar ve Ferruh Bey’in konuşmaya başlayacağı bildirilir. Sitare çok kısa bir tereddüt geçirdikten sonra radyoyu kapatır.

İstanbul, 1945

AŞKA TÖVBE

Göbel'deki ilkmektepe üç yıldır öğretmenlik yapan Şehbal, yaz tatillerini İstanbul'da geçirmektedir. Ancak o yaz Göbel'de kalıp dinlenmeye karar verir. Mübin'in mektubuyla bu kararından vazgeçer. Mübin, Şehbal'a ihtiyacı olduğunu yazarak onun bir an önce İstanbul'a gelmesini ister. Şehbal'ın sütannesinin de kendisini hasretle beklediğini belirterek mektubunu tamamlar.

Şehbal yıllardır ümitle beklediği günün artık yaklaştığını düşünerek İstanbul'a gelir. Köşkte Nazan, Nazan'ın kardeşi Rezzan ve Mübin'le vakit geçirirler. Aynı köşkte büyüyen bu gençler arasında düşünce ve olgunluk açısından Şehbal ve Mübin birbirine benzemektedir. Nazan ise, havai düşünceleri olan ve havai bir yaşam tarzını benimseyen bir genç kızdır.

Mübin'in artık yirmi beş yaşına gelmesi ve bir meslek sahibi olması, Şehbal'ın ümitlerini kuvvetlendirir. Günler geçer ve Mübin, Şehbal'ın merakla beklediği sırrı açıklamayı geciktirir.

İstanbul'a indiği bir gün köşke giren Şehbal, Nazan ve Rezzan'ı salonda arkadaşlarıyla gülerken bulur. O da bir koltuğa oturur. Kızlar, yakışıklılığı ile dillere destan olan Mübin hakkında konuşmaktadırlar. Kimi hayalen onunla evlenmekte, kimi onu boşamakta ve kimi de onun sevgilisi olmaktadır. Sonunda kızlar Mübin'e en çok Nazan'ın yakıştığına karar verirler. Şehbal konuşulanlardan, özellikle de Nazan'ın Mübin'e yakıştırılmasından rahatsız olur. Şehbal'e göre Nazan, Mübin'in iç dünyasını anlayağabeylecek olgunlukta değildir. İkisi birbirinden tamamen ayrı insanlardır. Zaten Mübin de, Nazan ve Rezzan'ın sohbet ortamlarında bulunmaktan hoşlanmadığını, geçmişte Şehbal'e belli etmiştir.

Kızların gülüşmeleri devam ederken Mübin çıkagelir. Herkesi selamlar, ısrarları reddederek odasına çekilir. Konuşmak için Şehbal'i çağırır. Kızlar, Mübin'in adayını zaten bulduğunu ima ederek gülüşürler.

Şehbal Mübin'in odasına gider. Mübin çok heyecanlıdır. Şehbal'ın kendisi için çok değerli ve özel olduğunu vurgulayarak söze başlar. Günlerdir bir düşünce tufanının içinde boğulduğunu ve şayet Şehbal İstanbul'a gelmeseydi, Göbel'de Şehbal'i görmeye

karar verdiğini açıklar. Şehbal meselenin ciddiyeti ve yıllardır ümit ettiği sözleri birazdan duyacak olmanın heyecanı içindedir.

Yaşının yirmi beşe ulaştığını, meslek edindiğini ve artık evlenmeyi düşündüğünü söyler. Şehbal heyecanını gizlemekte giderek zorlanmaktadır. Mübin, bir zamanlar Şehbal'le birlikte eleştirdikleri Nazan'a âşık olduğunu açıklar. Ona olan aşkını yeni fark ettiğini söyler ve Şehbal'in bu evlilik için aracı olmasını ister.

Şehbal kendi hayal kırıklığını gizlemeye çalışarak, Mübin'e bu evlilik hakkında yeterince düşünüp düşünmediğini sorar. Hatta Rezzan'ın ablasından daha zengin bir iç dünyası olduğunu ve ev işlerinde ablasından daha yetenekli olduğunu söyler. Rezzan yerine Nazan'ı seçmesinden doğan şaşkınlığı ifade eder.

Mübin ise erkeğin kendisi için seçeceği kadının her şeyden evvel kalbinin kadını olması gerektiğini, kendisine yardımcı aramadığını, tek istediğinin ruhunun, hevasının, kanının çektiği bir vücut olduğunu söyler. Aşksız bir evlilik istemediğini ve Nazan'ın, kendisine aşkı verebileceği yönündeki kanaatini dile getirir. Şehbal bu olaya kadar Mübin'i ne derecede sevdiğini bilmemektedir fakat Mübin'in merhametine maruz kalmamak için Nazan ile görüşmeyi kabul eder. Şehbal duydukları karşısında yıkılır. Şaşkınlığını ve acısını göstermemeye çalışır. Sevenlerin kavuşması için elinden geleni yapacağına söz vererek kendi odasına gider.

Şehbal'in, Mübin'i sevmesine ve yıllardır onu beklemesine yol açan hadise yıllar önce yaşanmıştır: Bir akşam her zamanki sohbetlerinden sonra Şehbal kendi odasına çıkar. Mübin de hemen ardından odaya çıkar. Büyük bir ihtirasla Şehbal'in ellerini tutar ve dudaklarını, yüzünü öpmeye başlar. Şehbal bu öpüşlere karşı koyamaz. Kısa bir süre sonra odanın kapısı açılır ve Nazan ile Rezzan onları sarmaş dolaş bir halde görür. Şehbal içine düştüğü durumdan kurtulmak için "Çekil Mübin!.. Benden ne istiyorsun... Çekil" (s.11) diye bağırır. Kızlar gülererek kapıyı kapatırlar. O günden sonra Mübin ve Şehbal arasında bir resmiyet doğar. İkisi köşkün içinde suçlu gibi başları yerde dolaşırlar.

Şehbal hadisenin unutulacağı ve Mübin'in yine kendisini seveceği günleri beklemeye başlar. Aradan yıllar geçer. Şehbal beklediğinin tam tersi bir aşk itirafı duyduğu o geceyi uykusuz geçirir. Sabah erken saatlerde Mübin, Nazan ve Rezzan'ın bir partiden döndüklerini görür. Mübin, Şehbal'in bir an önce Nazan'la konuşmasını ister, partide Nazan'ın ümit verici davrandığını sevinçle açıklar.

Nazan'ı odasında makyajla uğraşırken bulan Şehbal, acılık görevini en iyi şekilde yapmak için kelimeleri özenle seçer. Nazan'ın Mübin hakkındaki fikirlerini öğrenmek ister. Üstü kapalı sorulardan sıkılan Nazan gerçek niyetini doğrudan açıklaması konusunda Şehbal'i uyarır. Şehbal, Mübin'in kendisiyle evlenmek istediğini ve olumsuz cevap duymayı göze alamadığından kendisini bu teklif için aracı kıldığını açıklar. Nazan, bir erkeğin sadece yakışıklılığı ile bir kadının kalbini kazanamayacağını söyler. Bu konuda Mübin'in bir kez bile kendi duygularını yoklamamasıyla ve kendi kendine ürettiği evlilik hayaliyle dalga geçer. Şehbal'in ikna çalışmalarından sıkılır ve iki seneden beri birlikte olduğu sevgilisinden bahseder. Sevgilisi askerden dönmeden kimseye bu sırrı açıklamak istemediğini ve o döner dönmez evleneneceklerini açıklar.

Mübin'e, evlilik teklifinden bahsetmeden kendisinin duygularını yokladığını ve olumsuz cevap aldığını söylemesini ister. Ayrıca yakında evleneceği sevgilisi hakkında anlattıklarının gizli kalması konusunda Şehbal'den söz alır.

Konuşmanın sonucunu merakla bekleyen Mübin, olumsuz cevapla yıkılır. Şehbal, onun onurunu kırmamak için; Nazan'ın nabzını ölçtüğünü söyler. Nazan'ı unutmaya ya da artık duygularını saklaması gerektiğini öğütler. Mübin yıkılır, içinde bir volkan olduğunu ve bunun küçük bir ateş gibi örtülemeyeceğini söyler.

Bu konuşmalarda sonra, Nazan Mübin'le ilişkisine bir mesafe getirir. Bir gün Rezzan, Şehbal'in odasına koşar. Doktor Hoca'nın geldiğini söyler. Mübin'in acıları ve kendi aşk acısı içinde iyice bunalan Şehbal, Doktor Hoca sayesinde artık biraz güleceğini ümit ederek sevinir.

Doktor Hoca, tıp tahsilini yarım bırakıp ticarete atılmış ve bu arada heykeltıraşlık yapan zengin bir iş adamıdır. Göbel halkının her derdine derman olan bir adamdır ve Şehbal Göbel'e öğretmen olarak atandığında ona her türlü yardımda bulunmuştur. Kısa bir zaman sonra baba-kız ilişkisine dönüşen bu samimiyet; Doktor Hoca'nın Göbel'e, Şehbal'in hemen yanındaki eve yerleşmesiyle artar. Doktor Hoca, çok sevdiği Şehbal'in pek çok heykelini yapmıştır. Bu heykelleri, Şehbal'in gözlerindeki bambaşka ışıltıyı yansıtmadığı için beğenmez. Çoğu heykeli, bitirdikten sonra parçalar. Etrafına daima gülücükler dağıtan bu sevimli şişman adam; Şehbal'e gurbet acısı yaşattırmayan çok özel bir dosttur.

Yaz aylarında Şehbal'i köşkte ziyaret ettiği için köşk halkının da yakından tanıyıp sevdiği biridir. Şehbal'i, her zamanki neşesi ve samimiyeti içinde karşılar.

Bahçede sohbet etmeye başlarlar. Doktor Hoca, kardeşi Selman'ın kanser hastası olan eşiyle on beş gündür ilgilendiğini ve zor durumda olduğunu açıklar. Japonya'da sefaret başkâtibi olan Selman Siret, kendisine eziyetler eden ve çok da güzel olmayan bir kadınla evlidir. Selman Siret; eşi kanser olduğu ve artık yurt dışında yapılacak müdahale kalmadığı için kısa bir izinle ağabeyinin yanına gelmiştir. Onlara en güzel şekilde bakan ve tedaviyle de yakından ilgilenen Doktor Hoca, hasta için umut kalmadığını fakat bu arada kardeşinin de günden güne mahvolduğunu söyler. Bu durum onu çok üzmektedir ve kardeşini biraz olsun eğlendirebilmek için Şehbal'lerden yardım ister. Doktor Hoca'nın Pendik'teki köşkünde büryan yapılmasına ve orada hep birlikte güzel vakit geçirmeye karar verirler.

Sözleştikleri tarihte, Nazan, Rezzan, Şehbal ve Mübin trenle Pendik'e gider. Yol boyunca Selman Siret'i ancak bir kadının hayata döndürebileceğini söyleyip bu işi Rezzan'ın başarması konusunda şakalar yapar, eğlenirler.

Pendik istasyonunda onları Selman Siret samimiyet ve saygı içinde karşılar. Otuz beş kırk yaşları arasındaki oldukça kibar ve yakışıklı bir erkeğin böyle üzgün olması onları da etkiler. Yemekler yenir, Selman karısının durumundan duyduğu üzüntüyü dile getirir. Fakat konuşurken herkesten çok Şehbal'e ilgi göstermesi; Şehbal'de, onu mutlu edecek tek kadının kendisi olduğu fikrini uyandırır. Sağlığında bile huysuzluklar yapan hasta karısını bu kadar düşünen ve böyle kibar, hoş bir erkekle evlenmek isteği bir an içinden geçer. Kendisi bile bu isteğe şaşırır. Sevdiği kadar seveceğini, değer göreceğini ve böylece Mübin'i unutağabeyleceğini düşünür. Yemekten sonra biraz dinlenir ve ardından sandal gezisi yaparlar. Yüzüp eğlendikleri bu gezide de çok hoş vakit geçirirler.

Gün geçtikçe Mübin değişir. Köşke geç gelmeye hatta bazı akşamlar hiç gelmemeye başlar. Geldiğinde ise içki kokmakta ve neredeyse kimseyle konuşmamaktadır. Bir gün Galatasaray yakınlarında oturan eski okul arkadaşını ziyaret eden Şehbal; Taksim'de Mübin'i görür. Mübin çok sarhoştur ve bir arkadaşının kolunda yürüyebilmektedir. Arkadaşına tomar tomar para verdiği için, Şehbal onun kumar oynadığını anlar. Bir lokantaya gireceklerini anlayınca kapıya yaklaşır. Mübin'i kendisine eve kadar refakat etmesi konusunda ikna eder. Yolda ise ona telkinlerde bulunmaya başlar. Mübin bu duruma sıkılır. Önceleri Şehbal'in dostluğuna ihtiyacı olduğunu ve onun kendisine iyi geleceğini ama gittikçe onu sıktığını söyler.

Şehbal, Mübin teselli bulsun diye canını feda etmeye hazırdır. Fakat Mübin'in onun için ne kadar değerli olduğunu anlatamaz ve susar. Bu suskunluğu gözyaşı olarak vücut bulacaktır. Mübin, Şehbal'in gözyaşlarının kendisi için olduğunu anlar. Kendisini bir dost olarak sevdiğini ama sevgisinin suistimal edildiğini, Şehbal'in hayatına bu kadar fazla müdahale etmeye hakkı olmadığını söyler. Şehbal çok üzülür, arabadan inip vapura koşar. İskelede Selman Siret ile karşılaşır. Selman, eşi için üzülmemektedir. Şehbal onu teselli etmeye çalışır.

İşleri bahane eden Şehbal acilen Göbel'e gitmesi gerektiğini söyler. O akşam Mübin eve gelmez. Şehbal'den on beş gün sonra Selman Siret ve Doktor Hoca da Göbel'e gelirler. Selman eşini kaybetmiştir. Bir geceliğine ağabeyinin yanına gelmiştir ve ertesi gün Japonya'ya gidecektir. Birlikte yemek yerler. Doktor Hoca akşam, geç olduğunu söyleyerek onları bahçede baş başa bırakır.

Selman Siret, yeri ve zamanı olmadığını bildiği halde, bir daha fırsat bulamayacağı için çok önemli bir konuyu Şehbal'le konuşmak ister. Eşi için elinden geleni yaptığını söyleyerek başlar. Karısının her türlü cefasına katlanmış ve onu mutlu etmeye çalışmıştır. Artık mutlu edilmek istediğini ima eder. Gördüğü ilk andan itibaren Şehbal'i çok hoş ve kendisine yakın bulduğunu söyler. Sonunda, evlenme isteğini açıklar. Şehbal de ilk gün aynı şeyleri hissettiğini fakat cevap vermek için biraz zamana ihtiyacı olduğunu açıklar. Selman mektubu ümitle bekleyeceğini söyler.

Günler haftalar geçer. Şehbal, Selman Siret'e ne olumlu ne olumsuz bir cevap verir. Selman Siret'in sessizliği de ise onun sabırlı bekleyişini gösterir.

Şehbal neşeli bir beldede Sefaret başkâtibinin karısı olarak ömür sürmenin, mesut olmanın derin hazlar sağlayacağını düşünür. Selman'a olumlu bir cevap yazar. Mektubu bitirdiği sırada Mübin çıkagelir. Mübin, Balıkesir'e atanmış ve yakın olduğundan Şehbal'i ziyarete gelmiştir.

Mübin yaptığı hatayı anlamış, Şehbal'den af dilemeye gelmiştir. Şehbal ise Mübin'i biraz daha fazla görebilmek ve hasret ateşini dindirebilmek için gözlerini bile kırpmaz. İkisnin de gönlünde farkına varmadan en ufak bir kin bile kalmaz.

Soğukta atıyla gelmiş olan Mübin, çok üşür ve hastalanır. Şehbal onun ıslak elbislerini çıkarmasına ve ısınmasına yardımcı olur. Mübin ısınmak için Şehbal'in yatağına uzanır. Mübin onu yakınına çağırır ve Şehbal koltuğunu onun yanı başına çeker. Mübin Şehbal'in ellerini tutar, ondan af diler. Şehbal hayatını bile Mübin'e

başılayacağını söyler, onun her dokunuşla kendinden geçmektedir. Birbirlerini sevdiklerini gözleri anlatır.

Susuzluktan can çekişen birinin serin bir menbaya kavuşması gibi öpüşürler. Şehbal, Mübin'in arzularına daha fazla karşı koyamaz. Tüm varlığını adadığı Mübin'le birlikte olur. O gece sabaha karşı Mübin'in ateşi yükselir ve sayıklamaya başlar. Şehbal onun ne istediğini anlayabeylmek için sorular sorar. Mübin "o"nun geldiğini ve tüm gece kollarında olduğunu söyler. Şehbal, gelenin kim olduğunu sorunca, Mübin "Nazan" cevabını verir. Şehbal çok üzülür, bir anda dünyası yıkılır, fakat bunun yüksek ateşten kaynaklandığını düşünerek sakinleşmeye çalışır. Sabah Doktor Hoca'dan yardım ister. O gelmeden etrafı toparlar, Selman'a yazdığı mektubu sobaya atar. Aynı elin dün başkasına saadet vaadederken bugün onu bir küle dönüştürdüğünü düşünür. Doktor Hoca'nın tedavisi ve Şehbal'in özverili bakımı sayesinde Mübin bir iki günde iyileşir. Şehirden gelen doktor on beş günlük bir rapor verir.

Hafize Hanım ve Doktor Hoca her an onların yanında olduğu için istedikleri gibi rahatça birlikte olamazlar ve Mübin bu durumdan çok sıkılır. Mübin, özgürce yaşayabeylmeleri için yılbaşına kadar evleneceklerini söyler, Şehbal çok mutlu olur.

Mübin'e bakmak için aldığı kısa izinden sonra işine başlayan Şehbal; bir akşam okuldan dönünce Mübin'i evde bulamaz. Mübin, bıraktığı notta; işiyle ilgili çok acil bir haber yüzünden gitmek zorunda kaldığını ve en yakın zamanda haberleşeceklerini yazmıştır.

Rezzan'dan gelen mektup, Şehbal'in şüphelerini artırır. Nazan'ın çok yakında evleneceği ve Şehbal'le Mübin'in de düğüne davet edildiği yazılmıştır. Şehbal, Mübin'in düğüne gittiğini düşünerek kahrolur. Birkaç gün sonra Rezzan'dan ikinci bir mektup gelir. Nazan'ın, düğünde Mübin'le bol bol dans ettiklerini ve Mübin'in herkesi çok eğlendirdiğini yazar. Aynı gün, Mübin'den; iş seyahatları nedeniyle mektup yazamadığı için özür dilediği bir mektup gelir. Mübin, düğün tarihinin biraz daha ertelenmesini ister.

Yılbaşı tatilinde Şehbal bir sürpriz yapar ve Balıkesir'de Mübin'i ziyaret eder. Mübin çok şaşırır. İşle ilgili sorunların ruh durumunu bozduğu ve bu haldeyken evlenmenin ikisini de mutsuz edeceği yalanını uydurur. Şehbal sırf zevk için kullanılmış olduğunu iyice anlar ve ağlamaya başlar. Bunun üzerine Mübin, gerçeği anlatmak zorunda kalır. Söyleyeceklerinin çok ayıp olduğunu baştan kabul eder ve düğün gecesi

hissettiklerini açıklar. Nazan'ı gelinlikle her zamankinden güzel bulunduğunu ondan çok etkilendiğini ve birbirlerine çok şey vaat ettikleri bir dans yaptıklarını söyler. Düğüne, Nazan'ı unuttuğunu kendisine kanıtlamak için gittiğini fakat tam tersi duygular ve ümitlerle geri döndüğünü itiraf eder. Bu duygular içindeyken Şehbal'i mutlu edemeyeceğini anlatır. Kendisini toparlayağabeylmek için Şehbal'den biraz zaman ister.

Şehbal ağlamayı bırakır. Mübin'in artık özgür olduğunu ve kendisine karşı hiçbir sorumluluk taşımadığını ifade eder. Mübin, sitemelerden hoşlanmadığını söyleyince; gerçekleri ifade ettiğini ve her şeyi kendi rızasıyla yaptığını söyler.

Af dileyen Mübin'e, Şehbal şu cevabı verir: "Suçunu affetmeyeceğime nasıl kani olağabeyliyorsun? Asıl fazilet, mücrimleri acınacak bir hale düştükleri zaman affetmektir. Sen bu anda, insanların en zavallısı mevkiinde bulunuyorsun... Çünkü iradesiz, muvazenesiz, behimî hislerin esaretinde bocalayan bir bîçaresin." (s.60)

Bu sözler Mübin'i yaralar. Şehbal'in gönlünü almak için onu yılbaşı balosuna davet eder. Şehbal Göbel'e döneceğini açıklar, fakat sonunda ikna olur. Mübin hazırlık için dışarı çıkar. Odaya girerken Mübin'in sakladığı kâğıdı görür. Okumaya başlar. Mektup Nazan'a yazılmıştır.

Mektupta, Nazan'ın düğün gecesi yaşananlar detaylarıyla anlatılmıştır. Mübin, birlikte yaptıkları dansın ve herkesten uzak bir köşede yaşadıkları ihtiraslı öpüşmelerin kendisini çok etkilediğini yazar. Nazan'ı her şeyden çok istediğini ve onun da ümit verdiğini; sonsuza dek kendisini bekleyebileceğini söyleyerek mektubu tamamlamıştır.

Şüphelerinden artık iyice emin olan ve zevk aleti olarak kullanılmanın acısını yaşayan Şehbal; Mübin'e, bir daha karşısına çıkmamasını yazdığı bir mektup bırakarak ayrılır. Trenle Göbel'e döner. Aynı vagonda çocuklu bir kadın da oturmaktadır. Şehbal'in midesi bulanır ve vagondaki kadın anlamlı gözlerle Şehbal'e bakıp güler. Şehbal bir süredir şüphelendiği gibi, hamile olduğunu anlar. İki çıkış yolu olduğunu düşünür ya karnındaki canı ya da kendisini öldürecektir.

Köye kadar gidecek bir vasıta bulamaz. Dondurucu soğukta, içinin ateşinden aldığı güçle yürür. Eve geldiğinde bitkin vaziyettedir. Doktor Hoca, ancak intihar etmek isteyen birinin böyle bir şey yapağabeyeceğini söyleyerek onu tedavi eder.

İstanbul'daki eski okul arkadaşı Hüceste'ye bir mektup yazıp içine düştüğü durumu anlatan Şehbal; onun yanına gider. Arkadaşını desteğiyle bebeğini aldırır. Göbel'e döner. İyice zayıflar. Eski neşesinden eser kalmaz. Çok düşünür ve Mübin gibi

bir insanı sevmenin hata olduğuna karar verir. Mantıklı davranmaya çalışır, Selman Siret’e mektup yazar. Mektubunda, ona lâıyk olmadığını ama yine de “mazi”siyle kabul edilecekse; kendisinin eşı olmaktan bahtiyar olacağını yazar.

Selman Siret, gençlikten kaynaklanan ve bir seferlik olan hataların affedilebileceğini ve Şehbal’i mutlu etmek için her şeyi yapacağını ifade eden bir mektup gönderir.

Bahar gelir, İstanbul’dan dönen Doktor Hoca; Mübin’den selam getirir. Şehbal hâlâ tam anlamıyla iyileşmediğini anlar. O yaz Göbel’de kalmaya karar verir.

Hüceste sık sık mektuplar göndermekte ve İstanbul’da yaşananları Şehbal’e aktarmaktadır. Nazan ve Mübin arasındaki aşk dedikoduları herkesin dilindedir. Buna göre Nazan’ın, kocasını boşayıp Mübin’le evlenmesi beklenmektedir. Hüceste, Şehbal’in İstanbul’a gelip bu sefaleti görmemekle iyi ettiğini yazar. Bir sonraki mektubunda; yazı geçirmek için kocasıyla kirası ucuz olan bir sayfiye aradıklarını ifade eder.

Doktor Hoca da Hüceste ve eşinin arayışından haberdar olur. Kiracısı çıkmış olan Pendik’teki köşkün herkes için ideal olacağını söyler.

Yazın Pendik’teki köşke geçilir. Hüceste, eşı, Doktor Hoca ve Şehbal çok güzel vakit geçirmektedirler. Bugünlerde Selman Siret, kısa süreli bir izinle gelir. Brüksel’e tayini çıkmıştır.

Selman Siret ile Şehbal birbirlerine karşı sessiz ve çekingen bir tavır içinde olurlar. Bir akşam Selman Siret konuşmak için Şehbal’i sahile götürür. Aralarında hiçbir engel olmamasına rağmen niçin evlenmediklerini sorar. Şehbal bir bahane bulamaz. Selman, Şehbal’i çok sevdiğini, ona karşı hep ümitvar olduğunu; gerekirse mezara dek onu bekleyeceğini anlatır. Şehbal’i her haliyle, mazisiyle kabul ettiğini dile getirir. Şehbal o an anlar ki sevmek kadar sevilme de önemli bir ihtiyaçtır. Kısa bir an düşündükten sonra onunla evlenmeyi kabul eder. Selman duyduğuna inanamaz, ertesi gün nişan yüzüklerini alacağını söyler. Düğün hazırlıklarına başlamaya karar verirler.

Nişan, köşkte sade bir törenle, samimiyetle kutlanır. Bu habere en çok Doktor Hoca sevinir. Şehbal nişanlandıktan bir hafta sonra Suadiye’deki köşkü ziyaret etmek zorunda kalır.

Köşke giderken içinde küçük bir korku da vardır. Rezzan bahçede birden Şehbal'i görünce şaşırır. Mübin'le mi geldiğini sorar. Çünkü Mübin, Göbel'e gitmiştir. Rezzan'a göre; Mübin, Şehbal'le dertleşme ihtiyacı içindedir. Rezzan son olayları hızlı bir şekilde anlatır. Evlendikten sonra Mübin'le ilişkisi devam eden Nazan boşanmıştır. Herkes onun Mübin'le evleneceğini düşünürken; Mübin, Nazan'ın yanında gördüğü başka bir adamı bahane ederek Rezzan'ı yüz üstü bırakır.

Bunları dinleyen Şehbal, Mübin'in yine arsızca kendine sığındığını anlar; ona kızar. Nazan'ı da emellerine alet ettiğini, onu da yüz üstü bıraktığını düşünür.

Rezzan, Şehbal'in nişan yüzüğünü fark eder. Şehbal, Selman Siret'le nişanlandığını açıklayınca sevinir, onu tebrik eder.

Köşkten ayrıldığında, Şehbal için etraftaki ses, koku ve renklerin hepsi silinir. Artık Mübin'le ilgilenmemesi ve hayatını adadığı nişanlısını mutlu etmek için yaşaması gerektiğini kendisine telkin eder. Bu düşüncelerle Pendik'e ulaşır.

Dört gün sonra geç saatlerde, bahçeden köpek sesleri gelir. Doktor Hoca ve Şehbal gelen kişiyi merak ederek kapıyı açarlar. Mübin görünür. Şehbal adeta taş kesilir. Selman da onu misafirperverlikle kabul eder.

Gece herkes odasına çekilir. Şehbal, Mübin'in zarar vermek için geldiğini düşünürken kapısı çalınır. Mübin, kapıyı açması için ısrar eder. Şehbal, Mübin'in ev halkını uyandırması ihtimali yüzünden kapıyı açmak zorunda kalır.

Mübin, Şehbal'i çok sevdiğini ve Nazan'ın kendisini mutlu edebilecek bir kadın olmadığını anlatmaya başlar. Daha Nazan'la iken, Şehbal'e kavuşmak istediğini, Nazan'ın bir sabun köpüğü gibi geçici olduğunu anlatır.

Şehbal bu sözlerin hiçbirini dinlemek istemez. Ömrü boyunca onu affetmek zorunda olmadığını söyleyerek güçlü ve gururlu bir duruş sergiler. Mübin, bu sefer de kendisinden başka kimseyle mutlu olamayacağını çünkü Şehbal'in kendisine ait olduğunu hatırlatır. Onu bu şekilde kabul eden Selman'ın alçak bir erkek olduğunu söyleyecek kadar ileri gider. Selman'la asla mutlu olamayacağını iddia eder. Eğer o karanlık geceden küçük bir yıldız doğmuş olsaydı, kendisini bu kadar kolay reddedemeyeceğini belirtir. Şehbal sadece güler ve Mübin'in cinayetlerinin sonu olmadığını söyleyerek; bebeği aldığını ima eder. Mübin yıkılır. Bir yandan da Şehbal'in bu derece güçlü durması onu hayrete düşürür. Şehbal, kendisini terk eden bir adama muhtaç olmamak için böyle yaptığını söyler.

Bu yüzleşme dakikalarında, Şehbal kendi iradesine sahip çıkmış olmasından ötürü hayretler içindedir. Karşısında giderek küçülen ve nefretten başka bir şey hissetmediği Mübin'e acımaya başlar. Yıllarca onu sevmiş olduğu ve onun uğrunda gözyaşı döktüğü için kendisine kızar. Mübin'in, zevklerinin kurbanı egoist bir çapkın olduğunu anlar.

Şehbal'i ikna etmek için her çareye başvuran Mübin son kozunu da oynar. Şehbal'i kolları arasına alır ve rastgele öpmeye başlar. Şehbal en ufak bir arzu göstermez, hiçbir karşılık vermez. Sonunda Mübin pes eder. Bir zamanlar kendisine teslim olan Şehbal'in artık kendisinden nefret ettiğini anlar. Odadan çıkar. Şehbal rahat bir nefes alır. Bir zamanlar yenildiği zaafların artık hayatında vücut bulamadığını görerek sevinir.

Ertesi sabah Selman Siret kahvaltı masasında Şehbal'i beklemektedir. Nişanlısı gelince hemen çayını hazırlar ve Şehbal'i kendi elleriyle besler. Şehbal, Selman'ı ilk defa farklı bir nazarla seyrederek. Güzel yüzünü, vücudunu beğenir. Her şeyden çok, kendisine bu kadar ilgi ve sevgi göstermesi onu mest eder. Artık kendisini bekleyen hayatın böyle süreceğine inanarak ferahlar. Nikâhın ne zaman olacağını sorar. Bu sırada Mübin gelir, uykusuz gözleri ve sapsarı olan yüzüyle; yaşadığı bozgunun izlerini taşımaktadır. Selman'ın ısrarlarına rağmen, kahvaltıya kalmaz ve gider. Nişanlı çift gülüşüp eğlenerek kahvaltısını yapar.

Düğün hazırlıkları hızlandırılır. Selman, Pendik-İstanbul arasında mekik dokur. Hüceste ve Doktor Hoca da ellerinden geleni yaparlar. Bugünlerde Mübin yine Pendik'e gelir. Sohbet ettikleri sırada kahveyi üzerine döker. Şehbal, bez getirmek için mutfığa gidince Mübin de onu takip eder. Mutfakta Şehbal'e çok yakın durarak tekrar af diler. Şehbal'i sevdiğini tekrarlar. Bir ümit ister. Şehbal yalnız nişanlısına ümit verdiğini söyler. Mübin'in gözlerinde iki damla yaş belirir. Şehbal, onun gerçekten de kendisini sevdiğini anlar. Bir an sendeler. Fakat hemen kendisini toplayıp mutfaktan çıkar.

Mübin, Şehbal ve Selman Siret'in İstanbul'dan ayrılacakları güne kadar ortalarda görünmez ve onları uğurlamak için istasyona gelir. Şehbal'e, eğer bir gün dönmek isterse kendisini daima bekleyeceğini söyler. Şehbal ise böyle bir şeyin asla olmayacağı karşılığını verir.

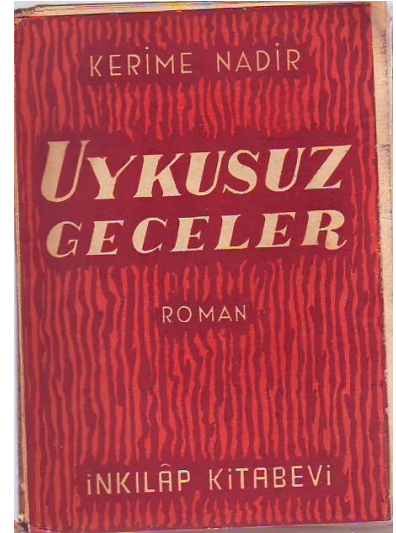
Mübin maziyi hatırlatır. Şehbal o karanlık kâbusa artık bakmak bile istemediğini belirtir. Mübin, yanmak değil, yakmak alışkanlığındadır ve Şehbal kendi ateşini, gecelerce döktüğü gözyaşlarıyla söndürmüştür.

Şehbal, bir erkekle, erkekleri çok iyi anladığı halde; Mübin'in kaç kadınla kadınlığı anlayamadığını söyleyerek güler. Mübin, artık kendisine düşen son şeyin ne olduğunu sorar. Gözlerine derin anlamlar yükleyen Şehbal, Mübin'in nemli gözlerine bakarak şu cevabı verir:

“Aşka tövbe!” (s.96)

UYKUSUZ GECELER

Ercüment, üç günlük tren yolculuğunun ardından, Elazığ'a devam etmek için Yolçatı'da durur. Viyana'daki dört yıllık konservatuar tahsilini tamamlayıp İstanbul Konservatuarı'nda hocalık yapmaya başlamıştır. Viyana'dayken sık sık mektuplaştığı ve çok sevdiği eski okul arkadaşı Şefik onu Elazığ'a davet eder. Bir yıl sonra onu ziyarete gideceğini yazmış fakat işlerine dalarak bu sözünü unutmuştur.

Şefik, Ercüment'e, verdiği sözü hatırlatan bir mektup gönderir ve cevabı telgrafla bildirmesini ister. Ercüment'in İstanbul'da yalnız yaşamasına da değinen Şefik, artık dostunun evlenmesi gerektiğini vurgular. Mektupta, Ercüment için üç aday bulduğunu söyleyen Şefik, baldızı Hamra ve onların ikiz yeğenleri Kevser ve Efser'den de kısaca bahseder. İstanbul'da yaşayan ve hepsi de müzikle ilgilenen bu kızlar tatil için Elazığ'a gelmişlerdir.

Ercüment'i İstanbul'dan ayırıp sıcak yaz günlerinde Elazığ'a gitmek için cesaretlendiren konulardan biri de bu aday meselesidir. Yataklı vagonu paylaşmak zorunda olduğu adamın huysuzluklarından ve titizliklerinden bıkan Ercüment vagondan sevinerek iner. Kondüktör, Ercüment'ten; onunla aynı yöne gidecek olan bir kadın ve iki kızına da aktarmalar sırasında göz kulak olmasını rica eder.

Avrupa'nın çeşitli yerlerini gezen ve orada bulunan güzelliklerin, tarım ve teknikteki ilerlemenin kendi memleketinde de var olmasını yol boyunca dileyen Ercüment; bozkır manzaralarının yarattığı hayal kırıklığına ek olarak, indiği istasyonun tamamen karanlık olmasına şaşırır. Şefik bir ışık bularak onu yanına alır ve asıl trenin gelmesini beklemeye başlarlar. Bu sırada Ercüment kendisine emanet edilen kadını ve kızlarını gözden kaybeder.

Şefik, gördüklerini Viyana istasyonlarıyla kıyaslamaması gerektiğini Ercüment'e hatırlatarak kendilerinin bu tür yokluklara artık alıştığını belirtir. Eve ulaşırlar. Şefik'in eşi Selma ve baldızı Hamra onları karşılar. Ercüment'in bu aday hakkındaki ilk izlenimi olumludur. Diğer adayları da merak etmektedir. Hamra'nın kuzenleri bir yakınlarına yatıya gitmişlerdir.

Ercüment, o yaz kendisini güzel şeylerin beklediğini hissetmenin mutluluğuyla uyur. Ertesi sabah havuzlu bahçede özenle hazırlanmış kahvaltı sofrasına buyur edilir.

İkizler Efser ve Kevser de aynı pembe elbiseler içinde gelirler. Bu üç kızın giyim kuşam ve gayet güzel olan makyajlarına dikkat eden Ercüment, onların da bu adaylık meselesini bildiklerini anlar. Samimi bir çekingenlik içinde geçen bu tanışma sohbetinde ikizler, konserlerine gittikleri ve başarılarını takdir ettikleri Ercüment'le tanışmaktan duydukları mutluluğu dile getirirler.

Şefik, öğretmen olmasına rağmen, kayınpederinin bazı ticari işleriyle ilgilenmek için Elazığ'a gelmiş burada ticaretini büyüttüştür. Yeni hayatına ve tüccarlığa alıştığını anlatır. Kahvaltıda açılan sohbette, Efser, solfej derslerini sıkıcı bulduğu için konservatuarı bıraktığını ve kız sanat mektebine başladığını anlatır. Ona göre, dikiş ve el sanatları bir kadın için musikiden daha gereklidir. Ercüment bu fikre katılmasa da tartışmaya girişmez. Kevser ise piyano çalmaktadır. Herkes bağ hayatının sıkıcı havasının Ercüment sayesinde değişip güzelleşeceği konusunda hem fikir olur.

Şefik fırsat bulduğunda, Ercüment'in kızlar hakkındaki düşüncesini öğrenmek ister. Ercüment, her birini ayrı ayrı kendi ölçüleriyle değerlendirip öyle karar vermek istediğini açıklar. Bunun bir çeşit sınav olduğunu söyleyen Şefik: “Fakat azizim bana kalırsa bir kadını mantık değil, kalp seçebilir... Eğer bir bakışta bu intihabı yapmakta aciz gösterdin ise kendini yormanda bir mânâ görmem...” (s.16) cevabını verir.

Ertesi gün Elazığ'ı gezmeye çıkarlar. Şefik heyecanlı bir şekilde şehir hakkında tarihi bilgiler verir. Havuzlu serin bir parkta dinlenirler. Müzik bahsi açılır ve kızlar bir

an önce Ercüment'i dinlemek istediklerini söylerler. Şefiklerin evinde sadece kırık bir ud olduğu için, halkevindeki enstrümanlarla "solo, düo, trio ve koro"(s.19) çalışmalar yapmaya karar verirler.

Hepsinin heyecanla bekledikleri çalışma başlar. Kevser piyanoya geçer, Hamra mandolini kontrol etmeye başlar ve Efser'i bir gülme krizi tutar. Böyle bir üstat karşısında sınava çekileceklerini söyleyerek, Hamra ile Kevser'in gösterdiği cesarete şaşırır, onlarla dalga geçer.

Kevser Mozart'ın fantezi sonatını, kendinden emin olmayan biçimde, elleri titreyerek çalar. Biraz sonra mandolin ve keman da eşlik etmeye başlar. Ercüment, keman ve Hamra'nın mandolini arasındaki muhteşem uyumu fark eder. Kevser'in tonaliteden habersiz icrası ise onu büsbütün çileden çıkarır. Birkaç eser sonra artık hepsi yorulmuştur ve enstrümanını bırakır. Halkevinin kapısında kalabalık bir grubun toplandığını görürler. O akşam mehtap vardır, hep birlikte havuz başında otururlar. Efser, yapılan ısrarlar üzerine müzik olmadan okumaya başlar. Gür ve keskin bir ses tonuyla Verdi'nin Aida Operası'ndan bir parça okur. Hepsi gülmeye başlar çünkü dalga geçme sırası onlara gelmiştir. Ercüment, bu üç kız arasında Hamra'yı kendisine yakın bulur ve en çok onu beğenir. Ayrıca onun mandolindeki yeteneğini Efser ve Kevser'in müzik bilgisinden de daha üstün bulur.

Elazığ'ın köylerine geziler yaparlar. Sıcak günlerde serin meyveleri tadararak ve yeni köylerde yeni manzaralar seyretmenin tadını çıkarırlar. Mehtabın olduğu bir akşam Ercüment'i uyku tutmaz ve bahçeye çıkar. Çardakta, geçmiş acılarını ve şimdi Hamra'ya karşı hissetmeye başladığı güzel duyguları düşünmeye başlar. Bu sırada Hamra gelir, onu da uyku tutmamıştır. Ercüment ona iltifatlar eder ve onu herkesten başka bulduğunu söyler. Hamra'ya sarılır ve ona evlenme teklif eder.

Hamra da, gördüğü ilk andan itibaren Ercüment'ten hoşlandığı için bu teklifi kabul eder. Öpüşürler.

Ertesi gün bu haber herkesi şaşırtır. Özellikle ikizler, üzülmemiş gibi davranmaya çalışırlar. Ercüment on beş gündür Elazığ'da bulunmaktadır ve ev sahiplerinin iyi niyetini daha fazla suistimal etmemek için İstanbul'a dönmeye karar verir.

Hamra ve Ercüment, kendi aralarında yüzük takarlar. Şefik'in karısı Selma, kardeşi için daha özel bir tören hayal ettiğinden; hiç olmazsa düğünün layığıyla

kutlanmasını ister. Nişan haberini duyan komşuların akını hiç bitmez. Hamra ve Ercüment, bir an önce İstanbul'a dönüp baş başa kalmayı ümit ederler.

İkizler, Hamra ve Ercüment İstanbul'a uçakla dönmeye karar verirler fakat biletlerin alınağabeylmesi için on beş gün daha beklemeleri gerekmektedir.

Şefik, parti azalarının ve halkevinin ileri gelenlerinin konser ricasını geri çeviremez. Ercüment bundan pek hoşlanmaz çünkü özellikle ikizlerin müzik kağabeyleyiyetini beğenmemekte ve konseri dinlemeye gelecek halkın, repertuarı anlamayacağını düşünmektedir. Şefik onun bu endişelerini bertaraf eder. Konser repertuarını ikizler belirler ve notalar İstanbul'dan uçakla gelir. "Bach'dan bir Prelüd, Brahms'dan iki variasyon: Çaykovski, Beethoven ve Strauss'dan muhtelif hafif parçalar, bunlardan başka Chopin'in mazurkaları içinde en kolaylarından birkaçı" (s.31) seçilir.

Efser ve Kevser bu klasik eserlerden sonra birtakım yerel şarkıları da repertuvara ekleyeceklerini söyler. Ercüment bunu büyük bir zevksizlik olarak görür fakat elinden bir şey gelmez.

Konser hazırlıkları son hızıyla devam ederken, Şefik'in esnaf dostlarından Sağabeyt Efendi, onları kendi köyünde kuzu yemeğe davet eder. Herkes sevinçle hazırlanır. İki açık arabayla hareket ederler. Yol aldıkları köylerde halk onları gıptayla seyreder.

Köyde çok hoş vakit geçirirler. Sağabeyt Efendi'nin oğlu Vasıf onlar için klarnet çalar. Dönüş vakti gelince arabalardan birinin gelmediği anlaşılır. Hanımların arabaya binmesi ve Şefik ile Ercüment'in atla onlara eşlik etmesi kararlaştırılır. bir roman parçası olarak kabul ettikleri bu yolculuk herkesi eğlendirir. Bir ara Ercüment atını şaha kaldırmaya çalışır ve yere düşer. Ciddi bir yara almaz. Şefik arabanın yola devam etmesini ister, kendilerinin yavaşça geleceğini açıklar.

Ercüment tekrar ata binmeye çalışır. Şefik ona engel olur. Onu köyün yakınlarında, muhteşem bir manzara seyretmeye davet eder. Ercüment bu manzarayı merak eder, yola koyulurlar. Şefik, gidecekleri yeri anlatır. Bir akşam köy yolunda yürürken, köylü kadınlardan olmadığı anlaşılan çok güzel ve değişik bir ninni sesi duyar. Sesin geldiği yöne gider ve köy odasında büyüleyici bir kadın görür. Küçük bir boşluktan bu manzarayı seyreder.

Köy odasına gelirler. Boşluktan bakan Şefik, dünyanın en güzel uyuyan kadını görmesi için Ercüment'i teşvik eder. Kendisini namussuz bir adam zannetmemesi için

bir yandan onu ikna etmeye çalışır. Ercüment bu güzelin eski okul arkadaşı Cemile olduğunu anlar ve hayrete düşer. Şefik, arkadaşındaki bu değişimi ve onun kadını tanıdığını anlar. Bir zamanlar Ercüment'i zayıflatan aşk derdinin bu kadın için mi çekildiğini sorar. Ercüment konuyu geçirir. Şefik bu kadın hakkında araştırma yaptırmış ve onun hayırsız bir mirasyedi ile evlenip buraya geldiğini, adamın parası bitince iki çocuğuyla karısını bu köy odasına terk ettiğini anlatır. Hayırsız koca yakında askerden dönecektir. Eve dönerler. Ercüment bütün bir geçmişi hatırlar ve bu akşamki tesadüf onun eski acılarını yineler.

İstanbul Konservatuvarı ikinci sınıfına kayıt yaptırmak için gittiği gün, aynı yıl içinde keman, piyano ve şan bölümlerinde okumak isteyen genç bir kız dikkatini çeker. Bu kızın azmi onu şaşırtır ve onun aynı anda üç bölümde okumak istemesiyle eğlenir. Genç kız Ercüment'e döner ve azmedildikten sonra başarılamayacak hiçbir iş olmadığını söyler.

Cemile gerçekten bir azim ve gayret örneği kesilerek konservatuardaki her öğrenci ve hocanın gıpta ettiği biri olur. Keman, piyano ve şan bölümlerinde benzersiz bir gayretle başarılı olur. Sürekli kademe atlar.

Ercüment'in hayranlığı günden güne artar ve Cemile'nin ders aralarında onunla sohbet edebilmek için fırsat kovalar. Bir gün bu fırsat doğuverir ve konservatuvarın merdiven başındaki geniş pencerenin önünde tanışırlar. Aileleri ve nerede kaldıkları hakkında kısaca sohbet ederler.

Cemile dayısıyla yaşamaktadır ve babası ve kardeşleri İstanbul dışında bir yerde oturmaktadır ve annesini de iki yıl önce kaybetmiştir.

Ercüment ise bir pansiyon odasında yalnız kalmaktadır. Anne babası Bursa'da yaşamakta ve İstanbul'a gelmemek için kararlı bulunmaktadırlar.

Bu kısa sohbette, Ercüment, Cemile'nin çalışma azminden ve kararlılığından bir kez daha etkilenir. Onun maddi durumunun çok iyi olmadığını ve bir an önce başarılı olmayı ailesi için istediğinin farkına varır.

Haliç manzaralı bir pencerede yapılan sohbet onların dostluğunun pekişmesi için bir başlangıç olur. Sınavlar, birbirine eklenen dersler nedeniyle sohbet edebilmek için çok az vakitleri olur. Karlı bir gün, Cemile tatil yapmak istediğini söyler. Ercüment de derse girmez ve dışarıda yürüyüp kartopu oynar, eğlenirler. Isınmak için bir pastane araştırdıkları sırada, Ercüment onu kendi pansiyon odasına davet eder.

Pansiyon sahibi, Ercüment'in okuldan çıkış saatini bildiği için sobayı yakmış ve çayı üzerine koymuştur. Sıcak ve temiz bir odaya gelmek Cemile'yi çok sevindirir. Özellikle Strauss marka piyano onu cezp eder, çay bile içmeden piyano başına geçer. Neredeyse kendinden geçerek çalar. Ercüment, onun piyanoya hâkimiyetinden çok etkilenir. Kısa süre sonra o da kemaniyla eşlik eder. Ercüment, onun müziği ile kendi müziğinin kıyaslanamayacağını anlar. Cemile kemani alır ve Ercüment'in piyanoya geçmesini ister. Böylece, kemani nasıl çalması gerektiğini ona öğretir.

İkisi de birbirlerinin müzik yeteneğine dair iltifatlar ederler. Çaylar içilir, akşam olunca Cemile hazırlanır fakat kapıdan çıkmadan önce yine bir parça çalar. Yakında verecekleri konserler için Ercüment'in odasında birlikte çalışabeyeceklerini söyler. Ercüment çok mutlu olur. Sınavlar ve dersler yüzünden bir araya gelemezler.

Bursa'dan acele bir telgraf gelir. Annesinin çok hasta olduğunu öğrenen Ercüment hemen Bursa'ya gider ve yaz tatilinde iki ay annesinin yanı başında kalır. Sonunda annesi iyileşir ve babası onun İstanbul'a dönmesine izin verir.

Cemile'yi çok özleyen ve iki ay boyunca müziğe dair her ayrıntıda Cemile'den bir eser bulan Ercüment; onu bir an önce görmek için konservatuara gider. Adresini öğrenmediği için kendisine kızar fakat sonra, Cemile'nin dayısına dair söylediklerini hatırlar. Kanun çalan sarhoş bir adamı bütün gazinoları dolaşmaya başlar. "Kanuni Tahsin Bey" diye birinin çıktığı gazinoyu öğrenir bir ümitle buraya gider.

Gazinoda alaturka faslı dinlemeye başlar, yaşlı adamın Cemile'nin dayısı olma ihtimalini kendince hesaplarken, piyano sesi dikkatini çeker. Cemile'nin piyanoda olduğunu görür. Bir karta not yazarak onu yanına çağırır.

Ercüment, Cemile kadar değerli bir müzik insanının, düşkün bir mekânda sarhoşları eğlendirmesi karşısında üzgün ve şaşkındır. Cemile onun duygularını anlayarak; babası, iki kardeşi ve sarhoş olduğu için bazen kanun çalmayı bile unutan dayısı için bu işi yapmaya katlandığını açıklar ve ertesi gün üçte Ercüment'e geleceğini söyleyerek ayrılır.

Ercüment, Cemile'yi böyle bir duruma mahkûm eden herkese ve her şeye karşı nefret duyar.

Ertesi gün Cemile söz verdiği saatte gelir, çok yorgundur. Okulunun bir an önce bitmesini ve başarılar elde etmeyi diler. Kendisini o gazinoda çalışmaya mecbur bırakan koşulları anlatmaya başlar. Piyanosu olmadığı için alt komşusunun piyanosunda

alışmalar yapmaktadır ancak gündüz terzilik yapan Rum Madam'ın annesi sağırdır ve bu da Cemile'yi çalışmalarında zgr bırakan bir sebeptir. Fakat Cemile'nin sürekli çalışması ve sürekli piyanoyu akord etmesi Madam'ı kızdırır. Artık evinde terzilik yapacağını söyleyerek Cemile'yi piyanodan uzaklaştırır. Bu sırada dayısının çalıştığı “Gençlik Gazinosu”nun sahibi bir akşam onlara gelir ve akşamları iki saat fasılda çalması şartıyla, piyanoyu gündüz Cemile'nin tasarrufuna bırakmayı teklif eder. Cemile'nin alaturka müziğe vakıf olduğunu da bilen gazino sahibi onu kaçırmamak için teklifini cazipleştirir. Maddi bir kazancı da olacağını söyler.

Cemile'yi orada çalışmaya zorlayan sebepleri ğrenen Ercüment, bitişikteki odasının yeni boşaldığını söyleyerek onun dayısıyla buraya taşınmasını ister. Böylece Cemile, dilediği zaman Ercüment'in piyanosunda alışağabeylecektir.

Pansiyon sahibi madam bu odayı yirmi liraya vermek ister ve hiç indirim yapmaz. Cemile ve dayısının en fazla on lira ödeyebileceğini bilen Ercüment, gizli kalması koşuluyla madamla anlaşır: bir yıllık kiranın yarısını peşin verecektir ve Cemile sorduğunda, madam oda kirasının on lira olduğunu söyleyecektir. Madam, Ercüment'in bu kıza aşık olduğunu anlar.

Taşınma işleri kısa sürede biter. Zaten derbeder bir hayat süren Cemile ve dayısının çok eşyası yoktur. Madamın verdikleriyle oda yaşanacak hale gelir. Piyanoda alışma saatlerini bölüşürler ve bazen bu çalışmalara çok iyi bir piyanist olan Ermeni Alis de katılır. Ercüment, Cemile'nin bu sınıf arkadaşından pek hoşlanmaz fakat sanatını takdir eder. Alis piyanoda ve Cemile'de kemanda iken, müthiş müzik ziyafetleri ortaya çıkar. Ercüment, Cemile'nin keman icrasından her defasında bylenmektedir.

Aradan zaman geçer ve Cemile akşamları gazinoda almaya devam eder. Konservatuvar derslerini ve etüdlerini ve aynı zamanda dayısıyla kendisinin bakımına dair işleri yapmak Cemile'yi iyice yıpratır. Yorgun düşer. Bir akşam Ercüment'in odasına geldiğinde iyice sararmış ve yorgun görünmektedir. Babası hastalandığı için tarlayı süremez olmuş ve büsbütün desteğe muhtaç duruma gelmiştir. Kardeşleri zaten geinebilecek yaşta değildir. Tam bir alkolik olan dayısının gittikçe kötüleşen durumu ise Cemile'yi iyice zayıf düşürmektedir. Onu ayakta tutan ve azminde devamlı kılan tek düşünce ise, bu sıkıntılardan bir yıl sonra biteceği imidir.

Cemile'nin omuzlarındaki yükü fark eden ve onu hafifletmek isteyen Ercüment, Cemile'yi deli gibi sevdiğini onun için her şeyi yapmaya hazır olduğunu söyler. Nişanlısı olmasını ve onun hayat yükünü hafifletmesine izin vermesini ister.

Cemile, Ercüment'i bir dost olarak çok sevdiğini ve ona değer verdiğini ancak kalbî işlere öncelik tanıyamayacak bir durumda bulunduklarını anlatır. Kendisinin Ercüment'ten iki yaş büyük olduğunu da hatırlatarak; ruhen ve yaşça olgun bir erkeği mutlu etmek ve onun tarafından mutlu edilmek istediğini açıklar. Dostluklarının bu şekilde devam etmesini rica eder. Biraz daha ileri giderse Cemile'nin dostluğunu da kaybedeceğini anlayan Ercüment ısrar etmez ve bir dost olarak daima onun yanında olacağına söz verir.

Yaklaşan sınavlara gereği kadar çalışamaz ve artan sorumlulukları onu iyice yorar. Sesinin güzelliği keşfedilince meyhanede şarkı söylemesi teklif edilir. Az zamanda daha çok para kazanacağı için sahnede şarkı söylemeye başlar. "Jale" takma adını kullanır ve şöhreti günden güne artar. Plaklar doldurmaya da başlar.

Bir sanat dehasının sarhoşları eğlendirmek için sahneye çıkması Ercüment'i çok üzer fakat Cemile'nin ısrarlarına dayanamayarak sahne aldığı ilk akşam onu izlemeye gider. Herkese gülücükler dağıtan Cemile'nin hemen yakınındaki Kemancı Rasih'e ayrı bir ilgiyle baktığını fark eder. Onu çok kıskanır. Tebrik bile etmeden odasına döner.

Eve yalnız dönmek zorunda kalan ve Ercüment'in tavrına çok şaşırان Cemile, dinleyenin önemli olmadığını aslında Ercüment'in, sanatını takdir etmediğini söyleyerek sitem eder. Ercüment onu çok kıskandığını itiraf eder. Cemile aynı konuların tekrar açılmasını istemez.

Kazandığı para, ailesinin artan masrafları ve kendisinin sahne için giderek artan makyaj ve kostüm masrafları karşısında yetersiz kalır. Ercüment'ten aldığı borç miktarı artmaya başlar.

Sınavları için hazırlanmaya vakit bulamadığı, yollarda koşturduğu ve iyice yorgun düştüğü günlerden birinde, Cemile'nin eve dönüşü iyice gecikir. Ercüment gece yarısına kadar merakla bekler. Sonunda Cemile gelir, karlı ve çok soğuk bir gün olduğu için titremekte ateşler içinde yanmaktadır. Ercüment hemen ona çay hazırlar ve ıslak elbiselerini çıkarmasına yardımcı olur.

Cemile, geç kalışını açıklamak için bir dizi bahane uydurur fakat sonunda gerçeği itiraf eder. O akşamı Kemancı Rasih'le birlikte geçirmiştir. Rasih'i uzun

zamandır çok sevdiğini fakat onun her defasında aradaki yaş farkını bahane ederek kendinden uzak durduğunu anlatmaya başlar. Ercüment'i sevemediği için üzgün olduğunu ifade eder. Artık Rasih'e aittir ve kısa zamanda evleneceklerinden emindir.

Ercüment, duydukları karşısında büyük bir şaşkınlık geçirir. Sükûnetini korumaya çalışır. Cemile iki gün boyunca yataktan çıkamaz. Kendisine geldiğinde ilk iş olarak Rasih'i aramaya gider.

Rasih evlenmek niyetinde değildir ve Romanya uyruklu olduğu için, kimlik işlerinde problem çıktığı bahanesini uydurur. Aradan iki ay geçer. Cemile artık evlenmeyeceklerini anlar. Rasih'e hesap sormaya gider ancak o türlü hakaretlerle Cemile'nin onurunu kırar.

Sahne hayatındaki yükseliş devam ederken Cemile'nin derslerinde ciddi bir düşüş yaşanır. Okulun en parlak öğrencisinin birden bu hale düşmesi ve onun sahne hayatına dair bazı dedikodular konservatuar camiasının yegâne meselesi olur. Cemile, sahne hayatındaki başarılarını umursamaz, son sınavlarından geçmek için hiçbir gayret göstermez. Rasih'i hâlâ çok sevmektedir ve bir gün bir yerde onunla karşılaşp tekrar duygularına yenilmekten korkmaktadır.

Önünde uzanan hayatın hiç de iyi görünmediğini anlayan Cemile, bir akşam Ercüment'e, artık nasıl olsa birilerinin zevkini tatmin etmek zorunda kalacağını ve kendisini ilk olarak kullananın Ercüment olmasını ister, ancak onun metresi olarak borçlarını ödeyebileceğini ifade eder. Ercüment bu sözlere çok üzülür. Onu ne olursa olsun çok sevdiğini ve ona kendi ismi altında eşi olarak sahip olmak istediğini söyler.

Bundan sonra daha samimi bir dostluk ilişkisi gelişir. Ercüment'in arzularına rağmen, Cemile'yi incitmekten kaçınması; Cemile'yi çok etkiler ve ona olan güvenini artırır. Cemile o dönem tahmin ettiği gibi sınıfta kalır. Ercüment sınavlarından başarıyla geçer.

Bursa'dan ani bir haber gelir, Ercüment bir haftalığına Bursa'ya gitmek zorunda kalır. Cemile'den ümit verici bir cevap beklemektedir. Cemile ise dönüşte cevabını vereceğini söyler. Bursa'da tahmininden çok kalan Ercüment için yaz tatili çok sıkıcı geçer. Müziğe dair her şey ona Cemile'yi hatırlatır. Bir ay sonra ümit ve heyecanla İstanbul'a döner.

Pansiyon sahibi Madam Siyanuş'un, Cemile'nin dayısını odadan çıkardığını görür. Olanları anlamak ister.

Dayısı, Cemile'nin zengin bir gençle evlenip taşrada, adını hatırlayamadığı bir yere gittiğini söyler. Ercüment, kendisine bırakılan paketi açar. Bir tomar para ve bir mektup vardır. Ani bir kararla evlendiğini yazan Cemile, her şey için Ercüment'e teşekkür eder ve ona mutluluklar diler. Borçlarının bir kısmını ödeyebildiği için de özür diler.

Dünya Ercüment'in başına yıkılır. Cemile'nin anılarıyla dolu olan odasında bunalımlı bir hayata başlar. Günden güne sararıp zayıflar. Alis de Cemile'nin gittiğini öğrenmiş ve çok üzülmüştür. Ercüment'in odasına gelir, son zamanlarda ikisi arasında gizli bir şeyler döndüğünü ve Cemile'nin bu yüzden evlenip gittiğini söyler. Ercüment, sabahlara kadar aynı odada kalmalarının ima edildiğini anlayarak, ona hiçbir zarar vermediğini; Cemile'nin son zamanlardaki neşesizliğinin kendisiyle bir ilişkisi olmadığını anlatır. Alis, yine de Ercüment'in, Cemile gibi bir sanat dehâsının yok olmaması için onu vazgeçirmesi gerektiğini söyler. Odadan çıkmadan önce gramafona bakar ve bir parça çalmak için izin ister. “Neşeyle geçen ömrümü eyvah keder ettim / Şen gönlümü bir kül gibi yaktım heder ettim” (s.108) plağını gramafona yerleştirip gider.

Konservatuarı başarıyla tamamlayan Ercüment Viyana Konservatuvarına gider. Cemile gibi üstün yetenekli denebilecek kadar müziğe vâkıf ve çalışkan bir insanı tanımış olmak Ercüment için en büyük motivasyon kaynağı olur.

Başarılarla geçen Viyana eğitiminden sonra, tanınmış bir müzisyen olarak ülkesine dönmüştür. Artık konservatuarda ders vermeye başlamıştır ve Şefik'in mektubu onu Elazığ'a kadar getirmiştir. Ercüment geçmişin bu ayrıntılarıyla sabahlar. Şefik onun uykusuz bir gece geçirdiğini fark eder. Sekiz yıl önce arkadaşının sararıp solmasına zayıflamasına neden olan kadının köy odasında gördükleri kişi olduğunu anlar. Ercüment Cemile'yi tekrar görmek için sabırsızlanmaktadır ve Şefik'le birlikte evden çıkarlar. Yolun yarısına kadar birlikte yürürler. Öğlen buluşmak ve birlikte dönmek üzere sözleşirler. Şefik, geçmişin tekrar yaşanamayacağını konusunda onu uyarır ve her ikisinin hayatındaki yeni bağları hatırlatır. Ercüment ise “Cemile en tehlikeli çağlarda bile bana sükûn ve metaneti, nefsime hâkimiyeti öğretmiştir... Kendisini yalnız bir kere görmek, kısaca görüşmek arzusundayım...”(s.110-111) diyerek arkadaşının şüphelerini bertaraf etmeye çalışır.

Cemile'nin köyüne yaklaştıkça Ercüment'in heyecanı da artar. Onun kimseye benzemeyen sesini duyunca adımlarını hızlandırır. Cemile, şarkı söyleyerek bir kuyudan su çekmektedir. Karşında birden Ercüment'i görünce çok şaşırır. Ercüment oraya gelme ve Cemile'yi görme hikâyesini kısaca anlatır. Birlikte çardağa geçerler.

Servetini Cemile'nin ayaklarına seren ve konservatuar hayatı boyunca kendisinin peşinden koşan bir gençle evlenmiş ve buralara kadar gelmiştir.

Sohbet sırasında Cemile, Ercüment'in yüzüğünü fark eder. Kimseyi Ercüment'e lâıyk göremediğini söyleyerek nişanlısı hakkında bilgi alır. “Şehzadem uyandı; bir bakayım” (s.114) diyerek izin ister. Bir yaşındaki oğluyla gelir. Oğluna “Aslan” ve dört yaşındaki kızına da “Ceylan” adlarını kocasının verdiğini söyler. Ercüment'e kendi eliyle hazırladığı tereyağı ve peynirden ikram eder.

Ercüment için en büyük merak konusu, Cemile'nin hayatından memnuniyetidir. Cemile, pişman olduğunu ancak kendisini tutan bağlar yüzünden artık dönüşünün de imkânsız hâle geldiğini anlatır. Geçmiş günlerden ve eski okul arkadaşlarının son durumlarından bahsederler. Cemile her şeyi merak ve ilgiyle dinler. Kemancı Rasih'in Romanya'ya döndüğünü ve orada casusluk ve kaçakçılık suçundan kurşuna dizilerek öldürüldüğünü bir çeşit intikam mutluluğuyla anlatır. Cemile bunları, adresine ulaşan Alis'in mektupları sayesinde öğrenmiştir.

Ercüment onu hâlâ çok sevdiğini hareketleri ve sözleriyle belli edince, Cemile onun artık bu sevdadan vazgeçmesi ve nişanlısıyla mutlu olması gerektiğini söyler.

Yakın zamanda halkevinde gerçekleşecek konseri de anlatan Ercüment, zor koşullarda ve tam olarak güvenemediği bir grupla konser vermekten duyduğu kaygıları dile getirir. Cemile, Ercüment'i yıllardır dinlemediğini ve onun müziğini çok özlediğini söyler, konseri izlemek için elinden geleni yapacağına söz verir. Yıllardır herhangi bir müzik aletine dokunmadığını ve hatta müzik bile dinlemediğini söyler.

Sevdiği ve özlediği kadını uzun yıllar sonra görüp onu öpmeden ayrılacak olmak Ercüment'i çok üzer. Kaderine rıza göstererek ondan ayrılır. Bağa döndüğünde herkes ve özellikle de nişanlısı Hamra merak içindedir. Hamra onun güneşte yanmış ve bitkin hâline bakar, yüzüne yoğurt sürer. Ardından Ercüment bahçedeki havuza atlar. Böylece gerginlik yerini neşeye bırakır.

Konser günü gelir. Klasik eserlerden oluşan repertuar halkevindeki dinleyicileri oldukça sıkar. Ayrıca ikizlerin sık sık hata yapması Ercüment'in dikkatinin dağılmasına

neden olur. Cemile'nin gelişi Ercüment'i büsbütün heyecanlandırır. Konserin artık herkesi iyice sıktığı bir zamanda Cemile Ercüment'e şu notu gönderir: "Müzik sefaleti karşısında ağlamak üzereyim... Uykusu gelen halka bir 'Cemile' olmak üzere istersen hemen geleyim!" (s.124)

Ercüment, Cemile'nin yıllardır müzikle hiçbir ilişkisi olmadığını hatırlar, bir an tereddüt eder ve kısa bir konuşmayla programdaki değişikliği açıklar. "Aramızda bulunan konservatuar arkadaşım Bayan Cemile'yi size takdim ederim" (s.125) diyerek onu sahneye davet eder.

Birlikte büyük bir uyum ve coşku içinde müzik yaparlar. "Bach sonat, Lüllü gavot, Cavatine Raff, Tiomeray Schumann, Vinyavski Kapris, Paganini 5. Kapris..." parçalarını icra ederler. Keman ve piyanonun "saç örgüsü gibi birbirine sarılmış" hâli herkesi etkiler. Konser sonunda tebrikler kabul edilir. Efser, Kevser ve Hamra da Cemile'nin başarısını takdir ederler. Halkevi reisinin davetiyle hep birlikte çay içerler. Burada Ercüment'in sürekli Cemile'yle ilgilenmesi ve onu evine bırakmayı teklif etmesi herkesin dikkatini çeker. Özellikle Hamra büyük bir kıskançlık duymaya başlar.

Yol boyunca, birbirlerinden ayrılmanın ne kadar zor olduğunu anlatırlar. Birbirleri için yaratılmış olduklarını kabul ederler. Cemile, metin olmak ve kaderlerine sahip çıkmaları gerektiğini söyler. Sarılırlar ve Ercüment hasret ve iştiaqla Cemile'yi öper. Ağlayarak ayrılırlar.

Ercüment bağı döndüğünde Şefik onu uyarır ve Hamra'yla ilgilenmesi gerektiğini söyler. Hamra'yla konuşan Ercüment: "Vaktiyle çok sevmiş olduğum bir kızı bugün evli ve iki çocuk anası olarak bulmaktan aldığım elem kadar, onun bu çorak muhitte sanatını ve dehasını çürütmeğe mahkûm etmesi karşısında da müteallim oldum... Benim yerimde kim olsa duyduğum elemi duymaz?" (s.131) der. Hamra'yı üzdüğü için af diler ve bundan sonra onu mutlu etmek için elinden geleni yapacağına söz verir. Sarılırlar.

İstanbul'a hareket vakti gelir. On iki kişilik uçağı yerleşirler. Kızlar oldukça heyecanlı ve neşelidirler. Uçaktaki yüksek sesi bir oyun haline getirip yazarak anlaşmaya başlarlar. Aktarma için Ankara'ya inecekleri sırada Hamra rahatsızlanır. Uçaktaki bir doktor müdahale eder. Hamra Ercüment'in yardımlarını kabul etmez ve hatta Ankara'da bir akrabasında kalıp birkaç sonra trenle İstanbul'a döneceğini açıklar. Ercüment'in kendisine eşlik etme isteğini de kesin bir dille reddeder.

İkizler ve Ercüment aktarma yaparlar. İmalı sözler ve şakalar devam eder, Ercüment bu şakalara cevap yazarak oyalanır. Sonunda, ikizler bir mektup uzatırlar. Hamra nişan yüzüğüyle birlikte şu satırları bırakmıştır: “Saadet yolunda sizinle birlikte yükseldikten sonra ben yere inmiş bulunmaktayım. Bu çıkışla iniş her ikimizin yolunu göstermiş olduğundan size candan saadetler dilerim..” (s.138). Ercüment, ikizlerin şakalarındaki imaların nedenini anlar.

Aylar geçer. Bu olayın ve Cemile’yi yıllar sonra görüp tekrar kaybetmenin acısı ercüment’e eski zor günleri yaşatır. Bir akşam pansiyon odasına dönerken ışıkların açık olduğunu fark eder. Odasına girdiğinde Cemile’yi görür. Bu sürpriz Ercüment’i çok mutlu eder.

Cemile, kocasının bir işi için İstanbul’a geldiklerini ve kendisinin de Alis’te bir gece kalmak için izin aldığını anlatır. Ona “sevgilim” der. Sonsuza dek Ercüment’e dönmüş olsaydı; bütün geçmişine rağmen kendisini kabul edip etmeyeceğini sorar. Ercüment: “Nasıl olursan ol, ne çeşit dönersen dön benim için her zaman bir ideal, bir saadet sembolüsün” (s.140) cevabını verir.

Aslında Ercüment’i kimseyle paylaşmak istemediğini itiraf eder. Bir anahtarı kendisinde bulunan bu odaya daima girebilmek istediğini de ekler. Birlikte bir süre sohbet ederler. Fakat aynı odada bulunmanın yarattığı fiziksel çekimi ikisi de hisseder. Cemile, dışarıda yemek ve gezmek istediğini söyler. Yemekten sonra bir tiyatroya giderler. Odaya döndüklerinde Cemile, günahlarının kefareтини ödeyip ödemediğini merak eder. Ercüment’e göre çoktan ödemiştir. Bir gün her şeyden azade olağabeylirse sahip olacağı mutluluğun kıymetini bileceğini söyler ve uyur. Sabah kocasıyla köprüde buluşacak ve Haydarpaşa’dan sekiz trenine binecektir. Ercüment bütün gece onu seyreder, sabaha karşı uyuyakalır. Uyandığında saat neredeyse sekiz olmuştur. Hemen Cemile’ye seslenir.

Cemile, kendisini bekleyen kimse olmadığını ve kocasıyla boşandıklarını anlatmaya başlar. Elazığ’da bahsettiği Aslan ve Ceylan ise kaynının öksüz çocuklarıdır ve Cemile çocukların halasıyla birlikte bu çocukların bakımına yardım etmektedir. Ercüment’in nişanlı olduğunu görünce, onun mutluluğuna engel olmamak için çocuk yalanını uydurmuştur. Ömrü boyunca yanında olmak için Ercüment’e geldiğini söyler. “Şimdi yine sana layık olmayarak geldim... Fakat hiç değilse seni sevdiğimi biliyorum ve arada feda edilecekler yok!” (s.144) der.

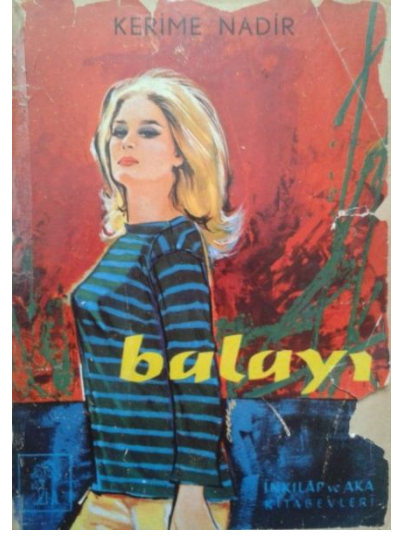
Ercüment bu söylenenlerin doğruluğuna inanmak ister. Cemile, anlattıklarının doğru olduğuna yemin eder ve akşamdan beri onu niçin üzdüğünü şöyle açıklar: “Bu üzüntülerin sonuncusu olsun ve çilemiz artık dolsun diye!..”

İstanbul, 1945

BALAYI

Tevhit, Sirkeci Garı’nda Avrupa’dan gelecek treni heyecanla beklemektedir. Ondaki bu heyecanı fark eden genç müteahhit Bekir, Tevhit’in yanına gelir ve orada bulunma sebebine dair sorular sorar.

Treni takip ederek ve sıkılgan bir tavırla cevap vermeye başlayan Tevhit; bir yolculuğa çıkmadığını, sekiz yıl önce Fransa’ya gönderdiği ve artık yirmi iki yaşında olan kızını beklemekte olduğunu açıklar. Kızı Armağan’ın orada seçkin Türk aileleri arasında yaşadığını da söyler.

Bekir, çok genç görünmesine rağmen kırk iki yaşındaki Tevhit’in bu yaşta bir kızı olmasına çok şaşırır. Tevhit’in kızı şerefine bir ziyafet düzenlemiş olacağını ima ederek kendisini de o akşamki yemeğe davet ettirir.

Kızını İstanbul’dan uzak tutmaya kararlı olan ve her fırsatta tahsilini öne sürerek onun Fransa’da ikametini uzatmaya çalışan tevhit 2. Dünya Savaşı patlak verince, Alman ordularının Fransa’yı işgal etmesi üzerine Armağan’ı İstanbul’a davet etmek zorunda kalır.

Armağan bütün güzelliği ve ihtişamıyla trenden iner, babasının boynuna sarılır. Babasına ve vatanına kavuşmaktan duyduğu memnuniyeti dile getirir. Hemen arkalarındaki iki genci işaret eden Armağan üniversiteden arkadaşları nedim ve Talat’ı babasıyla tanıştırır. Savaş sebebiyle yollarda rastladıkları bazı perişan haller dışında, arkadaşlarının kendisine eşlik etmesi Armağan’ın yolcuğunu keyifli kılmıştır.

Tevhit, Armağan’ın arkadaşlarını da akşam vereceği yemeğe davet eder. Baba kız, Tevhit’in apartmanına gelirler. Armağan burayı bir sinema dekoruna benzeter. Evini

her yerini ve kendisi için özenle hazırlanan odasını çok beğenir. Boğaziçi, Marmara ve Adalar manzarasını ayrıca över.

Armağan, annesinin ölümünden sonra daha sıkı ilişkiler içinde olmaları gerekirken, sekiz yıl birbirlerinden ayrı yaşamalarındaki anlamı çözemediğini söyler. Babası ise: “Ben kendime henüz gelmiş bulunuyorum yavrum... Bundan anlayacağın, nefsimi ıslaha yeni karar vermiş olduğumdur... Cidden ele avuca sığmaz bir çapkın ve sefih bir mirasyedi idim Armağan... Bir babanın kızına bu tarzdaki itirafı her ne kadar yakışık almazsa da, sen beni anlayağabeylecek açık fikirli bir kızsın...” (s.11) cevabını verir.

Savaş çıkmasaydı, gelecek yıl tahsili bittiğinde İstanbul’a aldırılacağına emin olmak ister. Babası onu temin eder. Birbirlerine sarılırlar. Tevhit’in aklından, bunca zaman direnmesinin gereksiz olduğuna ve artık her şeyin güzel olacağına dair bir düşünce geçer. Armağan odasına çekilir. Tevhit yemekleri kontrol etmeye gider.

Yemek hazırlıkları yapılırken, Tevhit’in şair dostu Doktor Şuayıp, yeni şiir kitabını bırakmak için gelir. Armağan, doktor amcasını ve onun bir şair olduğunu çocukluğundan hatırlamaktadır. Şuayıp, bir kadın hekiminin şairliğinin pek havsala almaz bir şey olduğunu söyler.

Armağan babasının da edebiyatı sevenlerden olduğu yönündeki tahminini ifade eder. Şuayıp’a göre; aynı yaşta olmalarına rağmen kendisinden daha genç görünen ve yaşamayı iyi bilen Tevhit’in şiire ihtiyacı yoktur.

Armağan, asıl gençliğin gönülde olduğunu ve ikisinin de genç görüldüğünü söyleyerek onları eğlendirir. Biraz sonra bir buket çiçekle Talat ve Nedim gelir. Armağan’ın, arkadaşlarıyla konuştuğu bir boşluktan yararlanan Şuayıp, Tevhit’e yaklaşır ve gerçeği Armağan’a ne zaman söyleyeceğini sorar.

Tevhit, gençlerin uzattığı kalın sigarayı Armağan’ın beğenmediğini fark ederek ince sigara uzatır. “zevk”e dair felsefi bir sohbet başlar. Tevhit, her zevkin yeni bir başlangıç olduğunu ve bu konuyu en iyi gençlerin bileceğini söyler.

Kapı çalınır ve Bekir gelir. Tam da “Zevk” hakkında bir felsefe divanı üzerine geldiği söylenince, Armağan’a gözlerini dikerek; o akşam zevklerin en yükseğini tadacağını ifade eder.

Bu sohbet kapatılır ve yemek sofrasına geçilir. Radyodan yayılan hafif müzik eşliğinde yemek yenir. Armağan, sekiz yıl içinde sekiz kez bile babasını göremediği için, kendisini şimdi tanımaya başladığını ve ona hayran olduğunu belirtir.

Şuayıp, Avrupa’da neler olup bittiğini merak eder fakat acı sahneler yerine hoşça şeylerin anlatılmasını ister. Nedim, Alman işgali öncesi Paris’i kasıp kavuran bir “dancing”den bahseder. Talat, yemeğini bırakarak Armağan ve Nedim’le piyanonun olduğu salona geçer, ışıklar söndürülür. Paris’te bir salgın gibi olan ritmik rumbayı çalar ve Armağan’la Nedim müthiş bir uyum ve ihtiras içinde salonun kızıl aydınlığında dans ederler. Sonunda dudakları buluşur.

Armağan’ı seyrederken elleri buz kesen tevhit, dansın sonunda ışıkları yakmak için uzanır ve elindeki kadeh yere düşüp parçalanır. Onları büyülenerek izleyen Tevhit, Bekir ve Şuayıp dansın gerçekten de akıl ve gönül alıcı olduğuna karar verirler. Tevhit’e göre ise bu tek sözle “çıldırıktır”dır.

Gece yarısına doğru misafirler gider, Armağan da odasına çekilir. Derin düşüncelere dalan tevhit ‘in uykusu kaçır. Sigara içerek maziye hatırlar. Kendisinden birkaç yaş büyük olan karısının güzelliğine ve esaretine kapılan Tevhit, eşiyle on beş sene mesut bir evlilik hayatı yaşar. Armağan adında bir kızları da olmuştur. Bu mutluluk, Tevhit’in eşi ciddi bir zatürreye yakalanıp ölüm döşeğine düşünce değişir. Çünkü karısı, söylemeye cesaret edemediği bir gerçeği, vefatından sonra öğrenmesi için tevhit’e kalın bir mektup olarak bırakır.

On dört yıl önce cansız bir bebek dünyaya getiren eşi, bir daha anne olma ihtimali kalmadığından, Tevhit’i mutlu etmek için, kendisiyle aynı gece doğum yapan bir kadının çocuğunu evlatlık edinir. Hastabakıcının yardımıyla yapılan bu işlem Armağan adını verdikleri yetim çocuğun kimliğine dair bazı evraklar da mektupta ayrıca yer almaktadır. Çok sevdiği ve gönülden bağlı olduğu kızı hakkında böyle bir gerçeği öğrenmek Tevhit’i delilik sınırlarına getirir. Bu zor günlerinde, arkadaşı Doktor Şuayıp onu destekler ve Armağan’ın evlat edinildiğini teyit eden bilgilere ulaşır.

Armağan dışında herkes bu gerçeği bilmektedir ve Tevhit’e çok bağlı olduğu için küçük kızın bu haberi kaldıramayacağı düşünülerek gerçeği gizlerler. Tevhit, Armağan’ı kendisinden uzaklaştırmayı ve böylece, yıllar içinde kopan bağlarla ona gerçeği anlatabeylme imkânının doğacağını düşünür. Armağan’ı Fransa’da bir akrabasının yanına gönderir. Bu ayrılık her ikisi için de sarsıcı olur.

Armağan’a vâsilik yapan akrabası üç yıl sonra vefat edince, tahsilini sebep göstererek onu bir pansiyona yerleştirir ve yılda bir kez ziyaretine gider. Ona hakikati bildirmek cesaret ve imkânından uzak kalır. Yıllar içinde, Armağan’ı büyüyüp serpilmiş ve şahsiyet kazanmış biri olarak görünce, onu vesayeti altında bulundurmaktan gurur bile duymaya başlar. Çünkü hâlâ birbirlerini baba kız gibi sevmektedirler. Bu düşünceler içerisinde kendi geçmişinde yaşayan Tevhit, Armağan’ın geldiğini fark eder. Genç kız, ateş rengi ropdöşambrla hakikaten nefes kesici bir güzelliğe sahiptir. Birlikte sigara içerler. Armağan, serbest davranışları ile babasını üzmediğini ümit etmektedir. Babasının, nedim ve Talat’ı nasıl bulduğunu merak eder. Tevhit’e göre her ikisi de Armağan’a âşıktır. Armağan, öyle olsa bile, kendisine kur yapan sayısız erkeğin duygularına hiç önem vermediğini ve henüz gerçekten istediği erkeği bulamadığını söyler. Rumbanın sonunda Nedim’le öpüştüklerini ve Armağan’ın da Nedim’den hoşlanıyor olabileceğini ima eden tevhit; dans sonundaki bu öpüşmenin dansın bir icabı olduğunu söyler. Armağan ayrıca; herhangi bir arkadaşı ile tokalaşmakla öpüşmek arasında bir fark görmediğini de belirtir. Radyoyu açan Armağan, Tevhit’i dansa davet eder. Akşam yemeğinde olduğu gibi, “piyanonun iki yanındaki hürriyetperverlerin meşelelerini” (s.29) yakar ve dans etmeye başlarlar.

Akşam gerçekleştirilen danstan daha güzel, daha uyumlu ve daha ihtiraslı biçimde dans ederler. Müzik bitince, tevhit Armağan’a daha sıkı sarılıp onu ateşli biçimde dudaklarından öper. Armağan dansı ve bu öpücüğü al yanakları ve elmas gibi parlayan gözleriyle karşılar.

“Ne enfes bir kavalyesiniz canım babacığım!” (s.30) diyerek Tevhit’e iltifat eder. İki arkadaş gibi vedalaşıp birbirlerine “Bon nüvi” derler.

Ertesi gün Doktor Şuayıp’ın telefonu ile uyanan tevhit, doktorun sorusu üzerine; gerçeği anlatamadığını ve Armağan’a âşık olduğunu itiraf eder. Doktor, gerçeğin bir an önce Armağan’a anlatılmasını tavsiye eder ve onun kendi iradesi ile kendi yolunu seçmesi gerektiğini vurgular.

Baba-kız ilişkisinden sonra böyle bir aşkı itiraf etmenin güçlüğünden bahseden tevhit, Doktordan şu cevabı alır: “Bu ihtiyat, senin gibi ahlâk prensiplerine metelik vermeyen bir adama göre değildir ki a iki gözüm!.. Dünkü evlat muhabbetinin bugün aşka döndüğünü itiraftan çekinmeyen sen, ona babası olmadığını söylediğin dakikada

kocası olmak teklifinde de bulunağabeylirsin... böylece kuşunu bir elinden uçururken öbür elinle yakalarsın!..” (s.32).

Gerçeğin nasıl anlatılacağı konusunda bir sonuca varamadan telefonu kapatırlar. Tevhit, akşamdan beri, Armağan’ın dudaklarından aldığı lezzetten yaşadığı sarhoşluğu dağıtmak için dışarı çıkar. Bir saat sonra eve döndüğünde, Armağan tenis kıyafetlerini giymiştir ve Nedim’lere birlikte giderler.

Nedim’le tenis oynayan ve bir kelebek gibi uçuşan Armağan’ı izlemek tevhit için zor olur. Talat ve Nedim’in, Armağan’a âşık olduklarına iyice inanır.

On beş gün geçer. Giderek samimileşen baba kız ilişkisi, Tevhit’in gerçeği anlatmasını zorlaştırır. Ayrıca Tevhit’in tutkusu da günden güne artar. Bekir, Armağan’ın yemeğine katılan herkesi kendi motoru ile özel bir deniz gezintisine çıkarır. Yemekler yenir, doktorun mısraları eşliğinde kadehler içilir. Armağan yaşadığı her şeyden mutluluk duymakta ve sık sık babasına teşekkür etmektedir. Bekir’in hazırladığı sert bir içki kokteyli herkesin çok hoşuna gider. Bebek koylarında, bir tanıdıklarının balosu olduğunu fark edip oraya katılmak isterler. Fakat bu sırada, Armağan bayılır. Bekir’in uyarılarına rağmen kokteylden çok içmiştir ve bu içki ona dokunmuştur.

Şuayıp hemen müdahale eder. Sabaha kadar uyursa Armağan’ın iyileşeceğini söyler; kendisi kamaraya yatırılan Armağan’a refakat edeceğini söyleyerek herkesi baloya göndermeye çalışır.

Armağan’a kimin refakat edeceği konusunda tartışma çıkar ve doktor, nedim, Bekir Talat ve Tevhit’in sırayla bir saatlik nöbet tutmasına karar verilir. Nöbetçi olmayanlar baloda eğlenecektir.

Doktor, nöbeti sırasında Armağan’ın nabzını ve sıhhatini yoklar. Tevhit gibi, kanı sıcak akan bir adamın nasıl olup da soğukkanlı davranarak bu güzelliği aç kurtlara bıraktığına şaşar.

Nedim, Armağan’ı iki kez yanağından öper ve sonsuza kadar onun başında bekleyebileceğini Armağan’a fısıldayarak kamaradan çıkar.

Bekir, Armağan’ın elini tutup okşayarak, gördüğü ilk andan beri ona sahip olmak için çıldırdığını ve bir gün mutlaka bu emeline kavuşacağını söyler. Armağan’ın kalbi ezen bakışları altında duygularını itiraf etmekten korktuğundan, uyuduğu için

rahatça içini döker. Onu delice seven bir yüreğe sahip olduğunu söyleyerek, Armağan'ı dudağından bir kez öper ve hemen kamaradan kaçır.

Talat, kapıdan bakmakla yetinir ve “senin uykunu seyretmek çok hoş olsa da yanına gelmeyeceğim Armağan... Zira yüreğim dehşetli çarpıyor” (s.42) diyerek oradaki bir koltukta sigara içer. İhtiyatsızlığı sevmemesine rağmen bu gece Armağan'ın nasıl yanılabeydiğini düşünür. Akerdeon sesiyle güverteye çıkar. Oradan geçen sandala, meşhur bir opera aryası ile eşlik eder. Sandaldakiler onu selamlar ve Talat'ın nöbeti de böylece biter.

Tevhit, Armağan'ı onlara bıraktığı için özür diler. Ona iyice yaklaşır belinden sıkıca tutarak yüzünü gerdanını öpmeye başlar. Onu çok sevdiğini ve artık o olmadan yaşayamayacağını söyler. Af dileyerek Armağan'ın üzerine kapanır. Sabah olduğunda, Armağan hâlâ uyanamamıştır. Suçunu gizlemeye çalışan ve tecavüzüne dair en ufak bir pişmanlık duymayan tevhit, diğerlerini karşılamaya çıkar. Bir süre sonra armağan kamaradan çıkar. Tevhit, onun başına gelenleri anladığını fakat suçluyu bulmaya çalıştığını fark eder. Armağan geceye dair tafsilat alır. Nöbet meselesini öğrenir. Babasına, herkes eğlenmeye gitse bile kendisini asla yalnız bırakmaması gerektiği konusunda sitemde bulunur. Tevhit yapmacık bir tavırla özür diler.

Yaşadığı felaketin failini bulmaya karar veren Armağan'ın şüpheleri üç genç üzerinde toplanır. Kendi zihnindeki planı uygulamak üzere evden çıkarken Tevhit'le karşılaşır. Şık giyinen ve aceleyle evden çıkan Armağan'ın heyecanı gözünden kaçmaz. Armağan bir işi olduğunu söyleyerek ayrılır.

Nedim'in Şişli'deki evine gider. Nedim, arkadaşını hâlâ neşesiz ve hasta bulduğu için üzülür. Armağan sözü deniz gezintisine getirerek, o gece aslında dostlarını sınamak için uyuma numarası yaptığını söyleyince; Nedim, Armağan'ı en fazla üç kez yanaklarından öptüğü için özür diler. Armağan, Nedim'in suçsuzluğuna inanarak oradan ayrılır.

Talat'ın başı ağrıdığı için evde olduğunu öğrenen armağan, hastalığını yoklamak bahanesiyle onun da evine gider. Motorda, kamara dışında çok kaldığı için hastalanmış olabileceğini ima eder. Talat ise, sandaldakilere şarkı söylediği için hiç üşümediğini söyler. Armağan bu bilgiyi kullanarak; o gece refakatçi olmasına rağmen kendisiyle hiç ilgilenmediği için Talat'a darıldığını ve bu boşluktan istifade eden bir hırsızın zümrüt kolyesini çaldığını söyler. Talat şaşırır. Kamara dışında nöbet tutmuş olsa bile kimsenin

içeri giremeyeceği bir şekilde durduğunu söyleyince, Armağan kolyesini çıkarır ve şaka yaptığını söyler. Kendisiyle ilgilenmediği için alındığını ve gönlünü alsın diye böyle bir şaka yaptığını anlatır. Talat ilgisizlik ithamını kabul etmez ve aksine ona karşı çok zaafi olduğu ve onu üzecek bir şey yapmaktan korktuğu için Armağan'dan uzak durduğunu ifade eder.

Armağan, onun da suçsuzluğuna inanarak; Bekir'in Karaköy'deki yazıhanesine gider. Bekir çok şaşırır, adeta büyülenir. Bu ziyaretin sebebini öğrenmek ister.

Bekir'i, namusuna göz diktiği bir genç kızı içkiyle uyuşturup emellerine alet etmekle itham eder. Bekir bu suçlamayı kabul etmez ve kendisiyle baş başa kalma fırsatının oradaki bütün erkekler tarafından yaratıldığını söyler. Armağan'a sahip olmak için çıldırdığını, fakat bu isteğini o gece gerçekleştiremediğini, eğer Armağan isterse ona sahip olmak için tüm servetini feda edeceğini söyler. o gece Armağan'ın başına bir iş geldiyse bunun sorumlusu olmadığını fakat bu zevk için can attığını belirtir.

Evli olmasına rağmen Armağan'a asılan ve ona bir de metreslik teklif eden Bekir'den iğrenir. Onun da suçsuz olduğuna inanmaya başlayan Armağan, yazıhaneden çıkar.

Eve döndüğünde Doktor Şuayıp'ı görür. Doktor onun bir derdi olduğunu anlar ve bu kederini, evlatlık olduğu hakikatini öğrenmesine yorar. Mahrem bir sırdaş olarak Armağan'ın acılarını paylaşmaya hazır olduğunu ve mukadderata boyun eğmek gerektiğini ifade eder.

Armağan, kendisine tecavüz edenin doktor olduğunu düşünür ve bu andan sonra ikisi, birbirlerini kendi zanları üzerinden değerlendirerek konuşurlar. Armağan hakaretin dozunu artırınca, meselenin düşündüğü gibi olmadığını anlayan doktor, taktik değiştirir ve Armağan'ın gizli derdini söyletir. Böyle çiçek gibi bir kızı sarhoş erkeklerin arasında korumasız bıraktığı için kendisini suçlar. Armağan, üç erkekle yaptığı konuşmaları ve hepsinin de ağız birliği etmiş gibi masumiyetten bahsettiklerini söyler. Bu iğrenç hareketi Tevhit'in yapmış olduğunu düşünür ve bu fikrini belli etmemeye çalışarak; Armağan'ı sakinleştirip, yakında bir çözüm bulmak üzere odasına gönderir.

Şuayıp, bu düşünceler içinde: “Allah mustahakını versin” derken, Tevhit saklandığı köşeden çıkar. Konuşmaları dinlemiştir. Suçunu kabul eder ve hiç pişmanlık duymadığını zaten öyle bile olsa artık hiçbir şeyin değişmeyeceğini söyler. Şuayıp açık

sözlü davranır ve yaptığı şeyin iğrençliğini yüzüne vurur. Her iki sırrın da münasip bir zamanda açıklanmasını tavsiye eder.

Bu sözleri, Armağan'ın genç vücuduna bir kez daha sahip olağabeylmek için tutuşarak dinleyen Tevhit; manzaraya dalarak: “Ne pahasına olursa olsun sen bütün hayatımca benim kalacaksın Armağanım!” (s.72) der.

Günler geçer ve tevhit, gerçekleri Armağan'a açıklayacak cesareti bulamaz ve bunun için bir fırsat da yaratmaz. Bir sabah hizmetçinin çılgılığı ile uyanır. Bebeğini düşürmeye teşebbüs eden Armağan, acılar içinde kıvranmaktadır. Doktor Şuayıp çağrılır. Bebek kurtarılır.

Doktor, artık Tevhit'in kesin bir karar vermesi ve Armağan'a bir yol çizmesi gerektiği konusunda uyarır. Tevhit, Armağan'dan doğacak bir çocuktan asla vazgeçmeyeceğini ve kendisiyle evliliğinden önce veya sonra bu çocuğun mutlaka dünyaya gelmesini ister.

Şuayıp'ın önerisiyle, sırra Tevhit'in de ortak edilmesine karar verilir. Ceninin alınması için Tevhit, Armağan'ı destekler görünecektir. Doktor ise elinden geleni yapar gibi görünüp, annesinin sağlığını bahane göstererek bebeği almayacağını anlatır. Bu plan, asıl yapılacak hamleye kadar ikisini de rahatlatır. Armağan'ın odasına dönerler. Doktor, artık babasının da her şeyi bildiğini ve kendi hayatı konusundaki kararı ikisinin de desteklediklerini söyleyerek ceninin alınağabeyleceğini ima eder.

Tevhit üzgün bir ifadeyle, Armağan'ı yeteri kadar koruyamadığı için af diler; eğer doktor orada olmasaydı tüm gerçeği itiraf etmek için yanıp tutuşur. Armağan, çok utanır ve bir ağlama krizine tutulur.

Sözleşilen günde muayene gerçekleşir ve Doktor Şuayıp bütün hünelerini kullanarak, bebeği almanın imkânsızlığını anlatır. Armağan çok üzülür. Çocuğun babasının yakasına yapışmak ihtimali de olmadığından yeni bir çözüm bulmak için akşam görüşmek üzere, doktordan ayrılırlar.

Arabayla Armağan'ı gezdiren ve sürekli onun ruh durumunu kollar. Armağan, bu vaziyette iken insanın intihar etmekten başka çaresi olmadığını söyler. Tevhit bir çıkış olduğunu söyleyerek nikâhına kabul edecek bir erkeğin, çocuğun doğması için her şeyi kolaylaştıracağını anlatır. Armağan böyle bir insanın dünyada bulunmadığı görüşündedir. Tevhit ise, Armağan'ın çocuğuna kendi adını vermeye hazır olduğunu;

yıllardır söylemek için beklediği gerçeği bir çırpıda anlatır. Armağan duyduklarına inanamaz fakat Tevhit'in ikna eden sesi onu yumuşatır.

İstanbul'a döndüğünde bu gerçeği anlatması gerektiğini yönünde sitemde bulunan Armağan ayrıca, gerçekten baba olmakla, babalık yapmak arasında bir fark görmediği için; gerçeği açıklamak konusunda babasının çekincelerine anlam veremez. Ayrıca, dışarıda baba-kız olarak tanınmalarına rağmen birden nikâh altına girmelerinin başkaları tarafından hiç de hoş anlaşılmayacağını ifade eder. Tevhit ise, zaten sefih hayatı ile meşhur olmuş bir erkeğin genç bir kızı korumasına kimsenin inanmadığını söyleyerek onun bu endişesini giderir. Armağan, günler sonra ilk defa gerçekten gülümser.

Dışarıdan nikâh olarak anlaşılrsa bile kendi içlerinde kendi hukuklarının geçerli olacağını söyleyerek Armağan'ı rahatlatır.

Bir karşılık beklemeden yıllarca kendisine bakan ve şimdi de onu bu müşkül vaziyetten kurtaracak olan Tevhit'e daha çok hayran olan Armağan, ona sarılma isteği duyar.

Müjdeli haberi sevinçle karşılayan Doktor, Tevhit'in kurnazlığına şaşırır. O akşam büyük bir hızla, düğün hazırlıklarına başlanır. Beyoğlu'nda, dedikodusu haftalarca süren şatafatlı bir düğün yapılır.

Asıl duygularını bastırmak için büyük bir çaba sarf eden tevhit, bir baba gibi davranmak konusunda başarılı olur. Armağan'a duyduğu zaafı baş edebilmek için sık sık seyahatlere çıkar. İş bahaneleri uydurarak çıktığı bu seyahatlerden her dönüşünde Armağan'ı daha samimi ve kendisini daha özlemiş bir halde bulur.

Tahmin edildiği gibi zor bir doğum olur ve Mine dünyaya gelir. Tevhit, çocuğunu kucağına aldığı anda bu mucizeye inanamaz ve o andan itibaren kendisi de koca bir bebek olur.

Şuayıp artık acı ayalarının bittiğini belirterek bundan sonra gerçek bir balayı yaşamalarını diler.

Bir ayın sonunda bebeğin yüz hatları ve göz rengi belirgin biçimde Tevhit'e benzemeye başlar. Tevhit bu benzeyişin hızlanmasıyla Armağan'ın gerçeği anlamasını ümit etmektedir.

Bebekle ilgilenen Armağan, Tevhit'in öz babası olmadığı yönündeki iddiasına anlam veremediğini söyler. Çünkü kızı, tamamen dedesinin yani Tevhit'in özelliklerini taşımaktadır. Artık vaktin geldiğini hisseden Tevhit, Mine'nin dedesi değil babası olduğunu itiraf eder. Aştan gözü kör olduğu ve muhakemesini kaybettiği için motor gezisinde Armağan'a sahip olduğunu söyleyip ondan af diler. Büyük aşkının sunacakları yanında bu hatasını kolayca affettireceğini de vaat eder.

Anlatılanları serinkanlı bir ifadeyle dinleyen Armağan, çektiği tüm ıstıraplar karşısında, gönlünü verdiği erkekle gönlünce yaşamasına müsaade etmesini ister. Tevhit şaşırır ve bu erkeğin kim olduğunu merak eder. Armağan, ısrarla Tevhit'in gözlerine bakar. Tevhit sevince boğulur. İhtiraslı uzun bir öpüşme onların gerçek balayını başlatır.

Bebegi bir dadıya emanet ederler ve odalarından hiç çıkmadan yirmi günlük upuzun bir balayı yaşarlar. Birbirlerinin bedeninde buldukları haz daha da derinleşir. Tevhit, Armağan'ın tükenmek bilmeyen şehveti karşısında şaşkındır ve kendi gençlik enerjisinin giderek sömürüldüğünün farkına varır.

Doktor Şuayıp, Talat ve Nedim bir emri vaki yaparak onlara akşam yemeğine gelirler. Yirmi günlük sevişmelerine ara veren Armağan ve Tevhit gayet mutludur. Neşeyle geçirilen yemekte radyo açılır ve dans faslı başlar. Önce balayındaki çift dans eder. Rumbanın sonundaki öpüşme başka hislere doğru yol alırken doktor bir öksürükle müdahale eder.

Armağan, doktor ve Nedim'le de dans eder. Karısının Nedim'le daha da ihtiraslanan dansını seyreden tevhit tutulduğu kıskançlık nöbeti ile fenalaşmaya başlar, bir kriz geçirir. Şuayıp'ın diğer Hekim arkadaşları da bu krizin “aşırı yorgunluk” nedeniyle meydana geldiği teşhisini yaparlar.

Uzvi bir felç geçiren Tevhit'in tüm hayatı değişir. Karısıyla ilişkileri günden güne bozulur, balayılarına tesadüf eden böylesi bir felaket ikisini de mahveder. Başlarda, her şeyin düzeleceğine inanan tevhit, bütün tedavi seçeneklerini dener fakat sonuç değişmez.

Arzuları bir türlü tatmin olmayan ve bu nedenle buhranlar geçiren Armağan, yatakları ayırmaya karar verir. Birbirlerine duydukları saygıyı henüz yitirmemişlerdir ve sevgilerini Mine'ye vermeye çalışırlar.

Dostlarının daveti üzerine, bir baloya katılırlar. Şıklıkları ile salonun dikkatlerini çekerler. Bu baloda birlikte dans ederler. Tevhit, uzun zaman sonra karısının sıcaklığını

kendi bedeni üzerinde duyduğu için eski ihtirasları ve yetersizliği arasındaki uçurumda bocalar. Armağan'ın da arzuları zirveye çıkmıştır, oturmayı ister.

Bekir çıkagelir, onları bir dost edasıyla selamlar, tebrik eder. Çocuklarını görmek için eve gelme izni ister. Tevhit bu adamın niyetini sezer, hoşlanmasa bile ona iyi davranmak zorunda kalır.

İyice sarhoş olan Armağan salondaki tüm gençlerle dans eder ve tam da Parisli ruhunun istediği gibi salonun kraliçesi olur. Onu seyreden tevhit, haz ve çaresizlik kışkacında boğulmaktadır.

Eve döndüklerinde, Armağan'ın soyunup yatağa girmesi için yardım eden tevhit; karısını bir kez kollarında uyutağabeylemek için yalvarır. Uzun zamandır hislerini bastırmaya çalışan ve o gece baştan ayağa haz kesilen Armağan bu teklifi kabul eder. Birlikte olma teşebbüsleri başarısızlıkla sonuçlanır ve bu Armağan'ı iyice delirtir. Tevhit'e en acı hakaretler savurarak onu odasından kovar. O geceden sonra bütün sevgi saygı bağları kesilir.

Evlerine sıkça gelmekte olan Bekir, Armağan'ın derdini bilmekte ve kendisi için bulunmaz olan bu fırsatı değerlendirmek için dil dökmektedir. Armağan'ı evde yalnız bulduğu bir gün nihayet emeline ulaşır ve Armağan ona teslim olur. Bu birlikteliği, ev dışında hemen her gün yaşanan yenileri takip eder. Sabahları çıkan armağan eve geç saatlerde dönmeye başlar.

Hissettiği faciayı önlemek için hiçbir çaresi olmayan Tevhit, bir akşam Armağan'ın Bekir'in arabasından indiğini görür. Artık her şey ortadadır. Ona anneliğini ve hâlâ kendi soyadını taşıdığını hatırlatır. Armağan ise, kendi nefsinin isteklerini herkesten, her şeyden ve her değerden üstün tuttuğunu söyleyerek; özgürlüğünü ister. Tevhit'in, kendisine yaşattığı acılara karşılık daha çok ıstırap çekmesi gerektiğini söyler. Bir zamanlar üstünü örttüğü ve hoş gördüğü hataları, cinayetleri bir bir hatırlatır.

Tevhit, bu tartışma sonunda, Armağan'ı evden kovar.

Armağan'ın gitmesi onu hayli sarsar ve Doktor Şuayp'ın yanında sabahlar. Doktor, yaşadığı sefih hayatın ve ahlaksız tutumlarının bir neticesi olarak bu durumlara düştüğünü ama yine de Armağan'la konuşacağına söz verir.

Yaşına rağmen genç ve yakışıklı görünen Tevhit, son zamanlarda iyice yaşlanmış, bitkin düşmüş ve tanınmaz hâle gelmiştir. Aynada kendisini görünce, gerçekten de Tanrı tarafından cezalandırıldığına hükmeder.

Doktor; sabah Armağan'la konuşmaya gider. Taksim anıtı önünde doktoru bekleyen tevhit onun yüzündeki mutsuz ifadeyi uzaktan görür. Teselli dinleyemeyecek kadar bitkindir, eve döner. Kendi odasına gidip silahını cebine yerleştirir. Ardından, bavullarını hazırlayan Armağan'ın odasına girer. Ona üç kez “demek gidiyorsun” der. Armağan başını sallar. Evden çıkmak üzereyken Mine'yi arada görebilmek için izin ister. Bekir'in arabasının klakson sesi duyulur.

Tevhit onu durdurur, vedalaşmadan mı gideceğini sorar. Armağan şaşırır. Tevhit son bir kez öpüşmeyi ister. Armağan dudaklarını uzatır. Sol koluyla Armağan'a sıkıca sarılan tevhit sağ elinde tuttuğu tabancayı, dudakları birbirine değdiği anda onun göğsüne dayar ve tetiği çeker. Armağan'ın son nefesini geniş bir solukla içer.

Eve gelmekte olan doktor ve Bekir silah sesini duyunca apartımana koşarlar. Doktor faciayı tahmin eder. Üst kattaki kapının örtüldüğünü ve birinin merdivenlerden, koşarcasına indiğini duyarlar. Bu sesler Tevhit'in sürekli ve şuursuz kahkahalarıyla kesilir. Doktor ve Bekir dehşetten açılmış gözlerle birbirlerine bakarken, yaşlı bir kadın şöyle der:

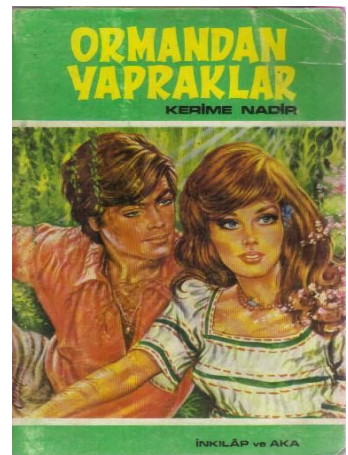
“Şu üst kattaki balayı süren komşu değil mi? Vah zavallı! İnsan saadetten de çıldırmış demek!..” (s.128).

İstanbul, 1946

ORMANDAN YAPRAKLAR

Peri, müsteşar eşi Kâmil Bey'le birlikte Washington'da yaşamaktadır. Üç yıldır İstanbul'a gitmek istemesine rağmen kocası işlerini bahane ederek onun bu isteğini yerine getirmez. Sonunda Peri kocasından izin alır ve İstanbul'un Çubuklu semtinde yaşamakta olan ağabeyinin evine gelir.

Peri, arkadaşı Ayşe'ye Adapazarı'ndan mektup yazmaktadır ve bunun nedeni de açıklar. Ünlü “Öz Söz

Gazetesi”nin sahibi olan ağabeyi Şekip Keskinel, babalarından kalan orman satıldığı günden beri, ormancılıkta kullanılan yeni yöntemlerin ve esnaftan çobana kadar nafakalarından mahrum edilen insanların derdiyle dertlenir. Onların hakkını yedirmemek için, duyarlı bir vatandaş bilinciyle gazetesinde yayınlar yapar.

Şekip bir gün Düzce Orman İşletmesi Müdürü M. Karaçam’dan mektup alır. Gazetede yazıları okuyan M. Karaçam; Şekip’in gerçek yöntemleri ve uygulamaları yerinde görerek daha objektif yazılar yazağabeylemesi için onu orman işletmesine davet eder.

Yengesi Cevza ile pek anlaşamayan Peri, bu teklifi olumlu karşılar ve ağabeyinin bu seyahatine o da katılır. Peri Adapazarı’ndaki izlenimlerini arkadaşı Ayşe’ye ormandan yaprak yaprak dökmeye karar verir.

İkinci mektupta, Peri; Ayşe’ye her gün yazma fikrini kuvvetlendiren hadiseyi anlatır. Koleje gittikleri yıllarda her sabah vapurda gördükleri uzun boylu yakışıklı genç, Peri ve ağabeyine rehberlik eden Yüksek Orman Mühendisi olarak karşılırlarına çıkar. Bu karşılaşmadan çok etkilenen Peri, Mennan’ı yıllar sonra gördüğünde niçin bu denli heyecanlandığını anlatmaya başlar. Vapur aktarmasında karşılaşp hayran olduğu bu genç, sisli bir nisan sabahı aksayan seferler neticesinde iskeleye çıkmak zorunda kalan Peri’yi görür. Hemen oradaki bir sandalla Bebek’e geçmeyi teklif eder. Peri zaten ondan çok hoşlanmaktadır ve hayran olduğu erkekle ilk kez konuştuğu için çok sevinir. Bebek’e gelirler. Sandal sırasındaki kısa sohbette Mennan’ın da tıpkı Peri gibi takipte olduğu ve her sabah onun vapurunda olmak için çabaladığını anlaşılır. Bu günden sonra okula gidişlerde vapurda yine karşılaşırılar, her ikisi de birbirleriyle baş başa kalmak için fırsat kollar.

Kâmil’le evlenip Washington’a yerleşmesine rağmen, öncesinde Mennan’la tertemiz bir aşk yaşadıklarını ifade eden Peri; mektuplarında artık bu sırrı arkadaşına açıklamak ihtiyacında olduğunu belirtir.

Kısa süreli sohbetlerden birinde Mennan’ın, dul ablası ve yaşlı ninesi ile Emirgân’da yaşadığını öğrenir. Maddi durumunun yetersizliği onu, tahsilini bir an bitirip hayata atılmaya zorlamaktadır. Peri bunu pek önemsemez.

Yılsonu müsameresinde Peri’ye kraliçe rolü verilir. Peri, Mennan’ı da bu özel geceye davet eder. O gece yalnız Mennan için sahneye çıkar ve rolünü başarıyla oynar. Bu davetten çok mutlu olan Mennan, tüm gece Peri’yi hayranlıkla seyreder. Çıkışta

Peri, yanında babası ve yengesi olduğu için Mennan'la ilgilenemez fakat ona ertesi akşam buluşma sözü verir. Bu günlerde, talih Peri'ye yardım eder. Asker oğlunun peşinde memleket memleket dolaşan sütanesi Emirgân'a yerleşmek zorunda kalmıştır. Peri bunu değerlendirerek ertesi akşam Emirgân'a gitmek ve gerekirse sütninesiyle kalmak için babasından izin alır. Sahil boyunca Mennan'la yürümeyi ve akşam da dönmeyi planlar.

Bir sonraki mektupta, Peri okul çıkışı Mennan'la buluşup uzun bir yürüyüş yaptıklarını anlatır. Bu yürüyüş sırasında, Mennan Peri'nin kimselere benzemeyen gözlerinden ve güzelliğinden bahseder. Birçok iltifattan sonra; Peri'nin de kendisi hakkındaki fikirlerini öğrenmek ister. Peri, Mennan'a baktığında, gözlerinin her şeyi açığa vurduğunu söyler. Her ikisi de sevgilerinden emin olurlar. Harap bir koruda biten bu yürüyüşte, Mennan Peri'nin kendisini sonsuza dek sevmesinin imkânsız olduğunu söyler, çünkü fakir bir gençtir ve mezuniyetten sonra, para kazanması için uzun yıllar gerekecektir. Mennan'a göre, Peri istediği kişiyle istediği an evlenebilecek meziyettedir. Mennan, hayatta mutluluktan mahrum kalacağını hissetmektedir. Peri, onu çok sevdiğini itiraf eder ve daima seveceğine dair söz verir.

O yaz Mennan da deniz kulübüne üye olur ve yaz tatili boyunca ikisi birlikte vakit geçirirler. Onlar denizde eğlenirken, haklarında dedikodu çıkar. Peri bu dedikoduların babasının kulağına ulaşmasından korkar.

Okullar başladığında ikisinde de derslere karşı isteksizlik belirir. Kabataş Lisesi'nde okuyan Mennan iki dersten ikmale kalır, günden güne neşesiz bir hal alarak sararır. Peri onu bir buçuk ay boyunca hiçbir yerde göremez. Bir gün okul çıkışında Mennan'ın ablası Peri'nin yanına gelir. Kardeşinin “kızıl” geçirdiğini ve artık karantina dönemi sona erdiği için Peri'yi çağırma cesareti bulduklarını söyler. Mennan hastalığı boyunca Peri'nin adını sayıklamıştır. Bu süre zarfında, Peri'lerin karşısındaki köşke Atıf Bey taşınmıştır ve kızı Nermin'le birlikte adeta onların ailesinden biri olmuşlardır. Brüksel Konsolosu Şinasi Bey, bir baloda tanıyıp beğendiği Nermin'e talip olur ve kısa sürede evlilik hazırlıklarına başlanır.

Nermin'in çeyiz hazırlıklarına Peri ve yengesi yardım ederler. Peri, derslerini geçmeye çalışmakta, bir yandan da Nermin'in gönlünü hoş tutmaya gayret etmektedir. Peri'nin yengesi sık sık evlilik bahsi açmakta ve Peri'nin de zengin ve saygın bir adamla evlenmesini dilemektedir.

Mennan'ı ertesi akşam okul çıkışı ziyaret edeceğine söz veren Peri; ablasının sırf Mennan'ın hatırı için kendisini bulduğunu düşünür. Yine sütünesine gideceğini, hatta onun çok hasta olduğu yalanını uydurarak babasından izin alır. Nermin'lerin, o akşam misafirlerinin gelecek olması da Peri'yi rahatlatır.

Nermin ertesi akşam gelecek misafirin sırrını açıklar. Bu kişi “dayı” olarak hitap ettiği, ancak annesinin öz kuzeni olan ve geçmişte annesiyle arasında bir aşk ilişkisi yaşanan elçilik müsteşarıdır. Nermin'in annesi, kardeşi olarak tanınan bu kişiyle aynı konakta büyüüp birbirlerine sevdalanmış olduklarını kocasına açıklamak zorunda kalır. O günden sonra “dayı”nın eve gelmesi yasaklanır. Nermin'in annesi vefat eder, fakat babası o adamı hiç affetmez. Nermin'in nişanlısı bu “dayı”nın en yakın dostudur ve onun aileye tekrar kabul edilmesine aracılı olur. Nermin, dayısı affedildiği ve eve davet edildiği için çok mutlu olur.

Peri Emirgân'da Mennan'ın evine gider. Bu evdeki fakirlik ve Mennan'ın tavırlarına hâkim olan eziklik duygusu; Peri'nin canını sıkır. Ayrıca Mennan'ın annesinin ve ablasının bu ilişkiyi tasvip etmediğini hisseder. Zaten annesi Mennan'ın bir an önce hayata atılması ve aileyi kurtarması gerektiğini söyleyerek durumu ortaya koyar. Bu konuda Peri de onu destekler ve Mennan hayatta şansı olmadığını iddia edince, Peri: “Bu, şanstın çok insanın kendi iradesine dayanan bir mesele Mennan!.. Bence hayatta ancak istenen şey oldurulağabeyilir. Bugünün kararsız genci, yarının başarısız adamı olur!..” (s.51) diyerek öğütte bulunur.

Mennan hastalık ve sürdürdüğü perhiz yüzünden iyice zayıflamış ve solmuştur. Ayrıca, ailesinin maddi durumuna Peri bu kadar yakından şahit olduğu için utanmaktadır. Peri, bir erkekte en çok gururu önemsemektedir ve o anda bu Mennan'da yoktur. Peri, odayı inceler; evden içeri girerken duyduğu küf kokusundan da rahatsız olmuştur. Bu kasvetli odanın duvarında kendi fotoğrafının çerçevelenip asıldığını görür. İlk kez duygularını tahlil eder ve “Mennan'ın ebediyen gönüllüsü” (s.52) olma vaadini sorgular.

Nermin'in yakında evleneceğini ve bu sebeple Mennan'ı bir süre ziyaret edemeyeceğini söyler. Mennan mektuplar yazmasını, özellikle de düğün gecesiyle ilgili ayrıntıları anlatmasını ister. Peri'nin o gece de çok güzel olacağını ve onu hayranlıkla izleyecek erkekleri düşününce uyuyamayacağını söyler. Peri, mektup sözü vererek evden çıkar.

Düğün gecesi, Peri gelini bile gölgede bırakacak kadar güzeldir. Herkesin gözü onun üzerindedir. Davetliler köşke geldikten sonra, gelin ve damadı çağırmak için Nermin'in odasına gider. Burada Nermin'in bahsettiği “dayı” ile karşılaşır; bu adamın, hayatında önemli bir yer alacağını hisseder. Dayı bey Peri'yi hayranlıkla süzer, ona hemen iltifat eder. Nermin onları tanıştırır.

Önde gelin ve damat, arkalarında ise Peri ve ünlü diplomat merdivenlerden inerken; flaşlar patlar. Herkes ve özellikle de Peri'nin yengesi, Kamil Bey'in, Peri için ideal bir eş olduğunu söyler. Peri yengesinin bu yakıştırmaları için; kırk yaşını aşmış olan Kamil Bey'e ancak saygı duyağabeyleceği yorumunda bulunur.

Kamil Bey'in yurtdışında çeşitli yerlerde geçen anıları, bu parıltılı hayattaki eğlence, ihtişam ve zevk Peri'yi çok etkiler. Kendisi de böyle bir hayata sahip olmak ister. Kamil Bey, ilk ciddi girişiminde bulunur ve aslında bu hayatı Peri'nin ayaklarına sermek daha doğrusu onu bu hayata götürmek istediğini ifade eder.

Hayatının unutulmaz günlerinden birini yaşadığını düşünen Peri, düğün sabahında sadece Mennan'ı hatırladığını fark eder. Mennan'a, düğünü kısaca anlatan ve Kamil Bey'le tanışmalarından hiç bahsetmeyen bir mektup gönderir.

Düğünden üç gün sonra Atıf Bey, yeni evli çift ve Kamil Bey yemeğe davet edilir. Peri'nin babası ve ağabeyi de bu yemekten çok zevk alırlar. Peri de sohbetlere katılır ve mektubuna şu sözleri kaydeder: “Esasen erkekte gururu her şeyden üstün tutarım. Mennan'ın vakit vakit takındığı o zayıf ve yenik hali olmasa onu herhalde daha çok sevecektim.” (s.63).

Yemekten sonra herkesin bir köşeye çekildiği sırada Kamil Bey, Peri'ye evlenme teklifinde bulunur. Onu çok seveceğini ve harika bir dünyada en güzel hayallerini gerçekleştireceğini iddia eder. Daha birçok vaatlerde bulunarak, karısı olması durumunda onu dünyanın en mutlu kadını yapacağını ifade eder. Peri bu teklife şaşırır, Kamil Bey gibi bir eşin, bütün genç kızların hayalini süslediğini ifade ederek sözlerine başlar. Evlilik düşünmediği ve zaten koleji henüz bitirmediği cevabını verir. Kamil Bey onun tahsilini tamamlama fikrini destekler ve mezun olunca cevap vermesini ister.

Yeni evli çift Brüksel'e, Kamil Bey de Paris'e gider. Kamil Bey'in evlilik teklifi ailede büyük bir sevinç yaratır, özellikle yengesi bu teklifi mutlaka kabul etmesi için Peri'ye baskı yapar. Peri, mezuniyet tarihini ileri sürerek düşünmek için zaman

kazanmıştır. Bir meslek sahibi olmak için yıllarca çalışması gereken ve iki ihtiyar kadının bakımından sorumlu olan Mennan ile; kariyeri parlak olan, maddi manevi her türlü zevk içinde ve en iyi koşullarda Peri'ye bir yaşam vaat eden Kamil Bey arasında kalır. Hangisini seçmesi gerektiğini düşünür. Sonunda, bir gönül macerası uğrunda hayatını ve Mennan'ın da hayatını mahvetmektense; bu macerayı unutup, aydınlık bir yolda hayatını sağlam bir şekilde kurmayı tercih eder.

Uzun süredir ziyaretine gitmediği hatta mektup bile yazmadığı Mennan'ı merak eder ve bir gün vapurda karşılaşırlar. Mennan Peri'yi çok merak etmiştir fakat onun arayıp sormamasını hoşgörüyü örter. Peri ona karşı soğuk davranır. Daha sonraki karşılaşma ve buluşmalarında onunla baş başa kalmaktan kaçınır. Peri'nin niçin böyle davrandığını anlayamayan Mennan onunla daha çok ilgilenir ve “ümitsizliği arttıkça da bir çeşit melankoliye” (s.70) tutulur.

İlkbahar gelir, Peri koleji başarıyla bitirmesi gerektiğini düşünür. İmtihanlar gözünü korkutmaktadır. Bu günlerde Peri'nin babası kalp krizi geçirerek vefat eder. Bu acı olay, iyice sahipsiz kalan Peri'yi ağabey ve yenge boyunduruğundan kurtulmak için bir an önce Kamil'le evlenmeye sevk eder.

Koleji başarıyla tamamlayan Peri, Mennan'ın bir dersten daha ikmale kaldığını öğrenerek üzülür. Mennan da bu geri kalmışlığını üzüntüsünü ve ezikliğini yaşar. Peri, kararını bir mektupla açıklamayı düşünür ancak vazgeçer. Bir gün Emirgân'da buluşurlar. Buradaki “Mısırlı Bahçesi”nde yürürler. Terk edilmiş bir köşk, bakımsız bahçe ve kocaman bir havuzdan oluşan bahçeyi gezerler. Manzarası güzel olan bir yerde otururlar. Peri'nin suskunluğu artık Mennan'ı çıldırtmak üzeredir. Aylardan beri kendisine işkence edildiğini söyleyerek Peri'yi üzen şeyi öğrenmek ister.

Sadece sevmek ve sevilmeyle mutlu olunamayacağını; her ikisinin de hedeflerini henüz kestiremediklerini ifade eden Peri; Mennan'ın kendisi yüzünden görevlerini ve derslerini ihmal ettiğini söyler.

Mennan sadece sevgisini vaat edebileceğini, ümidinden başka dayanağı olmadığını söyler. İstikbali açıkça konuşmayı teklif eder. Mennan, annesi ve ablası evde olmadığı için evde konuşağabeyleceklerini söyler. Peri kendi kendine: “Böyle en güzel bir tağabeyatın kucağında onunla sonsuz bir ayrılık hesabı görmeye güç bulamayacaktım. Hâlbuki o harap ve kasvetli evceğizde herhalde irademi toplayağabeyilir ve kararımı kendisine söyleyebilirdim.” (s.77) diye düşünür.

Eve ulaştıklarında Peri, beklediği rutubet kokusu yerine ılık bahar rüzgârıyla karşılaşır. Oda da temiz, düzenli ve aydınlıktır. Peri cesaret bulağabeylmek için sevginin karın doıurmayacağını, eğer birlikte olurlarsa ikisinin de mahvolacağını kendine telkin eder.

Peri, Mennan'ın hayatının bir selamete kavuşması için ondan uzaklaşmaya karar verdiğini açıklar.

Mennan, eğer nişanlanırlarsa; hayatını toparlamak iyi bir iş bulup çalışmak için kendisinde güç bulacağını ve Peri'nin aşkıyla her zorluğun üstesinden geleceğini söyler. Peri öne sürdüğu fikrinde inat edince Mennan, onun hayatında biri olup olmadığını sorar ve Peri ağlama krizine tutulur.

Hiç sevmediği bir adamla evlenerek kendisine en büyük cezayı verdiğini söyler ve bunun Mennan'ın faydasına bir tercih olduğunu da ekler. Yalnız Mennan'ı sevdiğine ve yalnız onu istediğine Tanrı'yı şahit kılar. Aslında iki sebep Peri'yi bu evliliğe itmiştir: Birincisi, Mennan'ın hayatını ve geleceğini mahvetmekten duyduğu vicdan azabına son vermek; ikincisi, ağabey ve yenge yanındaki sığıntı yaşamdan bir an öce kurtulmak isteğidir.

Peri, Mennan'ı çok sevdiğine ve ölene kadar da onu seveceğine yemin eder. Mennan, annesinin ve ablasının tahminlerinde haklı çıktıklarını söyler ve onu hiç tanımamış olduğunu ifade eder. Sırtını Peri'ye döner ve pencereden dışarı bakar. Peri'nin söyleyecek başka bir sözü kalmadıysa evden çıkmasını ister. Peri her ikisinin iyiliği için bu kararı verdiğini tekrarlar. Affedilerek ve Mennan'ın mutlu olmak için çalışacağına, metin olacağına dair bir söz duyarak gitmek ister. Mennan, sadece gitmesini ister.

İleride bu kararı verdiği için Mennan'ın teşekkür edeceğini söyleyen Peri, aşkının son nefesine kadar yaşayacağını tekrarlar. Yaşattığı her güzel şey için Mennan'a teşekkür eder. Bu sözleri dinleyen Mennan sık sık yutkunmaktadır. Çektiği acı her halinden bellidir. Hiçbir cevap vermez. Peri son bir kez öpölmek ister. Bunu kendince bir af ve teselli olarak kabul edecektir. Fakat Mennan onu reddeder. Peri, Mennan'ı karanlıklar içinde bırakarak ayrılır ve bu sahneyi yıllarca unutamaz. Mektup, bu ayrılık sahnesinden sonra, evlilik hikâyesinin ile devam eder. Peri'nin olumlu cevabını sevinçle karşılayan Kamil Bey İstanbul'a gelir ve Perapalas Salonları'nda yapılan harika bir düğünle evlenirler. Düğün gecesi Peri, Mennan'a olan sevdasını hatırlayarak bir ağlama

nöbeti geçirir. Kocasını bunu basit bir genç kırlık asağabeyyeti olarak karşılar ve onu avutur. Paris'e giderler. Buradaki renkli hayat ve ihtişam Peri'yi bir süre daha oyalar.

Kalbi, ruhu ve bedeniyle Mennan'a ait olduğunu anlayan Peri, kocasını sevmek için çaba gösterir ve bunun bir gün gerçekleşeceğini ümit eder. Paris'te lüks bir hayat yaşarlar. Kamil Bey, Peri kadar güzel ve zeki bir karısı olduğu için gurur duymaktadır.

Bir sene sonra Kamil Bey Londra'ya atanır. Burada Peri derin bir melankoli yaşar. Kocasını, aradaki yaş farkının da getirisiyle; Peri'yi babaca bir tavırla korur. Peri hamile kalır ve kocası onun üzüntüsünün ve hassasiyetinin bebekten kaynaklandığını düşünür. Fakat bir seyahat sırasında Peri bebeğini düşürür.

Evliliğinden iki yıl sonra peri kocasıyla birlikte İstanbul'a gelir. Mennan'dan bir iz arar fakat onu hiçbir yerde göremez.

Londra'dan sonra görev için Washington'a taşınırlar. Peri buradaki üç yıllık yaşantısında, kendisini iyice toplayağabeylmek ve "menhus derdi" (s.88) içinden atağabeylmek için İstanbul'a hiç gelmez. Fakat orman işletmelerine yaptıkları bu seyahatte kendilerine Mennan'ın rehberlik yapacağını görünce, derdinin geçmemiş olduğunu iyice anlar. Mennan ve Peri bir resmiyet içinde tanışır ve bu günden sonra hitaplarında da resmiyeti korumaya dikkat ederler. Mennan bu yedi yıl içinde tam bir olgun erkek görünümüne kavuşmuştur, mesleğinde başarılı ve söz sahibi biri olarak konuşmakta ve daima apaçık bir gururla hareket etmektedir. Bütün bunlar Peri'yi çok etkiler.

Orman işletmelerini ve ormancılarn yaşam koşullarını tanıtmak için yapılan bu gezi aslında "Öz Söz Gazetesi" sahibi Şekip Bey'in bu konudaki yazılarında gerçeğe ve objektifliğe kavuşması için hazırlanmıştır.

Mennan eşi Saadet'i, Peri ve ağabeyi Şekip Bey ile tanıştırır. Saadet on dokuz yaşlarında saf bir kızdır ve hamileliğinin son zamanlarını yaşamaktadır. Peri bu genç kızın Mennan'ı asla mutlu edemeyeceğini düşünür fakat onu yine de kıskanır. Saadet yaklaşan doğumu için Emirgân'daki görümcenin yanına gider.

Gezilerde, ormancılarn kaldığı evlere misafir olurlar. Gazete yazılarında ormancılarn lüks için ağaçları kestiğini yazan Şekip Bey de artık Mennan'ın fikirlerine katılır ve zor koşullar altında çalışan ormancılarn, kalacakları yerde rahatlık ve su, elektrik gibi imkânların mutlaka olması gerektiğine karar verir.

Abant Bölge Müdürü'nün eşi Şehime İrfan, Peri'nin kolejden arkadaşıdır ve onun bu tanıtım gezisine katıldığını öğrenince arkadaşını mutlaka kendi evine de davet eder. Böylece Peri'lerin gezi programına Abant da dâhil olur.

Yolculuk sırasında çeşitli işletmelerde bir iki geceliğine konaklarlar. Peri, eskisinden daha güzel bir hâle gelmiştir. Kendisi de bu ani değişime şaşırır. Duygularının bedenini güzelleştirdiğini kabul eder. Mennan'ın gözlerinde bir beğeni işareti arar.

Gezinin Kuzeybatı Anadolu Bölgesinde yapılması ve sırasıyla Adapazarı, Düzce, Bolu, Kızılcahamam ve Devrek Orman İşletmeleri'nin ziyaret edilmesi planlanmıştır. Peri bir gün, bu geziye ağabeyinden başka bir gazetecinin niçin davet edilmediğini sorar. Mennan şu cevabı verir: “Çünkü ağabeyiniz pek ileri gidiyordu... Onu kendi vicdanı huzurunda muhakeme etmeyi, Devlet mahkemesine sevketmekten daha doğru buldum!..” (s.111).

Düzce yakınlarındaki bir geziden sonra dinlenmek için kahve içtikleri sırada, yolculuklar ve karşılaştığı gerçeklerin ruhundaki yansımalarıyla iyice bunalan Peri, fenalık geçirir, bayılır. Doktorlar onun ruhi sebeplerle bayıldığı teşhisini yaparlar.

Herkes Peri için endişelenir ve bundan sonra yolculuğun her aşamasında onunla özel olarak ilgilenirler. Mennan saygılı ve resmi tutumunu korur.

Düzce'den ayrılırlar. Bolu çok soğuk olacağından, Peri, Mennan'ın teklifi üzerine; Saadet'in orman kostümünü giymeyi kabul eder. O gün Abant'a çıkamazlar ancak Seben'e ulaşırlar. Burada ormancı Tahsin ve eşi Ayten Hanım onları evinde ağırlar.

Ayten Hanım ve Tahsin Bey, göreve başladığı ilk yıllarda dürüstlüğü ve temiz kişiliğiyle dikkat çeken Mennan'ın eski bir sevda yüzünden acı çektiğini öğrenirler. Mennan'ın evlenip mutlu olmasını isterler ve böylece akrabaları olan Saadet'i Mennan'la evlendirirler. Bu hikâyeyi dinleyen Peri, Mennan'ın kendisinden sonra intihara kalkıştığını da öğrenir. Peri dinlediği bu hikâyeye güler ve Mennan Bey'in eski sevgilisiyle karşılaşır ne yapacağını sorar. Ayten Hanım: “Mennan Bey akli başında bir erkektir. Kendisine yâr olmayan öyle kalpsiz bir kadına bundan böyle kıymet vereceğini hiç sanmam!..” (s.131) der. Bu yorumdan sonra Peri, Mennan'ın gözündeki kıymetini iyice merak etmeye başlar.

Ertesi gün Seben Yaylası'na çıkarlar ve Aladağ bölgesinin şefinde konuk olurlar. Ev sahipleri onların gece de kalması için ısrar ederler. O gece komşulardan biri akerdeon çalar ve ev sahibi olan ormancı ona kemanla eşlik eder. Şekip Bey, ormancıların tağabeyi bir zevkle hazırlanan orman evine hayran olur ve bu konuda artık onları desteklemeye başlar. Ormancılığın disiplinle yürütülmesi ve sonraki kuşaklara zengin bir orman mirasının bırakılması gerektiği konusunda hemfikir olurlar.

Mennan'ın gözlerinde bir ilgi işareti arayan Peri, eskiden konuşmadan anlaştıklarını bir bakışla bin şey ifade ettiklerini hatırlar. Evin bahçesinde otururlarken, Mennan'ı seyreder ve başını onun göğsüne yaslamak için çılgınca bir istek duyar.

Yaylada bir gece geçirmenin tadını çıkarırlar. Peri, hayatında ilk kez yıldızları yeryüzüne bu kadar yakın gördüğünü söyler. O gece mutluluktan ağlar çünkü Mennan'ın gönlünde hâlâ bütün tesiriyle yaşadığını anlamıştır.

Sabah yaylayı sis kaplar ve manzarayı göremezler. Kendilerini alacak olan kamyonu beklemeye başlarlar. Peri ise, gelecek kamyonu değil, geçmişte sisli bir sabahı düşünmektedir.

Seben'den sonra Kızılcahamam'a geçerler. Peri her adımda orman davasını biraz daha iyi anlar ve benimser. Mennan, Ankara'daki bir işi için onları da götürmek zorunda olduğunu söyler. Peri ve ağabeyi ise, plan dışındaki bu gelişmeyi; akrabaları ziyaret ederek değerlendirmeye karar verirler.

Saadet'in Ankara Etlik Bağları'nda yaşayan ailesinde kalmaya karar verirler. Peri ve ağabeyi bunu pek istemese de Mennan'ı kırmak istemezler. Peri bu aileye önyargılarla yaklaşır fakat herkesin samimi ve iyi insanlar olduğunu görür. Saadet'in de, ailesi gibi iyi bir insan olabileceğini düşünmeye başlar. Saadet'in dayısı Kamuran Bey, dışişlerinde şifre müdürlüğü yapmaktadır ve eşi Nevin Hanım da kocasının bu göreviyle gururlanan bir kadındır. Saadet'in annesi kendi halinde bir kadındır. Bu evdeki en komik ve sıra dışı kişi ise ailenin büyüklerinden biri olan Hacı Dilaver Hanım'dır.

Oldukça yaşlı olan bu hanımın dört kocası olmuştur ve her biri hakkında anlattığı hikâyeler aile üyelerinin neşe kaynağıdır. Dilaver Hanım, yine bu hikâyelerden ve upuzun ömründe yaşadığı maceralardan birkaçını anlatarak misafirlerinin de sempatisini kazanır.

O gece, Kamuran Bey ve eşi Ankara'yı ziyaret eden yüksek İngiliz diplomatlarından "Mr. X." şerefine verilecek bir suvareye davetlidir. Ancak kuaför

gecikmiştir ve karı koca, hazırlıkları geciktiği için sürekli kaş göz işaretleri yaparak anlaşmaktadırlar. Sonunda misafirlere de durumu açıklarlar. Peri çok şaşırır çünkü Mr. X. kocasının en samimi dostlarından biridir. Bunu öğrenen Kamuran Bey, Peri'nin de mutlaka baloya katılmasını rica eder. Nevin Hanım kendisine olmayan siyah bir dantel elbise getirir ve bu elbise Peri'ye çok yakışır. Şekip Bey ve Mennan da davet edilir. Onlara da frak bulunur. Mennan istemese de baloya katılır.

Baloda herkes Peri'nin güzelliğini konuşur. Mr. X. onu gördüğü için çok mutlu olur ve balo süresince Peri'yle özel olarak ilgilenir. Bu da davetlilerin dikkatini çeker. Kamuran Bey, Mennan ve Şekip Bey; herkesin ilgi odağı olan Peri'yle gurur duyarlar. Peri hayatında hiçbir baloda bu kadar eğlenmemiştir. Mennan'ı kıskandırmak için daha çok içer ve daha çok dans eder.

Londra'daki görevleri sırasında tanıdığı ve kendisine asılan diplomatlardan biri gelir. Peri'ye yine iltifatlar eder. Yurt dışında Peri Hanım'ın özel davetlerde güzelliği, mükemmel İngilizcesi ve hazır cevaplığı ile herkesi etkilediğini anlatır.

Sabaha karşı eve dönerler. Peri uyuyamaz ve terasa çıkar. Mennan da oradadır. Peri ondan bir sigara ister ve balonun çok güzel geçtiğinden bahsetmeye başlar. Aslında Mennan'dan iltifatlar, övgüler beklemektedir. Sigara dumanını Mennan'ın yüzüne savurur, daha da ileri giderek Mennan'dan samimiyet ister bu yabancılıktan artık sıkıldığını anlatır. Mennan'ın ruhunu okuduğunu iddia eder. Mennan: "İkimiz bir süre için bir tek ruhu paylaşmış olağabeyliriz. Ama bugün her şey değişti... Sonra... Unutmayınız ki bu bahsi bir daha açmamak kararını vermiştik..." (s.163) der.

Peri, hâlâ sevildiğini duymak ister. Saadet'in onu mutlu edebilecek bir kadın olmadığını ileri sürer. Mennan, Saadet'in bir erkeğin isteyebileceği "sadakat, tatlılık ve derinlik"e sahip olduğunu ifade eder. Peri'nin ise, yalnız bir erkeği değil, bütün âlemi kendisine köle etmeye çalışan fattan bir kadın olduğunu belirtir. Ayrıca ortada zavallı biri varsa bu kişinin de uzaklardaki kocası olduğunu söyler. Onun kocası olmadığı için bahtına şükrettiğini, hayatının kurtulduğunu ve artık bir kat daha mutlu olduğunu ifade eder.

Duydukları karşısında Peri yıkılır ve Mennan'ın orman sevgisinden başka bir şey taşımayan kalbinde araştırmaya kalktığı şeyler için kendine kızar. Mennan uyuyup dinlenmesi için Peri'yi odasına gönderir.

Kamuran'ın ablası Berra Saadet'in doğumu için İstanbul'a gider. Dilaver Teyze de rüyasında kızı Pakize'yi çok hasta gördüğünü ve bu yüzden hemen Zonguldak'a gitmek istediğini anlatır. Herkes onun bu rüyasıyla eğlenir.

Mennan'ın planına göre sırada Devrek vardır. Kamuran Bey, Dilaver Teyze'nin de Devrek'e kadar onlarla gitmesi ve yolda Zonguldak otobüsüne aktarma yapması fikrini öne sürer. Mennan gezinin resmiyetini vurgulayarak bunu kabul etmez. Israrlar sonucunda, Dilaver Teyze de arabaya alınır. Yolluk olarak hazırladığı sepet onları çok güldürür.

Yolda araba bozulur ve tamir sırasında beklerken Dilâver teyzenin getirdiği yolluğu bitirirler. Hedefleri; her akşam bir orman evinde kalmak ve her öğünü bir ormancının sofrasında yemektir.

Çamkoru'da, bölge şefi Orhan Bey ve eşi onları misafir eder. Birbirlerine oldukça yakışan bu çift, Dilaver teyzenin de takdirini kazanır. O evden ayrılırken, çiftin daima bir arada yaşaması için dua eder ve şu yorumda bulunur: “Ben böyle sizin gibi birbirine yakışan çiftleri pek severim. Karı koca daima denk olmalı! Bazı erkekler yaşlı kadınlarla ömür çürütürler... Bazı kızlar da, yeni hayata atılan gençleri beğenmeyip, zengin ve mevki sahibi olsun diye yaşlı adamlara varırlar... Böyle evlenmelerde âhenk ve saadet nasıl olur bilmem ki!..” (s.178). Mennan buna çok güler. Bu sırada dışarıdan bir gürültü gelince herkes ona bakar. Mennan “büyük bir çam devrildi” der.

Devrek'e giderken arabaları bozulur ve tamir için Zonguldak'a gitmek zorunda kalırlar. Pakize Hanım'ın Kozlu'daki evine gelirler fakat Dilaver Teyzenin kızı bir gün önce İstanbul'a gitmiştir. Damat Râgıp Bey, misafirleriyle ilgilenir ve onları ağırlamak ister. O gece bu evde kalırlar. Madenlerde çalışan Ragıp Bey onları Zonguldak'ta gezdirmek ister. Dilaver teyzenin anıları, olaylar hakkındaki yorumları; burada da herkesi çok güldürür.

Arabanın tamiri için iki gün Zonguldak'ta kalmaları gerekir. Mennan ve Peri bir ara kapıyla birbirine bağlanan odalarda kalmaktadırlar.

Ragıp Bey iki jeep hazırlatır, Peri Washington'dan aldığı çok güzel bej bri kostüm giyer ve şehri gezmeye çıkarlar. İki saatlik şehir turunun sonunda, deniz kıyısında bir çay bahçesinde otururlar. Burada Peri hep Mennan'ı seyrederek ve günlerdir süren iştiağı artar. İçinden bir ses birbirleri için yaratılmış olduklarını söyler durur. Peri hayatta, nankörlüğünün cezası olarak acı çekmiş olduğunu kabul eder. Akli, yıllar

önceki boğaz gezileri ve vapur yolculuklarındadır. Bu anda, Mennan'ın da bir çay bahçesinde içtikleri çayı hatırladığını; onun gözlerinden anlar.

Eve döndüklerinde Dilaver Teyze'yi yarı baygın şekilde bulurlar. Misafirleri için hazırladığı dolmaların ve pişirdiği yemeklerin evin hizmetçisi ve kedisi tarafından yağma edilmesi yaşlı kadını perişan etmiştir.

İstanbul'dan telefon gelir. Pakize, evde misafir olduğunu öğrenince gelen hanımın (Peri) gençliği ve güzelliği hakkında detaylı bilgi almak ister. aşırı derecede kıskanç olan ve kocasından her gün güzelliğinin övülmesini isteyen Pakize bu misafirden hoşlanmaz. Ragıp Bey, gelen hanımın yaşlı ve çirkin olduğunu söylemek zorunda kalır. Dilaver Teyze bunu yalanlar ve gerçeği söyler.

Saadet'in doğumuna az kalmıştır oysaki Mennan, resmi bir gezi diyerek sürekli geziyi uzatmaktadır. Zonguldak'a geldiği halde yine kızını görememekten şikâyetçi olan Dilaver Teyze, Saadet'in doğumunu da kullanarak Mennan'ı azarlar. Artık karısının yanında olması gerektiğini hatırlatır. Bir gece ikisi arasında geçen bu konuşmayı Peri de duyar. O gece Mennan ve Peri uyuyamazlar. Peri düşüncelerinin ve arzularının ağırlığına daha fazla dayanamaz ve Mennan'ın odasına girer. Mennan resmiyetini korur, bir isteği olup olmadığını sorar. Günlerin birikimiyle sandalyeye yığılır. Masaya kapanıp ağlar. Mennan maskesini attığında dinlenebileceğini söyler. Birkaç gün sonra ayrılacaklardır ve geçmişteki bağlar hatırına birbirlerini anlamaları gerektiğini düşünmektedir. Mennan'a göre Peri, yüksek sosyetenin içindeki mutlu bir yıldızdır. Peri bunu yalanlar ve onu bir an unutmadığını hep acı çektiğini anlatır. Sonunda Mennan da itiraf eder: hayatını yoluna koyduğu bir sırada peri yüzünden hayatı alt üst olmuştur. Ayrılıktan sonra kendini kaybettiğini, bu acıyı alması için Tanrı'ya yalvardığını anlatır. Peri'nin cinayetine rağmen hayatta kalmış bir mutluluk yolu bulmuştur. Fakat bu sefer Peri yine onun karşısına çıkmıştır. Bu sefer de akıllı uslu veda etmekten başka çare yoktur.

Peri, onları karşılaştıran kaderin bir kavuşma yolu yaratağabeyleceğini bir an ümit eder. Aynı ümit içinde bakışırlar. Hemen sonra, kendilerini “dört bir yandan bağlayan zincirleri” (s.211) hatırlayarak önlerine bakarlar. Mennan Peri'yi kolları arasına alır. “İhtirasla değil, kalbinin çalışmasını sağlayan bir oksijeni teneffüs eder gibi” (s.211) Peri'yi koklar. Birdenbire Peri'yi bırakarak yerde iki büklüm olur, bir ağlama krizi geçirir. Peri onu sakinleştirmeye çalışır, kolonya ile şakaklarını ve

boynunu ovmaya başlar. Bir süre sonra Mennan kendine gelir. Aşırı mutluluktan yaşadığı bu hal için özür diler.

Yaşadığı mutlu dakikaların yıllardır gördüğü rüyalardan biri olmasından korkan Mennan Peri'nin ellerini öper, koklar. Yıllardır sahip olduğu her kadına, Peri'yi düşünerek sahip olduğunu açıklar. Peri de hiçbir zaman gerçek anlamda kocasının olmadığını kendisini hep Mennan'a ait hissettiğini söyler. Peri, Mennan'ın kucağındadır ve birbirleri için çıldırmaktadırlar. Mennan hislerine mani olur ve sevgilerinin böyle iğrenç bir düşüş yaşayamayacağını söyler. bu mutluluk dakikaları onun için yeterlidir. Fakat Peri ısrar eder. Mennan Peri'yi odasına gönderemeyeceğini anlayınca, onu öperek kapıya kadar getirir ve odasına bırakır. Peri bu geceye dair notlarında şöyle der: “Sesindeki şuurlu sıcaklığı hem hayret hem minnetle karşıladım. O erkekliğini insanlığı ile boğarken ben kendimi, hiçbir vakit olmadığı kadar ‘kadın’ hissetmekten utanmıştım.” (s.214).

Zonguldak'tan ayrılırlar, Dilaver teyze de onlara katılır. Devrek'e ulaşırlar. Burada Mennan'ın fakülteden arkadaşı Yavuz Bey onları karşılar. Yavuz Bey, yakışıklı çalışkan bir adamdır ve aynı zamanda iki çocuğu ve eşi için iyi bir aile babasıdır. Peri ondan hoşlanır.

Yavuz Bey misafirlerin hemen her yeri gezdiğini öğrenince memnun olur. Peri'nin ve Şekip'in bu yerler hakkındaki izlenimlerini dinler. Bu gezinin maksadına dair şu önemli konuşmayı yapar: “İşte mesleğimizin bu yeni gelişmesi sırasında, ancak belirli bir topluluk tarafından tanınmamız, yaptığımız işlerin gelişigüzel tenkit edilmesi ve ormanların memlekette lâayık olduğu kadar sevgi ile karşılanmaması bizleri çok üzmektedir. Sizin gibi değerli gazetecilerimizin ve yazarlarımızın yakın ilgisini gördükçe seviniyoruz. Bizlere ve ormanlara karşı gösterdiğiniz bu ilgi ve sevgiyi bütün memlekete hatta dünyaya yaymakta yardımcınız olmanızı candan diliyoruz.” (s.218) der. Yedigöller'in de ziyaret edilmesini tavsiye eder.

Dirgin'e kadar olan otuz dört kilometrelik yolu kamyonla; kalan dört saatlik kısmı ise atla geçmeyi kararlaştırırlar.

Zahmetli bir yolculuktan sonra Mennan, Peri, Şekip Bey ve Yavuz Bey Yedigöller'e ulaşırlar. At yolculuğu Peri'yi epey yorar fakat ağrılarını belli etmemeye çalışır. Peri, Yedigöller'in manzarasını, doğal özelliklerini uzun uzun yazar ve buraya duyduğu hayranlığı arkadaşına anlatmaya çalışır. Hayatının en güzel sahnelerinden

birinin burada yaşandığını da ifade eder. Yedigöller’de, kamp kuran üç ormancı onları karşılar ve ağırlar.

Erkekler muhteşem gölde yüzerler. Şekip Bey daha önceden zatüre geçirdiği için buna cesaret edemez. Peri hafif ateşle titrediğinden sadece izlemekle yetinir. Bir kayanın tepesine çıkar ve balık gibi yüzen Mennan’ı seyreder. Onun herkesten başka ve herkesten güzel olan kaslı vücudunu seyreder. Bundan büyük bir haz duyar, ona duyduğu iştihak bir kat artar.

Ormancılar, avladıkları hayvandan güzel bir kebab yaparlar. Herkes bu ziyafeti över. Peri, gölün içindeki küçük bir adayı göstererek orada fotoğraf çektirmenin harika olacağını söyler. Ağabeyi fotoğraf makinesini hazırlar. Mennan bir sal bulur, kürek olarak iki tahta seçer ve adaya doğru giderler. İkisi de sisli bir nisan sabahı Boğaz’da yaptıkları sandal seferini hatırlar. Adaya çıkarlar. Ağabeyi kıyıda onları yönlendirir ve en güzel pozu yakalar. Peri için, böylesi harika bir tağabeyat parçasında Mennan’la baş başa bir fotoğraf çektirmek dünyalara değişilmeyecek bir sevinçtir. Mennan yakındaki bir koyu metheder, o tarafa doğru kürek çekmeye başlar. Arkadaşları yüzerek onu yakalamaya çalışır ve sonunda kıyıya dönerler.

Herkesten uzak bir köşede baş başa kalmak ikisini de mutlu eder. Birbirlerine sarılırlar. Mennan: “Seni bir kere kollarımın arasına almazsam yaşayamayacağımı hissettim. Ne büyük bir gayret harcıyarak metin olağabeydiğimi bilemezsin Peri...” (s.236) der ve Peri’ye sarılır. Öpüşürler. Peri, kıyıdaıkların anlamaması için kendi mendiliyle Mennan’ın dudaklarını siler ve rujunu da tazeler. Mennan, hatıra olarak mendili ister. Peri bunun pek uğurlu kabul edilmediğini söyleyerek, çantasındaki sık dişli pembe bir tarağı kılıfıyla birlikte verir.

Yedigöller’den dönüşte at yolculuğu Peri için ıstıraba dönüşür ve yolun büyük kısmını ağabeyinin ve Mennan’ın kolları arasında yürüyerek geçirir. Arabada ise Mennan da Peri’nin yanına oturur. Vücutlarının birbirine teması ikisini de etkiler.

Ertesi gün öğleden sonra Devrek’ten ayrılır ve Bolu yoluyla Abant’a hareket ederler. Dilaver Teyze, İstanbul’a vapurla gitmediği için bir kez daha pişman olur. Abant’a Şehime’yi görecekt olmak Peri’yi sevindirir. Bolu yolunda Peri artık iyiden iyiye ayrılık acısını hisseder ve yolculuk boyunca ağlar. Mennan aynadan onu izler fakat elinden bir şey gelmez ve kendisinin durumu da pek farklı değildir.

Ayten Hanım ve Tahsin Bey, misafirleri Bolu’da büyük bir sevinçle karşılarlar. Peri burada ateşlenir, tekrar hastalanır. Doktorun tavsiyesi doğrultusunda geceyi orada geçirirler. En başta Dilaver Teyze ve sonra Şekip Bey, Bolu’da kaldıkları için üzürlüler. Dilaver Teyze, Mennan’ı bir köşeye sıkıştırır ve İstanbul’da karısının doğurmak üzere olduğunu oysa kendisinin sürekli görev diyerek geziyi uzattığını söyler. Kızı Pakize’yi görmek için can atmaktadır. Her masrafını karşıladığı bu misafirleri daha nereye kadar götürecektir. Zaten araba da sık sık arızalanmaktadır... Mennan bunları bildiğini söyler ve işine karışmaması konusunda onu uyarır. İkisi arasındaki bu konuşmayı Peri de uzaktan dinlemiştir.

Akşam Şekip Bey İstanbul’a telefon açar ve gazetesinin kapatıldığını öğrenir. Bir an önce İstanbul’a gitmek ister. Herkes bu habere üzülr. Abant’ta Şehime’ye yapılacak ziyaretten vazgeçilir. Şekip Bey’in ve Dilaver Teyze’nin akşam Düzce’de kalıp, Adapazarı’ndaki sabah trenine yetişmesi kararlaştırılır. Dilaver Teyze sonunda İstanbul’a gideceği için sevinir. Şekip Bey, kardeşini Mennan’a emanet eder ve Peri iyileşince İstanbul’a birlikte dönmelerini ister. Peri ve Mennan da buna sevinir.

Şekip Bey sağ salım Düzce’ye varır. Fakat burada İstanbul’a tekrar telefon açar ve kapatılan gazetenin kendi gazetesi “Öz Söz” değil; “Son Söz” olduğunu öğrenir. Ertesi gün o da Abant’a gelecektir. Ayrıca Dilaver Teyze’yi sabah treniyle İstanbul’a uğurlayacaktır.

Herkes odasına çekilir. Peri de ilaçlarını alıp yatağına uzanır. Bu sırada kapı vurulur, Mennan gelir. Bu yolculuğun bitmesini kendilerinin iyiliği için dilediğini söyler. Peri ise hâlâ bir ümit taşıdığını ifade eder, kocasına gerçeği anlattırsa ondan kolayca ayrılacağıyla ilgili anlatır. Mennan kendi karısının varlığını hatırlatınca “Kimbilir belki de doğum bir mucize doğurur”(s.251) der. Mennan onun hâlâ kendi mutluluğu için başkalarına çektirmekten çekinmediğini fark eder. “Kalpsizsin, pervasızsin... Ele avuca sığmaz, yaramaz, başa çıkılmaz bir âfetsin... Fakat yine de sevgili canımsın... Hayatımdan değerli varlığımsın... Sensiz yaşayamıyorum.” (s.252) der.

Peri, uyuyuncaya kadar yanında kalması için ısrar eder ve Mennan sandalyede, başı ellerinin arasında bekler. Peri onun insanüstü bir çabayla erkekliğine engel olduğunu anlar. Yine de, o geceki fırsatı için ömrü boyunca Mennan’ın pişman olacağını söyler. Mennan ise, Tanrı’nın ve kendi vicdanının huzurunda acı

çekmeyeceğini belirtir. Zaaflarını kuvvetleriyle yeneceklerini söyler. Mennan Peri'yi tekrar kolları arasına alır ve orada bir bebek huzuruyla uyur. Peri rüyasında Mennan'ın olduğunu görür. Uyandığında güneş doğmak üzeredir ve Mennan çoktan gitmiştir.

Sabah Peri kendisini iyi hissetmektedir, hafif bir makyaj yapar ve hazırlanır. Mennan odaya geldiğinde şakalaşırlar ve Tahsin Bey odaya gelene kadar ateşli bir şekilde öpüşürler.

Abant'ta Şehime'yi ziyaret etmek için yola çıkılır. Arabada yalnız Mennan ve Peri vardır. Birlikte geçirecekleri bu üç saatlik yolculuğun tadını çıkarırlar. El ele tutuşup vücutları birbirine yaslanmış olarak otururlar. Yolda araba arızalanır ve onlar, büyük bir sel baskını nedeniyle baş başa kalmanın hayalini kurarlar. Şöfor Hasan'ın varlığı da onları rahatsız etmektedir. Bu hayali ağaçların altında kurmaktadırlar ve Ferit Paşa Korusu'na yaptıkları geziyi hatırlarlar.

Abant'ta Şehime, Peri'yi aşırı bir sevinçle karşılar. Yıllardır kocasına bahsettiği arkadaşını nihayet kocasıyla tanıştırağabeyldiği için ayrıca sevinç duyar. Buradaki en büyük sürpriz, İstanbul'a gidemeyen Dilaver Teyze'dir. Şekip Bey'le gelmiştir.

Şehime'nin kocası Tarık Bey, motorla bir göl gezisi yapmayı teklif eder. Akşam motor sefası için herkes iskelede yerini alır. Dilaver Teyze, motora binerken çok heyecanlanır, birçok şey söyler ve sonunda neredeyse düşer gibi motora atlar. Göl manzarası hepsini etkiler. Dönüşte bir kaza yaşanır ve Dilaver Teyze kıyıya çıkarken dengesini kaybederek göle düşer. Mennan hemen atlar ve onu kurtarır. Dilaver Teyze'nin su üstünde yüzen eşyaları Peri ve Şehime'yi çok güldürür. Dilaver Teyze bir tek kelebek gözlüğünün bulunamamasına üzülür. Mennan Tarık Bey'in pantolonunu giyer ve bu da bir başka eğlence konusu olur.

O gece Şehime baş başa konuşmak maksadıyla Peri'nin odasına gelir. Mennan'la aralarındaki ilişkiyi bilmektedir. Şehime'ye göre ikisinin birbirine olan aşkı ortadadır. Ve Şehime “sevda nöbetleri” (s.272) geçirmektedir. Peri, Mennan'ı terk ettikten sonra Mennan kendini bilmez halde, adeta bir mecnun gibi dolaşmıştır. Bu da Boğaz'da herkesin diline düşmüştür. Şehime bunları anlattıktan sonra; ikisini yeniden karşılaştıran kaderin belki de yüzlerine güleceğini söyleyerek Peri'ye ümit verir. Onlar konuşurken, dışarıdaki muhteşem mehtap altında Mennan'ın göle doğru yürüdüğünü ve uzun bir süre göle baktığını fark ederler. Şehime camı açar ve onun Dilaver Teyze'nin

gözlüğünü mü aradığını sorar. Mennan evet der. Şehime ona eşlik etmeyi teklif eder. Mennan havanın çok soğuk olduğunu söyler ve kendisi de köşke doğru yürür.

Şehime, Şekip Bey'i, birkaç gün daha kalmaları için ikna edeceğine söz verir. Peri'nin odasından ayrılır.

Ertesi gün, ikindi vakti İstanbul'dan telefon gelir ve Peri, kocasının geldiğini öğrenir. Kamil'le telefonda çok tutuk konuşur. Artık İstanbul'a dönme zarureti doğar. Şehime çok üzülür. Peri, Mennan'la iki arkadaş gibi tokalaşarak ayrılacak olmanın hüznünü yaşamaya başlar.

Yirmi iki günlük orman gezisinden on beş gün sonra “jurnal”ine devam eden Peri, son yaşadıkların özetler. İstanbul'a arabayla gitmeye karar verirler. Ancak araba bu uzun yola dayanamaz ve arızalanır. Durdukları yerde Çingeneler onların etrafını sarar. Dilaver Teyze onlardan çok korkar. Sonuçta Çingeneler onlara yardım eder ve Alemdar'a kadar kamyonla onları çekerler. Yolculuk Mennan için de çok sarsıcı olur. Ayrılmak zorundadırlar. İstanbul'a geldiklerinde basitçe vedalaşırlar ve Şekip Bey her şey için teşekkür ederek Mennan'ı Pazar günü yemeğe davet eder.

Çubuklu'daki köşkte, Cevza Hanım, Gülbin ve Kamil Bey onları büyük bir sevinçle karşılar. Evde bir bayram havası yaşanır. Peri, Kamil'e sarıldığında yirmi iki günlük gönül yarasının acılarını çekmekte ve bir yandan da kocasına karşı kendisini suçlu hissetmektedir. Bu duygularla Kamil Bey'e sarılır ve upuzun bir ağlama nöbetine tutulur. Kamil onu yatıştırmaya çalışır, odasına götürür ve sakinleştirici ilaç verir. Peri en son kocasının sevimli yüzünü hatırlar. Bundan sonra iki gün iki gece uyur. Üçüncü günün sabahı Peri dinç ve neşeli bir şekilde uyanır. Heyecanla beklediği Pazar günü gelir. O gün en zarif kıyafetlerini giyinir, süslenir. Mennan beyaz sivil bir elbiseyle gelir. Peri heyecanını engellemek için Gülbin'le el ele iner. Kocasını ve Mennan'ı koyu bir sohbet içinde bulur.

Yemekte Mennan ve Peri lokmalarını yutamazlar. Kahvelerin içildiği sırada bir boşluk bulurlar ve Peri Mennan'ın elini sımsıkı tutarak bir gün buluşmayı teklif eder. Mennan bunun asla olamayacağını söyler. Duydukları ayak sesi ile ayrılırlar.

Telefon gelir, Saadet'in bir kız bir erkek ikizleri olduğunu öğrenirler. Telefonu açan Mennan şok geçirir. Etrafindakiler, ilk şokun bu kadar uzun sürmemesi gerektiğini söyleyerek onu normale döndürmeye çalışırlar. Kamil Bey ise gizli özleminin acısıyla mahzunlaşır. Peri onu baba edememenin acısını çok kısa bir an duyar. Tebrikleri kabul

eden Mennan evden bir ölü gibi çıkar. Aradan altı gün geçer, Kamil Bey'in Amerika'ya dönüş vakti yaklaşır. Karısını çok zorlamaz ama dönüş için ona da bilet ayırtmak konusunda danışır. Peri, İstanbul'a henüz doymadığını söyleyerek bu teklifleri geçirir.

İki gün sonra, yengesinin bir işi çıkar ve Peri, bebekleri görmeye yalnız gider. En güzel kıyafetlerini giyer. Görünüşüyle onları aşağılamak arzusundadır. Ayrıca Mennan'ın yıllar önce tanıdığı ablasıyla karşılaşmayı da hiç istememektedir. Bu duygularla Emirgân'a ulaşır. Semti çok değişmiş ve güzelleşmiş bulur. Ferit Paşa Korusu'nun önünden geçerken yıllar önce Mennan'ın bu konu hakkında anlattıklarını hatırlar ve kendisini oradaki kör kuyuya atmak için büyük bir istek duyar.

Eve ulaştığında Mennan kapıyı açar. Bebeklerin ve annesinin küçük bir rahatsızlık nedeniyle tekrar hastaneye gittiklerini ve ablasının da onlara eşlik ettiğini anlatır. Kiracılar da o gün yoktur. İkisi de birlikte vakit geçirecek olmanın heyecanını duyarlar. Bu şaşkınlıkla Peri düşecek gibi olur. Mennan onu kucaklar ve yukarı kadar taşır. Peri Mennan'ın boynuna kollarını dolamış olarak uyanır, ağlamaktadır. Mennan her zamanki metanetini koruyarak, iki makul insan gibi konuşmaları gerektiğini hatırlatır. Birbirlerine yardımcı olmaları gerektiğini ve irade gücüyle bunun üstesinden gelebileceklerini anlatır. Mennan çay getirir. Bu sırada Peri odayı inceler, yenilenen eşyalara, odanın temiz boyasına ve bir zamanlar fotoğrafının asıl olduğu duvara bakar. Burada Saadet'in fotoğrafını görür.

Aradaki yıllar bir rüya olsaydı; Mennan'la beraber yaşayıp onunla ölmeye hiç tereddütsüz yemin edeceğini düşünür. Bir süre, birbirlerinin canı içinde, aynı şeyleri düşünüp hissederek ve bunun için de konuşarak anlaşmaya gerek duymadan sessizce otururlar.

Mennan, orman gezisinin Peri'ye gerçekleri anlatması gerektiğini söyler. O hayat Peri'ye göre değildir. Hayatın kendilerine çizdiği yolun en doğru yol olduğunu ifade eder. Bundan sonra da herkesin kendi yolunda yürümesi gerektiğini vurgular. Peri, bu sözleri metanetle söyleyen Mennan'a bakarak şöyle düşünür: "Çocuklarının ve çocuklarını doğuran ananın sıcak yüzlerini gördükten sonra mı Mennan'a bu kanaat gelmişti acaba?!.. Ona dikkatle bakıyorum... Ve başının içinde yaşayan o üç varlığın hayalini görür gibi oluyorum..." (s.300). Gözleri, Mennan'ın söylediklerinin aksi şeyler

anlatmaktadır ve Peri bunu da fark eder. Mennan, Kamil Bey'in Peri'nin ikliminden, gerçekten de Peri için ideal bir eş olduğunu söyleyerek devam eder.

Peri, kocasının liyakatini değil, ama kendisinin gerçekten de Mennan'a lâıyk bir eş olamayacağını anlatır. "Senin gibi insan yeryüzünde az bulunur... Benim gibiler ise pek çok!.. Hatta biz toplum içinde birer mikrop sayılırız Mennan... Kendi kendini de kemiren müthiş mikroplar... Demin buraya gelirken, şu ilerdeki köprüye kadar gittim. Orada durup ne düşündüm biliyor musun? Hani korunun içinde bir kör kuyu vardı..." (s.301) der. Mennan onu susturur ve kendisinin de bir zamanlar yalnız o kör kuyu fikriyle yaşadığını anlatır.

Peri Mennan'dan artık hiçbir isteyemeyeceğini ve onu çok üzdüğünü düşünerek gitmeye karar verir. Bu sırada Mennan, artık papağan gibi tekrarladığı sözlerden sıkıldığını ve gerçekte Peri'yi çok sevdiğini ve yalnız onunla olmak istediğini itiraf eder. Peri duyduklarına inanamaz. Sımsıkı sarılırlar. Nefesleri kesilir. Hayat onlar için durur. Tıkırtılar üzerine ayrılıyor ve üst katın kiracılarının geldiğini anlıyorlar. Mennan mutluluktan çıldırmak üzer olduğunu ve bu sesler sayesinde Tanrı'nın onları koruduğunu söyler.

Mennan odayı basan akşam karanlığından korkmuş gibi elektriğe uzanır. Peri geçen defaki gibi karanlıkta ayrılmayı ister. Tam bu sırada sokak kapısında bir anahtar sesi duyulur. Mennan, Peri'yi iskeleye kadar geçirmeyi ister. Peri orada vedalaşmak ister.

Yedi yıl önce olduğu gibi Mennan pencereden dışarı bakar, sırtı Peri'ye dönüktür. Omuzlarının sarsılmasından anlaşılır ki o da ağlamaktadır. Tek bir kelime edemezler. Gözyaşları, Peri'nin görüşünü iyice bulandırır. Bu sahnenin böyle devam edemeyeceğini hisseden Mennan döner ve Peri'ye sımsıkı sarılır.

Peri, geçen defa ayrılırken Mennan'ın onu öpmek istemediğini hatırlatır. Mennan ise her şeyi hatırlamanın yaşamaktan farksız olduğunu söyler. Peri artık yaşamak istemektedir ve son öpüşmelerinde, son nefeslerine kadar birbirlerinin olmaya ant içerler. Peri, ruhunu o karanlıklar içinde bırakır, eve bir kadavra olarak döner.

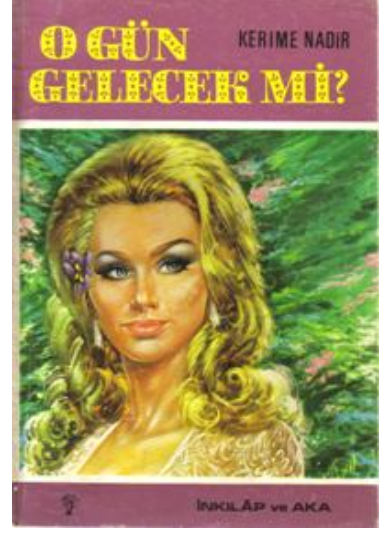
Kâmil'in uçakta iki kişilik yer ayırtmasını isteyen Peri; Yeni Dünya'ya yeni neşeler bulup bunları Ayşe'ye yazağabeylmek ümidiyle gider.

İstanbul, 1948

O GÜN GELECEK Mİ?

Gelinin bitmek bilmeyen düğün hazırlıklarını seyretmekten sıkılan Ressam Kudret, atölyesinde resim yapmaktadır. Yeğeni Jülide, atölyeye gelir. Yapılacak birçok işin olduğu bir günde dayısının resim yapmasına şaşırır, panik içinde yardım ister. Çünkü ikiz kardeşi Nemide'nin böbrek sancısı tutmuştur.

Nemide kanepede tesbih böceği gibi süzölmüş acılar içinde kıvrınmaktadır. Çektiği acının daha önceki kum sancılarından çok daha beter olduğunu söyler. Düğün için saatlerdir yaptığı makyaj ve hazırlıklar mahvolmuştur. Kudret Beye göre yapılacak en makul şey; törenin ertelenmesini damat beyden istemektir. Jülide de bu fikre katılır.

Kudret Bey doktor çağırmaya gider, eve döndüğünde Nemide'nin durumunun daha da ağırlaştığını görür. Doktor böbrek taşının sancıya sebep olduğunu, sıcak kompreslerle rahatlatılarak o gece uyursa iyileşeceğini söyler. Nemide'nin düğün törenine katılamayacağı iyice anlaşılır.

Jülide ve Kudret Bey olayın gerginliğini taşımaktadırlar. Kısa bir süre sonra lüks otomobili ile Nemide'nin nişanlısı Şemsettin Güçlü gelir. Onu karşılayan Jülide olur. Damat onun hala hazırlanmamış olduğunu görünce şaşırır. Nemide'nin hastalığını öğrenmek onun canını sıkır, kendisini niçin erkenden haber verilmediğini sorar. Jülide, bütün gün çok sağlıklı olan Nemide'nin bir saat önce hastalandığı cevabını verir. Aslında, nişanlısının hastalığından ziyade, XXX Palas'ta bekleyen yüksek sosyete ne diyeceğini düşünmekte ve itibarının sarsılmasından endişe eden Şemsettin Güçlü: “Ben böyle bir duruma düşmektense, kafama bir kurşun sıkarım daha iyi” (s.9) der.

“Seçme bir insan topluluğu karşısında maskara” olmaksansa, düğüne Jülide'nin gelin olarak katılması çözümünü bulur. Birkaç saatliğine Jülide, Nemide olacaktır. Bu fikre karşı çıkan ve kardeşinin yanından ayrılmak istemeyen Jülide; dayısı, kardeşi ve Şemsettin Güçlü'nün ısrarlarıyla ikna olur. Nemide'nin hayatta bir kez yaşayacağı bir geceye kendisinin katılacak olması onu çok rahatsız eder. Nemide ise kardeşine, bazen hatır için her şey katlanmak gerektiğini söyler.

Komşuları Dürnev Hanım'dan yardım istenir, Nemide'yi evladı seven bu maharetli kadın bulunan çözüm yoluna en iyi şekilde destek olur. Jülide'yi çok güzel bir gelin olarak hazırlar. Jülide damatla birlikte evden ayrılınca, Nemide böbrek sancısının yanı sıra; yakın zamanda kalbini acıtan olayları düşünmeye başlar.

Nemide ve Jülide, on iki yaşında iken yetim kalırlar ve anneleri, kardeşi ressam Kudret'in yanına sığınmaktan başka çare bulamaz. O dönemde Kudret Bey çok az kazanağabeylen bir sanatçıdır; en büyük kârını şekercilere sattığı fantezi kutulardan elde etmektedir. Kızları iyi okullarda okutmak için varını yoğunu harcar. Kızların büyümesi ile birlikte masrafları da artar, anneleri kalp krizinden öldükten sonra geçinmek daha da güç hale gelir.

Ressamın ümidi kızların burslu okudukları koleji bitirdikten sonra iyi birer iş bulmalarıdır ancak bu da gerçekleşmez. Bir süre sonra, Jülide İzmir Buca'da yeni açılan özel bir ilkokulda öğretmen olarak iş bulur. Nemide ise Heybeli'de oturan zengin bir ailenin küçük çocuklarına matematik dersi vermeye başlar. İkizler, bu ilk ayrılığa zamanla alışırlar. Jülide sık sık mektup yazar.

Ders verdiği kızların ağabeyi avukat Jerfi'yle tanışan Nemide ondan çok etkilenir. Bir akşam Jerfi ders çıkışında Nemide ile konuşmak ister. Ona duygularını açıklar ve evlenme teklif eder. Nemide bu teklifin kendisi için bir onur vesilesi olduğunu ancak dayısı Kudret Bey'le görüşülmesi gerektiğini söyler. Jerfi dayının iznini alır, artık Nemide öğretmen olarak değil, müstakbel gelin sıfatıyla eve gitmeye başlar.

Samimi aile dostlarının katılımı ile bir nişan töreni yapılır. Jülide, kardeşine sık sık mektup yazar, mutluluğunu anlatır. Jülide sevinçle karşıladığı bu mektuplara cevap olarak; kardeşinin mutluluğunu paylaştığını ve en büyük emelinin bir an önce Nemide'ye ve dayısına kavuşmak olduğunu yazar.

Bu günlerde Nemide saadetini yıkan bir mektup alır. Mektup Şahper adında bir metres tarafından yazılmıştır. Şahper Jerfi'nin kendi pençelerinde olduğunu ve Nemide'nin bu sevdadan vazgeçmesi gerektiği yazmaktadır. Nemide bu durumu Jerfi'ye anlatır. Fakat genç adam onu öyle ikna eder ki, Nemide döktüğü gözyaşlarına acır. Kısa bir süre sonra gelen ikinci mektup onun tüm saadetini yıkar. Nemide, mektupta belirtilen zamanda tarif edilen yere gider. Jerfi'yi şuh bir kadınla baş başa yakalar. Bütün dünyası başına yıkılır. Günlerce uyumaz, yemek yemez; sararıp solar.

Jerfi'den gelen mektupların hiçbirini açmadan geri gönderir. Jülide bu yeni durum karşısında şaşkındır.

Çok geçmeden Şemsettin Güçlü Nemide'ye evlenme teklif eder. Şemsettin Güçlü meşhur bir ticaret firmasının sahibidir, bir aile çayı sırasında Nemide'yi görüp beğenmiştir. Nemide kendisi için iyi bir intikam fırsatı ve maddi olarak bunalan ailesi için de bir selamet vesilesi olarak gördüğü bu evlilik teklifini kabul eder. İşte şimdi her şeyin tamam olduğu gündür. Nemide genç kızlık dönemine veda edip farklı bir döneme geçiş yapacaktır. Kardeşi ile bu odada geçirdiği anlar gözünde canlanır. Bu odadan ve çok sevmediği halde Beşiktaş'tan artık ayrılacak olma fikri onu hüznendirir. Bu düşünceler içinde Nemide uykuya dalar.

Sabaha karşı Dürnev Hanım'ın "Aman Allah'ım" sesleri ile uyanır. Kudret Bey'in rengi sapsarıdır. Nemide bir felaket olduğunu anlar. Dayısı, düğünde çok içen Şemsettin'in, uyaralara rağmen gelin arabasını çok hızlı kullandığını ve Dolmabahçe – Beşiktaş yolu üzerinde karşı yönden gelen bir taksiyle çarpıştığını öğrenir. Şemsettin ve bütün gece bir peri kadar güzel olan Jülide bu kazada vefat eder.

Nemide Jülide'nin ölümüne sebep olduğunu düşünüp suçluluk duyar. Kudret Bey kader ve ecelden söz ederek onu rahatlatmaya çalışır. Nemide bu inanç ile yeis çukuruna düşmekten kurtulur. Günler geçer.

Felaketin doğurduğu başka bir karmaşa vardır: Nemide Jülide'nin kimliği altında kalmıştır. Nemide tüm dostlarına gerçeği haykırmak ister ancak dayısı; etrafın onları yalancılıkla suçlayacağını, bu gerçeğin kimse tarafından hoş görülmeceğini söyleyerek onu durdurur. Ayrıca, bir borç batağı içinde olduğu anlaşılan Şemsettin'in gerçek karısının hayatta olduğu öğrenilirse borçları ödemek zorunda kalacaklarını söyler. Kudret Bey dar gelirin de verdiği menfaat kaygısı ile istediğini elde etmek konusunda hırslıdır. Nemide çaresiz kalır ve bir ömür boyu sahtekarlık kisvesi altında yaşamaya boyun eğer.

Jülide'nin yerine geçerek hayata devam eder. İzmir'in Buca semtindeki okula gider. Nemide; okul ve öğretmenlerle ilgili tüm detayları kardeşinin sık sık yazdığı mektuplardan bilmektedir bu yüzden okulda hiç yabancılik çekmez.

Okulda Jülide'nin en yakın arkadaşı olan Melahat; Nemide'yi görür görmez sıkıca kucaklar. Nemide bu kucaklaşmada derin bir kardeşlik bağı duyumsar.

Kız öğrencilerin yatakhanelerinin yanında, üç öğretmen için hazırlanan odaya çıkarlar. Nemide kardeşinin odasını girince onun yerini almış olmanın verdiği hüznle sarsılır. Derin bir azap duyar. Nemide bir müddet üzüntü ve vicdan azabı içinde yaşar. Onun bu halini etrafındakiler, kardeşini kaybetmiş olmasının acısına verirler.

Melahat yakın akrabaları ile birlikte katılacağı İzmir Palas'ta verilecek olan bir baloya Nemide'yi de götürmek ve onun neşelenmesine yardımcı olmak ister. Önce şiddetle karşı çıkan Nemide; Melahat'ın ısrarları sonucunda ikna olur.

Camgöbeği renginde tafta bir tuvalet giyen Nemide ürkek bir ceylan gibidir ve bu haliyle herkesi kendine hayran eder. İzmir'in tanınmış tüccarlarından Halil Sökenel ve eşi Müyesser Hanım Melahat'ın yakın akrabalarıdır. Melahat ile onlar arasındaki samimiyete birkaç dakika sonra Nemide de dâhil olur.

Oturdukları masanın körfez manzarası, balodaki musiki ve seyrettiği danslar; Nemide'nin ruhunda tatlı bir haz bırakır. Karşısında Avukat Jerfi'yi görünce bu halden uzaklaşır. Bir an bütün varlığının donduğunu hisseder.

İzmir'e bir dava için gelen avukat Jerfi, Halil Bey'in davetlisidir ve masaya yaklaşmaktadır. Tanışma faslında Jerfi Müyesser Hanım'ın ayağına bastığını dahi fark etmez. Yüzü adeta mermer kesilmiştir.

Halit Bey Nemide'yi, Buca İlkokulu öğretmenlerinden Jülide Hanım diye tanıştırdınca Jerfi rahatlar. İki kardeş arasındaki şaşırtıcı benzerlik Jerfi'yi şaşkına çevirir. Karşısında duran genç kız, birkaç ay önce ölen eski nişanlısı gibidir. Nemide bu genç adamın içinde kopan duygu fırtınasının farkındadır. Kendisi de onun karşısında nasıl davranması gerektiğine karar verememiştir. Bu hal masadakilerin dikkatini çeker ancak her ikisi de birbirlerini tanımadıklarını ifade ederler. Karşısında duran adam Nemide'ye hayatının en büyük acısını yaşatmıştır, ondan almak istediği intikam yüzünden kardeşi ölmüştür. Jerfi'ye beslediği kin tüm şiddetiyle ortaya çıkar. Bu karşılaşma onun benliğini öyle sarsar ki gözlerinden yaşlar taşmadan oradan kaçmak ister.

Buhran içinde kıvranan Nemide, karşı masada sakın bir tavırla arkadaşlarıyla konuşan Jerfi'nin arada bir kendisine baktığını fark eder, daha da heyecanlanır. Eğer ondan aldığı derin yara olmasaydı, aşkını daima içinde saklamış olsaydı; bu karşılaşmada onun esiri olmaktan kaçamayacağını düşünür. Oysa Nemide hiçbir zaman bu aşkı kalbinden söküp atmamıştır, kardeşinin ölüm acısı içindeki aşk acısını sadece

bir süre bastırır. Gizli gizli döktüğü gözyaşları onun bu hicranının göstergesidir. Hayatta bir kez sevebilen kadınlardandır ve Jerfi onun bu özelliğinin farkında değildir.

Jerfi ise seven ve en çok acı çeken tarafın kendisi olduğunu düşünmektedir. Çünkü Nemide, ayrılıklarından kısa bir süre sonra başkasıyla evlenmiştir. Aslında Jerfi'nin Şahper'den kurtulmak için buluşmaya gittiği gün, Nemide onları görmüştür. Şahper'in tuzağı başarılı olmuştur.

Nemide'yi, sahip olduğu pek çok meziyetleri için sevmiştir. Aradan geçen bunca zaman sonra Nemide'ye tıpatıp benzeyen Jülide'yi görmek onun duygularını canlandırmış, ona karşı içinde dayanılmaz bir arzu uyandırmış, içindeki aşkı alevlendirmiştir.

Jerfi'nin Melahat'ı dansa kaldırmasıyla Nemide kendini toparlamak için fırsat bulur. Böbrek sancısının tuttuğunu bahane ederek balodan ayrılmak ister. Melahat kavalyesinden ayrılacağı için üzgündür. Jerfi Nemide'nin gözlerine bakar ve içinden: “Mademki benden kaçmak lüzumunu duydun! Hayatta daima peşinden geleceğim güzelim!” (s.32) der.

Günlerce, bu buluşmanın etkisi altında kalan Nemide; her saniye onu düşünür, nihayet itirafa mecbur olur: Jerfi'yi hâlâ bütün kalbiyle sevmektedir.

Tatilin yaklaşması ve İstanbul'a gidecek olması Nemide'yi rahatlatır. Kudret Bey yeğenine arada sırada gönderdiği mektuplarda hayatın her çeşit acısından örnekler verir. Bunlar Nemide'yi ferahlatmaktan ziyade üzüntü verir. Mektuplardaki en güzel haber: son aylar içinde Kudret Bey'in bir karyola fabrikası ile anlaşp; bebek beşiklerinin baş ve ayak kısmına çizilecek kelebek, kuş resimleriyle ilgili bir işe başlamış olmasıdır.

Kudret Bey'in ev işlerine bakan Fatma Kadın bir gün elinde bir telgrafla atölyeye gelir. Telgraf bir önceki gün öğleden sonra gelmiştir fakat unutulmuştur. Nemide eve geleceğini haber vermektedir. Kudret Bey, rıhtıma yetişmek için şapkasını ister. Fatma kadına kızgındır.

Fatma kadın evin düzenini sağlamaktan aciz dağınık bir kadındır. Atölye örümcek ağları içindedir, pişirdiği yemekler Kudret Bey'in damak tadına uygun değildir. Ayrıca kadının torunu da atölyeyi karıştırmıştır. Bu düzensizliğin içinde Fatma Kadın şapkayı bulamamaktadır, Kudret Bey mosmor kesilir, siyah iskarpinlerini ister

ancak onlar da boyacıda kalmıştır. “Nemide’ın bir gelse de beni bu derbederlikten kurtarsa” dediği sırada Nemide geliverir.

Telgrafın dayısına zamanında ulaşmadığını anlar. Dayısının işlerinin yolunda gitmesi Nemide’yi sevindirir. Kudret Bey bu işe Jerfi sayesinde sahip olduğunu ve onun ne kadar iyi bir adam olduğunu anlatır. Nemide sinirlenince, onu Jerfi’nin iyi bir adam olduğuna inandırmaya çalışır. Nemide İzmir’e dönmek ister. Kudret Bey bun karşı koyar ve Jerfi’ye yabancı bir gözle bakmasını salık verir, ne de olsa o artık “Jülide”dir!.. Kudret Bey onu ikna etmekte zorlanacağını fark edince Nemide’ye minnet duygusunu hissettirir. Ona uzun bir nutuk verir, Nemide Jerfi’nin günahsız olmasından ziyade kalbindeki büyük aşka inanır. O nedenle Jerfi ile herhangi bir temasa meydan vermek istemez. Jerfi Nemide’ye ulaşmak için dayısını aracı bir yol olarak bulmuştur. Nemide kendi kendine: “ Yaklaş bakalım küçük bey! Bu defa seni yakıp kül edebilecek bir kor halinde bulunuyorum!” (s.29) der.

Bir gün Kudret Bey sabah erkenden evden çıkar, Nemide bunu bir fırsat bilip çatı katındaki atölyede temizliğe girişir. Bir saat içinde atölye tertemiz olur. Dilindeki İzmir türküsü ile yorulduğunu dahi hissetmez.

Atölyenin kapısı yavaşça açılır, gelen Jerfi’dir. Nemide’nin rengi sararır. Korkarak beklediği an gelip çatmıştır. Jerfi Kudret Bey’i görmeye geldiğini anlatır. Nemide beklemesi gerektiğini söyler, heyecandan eli ayağına dolanır. Jerfi oturduğu sedirden onun hareketlerini izler, onun da kalbi hızla çarpmaktadır; hislerini açığa vurağabeylmesi için doğan bu fırsatın sevincini yaşamaktadır.

Kudret Bey gelmeden konuşması gerektiğini düşünerek cesaretini toplar. Jülide’nin kendisini kötü bir adam olarak tanıdığını söyleyerek söze başlar. Masum olduğunu ve her şeyi anlatmak istediğini söyler. Nemide dayısından her şeyi öğrendiğini buna lüzum olmadığı cevabını verir.

Jerfi ona karşı olan hislerinin derinliğini anlatır. İzmir’deki balo sonrası kalbinde açılan derin yaranın şimdi Jülide’nin aşkı ile şifa bulacağını söyler. Mutluluğunu kazanmak için de hayatını bile feda etmeye hazır olduğunu açıklar. Nemide onu susturur, boş yere yorulmamasını ister. Jerfi tüm gücü ile onu yargısını değiştirmek için çabalar, ona masumiyetini ispat için eski mektupları göstermek ister. Nemide’nin içinde sevdiği erkek tarafından aldatılmamış olmanın verdiği sevinç vardır, içindeki buzlar yavaş yavaş erir. Ancak dışta sert tavrı devam eder. Jerfi’nin umudunu kıracak bir

cümle kurar, “ Sizin som altın olduğunuzu kabul etsek de, benim kıymetinize bedel verecek meteliğim yok!” der.

Devam eden konuşma esnasında Jerfi, Jülide’nin ellerini tutarak onun Nemide’ye benzediğini söyler. Bu dokunuş genç kızın vücudunu ürpertir, ondan nefret ettiğini söylese de Jerfi bu bakışlarda nefretten eser göremediği cevabını verir. Genç kız öfkeyle kapıya yönelir. Jerfi yaptığı küstahlığın işini iyice zorlaştıracaklarını fark eder. Ona göre iki kardeş arasındaki fark birinin yumuşak huylu, diğerinin ise dik başlı ve sert olmasıdır. Kapının kolunu tutarak, yanlış anlaşıldığını belirtir. Hislerinin derinliğini anlatmaya çalışır ancak Jülide bu konularla ilgilenmek istemediğini söyler.

Jerfi affedilmeyi ister, ara sıra Jülide’yi görmek istediğini ifade ederek dost kalmayı teklif eder. Bu teklifi reddedecek kuvveti kendinde bulamayan Nemide; bir daha bu konuya dönmek şartıyla dost kalmayı kabul eder. Hislerine yenilmekten korkan Nemide, Jerfi’nin etrafında bir pervane gibi dolaşmasını tehlikeli bulmaya başlar. Ağır geçmekte olan yaz tatilindeki birkaç olay Nemide’nin hislerini kuvvetlendirir.

Dayısıyla birlikte, Taksim Belediye Gazinosu’nda akşam yemeğine davet edilir. Bir tesadüf eseri Nemide beyaz bir elbise giymiştir, Jerfi’nin üzerinde de beyaz takım elbise vardır. Masada bir çift beyaz güvercini andırmaktadırlar. Jerfi misafirlerin arzularına göre yemekler ısmarlar. Aldığı alkolün de etkisiyle Nemide, bu genç adama daha çok ısınmaktadır. Gazinodaki genç çiftlerin dansa kalkması üzerine; Jerfi de Jülide’yi dansa kaldırır. Nemide bu bakışın ve teklifin büyüğü ile kendini onun kollarının arasında bulur. Genç adam onu göğsünün üstünde sıkıca tutarken bu göğsün altındaki kalbin de hızlıca çarptığını hisseder. Nemide onun ılık nefesini yanağında hisseder, her ikisi de baştan ayağa his kesilerek dans ederler.

Masaya döndüklerinde büyülenmiş gibidirler. Nemide şüpheleri def etmek için dayısıyla sohbete başlar. Jerfi heyecan içinde sersemlemiş olarak kalır. Geç vakte kadar gazinoda olmalarına rağmen; ikinci bir dansa cesaret edemezler.

Sonraki günlerde de Jerfi onları suvarelere götürmeye devam eder. Bu davetlere, her seferinde bu son diyerek katılan Nemide hisleriyle çetin bir mücadele yaşar. Jerfi ise ona karşı olan saygılı durumunu korumaktadır. Nemide çareyi İzmir’e dönmekte bulur. Gurur adlı kaprisine feda ettiği saadeti için gizli yaşlar dökmektedir.

Nihayet tatilin son günü gelir ve Nemide Galata rıhtımına demir atan “Tırhan” vapuruna biner. Elinde bir buket çiçek ve bir kutu ile telaş içinde Jerfi gelir. Geciktiği için özür diler. Jülide’ye beni bırakıp gidebileceğine inanmazdım der. Genç kızın bu serzenişi sessizce dinlemesi, Jerfi’ye cesaret verir. Tüm ömrü boyunca onu bekleyebileceğini ama teselli verici küçük bir ümit istediğini söyler. Ayrılık dakikalarının darlığını hatırlatan bu acı sesin ardından Nemide’nin hıçkırık sesi yükselir. Bu, Nemide’nin hislerinin de ifadesi olur. Jerfi ona bir adım daha yaklaşır onu kollarının arasına alır. Nemide başını onun omuzlarına yaslamıştır. Bu açık göstergeye rağmen Jerfi, sevildiğini duymak ister. Nemide ise, Jerfi’nin kimi sevdiğini anlamak için “sizin hangimizi sevdiğini bilmiyorum” (s.53) der. Jerfi: “Ben aşkın en yüksek anlamıyla yeşil gözlü bir kumral güzeline bağlıyım... Onun adı Nemide veya Jülide olmuş... Bundan ne çıkar?” (s.53) cevabını verir. Kudret Bey de kamaraya geldiğinde Jerfi, nişanlandıkları müjdesini verir. Kudret bu habere çok sevinir. Onlara göre artık bu yolculuğun yapılmasına lüzum yoktur ancak Nemide gidip İzmir’deki tüm işlemleri kendi başına halletmek ister.

Vapurun üçüncü düdüğüyle Jerfi ve Nemide ayrılır. Nemide’nin mutlu rüyası böyle bir veda sahnesi içinde tekrar başlamış olur.

Nemide İzmir’e geldiğinde istifasını vermek ister. Ancak başöğretmen onun çok değerli bir öğretmen olduğunu ve yarının gençliğinin ona ihtiyaç duyduğunu söyleyerek; evliliğin mesleği bıraktıracak bir hal olmadığına, herhangi bir durumda mesleğine rahatça devam edebilmesi için ona birkaç ay izin verir. Melahat da bu fikri destekler.

Her yıl okulun açılışında verdikleri çayda Nemide’nin de bulunması için başta Melahat olmak üzere tüm öğretmenler ısrar eder. Nemide bu sevgi gösterisi karşısında duygulanarak bir hafta sonra ayrılmaya karar verir.

İstanbul’a dönüşünün bir hafta gecikmeli olacağını telgrafla bildirir. Jerfi, bu telgrafa verdiği cevapta; nişanlısının dilediği gibi hareket etmekte özgür olduğunu ve kendisinin de bir duruşma için İzmir’e gelme ihtimali olduğunu yazar.

Melahat, balodan sonra Jerfi’yle nasıl tekrar karşılaştıklarını öğrenmek ister. Nemide, dayısı ve Jerfi arasındaki iş münasebetinden bahseder. Jülide’nin Jerfi’den hiç bahsetmemiş olabileceğini ve Melahat’ın Jerfi’yi tanımadığını düşünürken; Melahat, ölen kardeşinin nişanlısı da bir avukat değil miydi, diye sorar. “Evet” cevabını alan

Melihat bunun tuhaf bir tesadüf olduğunu vurgular, kardeşinin bahtsızlıklarının ondan uzak olmasını diler.

Bir dava için İzmir'e gelen Jerfi, okulun bahçesinde yürürken; vapurdaki ayrılık anında yaşanan mutlu anların heyecanıyla kalbi hızla çarpmaya başlar. Yaşananların bir seraba dönüşmesinden içten içe korkmaktadır.

Mahkeme işini halletmek zorunda kalması onun Jülide'ye kavuşmaktaki heyecanını arttırmıştır. Dava geç sonuçlandığı için Karşıyaka'daki akrabalarının evinde kalmış, ertesı sabah Buca'ya gelebilmiştir.

Okulun büyük kabul salonunda, Jülide'ye kavuşması hayatının en mutlu dakikaları olur. Onları tebrik etmek için sürekli gelen  ğretmen ve öğrenciler baş başa kalmalarına engel olurlar. Nişanlı  ifti baş başa bırakmak gerektiğini anlayan başöğretmen; herkese bir iş vererek onların yalnız kalmasını sağlar. Bir süre sohbet ettikten sonra, okulun bulunduğu harika koruda gezintiye çıkarlar.

Ağaçlar arasında yürürken kuşların neşeli cıvıltıları onlara eşlik eder. Birbirlerine kalplerini a ağabeylecek uygun bir zemin bulduklarında dururlar. Jerfi içindeki tarifsiz mutluluğu Jülide'ye anlatır. Sevildiğini duymak ister. Jülide bundan şüphe etmemesi gerektiğini ifade eder.

Cebinden bir kutu çıkaran Jerfi, alyansları göstererek; nişanlarını baş başa yapmak istediğini söyler. Halkaları birbirlerinin parmaklarına geçirirler. Jerfi'nin ailesi Jülide ile tanışmak için sabırsızlanmaktadır. Jerfi, İstanbul'a döner dönmez nikâh muamelelerine başlanacağını ve bir ay içinde de düğünün olacağını söyler. Ancak Jülide'nin ona neden bu kadar zalimce davranmış olduğunu öğrenmek ister. Ona göre Jülide'nin bakışlarında onu diğer kadınlardan ayıran esrarlı bir ışık vardır. Jülide bu ışığın Nemide'de bulunup bulunmadığını sorar, Jerfi'ye göre insanın benliğini derinden kavrayan bu bakışlar Nemide'de yoktur.

Nemide, uzaktaki eski bir kaskadı göstererek orada oturmayı teklif eder. Jerfi burada Jülide'ye olan tutkusunun derinliğini dile getirir. Onun dış görünüşünden ziyade, ruhunun esiri olduğunu söyler. Jerfi'ye göre dünyadaki hiçbir şey onları ayırıp, mutluluklarını bozamayacaktır. Nemide'nin felaketine sebep olan olayın vicdan azabını da üzerinden silebilmek için Jülide'yi dünyanın en mutlu kadını yapmak istediğini açıklar.

Kalpleri aynı tempoda şiddetle atmakta ve kolları birbirini daha sıkı sarmaktadır. Jerfi Jülide'nin yumuşak saçlarının dalya kokusunu içine çeker. Fakat Jülide vücudunu saran heyecanın büyüklüğünden korkarak, genç adamın kollarından birdenbire kendini kurtarır.

Jülide yakınlardaki bir ağaç kovuğunda yazılmış olan isimleri gösterir. Jerfi kendi isimlerini de ağaca yazmayı teklif eder. Jülide iki tane “J” harfi yazmayı önerir, Jerfi ise; birleşmelerinin simgesi olarak tek bir “J” harfini ağaca kazır. Jülide harfin zamanla bozulacağına üzüldüğünü söyleyince; Jerfi o harfin onları hep böyle tek vücut olarak temsil edeceğini ifade eder.

Öğle saati yaklaşır, Jerfi ile Jülide yemek için okula dönerler. Ancak merdivenlerde bir öğrenci Jerfi'yi telefon ile aradıklarını söyler. Karşıyaka'daki kuzeni Faik kendilerine acele gelen telgrafi bildirir: Jerfi'nin annesi Melek, babası hasta olduğunu ve bir an önce gelmesi gerektiğini yazmıştır. Jerfi ilk vasıta ile İstanbul'a dönmek zorundadır. Jülide'den ayrılacağı için üzgündür.

İzmir'den hemen ayrılmak zorunda olduğu için, nişanlısından Karşıyaka'da kuzenlerinde bulunan çok önemli bir evrak çantasını alıp, iki gün sonra gelecek bir arkadaşına vermesini rica eder. Nemide, çok önemli olan bu işi halledeceğini temin eder. Jerfi Jülide'ye iki kartvizit verir, birinde Karşıyaka'daki akrabalarına, çantayı Nemide'ye vermeleri yönünde bir yazı yazar. Diğerine ise çantanın teslim edileceği arkadaşı avukat Hüsrev Çeliker'in adresini ilâştirir. Öğle yemeğinden sonra Nemide, Jerfi'ye istasyona kadar eşlik eder.

Melahat ile Jülide okul çayı için gerekli olan fener, havai fişek ve serpantin gibi şeylerin İzmir'den alınması görevini üstlenirler. Jülide ile Nemide önce okulun ihtiyaçlarını temin edip, hademe ile onları Buca'ya gönderir daha sonra evrak çantasını almak için vapur ile Karşıyaka'ya geçerler. Çift kilitli bu kıymetli emanet bir hayli ağırdır. Okula döndüklerinde Jülide doğru yatak odasına gider, karyolanın başucundaki dolaba emaneti kilitler.

Jülide sert rüzgârın üst kattaki panjurlardan birini şiddetle çarpmasıyla uyanır. Melahat yatağında uyumakta, Müjgan ise yatılı öğrencilerin olduğu bölümde nöbet tutmaktadır. Jülide bir yıldır alıştığı bu okulu ve düzeni özleyeceğini düşünerek üzülür. İstifa dilekçesini vermemiş olması onun için teselli olur. Jerfi'nin İstanbul'a ani çağırılışı da zihnini meşgul eder. Dışardaki fırtına gittikçe şiddetini arttırır. Bu arada

Jülide'nin kulağına garip sesler gelir. Telaşlı ayak sesleri ve bağırışları duyunca yatağından fırlar. Melahat da uyanır. Okulda yangın çıkmıştır.

Koridorda karşılaştıkları başöğretmen onlardan doğu tarafındaki çocukları tahliye etmelerini ister. Yangın elektrik kablosundaki kontakta çıkmıştır. Yapı ahşap ve baştanbaşa yağlıboya olduğu için alevler hızlı yayılır. Jülide uykudan sersemleşmiş çocukları kurtarmak için fedakârca davranır. Artık çocuklar bina dışına çıkarılmış, alevler her yeri sarmıştır. Başöğretmen kimsenin içeri girmesini istemez. Ancak son dakikada Jülide'nin aklına evrak çantası gelir, ani bir karala alevlerin arasına atlar. Alevlerin arasından dolaba ulaşmayı başarır. Dolabın kapağını açar açmaz, havai fişeklerin patlamasıyla yüzü dağlanır. Öldürücü bir acıyla yere yığılır. Kendisini pencereden kurtarmayı başaran ekipten, çantayı kurtarmalarını ister.

İstanbul'a geldiğinden babasının hayata gözlerini yumduğunu öğrenen Jerfi, Jülide'in yaralandığı haberini de alınca iyice sersemler ve hemen İzmir'e gider. Arkadaşı avukat Hüsrev Çeliker onu karşılar.

Jerfi'nin babası ani bir enfarktüs geçirmiştir. Jerfi babasının son derece kıymetli bir baba olduğunu anlatır. Arkadaşı Jülide ile kuracakları mesud yuvanın hayalinin Jerfi için teselli olması gerektiğini söyler. Jerfi, Jülide için endişelenmektedir. Ayrıca evrak çantasının da kül olduğunu düşünür, bu Hüsrev'in de renginin atmasına neden olur. Ancak çantadaki evrakın yenilenebileceğini söyleyerek arkadaşını teselli eder. Şimdi en önemli mesele Jülide'nin sağlığıdır.

Hastanede onları başhekim karşılar. Jülide ağır yaralıdır. Ateş yüzünü yakmış, onu tanınmayacak bir hale getirmiştir. En önemlisi de gözlerinin hâlâ görmüyor olmasıdır. Yakında geçireceği bir ameliyat gözleri için bir umuttur. Jerfi bu haberler karşısında kaskatı kesilir. Hastanede tıbbi yardım almak zorunda kalır. Hüsrev, başhekime onun iki önce babasını kaybettiğini söyler. Jerfi ancak bir saatte kendine gelir.

Başhekim hayattaki üzüntüleri irademizle yenmek gerektiği yönünde bir şeyler söyleyerek; Jülide'ye teselli ve moral vermesi gerektiğini hatırlatır. Ancak Jerfi onu görmek istemediğini, buna güç yetiremeyeceğini; o korkunç manzaraya bakmaktansa ölmenin daha iyi olduğu cevabını verir. Hüsrev ve başhekim, Jülide'nin yüzünün sargılar içinde olduğunu ürkecek bir şey olmadığını anlatırlar. Yine de Jerfi'yi ikna etmek mümkün olmaz. Başhekim böyle şokların yaşandığı anlarda bu durumun normal

olduğunu ve kişinin kendi haline bırakılması gerektiğini söyler. Jerfi birkaç dakika içinde canlı bir cenaze halini almıştır. Hüsrev'den, kendisinin kalpsiz olmadığını bilmesini ister.

Yapılan ikinci ameliyatta Jülide'nin gözleri kurtulur. Doktorlar zamanla yüzünde de herhangi bir kusur kalmayacağını söylerler. Bu haber Kudret Bey'i neşelendirir, bir an önce yeğeninin ayağa kalktığını görmek ister. Jerfi'nin hâlâ hastaneye gelmemiş olması onu düşündürür. Başhekimden bilgi alır. Durumu Jülide'den saklar, onun babasının ölümü sonrası İstanbul'da pek çok iş ile meşgul olmak zorunda kaldığı bahanesini uydurur. Jülide bu sözlere önce inanır ancak daha sonra şüpheleri artar, ümidi kırılır.

Nihayet Jülide'nin sargılarının açılacağı büyük gün gelir. Jülide, artık dayısının gerçeği anlatmasını ister. Eğer sıhhatte ise Jerfi'nin iki eli kanda olsa kendisini görmeye gelmesi gerektiğini söyler. Kudret Bey gerçeği Jülide iyileşince söylemeyi planlamıştır ancak onun bu ısrarı ile zamanın geldiğine karar verir.

Doktorların söylediklerini aktarır. Jerfi ruhi bir bunalım yaşamaktadır. Kudret Bey Jerfi'nin Jülide'yi çok sevdiğini ve ona döneceğine inandığını dile getirir. Nemide ise, kendisini aldattığı halde; Jerfi'nin geçen sefer de sevmeye iddiasında bulunduğunu ima eder.

Şiddetli yağmur altında şehrin ışıkları yüz binlerce minimini kıvılcım gibi parlamaktadır. Göztepe sırtlarının İzmir Körfezi'ne bakan evlerinden birinin üst katında parlak bir âlem vardır. Ev sahibi Safnaz Şendul ile kuzeni Nilüfer Civelek; avukat Hüsrev Çeliker ile arkadaşı Jerfi Erişen'i beklemektedir. Şatafatlı bir sofraya hazırlanır.

Safnaz Şendul Hüsrev Bey'in arkadaşının bonkör bir zengin olduğunu söyler. Jerfi'nin bu konularda toy olduğunu, başından bir sevda geçtiği için bir mellankoli yaşadığını da açıklar. Bir süre sonra kapı çalınır, Hüsrev ile Jerfi gelirler. Misafirler güler yüzle karşılanır. Bir bakışta iki erkek arasındaki fark aşikâr olur. Biri zevk âlemine zevk için koşanlardandır, diğerkinin yüzünde ise derin bir yaranın açtığı yeis vardır. Hüsrev Bey arkadaşını, “dünyasından geçmiş olarak yaşayan bir erkek görmedinizse size onu takdim ile şeref duyarım” (s.83) diyerek tanıtır.

Aralarında neşeli bir sohbet başlar, Jerfi bu havaya ayak uydurağabeylmek için kendini zorlar. Aylardan beri çektiği acılar onu bambaşka bir insan haline getirmiştir. Sevdiği halde, Jülide'yi görmeyi hep bilinmeyen bir tarihe erteleyip durmuştur. Bu

geceki âleme de Hüsrev'in zoruyla gelmiştir. Bu onun avunmak için başvurduğu son çaredir. Taparcasına sevdiği Jülide'den ayrı yaşadığı her an onu yeise sürükler fakat ona dönecek cesareti de kendinde bulamaz.

Karşısında duran kadınlarla içini kemiren azabı uyutmak ister, neşelenmeye çalışır. Sofraya oturulur, kadehlere şarap doldurulur. Nilüfer Jerfi'ye yakınlaşır ve onun her güzel kadını kendine âşık edebilecek yetenekte olduğunu söyler. Bu Jerfi'nin hoşuna gider. Şarap içtikçe Jerfi neşelenir. Hüsrev Bey bu güzel ortamı daha da neşelendirmek için tambur çalınmasını ister ancak hizmetçi Arpik tamburun tellerini temizlik yaparken koparmıştır.

Jerfi uzun zamandır içmediği için hemen sızar. Yatak odalarından birine elbirliğiyle yatırılırlar. Bu sırada Hüsrev Bey, Nilüfer ile Safinaz'a; Jerfi'nin çok sevdiği bir kızıdan ayrılmış olduğunu söyler.

Nilüfer Jerfi sızdığı için mutsuzdur, onun bu zaafını bilmiş olsaydı daha az şarap içirmiş olacağını söyler ve Hüsrev Bey'le ilgilenmeye başlar. Hüsrev'in iki kolu altında iki kadın vardır. Arpik Jerfi'nin başında beklemekle vazifelendirilir ancak Jerfi'nin baygın yatışı buna ihtiyaç olmadığını gösterir.

Uyanması için Jerfi'nin başına, Nilüfer'in dalya kokusundan serpiştiren Arpik, çığlıklar atarak içeri gelir. Kokuyu duyunca uyanan Jerfi, şişeyi duvara fırlatmış ve Arpik'i öldürmekle tehdit etmiştir.

Nilüfer'e göre bu koku onun beyin damarlarını uyandırmıştır. Onu teskin etmek için odaya gider, bütün cazibesini kullanarak Jerfi'ye iltifatlar etmeye başlar. Jerfi bir çocuk kadar aciz olduğunu ve aşkını unutmak için böyle bir kadının kollarında avunmaya çalışmasındaki iğrençliği fark eder. Bu onu utandırır. Oraya tamamen şuursuz bir istekle, arkadaşının ısrarıyla gelmiştir. Ancak Nilüfer onu öyle ateşli bir çemberin içine alır ki Jerfi daha fazla muhakeme yapamaz. Alkolün tesirinde olan genç adam başını Nilüfer'in göğsüne bırakır. Gözyaşlarını tutar.

Sabah olduğunda kendini çamurlu yollara atar. "Aşkî aşkla unutmak isteği, kanı kanla yıkamak misali" (s.97) onu daha beter etmiştir. Gece olan olaylarla kendini cezalandırdığına inanır. Buna inanmak ona büyük bir zevk verir. Bundan sonra Jerfi eğlence âlemlerine attığı adımdan geri dönmez, alağabeyldiğine ilerler. Avunduğunu sanarak ihtirasının oyuncağı olur. Fakat ıstırabı her geçen gün artar, vicdanı gitgide dayanılmaz bir azap kaynağı olur.

Jerfi, işinde de kendini rehavete bırakır. Özel kâtibi Mehmet Ali onun bürodaki işlerini düzenler. Haftada bir kez bile büroya uğraması mucizeye dönüşür.

Mehmet Ali erken bir vakitte büroya gider, kahvesini içer. Kendisini gören esnafa, patronu işe seyrek geldiği için işleri takip etmeye çalıştığı açıklamasını yapar. O gün, büyük bir kooperatifin sahibi olan önemli bir konuğa randevu verilmiştir ve Mehmet, diğer randevularını ihmal eden patronunun bu işi de kaçırarak olmasından endişelenmektedir.

Mehmet Ali bu düşüncelere dalmışken kapıdan çok güzel bir kız içeriye girer. İlk bakışta insanın içini ısıtan bir güzeldir bu. Elinde büyük bir evrak çantası vardır. Kız avukat Jerfi'yi görmek ister, Mehmet onu oturacak bir yer gösterir ve beklemesini söyler. Altın gibi parlayan sarı saçları, mini mini şapkası ve beyaz iskarpinleri ile zarif ve güzel görünen bu kız onu çok etkiler. Parmağında tek taşlı lâl bir yüzük de parlamaktadır. Mehmet o yüzüğün sahibi olduğunu hayal eder. Ayrıca onun daktilo ile yazı yazmak için başvuruda bulunanlardan biri olduğunu zannederek; Jülide'ye deneme yazı yazmayı teklif eder. Jülide iş için gelmediğini söyler.

Nemide'nin beklemesi Mehmet'i üzmektedir, bunu dile getirir ve içinden Nemide'ye bir yemek teklifi yapma fikri geçer. Gelen giden olmaz; Nemide saat on ikide ayağa kalkar ve öğleden sonra tekrar geleceğini söyleyerek bürodan ayrılır.

Jerfi saat üçe doğru büroya gelir. Büyük iş için kooperatifin görevlisi kendisini beklemektedir. Görüşmede Jerfi vekâleti kabul eder, Mehmet'in günlerdir bu iş için ısrar etmesinin sebebini anlar.

Mehmet gelir ve dışarıda bir bayanın Jerfi'yi beklediğini söyler. Jülide odaya girer. Jerfi onu görünce sararır. Emaneti teslim etmeye geldiğini söyler. Jerfi, evrak çantasıyla ilgilenmediğini, Jülide'nin her şeyden daha önemli odluğunu anlatır. Jülide onu çok dinlemek istemez, izahat yapmak için çok geciktiğini vurgular.

Jerfi ne kadar “dejenere” olduğunu, hoş olmayan bir hayat sürdüğünü anlatır. Hiçbir şeyin görüldüğü gibi olmadığını vurgular ama Jülide bu sözlerin hiçbirine inanmaz. Emaneti teslim etmek için geldiğini tekrar ederek, Jerfi'nin çantayı açıp evrakları kontrol etmesini ister. Jerfi, evrakların çoktan halledildiğini söyler. Onun odadan çıkmasına engel olur, onsuz yaşamasının nasıl bir azap olduğunu anlatmaya çalışır.

Jülide, onun acısını unutmak için zevk âlemlerinde koştüğünü bilmektedir fakat bir kez bile kendisini ziyarete gelmemiş olmasını affedemez. Jerfi ise, onu o halde görmenin kendisi için ölümden beter olduğunu, Jülide’yi o haliyle görmektense, her zaman eski haliyle yaşatmak istediği savunmasını yapar. Jülide için Jerfi, güzelliği mahvoldu diye nişanlısını bırakıp kaçan bir erkektir. Ve şimdi onun kusursuz yüzünü görünce onu tekrar elde etmeye çalışmaktadır.

Jerfi o günlerdeki misalsiz vicdansızlığı nasıl yapağabeyldiğine şaşar. Jülide’den nasıl böyle ayrı kaldığına anlam veremez, içindeki kapris hastalığı Jülide’yi gördüğü anda geçer. Jülide, Jerfi’nin emaneti olan evrak çantasını almak için ateşe atladığını ve bu yüzden yaralandığını açıklar. Jerfi suçunun büyüklüğünü daha iyi idrak eder.

Yalvarmaları işe yaramaz, Jülide ondan nefret ettiğini hatta tiksindiğini söyler. Jerfi, Jülide’nin tam bir kalpsiz olduğunu söyleyerek, karşılaştıkları ilk günlerde onun bir tebessümü için binlerce azaba katlanmak zorunda kaldığını hatırlatır. Kendisini onun elindeki bir oyuncağa benzetir, geçirdiği ruh buhranını hiçe saydığını iddia eder. Gönlünü Jülide’ye verdiği için pişman olduğunu söyler, gönlünün Nemide ile birlikte toprağa gömülmüş olması gerektiğini, Nemide olsaydı mutlaka ıstırabını anlayıp dindirmek için koşacağını dile getirir.

“Jülide” onun hâlâ “Nemide”yi sevmekte olduğunu söyler. Jerfi bu ihtimali doğrular ve aralarında şöyle bir konuşma geçer (s.108):

– ...Bence hayatta sevgiye lâıyk olan şey akıllı bir başla, kin tutmayan bir kalptir...

– Bende ne o baş ne de öyle bir kalp var demek!.. Hâlbuki Nemide’ye olan ihanetini hoş görüp, seni affetmiş olan bendim...

– Asıl hüner, sana karşı kusurumdan ötürü beni bağışlamandı... Bugün granitten daha sert bir yürekle beni eziyorsun... Ah! Nemide keşke sağ olsaydı... O zaman ne senin eline düşer, ne de bu duruma düşürülmüş olurum...

– Gözündeki bağı çözmek zamanı artık geldi. İyi bakarsan benim Jülide olmadığını görürsün... Nemide ölmedi Jerfi... İşte karşında duruyor...

Nemide bu itirafın ardından, düğün gecesinden sonra; Jülide’nin yerine geçerek yaşadığı hayatı anlatır. Anlatılanları şaşkınlıkla dinleyen Jerfi’nin inancı daha da artar. “Jülide”nin baştaki kaprislerinin sebebini anlar.

Nemide, artık söylenecek bir söz kalmadığını ve emanetleri teslim etmek için geldiğini hatırlatır. İlk emanet, uğruna kendisini ölüme attığı bir çantadır. İkinci emaneti ise çantasından çıkarır, kâğıda sardığı nişan yüzüğünü, artık kimi yakacaksa ona vermek üzere Jerfi'ye iade eder.

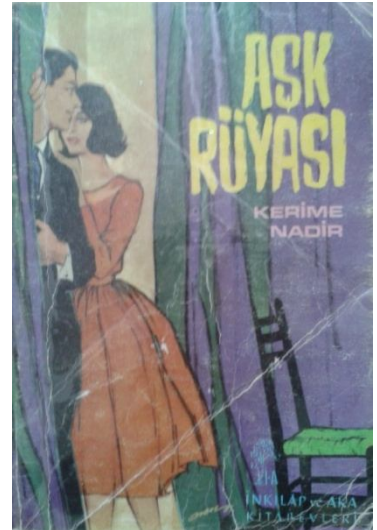
Jerfi, artık birbirlerine her zamankinden çok bağlı olduklarını söyleyerek, gitmemesi için Nemide'ye yalvarır. Nemide, iki kalp arasındaki tüm rabitaları Jerfi'nin kendi elleriyle koparmış olduğunu, bundan sonra Jerfi'nin yine kendini tekrar edeceğini söyler. Kalbinde artık Jerfi'ye yer olmadığını, hissettiği bağları da kendi iradesiyle kestiğini açıklar. Jerfi yalvarışlarına devam eder. Nemide ona gerçekten acımakta, fakat artık ona teselli verecek gücü kendinde bulamamaktadır.

Yaralandığı sıradaki vefasızlığını sinir buhranı bahanesiyle açıklayan Jerfi'yi kendi silahıyla vuran Nemide; kendisinin, o buhranların binbir hicranıyla yaralandığını ve artık Jerfi'yi görmek istemediğini ifade eder. Jerfi'nin mazeretini, Jerfi'ye yöneltir. Hasta durumda olduğunu ve bir gün gerçekten iyileşirse kendisine döneceğini vaad eder. O güne kadar yapılacak tek şeyin mesleğine dönmek olduğunu da ekleyerek, yazıhaneden bir rüzgâr gibi çıkar.

İstanbul, 1948

AŞK RÜYASI

Ünlü ressam Naim Ergenekon ve ondan yirmi yaş küçük, severek evlendiği eşi Leman, Naim Ergenekon'un amcasının çiftliğine gitmekteledir. Yolda giderlerken göl manzaralı ve çam ormanları arasındaki bir köşkü çok beğenerek burada kalmaya karar verirler. Köşkle ilgilenen ihtiyar adamdan (Murat Ağa) buranın Şehabettin Mahir Bey'in kendi gibi ünlü bir yazar olan Bülent Pulater'e ait olduğunu öğrenirler. Köşk sezonluk kiralıktır ve Bülent Pulater'in yetki verdiği Murat Ağa ile anlaşarak evi tutarlar. Naim Ergenekon sergi için büyük bir eser hazırlayacaktır ve bu eser için buranın çok uygun bir yer olduğunu düşünmektedir. Köşte sadece alt kattaki Bülent Pulater'in çalışma odası ve yatak odası kilitlidir.

Ünlü ressamın uyuyan bir genç kadının aşk rüyasını anlatacağı tablosunun adı “Aşk Rüyası”dır. Eşi Leman ona bu tablo için modellik yapacaktır. Ressam çalışmalara başlar, fakat Leman’ın yüzünde istediği ifadeyi bulamamaktadır. Günler ilerledikçe şehir hayatından uzakta kalan Leman sıkılmaya başlar. Ara sıra yüzen, kitap okuyan ve piyano çalan Leman’ın yine de iç sıkıntısı iyiden iyiye kendini gösterir. Eşi ise sadece eseri ile ilgilenmektedir.

Bir hafta sonra Leman’ın ısrarıyla birkaç saat ötedeki kasabaya giderler. O gün kasabanın kurtuluş günüdür ve çok eğlenirler. Leman küçük bir kitapçıdan hayranı olduğu ünlü yazar Bülent Pulater’in “Dost Yüzlü Düşman” kitabını alır.

Dönüşte Naim çok yorgundur ve uyumaya karar verir. Leman ise göle girmeyi tercih eder. Gece vakti girdiği gölde köpek sesi işiten Leman korkarak gölden çıkar. Fakat köpeğin aldığı elbiselerini bulamaz. Karşısında genç bir adam görür ve ürker. Adam ona eşlik etmek ister, fakat o reddeder. Koşarak köşke geri döner. Sabah uyanınca “Dost Yüzlü Düşman”ın birinci cildini (kitap beş cilttir.) koltuğunun altına sıkıştırarak odadan çıkar. Dün geceki adamla karşılaşır ve bu adamın ünlü yazar Bülent Pulater olduğunu öğrenir. Şaşkınlıkla kitabı elinden düşürür. Kendi kitabını gören yazar kitabı yerden alarak Leman’ın esere ilgisine teşekkür eder.

Ressam, yazar ve Leman birlikte kahvaltı yaptıktan sonra ressam ve eşi, tablo için çalışmaya başlarlar. Eser için modellik yapan Leman, Bülent Pulater’in hülyasına dalar. Uyuyakalır. Uyandığında eşinin yanında Bülent Pulater’i de gören Leman utanarak giyinir. Akşamüzeri hep beraber balık avlamaya giderler.

Ressam çizmeye devam ederken, yazar ve Leman birlikte piyano çalmaktadır.

Ertesi gün yazarın yedi kişilik arkadaş grubu gelir, birlikte çok eğlenirler. Fakat tablo ilerlememektedir. Ressam boyalarını ve yağmı yenilemek için şehre inerken, gençler vedalaşıp giderler. Leman ve Bülent birlikte yüzmeye karar verirler. Yarım adaya kadar yüzerlerken Leman’ın eli kanar. Bülent Leman’ın elini öper. Geri dönerler.

Öğle yemeğini köşkün terasında yer ve çalışma odasına geçerler. Leman yazarın eserine hayranlığını dile getirir. Bu eser yazarın tek eseridir ve yazar bir daha yazamayacağını söyler. Daha sonra sandalla balık avlamaya giderler, fakat fırtına yüzünden geri dönerler ve birlikte piyano çalarlar.

Gece yarısı olur, fakat fırtınadan ötürü ressam gecikir. Bülent, aşkını Leman'a itiraf ederek, uzun bir buse ile onu öper. Uzun saatleri birlikte geçirdikten sonra korna sesi işitirler. Gelen Naim'dir. Bülent hızla odadan çıkar.

Sabah Naim, Leman'ın ifadesinde uzun süredir bulamadığı aşkı görür ve çizmeye başlar. Tablo günden güne eşsizleşirken, Bülent ve Leman gizli gizli buluşmaya devam ederler. Leman her şeyi Naim'e anlatmak ister, fakat Bülent engel olur. Bir sırrı vardır ve bu sır nedeniyle Leman'ın onu terk edeceğini düşünür. Leman'ın ısrarları üzerine gerçekleri ona anlatır. Yazdığı ünlü roman kendisine değil, yazar olan babasına aittir ve onun ölümüyle kendi adına yayımlar. Buna rağmen Leman, Bülent'ten vazgeçmez ve geri dönme vakti geldiğinde Naim'e her şeyi anlatarak ondan ayrılır.

Kalamış kıyılarındaki bir köşkte oturan Mefharet, otuz beş yaşında ve eşinden ayrılmış bir kadındır. Erenköy Kız Lisesi'nde okuyan yeğeni Meral ve Sorbon'da hukuk tahsili yapmış üvey kardeşi Orhan ile yaşamaktadır. Geçim amacıyla köşkün bir odasını kiralamaya karar verir. Orhan bir müzayedede, Paris'te iken tanıştığı Naim Ergenekon ile karşılaşır. Ünlü ressam harap ve bitap bir haldedir. Bu müzayedede tablolarını ve nâdide eşyalarını satmaktadır. Orhan'la akşam yemeği için sözleşirler. Ressam evlenip ayrıldığını ve artık resim yapamadığı söyler. Bir pansiyon aramaktadır ve Orhan'ın bahsetmesi üzerine, ablasının kiraya vereceği odada kalmaya karar verir.

Mefharet, Orhan'ın Meral ile evlenmesini istemektedir. Meral "Dost Yüzlü Düşman"ı okurken Orhan kitabı eline alır ve bu büyük şaheserin yazarının başka eser yazmamasına anlam veremez. Onunla röportaj yapmak istemektedir.

Orhan ve Naim, nisan ayında bir baloya giderler. Orada Bülent Pulater ve Leman ile karşılaşır. Naim oradan ayrılır. Orhan yanlarına gider. Bülent onu Leman'la tanıştır. Leman'ın elleri buz gibidir. Orhan eve döndüğünde Naim'i dışarda perişan bir halde bulur. Naim, "Ondan kaçtım." diyebilir sadece. Orhan'a "Aşk Rüyası"nı gösterir ve her şeyi anlatır.

Bülent'in üvey ablası Süheyla, onu eserin babasına ait olduğunu söylemekle tehdit ederek yüz bin lira ister. Leman parayı bulacaklarını söyleyerek onu uzaklaştırır. Dağ evini satarak parayı bulmayı umut etmektedirler. O gün Orhan, Bülent Pulater'le röportaj yapmaya gelir ve bir ay sonra birlikte dağ evine gitmeye karar verirler.

Naim Ergenekon'un odasını çok merak eden Mefharet, yardımcısı Şayeste ve Meral, Naim yokken odasına girer ve tabloyu görürler. Mefharet bu durumu Naim'e

itiraf edince, Naim tablonun eski eşine ait olduğunu söyler ve her şeyi anlatır. Fakat yeni bir başlangıç yapmak istediğini ve Mefharetle yola devam etmek istediğini söyleyince, Mefharet düşünmek için süre ister.

Meral, ailesinin yanına dönmesi gerektiğini ve onu isteyen bir kurmay yüzbaşı olduğunu söyler. Orhan düşüncelidir, üzülür. Meral her şeyin Orhan'a bağlı olduğunu, eğer dönmesini isterse döneceğini söyleyerek duygularını belli eder. Ertesi gün Orhan, Bülent ve Leman dağ evine doğru yola çıkarlar. Yanlarında köşkü satın almak için görmek isteyen Matmazel Ester ve kardeşi Mösyö Jean Sechard da vardır.

Bülent, iki yıl önce Leman için çaldığı “Weber’in Orage”ını bu defa Matmazel Ester için çalmaktadır. Orhan buna anlam veremez. Ertesi gün hep birlikte etrafi incelerler. Kardeşlerin kararsızlığı Bülent'i sinirlendirir. Onlara, Leman'a ve ablasına bela okur. Leman gece yarısı uyandığında Bülent'i yanında bulamaz ve kendisini Matmazel ile aldattığını anlar. Bülent, Leman'a hakaretler eder. Fakat Leman'ın gidebilecek yeri yoktur. Leman odadan dışarı çıkar o an dışarıda bulunan Orhan'la dertleşir. Orhan'ın ona duygularını açıklamasına rağmen, o sadece Orhan'ın dostluğunu istediğini söyler. Bunun üzerine Orhan özür diler. Leman, Orhan'dan elli bin lira borç ister. Yoksa köşkü kaybedeceklerdir. Orhan, durumu iyi olan amcası ile bu durumu görüşeceğini söyler.

Orhan seyahatten döner. Mefharet ve Naim hayatlarını birleştirmeye karar vermişlerdir. Orhan, Naim ile konuşarak arkadaşlarından birinin acil paraya ihtiyacı olduğunu ve zor durumda olduğunu anlatır. Naim parayı vermeyi kabul edince, Orhan, Leman'ı ertesi gün için köşke çağırır. Köşkte karşılaşan Naim ve Leman, bunun Orhan'ın bir oyunu olduğunu fark ederler. Leman çok üzgün, fakat çaresizdir. Titreyen eliyle parayı alır. Orhan, Naim'deki üzüntülü hali fark ederek ondan özür diler.

Süheyla parayı almak üzere gelir. Bülent paranın geri kalan elli bin lirası için bankaya gitmiştir. Saatlar sonra gelir, fakat parayı arttırmak için oynadığı kumarda paranın hepsini kaybetmiştir. Parayı isteyen Süheyle'nin kafasına vurarak onu öldürür. Leman'dan suçu üstlenmesini ister. Reddedince onun da kafasına vurarak bayıltır. Saatler sonra eve döndüğünde evde polisler vardır. Onu sahtekârlıktan ve cinayetten tutuklarlar. Leman'ı, onu ele vermekle suçlar. Leman, nefret dolu bir sesle “Dost Yüzlü Düşman!” (s.270) der.

Haber gazetede çıkar. Herkes, her şeyi öğrenir. Kapı çalar, gelen Leman'dır. Naim'den af diler. Naim, evlenmek üzere olduğunu söyleyerek onu reddeder ve aşkının tabloda ölümsüzleştğini söyler. Leman bir anda "Aşkın Rüyası" adlı tabloyu paramparça eder. Naim üzüleceğine sevinir, çünkü bu tablo onun bedelidir ve o geldiğine göre artık bedele ihtiyacı yoktur. Naim, Leman'ı kollarına alır. Gözlerinden saadet yaşları akmaktadır. Mefharet'le Orhan her şeyi duymuştur. Mefharet kendi yalnızlığına dönerken, Orhan, Meral'e yazmaya karar verir.

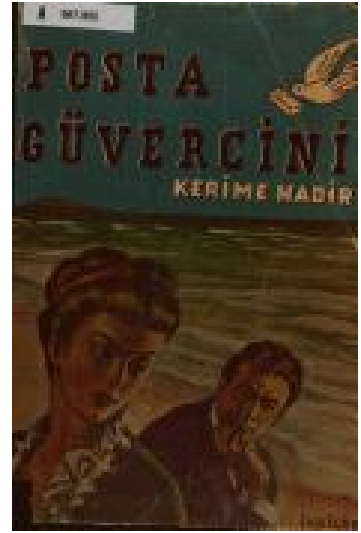
POSTA GÜVERCİNİ

Başlangıç

Avukat Emin, dostu Fahri Devrel'in Taksim'deki bürosuna gider. Fahri, İstanbul Savcılığı'ndan emekli olmak üzeredir. Meslekten ayrılışını geniş çaplı bir geziyle kutlamak istemekte ve Emin'in de kendisine katılmasını ümit etmektedir.

Fahri, büyük bir mirasın sahibidir ve dünyadan ayrılmadan güzel bir iz bırakmak için servetinin beşte dördünü, bir çocuk hastanesi yapılması için bağışlamıştır. Kalanını seyahatlere ayırmıştır. Yapacağı bu son seyahatten bazı sosyal davalar için bilgi toplayacak ve sonuçta bir kitap yazacaktır. Bu konuda da Emin'in yardımını ister. Emin, bir eserin bir kaleminden çıkması gerektiğini söyler ve kendisinin de bir edebi eser yazma fikrinde olduğunu açıklar. İki arkadaş arasında romanın malzemesine dair bir sohbet geçer. Avukat Emin, çok şey gördüğünü ve bunların bir roman için yeterli malzeme sayılabeyeceği görüşündedir. Bu sırada hizmetçi gelir ve kapıda bir adamın beklediğini söyler. Fahri açıklama yapar. Kapıda bekleyen kişi, intihar eden bir kadının âşığıdır. Bu kadının sosyal makamı olan kocası, iki ay önce kanserden ölen karısını kendisine ihanet etmekle suçlamakta ve bunun saptanması için otopsi yapılmasını istemektedir. Bu dava her ikisinin de midesini bulandırır.

Sanık İskender Hürsoy içeri girer. Üzüntüsü her halinden anlaşılmaktadır. Otopsinin, tertemiz masum bir ölü için büyük bir haksızlık olduğunu iddia eder. Onun tertemiz bir hayat yaşadığına şahittir ve bu konuda savcı Fahri Bey'e bıraktığı

hatıratının okunmasını rica eder. Sadece kendisi için yazmış olduğu bu jurnalın en samimi ve en güvenilir delil olduğunu vurgular. Masum bir kadının öldükten sonra bile adının lekelenmesi, onu cezaya mahkûm edilmekten daha çok ilgilendirmekte ve üzmektedir. Fahri, kanunen değersiz bir vesika da olsa hatıratı okumayı kabul eder. İskender selam vererek ayrılır. Emin ve Fahri bu hatıratın, önemli bir roman malzemesi olabileceğini düşünürler. Fahri, ölen kadın ve İskender'in dudak dudağa çekilmiş bir fotoğrafını gösterir. Öldükten sonra kadının çantasında bulunan arsenikli mektubu okutur. Bunlar, kimin söylediği anlaşılmayan aşk cümleleridir.

Emin defteri kucağına alır. Hatırat şu ithafla başlamaktadır: “Ruhumda yaşayan hatıran en büyük tesellim... Ben de hatıramı senin aziz ruhuna armağan ediyorum...” (s.13) ve hatıratı yüksek sesle okumaya başlar...

-İskender Hürsoy'un Hatıra Defteri-

Birinci Safha

I

İskender on dört yaşındadır ve ilkbahar günü; komşu köşkün sakinlerinin döndüğünü öğrenerek çok sevinir. Amcası Nazım Bey ve yengesi ile Yakacık'taki köşkte yaşamaktadırlar. Annesini küçük yaşta kaybetmiştir, babası ise Küplüce'deki köşklerinde çıkan yangında vefat etmiştir. İskender dört yaşındayken çıkan bu yangında amcası onu kurtarır fakat amcasının sol eli yanar. Biçimi değişen ve bazı parmakları eriyen bu eli gizlemek için eldivenle hayatına devam eder. Amcasının bu fedakârlığı, ömrü boyunca İskender'in ona minnet duymasına neden olur.

Komşu köşkün sahibi Pertev Bey ve kızları Mübeccel ile Ecmel o gün Paris'ten dönecektir. İskender sevinçle okula gider. Sınıf arkadaşı ve aynı zamanda Ecmel'in hükmettiği hayranlarından biri olan Rahmi de bu habere çok sevinir.

Okuldan eve döner dönmez, pembe köşke koşar. Bahçede gezerken bir ses duyar ve havuzun başında bir kız görür. Güzel elbisesi, sarı saçları ve eşsiz güzelliğiyle bu kızı bir su perisi zanneder. Peri, adının Şahizer olduğunu ve bir süre Ecmeller'de kalacağını açıklar. İnci kolyesi kopmuş ve taneleri havuza düşmüştür. Şahizer kolları suyun içinde taneleri bulmaya çalışmaktadır. İskender üzerindikileri çıkarıp suya atlar ve dört dalışta incileri bulur. Bu olay onların arasındaki ilk sır olur ve arkadaşlıkları için iyi bir başlangıç teşkil eder.

Mübeccel, abla olmanın ve evin anneliğini de yapmanın getirdiği bir olgunlukla eşyaların nakliyesiyle ilgilenmektedir. İşi bitince bahçeye gelir. Ecmel gelince İskender, tuhaf bir çekingenlik duyar; çünkü iki yıl öncesine kadar birlikte türlü yaramazlıklar yaptıkları bu küçük kız bir hanımefendi gibi davranmaktadır.

Şahizer, Mübeccel'in Fransız Mektebi'nden arkadaşıdır. Tedavi için Paris'e giden halasına eşlik etmiş ve halasının vefatıyla kimsesiz kalmıştır. Pertev Bey kızlarının arkadaşı olan bu genç hanıma sahip çıkar ve onu da İstanbul'a getirir.

Pertev Bey ve ailesi, Şahizer; İskender'in amcasının köşkünde yemeğe davet edilir. Nazım Bey, Şahizer'den çok etkilenir. Özel olarak onunla ilgilenir, halasından kalan miras işlerinin halledilmesi için avukatla görüşeceğine söz verir.

İskender amcasına karşı minnet duygularıyla bağlıdır fakat onun kişiliğinin bazı yönlerini bu yemekte keşfeder. Nazım Bey'in kadınlara zaafı olduğunu anlar. Ayrıca amcasının aşırı cimri ve titiz karakterini de daha açık biçimde görür.

II

Nazım Bey'in Sirkeci'deki eczanesinde buluşulacak ve buradan avukata gidilecektir. İskender, Şahizer'e eşlik eder ve Sirkeci'ye kadar el ele giderler. Bu yolculuk ve sonrasındaki görüşmeler onların hayat mecrasını belirleyecektir.

Avukatla buluşup mirası tespit etmek için gezmeye başlarlar. Şahizer'e halasından kalan Yıldız'daki köşk kiracılar tarafından talan edilmiştir. Şahizer burada satılan antika eşyalar, kaçırılan değerli kitaplardan çok; piyanonun mahvedilmesine üzülür. Cihangir'deki arsaya ondan izin alınmadan çok lüks bir apartman yapılmıştır. Avukat vekâlet ister ve işleri halledeceğini söyler. Nazım Bey, avukatın bu işi bedava yapması için dil döker. Kimsesiz bir kıza böyle bir yardımda bulunmasını ister. İskender ve Şahizer bu pazarlığı şaşkınlıkla seyrederek. Sonunda Nazım Bey, avukatın kulağına eğilerek bir şeyler söyler, ikisi de Şahizer'e bakıp gülüşürler. Şahizer bu imalardan hiçbir şey anlamaz.

Amcası bir zamanlar İskender'i götürüp aç bıraktığı bir lokantaya Şahizer'i de götürür. İskender yine aç kalacaklarını düşünerek, Şahizer adına çok üzülür. Korktuğu gibi olmaz. Amcası hiç olmadığı kadar cömert davranır ve güzel bir yemek yerler. İskender çok mutlu olur.

III

Nuriye, son zamanlarda kocasının Şahizer'e düşkünlüğü yüzünden evde kavgalar çıkarmaktadır. Evin yalnız bir hizmetçisi hükmünde olan bu kadın, uzun zamandır kocasıyla bir eş ilişkisi yaşamamakta ve aldatıldığını da bilmektedir. Yıllardır biriktirdiği kıskançlık ve öfke Şahizer olayı ile açığa çıkar. Nazım Bey son derece sakin davranmakta ve alaylı cevaplar vererek Şahizer'in Nuriye'den çok üstün olan güzelliğini övmektedir.

O yaz İskender ilk mektebi bitirir. Ecmel Dame de Sion'un sınavını kazanır. Yaz tatilinde Rahmi ve Ecmel'le çok eğlenirler. Bir gün Nuriye'nin hamama mangalla girip zehirlenerek öldüğü anlaşılır. Bu ani ölüm, Pertev Bey başta olmak üzere herkesin dikkatini çeker.

Cenazenin çıktığı akşam Mübeccel Nazım Bey'lerin köşkünde kalır. Yalnız kalmaması için İskender'i Pertev Beyler misafir eder. İskender Ecmel ve Şahizer'le aynı odada uyur. Şahizer'in elbiselerini çıkarmasını bir rüya mutluluğuyla seyreder. Şahizer, İskender'in yanına gelir ve yengesi ile amcası arasında kendisi yüzünden çıkan tartışmayı duyduğunu söyler. Bu sırrın ikisi arasında kalmasını ister. İskender'i yanağından öperek yatağına geçer.

IV

Nuriye'nin vefatından sonra evde sakin bir hava oluşmuştur ve Haminne ev işlerini ustaca yürütmektedir. İskender bahçede oynadığı bir gün, amcasının ve Şahizer'in bir ağacın altında konuştuklarını görür. Onları duyağabeyleceği bir yerde saklanarak konuşmayı dinler. Amcası kırkı geçmiş yaşına rağmen, o sıralarda on sekiz yaşında olan Şahizer'e evlenme teklifinde bulunur. Şahizer biraz tereddüt ettikten sonra bu teklifi kabul eder. İskender artık Şahizer'i daha çok göreceği için bu olaya çok sevinir.

V

İskender evliliğin mahremiyetlerini öğrendiğinde amcasına sinirlenir ve ona karşı bir kıskançlık besler. Ancak evde Şahizer'in her şeyi güzelleştiren dokunuşları ve kendisi hakkındaki özel ilgisi, sevgisi onu mutlu etmektedir. Amcası artık akşamları evdedir, eski huzursuzluk ve titizliklerinden eser yoktur. Çok mutlu görünmektedir.

Amcası şatafatlı bir sünnet düğünü yapacağını vaat etmiş olmasına rağmen, bir sabah işe giderken İskender’i de yanına alır. Kimseye haber vermeden onu eczanede sünnet ettirir. İskender, amcasının cimriliğine ihtimal vermemeye çalışmakta ancak bu fikirden de kurtulamamaktadır. Sünnetten sonra kendisini kötü hisseder ve anne ya da abla gibi bir kadın varlığının avutmasına muhtaç olduğunu fark eder. Ertesi sabah Şahizer eczaneye gelir, habersiz ve merasimsiz yaptırdığı bu iş için kocasına çok kızar. Yirmi sekiz Ekim’de İskender’in on beşinci yaşı için bir kutlama sözü verir. İskender’e bir kol saati hediye eder. İskender’in mutluluğuna diyecek yoktur.

VI

İskender, sünneti Şahizer’le “büyük samimiyet”i (s.75) için başlangıç tarihi kabul eder. Şahizer altı gün boyunca İskender’in yanından hiç ayrılmaz ve onunla ilgilenir. Şahizer’in varlığı, İskender’in başlıca mutluluk kaynağıdır. Bu günlerde Nazım Bey, Şahizer’in yoluna giren miras işlerinin idaresine tamamen hâkim olmak için Şahizer’i ikna etmeye çalışmaktadır. Şahizer ise, Pertev Bey’in de uyarıları sayesinde bu teklife temkinli yaklaşmaktadır.

Mübeccel gelir ve Şahizer’i yine İskender’in odasında bulur. Artık İskender’in çocuk olmadığını söyleyerek; mektepten arkadaşları Leyla ve Mualla kardeşlerin geldiğini haber verir. Şahizer’i de çağırır. İskender kendisine sahip çıkağabeyleceğini söyleyerek Şahizer’in gitmesine izin verir. Böylece günlerdir düşündüğü şeyi gerçekleştirme imkânı bulacaktır: Pertev Bey’in sünnet hediyesi bisikleti sürecektir.

Bisikleti çıkarır ve pembe köşkün bahçesinde, havuz etrafında sürmeye başlar. Fakat hızlanır, duramaz ve kaza geçirir. Şahizer yetişir. Sünnetten beri pansumanını kendisi yapan İskender onun yardımını kabul etmek zorunda kalır. Şahizer yarayı pansuman eder. Bu olay ikisi arasında bir sır olarak kalır.

Galatasaray’ın ihzar (hazırlık) sınıfına başlamak üzeredir ve yatılı okuyacak olması İskender’i çok üzmektedir. Şahizer’in Yıldız’daki evinden kiracılar çıkarılır. Tamirat henüz bitmediği için oraya geçemezler.

VII

Rahmi Haydarpaşa Lisesi’nde, Ecmel Dame de Sion’da mutludur. İskender ise, Şahizer’den ayrıldığı için okulda derin bir melankoli içinde yaşamaktadır. Çok istediği Galatasaray’daki öğrencilik onun için artık bir azaba dönüşmüştür.

Yirmi sekiz Ekim’de, İskender’in on beşinci yaş günü kutlanır. Ecmel ve Rahmi, sünnet ardından doğum günü vesilesiyle hediyelere boğulan İskender’e gıpta etmektedirler. Şahizer piyano çalar ve herkesin takdirini kazanır. Pertev Bey, Ecmel’e de bir doğum günü partisi yapma sözü verir.

Misafirler çekilince İskender salonda bir süre daha kalıp bu mutluluğunun tadını çıkarır. Sonra bir içgüdüyle hamama iner. Yengesinin ölümünden sonra buraya korkarak gitmektedir ve Şahizer’in şarkı söylediğini duyunca bir an duraklar. İçindeki sesi dinler ve Şahizer’i banyo kapısındaki delikten seyreder. Buharlar içindeki bu nazenin vücut onun aklını başından alır. Amcasına ve Şahizer’e karşı utanç duyguları içinde kendisini bahçeye atar. Karanlık çöktüğünde Şahizer, İskender’i bir ağacın altında yatarken bulur, eve götürür.

VII

İskender’in, derslerde, tenefüslerde kısaca her yerde gözlemlenen “sersem ve şaşkın”(s.92) hâli öğretmenlerinin şikâyetine neden olur. Müdür Bey, onu bu derece melankoliye sürükleyen derde deva bulağabeylmek için velisini çağırır. Amcası Şahizer’i gönderir. Şahizer şikâyetleri dinler ve ailede İskender’in birine hastalık derecesinde düşkün olmadığını söyler. Müdür Bey’e yardımcı olmak ve onun tedavisine katkıda bulunmak için söz verir. İskender bu konuşmaları kapıdan dinlemiştir. İçeri girdiğinde Şahizer onu yine şefkatle karşılar fakat düşünceli bir hâli de vardır. O gün Cuma olduğu için birlikte çıkıp eve giderler.

Vapurda İskender, konuşmaları kapıdan dinlediğini açıklar. Şahizer ise onun bu huyundan yeni haberdar olduğunu söyleyerek; banyoda gözetlendiğinin farkında olduğunu ima eder. İskender daha da utanır. Eve kadar hiç konuşmazlar.

IX

Akşam herkes yatınca, salonda konuşmaya başlarlar. İskender kendisini üzen derdin, Şahizer’i gördüğü ilk gün açığa çıktığını söyler. Aşkını itiraf eder.

Şahizer sabırla dinledikten sonra, bu yaşlarda böyle hayaller kurmanın normal olduğunu söyler. Onun yengesi olduğunu hatırlatır ve amcasıyla kendisine karşı saygısını korumasını ister. Bu konunun ömür boyu açılmaması için İskender’den söz alır. Daima dost kalmaya söz verirler.

X

Yılbaşı tatili için İskender bir haftalığına eve gelir. Sabah erken kalkar ve sobayı yakmakla uğraşan Şahizer’le sohbet eder, onun güzelliğini seyreder.

Yoğun tipi altında Rahmi çıkagelir. Annesi çok hastalanmıştır. Ağabeyinin kazandığı parayı doktora vermişlerdir ve ilaçları alacak paraları kalmamıştır. Nazım Bey’den yardım istemeye gelmiştir. Nazım Bey, ilaçların eczanede olmadığını söyleyerek yardımın önünü keser. Şahizer ilaçları temin edip aileye ulaştırma işini üzerine alır. Rahmi sevinç ve minnetle ayrılır.

Nazım Bey karısını iyiliğiyle övmekle ve gösteriş yapmakla suçlar. Aslında bu suçlamaların altında, parasını rastgele harcadığı için Şahizer’e duyduğu öfke de yatmaktadır.

XI

Öğleden sonra kar fırtınası diner ve İskender’le Şahizer; Rahmi’nin annesinin ilaçlarını ve başka bazı erzakı Rahmi’nin evine götürürler.

Rahmi’nin annesi hastalıktan iyice bitkin düşmüştür. Yoksulluğu her taraftan anlaşılan evin soğukluğu ve ailenin maddi durumu Şahizer’i çok üzer. Hastanın yeni açılan bir senatoryuma yatırılıp tedavi ettirilmesi işini üstlenir. Rahmi’nin okumamış olan ağabeyi Hilmi’yi de bir iş bulmak için köşke davet eder. Aile bu iyilik ve cömertlikten çok mutlu olur.

XII

Yılbaşı tatili çok güzel geçer. Ecmel’in anjini devam ettiği için onların eğlencelerine katılamaz. Bu günlerdeki en önemli hadise; Nazım Bey’in aşırı cimriliği nedeniyle bir akşam yemekte kavga çıkarmış olmasıdır.

Şahizer’in ev işlerin yardımcı olan dadısı bir süreliğine memleketine gitmiştir. Haminne felç geçirmiştir ve hastanın bakımıyla ev işleri tümünden Şahizer’e kalmıştır. Şahizer kendi parasıyla bir yardımcı tutar, Nazım Bey bu hizmetçiyi beğenmez. Eli yüzü düzgün bir hizmetçinin alınmasını ister.

İKİNCİ SAFHA

I

Sekiz yıl sonra, İskender Galatasaray'dan, Ecmel Notre Dame de Sion'dan mezun olur. Mübeccel Tıbbiye'den mezun olur; ihtisasını tamamlamak için Lozan'a gitmeye karar verir. Rahmi de tahsilini tamamlamış ve Mübeccel'i takip ederek tıp eğitimine devam etmiştir.

Hepsinin bir araya gelip gelecek hakkında konuştukları toplantıda; Mübeccel, iradesiyle tamam olduğu için kimseyi sevmeye gerek duymadığını ve evlenmeyeceğini açıklar. Şahizer'e göre; sevgi insanı tamamlar ve zaten yaratılış amacımız da budur. Bir kadın sonunda evinin kadını olmaya mecburdur. Ecmel'in gelecek planları da henüz meçhuldür. Şahizer onun bir sanat okuluna devam etmesinin uygun olabileceğini düşünür.

İskender'in seçeceği meslek de merak konusu olur. Ecmel, bankacılığın İskender için ideal olacağını öne sürer.

Bu sekiz yılda Şahizer, evlilik hayatının tüm zorluklarına sabırla katlanmıştır. Nazım Bey'in titizliği ve aşırı cimriliği yüzünden eve sayısız hizmetçi girip çıkmıştır.

Rahmi'nin annesi iki yıl önce vefat etmiştir. Ağabeyi Hilmi, bütün iyiniyet ve himmetlere rağmen hiçbir işte tutunamamıştır. Kardeşine yük olmayı sürdürmektedir. Ecmel İskender'e karşı zaman içinde çekingen ve aşağıbey bir tavır geliştirmiştir.

Herkes odasına çekildikten sonra Rahmi, İskender'i bir gece âlemine davet eder. Artık yirmi üç yaşında genç bir adamdır ve hayatın zevklerinden mahrum kalmasının bir anlamı yoktur. Ağabeyi Hilmi'nin garsonluk yaptığı "Kızıl Serçe" pavyonuna gelirler.

İskender iyice sarhoş olur, dansöz Kamra'dan etkilenir. Dansöz ona gece birlikte olmayı teklif eder, İskender'in keyfi yerindedir. Ancak amcasını pavyonda görünce sinirleri bozulur. Şahizer gibi bir karısı olduğu halde onu aldatmaya devam etmesine çok sinirlenir. Pavyondan çıkar, Kamra onu arabasına alır evine götürür. Burada İskender Kamra ile sohbet etmeye çalışır. Kamra tek hayalinin yurtdışına çıkıp dans eğitimi almak ve oyunculuk yapmak olduğunu söyler. İskender için dans eder ve onu etkilemeye çalışır. İskender'in uzak tavırlarıyla çileden çıkar ve sonunda onu erkek olmamakla suçlar. Oysa İskender bu dans ve soyunma sahnesinde yıllar önce banyoda

gözetlediği Şahizer'in hayalini bulmuştur. Kamra'yı Şahizer farz ederek onunla birlikte olur.

II

İskender sabaha karşı şiddetli bir baş ağrısıyla evine döner. Pişmandır ve Şahizer'den af diler. Şahizer onun için nane limon kaynatır, yatağına getirir. İskender'in şakaklarına ve boynuna masaj yapar. Bu İskender için çok ciddi bir fiziksel temastır ve başkasıyla sevişse bile mutluluğunun ancak Şahizer'in ellerinde olduğunu iyice anlar. Şahizer uyuması için onu yalnız bırakır. İskender mest olmuştur.

III

İskender, amcasına duyduğu öfke ve kendi bedeninde tutuşan aşk ateşi arasında bocalarken Rahmi onu tekrar aynı zevk âlemine çekmeye çalışmaktadır.

Şahizer'in ihanetleri sessiz sedasız kabullenışı ve İskender'in bu konuda hiçbir yapamıyor oluşu onu iyice çileden çıkarır. Bir akşam, Şahizer'e budala bir kadın olduğunu söyler. Sarhoş olmak için pavyona gider, özür dilemek için eve döndüğünde; yıllardır biriktirdiği aşk acısını anlatır. Şahizer'i hamamda gözetlediği gün, ona duyduğu abla sevgisinin; bir erkeğin bir kadına duyağabeyleceği aşka dönüştüğünü açıklar.

İtiraflarının ardından, Şahizer'in kalbindeki yerini öğrenmek ister. Şahizer, İskender'in acılarını çok iyi anladığını ve her ikisinin de selameti için İskender'in uzaklaşması gerektiğini açıklar. Şahizer İskender'i çok sevdiğini itiraf eder. Onlar bu itirafın mutluluğu içinde mutfakta el ele oturup bakışlarıyla anlaşıırken; nöbete(!) kalacağını söyleyen Nazım Bey eve gelir. Şahizer, kocasını karşılamaya gider. İskender bir kitap alıp koltuğa uzanır.

Nazım Bey, Pertev Bey'in öldüğünü açıklar. Şahizer onları gece yalnız bırakmak istemese de yol nedeniyle ancak ertesi sabah Yakacık'a gidebileceklerini anları.

IV

Pertev Bey'in vefatından iki hafta sonra Yakacık'taki pembe köşkte, kızların geleceği hakkında sohbet etmektedirler. Mübaccel devlet bursuyla Lozan'da ihtisasını tamamlamaya karar vermiştir. Ecmel de orada bir sanat okuluna kaydolmak ister. Ablasının bursu ikisinin de masraflarına fazlasıyla yetecektir. Nazım Bey, Ecmel'e

bağlanacak yetim maaşının ve köşkten elde edilecek kiranın kızlara ulaştırılması işini üstüne alır.

Kızlar Lozan'a yolcu edilir. Ecmel'in gidişiyle Şahizer yalnızca kendisine kaldığı için İskender çok sevinir. Birlikte gezer, sohbet eder ve dertleşirler. İskender'e göre temiz bir aşk için bu saadet yeterlidir. Bütün kötü özelliklerine rağmen İskender amcasına hâlâ saygı ve minnetle bağlıdır.

-Üçüncü Safha-

I

İskender anılarına Mübeccel ve Ecmel'in dört sene sonra Lozan'dan dönüşüyle devam eder. Daha da güzelleşen Ecmel artık İskender'den tamamen uzaklaşmıştır.

Mübeccel ihtisasını başarıyla tamamlamış ve Haydarpaşa Numune Hastanesi Cerrahi Şefi olarak göreve başlamıştır. Bir yıl önce Yüksek Ticaret'i bitiren İskender, İş Bankası Kambiyo Servisi'nde çalışmaya başlamıştır. Geçirdiği zatürre nedeniyle askerliğini tecil ettirmiştir. Fakat iki ay sonra askere gidecektir.

İskender, bir sabah vapurda, Leyla ve Mualla kardeşlerin sesini duyar. Onların göremeyeceği bir yerde oturmaktadır fakat kızların Mübeccel hakkında konuştuğunu duyar. Mübeccel'in birine âşık olduğu ve ona mektuplar yazdığı hakkında konuşmakta ve âşık olmayacağına yemin eden Mübeccel'in yenildiğini söylemektedirler.

Hastaneye koşan İskender gerçeği Mübeccel'den dinlemek için onu ziyaret eder. Mübeccel bu söylentileri kabul eder. Âşık olduğu adamı yakında açıklayacağını söyler.

II

Ecmel, İskender'in bir merak uğruna hastaneye gitmesini gülünç bulur. Ablasının aptalca bir yolda ilerlediğini söyleyerek onların her akşam "Turhan Tiyatrosu"nda buluştuklarını açıklar. Merak ettikleri adayı görmek için bir akşam hep birlikte tiyatroya gitmeye karar verirler. Ecmel köşke döner.

Şahizer'le baş başa kalan İskender, iki ay sonra Ankara Yedek Subaylık Okulu'na gideceğini açıklar. Altı aylık bu eğitimden sonra kıtasına teslim olacak ve toplamda bir yıl askerlik yapacaktır. Şahizer de bu ayrılığa içten içe üzülmemektedir. Son zamanlarda Şahizer'i üzen bir başka konu ise; hayatta hiçbir işe yaramadığı düşüncesidir.

III

Hep birlikte Müeyyet Turhan sahnesine giderler. “Civciv” adlı oyunu izlemeye başlarlar. Mübeccel üst katta bir locaya yerleştğini görürler. Civciv; “meşhur dansöz Kamay” adıyla bilinen Kamra’dır. İskender onun hayaline kavuştuğunu anlar. İlk vuslatının ateşinin tekrar içinde duyar. Hislerini Ecmel ve Şahizer’den gizlemek için çaba harcar.

Oyundaki “Macit Yaman” adlı dolandırıcı karakter, ikinci perde başlamadan önce Mübeccel’in locasında görünür. Uzun uzun sohbet ederler. Ecmel ve Şahizer, Mübeccel’in böylesi bir aktöre âşık olmasını onaylamaz. Ecmel’e göre aşk ablasının gözlerini kör etmiştir, artık yapılacak hiçbir şey yoktur. İskender de bu uzun boylu iri adamdan hoşlanmamıştır. Karma, İskender’i tebessümle selamlayarak sahneden ayrılır. Şahizer bu tanışıklığı anlamlı bulur.

IV

Müeyyet Turhan Nazım Beylerin köşküne yemeğe davet edilir. Bu evliliğe karşı çıkan Nazım Bey’le Şahizer bile Müeyyet Turhan’dan hoşlanırlar. Ecmel ve İskender, gönül kazanmak için göz boyayan bu aktöre karşı mesafeli dururlar. Ecmel’in vazgeçirme çabaları sonuçsuz kalır ve Mübeccel’le Müeyyet Turhan sade bir nikâh töreniyle evlenmeleri kararlaştırılır.

V

Operetin tatil olduğu akşam, oyuncular da serbest kalmıştır ve Müeyyet Turhan’ın sade bir törenle evlenmesine razı olmazlar. Eğlence işini üzerlerine alırlar. Pembe köşkün kalabalık bahçesinde tüm hazırlıklar tamamlanmıştır. Ecmel baş ağrısını bahane göstererek düğüne katılmaz.

Düğün, sanatçıların hazırladığı “Maskeli Balo” temsiliyle başlatılır. Kamiy burada da dans eder. İskender sarhoştur ve Kamiy’le dans ederken dört yıl öncesinin ateşli gecesine gider. İki de birbirini arzulamaktadır ve mehtapta gezintiye çıkarlar. Kısa bir süre sonra Müeyyet Turhan onları durdurur. Hazırlanmakta olan bir oyunu izlemeleri için ısrar eder. İskender, bir ağacın altında kendisini izlemekte olan Şahizer’in yanına gider. Şahizer, İskender’in eve gidip ayrılmasını tavsiye eder. İskender eve yönelir. Bu sefer Kamiy’in elbiselerini giymiş maskeli bir kadının kendisinden kaçtığını görür. Onu Kamiy zannederek peşinden koşar, yakalar ve akasya ağaçlarının

altına götürür. Rastgele öpmeye başlar. Ecmel maskesini çıkardığında İskender şok olur. Özür diler. Ecmel çok sinirlenir ve onu arzularına mağlup bir sarhoş olarak hor görür.

VI

Ertesi gün İskender, Kamiy'le olan geçmişini ve gece Ecmel'e yaptıklarını anlatarak Şahizer'den af diler. Şahizer, İskender'in Ecmel'le evlenip mutlu olmasını ister. İskender bu fikre karşı çıkar. Sonsuza dek Şahizer'i sevmeyi diler. Şahizer de bu dileği kabul eder.

VII

Rahmi düğüne gelmediği için İskender onu merak eder ve ziyaretine gider. Rahmi'nin ağabeyi Hilmi esrar kaçakçılığından tutuklanmıştır. Rahmi, ağabeyinin kendisini okutmak için fedakârlıklarda bulunduğunu düşünerek onun durumuna çok üzülmemektedir. İskender, Hilmi'nin sırf kendi çıkarları için kardeşi üzerinde bu tahakkümü kurduğunu anlar, Rahmi'yi teselli etmeye çalışır.

Söz Ecmel'e gelir. Rahmi, artık İskender'in Ecmel'e evlenme teklif etmesi gerektiğini söyler. İskender başkasını sevdiğini söyleyerek onunla evlenemeyeceğini açıklar. Rahmi'nin çocukluğundan beri Ecmel'e düşkünlüğünü bildiğinden onun Ecmel'le evlenmesini ister. Rahmi bunu bir sadaka gibi görür ve öfkelenir. Masaya kapanıp ağlar.

VIII

Şahizer ve Nazım Bey, İskender'i Ankara Yedek Subaylık Okulu'na yolcu ederler. İskender amcası tarafından hâlâ bir çocuk gibi sevildiği hisseder, o ise Şahizer'e sahip olan amcasını artık bir rakip olarak görmektedir. El ele tutuşur ve uzun uzun bakışırlar. Şahizer'le yaptığı bu sessiz veda konuşması İskender'e gelecek zor günlere katlanması için güç verecektir.

IX

İskender kalbinin sırrı hakkında bir tek Rahmi'yle dertleşebilmektedir. Hilmi dört yıl hapse mahkûm edilir. Şahizer'in mektupları teselli edici cümlelerle doludur. Ecmel'den haber yoktur. Kamiy bir telefon ve adres yazıp gönderir. Mübeccel'le Müeyyet Turhan'ın çok mutludur. Haminne ölmüştür. İskender bu altı ayda İstanbul'a hiç gitmez.

X

Kıta hizmeti için Gelibolu'ya tayini çıkan İskender bu hizmet öncesi, Mayıs'ta bir aylık izinle İstanbul'a gelir. İstasyon'da, bir arkadaşını uğurlayan Ecmel'i görür. Ecmel, Pertev Bey'in emektar “dokar”ı ile gelmiştir. Yakacık'a kadar İskender dokarı kullanır, hiç konuşmazlar. İskender, on üç yıl önce dokara Şahizer'e bindiği günü hatırlar ve Ecmel'le değişen ilişkisinin Şahizer'den kaynaklandığını anlar. Ecmel'in Şahizer'e dair bu sırrı hissettiğini fark eder.

Evde sevinçle karşılanır. Mübeccel çok mutludur ve Müeyyet Turhan neredeyse aileden biri olmuştur. Bu altı aylık ayrılıkta, İskender, yalnız sevmenin kendisine yetmeyeceğini anlamıştır. Şahizer'den başka ümitler ve vaatler ister. Şahizer de iyice yıpranmış, zayıflamış ve sararmıştır. Onun da çok acı çektiği bellidir. Bu konuların bir daha konuşulmamasını rica eder.

XI

Alışveriş için İstanbul'a indikleri gün, Şahizer ve İskender eczaneye de uğrarlar. Kalfanın engellemesine rağmen Şahizer odanın bulunduğu arka bölüme geçer. Buradan, kocasının bir kadını ayartmaya çalışan sesini duyar. Kadın Nazım Bey'i reddeder ve bir çalımla odadan çıkar. Ardından Nazım Bey odadan çıkar. Şahizer, konuşmayı hiç duymamış gibi davranır. İskender bu skandalı onun böyle örtmesine hiç anlam veremez. Nazım Bey, o akşam yine nöbete(!) kalacağını açıklar.

Şahizer, akşam “Kızıl Serçe”ye gitmek ve gönüllerince eğlenmek ister.

XII

Baş başa keyifli bir yemek yer ve eğlenirler. Şahizer'in asaleti ve güzelliği pavyonda hemen dikkat çeker. Sarhoş olurlar ve dans ederler. İskender bu andaki duygularını şöyle anlatır: “Artık ne mazi vardı, ne de istikbâl! Hatıralar birer efsane, içtimaî bağlar birer safsata idi şimdi... Biz sadece o saati, o ânı yaşıyorduk... Hayatta yalnız hürriyet, zevk ve ikimiz vardık... Hatta, her lâhza kapıdan girmesi mümkün olan amcam bile bir nisyan olmuş gibiydi...”(s.227).

Amcası gelir, Şahizer'in gözleri dolar. Kocasının kırmızı perde arkasında kayboluşunu seyreder ve pavyondan çıkarlar. Yıldız'daki eve giderler.

XIII

Ev soğuktur, şömineyi yakarlar. Şahizer divana uzanır ve İskender'in ışığı söndürüp yanına gelmesini ister. Öpüşürler. İskender, çılgın arzularla tutuşmaktadır ve ona sahip olmak ister. Şahizer direnir, birkaç boğuşmadan sonra kendisini kurtarır.

Nazım'ın ihanetlerine; kendisinde daha büyük bir ihanet potansiyeli gizli olduğu için katlandığını açıklar. İskender bu sözün gerçek anlamını kavrayamaz.

İskender, arzuları bu derece tetiklendikten sonra, nasihatlerle avutulmaktan bıkmıştır. Gerçek bir vuslatla mutlu olmayı talep eder. Şahizer; sünnetten sonraki bisiklet kazasında İskender'e pansuman yaptığını hatırlatır ve konumlarının hâlâ aynı seviyede kalması gerektiğini ifade eder.

Sırf kocasından intikam almak için kullanıldığını düşünen İskender isyan eder. Şahizer bu ihtimali yalanlar. Şahizer, bedenlerin birleşmesinden çok daha yüce bir değere; birbirlerinin ruhlarına sahip olduklarını açıklar. İskender sakinleşir, Şahizer'in dizlerinde dinlenir.

Ertesi sabah İskender'i Gelibolu'ya uğurlarlar. İskender, bütün telkinlerine ve arzularını inkâr etmesine rağmen, Şahizer'in kendisini tıpkı bir "mâşuka"(s.239) gibi öptüğünü düşünür.

XIV

İskender askerde bol bol düşünür. Bir hayal adamı gibi gezinir. Şahizer'in kendisinde ihanete istidat bulması meselesi onun zihnini epey meşgul eder. Şahizer'in kendisine teslim olmadığını ve ihanet meylini başka bir erkekle yaşayağabeyleceğini düşünür. Şahizer'in mektuplarını hep bu kıskançlık nazariyesiyle okur, yorumlar. Müeyyet Turhan'ın sanatçı dostlarıyla eve sık sık gelmesi kıskançlık kurgularının en belirgin nedeni olur. Bu günler için İskender şu yorumda bulunur: "Yıllarca adını koyamadığım 'kıskançlık' canavarı işte böylece beni pençesine geçirmiş bulunuyordu."(s.242).

XV

Ağustos'ta on günlük izinle İstanbul'a gelir. Köşke girdiğinde, Müeyyet Turhan ve Şahizer'in birbirlerine aşk cümleleri söylediklerini duyar. Aylardır pençesinde olduğu kıskançlık canavarının etkisindedir. Bir süre bu konuşmayı dinler.

Salonun kapısını açtığında, tiyatro oyuncularını da görür. Piyano başında yapılan bu provayı herkes ilgiyle seyretmektedir. Herkes onun gelişini kutlar.

Kamiy, ertesi gün için İskender'i evine davet eder. Bir ara İskender; Şahizer'le Müeyyet Turhan'ın ertesi gün üçte köprüde buluşmak için sözleştiklerini duyar.

XVI

Ertesi gün İskender saat üçte, köprüde Şahizer ve Müeyyet Turhan'ı görür. Taksiyle onları takip eder. İskender, onların girdiği apartmanın tam karşısındaki muhallebicide bir buçuk saat, türlü ihanet senaryoları kurgulayarak bekler.

Çıkışta Şahizer'in yüzü kıpkırmızıdır. İskender bunu bir aşk kavuşmasının yorgunluk izleri olarak yorumlar. Şahizer, tek başına taksiye biner. Müeyyet Turhan diğer yöne doğru yürür.

İskender mahvolmuş bir halde Kamiy'in dairesine ulaşır. Geçmiş aşk gecesinden konuşurlar. İskender onunla tekrar birlikte olma kararındadır.

Bu lüks dairede her yer Müeyyet Turhan'ın fotoğraflarıyla donatılmıştır. Kamiy, yıllardır onun metresi olduğunu açıklar. Bu daire de onun hediyesidir. Mübeccel'in böyle bir adamı elinde tutağabeylmeye cüret etmesiyle alay eder. İskender Kamiy'in bir daha Yakacık'a uğramamasını kesin bir dille belirtir. Kendisine kıskançlık krizlerin yaşatan bu adamdan ve onun metresinden tiksinerak evden çıkar.

Gece geç vakitlere kadar içer, eve döndüğünde Şahizer'e hakaret etmek için yeteri kadar güçlüdür.

XVII

Amcası yine nöbettedir. Şahizer'i ihaneti için kınar, ona türlü hakaretler yağdırır. Sonunda Şahizer gerçeği açıklamak zorunda kalır: Sol göğsünde bir süredir bir kitle vardır. Mübeccel'in bulduğu bir doktora muayeneye gitmiştir ve Müeyyet Turhan, Mübeccel yerine ona eşlik etmiştir. Kitlenin operasyonla mutlaka alınması gerekmektedir ve doktor tatile çıkacağını söyleyerek bu operasyonun tüm sorumluluğunu Mübeccel'e bırakmıştır.

İskender çok üzülür ve hakaretleri için Şahizer'den af diler. Şahizer, birbirlerinden destek alarak bu felaketi atlatağabeyleceklerini söyleyerek onu teselli eder.

Şahizer, en az özlediği kadar İskender'i özlediğini açıklar. İskender için yaşamak istemektedir. İskender, onun yerine hasta olmak, onun yerine acı çekmek ister. Öpüşürler. İskender bu anları şöyle tasvir eder: "İliklerime kadar anlatılmaz bir sarhoşlukla dolu olduğum o dakikalarda, Şahizer'in nefesinden içtiğim aşk iksiri, beşerî olmaktan çok uzaktı. Onda, lezzetiyle öldüren bir zehrin büyüğü, lâhutî bir zevkin ateşi vardı." (s.270).

XVIII

Mübeccel'in muayenehanesine giden İskender, kanser ve Şahizer'e yapılacak operasyon hakkında ondan bilgi alır. Mübeccel, operasyonun başarılı geçmesini ümit etmektedir.

XIX

Ameliyatın ilk yarısında dışarı çıkan Rahmi, İskender'i odasına alır. Onun bir ölü gibi dolaştığını ve sırrını ele vermesine az kaldığını söyler. İskender yıllardır biriktirdiği duygularını itiraf eder. Rahmin, Şahizer'i sevdiğinin herkes tarafından anlaşılmaması için onu dışarı temiz hava almaya gönderir. İskender dostunun tam zamanında yetişen bu müdahalesine teşekkür eder ve dışarı çıkar. Rahmi, Ecmel'in kendisine kalmasından gizli bir sevinç duyar.

Operasyon başarılı geçer. Kitle alınır, sonuçlar patolojiye gönderilir.

Şahizer kendisine geldiğinde odaya ilk önce İskender girer. Sevgiyle Şahizer'e bakar. El ele tutuşup birbirlerinin varlığından güç alırlar. Daha sonra Nazım Bey, Ecmel ve Mübeccel de geçmiş olsun ziyaretinde bulunurlar.

XX

İskender ve Ecmel, her gün hastanede Şahizer'e refakat ederler. Ecmel ve İskender arasında gizli bir rekabet ve kıskançlık başlar. İkisi de Şahizer'in yalnız kendisine ait olmasını istemektedir. İzni bitince İskender askere döner ve bundan sonra mektuplaşırlar. Şahizer'in tümörü zararsız çıkar ve Şahizer günden güne iyileşir.

İki ay sonra İskender terhis olup Yıldız'daki eve döner.

XXI

Yıldız'da, Nazım Bey'in yıllardır şikâyet etmeden kabul ettiği ilk hizmetçi olan Cazibe kapıyı açar. İskender'i içeri buyur eder. İskender bu hizmetçiden hiç hoşlanmaz.

Şahizer ve İskender sımsıkı kucaklaşırlar. Şöminenin başında oturup sohbet ederler.

Mübeccel evliliğinde iyice mutsuzdur ve kendisini işine adamıştır. Ecmel ablasının bu durumuna üzüldüğü için artık tamamen Şahizer'in yanına taşınmıştır. Uzun zamandır birbirlerine tahammül edemeyen Ecmel ve İskender'in aynı evde yaşayacak olmaları başlı başına bir meseledir. Şahizer, onların barışmasını ve bir an önce evlenmesini istemektedir. İskender sonsuza dek yalnızca Şahizer'i seveceğine yemin eder. Şahizer de yalnız bu ebediyete muhtaç olduğu cevabını verir. İskender bu mutlu tabloyu şöyle tasvir eder:

“Orada, keyifli keyifli yanan ocağın karşısında, -bir mes’ut gecede yıldızlar soluncaya kadar baş başa sabahlamış olduğumuz divan üzerinde- kelimelerin artık manasızlaştığı büyük, derin ve esrarlı bir sükûna daldık... Bu sükûn bizi birbirimize sararken, gözlerimizden akmayan yaşlar gönüllerimize bir saadet çiyi halinde yağıyordu. Ve kalplerimiz birbirinin üzerinde değil, sanki birbirinin içinde çarpıyordu...” (s.293).

XXII

Amcası, ilk kez İskender'in varlığından rahatsızlık duymaktadır ve onun artık evlenmesi gerektiğini söylemektedir.

Evin yeni hizmetçisi Cazibe, Nazım Bey'le özel(!) olarak ilgilenmekte ve Şahizer'in hareketlerini kısıtlayacak şekilde ona hâlâ bir hasta muamelesi yapmaktadır. Nazım Bey'in geçmiş titizlik ve asâgabeyyetlerinden eser yoktur. Şahizer'le ilgilenir görünmektedir ancak odalarını çoktan ayırmışlardır.

Şahizer, artık kocasının istediği gibi bir kadın olmadığını söyler ve bu yeni durumdan memnuniyetini açıklar. Modern her evlilikte olduğu gibi; birbirlerini hareketlerinde serbest bırakmışlardır. Şahizer ve Ecmel aynı odada kalmaktadırlar. Bu da İskender'i daha kıskanç hâle getirir.

Ecmel'le ilişkisini bozan sebep Şahizer'dir ve bu bakımdan İskender onun barıştırma çabalarını ümitsiz bulmaktadır.

Şahizer'in sağlığı düzelmemektedir.

XXIII

Evde yalnız oldukları bir sabah, İskender ve Şahizer; tanıştıkları günü anmak için pembe köşkteki havuz başında kahvaltı yapmaya karar verirler. Harika bir mayıs günüdür ve ikisinin de içi sevinç doludur.

Artık vuslata ermek isteyen İskender, herkes gibi birer insan olduklarını hatırlatır. Şahizer: “Ama insanın sevdiğine en çok yaklaştığı anda, ondan en fazla uzaklaştığı bir hakikattir İskender. Ben ise, birbirimizden bir an bile uzaklaşmamızı istemiyorum. Çünkü sana, senin kalbine muhtacım...” (s.302) açıklamasını yapar.

İskender’e göre Şahizer artık hür olmalıdır. Şahizer dilediğini yapağabeylme özgürlüğüne sahip olduğunu açıklar. İskender’in amcası gibi görünüşe bakarak yanıldığını söyler. Amcasının aldanışını merak eden İskender’e: “Bana karşı haksız olduğunu sanarak... Halbuki asıl ben ona karşı haksızım ve... neler borçluyum!?!...” (s.303) cevabını verir.

İskender kavuşmalarını engelleyen sebebi artık öğrenmek ister. Şahizer, vakti gelince ona bu anahtarı vereceğini söyler.

İskender on üç yıl öncesine ait büyüleyici sahneyi tekrar yaşamak ister. O gün, Şahizer incilerini bulmak için havuza eğilmiştir ve saçları sarı bir ipek yığını olarak suya akmaktadır. Şahizer onu kırmaz ve hemen topuzunu çözer. Suyu eğilir. İskender, düşmemesi için Şahizer’i belinden sıkıca tutar. Öpüşürler. Bu mutlu dakikalar, bir kuşun havuza dal parçası atmasıyla son bulur. Kötü bir şey olacağını hissederek ayrılırlar. Bu sırada Müeyyet Turhan, ıslık çalarak onların yanına gelir. İmalarda bulunur ve onları rahatsız ettiği için özür diler. Şahizer’i yeni piyeslerini seyretmeye davet eder.

Fotoğraf makinesini çıkararak Şahizer’in fotoğrafını çekmek ister. Şahizer, Müeyyet Turhan’ın bunu bir dergi kapağı olarak kullanabileceğini söyleyerek bu teklifi reddeder. Müeyyet Turhan sadece Şahizer Hanım için bir oyun hazırladığını ve onu sahnede görmek için sabırsızlandığını açıklar. Ayrıca baş başa bir prova yapmak için sabırsızlanmaktadır.

Bu sırada sanat hakkında bir konuşma başlar. Müeyyet Turhan, Şahizer’le İskender’in sanat hakkındaki görüşlerini sıg bularak onları küçümser. Müeyyet Turhan kahvaltı sofrasının toplanmasına yardım eder.

Güzel başlayan bir günün böyle sonlanması İskender'i öfkelerir.

XXIV

Bir akşam Rahmi, Banka çıkışında İskender'i karşılar ve onu kahve içmeye davet eder. Ağabeyi Hilmi'nin hapisten kaçmaya çalışırken bir gardiyanı öldürdüğünü anlatır. Hilmi'nin idama mahkûm edilmesinden korkmaktadır.

Sonra Ecmel'den bahsederler. İskender, artık Rahmi'nin Ecmel'e evlenme teklifinde bulunması gerektiğini söyler. Rahmi ise, kendisi için Ecmel'in kalbini kazanmanın imkânsız olduğunu ima eder.

Rahmi, Mübeccel'in evliliği hakkında öğrendiklerini da anlatır. Müeyyet Turhan ve Mübeccel artık hayatlarını tamamen ayrı sürdürmektedirler. Mübeccel kendini işine vermiştir ve başarıyla yükselmektedir. Müeyyet Turhan'ın ise, metresi Kamiy'le evleneceği dedikoduları yapılmaktadır.

Arkadaşının bu kadar çok haberi bilmesi İskender'i şaşırtır. Rahmi bir tek "aşkı kazanmak" (s.312) konusunu bilmediğini itiraf eder.

XXV

İskender, bir akşam eve geldiğinde; kütüphanede Müeyyet Turhan'ın Şahizer'e ilan-ı aşk ettiğini duyar. Mayıs sabahının aşk sahnesine şahit olduğunu söyleyen Müeyyet Turhan, Şahizer'in âşıklarından biri olarak yaşamaya razıdır ve ondan bir ümit ister.

Odaya giren İskender, Müeyyet Turhan'a haddini bildirmeye çalışır. Müeyyet Turhan, kayıtsızlığını ve yüzsüzlüğünü bozmadan; Şahizer'in peşinden ayrılmayacağına yemin ederek kütüphaneden çıkar.

XXVI

O Pazar günü Nazım Bey de her zamankinin aksine evde kalır. Cazibe'nin izinli olduğu günler onunla dışarıda vakit geçirmektedir. Kahve yapacak kimsenin olmamasından şikâyet eder. Ecmel hemen bir kahve yapar. Nazım Bey eleştirilerini sürdürür, karısını ve Werther'den parçalar okuyan İskender'i heyecansız bir hayat yaşamakla suçlar. Onların yanında olmaktan mutsuz olduğunu açıkça gösterir. Hiç dinmeyen yağmur da ortamın kasvetini artırmaktadır.

Kapı çalınır ve postacı bir paket getirir. Herkes meraklanır, Nazım Bey paket hakkında espri bile yapar. Meraklı bekleyiş yerini şaşkınlığa bırakır. Çünkü paketin içinden iki boynuz, altın rengi bir toz, bir kâğıt ve bir fotoğraf çıkar. Fotoğrafta İskender ve Şahizer'in dudak dudağa öpüştükleri görülmektedir. Nazım Bey bu skandalın hemen açıklanmasını ister. Ecmel taş kesilen İskender ve Şahizer'i kurtarmak için ortaya atılır. Bu fotoğrafın, Şahizer için hazırlanan oyuna bin bir ısrarla yapılmış bir provada çekildiğini açıklar. Herkes buna şahittir. Şahizer kendine gelir ve metreslik teklifini kabul etmediği bir alçağın bu hareketini nefretle kınar.

Şahizer: “Dürüst bir kadının şerefine göz koyanla, şerefinden şüphe eden arasında ben büyük bir fark görmem Nazım! Demek ki beni şimdiye kadar hiç tanımamışsın... Seninle bir hesaplaşma gününün gelmiş olmasına memnunum... Bugüne kadar bütün haksızlıklarına, şerefime karşı saygın dolayısıyla katlanıyordum... Ama bu vaziyet bende tahammül bırakmadı artık!..” (s.323) diyerek yıllardır biriktirdiği öfkeyi kusar.

Nazım Bey, onu mesut edemediğini kabul eder. Fakat evlendikleri günden beri tüm çabalarına rağmen Şahizer'in uzak tavrını engelleyemediğini ve onun kalbini kazanamadığını açıklar. Şahizer resmen onu ihanete sevk etmiştir. “Yıllardan beri şu resimdeki pozda yarattığın aşk heyecanının ben ancak rüyasını görmekteyim... Doğru, ben seni bıraktım Şahizer. Fakat daha evvel avucumdan kaymak, benden kurtulmak isteyen sen oldun. Bunu inkâr edebilir misin?” (s.324) diyerek durumunu ifade eder. Asıl borçlunun Şahizer olduğunu ve hesap sormaya da hakkı bulunmadığını ifade ederek odadan çıkar.

XXVII

İskender nefret doludur, intikam ateşiyle tutuşmaktadır ve Müeyyet Turhan'a hakaret dolu bir mektup gönderir. Burada onu Mübeccel'i aldatmakla da suçlar.

Her gün sigara aldığı gazetecideki çocuk kendisi için bırakılmış bir notu verir. İskender Şahizer'in al yazısını tanıyıp sevinir. “Bu akşam Yıldızda'yım. İstersen oraya gel.” (s.327). İş çıkışında Yıldız'daki eve gider. Kapıyı kendi anahtarıyla açar. Fakat penceredeki demirlerin doğrandığını ve pencerenin açık olduğunu fark eder. Kafasına inen bir darbeyle yere yığılır. Müeyyet Turhan, erce hesaplaşmanın böyle olduğunu söyleyerek İskender'i döver. Aklını başına toplamasını söyler. Kapıdan çıkar. Yerlerde sürünen İskender telefona ulaşır ve köşkü arayıp Şahizer'den yardım ister. Saatin çok

geç olduğunun ve Yıldız'a ulaşmanın imkânsızlığının ikisi de farkındadır. Telefonu kapayan İskender, Müeyyet Turhan'ın hâlâ orada olduğunu fark eder. Müeyyet Turhan yeni bir koz elde etmenin sevinciyle sırtarak dış kapıdan çıkar.

İskender, Şahizer'in gelişinin imkânsızlığını hesaplayarak yerde kıvrılır. Ecmel gelir, o gün şehirde olduğundan Şahizer hemen onun yardımını istemiştir. İskender'in yaralarını pansuman eder. Ona bir çay yapar. Dinlenmesini sağlar. Şahizer'e telefon açıp, İskender'in sağlam bir dayak yediğini, hiçbir şeyi olmadığını ve sadece korktuğunu açıklar.

Divana oturup İskender'in yaralarıyla ilgilenir. Bu sırada bir gürültü kopar, Nazım Bey gelmiştir. Aşırı sarhoştur ve İskender'i iki kadını birden idare etmekle suçlar. Beklediği kişiyi göremediğini söyler. Ecmel devreye girer ve iki yıldır kendi aralarında sözlü olduklarını ve çok yakında İskender'le evleneceklerini açıklar. Nazım Bey gizli işlerden hoşlanmadığını söyleyerek hemen ertesi gün nişanlanmalarını ve evlilik hazırlıklarına başlamalarını ister. Kendisine rehberlik edene uyduğu ve karısını sözlerine inanmadığı için kendisine kızar. Kütüphanedeki şezlongda uyumaya gider.

Ecmel koltuğa kıvrılıp uyur. İskender, yengesi öldüğünde Ecmel ve Şahizer'in odasında kaldığı geceyi hatırlar. Ecmel'in o çocuk haliyle bugünkü genç ve güzel hanımefendiyi kıyaslar. Bu evlenme zorunluluğunu Şahizer'e nasıl açıklayabileceğini düşünür.

XXVIII

Şahizer, bu evlilik haberini gözlerinden akan sevinç gözyaşlarıyla karşılar. Onları tebrik eder.

Düğün hazırlıkları sırasında Mübeccel boşanma davası açar. Babasından kalan mirası bölüşen kardeşler köşkü ve dükkânı satarlar. Mübeccel Kadıköy'nde güzel bir eve; Ecmel ise Bebek'te küçük bir apartmana sahip olur.

Şahizer ve İskender baş başa kaldıkları vakti kırlarda gezintiler yaparak ve sohbet ederek değerlendirirler. İskender Şahizer'den ayrılacak olmanın acısını yaşar.

XXIX

Temmuz sonlarında Ecmel ve İskender sade bir törenle evlenip, Bebek'teki eve yerleşirler. Beklenenin aksine Rahmi bu evliliği sevinçle karşılar. Hatta umutsuz bir aşktan vazgeçmesini sağladığı için İskender'e teşekkür bile eder.

Şahizer günden güne solmakta ve zayıflamaktadır. Mübeccel onu kontrol ettiğini söyleyerek İskender'i rahatlatır. Aslında herkes Şahizer için endişelenmektedir.

Yakacık'taki köşke seyrek olarak ve Ecmel'le birlikte uğramaktadırlar. Bir gün Şahizer, bir ziyareti bahane ederek Bebek'e gelir, İskender'e telefon açar. Onun hatırını sorar ve evden ayrılmak üzere olduğunu söyler. İskender hemen işten çıkar ve taksiyle eve gelir.

İki hafta birbirlerini görememenin hasretini gidermeye çalışırlar. Şahizer altı buçuk vapurunda Nazım'la buluşacağını söyleyip gitmek ister. İskender onu iskeleye kadar götürür. Şahizer'in isteği üzerine amcasının göremeyeceği bir yerde onu bırakır. İskender, emaneti basit bir ilaç kutusuymuş gibi karşılayan amcasına öfkelenir. Bir bara gidip içer.

Bastığı yeri göremeyecek kadar sarhoştur ve eve geldiğinde Şahizer'in hâlâ aynı koltukta oturduğunu görür. Ecmel'i Şahizer zanneder, artık kavuşmaları için hiçbir engel kalmadığını söyleyerek onunla birlikte olur.

XXX

Sabah Ecmel'in odasında gözlerini açan İskender yaptıklarına pişman olur. Bununla birlikte müthiş bir tatmin yaşadığını kabul eder. Ecmel'in böylesi bir mutluluk yaratmasına şaşırır.

Odaya gelip perdeleri açan ve sakin davranan Ecmel'e; ne yaptığını bilemeyecek kadar sarhoş olduğunu açıklar. Ecmel: "Demek bir kere daha olduğu gibi, sadece kudurmuş ihtirasına, alkolle aptallaşan kafanın hatasına kurban oldum öyle mi? ... Beni şimdi tanıyorsun, güzel! Ve benden af diliyorsun, bu da güzel! Ama hiçbir şey, mahvettiğin hayatımı tamir edemeyecektir." (s.353) der.

İkisi de Şahizer'i kurtarmak için evlendiklerini hatırlar ve görevlerini sürdüreceklerini söylerler. Ecmel'i kaybetme tehlikesi, İskender'in onunla yaşadığı mutlu hayatın farkına varmasını sağlar. Onu kaybetmek istemez.

XXXI

O günden sonra birbirlerine karşı mesafelerini korurlar. Bir akşam salonda oturmaktadırlar. Radyoda çıkan bir keman parçasını Ecmel gözlerini kapayarak dinler. Kitabından başını kaldıran İskender bunu fark eder ve ayağa kalkıp ona yaklaşır. Ecmel bu hareketi şüpheyle karşılar. İskender onun bu güvensizliğini cezalandırmak için

koltuğun arkasına geçer ve Ecmel'in başını arkaya alarak onu dudaklarından öper. Ecmel odasına kaçar.

XXXII

Yeni yıl acı sürprizlerle gelir. Mübeccel, Şahizer'in kanserinin iç organlara sıçramasından korkmaktadır. Mübeccel, Ecmel'in hamile olduğu haberini de verir. İskender çok şaşırır. Ecmel hatanın yükünü kendisi taşıyacağı için İskender'in rahat olmasını ister.

XXXIII

Şahizer'in Viyana'da operasyon geçirmesi kararlaştırılır. Bir süredir Ecmel ve İskender de Yakacık'ta kalmaktadır. Ecmel'in yol hazırlıkları için şehre indiği akşam, Cazibe de akşam yemeği alışverişine çıkmıştır. İskender işten çıkıp eve gider. Şahizer'e seslenir onu bulamaz. En sonunda kendi bekârlık odasına bakar. Şahizer, evde yalnız kaldığı için korkmuş ve her zaman kendisini iyi hissettiği bu odaya sığınmıştır. İskender'in yatağında oturmaktadır ve onu yanına çağırır. İskender ona sarılır.

Şahizer belki bir daha konuşamayacaklarını söyleyerek kalbinden geçenleri açar. Birlikte geçirdikleri mutlu günlerin değerini bilemediklerini anlamıştır. Tam yaşamak istediği bir çağda hayatı tükenmektedir. İskender'e havuz başındaki kahvaltıda vaat ettiği anahtarı verecektir. İskender'in bütün ısrarına rağmen onun isteğini gerçekleştirmemesinin tek sebebi İskender'i kendisinden çok seven bir kadının; Ecmel'in varlığıdır.

İskender bu itirafa çok şaşırır. Şahizer, kendisinin biraz da İskender'in bağlarıyla sevdiğini oysaki Ecmel'in hiçbir karşılık beklemeden ve şartsız olarak İskender'i sevdiğini açıklar. Bu da onun sevgisinin üstünlüğünü kanıtlamaktadır. Şahizer, birlikte çok acı çektirdikleri Ecmel'i artık mutlu etmesini ister. Son arzusu budur. Bir gün İskender'in gerçekte yalnız Ecmel'i sevdiğini anlayacağını da söyler.

Sessizlik içinde birbirlerine sarılır ağlarlar. İkisi de bunun son görüşme olduğunu bilmekte; kalplerindeki söz mahşeri içinde sessizce beklemektedirler.

Cazibe'nin geldiğini duyarlar.

XXXIV

Ecmel, Rahmi, Nazım Bey ve İskender; Şahizer'i Viyana'ya götürecek trenin arkasından bakakalırlar. Herkes içten içe bu vedanın son veda olduğunu hissetmektedir.

Bu karlı günden sonra İskender odasına kapanır. Perdeleri açtırmaz, kimseyle görüşmek istemez. Tek tesellisi Viyana'dan Mübeccel'in gönderdiği mektuplardır. Oradaki operasyonun başarıyla geçtiği haber verilir. Artık İskender mektupları Ecmel'e defalarca okutmaktadır. Şahizer'in satırlarında bir aşk destanı duymakta ve bunu Ecmel'in sesiyle dinlemekten şifa bulmaktadır.

Bir gün perde aniden açılır, odaya bir ışık huzmesi dolar. İskender, günlerdir fark etmediği bir şeyi aydınlıkta iyi seçer: Ecmel ağlamaktadır. İskender'in soruları üzerine Ecmel gerçeği açıklamak zorunda kalır. Şahizer on beş gün önce vefat etmiştir ve doktorlar İskender'in ruh durumunun gözeterek bu haberin ondan bir süre daha gizlenmesini istemişlerdir. Bunda sonra, Ecmel, Şahizer'in dilinden aşk mektupları yazmış ve okumuştur.

İskender, Ecmel'in kendi bedbahtlığıyla daha çok dalga geçmek için bu oyuna başvurduğunu düşünür. Onu suçlar. Şahizer'in cenazesinde bulunma hakkından bile mahrum edilmesine isyan eder. Karanlık odaya hapsedildiğini ve Şahizer'e duyduğu aşkı kışkandığı için aşk mektupları yazarak kendisini oyaladığını iddia eder.

Ecmel yıkılır. Onun hayatına kendi arzusuyla karışmadığını söyler. İskender'i tokatlar ve yıllardır biriktirdikleri bir solukta söyler:

“Öyle ise, bu aşktan duyduğum zilleti de benden öğrenmiş ol! ... Doğru, seni sevdim... Seni daima sevdim... Ve o kadar çok sevdim ki, bana çektirdiğin ıstırapları bile bir saadet bildim... Ama artık bu aşktan iğreniyorum... Ve senden nefret ediyorum... Zira sana tahammüldeki zilletimi hazmedemez hale geldim... (koltuğa yığılır ve ağlayarak devam eder) Bana yaklaştığın, bende bir saadet bulduğun zamanlarda bile, ben sana hep bir başkasını temsil ediyordum... Eğer takdir edebilirsen, seven bir kalbi öldürmeğe yalnız bunu anlamak yeterdi... Evet, Şahizer'le senin aranda daima bir canlı his nâkili oldum... Senden ona, ondan sana kâh sevgi, kâh ıstırap, kâh teselli, kâh saadet taşıdım... Bu gönül cephesinde yapağabeydiğim biricik şey, Posta Güvercini rolünden ibaretti.” (s.370) der.

Ecmel Rahmi'yi arar, İskender'in gerçeği öğrendiğini söyler ve ona artık bakamayacağını anlatır. İskender başını cama dayar ve dışarıdaki baharı seyreder. Ve ufukta bir posta güvercininin süzülmeğe olduğunu görür...

İskender Hürsoy'un hatıra defteri burada biter.

-Başlangıcın Sonu-

Avukat Emin ve arkadaşı Savcı Fahri sabaha kadar nöbetleşerek hatıratı okurlar. Hatırat bittiğinde ikisinin de dava ve romancılık hakkındaki fikirleri değişmiştir.

Fahri Devrel İskender'in ve otopsisı talep edilen Şahizer'in masum olduklarına inanmıştır. Emin de onun bu görüşüne katılır. Emin'in bir romancının öyle basit bir insan olmadığını anlamıştır. Gerçek hayatın adamlarına hayal gibi görünen tüm o kişilerin aslında var olduğunu söyler. Kendisinin yazacağı romanın ihtiyar bir adamın basmakalıp fikirleri olacağını oysaki bu hatıratındaki malzemenin gerçek bir romanın özel parçaları olduğunu kabul eder. Fahri ise, bir eserde her şeyden çok idealizme önem verme fikrinden vazgeçmiştir.

Emin Ecmel'i merak eder. Fahri aslında Şahizer'i görmek gerektiğini söyler. bir edebi sanatın; heyecan, samimiyet ve derinlikten oluştuğunu ve kendilerinde bu vasıfların bulunmadığını kabul ederek kendi işlerine dönerler.

Ertesi akşam, Emin kendisini meşgul eden bu konunun ne şekil aldığını öğrenmek için Fahri'nin bürosuna gider. Olayın iç yüzü aydınlanmıştır. Şahizer, bıraktığı vasiyette mirasını Ecmel ve İskender'e bağışlamıştır. Bu koşulda mahkemenin mirasın üçte birini kocasına bırakacağını önceden hesaplayarak bu tutar kadar Ecmel ve İskender'e borçlu olduğunu gösteren noter onaylı bir belge de bırakmıştır. Nazım Bey intikam almak ve mirastan nasiplenebilmek için çocuklara şantaj yapıyor. Ecmel ve İskender böyle çirkin bir olayın yaşanmasındansa mirastan vazgeçmeye hazırlar...

Emin, Nazım'ın tek varisi İskender olduğundan; mirasın en nihayetinde ona geçeceğini hatırlatır. Şahizer kocasını iyi tanımış ve burada da gerekli hamleyi yapmıştır. Nazım Bey, karısının kırkı çıkmadan Cazibe ile evlenmiştir.

Şahizer'in çantasından çıkan arsenikli mektup ise, mahkemeyi yanıltmak için yapılan planlardan biridir. Önceki gün İstanbul'a dönen Mübeccel; vefatından sonra Şahizer'in eşyalarını bir hemşire ile bizzat kontrol ederek Türkiye'ye göndermiştir. Ve onun çantasından böyle bir arsenikli mektup çıkmadığına şahitlik edeceklerini açıklar.

Mahkemeyi yanıltmak için kurduğu oyunlar ortaya çıkınca Nazım Bey ağlamış af dilemiş ve Ecmel'le İskender'den bir parça nakit istemiştir.

Fahir Devrel İstanbul Savcılığı'ndan o ay emekli olur. Ruh hastanesinden çıkan İskender her gün Yakacık Mezarlığı'na çiçekler götürmektedir. Fahir, Emin ve İskender bu davadan sonra çok iyi dost olurlar. Emin; Fahir'in yapacağı geziye İskender'i de

götürmesini ister. Böylece bir genci şifasına ve kendisini bekleyen eşine kavuşturacak, hedefleyebileceği en güzel iyiliği gerçekleştirmiş olacaktır.

İskender biraz çekinir ama bu seyahat teklifini kabul eder. Emin onlardan gelen mektupları merakla bekler. İskender'in giderek sıhhat ve neşe bulmasına dair haberleri sevinçle karşılar. Bu sırada Ecmel'le tanışır. Ecmel hamileliğinin son günlerindedir. Emin ve Fahri Bey'in gösterdiği dostluk için minnettardır.

Emin, İskender'in notlarını arkadaşıyla birlikte okuduklarını söyler. Ecmel'i de oradan tanıdığını açıklar. Bu notları Ecmel de okumuştur ve Emin'in zannettiğinin aksine; kocasının samimi duygularını öğrenmek onu mutlu etmiştir.

Ecmel, Şahizer ablasının bazı görüşlerine katılır. Buna göre, İskender'i gerçekte yalnız kendisini sevdiğini iddia eder. Bunu bildiği için ondan hiç vazgeçmemiştir. “Şahizer ablam bu sevginin alevi oldu... Biz de onun pervanesi... İşte hakikat bundan ibaret...” (s.381) diyerek fikirlerini özetler.

Emin bu benzetmeyi beğenir. Bu kanaatin neye dair olduğunu merak eder. Ecmel: “İskender'in tamamen bir ruh hastası olduğuna... Defterini okuyuncaya kadar bundan sadece şüphe ediyordum, ama o notlar bana ondaki ‘Şahizer sevdası’nın bir hastalıktan ibaret olduğunu kat’iyetle öğretmiş oldu...” (s.381) cevabını verir.

İskender'in yuvasına dönmesini dileyen Emin, Ecmel'in sabrını da takdir eder. Ecmel ise, şuurla sevebilenlerin hepsi gibi sabırlı, temkinli ve fedakâr davrandığını ifade eder. O, kendisini tırmalayan, hırpalayan bebeğinden vazgeçmeyen; ona hep şefkatle karşılık veren bri anne gibi davranmıştır, hepsi budur.

Emin onların bir an önce saadete ermesini diler. Kendisi yaşındaki bir adamın hayatta çok az yaşayağabeyleceği bu tatlı saatin keyfini sürer. Ecmel'le çay içerler.

Mart ayının sonlarına doğru Fahir'in İstanbul'a dönüş haberi gelir. Aradan dokuz ay geçmiştir. İskender sağlıklı ve neşeli bir halde döner. Hemen Ecmel'i sorar. Beklendiğini öğrenince çok sevinir. Üç aylık sağlıklı bir oğlu olduğunu ve isim verilmesi için kendisinin beklediğini öğrenince sevinci katlanır. Nereye gideceklerini soran taksiciye: “Bebeğe” der.

Fahir ve Emin, İskender'i yuvasına kavuştururlar. Ecmel'le öyle bir sarılırlar ki beyler başlarını çevirmek zorunda kalmışlardır. El ele tutuşup yan odadan sesi gelen bebeklerine giderler. İki dost, bu saadet tablosu karşısında koltuklarına iyice

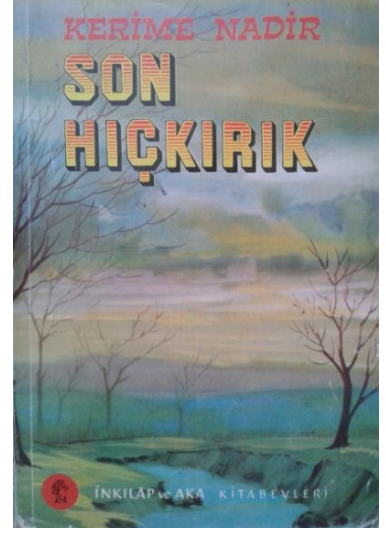
çökmüşlerdir. Fahir gülümseyerek: “Görüyor musun? Bizi bile unuttular. İşte hayat böyledir!..” (s.384) der.

İstanbul, 1950

SON HIÇKIRIK

“Son Hıçkırık” Kerime Nadir’in diğer romanlarından farklı olarak yazarın kendi önsözü ve on sekiz sene önce yazdığı “Hıçkırık”ın devamını yazmak için kendisini sevk eden duygu ve düşüncelerin “İlham” başlığıyla anlatıldığı bir yazıyla başlar.

Önsöz’de tamamen sâfiyane duygular ve hayat karşısında henüz toy sayılabeylecek bir çağda yazdığı Hıçkırık’ın kitleler tarafından çok sevildiğini ve bu eserinin kendi içinde daima bir ateş olarak yaşadığını anlatan Kerime Nadir; Nalân’ı öldürdüğü için pişman olduğunu söyler.

Hakkında yapılacak materyalist eleştirileri umursamadığını ve Hıçkırık’ın iklimine tekrar kapılmak tekrar onu yaşamak isteyen okuyucular için bu eseri yazacağını söyler.

Yazarı, Hıçkırık’ın devamını yazmaya sevk eden kuvvetli üç tesir vardır (s.7): rüyalar ülkesi Çamlıca, leylaklar ve Binbaşı Kenan Bey.

Çamlıca’daki bir aile dostuna yemeğe davet edildiğini ve burada tıpkı Hıçkırık’ın Kenan Ziya’sına benzeyen sarışın mavi gözlü bir Binbaşı Kenan ile tanıştığını anlatır. Yazarın bütün romanlarını hayranlıkla okuyan ve o yemekte Kerime Nadir’e unutulmaz bir edebiyat sohbeti yaşatan Binbaşı Kenan, Hıçkırık’ın devamının yazılması için ısrar eder.

Kendi roman karakterine çok benzeyen ve onun yaşadıklarını candan benimsemiş gerçek bir insanla konuşmak Kerime Nadir için on sekiz yıldır kaleme dökülmeyi bekleyen duyguların ilham kaynağı olur. Bu karşılaşmanın anlamlı olduğuna inanan Kerime Nadir odasındaki sessizlik içinde, Hıçkırık’ı okumaya başlar. Biraz sonra şöminenin üstündeki resimde Nalân’ı görür, yeni romanında onu yaşatmaya karar

verir. Şömine ateşinde Kenan'ın sarışın başını fark eder. Kenan, gerçek bir insan gibi yazarın karşısındaki koltuğa geçip; yaşadığı ıstırapların sorumlusu olduğu için Kerime Nadir'e bu acıların bedelini ödeteceğini söyler. Kerime Nadir bu cezayı merak eder. Kenan, romanının devamının yazılmasını ister. “Nalân ölmedi Kerime Hanım! İşte sizin bu hakikati yazmanızı istiyorum... Onun bana yaşattığı bir başka hayatı, bir başka saadeti yazmanızı istiyorum..”(s.9) der.

“İlham” başlığını verdiği bu girişi: “Her şeye rağmen, Kenan'ın hikâyesini kendi ağzından o temiz, duygulu sesinden dinlemek ayrı bir zevk...

İşte bu ses, ruhumun bir musikisi halinde yükseliyor, hayatın bütün manevi boşluklarını dolduruyor, “Son Hıçkırık”ın renkli, canlı ve esrarlı motiflerini önümüze seriyor...” cümlesiyle son bulur.

Son Hıçkırık

Roman, Kenan'ın bir rüyası ile başlar: Nalân'ı nurdan bir vücutla, bir şelalenin altında gören Kenan, onun “Bak hep gözyaşların içindeyim.. Ne olur artık ağlama! Bu sulardan beni çıkar artık...” cümlesiyle uyanır.

Rüyasını Handan'a anlatır ve Handan, Kenan'a sürekli annesini hatırlattığı ve onun acısını diri tuttuğu için kendisini suçlar. Başka bir kadınla evlenmiş olsaydı Kenan'ın çoktan iyileşmiş olabileceğini söyler. Kenan hasta olduğunu kabul eder. Handan bir ruh doktorunun onu tedavi etmesi gerektiğini açıklar.

Yakında albaylığa terfi edecek olan Kenan'ın vazifesiyle meşgul olmasını ve annesine dair üzücü duygularından uzaklaşmasını ister. O akşam, Nalân'ın mezarını ziyarete giden Kenan, sabah bıraktığı leylaklarda Nalân'ı bulmak ümidiyle mezara kapanıp ağlar. Kısa bir süre sonra Nalân'ın varlığını hissetmeye başlar. Nalân'ın sesini duyar. Mezar taşında bir nur parçası olarak Nalân'ı görür. Tıpkı on beş sene önceki haliyle gelir.

Kenan çok acı çektiğini söyler. Nalân her şeyi bildiğini ve Kenan'ın artık hıçkırmayacağını çünkü kendisinin kısa bir süre için dünyaya döneceğini açıklar. Nalân o cuma gecesi yatsıdan sonra gerçek bir insan olarak fakat kısa bir süreliğine dünyaya döneceğini anlatır. Ev halkına, sağ olduğunu ve eve döneceğini söylemesini ister.

Handan bu haberi şaşkınlıkla karşılar. Kenan'ın dinlenmesi gerektiğini söyler. Nalân'a duyduğu sevginin beşeri değil ilahi bir sevgi olduğunu ifade eden Kenan;

Handan'ın annesini kıskanmamasını ister. O cuma akşamı ev leylaklarla donatılır ve yemek hazırlanır. Dışarıda başlayan fırtınayla birlikte kapı çalınır. Hizmetçi, bir misafirin geldiğini söyler. Odaya giren Nalân herkesi şaşırtır. Vesime baygınlık geçirir. Uzun yıllardır ailenin doktorluğunu yapan ve on beş sene önce Nalân'ın defin ruhsatını veren Afif Bey dehşete kapılır. Gerçek Nalân'a çok benzeyen bir akrabası olarak böyle bir şakanın manasız olduğunu ve hepsi çok üzgün oldukları için bu şakanın artık bitmesi gerektiğini söyler.

Profesör Şerafettin Bey biraz daha mantıklı bir yaklaşım göstermeye çalışarak hanımefendi sağ olduğuna göre ölümün vuku bulmadığını söyler.

Vesime, gelen kişinin Nalân olduğuna iman ettiğini fakat bunca yıldır hiç haber vermeden onlara acı çektirdiği için Nalân'ı affetmeyeceğini ifade eder. Handan, sitem etmez fakat gerçeği öğrenmek için sabırsızlandığını gösterir. Kenan ise, kendisinin deli zannedilmesine rağmen, Nalân'ı beklemekten hiç vazgeçmediğini sevinçle haykırır.

Nalân, aslında her şeyi beybabasının planladığını söyleyerek başından geçenleri anlatmaya başlar. Kenan'ın aşk dolu mektubundan sonra İlhami'nin artan zulümleri ve özellikle de Handan'ı Nalân'dan kaçırmayı; Nalân'ın babasının bir intikam planı yapmasına sebep olur. Çok düşük bir ihtimal de olsa, yurt dışındaki bir klinikte tedavi ihtimalinden bahseden babası, Nalân'a çok benzeyen bir hasta tanıdıklarını yatağa yatırıp Nalân'ı kliniğe göndermeyi ve tamamen iyileşmeden bu sırrın açığa çıkarılmamasını kararlaştırırlar. Nalân, babasının gönderdiği klinikte sağlığına kavuşur fakat bu sefer de maziyi tamamen unutarak yaşamaya başlar. Hafızası yerine gelince ailesine dönebildiğini açıklayan Nalân, bu sırrı Kenan'ın sadece birkaç gündür bildiğini de sözlerine ekler.

Dinleyenler arasında ihtilaf yaratan bu hikâyeye, Nalân'ın beybabasının ketumluğuna dair eleştirilerle dinlenir. Handan, annesinin her sözüne inandığını ve asıl önemli olanın artık kendileriyle bir arada bulunması olduğunu söyleyerek tartışmaları noktalar.

Handan, annesini odasına çıkarır. Döndüğünde Kenan'ı ayakta bulur ve annesinin gerçek bir hazine olduğunu ifade eder ve annesinin hayret edilecek gençliği için şunu söyler: “Yoksa biz hayalet mi görüyoruz?.. Yoksa bu annemin insan şeklindeki ruhu mu? Kenan ben korkuyorum” (s.31)

Kenan ise: “Hiçbiri değil Handan... Hiçbiri değil! Sadece kalbimizdeki mucize o! Bir mucize yaşlı doğar mı hiç? Nalân asla yaşlanamayacaktır. Her zaman öyle genç ve emsalsiz derecede güzel kalacaktır.” (s.31) cevabını verir.

Ertesi sabah leylakların altında kahvaltı yaparlar. Kahvaltının ardından el ele tutuşarak kırlara açılan Kenan ve Nalân tıpkı eski günlerdeki gibi Kudsi Dede’nin kulübesine doğru giderler.

Birbirlerine sarılırlar ve Kenan dudaklarını öpmek için Nalân’a uzandığında şu cevabı alır: “Hayır Kenan! Böyle şeyler olmayacak... O zaman her şeyin sonu gelmiş olur. Sana haber vereyim. Beni hayata çağıran aşk, ilahi bir aşktır. Beni sana o getirdi. Bir nebze beşeri his tılsımı yok eder.” (s.40)

Nalân, o akşam Kenan’ı odasına davet eder ve gelirken Nalân’ın bir zamanlar Kenan’a bıraktığı kâğıtları da yanında getirmesini ister.

Kenan, Nalân’ın odasına gider. Sevgisini hâl ile göstermesine rağmen bu kâğıtlar kadar inandırıcı olamadığını söyleyen Nalân, kendisi ile Kenan arasındaki farkın kadınlık sırrı olduğunu söyler ve bunu şu sözlerle açıklar: “Paylaştığımız aşkın ateşine sen isyan ettin, ben dayandım. Benim acım senden çok, kuvvetim senden azdı. Fakat sabrım senden büyük, tevekkülüm senden üstün oldu.” (s.43)

Nalân, bu kâğıtların Handan’ı üzdüğünü söyleyerek hepsini mum alevinde yakar. Kül olan kâğıtları seyreden Kenan, çok kısa bir zaman sonra Nalân’ın da gideceğini düşünerek üzülür.

Kenan’ın üzüntüsünü hisseden Nalân, çok anlamlı olan bir açıklama yapar: “Kenan birçok şeyler var ki, bunlar artık tamamen lüzumsuz... Ben senin kalp huzuruna kavuşup mesut olman için yanındayım. Geçmişi ve geleceği düşünme artık. Boş yere üzülmeye. Sen bugünün kıymetini bil!” (s.44)

Kenan, çocukluğundan kalma bir alışkanlıkla Nalân’ın dizlerine kapanıp ağlar. Gözyaşlarının çocukluğunu ispatladığını söyleyen Nalân Kenan’ı biraz avuttuktan sonra, ciddi bir konuyu konuşmak için karşı koltuğa oturmasını rica eder.

Handan’ın bir yıl önce İzmir’de bir halası olduğunu öğrenmesindeki garipliğe dikkat çeken Nalân, Kenan’ı uyarır. Geçen yıl ilkbaharda evlerine gelen ve hemen Handan’la sıkı ilişkiler kuran Şaziment Hanım, Handan’ı ve Peyami’yi İzmir’e davet etmiştir.

Kenan, Şaziment Hanım'dan pek hoşlanmamıştır ama Handan İzmir'e gitmek için can atmaktadır. Nalân Şaziment Hanım'ın aslında bir intikam peşinde olduğunu anlatmaya başlar. İlhami'nin, ablasına yazdığı mektubu Kenan'a okutur.

Buna göre, mirasa yasal haklarla sahip olan İlhami, Şaziment'in oğulları Burhan ve Süfyan ile konuşurken; Burhan mirasın kendi hakları olduğunu iddia ederek dayısına "Seni öldüreceğim" der. İlhami Burhan'ı tokatlar. Tam bu sırada Süfyan, İlhami'nin tabancasıyla; ağabeyi Burhan'ı öldürür. İlhami, eğer miras haklarından tamamen vazgeçmezse, bu cinayeti kendisinin üzerine yıkacağını söyleyen Süfyan'ın ne kadar hain bir insan olduğunu mektubunda anlatır. Nalân'a göre; kardeşine değil de, hain oğlu Süfyan'a inanan Şaziment Hanım, oğlu Burhan'ın intikamını almak için Handan'ı bulmuştur.

Mektubu okuyan ve Nalân'ı dinleyen Kenan; İlhami'nin günahsızlığına şüpheli yaklaşır. Bunu gören Nalân, İlhami'nin suçsuz olduğunu tekrarlar ve Kenan'dan, Handan'ın babasını hayırla yâd etmesini ister. Nalân'ın, kocasını savunan bu tavrı, Kenan'ın kıskançlık hislerini tekrar uyandırır. O gece bir kâbus gören Kenan, on beş yıl önce gerçekleştiremediği bir hesaplaşmayı adeta bilinçaltında tamamlar. Nalân'ın ölümünün ardından İlhami Bey ile konuştukları sahnededir. İlhami Bey, Handan'ın babasının Kenan olabileceğini söyleyecek kadar Nalân'a ve Kenan'a hakaret eder. Birbirlerini tertemiz ve saf bir aşkla sevdiklerini ısrarla söyleyen Kenan, kendi aşkının İlhami'nin aşkından çok üstün olduğunu gösteren kanıtlar ileri sürer. Bu tartışmanın sonunda İlhami silahını çıkarır ve Kenan'a doğrultur. Kenan, kendisini Nalân'a kavuşturacak bu kurşunla mutlu olacağını söyler. Silahta tek kurşun vardır ve İlhami'nin tetiği çekmesiyle patlamaz.

Kenan, canlar alan bir adamın kendi canını alacak kadar cesur olamayacağını söyleyerek İlhami'yi kışkırtır. İlhami ise, son bir mertlik göstererek Kenan'ın intihar etmesini ister. Kenan bir askerin, mağlup düşmanın teslim ettiğini değil ancak kendi silahını çekebileceğini söyler. İlhami iyice sinirlenip tetiği çeker. Kenan vurulur. Nalân'ın son emanet olan Handan'a iyi bakmasını ister ondan. Son olarak, İlhami'nin pişmanlık dolu bakışlarını gören Kenan, bir ışık seli içinde yüzerken uyanır. Handan onun kendine gelmesini sağlar. Son zamanlarda muhayyilesini çok yordüğünü ve annesinin dönmüş olmasından duyduğu zevkle mutlu olması gerektiğini hatırlatır.

Nalân ve Handan arasındaki müthiş benzerlik içinde şaşırان ve onun Nalân olduğunu zanneden Kenan; bu sebeple dudaklarını Handan'ın busesinden kaçırır. Onu çok sevdiğini ve üzülmemesi gerektiğini söyler. Handan Kenan'ın bu tavrını hoş görür. Nalân'la Şaziment Hala hakkında konuştuklarını söyler. Handan, annesinin döndüğünü halasına yazmıştır ve onları İstanbul'a davet etmiştir. Halasından hoşlanmadığını bildiği için bunları kocasından gizli yapmıştır. Kenan ona kızar fakat bir şey söylemez.

Şükûfe ve eşi İrfan Bey; Nalân'ın dönüşü şerefine kendi yalılarında bir yemek ziyafeti düzenlerler. Nalân'ın akıl almaz güzelliğı ve gençliğı burada da herkesi büyüler. Davetlilerden Komiser Haşmet Bey, kadınların ilgisini çeken birkaç polisiye olay anlatır. Son zamanlarda “Ege canavarı” olarak bilinen ve orada büyük ticarethaneleri kundaklayıp ciddi miktarları gasp eden suçlunun hâlâ yakalanamamış olmasından bahsedilir.

Handan, İzmir'de Ceza Reisi olan Süfyan Ağabeyinden bahseder ve onun muhakkak bu suçluyu yakalayacağını söyler. Kenan ve Nalân, tehlikeyi sezip bakışırlar. Bu sırada Kenan'ların hizmetçisi bir telgraf getirir. Şaziment'in oğlu Süfyan'la İstanbul'a geleceğini haber vermektedir. Kenan hiç istemese de artık yapacak bir şey kalmamıştır.

Nalân'ın geleli bir hafta olmuştur. Kenan tıpkı eski günlerde olduğu gibi piyano sesiyle uyanır ve hemen salona inip kemanıyla Nalân'a eşlik eder. Musikinin büyüsü yine ikisini birleştirir.

Birkaç gün sonra, Şaziment Hanım ve oğlu Süfyan gelirler. Kenan, Nalân'dan aldığı cesaretle misafirlerine iyi davranmaya çalışır. Artık köşkte her şey hatta yemekler bile onların istediğı biçimde hazırlanır. Şaziment Hanım, Handan'ı tahakkümü altına alır ve ev işlerine bile karışır. Hem ticaret hem ziyaret maksadıyla geldiğini açıklayan Süfyan'ın, sık sık şehre inmesi ve birçok işadamlıyla evde uzun saatler konuşması ev halkının merakını uyandırır. Süfyan küçük bir ticaret gemisi aldığını ve bununla meşgul olduğunu söylemekle yetinir.

O gün Komiser Haşmet Bey'in de orada bulunması sebebiyle, hanımların çok sevdiği hırsız polis hikâyeleri anlatılmaya başlanır. Süfyan'ın bir ticaret gemisi olduğunu öğrenen Haşmet Bey, onu, işlediğı her suçun ardından “E. C.” yazılı bir plak bırakarak zabıtaıyla eğlenen “Ege Canavarı” hakkında uyarır. Süfyan, korsanın bir an önce yakalanmasını hatta mahkemesini bizzat İzmir'de yaparak onu ölüme mahkûm

etmek istediğini söyler. O gece yalnız kalınca, Kenan, eski günlerde hayatlarını kaplayan şiiri ve manevi rahatlığı özlediğini söyler. Bugünün insanının şiirden ziyade münakaşalardan zevk aldığını söyleyen Nalân, eski günlere dönmenin imkânsızlığını anlatır. Yine de mazinin her şeyden bambaşka olduğunda ısrar eden Kenan, yakında yine ağlayacağını ifade eder.

Nalân, Kenan’ın bugünler için ağlamayacağını şöyle temin eder: “Beni kaybetmen bahis mevzuu değil!.. Birbirimizin aşkına ve ruhuna ebediyen sahibiz. Fakat, cismimi de sana Handan suretinde verdim. Onun varlığında etimi ve kanımı bulmaktasın. Daha ne istiyorsun?” (s.71)

Bir gün, Nalân’ın sevdiği lokumlu kurağabeyyelerden almak için İstanbul’a inen ve vapuru kaçırdığı için eve geç dönen Kenan; köşkün arkasında gemici elbiseli iri yarı bir adamın durup köşkü izlediğini görür. Soru sorsa da adam cevap vermeye tenezzül etmez. Bu hâle bir anlam veremeyen Kenan yukarı çıkar. Süfyan’ın Nalân’la konuştuğunu fark eder. Görünmeyen bir yere geçerek onları dinlemeye başlar.

Süfyan, Kenan ve Nalân arasındaki “nazik hâli” bir soruşturma yapar gibi kurcalamakta ve onların birbirlerine olan düşkünlerini gayr-i ahlâki bulmaktadır. Birçok soru sorduktan sonra asıl konuya girer ve ilk günden beri Nalân’ın çekim alanı içinde olduğunu onunla evlenmek istediğini söyler. Nalân alaylı bir şekilde güler. O güne kadar hiçbir kadının kendisine gülemediğini söyleyen Süfyan; incinmiş bile olsa Nalân’ın aşkını kazanmak için her yolu deneyeceğini vurgular.

Kenan ve Nalân arasındaki bağ hakkında çirkin yorumlarda bulunan Süfyan; dayısı İlhami için de Kenan’dan intikam alacağını iddia eder. “Yeryüzünde sizi Kenan’dan başka hiçbir erkeğin büyük bir aşkla sevebileceğine ihtimal vermiyorsunuz. Hatanız da burada işte!..” (s.76) Kenan’ın aşkına da meydan okur.

Kenan’ın, bir sığıntı olarak girdiği evde; hak etmediği birçok şeye sahip olduğunu söyleyen Süfyan; bir süredir sabreden Kenan’ı iyice sinirlendirir. Kenan, terasa çıkıp onu evinden kovar.

Süfyan birden taktik değiştirerek, Kenan ve Nalân’dan özür diler. Süfyan’ın özür dilemesi ile bir mesele kalmadığını söyleyen Nalân, Süfyan’a dönerek; “Hayırsızada açıklarında duran şu vapur sizin geminiz değil mi?” der. Süfyan birden panikler. Kenan ve Nalân, onun birtakım işler çevirdiğinden haberdar olduklarını ima yoluyla söylerler.

Süfyan, yeni adamlarının emre itaatsizlik ettiklerini söyleyerek onlardan ayrılır. Kenan anlamasa da, Nalân'ın; düşmanı arkasından vurmamak için bir planı vardır.

Şükûfe'nin kızı Betül'ün düğün elbisesi Handan'ın evinde el birliğiyle dikilmektedir. Bahçedeki hamakta dinlenen Kenan uyuyakalır ve yıllar önce Nalân'a sahip olmak istediği geceye dair bir rüya görür.

Gece vakti Nalân'ın odasına giren Kenan; artık hakkını istediğini ve aşkının ateşiyle yandığını söyler. Nalân'ı kollarında sıkar ve Nalân, kendisi de ateşler içinde olmasına rağmen hiçbir şey istemeden sabrettiğini, aşkını vermişken; Kenan'ın bir anlık vuslatı istemesini anlayamaz. Onu eleştirir. Fakat Kenan artık sözlerle avunağabeylecek durumda değildir. Öpüşürler ve beraberce tek bir vücut tek bir can halinde arş-ı âlâya doğru yükselmeye başlarlar.

Peyami'nin “korkuyorum” diyen sesiyle uyanır. Gerçek ve rüya ayrımını yapmakta zorlanarak, sesi takip eder. Oğlunu, eski büyük havuzun harap köprüsünde bulur. Kıyıda Şaziment Hanım “bir adım daha” diyerek Peyami'yi cesaretlendirmeye ve suyun üstündeki topunu almaya zorlamaktadır. Bu hain oyunu hemen anlayan Kenan, oğlunu kenara alıp; misafiri olmasaydı “Halanım”a ne yapacağını çok iyi bildiğini söyleyerek onu tehdit eder. Şaziment Hanım ise, doktorların Kenan'ı müşahade altında tutmasının gerçekten gerekli olduğunu çünkü kendisinin dostu ve düşmanı ayırt etmekten uzakta bulunduğunu söyler.

Kenan ve Nalân mehtaplı bir gecede motorlu sandal ile geziye çıkarlar. Kenan, Nalân'la baş başa kalmanın tadını çıkarmak için motoru durdurur, başını Nalân'ın göğsüne yaslayarak ona duyduğu aşkı tekrarlar. Yakında gidecek olmasından duyduğu üzüntüyü dile getirir.

Nalân, Kenan'ın kalbini bilmesine rağmen, onun, sevgisini tekrarlamasından büyük bir keyif aldığını söyler. Bir süre Nalân'ın göğsünde dinlenen Kenan; onun işaretiyle Hayırsızada açıklarındaki gemiye bakar. Bu, Süfyan'ın ticaret gemisidir. Hareket ederler, kısa bir süre sonra motor durur. Benzin bitmiştir. Kenan, bütün gece sevgilisiyle baş başa olmanın sevincinden başka bir şey düşünemez. Nalân, kürekleri almaları gerektiğini savunur. Sandal, akıntıyla birlikte, Hayırsızada'ya sürüklenir. Süfyan'ın gemisine doğru sürüklenen sandalı, bir levye aracılığıyla kayalık sahilin bir kısmına yanaştırırlar.

Adada, yan yana ve sessizce otururlar. Nalân başını Kenan'ın omzuna yaslar, gözleri yarı kapalıdır. Bu anlardaki duygularını Kenan şöyle dile getirir: “Uzun kirpiklerinin uçlarında parlayan iki damla yaşta, ömrümüzün bütün hıçkırıkları toplanmış gibiydi. Onu, bu anda cidden ilâhi bir aşkla seviyordum. Evet, adı Nalân olan bu eşsiz sevdanın beşeri bir manası yoktu. Zaten, yıllarca evvel toprak olmuş bir vücudun yanımdaki bu varlığı, ilahi bir mevhibeden başka ne olağabeylirdi ki?” (s.96)

Bir süre Nalân'ın dizlerinde dinlenen Kenan, bazı seslerle uyanır. Dört adamın, Süfyan'ın gemisinden bir sandalla kalay külçeleri getirdiklerini ve bunları adadaki zindanlara koyduklarını görürler. Süfyan'ın kaçakçılık yaptığını anlarlar. Fark edilmemek için dikkat ederler. Süfyan'ın adamlarından birini yılan sokar ve gemiye dönmek zorunda kalırlar.

Nalân'ın; mehtapla şafağın kavuştuğu yerde bir mabude gibi, enginlere ve tüm cihana hâkim duruşu Kenan'ı bir kez daha büyüler ve onun gerçekten de bu 3alem dışında bir yerden geldiğine iman etmesini sağlar. Kenan, baştan ayağa his ve aşk kesilir. Nalân'a dokunup bu tılsımı bozmaya korkar. Nalân ona ellerini uzatır. Nalân'ın ellerini öpen ve onun kokusuyla mest olan Kenan, devamındaki duygularını şöyle ifade eder:

“Susuz dudaklarıma sanki mâveranın serin ırmakları aktı; ruhum, bol bir şifa iksiriyle yıkandı. Artık civarımda ne varsa sislenmişti. O sisler, bulut bulut bizi sarıyordu. Bu bulutlar üzerinde yükseldik, yükseldik. Fezanın sonsuzluğuna, hayatın sonsuzluğuna, karıştık.”(s.98)

Sabaha karşı bir balıkçı teknesinin yedeğinde yalıya ulaşan Kenan ve Nalân'ı rıhtımda büyük bir kalabalık beklemektedir. İkisi, anlaştıkları üzere, benzin bittiği için motorda açık denizde sabahladıklarını anlatırlar. Süfyan, kendi gemisinden niçin yardım istemediklerini sorunca; Nalân, gemide bir yılanın tayfadan birini soktuğunu ve asıl onların yardıma muhtaç olduğu cevabını verir. Süfyan bu istihzayı anlayarak dudaklarını ısırır.

Süfyan, Nalân ve Kenan'ın sandalda baş başa sabahlamış olmalarından duyduğu şüpheleri açıkça ifade ederek Handan'ı kışkırtmaya çalışır. Fakat Handan onun oyununa gelmeyerek, annesi ve eşi arasındaki hislerin temizlik ve samimiyetine güvendiğini bir kez daha gösterir. Bu hadiseden sonra, Nalân geceleri Kenan'ı odasına almayı bırakır. Nalân'dan uzak olmaya dayanamayan Kenan, bir akşam onun odasına gelir. Nalân'ın

ısrarlarına rağmen çıkmaz. Kısa bir süre sonra Süfyan elinde şamdanla oda kapısını açar. Arkasında ise Handan vardır. Kendince bir ihanet sahnesi yaratmaya ve Kenan’la Handan’ın arasını bozmaya çalışan Süfyan yine başarılı olamaz. Handan, kocası ve annesi arasındaki sevgiye hürmet ettiğini söyler.

Süfyan, dayısı İlhami Bey’in yuvasını dağıtan münasebetin şimdi de Handan’ın yuvasını dağıtmak üzere olduğunu söyler. Handan bu uyarıyı ciddiye almaz ve Süfyan’ın aile meseleleri hakkında konuşmasını istemediğini açıkça ifade eder. Hedefini gerçekleştiremeyeceğini anlayan Süfyan, son olarak Nalân’la yalnız konuşmak ister. Nalân “çocukları”nın yanında konuşmasını ister. Süfyan, gerçekten adamlarından birini yılan soktuğunu ve Nalân’ın bunu nereden öğrendiğini sorar. Nalân cevap vermez. Süfyan, Nalân’ın herkes için tehlikeli bir mahlûk olduğunu söyleyerek odasına gider.

Odalarına döndüklerinde, Kenan Handan’ın titrediğini fark ederek isterse birlikte yatağabeyleceklerini söyler. Nalân geldiğinden beri karı-koca münasebetlerinde bir değişim yaşamaktadırlar. Handan sadece yalnız kalmak istediğini söyleyerek yalnız yatar. Kenan, aziz bir emanet olan Handan’ı çok üzdüğünü ilk kez fark eder.

Afif Bey, acil bir meselenin konuşulması için Kenan’ı evine davet eder. Süfyan, Nalân’ın vâsisi olağabeylmek için; onun akli dengesinin olmadığı yönünde bir dava açmaya hazırlanmaktadır. Bu davada Nalân’ın on beş yıllık meçhul mazisi hakkında tanıklık edebilecek ve ayrıca onun hafızasını kaybettiği yönünde rapor hazırlayacak en güvenilir kişi olarak da ailenin doktoru Afif Bey’e başvurmuştur. Profesör Şerafettin’in de raporda ifadesinin yer alması için her ikisini tehdit etmiş ve onlara yüklü bir para teklif etmiştir.

Kenan’a durumu anlatan doktorlar, bu on beş yıl içinde Nalân’ın nerede olduğu kanıtlanamazsa; Süfyan’ın davayı kazanacağını açıklarlar. Nalân’ı en iyi tanıyan kişi olarak Kenan’dan yardım isterler. Kenan, onun nerede olduğunu bilmediğine yemin eder. Yapağabeyleceği başka bir yardım varsa, Süfyan hakkında tahkikat açılması şartıyla hepsine hazır olduğunu belirtir. Nalân’a haber vermemek konusunda sözleşerek ayrılırlar. Nalân, Handan’ın gönlünü alması ve onu mutlu etmesi için Kenan’a yalvarır. Handan’ın içindeki şüpheleri silmesi için çabalamaya onu teşvik eder.

Kenan, Nalân’dan hiçbir şey saklamadığı için doktorlardan öğrendiği son haberi paylaşır. Nalân adeta mutlu olur. Planı için, Profesör Şerafettin’in Süfyan’ın teklif ettiği

rüşveti çek olarak alması gerektiğini söyler. Kenan meraklansa da Süfyan'ın oyununu ortaya çıkaracak olan planını açıklamaz. Nalân, Şerafettin Bey'i rüşveti çek olarak almaya ikna eder.

İrfan ve Şükûfe'nin kızları Betül'ün düğün gecesi Kenan iyice sarhoş olur. Nalân'ın Süfyan'la dışarı çıktığını fark eder. Onları duyağabeyleceği bir yere saklanır. Nalân'ın Süfyan'la evlenmeyi kabul ettiğini ve hatta bunu davetlilere bizzat açıklayacağını duyar. Olduğu yere yığılan Kenan, içerden alkış sesleri duyunca kendinden geçer. Nalân'ın hayalini görür, ona yalvarır. Eğer her şey bitecekse sadece bir öpücükle bitmesine razı olduğunu söyleyip durur. Kenan, Handan'ın “çok sarhoşsun Kenan” demesiyle kendine gelir, özür diler. Salona döndüklerinde Kenan, Nalân'ı ve Süfyan'ı tebrik etmek zorunda kalır. Bu yaşananlara anlam veremez. Kısa bir süre sonra Profesör Şerafettin bu izdivacı onaylamadığını haykırarak onlara yaklaşır. Profesör yalnız konuşmayı teklif etse de, Süfyan herkesin önünde konuşmak ister.

Profesör, Süfyan'ın kısa bir süre önce Nalân'ın çok tehlikeli bir deli olduğu hakkında rapor hazırlaması için kendisine başvurduğunu hatta bunun için rüşvet bile verdiğini anlatır. Süfyan bu suçlamayı reddeder ve çekteki imzanın kanıtlanamayacağını söyler. Nalân, imzayı kendisinin kanıtlayağabeyleceğini ve Ceza Reisi olarak bilinen Süfyan'ın aslında “Ege Canavar” olduğunu açıklar. Salonda bir gürültü kopar.

Nalân, Süfyan'ın itirazlarına rağmen konuşmasını sürdürerek, Süfyan'ın cinayetine dair İlhami Bey'e ait mektubu emniyete teslim ettiğini de anlatır. Süfyan, silahını çıkararak Nalân'a iki el ateş eder fakat Nalân'a hiçbir şey olmaz. Komiser Haşmet ve ekibi suçluyu yakalar. Ege Canavarı'nın sırtında “E.C.” dövmesi olduğunun hatırlatılması üzerine Süfyan'ın sırtına bakarlar ve tarif edildiği biçimde dövmeyi görürler. Hakkındaki suçlamalardan aklanacağını söyleyen Süfyan; asıl intikamı annesinin almakta olduğunu, ölse bile bu zevk içinde mutlu öleceğini haykırır.

Davetlilerin Şaziment Hanımı sordukları sırada, Peyami'yi eve gönderdiklerine pişman olan Handan; onların kötülüğünü haber vermediği için annesine sitem eder. Hep birlikte eve hareket ederler. Köşkün olduğu yerden geceyi aydınlatan kırmızı bir alev dalgası görünür. Panikle Peyami'yi aramaya başlarlar. Vesime boğucu dumanla uyandığını ve yanında Peyami'yi bulamadığını söyler. Merdivenler çökmüştür ve Peyami de üst katta kalmıştır.

Kenan, Peyami'nin kara bir cadı gibi görünen Şaziment'in kucağında olduğunu görür. Sarmaşık güllerine tırmanarak balkona çıkar. Şaziment çocuğu vermemek için kaçır. Yıkılan merdivene kadar gelirler. Eğer Kenan yaklaşırsa, çocuğu alevlerin içine atacağını söylerken döşeme çatırdar ve Şaziment'in bir ayağı buraya takılır. Dengesini kaybetmesinden yararlanan Kenan hemen oğlunu kurtarır. Balkona kadar gelen yardımcıları Mustafa'ya teslim eder. Kendisi de aşağıda hazırlanan ağa atlar.

Handan, saçaktan kopan bir tahta parçasıyla omzundan yaralanır. Son olaylar ve ciddi bir iz bırakan yanık yarası ile iyi bir istirahata muhtaçtır. Kenan'ın ellerinde yanık yarası vardır. Peyami ise yara almadan kurtulurlar. Onların tedavisiyle Afif Bey ilgilenir. Nalân, herkesin yüreğine su serper. Büyükada'daki köşkü önerir. Kenan, sevincinden onun boynuna sarılmamak için kendisini zor tutarak: "Ah Nalân!.. Sen en büyük felaketleri bile bir nefeste saadete tahvil eden bir sihirbazsın!! Yarından tezi yok, o köşkü tutacağım." (s.138) der.

Ada'daki köşkte eski günlere benzeyen bir ahenk tutturulur. Omzundaki yara iyileşmesine rağmen Handan'ın günden güne bitkin düşmesi, kimseyle konuşmadan şezlongda saatlerce üzgün oturması Nalân'la Kenan'ı kahreder fakat bir çözüm bulamazlar. Handan için bir şey yapamamakla birlikte, Nalân'ın da yakında gideceğini anlayan Kenan iyice üzgündür. Nalân'ın, kendisine hiç hissettirmeden gitmesini ümit eder.

Doktor Afif Bey, Handan'ın rahatsızlığına şifa olabilecek yegâne şeyin, mazinin hatıralarından uzak bir yerde tatil yapmak olduğunu söyler. Bu sırada Handan, Roma Sefareti Başkâtibi'nin eşi olan arkadaşı Nermin'den bir davet alır. İtalya'ya gitmek ister; Kenan'ı ikna etmesi için annesinin yardımına başvurur. Eşini ve oğlunu Nalân'a emanet edebileceğini söyleyen Handan, eşinden izin ister. Kenan bu seyahatin ona şifa getirmesini ümit eder. Çabuk dönmek temennileriyle hazırlıklar tamamlanır.

Handan'ı canından çok sevdiğini söyleyen Kenan, ondan bütün hataları ve kusurları için af diler. Dargın gitmesini istemez. Handan Kenan'ı kendisinden iyi tanıdığını ve ona olan güvenini hiçbir şeyin sarsamayacağını ifade eder. Onları annesine emanet etmekten duyduğu rahatlığı ifade ederek: "Eğer o olmasaydı sizleri kime bırakır giderdim? İkiniz dünyada benim en kıymetlimsiniz! Sizin sevginiz olmasa, benim hayatımın ne manası kalırdı? Biz üçümüz, bir tek aşkın sahibiyiz. Kenan... Her birimiz onun bir parçasıyız.." (s.145) der. Kenan, bu sözlerle ümitlenerek Handan'a sarılır ve

onu öper. Handan'ın dudaklarının bir ölününkiler kadar soğuk ve cansız olduğunu fark eder.

Vapur uzaklaşana kadar rıhtımda kalan Kenan, Afif Bey'in yardımıyla Ada'ya gelir. Nalân'ın yüksek enerjisi ona bütün acıları unutturur. O akşam, uzun zaman sonra ilk defa Nalân'ın odasına girer. Garip bir utanç duymaktadır. Nalân'la sohbet etmeye başlarlar ve son yaşadıkları maceraların “bir trajedi –komik” olduğuna karar verirler.

Nalân, Kenan'ın saçlarını okşamaktadır. Kenan içinde bir eksiklik hissederek. Bu duygunun alışkanlıkla da açıklanabileceğini düşünür. Aslında yalnızca Nalân'ın kalbine sahip olmak istediğini ve bu emeline ulaşmasına rağmen kendi nankörlüğü yüzünden mutsuz olduğunu söyler.

Şiddetli bir fırtına çıkar, camları birlikte kapatırlar. Böyle bir havada Handan'ın denizde olmasından endişe duyarlar, Kenan ertesi sabah vapur acentesini aramaya karar verir. Nalân'ı hayranlıkla seyreden Kenan, o anda Handan'a çok benzediğini söyler. Ona sarılmamak için kendisini zor tutar. Nalân, onun elinden tutarak, odasında Handan'ı düşünerek uymasını tavsiye eder.

Ertesi sabah, (Kenan ve Nalân'ın piyano hocası Madam Janet'in oğlu) mösyö Herbert gelmiştir. Gürültülerle uyanan Kenan, Handan'ın seyahat ettiği gemi acentesinde çalışan Mösyö Herbert'i görünce kara bir haber geldiğini anlar. Handan'ın seyahat ettiği gemi, Midilli açıklarında batır ve yolcularından kimsenin kurtulamadığı anlaşılır. Kenan, Handan'ın böylesi bir kazada kurban gitmesini kabullenemez fakat bu derin acısı içinde bile; Nalân'ın ölüm haberini aldığı gün olduğu gibi ağlayamaz! Kalbinin “Nalân” diye attığını fark eder.

Handan'ın yokluğunu gün geçtikçe daha iyi anlayan Kenan'ın en büyük üzüntüsü; hayatta kimsenin gösteremeyeceği biçimde kendisine müsamaha gösteren, hem eşi hem annesi hem canı kısaca her şeyi olan ve dört yıllık evliliklerinde bir kez bile kendisini üzmeyen Handan'ı incitmiş ve üzmüş olmasıdır.

Kasım ayında, albaylığa terfi eden Kenan Sivas'a tayin edilir. Çocukluğunun geçtiği, Nalân'ın babası Muhip Azmi Bey'i tanıdığı ve annesinin verildiği bu toprağa tekrar dönmek fikri Kenan'ı hüzünlendirir. Hayatının, başladığı yerde biteceğini düşünmeye başlar. Bu fikrini Nalân'a açar. Onun da bir gidecek olmasından korkmaktadır. Nalân ise, kendileriyle birlikte Sivas'a geleceğini ve artık hep onların yanında olacağını söyler.

Sivas hazırlıkları başlamadan önceki bir akşam, yemek sırasında Madam Janet'in kızı Anjel gelir. Kenan'ın aylardır süren yasının herkesi müteessir ettiğini ve Handan'ın vefatına çok üzülseler bile, ailesinin Kenan Bey'i mutlu etmek istediğini açıklar. Bunun için de Herbert'in Paris'den gelen neşeli yeğeni için verilecek partiye onları davet eder. Nalân ve Doktor bu davetin Kenan'a çok iyi geleceğinde hemfikir olurlar. Vesime ise "İslam dininde matem yoktur. Siz gülerseniz, Handan'cığının da ruhu şâd olur belki!.." (s.154) diyerek onları destekler.

Anjel'in partisinde Nalân'ın güzelliği göz kamaştırır. Birlikte şampanya içerler ve alkole çok alışık olmayan Kenan sarhoş olur.

Kenan ve Nalân dans ederler. Göz göze ve tek vücut olarak yapılan bu dans Kenan'ın bütün kederlerini siler atar. Hazdan sarhoş olan Kenan; Nalân'ı her an daha da arzulamakta olduğunu fark eder ve bu duygularıyla baş etmeye çalışır. Değişen duyguları için Kenan şöyle der: "Evet, birdenbire Nalân'a karşı bütün hislerim değişmiş, onu ve kendimi tanımaz bir hale gelivermişim. Ruhumun mabedinde yaşayan melek, şimdi bir kadın, çılgınca arzuladığım bir dişi idi.." (s.156)

Dans sonundaki alkışlarla kendine gelen Kenan, Nalân'ın uyarılarına rağmen; kendisini mesut ettiği gerekçesiyle içmeye devam eder. Onların mutlu olduğunu gören Madam Janet, yanlarına gelip eski günlerden söz açar. Kenan, Nalân'ın piyano derslerindeki hâlini gözünün önüne getirir. Nalân'ın çocukluğu ve dans sırasında hissettiği duyguları kıyaslayarak: "Ben o çocuğu sevmiş, o çocuktaki insanı sevmiştim... Onun bir kadın olduğunu o kadar az düşünmüştüm ki, şimdi gözümü karartan bu hummadan dehşet duyuyordum." (s.157) Partiden ayrılırlar. Yıllar önce madam Janet'in evinden dönerken Nalân'ın hastalanarak omzunda uyuduğunu şimdi ise kendisinin Nalân'ın omzunda uyukladığını düşünür. Arada bir Nalân'ın gerdanını da öper. Nalân onun duygularına gem vurmaya çalışır. Nalân köşkün kapısını açar ve Kenan'a odasına kadar yardımcı olur. Kenan, bir ölüm busesi bile olsa tek kere onu öpmek için yalvarır. Nalân, Kenan'ın iliklerine kadar işleyen bir hazla Kenan'ın gözlerine bakarak "peki" der. Kenan o dudakların saadet yıldırımını ile bütün varlığının eridiğini hissederek.

...

Sabah güneşiyle kolları arasındaki muhteşem varlığa bakan Kenan, yaşadıklarının bir rüya olduğunu düşünür. Hatta Nalân'ın gitmiş olabileceğini

düşünerek onu yoklar. Hayır, tüm varlığıyla kolları arasındadır. Sarı saçlar altından Nalân'ın omzundaki yanık yarasını gören Kenan; saadetine erdiği kadının aslında Handan olduğunu, onun kendisinden hiçbir zaman uzaklaşmadığını anlar. Gidenin Nalân olduğunu son bir “ah” ile idrak eder. Bu onun, Nalân için ağlayan kalbinin son hıçkırığı olur.

Bu sahne ile roman son bulur.

Kerime Nadir, romanın başlangıcındaki sahnenin devamını anlatarak eserini şu şekilde tamamlar:

“Kenan anlatmaktan yorgun bir halde başını arkaya dayadı. Şöminenin kızıl alevleri gözlerindeki yaşları parlatıyordu.

Hülya, rüyadan tatlıdır. O, şuuraltı tesirlerden değil, şuurlu arzuların renkli kaynaşmasından doğar. Ve hiçbir sınır tanımaz; ufuksuz bir engindir.

Baştanbaşa hasta muhayyilesinin yaratmış olduğu bir hikâye, Kenan'ı derin bir kalb rahatlığına kavuşturmuş gibiydi. Çünkü onu yaşarken, kendi kendisini tahlil imkânını bulağabeylmiş, ruhunun problemlerini bizzat çözmüş ve hâlâ sevdiği Nalân'ın Handan'dan başkası olmadığını anlamıştı...

-Kenan Bey, dedim; size gıpta ettiğimi itiraf edeceğim... ama, bir ölünün arkasından iki kere ağlanmaz değil mi?.. bir “hıçkırık” size kâfiydi!..

Ve yavaşça:

– “Nalân”ın ağlattığını “Handan” güldürmedi mi?.. diye ilave ettim.

Kenan, mesut bir dalgınlık içinde:

– Hem de nasıl!.. diye başını salladı.

– Şu halde, bugün “hıçkırık” a kattığınız her damla gözyaşı, bir saadet jalesinden başka nedir?

– Hakkınız var... siz gönülden ne güzel anlıyorsunuz, ne güzel!.

Sesi derinleşiyor, uzaklaşıyordu... Nihayet, beni saran o esrarlı âlemin fezasına doğru çekildi...

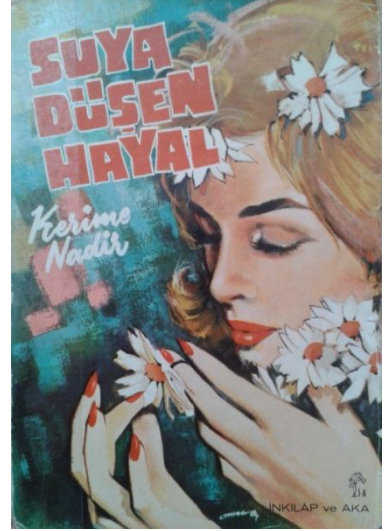
Hayretle etrafıma bakındım... O hayalî dünyanın bahçeleri bir serap olmuştu... Ağaran gün, gökyüzündeki dilsiz şehrâyini solduruyordu. Ve ben, leylâk kokuları giren açık pencerenin önünde kendi kendime oturuyordum..." (s.159-160).

İstanbul, 1956

SUYA DÜŞEN HAYAL

1938 yılının soğuk bir kış akşamında Eminönü'nden Emirgân'a gidecek olan son otobüs kalkmak üzeredir. Otobüste adım atacak yer kalmadığı için, yolcular tam hareket anında otobüse binmeye çalışan kadına söylenirler.

Yüzünü siyah bir matem peçesiyle örten şık giyimli bu kadın zannedilenin aksine mükemmel bir Türkçeyle, yokuşu çıkamayacağı için otobüse binmek zorunda olduğunu ve Boyacıköy'de ineceğini söyler. Arka taraflarda, ters koltuklardan birinde oturan kır saçlı,

kırpık bıyıklı, uzun boylu bir adam bu kadına yer verir. Matem peçeli kadın, fakir giyimli genç kızın yanına oturur. Karşısında, portakal satan şişman bir kadın oturmaktadır ve onun da yanında yakışıklı esmer bir genç vardır.

Bu yakışıklı genç, sanatı kadar, kibarlığı ve dürüstlüğü ile de tanınan ünlü heykeltıraş Meftun Heper'dir. Güzeller onu yalnız estetik bakımdan ilgilendirmektedir. Bu yüzden, tam karşısında oturan güzel genç kıızı incelemeye başlar. Kendisi için mükemmel bir model olabileceğini düşünür. Genç kız, Ocak ayında yalnız bakmakla bile insanın içini üşüten incecik bir mont ve yün bir etek giymiştir. Elinde ise, ancak on iki yaşında bir kızın takacağı türden bir çanta vardır. Meftun bu güzel kızın çok yorgun ve hasta görüldüğünü de fark eder. Onun güzelliğinde büyüleyici ve tanıdık bir ifade vardır. Fakat çok düşünmesine rağmen bu tanıdıklık hissini bulamaz.

Siyahlar giyinen kadın göz ucuyla bu fakir kıızı takip etmektedir. Meftun bunu fark eder fakat birbirlerini tanıyor olabileceklerini düşünerek ilgilenmez. Otobüs sahil yolunu takip ederek, Arnavutköy'den Bebek'e doğru hızla yol alır. Tam Bebek Meydanı'na yaklaştıkları sırada önlerine çıkan bir sarhoş yüzünden şoför ani fren yapar ve yolcular birbirlerinin üstüne düşerler. Genç kız Madam'ın üstüne düşer, hafif bir ses

çıkartır. Sonra da uzun bir “ah!” çekerek onun koluna yaslanır. Peçeli kadın, “Rahatsızsan, bana dayan kızım!” (s.7) der. Genç kız sesini çıkarmadan kadının omzuna yaslanır. Meftun kızın fenalaştığını düşünüp eczanenin yanında durmayı teklif eder. Madam, kızın çok yorgun görüldüğünü ve sadece uyuduğunu söyleyerek onu engeller.

Meftun’un yanındaki şişman kadın, zamane gençlerinin ne kadar dayanaksız olduğunu söyler. Kendisi bütün gün portakal satmıştır, ayakları sağlam olsa Fıstık Bağı’na kadar yaya gidebilecektir. Kimse onun bu sözlerine karşılık vermez.

Uyuyan genç kızın yüz güzelliği Meftun’un sanat heyecanını tahrik eder. Bir baş için fevkalade bir model olabilecek güzelliktedir yüzü. Meftun onun Emirgân’a kadar gitmesi durumunda, kızı takip etmeye karar verir. Ona modellik teklif edecektir.

Baltalimanı’nda birkaç yolcuyu indirdikten sonra otobüs Boyacıköy’e doğru devam eder. Portakalcı kadın ineceği durağı karıştırır. Otobüs Rum Kilisesi’nin sokağına yaklaştığında kır saçlı adam zile basar. Meftun onun Madam’la göz göze gelip selamlaştığını görür. Reşitpaşa Mahallesi’ne geldiklerinde otobüste sadece Meftun, uyumakta olan genç kız ve Madam kalır. Maslak’a ayrılan üçlü kavşağına geldiklerinde, peçeli kadın ineceğini fakat genç kızı uyandırmaya kıyamadığını söyler. Meftun’dan, kızın yanına oturup ona bir nevi yastıklık yapmasını ister. Meftun bu görevi seve seve kabul eder. Kızın beline sarılır. Kuş gibi hafif güzel bir varlıkla yan yana oturmaktan mutlu olur. Fakat bu derin uyku onun şüphesini çeker. Dikkatli bakınca genç kızın nefes almadığını fark eder. Hemen muavine haber verir. Son durağa gelirler. Şoför inmelerini ister. Meftun kızın öldüğünü anlatmaya çalışır.

Üçü birlikte genç kızı Emirgan’daki kahvehanenin bankına uzatırlar. Hava çok soğuk olduğu için kahvehanede birkaç kişi vardır. Meftun ölünün yüzündeki örtüyü kaldırır, kızın güzelliği onu mest eder. Genç kızın derin ıstırap yaşadığını gösteren yüz hatları da gözünden kaçmaz.

Genç kızın yolda öldüğü anlaşılır; kalbinin durduğunu düşünenler olur. Bu sırada iki polis gelir. Meftun’un ertesi gün ifade vermek için karakola gelmesini isterler. Olaya adı karıştığı için Meftun’un canı sıkılır. Kızın ölümü hakkında: “İnsandaki can, mumun söndüğü gibi bir ‘püf’ demekle çıkar mı hiç?” (s.12) diye düşünür.

Meftun çantasını otobüste unuttuğunu fark edince otobüse döner. Çantasını ararken yerde kadınların şapkalarını tutturmak için kullandıkları altın bir uzun iğne

bulur, bunun kıza ait olabileceğini düşünür. Hemen orada bulduğu bir kâğıda sarıp yanına alır.

Evine giderken köşedeki piyazcıdan, arkadaşının seslendiğini duyar. Abbas Çobanoğlu, Meftun'un ressam arkadaşıdır. Mesleğinde de hayattaki kadar tembeldir. Onun içki ve yemek masraflarını genelde Meftun ödemektedir.

Otobüs yolculuğunda Meftun'un başından geçenler Abbas'ın ilgisini çeker. Bu esrarengiz olayı çözeceğini ve zaten bir dedektif olmak için yaratıldığını söyler. Meftun, Abbas'ın fikirlerinin zıddını iddia etmekten ve onunla şakalaşmaktan hoşlansa da, genç kızın ölümüne üzüldüğü için şaka yapmaz ve konuyu unutmak ister.

Şahit olduğu olayın seyrini anlatırken; Madam'a yer veren kır saçlı adamdan söz eder. Abbas'a göre katiller; Madam'la bu kır saçlı adamdır. Meftun adamın otobüsten inmeden önce kadınla bakıştığını hatırlar. Kızın niçin öldürülmüş olabileceğini bulmaya çalışırlar. Genç kızın Madam'la hiç konuşmaması, tanışmadıklarını gösterir. Sonuçta, Madam'ın; uyuduğu gerekçesiyle genç kızı Meftun'a bırakması cinayeti onun üstüne yıkma ihtimalini kuvvetlendirir.

Abbas'a göre; ustalıkla planlanmış bu cinayeti bu kadar sessizce işlemenin tek yolu kızı zehirlemektir. Meftun, adli tıp raporunun ölüm nedenine açıklık getireceğini söyler. İfade vermek için karakola gitme gerekliliği Meftun'un canını sıkarak. Abbas'ı kendi hâline bırakarak eve döner.

Sabah, bir kâbus gördüğünü düşünen Meftun, otobüste yaşananların gerçek olduğunu anlar. Karakola ifade vermeye gider. Doktor muayenesinde, genç kızın ölümünün doğal bir ölüm olduğu tespit edilmiştir. Meftun bu olayın üzerine kesin bir çizgi çekip yaşananları unutma kararı alır. Çünkü atölyesinde onu beklemekte olan çok önemli bir eser vardır: "Bosfor Perisi".

Muazzam bir dalganın üzerinde yükselen yarı çıplak bir genç kız heykeli olarak tasarladığı bu eserini uluslararası bir sergiye yetiştirmeye çalışmaktadır. Heykel doğal ölçüden iki kat büyüktür. Bu sanat ağabeydesi için Meftun'un şahane bir modeli vardır: Seher! İstanbul'a göçen Romen Türklerinden olan bu genç kız on yedi yaşındadır. İş bulma kurumu tarafından ünlü bir kadın terzihanesine çırak olarak verilmiştir.

Hafif buğday tenli, iri elâ gözlü, lepiska saçlı, muntazam dişleri olan nefis bir güzelliğe sahiptir. Güzelliği, Meftun'un güzellik ölçülerine öyle uygundur ki Meftun böyle bir idealin gerçek olağabeyleceğinden bir an şüpheyne düşer. Terzi, Meftun'a

güvendiği için; çırağının ona modellik yapmasını kabul eder. Terzinin tek şartı da yerine getirilir; Seher, Emirgân'da bir Rum Madam'ın pansiyonunda kalır.

Gündüz birkaç saat Meftun'a modellik yapan Seher, çalışma saatleri dışında pansiyon odasında kitap okuyarak vakit geçirir. Çok az yemek yediği için, Meftun'un verdiği para ona fazla bile gelmektedir. Türkçesi zamanla mükemmel hale gelir ve Meftun'un verdiği kitapları büyük bir hızla, anlayarak okur. Seher'in güzel sanatlar hakkındaki fikirleri Meftun'u hayret ve hayranlığa sürükler.

Meftun ilk kez bir esere aşkla sarılmıştır. Bunda, Seher'in muazzam güzelliğinin ve tam Meftun'un istediği biçimde modellik yapmasının etkisi büyüktür.

Seher her zamanki pozunu alır. Meftun çalışmaya başlar. Önceki gece dertleşmek için Seher'in odasına gelmek istediğini fakat Seher'in sevgilisini rahatsız etmekten çekindiğini söyler. Seher utanır ve öyle biri olmadığını söyler. Zaten Meftun da onun atölye dışında bir hayatı olmadığını ve kimseyle görüşmediğini bilmektedir. Seher'in gözleri nemlenir, Meftun elindeki çamurun onun gülüşüyle hayat bulacağını söyleyerek onun her zamanki gülümseme pozunda olmasını ister. Bu şekilde giderlerse eserin on beş günde biteceğini söyler. Seher, eser bitince bir daha atölyeye gelemeyeceğini düşünerek çok üzülür.

Onlar çalışırken Abbas gelir. Önceki gün ölen kızı morgda gördüğünü ve kızın gerçekten de çok güzel olduğunu söyler. Otobüsteki olayla ilgili şeyler anlatmaya başlar. Meftun onu sürekli susturmaya çalışır. Fakat Abbas boşboğazlık yapmayı sürdürür. Seher tedirgin olur, pozunu bozar, morgun ne olduğunu sorar. Meftun, çalışmasını böldüğü ve Seher'i de tedirgin ettiği için Abbas'a kızar. O gün artık çalışamayacağını söyleyerek Seher'e izin verir.

Abbas sigara almak için Meftun'un ceplerini karıştırmaya başlar. Bir kâğıda sarılmış olan altın iğneyi bulur. Kadınlara ait eşyaları cebinde taşıdığı gerekçesiyle Meftun'la alay eder. Abbas'ın ölen zavallı kıza ait iğneyle dalga geçmesi, Meftun'un iyice canını sıkar. Seher de bu konuşmaları şaşkınlıkla takip eder, neredeyse ağlayacaktır. Pelerinli kırmızı mantosunu ve beyaz kürklü şapkasını giyinir, bu haliyle bir çocuk gibidir. Meftun ona muhabbetle gülümser, tokalaşırlar. Seher'in yanaklarından hafif bir kızılık dalgası geçer. Siyah gözlerinde ise meçhul bir minnetin ifadesi belirir. Atölyeden çıkar.

Abbas o gün çok şey keşfettiğini söyleyerek konuya girer. Ona göre Seher, Meftun'a deli gibi âşıktır. Meftun'un cebindeki iğnenin gerçekten de sevgilisine ait olabileceğini düşünmek onu rengini sarartmıştır. Meftun bu iddianın gerçek olamayacağını söyler. Çünkü kendisi Seher'den on yaş büyüktür.

Meftun iğneyi otobüste bulduğunu ve kızın şapkasından düşmüş olabileceğini düşünerek, hatıra olarak aldığını söyler. Abbas, bu iğnenin katili ele verebilecek büyük bir ipucu olduğunu ifade eder. Bunu ispat etmek için iğneyi Meftun'un kedisi Sarman'a batırır ve kedi otuz saniye içinde cansız kalır.

Böyle kuvvetli bir zehirli iğneyi cebinde taşımasına rağmen yanlışlıkla dokunup ölmemesi Meftun için büyük bir şanstır. Abbas iğneye el koyar.

Kır saçlı adam ve matem peçeli kadının, genç kızı önceden takip etmiş olağabeyleceğine karar verirler. Abbas, böylesi bir cinayeti işleyenleri bulacağına yemin eder. Başka bir delil bulmaya çalışırlar. Kızın çantasından hiçbir şey çıkmamıştır. Meftun, otobüste bulduğu kâğıdı hatırlar. Abbas kâğıdı, Meftun'un cebinden çıkarır ve bunun bazı satırları silinmiş bir mektup olduğunu anlarlar.

Burada kızın dört ay evvel geldiği, her gün dışarı çıktığı, ... Çeşmesi sokağında oturduğu, bir yere gittiği ifadelerini çözerler. Meftun, ellerindeki delillerle hemen polise gitmeleri gerektiğini söyler. Abbas ise, polisin bu işi uzatacağını ve Meftun'un vaktini karakollarda tüketeceğini söyler. Yakın bir tanıdığıyla birlikte bu işi çözeceğini söyler. Seher'in yanında bu konudan hiç bahsetmemeye karar verirler.

Abbas karar verdiği şeyi mutlaka yapan biridir. Meftun bu cinayeti çözmesi için onu yalnız bırakır. Kendisi saygın bir sanat çevresinde olduğu için bu olaya müdahil olmak istemez. Abbas piyazcıdaki arkadaşından yardım almak üzere yola çıkar. Meftun karanlık düşüncelere dalar, kızın cansız vücudu gözünün önünden gitmemektedir.

Karşısında duran "Bosfor Perisi"nin yüzünde kızın emsalsiz güzelliğini görür gibi olur. Heykeli kucaklamak ister ancak yaklaşıncı o yüzde Seher'in masum tebessümünü görür. İçinde tarifsiz bir sızı vardır, kucaklamak istediği cansız çamur parçası değil onun canlı modelidir. Bu düşüncesinden dolayı utanır. Kendisi yirmi yedi, Seher ise on beş yaşındadır.

Meftun kendisine önemli bir servet bırakan bir tüccarın oğludur. Annesi daha önce ölmüştür. Hiç bir yakın akrabası yoktur. Servetinin idaresinde kendisine yol gösterecek hiçbir büyüğü de yoktur. Ancak o akıllı bir gençtir kendisine kalan paranın

tamamını menkule yatırmış kendisi de sanatıyla meşgul olmuştur. Çalışkan olduğu kadar muntazam ve idealisttir. Kızlar tarafından çok beğenilmektedir ancak hatalı bir izdivaç yapmaktan korktuğu için, gönül oyunlarında ileri gitmez, önüne gelenle flört etmekten kaçınır.

Kapının çalması Meftun’u daldığı derin düşüncelerden çıkarır. İhsan Şahin’in şoförü bir konser daveti getirir. Fabrikatör İhsan Bey, Meftun’u Tepebaşı Dram Tiyatrosundaki özel localarına davet etmektedir. İhsan Bey’in dillere destan güzellikteki kızı Süreyya ile aynı locada bulunacak olmak onun gururunu okşar. Cinayeti ve Abbas’ın kendisini zor durumda bırakma ihtimalini düşünerek üzülmemektedir. Ancak bir değişiklik ve avunma imkânı sağlaması ümidiyle daveti kabul eder.

Süreyya zengin fabrikatörün tek kızıdır. Güzelliğiyle mağrurdur, gençler onun etrafında pervane olmasına rağmen o kimseyi kabul etmez. Meftun’a âşık olduğu söylentileri vardır. Meftun bir zamanlar onunla evlenmeyi aklından geçirmiştir. Ancak Süreyya’nın şımarık, mağrur ve her şeye yüksekte bakan hâli Meftun’u itmiştir. Süreyya’da, kalbini değil sanatını ilgilendiren bir güzellik olduğunu fark etmiştir.

Meftun, Seher ve Süreyya arasında kıyaslama yapar. Bu iki genç kız gece ile gündüz kadar birbirinden farklıdır. Seher siyah saçlı bir esmerdir. Süreyya ise şahane sarı bir gülü andırmaktadır. Seher’in vücut hatları henüz teşekkül bile etmemiştir. Yirmi yaşını aşkın Süreyya’nın hatları ise mükemmel bir olgunluğa varmıştır. Seher, Rafael’in tasvir ettiği bir bakireye; Süreyya ise Rübens’in tablolarındaki Flâman kadınlarına benzemektedir.

Meftun Bosfor Perisi’nin uzun saçlarını okşar ve insanların tağabeyatın kötü bir taklitçisi olmaya sanat adı verdiklerini düşünür. Çamurdan saçlara dokunmakla; hayatta olan yumuşak saçlara dokunmak arasında çok fark vardır.

Hava yağmurludur, Meftun İstanbul’a vapurla inmeye karar verir. Bekleme salonuna yöneldiği sırada, portakalcı kadın onu durdurur. Kızın öldüğünü müşterilerinden öğrenmiştir ve olayın detaylarını bilmek için Meftun’a sorular sorar. Morgda gördüğü kızı, çarşıda birkaç kez görmüş olduğunu söyler. Kendisi de bildiklerini polise anlatmamıştır. Adının Şişko Atika olduğunu ve eğer Meftun isterse bu konuyla ilgili kendisini çarşıda bulağabeyleceğini söyler.

Locaya girdiğine İhsan Bey ve Süreyya, Meftun’u memnuniyetle karşılar. Süreyya onu cezbetmek için küçük oyunlara başvurur, Meftun’la ilgilenir. “Bosfor

Perisi” hakkında sorular sorarlar. Meftun konuyu değiştirmek ister ancak çok başarılı olamaz. İhsan Bey, heykeltıraşlığın mezar taşı işçiliğiyle aynı şey olduğunu söyler. İhsan Bey’in sanat hakkındaki görüşleri kızını rahatsız eder. Süreyya rezil olduklarını anlayıp babasını susturmak ister. Meftun, Süreyya’yla evlenmek gafletinde bulunmadığı için bir kez daha şükreder.

Süreyya, Bosfor Perisi bitmeden eseri görmek istediğini söyler. “Bosfor Perisi” için Romen Türklerinden küçük bir göçmenin modellik yaptığını öğrenirler. Süreyya bir kakhaha atar ve onun bu kendini beğenmişliği Meftun’u iyice sinirlendirir. Süreyya, niçin İstanbullu bir model kullanmadığını sorar. Meftun, modelinden memnun olduğunu dile getirir. Sonunda Süreyya kendi heykelinin de yapılmasını ister. Meftun kabul eder.

Konser başlar, Meftun bu can sıkıcı konuşmaları unutup müziğe odaklanmaya çalışır. Ara verildiğinde İhsan Bey Romen kadınlardan hiç hoşlanmadığını anlatmaya başlar. Babasından kalan miras diğer varisi olan üvey kardeşi yıllar önce barda keklik yapan Romen bir kadına vurulmuştur. Bir süre sonra onu terk ederek Türkiye’ye dönmüş ve İzmir’de yaşamaya başlamıştır. Kardeşinin tüm mirasını bu Romen kadından olan kıza bırakacak olması İhsan Bey’in canını sıkmaktadır. Çünkü ona göre bu miras Süreyya’nın hakkıdır.

Süreyya konuyu değiştirmek ister. Babası bu konudaki nefretini ve kızgınlığını anlatmayı sürdürür. Hasta olan üvey kardeşine bir barışma mektubu gönderen İhsan Bey, aldığı cevapla büsbütün çileden çıkar: kardeşi onun yüzünü dahi görmek istememiştir.

Konserin ikinci yarısında Meftun Süreyya’yı seyreder. Profili kusursuzdur, hatlarında zeknın ve ihtirasın cazip gölgeleri vardır. şiddetle sevebilecek bir dişidir ancak Meftun için bir modelden öteye geçememektedir.

Meftun alt taraftaki bölümde birinci sırada oturan adam İhsan Bey’le selamlaşırlar. Bu adam, otobüste matem peçeli kadına yer veren kişidir ve hemen yanında da matem peçeli kadın oturmaktadır. İhsan Bey’in bu adamla ne tür bir işi olduğunu merak eder. İhsan Bey’e bu adamı sorar. Adamın alacak verecek tahsil ve her türlü işi halleden biri olduğunu öğrenir. Bu kişiye bir işi için danışacağını söyleyerek, adını ve adresini ister. İhsan Bey adamın adını hatırlamaz, ofisindeki kartviziti ilk fırsatta Meftun’a vereceğini söyler.

Locaya gelen görevli İhsan Bey'e telefon geldiğini haber verir. Süreyya, Meftun'la baş başa kalma fırsatını değerlendirerek zenginlik ve sevgi arasındaki fikirlerini söyler. Herkes kendisini zenginliği için sevmektedir. Oysa o önce sevgiyi önemsemektedir. Meftun da paranın önemli olmadığı görüşündedir. Bununla birlikte; evlilik için sevgi kadar başka kriterlerin de önemli olduğunu söyler.

Süreyya Meftun'un sevebileceği kadının nasıl biri olabileceğini öğrenmek ister. Meftun "Louvre" müzesinde Rubens'in meşhur bir tablosu olduğunu söyler. Tablodaki kadınla Süreyya'nın şaşırtıcı bir benzerliği olduğunu söyler ve beğendiği kadının öyle biri olduğunu açıklar. Rubens'in tablolarında genellikle sarışın Flamen kadınları yer alır oysa Meftun'un modelleri hep esmerdir. Meftun sarışınların kıymetli inciler gibi olduklarını söyler. Süreyya Meftun'a modellik edecektir. Ancak atölyeye geldiği zamanlarda orada kimseyle karşılaşmamayı şart koşar. Bilhassa esmer göçmen kızlarından hiç hoşlanmamaktadır. Son derece kıskanç olduğunu söyler. Bu ifade Meftun'a açık bir ilan-ı aşk olur.

İhsan Bey locaya gelir, üvey kardeşinin o gün öldüğünü öğrenmiştir. Vasiyet açıklanırken İzmir'de bulunmak istemektedir, bu yüzden konserden ayrılırlar. Meftun konserin tadını çıkarmaya çalışır. Fakat kır saçlı adam ve kadının salondan ayrılmakta olduklarını fark eder. Onları takip etmeye karar verir. Arkalarından gider. Adam ve kadın bir taksiciyle uzun uzun konuştuktan sonra taksiye atlarlar. Meftun da bir taksi bulur ve öndeki aracı takip ettirir. Çok uzun yollar giderler. Meftun onların nereye varmak istediklerini bir türlü anlayamaz. Vakit gece yarısını bulduğunda taksi bir garajın önünde durur. Taksici motor kapağını açıp bir şeyler yapmaya başlar. Meftun kadını ve adamı yakalayacak olmanın sevinciyle arabadan iner. Öndeki taksiye yürür. Taksici, adam ve kadının bir kapıdan girip hemen diğer kapıdan indiklerini söyler. Takip ettiği güzergâhta gitmesi için yüklü bir para almıştır. Meftun kandırıldığını anlar, geldiği taksiyle eve döner. Abbas nasıl ressam olmak için yaratılmamışsa, kendisi de polis olmak için yaratılmamıştır.

Bedros Efendi'nin piyazcısı o dönemde Emirgân'daki Çınaraltı Kahvesi kadar meşhurdur. Buranın müdavimleri içkilerin kalitesinden çok, veresiye olmasıyla ilgilenirler. Abbas Çaçanoğlu onlardan biridir, evi de hemen yakında olduğu için oradan hiç çıkmamaktadır. Ayrıca meyhanenin duvarlarına resimler yapmış olduğu için Bedros Efendi'nin muhabbetini de kazanmıştır.

Mezar taşçısı Rıza Usta, İngilizvari giyimi olan Cebbar Mahmut, sağır eczacı Murat Efendi; Abbas'ın piyazcıdaki arkadaşlarıdır. Abbas ise en çok Cebbar Mahmut'un sohbetini sevmekte ve onun emekli bir polis olduğunu düşünmektedir. Sürekli kasket ve duman rengi gözlük takan Cebbar Mahmut gezip gördüğü yerler hakkında sohbet konuşan hoşsohbet biridir.

Cinayetin sırrını çözmek için Cebbar Mahmut'la çalışmaya karar veren Abbas, onu üç gündür piyazcıda beklemektedir. Abbas'ın iyice sarhoş olduğu bir sırada Cebbar Mahmut gelir. Bir miras meselesi için şehir dışına çıktığını söyler ve herkese içki ısmarlar.

Abbas, otobüste yaşananları, zehirli iğneyi, bazı satırları silinmiş olan mektubu; tüm bunlara kendisi şahit olmuş gibi bir çırpıda Cebbar Mahmut'a anlatır. Meftun'un adının bu olayda anılmasını istemez. Cebbar Mahmut'un eski bir polis olduğuna dair inancını dile getirir, onunla çalışmak istediğini söyler. Cebbar Mahmut zehirli iğneyi, bir kimyager arkadaşına inceletmek üzere emanet alır. Mektubu da alır. Her şey ortaya çıkana kadar Abbas'ı kesinlikle polise gitmemesi ve bu konudan kimseye bahsetmemesi konusunda uyarır.

Mektupta adının son kısmı anlaşılan "... Çeşmesi" sokağından başlayarak genç kızın izini bulmaya karar verirler. Bunun için de otobüs güzergâhı olan Emirgân ve Bebek arasını araştıracaklardır. İstanbul haritasını çıkarırlar ve "Boyacıçeşmesi Sokağı"ndan başlamayı kararlaştırırlar.

O sokakta tarif ettikleri genç kızı tanıyan biri çıkmaz. Arapçeşmesi Sokağı'na giderler. Cebbar Mahmut, hangi soruları sorarak kızı bulağabeyleceğini izah eder ve Abbas'ı bir kahvede beklemeye başlar. Abbas sokaktaki bütün evleri dener. Umudunun tükendiği sırada bir apartmana girer. Burası Rum bir madamın pansiyonudur. Abbas'ın tarif ettiği kız pansiyoncu Mannik Dudu'nun kiracısıdır ve üç gündür ortalıklarda yoktur. Madam, Abbas'ın genç kızı kandırdığını, kendi emelleri için kullandığını ve şimdi de onun eşyalarını almak için pansiyona geldiğini düşünür. Abbas, Madam'ı biraz daha konuşturmak ve genç kızın kimliğini öğrenmek için bu rolü kabullenir.

Madam, çok soğuk bir günde birkaç parça incecik kıyafetle gelen Şefkat Binder'i anlatmaya başlar. En ucuz odayı, kirasını düzenli biçimde ödemek üzere kiralamıştır. Yanında Romen pasaportu vardır ve Köstence şehrinde geldiği ve şarkıcı olduğu yazmaktadır. Gelen gideni yoktur ve sessiz sakin bir insandır. İstanbul'da zengin

bir akrabası olduğunu ve Sirkeci taraflarında oturan Romen bir öğretmenden ders aldığını bilmektedir. Mannik Dudu, kızın pasaportunun ve diğer eşyalarının kilitli küçük bir sandıkta olduğunu ve kendisi gelmezse bunu asla Abbas’a vermeyeceğini söyler. Bunları dinleyen Abbas, artık sırası geldiğini düşünerek; genç kızın üç gün önce otobüste öldüğünü ve cenazesinin morgda bulunduğunu anlatır. Mezartaşında adı yazsın diye, Mannik Dudu’yu morga gidip kızın kimliğini teşhis etmesi için ikna eder. Mannik Dudu çok üzülür, kızın günahını aldığı için daha da üzülür ve onun mezarını kendisinin yaptıracağına söz verir. Abbas’ın iyi kalpli bir insan olduğunu düşünen Mannik Dudu hemen bir kahve yapar, Abbas pansiyondan sevinçle ayrılır.

Öğrendiklerini Cebbar Mahmut’a anlatan Abbas, bir kez daha; polise gitmeme uyarısı alır. İğnedeki zehrin incelemesi henüz bitmemiştir ve öyle olsa bile, kızın cenazesi topraktan çıkarılacaktır. Abbas, olanları Meftun’a da anlattığını söylemek zorunda kalır.

Süreyya banyodan yeni çıkmıştır ve yatak odasını dolduran kozmetik ürünleri arasında makyajıyla ilgilenmektedir. Bu sırada dadısı Madam Karolin gelir, babasının İzmir’den döndüğü haberini verir. Paris’te uzun yıllar kuaförde çalışan madam, Süreyya’nın saçına şekil verir. Karolin, Süreyya’nın Meftun’a karşı duygularını sorar. Süreyya Meftun’u sevip sevmediğini daha tahlil edememiştir. Karolin’den aşkı tanımlamasını ister. Aşkın tanımsız olduğu ve herkesin onu kağabeyliyetince algıladığı cevabını alır. Süreyya babasının gösterdiği erkekler içinde bir tek Meftun’la evlenmeyi düşünmüştür.

Süreyya Meftun’u iyice bilip tanımak, onun hayatını öğrenmek ister. Modellik yapmak için oraya sık sık gidecek olmak da bunun için bir fırsat olacaktır. Meftun’un genç ve dürüst bir genç olduğu bilinir ancak atölyesine genç ve canlı modellerini geliyor olması Süreyya’yı rahatsız etmektedir. Süreyya özellikle göçmen kızı kıskanmaktadır. Böylece kendisinde ilk defa kıskançlığı fark eder.

Karolin de, Meftun söz konusu olduğunda Süreyya’nın bencil ve kıskanç bir insana dönüşmesine şaşırır. Karolin, İhsan Bey’in çalışma odasında bulunduğunu ve kesinlikle rahatsız edilmek istemediğini söyler. Süreyya işine karışılmasından hoşlanmaz ve uyarıya rağmen, siparişlerini kontrol etmek için babasının yanına gider.

Süreyya kapıyı vurmada babasının odasına girer ve onu masasının başında kederli bir halde bulur. İhsan Bey kızar, siparişlerinin yakında geleceğini söyleyerek

kızını göndermek ister. Avukat Abdülkadir Yamaç, İhsan Bey'in miras işlerini İzmir'de takip etmektedir. İhsan Bey, on beş güne kadar davanın sonuçlanması beklemektedir. Süreyya için mirasın önemi yoktur fakat babası; kardeşinin servetinin yabancıların eline gitmesini kaldıramayacağını söyler. Süreyya odadan çıkınca İhsan Bey, kardeşi Haşim Çağatay'ın kendisine farklı tarihlerde gönderdiği mektupları gözden geçirmeye ve bunlarda kardeşinin evliliğine ya da çocuklarına dair bir ipucu bulmaya çalışır. Ancak bir sonuca varamaz.

İhsan Bey kendisi için önemli olan ikinci konuya; kızını Meftun'la evlenmesine odaklanır. Tarabya'nın tek incisi olan villalarının bahçesinde kızına harika bir düğün yapacağını hayal eder. Meftun'un yaptığı işi anlamasa ve tasvip etmese bile, sanat eserlerinin iyi para kazandırdığını ve Meftun'un toplumdaki itibarını düşünerek onun kızı için uygun bir damat olduğuna karar verir. Bu hayaller içinde oyalanırken İzzet Hazer isimli, uzun boylu, kır saçlı kırpık bıyıklı adam odaya gelir. İhsan Bey'in miras davası için tuttuğu bu adam, varisin yok edilmesini işini başarıyla tamamlamıştır. Topladığı bilgileri ve sonucu açıklar: Haşim Çağatay ve Kamer Binder evlenmişler ve 1920 yılında Romanya'da bir kızları olmuştur. Operalarda figüranlık yapan annesinin izinden yürüyen bu kız da şarkıcılık yapmış ve dört ay önce bilinmeyen bir nedenle Türkiye'ye gelmiştir.

İhsan Bey'in: "Mirasçı çıkarsa bir çaresine bakın!" (s.86) emrine itaat eden İzzet görevini tamamlamıştır. Haşim Çağatay Çarşamba günü ölmüştür ve mirasçısı olan kızı Şefkat Binder ise Salı günü ölmüştür. Vârisi kalmadığı için miras Haşim Çağatay'a geçmiştir. İzzet, kızın ölüm belgesini vermek için pazarlık yapmaya başlar. İhsan Bey teklif edilen rakamların hiçbirini kabul etmez. Ancak cinayete azmettirdiğinin kanıtlanması tehdidi onu, şartları kabul etmeye zorlar. İzzet, servetin yüzde onunu ister. Anlaşma imzalarlar. İzzet, anlaşmayı yanına alır ve belirlenen para eline geçtiği gün; ölüm belgesini vereceğini söyler. Anlaşmayı gizli tutmaya karar verirler.

İhsan Bey, İzzet'in adresini, bir iş için Meftun Heper'in sorduğunu söyler. İzzet, ne zaman neye karar vereceği belli olmayan sanatçılarla iş yapmak istemediğini bahane eder ve adresinin Meftun'a verilmesini istemez. Odadan çıkar.

Uzun süren bu konuşmanın bitmesini kapıda sabırsızlıkla bekleyen Süreyya hemen içeri girer. Meftun hakkındaki fikirlerini babasına anlatmaya başlar. Dışarı çıkmak ve hatta atölyesinde Meftun'u ziyaret etmek için babasını ikna eder. Ayrıca,

“Bosfor Perisi”ni kendi heykelinin yapılmasını isteyerek geciktireceğini ve sergiye gönderilmesine engel olacağını da açıklar. İhsan Bey, kızın bu şeytanca fikri karşısında şaşırır, fakat güler ve ona anlayış gösterir. Süreyya, ertesi akşam yapılacak yıllık meşhur baloda Meftun’un kavalie olmasını da ister. Süreyya, baloda tüm sosyeteyle güzelliğiyle dize getireceğini iddia eder.

Konser akşamı yaşanan izleme fiyaskosu ve Süreyya’nın güzel başı Meftun’un zihnini bir süre meşgul etse de eserini sergiye yetiştirmek için var gücüyle çalışır. Seher de sabahları gelip, aralıksız beş altı saat poz vererek onun çalışma azmini artırmaktadır.

Atölyede çalıştıkları o gün, Meftun, Seher’in neşesizliğini ve ağlamaktan gözlerinin kızardığını fark eder. Onu kederlendiren konuyu paylaşmasını rica eder. Seher başta, Sarman öldüğü için ağladığını söyler. Sonra memleketini özlediğini ve ablasıyla oraya dönme hayalleri olduğunu anlatmaya başlar: Seher ve ablası, çok küçükken babası onları terk etmiştir. Annesi Romanya’daki tiyatro ve operalarda figüranlık yaparak, kendi soyadıyla kızlarını büyütür. Annesi de öldüğünde Seher’in ablası, dört ay önce Türkiye’de bulunan babasını bulmaya gelir. Ardından Seher de İstanbul’a gelir. Seher modellik yaptığı için ablası her akşam geç saatlerde onu ziyaret etmektedir. Ablası kimliklerinin bilinmemesi konusunda çok hassas davranmıştır. Öyle ki; Seher ablasının ne iş yaptığını ve nerede kaldığını bile bilmez. Fakat bir haftadır ablası eve gelmemektedir.

Meftun zamanlamaya dikkat ederek Seher’in ablasının otobüste ölen kız olabileceğini düşünür. Ablasının görünüşünü ve kıyafetlerini tarif etmesini ister. Seher’in ablası, oldukça eski ve ince kıyafetler giymekte ve on iki yaşındayken babasının hediye ettiği çantayı takmaktadır. Meftun bu acı tesadüfün şokunu yaşarken, Sarman’ın miyavlamasını duyarlar. Kendinin canlanması ihtimali yoktur ancak kapı tırmalanmaktadır. Gelenin Abbas olduğunu anlarlar. Meftun, yaptığı kötü şaka için Abbas’a kızar.

Abbas öğrendiklerini bir çırpıda anlatmaya başlar: ölen kızın adı, Şefkat Binder’dir, Romen vatandaşıdır ve bir Rum’un pansiyonunda kalmaktadır.

Duydukları karşısında Seher “abla” diyerek yere yığılır. Abbas, Şefkat’in soyadını nerden bildiğini böylece anlar. Seher’i eterle ayıltmaya çalışırlar. Meftun genç kızın bluzunun düğmelerini çözer. Seher’in güzel gerdanı, göğsü, omuzları görünür. Meftun çok heyecanlanır fakat ayıltma işine odaklanmaya çalışır. Bir süre sonra Seher

kendine gelir, mahvolmuştur. Abbas af dilemek için, Seher'i ablasının mezarına götürmeye söz verir. Pansiyon sahibi Mannik Dudu Şefkat için Boğaz'a hâkim bir yerde mezar yaptırmıştır.

Kapı ısrarla çalınır. Meftun istemese de Abbas kapıyı açar ve İhsan Bey'le kızı Süreyya görünür. Meftun divanda, kolları arasında yarı çıplak, yüzü gözü kızarmış, saçları dağınık olan Seher'i tutmaktadır. İhsan Bey çok şaşırır, vakitsiz geldiklerini ima eder. Süreyya, Seher'in düşük bir kız olduğunu ima ederek güler.

Meftun, Seher'in az önce, ablasının vefat haberini aldığını ve bayıldığını anlatmaya çalışır. Süreyya ve babasının suçlayıcı bakışları Seher'in yerinden kalkıp kendini toparlamasına neden olur. Genç kız renkten renge girer, eve gitmek ister. Meftun ona engel olmaya çalışınca Süreyya bakışlarıyla Meftun'u engeller ve bu bakışları gören Seher daha da üzülür. Meftun, akşamüzeri gelip Seher'i alacağını ve birlikte mezarlığa gideceklerini söyler. Seher atölyeden ayrılır.

Abbas hemen söze atılır ve Şefkat Binder isimli genç kızın cesedini morgda gördüğünü söyler. Mirasçıların iki kardeş olduğunu anlayan İhsan Bey'in hayalleri suya düşer. Koltuğa yığılır, Süreyya babasının bu kadar çok üzülmesine anlam veremez. İhsan Bey ise babalık duygusuyla, genç bir kızın ölümüne acıdığını ifade eder.

Konudan çok sıkılan Süreyya, Seher'in çok güzel bir kız olduğunu söyleyerek; onun ne zamandır atölyeye geldiğini merak eder. Meftun üç aydır birlikte çalıştıklarını anlatır. Süreyya, Seher'i küçük gören eleştirilerde bulunur. Fakat Meftun, ev sahibi olduğu için nezaketle davranmaya çalışıp susar. Seher'in Süreyya ile kıyaslanamayacak kadar değerli bir insan olduğunu düşünür.

Süreyya'nın güzel başı yalnız heykel olabilecek kağabeyliyettir. Ondan sevgili, dost ya da arkadaş yaratmak mümkün değildir.

Abbas, Süreyya'yı gördüğü ilk andan itibaren büyülenmiştir ve onun gibi bir modeli olmasını çok istediğini söyler. Eğer böyle bir modeli olsaydı çok meşhur bir ressam olacağını da ekler. Bu iltifatlar Süreyya'nın çok hoşuna gider.

"Bosfor Perisi"ni görmek için gelen baba kız bu isteklerinde diretirler. Meftun daha önce söz verdiği için pişman olur ve örtüyü kaldırıp eserini gösterir. Süreyya, heykelin gözlerinin güzelliğine ve vücudundaki uyuma hayran olur. Ona göre Meftun, dalgalar üstünde yükselen bu kadına kendi ruhunun kanatlarını takmıştır. İhsan Bey ise,

alelade bir kızın kopya edilmesiyle eserin ebediyet kazandığı fikrini ileri sürer. Meftun, Seher'in güzelliğini ve ahlâki meziyetlerini savunmaya girişir.

Süreyya bir kıskançlık ateşiyle tutuşmaya başlar ve Seher'in başının silinip kendi başının heykele yerleştirilmesini ister. Bu çılgın istek Meftun'u çok şaşırtır. Süreyya'nın heykelini yapmak için zaten söz verdiğini ve Bosfor Perisi bitince, onun heykelini yapmaya başlayacağını söyler. Süreyya, önce kendi heykelinin yapılmasını ve kendisi atölyedeyken Seher'in oraya adım atmamasını ister. Meftun, Seher gibi bir güzelliğin dünyayı ancak bir ya da iki kez teşrif edebileceğini söyleyerek modelinden duyduğu memnuniyet hakkında son noktayı koyar. Süreyya ise ısrarlarında o kadar ileri gitmiştir ki, her isteği yapılmış zengin bir şımarık kız olarak ilk defa çaresiz kalır. Meftun'un canı sıkıldığını anlayınca son kozunu oynar ve gururunu kurtarmak için; ertesi akşam Prenses Züleyha'nın balosunda kendisine Meftun'un kavalie olmasını ister. Abbas'ı da baloya davet eder. Meftun kavalie teklifini kabul eder. Abbas ise sevinçten ne yapacağını bilemez hale gelir.

Atölyeye, İhsan Bey'in villasından telefon gelir. Avukat Abdülkadir Yamaç İzmir'den dönmüştür. Haşim Çağatay'ın vasiyetnamesi açılmış ve buna göre mirasını iki kızına bıraktığı anlaşılmıştır. Avukat, dışişleri kanalıyla kızların burada olduklarını öğrendiğini ve bulunmalarının an meselesi olduğunu anlatır. İhsan Bey büyük kızın, babasından bir gün önce öldüğünü açıklar. Fakat bu hiçbir şeyi değiştirmez. Miras hayalleri bu sefer kesin olarak suya düşer. İhsan Bey, kızının hem aşkını hem de mirasını çalan bu küçük göçmen kızına karşı nefret duyar.

Meftun söz verdiği gibi, Seher'i almak için Kirya Kalyopi'nin pansiyonuna gider. Genç kızı görmek için odasına çıkar, çok heyecanlıdır. Seher'in odası çok ince bir zevki yansıtmaktadır. Meftun'un hediye ettiği çiçekler, kuş, Seher'in küçük bir heykeli ve tablolar da odayı süslemektedir. Meftun bir koltuğa oturup onun hazırlanmasını seyreder. Bu küçük genç kızın hayatını nasıl da güzelleştirip doldurduğunu düşünür. Aradığı ruh gıdasına artık kavuştuğunu hisseder.

Seher sessizce ağlamaktadır. Meftun kalkıp ona sımsıkı sarılır, artık hep onun yanında olacağına söz verir. Seher hayattan korkmadığını ifade eder. Ve Seher'den de bir ümit ister. Bakışlılar ve bu bakışma birbirlerini deli gibi sevdiklerini açığa çıkarır. Bütün vücutlarını saran bir enerjiyle öpüşürler. Meftun daha önceki ilişkilerinde yaşadığı öpüşmelerin bir hiç olduğunu anlar. Hemen ardından Meftun, Seher'in

güvenini suistimal etmiş olma ihtimalini düşünerek özür diler. Seher ise onu sevdiği için utanmadığını ve Tanrı'ya şükrettiğini açıklar.

Abbas da gelir ve bir taksiye binerek mezarlığa giderler. Toprağa dikmek için gülfıdanları da almışlardır. Mezarlığın girişinde Abbas bir kadınla konuşmaktadır. Sonra Mannik Dudu'yu Seher ve Meftun'la da tanıştırır. Mannik Dudu, Şefkat'in sandığını alması için Seher'i davet eder. Mezarlığı bir insanlık görevi olarak yaptırdığını söyler ve Meftun'un masrafları ödeme teklifini reddeder.

Seher mezarın başında iken, Meftun; Mannik Dudu'nun servilerin gizlediği bir kadınla konuştuğunu fark eder. Onları dinlemeye başlar, görünmeyen kadının sesi tanıdık gelir fakat çıkaramaz. Bu kadın; Madam Hazer'dir. Mannik Dudu'nun falında önceden, bir felaket gördüğünü ve komşularından öğrenerek mezarlığa geldiğini söyler. Meftun ve kadın birbirlerini gördüklerinde madam panikler ve sararır. Meftun Seher'in yanında olay çıkarmamak için herhangi bir şey yapmaz ve Mannik Dudu'dan, kadının adresini öğrenebileceklerini düşünür.

Abbas'a bu kadının adresini öğrenme talimatı verir ve Seher'i evine bırakır. Yolda, onu çok sevdiğini ve ne olursa olsun artık birlikte olacaklarını söyler. Seher çok mutlu olur. Meftun'un akşam baloya gideceğini öğrenince ise onu kıskanır, Süreyya'yla gideceğini anlayınca Seher yalnız kalmak istediğini söyler. Meftun, nezaketen Süreyya'ya eşlik etmek zorunda kaldığını anlatır. Seher rahatlar. Arabadan indiklerinde ikisinin de sevinçleri yüzlerinden okunmaktadır. Kirya Kalyopi, mezarlıktan bu kadar mutlu dönebilen gençlerin sırrını anlar, istavroz çıkarır.

Mirastan mahrum kalacağı halde, ciddi bir anlaşmaya imza atmış olmak; İhsan Bey'i çıldırtır ve İzzet'e hesap sormak için "Hazer İş Hanı"na gider. Girişteki: "ESTELLA Ünlü Hambarazamba'nın Asistanı" levhası dikkatini çeker, buna bir anlam veremez.

İzzet, İhsan Bey'i; kendisini zaten ertesi gün ziyaret edeceğini söyleyerek karşılar. İhsan Bey, mirastan yararlanmadığını ve kardeşinin bir kızı daha olduğunu söyler. İzzet bu kızdan kimlerin haberdar olduğunu sorar. İhsan Bey, Meftun'un atölyesinde konuşulanları anlatır. İzzet; mirasın İhsan Bey'e geçmesi için hâlâ ümit olduğunu söyler, birkaç gün daha izin ister. İhsan Bey onun bu soğukkanlılığından ümit bularak ayrılır.

Biraz sonra, salonun kalın perdesi açılır ve upuzun siyah bir pelerine giyip, ilginç bir büyücü makyajı yapmış olan Madam Hazer içeri girer. Son yaşananlar hakkında konuşmaya başlarlar. Abbas'ın sonuca çok yaklaşmış olması ve her an kendisini yakalayağabeylecek seviyeye gelmesi İzzet'i yeni bir plan yapmaya zorlar. Buna göre; İhsan Bey'in mirastan yararlanması için Seher'i kandıracak ve ona, mirastan vazgeçtiğine dair bir kâğıt imzalatacaklardır. Burada, Madam Hazer'e çok iş düşer: Şefkat'in müzik öğretmeni gibi davranarak Seher'in sevgisini ve güvenini kazanacaktır. Bunun için de öncelikle Meftun'dan nefret etmesini ve ona güvenmemesini sağlayacaklardır. Böylece onu yurt dışına kaçırmak için fırsat yaratacaklardır.

Prens Züleyha'nın Emirgân'daki yalısında verdiği meşhur yıllık balonun en çok dikkat çeken çifti Süreyya ve Meftun olur. Evleneceklerine dair dedikodular yayılır. Herkes onları seyrederek. Meftun Süreyya'nın güzelliğinden etkilense de; Seher'in yanında olmayı tercih etmektedir. Verdiği sözü tutmak için gece boyunca Süreyya'nın isteklerine boyun eğer. Meftun bir ara İzzet'in kartını ister ancak İhsan Bey, kartı kaybettiğini söyler.

Gece boyunca Süreyya ve Meftun'un fotoğrafları çekilir. Meftun'un arkadaşları, onun turnayı gözünden vurduğunu söyleyerek, düğün tarihini sorarlar. Meftun bu yorumları yalanlar ve ertesi gün dedikoduların Seher'in kulağına gitmesinden çekinir. Süreyya'nın bir süs mankeni olduğunu o baloda çok iyi anlar.

Abbas, Meftun'a artık olmayan bir smokin giyerek baloya katılır. İhsan Bey ve Prens Züleyha başta olmak üzere tüm davetlilerin sevgisini ve ilgisini kazanır. Neşesi herkesi sarar. Prens onu bundan sonraki balolara davet eder. Abbas her fırsatta güzellerle dans eder. Bir ara Süreyya ile de dans eder ve onun kulağını fısıldadığı şeyler Süreyya'yı çok güldürür.

Vals sırasında Süreyya kollarını iyice Meftun'a dolar ve aşk sözcükleri söylemeye başlar. Davetlilerin duymasından çekinen Meftun onu hole sürükler ve sonra bahçedeki camlı kameriyeye geçerler. Burada Meftun'a sarılır ve onun için delirdiğini itiraf eder. Onu öpmeye başlar, kendisiyle birlikte olmak için zorlar. Neye uğradığını şaşırarak Meftun, dudaklarında Süreyya'nın dudaklarını hissettiği an bir flaş patlar. Gazeteciye bir küfür savurur fakat karanlıkta onu göremez. Süreyya'nın yaptıklarını çirkin bulur ve onu sevmediğini söyleyerek oradan uzaklaşır. Bu sahneyi izlemekte olan Abbas çıkagelir ve Süreyya'yı yerden kaldırır. Çılgınca öperek Süreyya'nın zaten artmış

olan cinsel isteğini ateşlendirir. Süreyya, bulundukları yerin uygun olmadığını, kendisini ertesi gün aramasını söyler. Abbas'ı ateşler içinde bırakarak kaçar. Süreyya, sevdiği adamın meziyetlerinin Abbas'ta bulunmadığını ancak Abbas'ın ellerinin haz dağıttığını fark eder. Ona göre, Meftun'un elleri yalnızca heykel yapmaya yaramaktadır.

Elbisesi baştanbaşa çamur olan, saçları dağılan ve hazdan kıpkırmızı kesilen Süreyya; yalının kapısındaki görevlilere; babasına, başı ağrıdığı için eve gittiğinin bildirilmesini ister.

Ertesi sabah Karolin, Süreyya'yı teselli etmeye çalışmaktadır. Reddedilen Süreyya, Abbas'la Meftun'u kıskandıracağını söyler. Karolin, Abbas'ı Süreyya için uygun bulmaz ama Süreyya çok zeki erkekleri zaten idare edemediğini söyleyerek onun kendisi için uygun bir adam olduğunu söyler. Babasının da annesiyle evlenmeden önce fakir ve aylak bir adam olduğunu ve annesi sayesinde bir iş adamına dönüştüğünü ifade eder.

Karolin erkeklerin zevk düşkününü egoistler olduğunu iddia eder ve dikkatli olması için Süreyya'yı uyarır. Süreyya, ertesi gün babası Kulüp'e gittiğinde Abbas'ı kabul edeceğini söyler. Karolin bunu çok tehlikeli bulur. Süreyya, herhangi bir tehlikeye karşı Karolin'in kapı önünde beklemesini ister. Tehlikeli bir durumda işaret verecek ve yardım görecektir. Karolin Süreyya hakkındaki görüşlerinde yanıldığını anlar ve ağlamaya başlar.

Abbas, yaşadığı rüya gibi gecenin etkisinde olarak Meftun'a gelir. Sabaha kadar temizlediği smokini teslim eder. Sebebini açıklamak için de, Meftun'un kaçırdığı ceylanı yakaladığını söyler. Meftun smokini ona verir. Abbas'ın, balodan çıkan kızların ertesi gün kaçta uyanacağını sürekli sorması; Meftun'un dikkatini çeker ve onun balodan biriyle işi olduğunu anlar.

Meftun o gün Seher'le nişanlanacaklarını ve bu törende yalnız üçünün bulunacağını söyler. Seher'in sevdiği çerezler ve pasta siparişini Abbas'a bırakır. Kendisi de çiçekleri ve yüzükleri almaya gider.

Seher'in odası dışarıdaki bahar havasıyla bütünleşmiştir. Siyah bir etek üstüne beyaz bir bluz giyer ve saçlarını özenle toplar. Meftun'un bir gün önce baloda olduğunu bildiği için onun hemen gelemeyeceğini bilmektedir. Tüm gece uyumayıp ablası için ağladığı halde seher vaktinde kalkmıştır. Artık Meftun için yaşayacaktır. Meftun gibi bir gencin kendisine âşık olmasına inanamaz. Meftun'un söylediği sözlerin doğru olması

durumunda ise mutluluğunun hayaline sığmayacak kadar büyük olacağını düşünür. Seher, buna lâıyk olup olmadığını düşünür; körpelik ve güzelliğinden başka bir şeyi yoktur. Vefakâr, sadık, dürüst ve samimi olmayı; alım, zarafet ve hassasiyet gibi vasıfları bir kadın için zaten en tağabeyi meziyetler olarak saymaktadır. Kültürünün olmayışı ve Süreyya'nın Fransızca biliyor olması da onun kendine olan güvenini azaltır. Meftun'un neden kendisini seçtiğine anlam veremez.

Seher, Meftun'un bir gün, koleje devam edip eğitimini tamamlayabileceğini söylediğini anımsar. Meftun'un eşi olmaya lâıyk bir kültüre sahip olmayı ister. Koleji bitirdiği gün; elinde diploma olduğunu ve Meftun'un kendisine sevgiyle baktığını hayal eder. Bu hayale öyle kapılmıştır ki kapının hafifçe vurulmasıyla yerinden sıçrar. Kalbi hızla çarpar ancak gelen Meftun değildir.

Siyahlar giyinmiş, orta yaşlı bir kadın gelir. Fakirleri ziyaret eden bir hayırsevere benzemektedir. Kadın Seher'in kendisini tanıyamamış olabileceğini söyleyerek odaya girer. Pembe yüzü gayet sevimlidir, gözleri de muhabbet saçmaktadır. Seher'e önceki gün Hisar Kabristanı'nda karşılaştıklarını hatırlatır. Kendisinin de Şefkat'in mezarını ziyarete geldiğini, onu evladı gibi sevmiş olduğunu söyler. Seher onun ablasını tanıyor olmasına şaşırır. Kadın Şefkat'in şan dersi hocası olduğunu açıklar.

Şefkat, şan hocası olduğunu iddia eden bu kadının yardımlarıyla İzmir'de bir çiftlikte yaşayan babasını bulmuştur. Fakat babası onu reddetmiştir. Şefkat'in zayıf kalbi bu üzüntüye dayanamamış ve bu yüzden ölmüştür. Şefkat'in babasını bulup kardeşine hiç haber vermemesi Seher'i çok şaşırtır. Kadın, Şefkat'in çok ihtiyatlı davrandığını söyleyerek onun bu şüphesini giderir. Babasına kavuşması için Seher'e de yardımcı olacağını söyler. Seher ise ablasını reddeden babasından medet ummaz. Mutlu olduğunu ve kimseye ihtiyaç duymadığını anlatır. Kadın istediği fırsatı elde eder ve kendisini bu kadar mutlu eden genci sorar. Heykeltıraş Meftun Heper cevabını alınca, Seher'e acıdığını açıkça gösterir. Bir tesadüf eseri olarak yanında gazeteler bulunduğunu ve Meftun'un Süreyya ile evleneceğini söyler. Seher buna inanmak istemez. İkisinin baloda çekilen fotoğraflarını inceler ve dudak dudağa çıktıkları fotoğraf için iyimser bir bahane yaratamaz.

Kadın, onların düğün davetiyelerinin bile dağıtıldığını söyleyerek Seher'in Meftun'a olan güvenini adım adım yıkar. Meftun'un bu kadar güzel bir modeli kaçırmak istemediğini ve ikiyüzlü bir adam olduğunu anlatır. Seher, Meftun'un o gün

nişanlanmak için geleceğini söyler. Kadın ise, kocasının çok zengin bir adam olduğunu ve çocukları olmadığı için Şefkat'i kızı gibi sevdiğini söyleyerek hain planını gerçekleştirmeye başlar. Şefkat'ten sonra Seher'i bulduğu için çok mutlu olduğunu ve onu mutlu etmek için her şeyi yapmaya hazır olduğunu anlatır. Kocasıyla sık sık yurtdışına çıktıklarını söyler. Seher'in de kendilerine katılıp bu yalancı insanlardan uzaklaşmasını ister. Seher kendi memleketine dönmek ister. Kadın, beklediğinden iyi bir şans yakaladığını anlar. Seher'i hemen hareket etmek için zorlar. Eşyalarını bile almasına gerek kalmadığını söyleyerek onu pansiyondan çıkarır. Bir taksiyle uzaklaşırlar.

Seher'in bulunduğu taksi pansiyonun önünden hareket ederken, Meftun ve Abbas pansiyona gelirler. Fakat Madam, Seher'in başını eğdiği için Meftun ve Abbas onu göremez.

Abbas, o gün Süreyya'ya telefon etmiş ve akşam evine davet edilmiştir. Nişandan sonra, genç çifti yalnız bırakmak bahanesiyle onlardan ayrılıp; Süreyya'ya gidebileceğini düşünerek rahat eder.

Hediye paketleriyle Seher'in odasına çıkarlar. Fakat Kırya Kalyopi, Seher'in biraz önce siyahlar giyinmiş bir kadınla çıktığını söyler.

Seher hiçbir eşyasını almamıştır. Meftun odada bir not aramaya başlar. Bu ani gelişme onu şüphelendirmiştir. Odada araştırma yaparlarken, İhsan Bey'in avukatı Abdülkadir Yamaç gelir. Seher'i babasından kalan mirasın tek varisi olarak aradığını anlatır. Bu durumda İhsan Bey'in mirastan mahrum kaldığını da söyler. Meftun bağlantıyı biraz anlar gibi olur. Şefkat'in ölümü hakkında bildiklerini anlatırlar ve Seher'in kaçırılmış olmasından şüphe ettiklerini dile getirirler. Avukat, bir an önce polise gitmek gerektiğini söyler. Seher'i bulacaklarını söyleyerek Meftun'u rahatlatır.

Avukat iğnenin nerede olduğunu sorar. Abbas, iğneyi Cebbar Mahmut adında birine verdiğini ve kendisini günlerdir görmediğini açıklar. Bu adam Abbas'a Mannik Dudu'nun adresini veren ve onun Şefkat'in izini bulmasını sağlayan kişidir. Abbas, Süreyya'yla gerçekleşecek buluşmasını düşünürken; Meftun ondan, bütün meyhaneleri dolaşıp Cebbar Mahmut'u bulmasını ister. Abbas Süreyya ile bir gece geçirip ertesi gün meyhaneleri dolaşmaya karar verir.

Portakal rengi abajurun dağılan altuni rengi ile Süreyya'nın yatak odası rüyalı bir iklime bürünmüştür. Süreyya saçlarını omuzlarına ve sırtına dağıtmıştır. Çıplak ayaklarında tüylü terlikler vardır ve içini gösteren bir şey giymiştir.

Abbas Süreyya'nın ihtiras dolu mavi gözlerini fark eder. Süreyya onu tarçını kostümüyle heyecan içinde görünce kahkaha atar. Abbas keskin berber kolonyası, sadakor gömleği ve kırmızı çizgili yeşil gömleği ve kırmızı çizgili yeşil kravatıyla bir sanatkârdan ziyade bir taşralıya benzemektedir. Süreyya onu odasında ağırlar. Önce yemek yerler. Süreyya babasının kulüpte olduğunu, hizmetçilerin izinli olduğunu ve dadısının da erkenden yatacağını söyleyerek Abbas'ı rahatlatır. Abbas, şehvet ateşiyile tutuşmaktadır ve Süreyya'nın da kendisinin kollarına atılmak için tetikte olduğunu gözlemler. En kaliteli kokulara alışmış olan Süreyya, Abbas'ın basit limon kolonyasını bile çekici bulur. Abbas Süreyya'nın ayaklarını öpmeye başlar, okşamalarıyla onu mest eder ve sonunda odanın ışığını söndürürler. Kapıda beklemekte olan Karolin bunun bir işaret olabileceğini düşünür ve kapının tokmağını çevirir. Süreyya'nın kapıyı kilitlediğini anlayınca onun kendisini mahvedeceğini düşünerek üzölür.

Bu sırada İhsan Bey gelir. Karolin çaresizlikten ağlamaya başlar. İhsan Bey mutlaka Süreyya'yı görmek ister. Karolin, başı ağrıdığı için Süreyya'nın erken yattığını açıklar. Rahatsız etmemeleri gerektiğini söyler. İhsan Bey ise, kızının yatağından kalkmasına gerek olmadığını söyleyerek kapıya yönelir.

Dışarıdaki gürültülerin farkına varan Süreyya, Abbas'ı yataktan atar ve odadaki geçişi göstererek evden kaçmasını ister. Abbas dağılan eşyalarını toplar ve evden kaçar. Bu sırada Karolin, Süreyya'ya seslenerek; başının ağrısı geçtiyse babasını görmesini ister. Süreyya bu desteği iyi kullanır, kapıyı açar ve uykudan uyandırılmış hasta rolünü başarıyla oynar.

İhsan Bey, zor durumdadır ve kızının yardımına muhtaç olduğunu söyler. Birlikte çalışma odasına geçerler.

Abbas bütün geceyi aşk kâbusunun cehennemi içinde geçirir. Sabah erkenden Bedros Efendi'nin piyazcısına gider. Gecesini mahveden talihsizliğine de lanet eder. Seher için yapılması gerekenleri tamamlamak ister. Seher'in gece gelmediğini öğrenir. Cebbar Mahmut'la konuşmak için sabırsızlanır. Ancak piyazcıda Bedros Efendi'den başka kimseyi bulamaz. Piyazcının müdavimleri, bir polis hafiyesinin sürekli piyazcıda

olduğunu öğrenmişler ve sürekli gözetim altında olmaktan rahatsızlık duyarak oradan vazgeçmişlerdir.

Abbas, Cebbar Mahmut geldiğinde kendisinin haberdar edilmesini isteyerek piyazcıdan ayrılır. Çınaraltı kahvesinin önünden geçerken sağır Murat Efendi'yi görür. Ona 'ahmak' der ve Murat Efendi bunu duyar. Kahveden çıkarlar ve Murat Efendi, sağırın açık havada daha iyi duyduğunu söyleyerek; Abbas'ın derdini bağırmandan anlatmasını ister. Abbas, Cebbar Mahmut'la cinayetin sırrını çözmek için çalıştıklarını fakat günlerdir onu göremediğini anlatır. Murat Efendi, zehirli iğneyi ondan alıp almadığını sorar. Abbas şaşırır, Murat Efendi ise; onlar konuşurken Abbas'ın verdiği tepkilerden iğnenin zehirli olduğunu anlamıştır.

Şefkat'i öldürenler şimdi de Seher'i kaçırmıştır. Murat Efendi bunun nedenini merak edince de miras olayını anlatır. Murat Efendi Abbas'a evvela İhsan Bey'in yakasına yapışmasını, paranın insana çok şey yaptıracağıyla söyleyebilir. Abbas Süreyya'dan da söz eder ve Meftun'un yanına gideceğini söyler. Murat Efendi de olaya dâhil olmak ister, onların göremediği şeyleri görebileceğini söyler. Bunun üzerine Murat Efendi genç delikanlılar gibi hızla kalkar ve sırtında görünen kamburu da aniden kaybolur. Abbas o ihtiyar gözlerin birden zekâ ile parıldadığını görür ve hayret eder. Açık havanın sağırın üstündeki tesirinin bu denli tesirli olduğunu bilmediğini ifade eder. Abbas ile Murat Efendi birlikte yola çıkarlar iki kişi onları takip eder. Murat Efendi onları tanımaktadır.

Evin önüne geldiklerinde Abdülkadir Bey ile Meftun'un taksiden indiğini görürler. Abbas Murat Efendi'den avukatla konuşmasını ister. Kendisi de Meftun'la konuşmaya başlar. Meftun tüm geceyi uykusuz geçirmiştir, rengi sarıdır. İhsan Bey onları atlatmıştır ve Seher hâlâ bulunamamıştır. O sırada portakalcı şişko Atike gelir. Seher'in adresini bildiğini söyler. Fakat kendisinde Şefkat'in adresi istenir.

Şişko Atike, Şefkat'in pansiyon sahibi Mannik Dudu'nun zaman zaman Madam'a fal baktırdığını bilmektedir ve önceki gün pansiyona portakal götürdüğünde madamı orada görmüştür.

Murat Efendi, onu takip eden ve piyazcının müdavimlerinden olan iki kişi, avukat, Meftun, Abbas ve portakalcı kadın hep birlikte Hazer İş Hanı'na giderler.

Kapı açıldığında Abbas, Cebbar Mahmut adıyla gezen İzzet Hazer'i görür ve çok şaşırır. Günlerdir onu aradığını söyler. Cebbar Mahmut ise işleri olduğu için

piyazcıya gelemediğini anlatır. Murat Efendi hizmetçisi (Şişko Atike) ile sağırlığına çare bulması son bir ümitle Estella'ya geldiklerini anlatır.

İzzet, onların varlığından huzursuz olur ve bir an önce gitmeleri için; Madam Estella'nın orada olmadığını söyler. Murat Efendi, son zamanlarda polisin piyazcıya musallat olduğunu ve otobüste öldürülen kızın katili için oraya gelmeyen herkesten şüphelendiklerini anlatır. Bu sözler üzerine İzzet sararır ve daha detaylı bilgi almak için sorular sorar. Murat Efendi ise ayaküstü anlatamayacağını söyler. İzzet, bir arkadaşının bürosu olarak tanıttığı yere Murat Efendi'yi alır. Pencerenin önünde siyahlar giyinmiş bir kadın durmaktadır. Estella, Murat Efendi'den rahatsız olur. Fakat İzzet onun sağır bir adam olduğunu ve rahatça konuşabilececeklerini söyler.

Üçü koltuğa otururlar. Murat Efendi, Abbas'ın polise ihbarda bulunduğunu ve polisin her yerde katilleri aradığını anlatır. Estella ve İzzet kendi aralarında konuşmaya başlarlar. Zehirli iğneyi Abbas'ın görmesinin büyük bir talihsizlik olduğunu söylerler. Seher'i kaçırmakla iyi ettiklerini ve bir an önce yurtdışına çıkmaları gerektiğini düşünürler. Seher sürekli ağlamaktadır ve ablasının mezarını ziyaret etmeden gitmek istemediğini söylemektedir. O akşam saat on altıda Paris'e üç kişilik bilet ayırtmakla akıllıca davrandıklarını söylerler. Estella, Seher'i önce Şefkat'in sandığını almak için pansiyona, sonra da mezarlığa götürecektir. Murat Efendi bu konuşmalara şahit olur. İzzet artık onu göndermek ister. Bir saat sonra piyazcıda olacağını ve Estella'nın da yarın yerinde bulunacağı yalanını uydurarak Murat Efendi'yi gönderir.

Madam Hazer, Seher'in yanına gider. Artık yurt dışına çıkacaklarını ama öncesinde sandığı almak için pansiyona ve oradan da mezarlığa gideceklerini anlatır. Seher, Meftun'a hayır diyemeyeceğini bildiği için, onu görmeden İstanbul'dan ayrılmak ister.

Kapıda bekletilen taksiye binerler. Madam, tanınmaması için Seher'in de başına siyah bir tül bağlamıştır. Taksici, bir adamı göstererek onlar için sakıncası yoksa yol üzerinde adamı bırakacaklarını söyler. Madam, bir an önce emelini gerçekleştirme arzusunda olduğundan bunu önemsemez. Gidecekleri yerin adresini söyler. Fakat kısa bir süre sonra taksi söylenenden başka bir yere doğru yol alır. Bir karakolun önünde dururlar. Estella yakalandıklarını anlar. Polisler onu içeri alırlar. Bu sırada şahitlik yapmak üzere portakalcı Şişko Atiye de gelir.

Meftun, Seher'in bulunduğu taksinin önündedir. Seher'e sarılır ve ablasını öldüren katillerin kendisini de öldürmeyi planladığını ama artık her şeyin bittiğini anlatır. Polislerin Seher'i atölyeye bırakacağını ve orada nişan töreni yapacaklarını ifade eder. Seher atölyeye gitmek istemez. Abbas, onun Süreyya yüzünden böyle davrandığını Meftun'a belli eder. Meftun artık Süreyya ile en ufak bir ilişkisinin kalmadığını temin eder.

Polisler Madam'la Şişko Atiye'yi yüzleştirirler. Murat Efendi de oradadır. Estella, portakalcı kadının kendisini, otobüste Şefkat'in yanında gördüğünü bilmektedir. Sağır zannederek bütün sırlarını ortaya döktükleri Murat Efendi'nin, herkesin önünde titrediği saygın bir polis olduğunu anlar. Çaresizliğinin farkına varır. Polisler zehirli iğneyi isterler. Madam Hazer, eldiveninin içinden iğneyi çıkarır ve kendi eline batırır. Oracıkta ölür. Herkes, kötülüğünün cezasını kendi eliyle verdiğini düşünür. İzzet Hazer ise, tutuklanıp getirilmiştir. Başka suçları da tespit edildiğinden, hak ettiği cezayı çekecektir.

-Dört Sene Sonra-

1942 yılının Mayıs ayıdır. Seher dört yıl öncekinde çok daha güzeldir. Emirğân Korusu'na bakan harika bir villanın verandasında, kahvaltılık sofrası hazırlamaktadır. Amerikan Kız Koleji'nin yüksek kısmının en başarılı talebelerinden biri olarak mezun olmak üzeredir.

Meftun çiçek buketiyle gelir, sınıksız sarılırlar. Seher'e olan aşkı gün geçtikçe artmıştır. Bu zaman zarfında Meftun kendisini sanat çalışmalarına; Seher ise derslerine adanmıştır.

Abbas, onların uzun sarılma ve koklaşmasından sıkılarak araya girmek ister. İhsan Şahin'in öldüğü haberini verir. İhsan Bey, mirası kaybetmiş ve cinayete karışmış olmanın bir sonucu olarak dört yıldır tedavi gördüğü akıl hastanesinde Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

Süreyya Abbas'a bir daha yüz vermemiştir. Babasının tüm serveti de ona kalmıştır ancak yıllar önce yaşanan otobüs cinayeti onun eş bulmasına engel olmuştur.

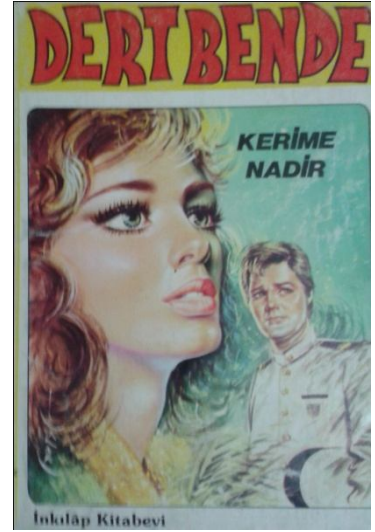
Seher, haftaya diplomasını aldıktan sonra tekrar sevgilisi için modellik yapağabeyleceğini söyler. Meftun ise: “Asla!.. Bir şaheser bana yeter Seherim” (s.200) der. İki baş başa verip, villanın havuzunu süsleyen “Bosfor Perisi”ni gurur ve hayranlıkla seyrederler.

İstanbul, 1964???

DERT BENDE

Yeniköy’de bulunan Fahrettin Bey’in beyaz yalısında görkemli bir tören hazırlığı yapılmaktadır. Tüm yaşantısını, sevgisini, şefkatini yeğenlerine adayan Fahrettin Bey’in bir yanı Fatma’nın mürüvvetini gördüğü için mutludur, diğer tarafı ise aynı mutluluğu Süreyya için de dilemektedir. Kız kardeşler öksüz kaldıkları için amcalarının himayesinde büyümüşlerdir.

Orkestradaki müzisyenlerden biri olan Durul Süreyya’nın konservatuardan arkadaşıdır ve ona âşıktır. Başta Fahrettin Bey olmak üzere herkes bu ilginin farkındadır.

Fatma yalının üst katında son hazırlıklarını tamamlamakla meşgulken Süreyya beyazlar içindeki ablasını hayranlıkla izlemekte, ona imrenmektedir. Fatma güzel, becerikli, şanslı biridir. Dilediği her şeyi elde etmesini bilen bir yapıya sahiptir. Onun bu yönünü Süreyya hep kıskanmıştır. Çünkü Süreyya ablasına göre daha zengin bir iç dünyaya sahip olmasına rağmen; hayata karşı bir güveni yoktur.

Süreyya’ya göre evliliğin birinci koşulu büyük bir aşktır, Fatma’ya göre ise statü ve maddi zenginlik daha önemlidir. Yüksek müteahhit Bülent Yücesan, muazzam bir servetin tek varisi olarak Fatma’nın kriterlerine uygun bir eştir.

Durul Süreyya için bir şarkı bestelemiştir. Süreyya’yı şarkının provasını yapmak üzere beklemektedir. Bu sırada kapı çalınır, postacı yeşil zarfta bir yıldırım telgraf getirmiştir. Telgrafi gönderen Tarık aynı akşam Amerika’dan döneceğini ve yalıya geleceğini bildirmekte, Fatma’ya kavuşma heyecanı içinde olduğunu da belirtmektedir.

Bu haber Fatma'yı şaşkına uğrattır çünkü Fatma, evleneceği haberini Tarık'a uzun bir süre önce vermiştir. Fatma böylesi bir gecede bir rezaletin çıkmasından korkar ve Süreyya'yı, Tarık'a gerçekleri açıklaması için havaalanına gönderir.

Süreyya (bir dönem Feridun Bey'in eski şoförü olan) Tahsin Efendi ile Yeşilköy'e doğru yol alır. Arabanın camlarından akıp giden görüntülerin farkına varmayan Süreyya kendi geçmişinde bir yolculuğa çıkar. Tarık'a dair anıları bir bir canlanır.

Süreyya bir yaz gecesine gider. Sıkıldığı bir akşam partisinde davetin bir an önce bitmesini beklerken biri ona çarpar. Beyaz üniformalı bir deniz subayı ile göz göze gelir ve bakışları o gözlerde mihlanıp kalır. Süreyya Tarık'ı tanır fakat o Süreyya'yı tanıdığına dair bir işaret göstermez. Bu sırada yanlarına gelen Fatma, kardeşi ile deniz subayını tanıştırır. Tarık Engin isimli bu üsteğmen Fatma'nın yeni sevgilisidir.

Tarik Engin, bu çarpışma için: “Beni bağışlayın Süreyya Hanım... Aslında bir deniz subayı için bağışlanır bir şey değil bu manevra yeteneksizliği... Bir muhriple zarif bir yelkenliye bindirmek gibi bir şey oldu bu” (s.16) der.

Süreyya bu çarpışmadan, bu karşılaşmadan gerçekten yaralanmıştır. Tarık onu kalbinin en hassas yerinden vurmuştur. Çünkü kalbi tam beş yıldır bu denizcinin hayali ve özlemi ile çarpmaktadır.

Bu karşılaşmadan beş yıl önce Süreyya ve Tarık, Pendik'teki deniz kampında tanışırlar. Süreyya on üç yaşındadır ve akşam yemeği için balık temizlerken Tarık çıkagelir. Süreyya, görünüşünden ve samimiyetinden etkilendiği bu gencin yardımını kabul eder. Balık temizleme işini birlikte yaparlar. Bir süre sonra Süreyya'nın diğer arkadaşları ve kampın müdiresi de gelir. Herkes onu çok sever. Akşam yemeğini Tarık'ın da arkadaşlarının katılımıyla hep birlikte yerler. O gece geç saatlere kadar akordeon eşliğinde şarkılar söylenir, oyunlar oynanır. Yatma vakti geldiğinde herkes uyur ancak Süreyya'da değişik bir hal vardır. Çadırında uyuyamaz ve denizcilerin akordeon sesine doğru yürür. Çok güçlü bir mıknatısın çekiminde gibidir.

Tarik'ın bir hamakta yattığını ve biraz ötede oturan iki arkadaşıyla konuştuğunu görür. O güne kadar aşına olmadığı sınırsız bir hisle dolar; Tarık'ı yıllardır tanıyor gibidir. Tarık onu fark eder, yanına çağırır. Süreyya, çadır çok sıcak olduğu için uyuyamadığını söyler. Tarık da Süreyya'yı düşündüğünü, sesinin kulaklarından silinmediğini söyler. Onu öpmek istediğini ve artık arkadaş oldukları için bunun

zararsız olacağını ekler. Şaşkına dönen Süreyya, onun kollarından kurtulmak istese de Tarık'ın öpüşleriyle mest olur. Ertesi sabah Tarık'ın aynı yerde olmasını ister, Tarık aynı yerde olacağına söz verir.

Kimse Süreyya'nın yokluğunu fark etmez, rahatça çadırına döner. Tarık'ın öpüşleri onu sarhoş etmiştir. Ertesi gün heyecanla fundalığa doğru gider ancak gördükleri karşısında dizlerinin bağı çözülür. Denizcilerin kampı ve açıklarda duran savaş gemisi yoktur.

Bu kısa süreli macera onun hayallerinin de beslemesi ile köklü bir gönül macerasına dönüşür. Süreyya'nın yediği yemekte, içtiği suda, kokladığı havada, olduğu her yerde Teğmen Tarık vardır. Artık bütün emeli sadece onunla tekrar karşılaşmaktır.

Partideki çarpışmanın yaşandığı gece duaları kabul olmuştur. Ancak onun kendisini tanımamasıyla Süreyya'nın dünyası yıkılır. Tarık'ın, ablası Fatma'yla olan ilişkisi onu en fazla yaralayan şeydir. Gizli gizli döktüğü gözyaşları bile içindeki ateşi bastırmaya yetmez.

Süreyya, Tarık'ı unutmaya karar verir. Öte yandan Fatma ve Tarık arasındaki ilişki gelişir. Fatma her gün aynanın karşısında süslenip Tarık'ın gelmesini bekler. O geldiğinde ise Fatma sokağa varıncaya kadar Tarık ve Süreyya arasında kaçamak bakışmalar yaşanır.

Süreyya ablasının sevgilisine göz diken bir kişi durumuna düştüğünü, gönlünde yasak bir aşk taşıdığını düşünür. Tarık yalıya çok sık gelmeye başlar ve giderek aile bireylerinden biri olur. Süreyya zaman zaman Fatma'nın ısrarlarına dayanamayarak ikisinin gezilerine katılır. Sevdığı adamın, ablasını tercih olmasını acıyla izler.

Bir gezilerinde Tarık'tan önce elma şekeri isteyen Fatma, sonra bir grup balonun en tepesindeki balonu ister. Tarık tüm balonları satın alır. Fatma en üstteki balonda directir. O balonu alağabeylmek için Tarık balonların ipini Süreyya'ya emanet eder. Fatma elindeki sigarayı Süreyya görmeden balonlardan birine değdirir. Sesten ürken Süreyya bir anda ipi bırakır ve balonlar havada uçuşmaya başlar. Bu görüntü Fatma'yı mutlu ederken Süreyya'yı üzer. Dağılan balonlar sanki Süreyya'nın yıkılan hayallerini, elinden kaçırdığı Tarık'ı ifade eder. Gülüşürler.

Süreyya balonlarla ilgili bu anısından sonra Durul'un pavyonunda geçirdikleri bir geceyi hatırlar. Süreyya, Fatma ve Tarık birliktedirler. Orkestra kasap havası çalmakta, onlar oynamaktadır. Ünlü bir milyonerin oğlu Bülent de onların yanındadır.

Zengin, kültürlü ve yakışıklı bir genç olan Bülent; Fatma'ya daha önce evlenme teklif etmiştir.

Fatma ile Tarık arasındaki ilişkinin geçici bir heves olduğunu ve Fatma'nın bir gün mutlaka kendi karısı olacağını Süreyya'ya söyler.

Bülent kasap havasında adımlarını sürekli yanlış atan Süreyya'yı uyarır. Süreyya'nın kasap havasına ayak uyduramayışında Tarık'ın varlığından duyduğu heyecanın da etkisi vardır. Bülent'in bunu fark etmesi Süreyya'yı mahcup eder. Bir süre sonra Bülent ve Fatma pistten ayrılırlar.

Tarık ve Süreyya dans ederler. Genç kızın tüm vücudunu tuhaf bir mutluluk kaplar. Bu anlarda, gezi sırasında elinden kaçırdığı balonlar gibi göklerde uçmaktadır. Dakikalarca hiç konuşmadan dans ederler.

Süreyya başka bir anıyı hatırlar. Tarık'ın altı aylık bir eğitim için Amerika'ya gitmesi gerekir. Fatma ve Süreyya onu yolcu etmek için rıhtıma gider. Bu ayrılık Fatma'dan çok Süreyya'yı etkiler. Sevdiği erkeği, aşkını itiraf edemediği uğurlamak zorunda kalır.

Sevgilisiyle öpüşerek vedalaşan Tarık, Fatma'dan alacağı mektupların en büyük tesellisi olacağını söyler. Süreyya'yı saçlarından öperek veda eder; yüzünün daima gülmesini ister. Bu uzaklaşma anı Tarık'ın ona en fazla yaklaşacağı an olur.

Fatma hiç üzgün değildir ve Süreyya'nın hüznüne anlam veremez. Onun bu hassasiyeti karşısında Fatma Süreyya'ya, hayata uyma tavsiyesinde bulunur, “duygularına değil hayata uyacaksın” (s.30) der. Dengeli olması gerektiğini göstermek için kollarını açarak kaldırım taşının üstünde yürümeye başlar. Bu sırada Bülent arabasıyla hızla kaldırıma yanaşır. Fatma bağırarak kendini kenara atar. Bülent: “Biz adamın dengesini böyle bozuyor işte” (31) diyerek onları bir gezintiye çıkarır. Fatma da hiçbir üzüntü belirtisi yoktur ve Bülent'in gezme teklifini hemen kabul eder. Süreyya da onlara katılmak zorunda kalır.

Bülent sık sık evin önünde arabasıyla görünmeye başlar. Süreyya kardeşinin bu tutumu yüzünden utanmaktadır. Bülent ve Fatma'nın gezilerine katılmayarak vicdanını susturmayı dener.

Fatma bu geziler sonrası elinde pahalı hediyelerle dönmeye başlar. Şimdi onun için yalnız yüksek inşaat mühendisi olan, yurt dışında ihaleler kazanan güçlü bir Bülent

vardır. Bir akşam Amcası Feridun Bey'e, Bülent'le evlenme kararı aldıklarını açıklar. Amcası şaşırır ve onun Tarık'la zaten sözlü olduğunu hatırlatır. Fatma, amcasını Bülent'i çok sevdiğine dair ikna etmeye çalışır. Fahrettin Bey sözlerine şöyle devam eder: "Hayır Fatma, kızmadım... Eğer kızmak gerekirse sana değil, zamana, zamanın kurallarına kızmak gerek!.. Aşk da, evlilik de bugün çocuk oyuncağı haline geldi... Hayatta ciddi bir şey kalmadı... Evlenecek olan, hayatını yaşayacak olan sensin kızım... Artık bebek de değilsin... Verdiğin karar hakkında hayırlı olur inşallah!" (s.35)

Fatma Tarık'ı sevmediğini ve onun sadece bir heves olduğunu ifade eder. Süreyya, bir kişinin hatasının herkese mâl edilmemesi gerektiğini düşünür. Fatma'nın Bülent ile evlenme kararını onu gözyaşlarına boğar. Sevdığı adama kavuşmak için umut duyarak mı yoksa onun adına üzülerek mi ağladığını kendisi de bilemez.

Fatma, Tarık'ın hiçbir mektubuna daha önce cevap yazmamıştır ve o gün Bülent'le evleneceğini bildiren mektubu Süreyya'nın postaya vermesini ister. Süreyya ablasından, Tarık'ın düşeceği durumu düşünmesini ister. Fakat Fatma için Bülent'in muazzam serveti ve güçlü kişiliği daha önemlidir.

Süreyya elinde mektupla uzun süre düşünür. Gurbet elde önemli bir görevle bulunan Tarık'ın bu olay yüzünden etkilenmesini istemez ve Fatma'nın mektubunu yırtar. Fatma'nın dilinden kendi aşkını anlattığı uzun güzel bir mektup yazar. Son satırları şöyledir: "Seni ne neden bu kadar çok sevdiğimi bilmiyorum. Bunu bilenler, muhakkak neden ayrılacağıyla geleceklerini de tahmin edenlerdir. Ben bunu hiçbir zaman bilemeyeceğime göre... Tanrı seni benden ayırmasın..." (s.39).

Tarık'ın cevabını merakla beklemeye başlar. Mektupların eve gelmesini engellemek için postaneden bir kutu kiralar. Beklediği cevap gelir, mektubu okuyan Süreyya, Tarık'ın ellerine dokunmuş kadar sevinir.

Samimiyet ve aşk dolu mektuptan çok etkilenen Tarık, Fatma'nın bu derin yönünü ilk kez fark ettiğini ve onu artık daha fazla seveceği sözlüsü olarak değerlendirdiğini ifade eder. Böyle güzel bir şeye vesile olduğu için ayrılığa şükreder.

Her mektupla yoğunlaşan duygular artık bir feryada dönüşür. Bu mektuplaşma serüveni Tarık'ın, Fatma'nın düğün günü İstanbul'a geleceğini bildiren telgrafıyla düğümlenir. Artık Süreyya hayatındaki en büyük problemlerden birini çözmek durumundadır.

Havaalanına ulaşırlar, şoförün sesiyle Süreyya anılar denizinden çıkar. Tarık Süreyya'yı yine saçlarından öper. Fakat gözleri Fatma'yı aramaktadır. Onun hasta olmasından endişe eder. Arabaya yerleştiklerinde Süreyya, ablasının o akşam Bülent'le evleneceğini açıklar. Tarık inanmak istemez, bütün o aşk mektuplarını hatırlar, gururuyla oynandığını düşünür. Duyduğu bu haber karşısında: "Bir kurşun yesem şaşırmazdım bu kadar" der. Bülent'in muhteşem servetinin her şeyden ağır bastığını anlar. Taksiyi durdurur ve arabadan iner.

Süreyya kimseye fark ettirmeden yalıya döner. Fatma onu karşılar, kendisini toparlamasını ister. Süreyya hazırlanır ve konukların arasına iner. Durul Süreyya'yı sahneye davet ederken davetlilere şu takdimi yapar: "Şimdi sizlere en son bestem olan 'DERT BENDE' şarkısını okuyacak... Aslında bu şarkıyı ben sevdiğim bir kız için besteledim. Ama kendisi izin vermediğinden adını bir sır olarak saklıyorum...."(s.48).

Süreyya bu takdimdeki itirafı hafif bir yan bakışla karşılar. Sesi davetlileri büyüler. Şarkı bitiminde Tarık'ın elinde bir orkide ile düğüne gelmiş olduğunu fark eder. Olay çıkmaması için onu bir odaya alır ve Fatma'yı çağırır. Tarık küçümseyici bir bakışla Fatma'ya bakar. Ona sitemler eder, o duygu dolu mektupları neden yazdığını sorar. Fatma şaşkındır, mektuplardan haberi yoktur. Kendisine bir tek mektup yazdığını ve onda Bülent ile evlenme kararını açıkladığını söyler. Tarık mektupları yere fırlatır ve kapıyı çarpıp çıkar.

Fatma mektupları Süreyya'nın yazdığını anlar. Ona bunu neden yaptığını sorar, Süreyya açıklama yapamaz. Tarık, Bülent'i tebrik eder. Bülent zafer kazanmış edası takınarak onun, geçmişte Fatma'yla evlenme girişimini hatırlatır. Tarık yalıdan ayrılır.

Balayına gitmeden önce Süreyya'dan mektup olayının aslını öğrenmeye çalışan Fatma, soruları karşısında Süreyya'nın sustuğunu ve ağlamaya başladığını görür. Kardeşinin, Tarık'a âşık olduğunu anlar. Onu affetse bile Tarık'ın böyle bir hatayı affetmeyeceğini söyler.

Düğünden iki gün sonra Bülent ve Fatma balayına gider. Süreyya günlerce gözyaşı döker. Kendi eliyle yaratmış olduğu dünya yıkılmış ve bütün mutluluğu yok olmuştur. Bu süreçte Durul, Süreyya'daki üzüntüyü fark eder. Her zamanki dostluğuyla ona destek olmak ve Süreyya'yı biraz olsun neşelendirmek ister. Ancak Süreyya yalnızlığı tercih eder.

Vicdan azapları, pişmanlık ve acılar içinde geçen günlerden sonra Tarık'la konuşup her şeyi açıklamaya karar verir. Her şeyi göze alarak Tarık'ın teyzesiyle oturduğu eve gider. Tarık'ı kamp gecesinde olduğu gibi hamakta uzanırken bulur. Tarık Süreyya'yı gördüğüne sevinir, çünkü o da çok yalnız kalmıştır.

Süreyya Tarık'a bir açıklama yapmaya geldiğini söyler. Tarık Süreyya'daki derin hüznü fark eder. Bu mahzun güzelliğiyle, Süreyya ne anlatırsa anlatsın onu bağışlamaya karar verir. Süreyya çantasından Tarık'ın düğün gecesi fırlatmış olduğu mektupları çıkarır ve Tarık'a uzatır. Mektupları Fatma'nın değil; kendisinin yazdığını açıklar.

Mektupları yazma nedenini açıklarsa Süreyya'yı bağışlayacağını söyler. Süreyya'nın asıl sebepten çok "vicdan", "insanlık görevi" gibi bahaneler ileri sürmesi Tarık'ı ikna etmez. Çok sevdiği için Süreyya'nın böyle bir işe kalkıştığını anlar.

Yıllar önce bir mehtaplı gecede öptüğü küçük kızı görür. Eğer o küçük kız Fatma'nın kardeşi olmasaydı Tarık'la dansta karşılaştıkları gün; hayatlarının mutluluk başlangıcı olabileceğini düşünür.

Süreyya'nın çocuk kalbinde başlayan bu aşk yıllarca onun kalbinde büyümüş, beslenmiştir. Bunu fark eden Tarık kendi kalbinin de bir başka heyecanla çarptığını anlar. İki kız kardeş arasındaki farkı düşünür. Biri ne derece havai, güvenilmez ve sebatsız ise diğeri o nispette vefalı, sadık ve fedakârdır.

Tarik Süreyya'yı çoktan bağışlamıştır ve kendi hatası için de bağışlanma diler. Fatma'nın şüpheli yapısı yüzünden ona bir yabancı gibi davranmak zorunda kaldığını açıklar. Süreyya bu mutluluğa inanamaz. Tarık artık birlikte güçlü ve mutlu bir hayat yaşayacaklarını söyler. Bunu kutlamak için yemeğe giderler.

Âşıklar Tarık'ın bu bir haftalık izninin her saniyesini mutlu bir şekilde geçirirler. Bir gün Durul'un çaldığı pavyona giderler, Durul karşısında canlı ve neşeli bir Süreyya bulur. Sevdiği erkeğin Tarık olduğunu anlar.

Durul'un Süreyya'ya âşık olduğunu Tarık da anlar. Yeni bir bestesi olup olmadığını sorarlar. Durul bu sözdeki imayı sezer ve artık (Süreyya için) beste yapmadığını söyleyerek sahneye gider. Durul'a göre hiçbir servet aşka sahip olmak kadar önemli bir zenginlik değildir.

Gecenin sonunda Tarık, Süreyya'ya yirmi günlük bir manevraya çıkacaklarını söyler ve veda anına kadar geçen her saniyeyi Süreyya'yı görerek, hissederek geçirmek ister. Tarık'ın evine giderler. Tarık bir inci yüzüğü nişanlanma göstergesi olarak Süreyya'ya hediye eder. Manevradan dönünce hemen nikâh işlerini yapmayı planlarlar.

O gece birlikte olurlar, Süreyya gün ağarırken yalıya döner. Kahvaltı masasında Süreyya, Feridun Bey'e; Tarık'la nişanlandıklarını ve o dönünce evleneceklerini açıklar. Feridun Bey yeni bir evlilik telaşı yaşanacağı için mutlu olur.

Tarık'ın manevradan döneceği gün Süreyya ile Fahrettin Bey onu karşılamak için Gölcük'e giderler. Süreyya çok heyecanlıdır. Nizamiye kapısına gelirler. Nöbetçi astsubaya gemilerin manevradan dönüp dönmediğini; Üsteğmen Tarık Engin'i beklediklerini söylerler. Çalan boru sesi ile nöbetçi astsubay selâm vaziyetini alır, rıhtıma yanaşmış bir hücumbotunda Türk bayrağına sarılı bir tabut vardır. Süreyya ile Feridun Bey bu şehidin kim olduğunu merak ederler. Manevradaki bir patlama sırasında Tarık şehit olmuştur. Süreyya "Tarık" diye bir çığlık atarak, amcasının kollarına yığılır.

Süreyya yalıdaki odasında kendine gelir. Gözleri karanlık bir kederle doludur. Her solukta "Tarık" diye inlemektedir. Amcasının teselli sözleri Süreyya için çok anlamsızdır ve bir gün "Sana geliyorum Tarık" diyerek pencereye koşar. Cama çarpar, Fahrettin Bey onu son anda yakalar. Süreyya bu intihar girişiminde cam kesikleriyle yaralanır. Bir hafta kendine gelemez.

Kendine geldiği ilk anda yine "Tarık" der. Kalbindeki yaranın cam kesikleri gibi kolayca kapanmayacağını farkındadır. Tarık'ı bir daha göremeyeceğini bilmesine rağmen hâlâ hayatta olması onu şaşırtır. Yakınlarının ve amcasının tesellileri karşısındaki durumu şöyle dile getirilir: "Süreyya bu gereksiz tesellilere hafifçe gülümseyip geçiyordu. Her ateş düştüğü yeri yakardı... Hem onun Tarık'ı nasıl sevdiğini bilmiyorlardı ki... Eğer bunu bilselerdi, yerle göğün neden birbirine karışmadığına, neden kıyametin kopmadığına şaşarlardı." (s.81).

Bir sabah Fatma gelir, kardeşini bu halde görmek onu çok şaşırtır. Bir kişinin ardından insanın nasıl bu hale gelebildiğine anlam veremez. Ona göre hayat devam etmektedir. Süreyya'ya hayata dair öğütler verir.

Süreyya önemli bir gerçeği fark eder: Fatma'nın hayata dair bütün bildikleri, Süreyya'nın öğrendikleri yanında sadece bir hiçtir.

Sonbahara doğru Süreyya önce evin içinde sonra da evin dışında gezinmeye başlamıştır. Fakat bir gün başı döner, sonrasında midesi bulanır. Bu durum sık tekrarlanmaya başlar, Süreyya hamile olduğunu anlar. Ancak bu durumu kimseye söyleyemez. Olayın mantıklı boyutunu düşününce içindeki korku büyür, bu gerçeğin hayatına getireceği utançla kahrolur. Her şeye rağmen, Tarık'ın en aziz hatırası olan o hayatı feda etmemeye karar verir. Aradan üç ay geçer.

Bu sürede Fatma ve Bülent, Süreyya'yı neşelendirmek ve bunalımından çıkarmak için ellerinden gelen her şeyi yaparlar. Bir gün Fatma, gidecekleri baloda giymesi için Süreyya'ya bir elbise getirir. Fatma, elbiseyi deneyen Süreyya'nın şişmanladığını görür ve bu değişimin asıl nedenini anlar. Yaşanacak skandal onu endişelendirir, eğer babasız bir çocuğu dünyaya getirecekse aile şereflerinin lekeleneyeceğini açıklar. Bir çözüm bulmaya çalışır. Bebek dört aylık olmuştur ve zaten Süreyya bebeğini aldırarak istememektedir.

Fatma, önceki yıl geçirdiği “Salpenjit” (s.87) nedeniyle çocuk doğuramayacaktır. Bülent ise bu gerçekten habersiz olduğu için artık bebeklerinin olması yönünde ısrarcı davranmaktadır. Fatma İtalyan Lisesi'nden arkadaşı Roza'nın büyük bir doğum evi sahibi doktorla evlendiğini söyler. Hamileliğin kalan kısmını İtalya'da geçirebileceklerini ve Roza'nın kocası sayesinde doğumun da kolaylaşacağını anlatır. Bebek, Fatma'nın çocuğu olarak büyütülecek ve böylece aile şerefi de kurtarılacaktır. Fatma, Süreyya'nın daima çocuğuyla birlikte olacağını ve onun her anına şahitlik edeceğini vaat eder.

Bülent işi için uzun bir süre Avustralya'ya kalacaktır. Bu durumu kendi menfaatleri için kullanan Fatma, hamile olduğunu ve Süreyya ile İtalya'ya gidip orada doğum yapmak istediğini anlatır.

Haziran ayının ılık bir gecesinde Süreyya oğlunu kucağına alır. Bebeğin gözlerinde Tarık'ın gözleri saklanmıştı. Fatma bebeği hemen kardeşinin kollarından alır, analık gururu yüreğini çatlatacak denli büyüktür. Bebeğe “Tarık” ismi verilir. Tarık Engin'in oğlu, hastanenin kayıt defterine “Tarık Yücesan” adıyla kaydedilir. Bebek artık yüksek mimar, büyük müteahhit Bülent Yücesan'ın oğludur.

Fatma ile Süreyya'nın İstanbul'a dönüşleri tam bir bayram havası içinde karşılanır. Bülent çocuklar kadar şendir ve Fahrettin Bey de çok mutludur. Bütün bu şenlik içinde sadece Süreyya mutsuzdur. Süt dolu göğüslerini sıkıca bağlar. Fakat bir

gün dayanamaz ve gizlice bebeği emzirir. Anne ile bebek arasındaki bu özel bağ, dünyanın en büyük zevki olduğunu hisseder. Bu sırada Fatma odaya girer ve bebeği Süreyya'nın kucağından alır. Sütü bir kez tadan bebeğin başka hiçbir şey yemeyeceğini söyleyerek emzirmeyi yasaklar. İyi bir bakıcı tutulmuştur ve Fatma, sütünün çekildiği bahanesini uydurarak, bebeğin hazır mamalarla beslenmesine zemin hazırlar. Süreyya geceleri oğlunun yanında kalmak ve ona bakmak ister. Fakat bu isteği ablası tarafından net bir şekilde reddedilir.

Fatma verdiği sözlerin hiçbirini tutmaz ve Tarık'ı da alarak Avustralya'ya gitmeye karar verir. Bunu öğrenen Süreyya çok üzülür, yıkılır. Yaptığından pişman olur. Toplumun baskısından korktuğu için ablasının sözlerine kanmış, biricik varlığından vazgeçmiştir. Ama artık yapılacak hiçbir şey kalmamıştır.

Fahrettin Bey ve Süreyya; onları uğurlamak için havaalanına gider. Süreyya için Tarık'tan ayrılmak ölümden beterdir. Mektup ve fotoğraf vaatleriyle teselli bulmaya çalışır. Günleri artık ağlayarak geçmektedir. Tek meşguliyeti ise Tarık'a bir şeyler örmektir.

Bir sonbahar günü Durul Beyoğlu'nda Süreyya'yı görür. Süreyya elindeki yün paketlerini göstererek Tarık'a bir şeyler ördüğünü söyler. Durul ise onun kendi orkestralarında şarkı söylemesini ister. Süreyya bunu kabul etmez. Yalıda adeta terk-i dünya bir hayat sürer, tek mutluluğu Avusturya'dan gelen mektuplar ve Tarık'ın fotoğraflarıdır. Süreyya Tarık'ın büyümekte olan yüzünde babasının ifadesini görür, bu onun için en büyük tesellidir.

Süreyya bir sabah kahvaltıya inmeyen amcasının odasına çıkar, kapıyı çalar, ses gelmez. İçeri girdiğinde, amcasının cansız bedeni ile karşılaşır. Başına gelen bu felakette yine Durul'un yardımını görür.

Artık Avustralya'ya, Fatma'nın yanına gitmeye karar verir. Hazırlıklarını ancak iki ayda tamamlayabeyilir. Eşyalarını hazırladığı sırada, en kıymetli eşyasına gözü takılır. Bu, Tarık'la yan yana olduğu bir fotoğraftır. Süreyya hep geçmişte yaşamıştır. Aradan altı yıl geçmiştir.

Fotoğrafa dalmışken birden Fatma'nın sesini duyar. Sürpriz yapıp İstanbul'a gelmişlerdir. Fatma Süreyya'nın Avustralya'ya gelmek için hazırlandığını anlar.

Tarık'ı görmek için Fatma'nın Tarabya'daki evine giderler. Eve ulaştıklarında Tarık “anne” diyerek Fatma'nın kollarına atılır. Süreyya çok ağlar, öz oğlu için bir yabancıdır. Fatma, hep bahsettiği teyzesiyle Tarık'ı tanıştırır. Tarık çekingen davranır.

Süreyya bu görüşme ile yavrusunu tamamen kaybettiğini anlar. Bülent'in bir buçuk aylık izninde Süreyya kendini bir teyze olarak Tarık'a sevdirmek ister. Onunla vakit geçirmeye çalışır. Ona hediyeler alır, parklara götürür. Bir gün parkta ona balonlar alır.

Balonlar onu yıllar öncesine götürür. Şimdi elinde balonlarla koşup oynayan yavrusu, aslan yapılı babasını anımsatıyordu. Bir gece Tarık teyzesinin evinde kalır, hava yağmurludur ve Tarık gök gürültüsünden korkar, annesine gitmek ister. Süreyya onun korkusunu yenmesine yardım edemez.

Süreyya ile Durul; Fatma, Bülent ve Tarık'ı uğurlamak için rıhtımdadır. Süreyya Tarık ile vedalaşır, teyzesini unutmamasını ister. Durul, Süreyya'ya neden onlarla gitmediğini sorar. Süreyya'nın planları olduğunu açıklar: artık kendisini kimsesiz çocuklara adayacaktır.

Yalı yatılı bir çocuk yuvasına dönüştürülür. Amcasından kalan mal varlığı Süreyya'nın işlerini oldukça kolaylaştırır. Burada çocukların her türlü ihtiyacı giderilmektedir. Durul her konuda Süreyya'nın yanında olur, onu destekler. Çocuklara verilecek müzik eğitimi yürütür. Yuvada kalan çocuklar Süreyya'ya “anne” diye hitap ederler. Bu onun kalbindeki yara için tek merhemdir. Kendi yavrusundan duyamadığı sözcükleri başkalarının yavruları söyler.

Tarık artık kendisi Süreyya'ya mektuplar yazmaktadır. Avustralya'dan sonra, Yeni Zelanda oradan da Filipinler'e geçmişlerdir. Uzak ülkelerin insanları olmuşlardır artık.

Aradan on iki yıl geçer. Süreyya'nın yuvasının ünü her tarafa yayılır. Bu yıllar içindeki tek olumsuz hadise kimsenin yara almadığı bir yangındır. Süreyya, yangından sonra yalıda gerekli düzenleme ve onarımları yaptırır.

Pek çok çocuğa annelik yapmasına rağmen; Süreyya'nın annelik özlemini sadece Tarık'ın mektupları hafifletebilmektedir.

Süreyya bir gün Fatma'dan mektup alır. Bülent yurt dışındaki işlerini tamamlamış, İstanbul'a dönme kararı almıştır. Süreyya sevinçten çılgına döner.

Miniklerle yaptığı kır gezisi dönüşü Fatma'dan dönüş uçaklarını bildiren bir telgraf alır. Artık saçları kırışmış orta yaşlı bir adam olan Durul'la birlikte havaalanına giderler.

Uçağın inişini sabırsızlıkla bekleyen Süreyya on yedi yıl önce Tarık'ı kundakta yolcu ettiği zor günleri hatırlar.

Yolcular inmeye başlar. Tarık ince yapılı, kumral perçemleri olan mavi gözlü yakışıklı bir delikanlı olmuştur. Bu haliyle babasına çok benzemiştir. “Teyzeciğim” diyerek Süreyya'nın kollarına atılır. Tarabya'daki apartmanda, ailenin İstanbul'a dönüşü şenlik havası içinde kutlanır.

Gece, Tarık Süreyya'yı yalaya bırakır ve gider. Süreyya odasında Tarık'la mutlu günlerinde çektirdikleri o resme bakarken Tarık odaya girer ve resmi fark eder. Resimdeki kişinin kendisiyle benzerliği onu şaşırtır. Süreyya'ya sorular sorar, resimdeki kim olduğunu anlamaya çalışır. Süreyya onun bir manevra kazasında öldüğünü anlatır. Tarık bu resmin çok değerli olduğunu ve çerçevelenmesi gerektiğini söyler.

Tarık, yıllar önce korkarak geçirdiği geceyi ve teyzesini üzdüğü geceyi telafi etmek için o gece yalıda kalmak ister.

Ertesi gün yalının büyük salonunda anneler günü töreni için hazırlıklar yapılmaktadır. Durul yine orkestranın başında olacaktır. Süreyya kendi konuşmasına hazırlanırken Fatma panik içinde gelir ve Tarık'ı sorar.

Tarık Süreyya'nın fotoğrafını Fatma'ya götürüp oradaki kişinin kim olduğunu öğrenmek için ısrar etmiştir. Ve Fatma bütün gerçeği ona açıklamak zorunda kalmıştır.

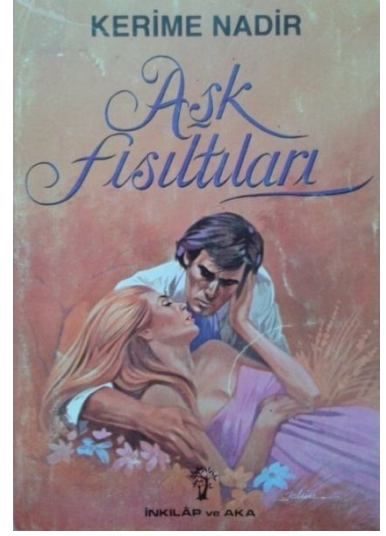
Süreyya salona girer, konuşmaya başlar. Fakat kendinde değildir. Yılın annesi seçilmiştir. Tarık salona girer, elinde bir paket vardır. Süreyya'ya yaklaşır ve “Annelerin en güzeli olan anneme” ithafıyla hazırlanmış paketi uzatır. Bu kartın altında, anne ve babasının çerçevelenmiş fotoğrafı vardır. Tarık, öğrendiği gerçeklerin üçü arasında bir sır olarak kalacağına söz verir.

Süreyya oğlunun başını kendi göğsüne çeker. Yüzünün onun saçları arasında tutarak: “Oğlum! Sen yokken bu dünyada benim nem vardı acaba?..” (s.135) der.

İstanbul, 1973

AŞK FISILTILARI

Sami Bey ve eşi Faika Hanım balkonda oturmaktadırlar. Yakınlardan geçen motorun gürültüsü onları yine aynı konuya çeker. Kızları Sibel son zamanlarda, annesinin “saçaklı oğlan” dediği bir gençle motor üstünde gezmektedir. Karı koca arasındaki tartışma ise, Sibel’in kimseyi ve hiçbir kuralı tanımayan karakteri hakkındadır.

Onlar tartışırken Sibel’in ablası Melek gelir ve annesinin fikirlerini destekler. Gerçekten de babası Sibel’i ayrı bir hoşgörülle yetiştirirken kendisine bu kadar müsamaha göstermemiştir. Faika Hanım kızlarının yetiştirilişindeki farkları sıralar: Sibel’den on yaş büyük olan Melek, tam bir ev kızı olarak büyümüştür, ev işlerinde ve çeyizini doldurduğunda el işlerinde ustadır. Zamane kızları, özellikle de Sibel kadar cesur ve girişken değildir.

Sibel ise Amerikan Kız Koleji’nden yeni mezun olmuştur. Hayatta her istediğine kavuşmuş olan Sibel’in bir dediği iki edilmemiştir. Spor kulüplerine devam etmiş, güzellik yarışmasına bile katılmıştır. Arkadaş partilerine katılmakta ve dilediği yere gitmekte özgür bırakılmıştır. Melek babasına, Sibel’in bu derece serbest bırakılmasının çok büyük bir yanılğı olduğunu ve bunun da er geç anlaşılabileceğini söyler.

Sami Sergen bir albay emeklisidir. Bütçesini denkleştirmek için bazı küçük işler de yapmıştır ancak Sibel’in masrafları ailenin en büyük maddi problemidir. Beylerbeyi’nin Küplüce sırtlarındaki ahşap bir evde yıllardan beri kiracıdırlar.

Akşam yemeğine bekledikleri Sibel nihayet gelir. Annesinin itirazlarına rağmen “saçaklı oğlan” Naci’yle gezmiştir. Babası yemek için Sibel’i beklediklerini söyler. Sibel bir duş alıp, akşamki parti için hazırlanacağını belirtir. Hatta ablasını da partiye davet eder. Soruların ve son zamanlarda katıldığı sayısız partinin bahane edilmesi üzerine; Naci’nin bir akrabasının kızı için yapılacak nişan törenine gideceğini açıklar. Eve erken gelmesi istendiğinde, alkollü bile olsa eve gelebileceğini hatırlatır.

Faika Hanım kızına söz geçiremeyeceğini bir kez daha anlar. Sami Bey, güzelliği ve yosun yeşili gözleriyle hayran olduğu kızının her istediğini yapmakla hata

ettiğinin farkındadır. Ancak kızına karşı büyük bir zaafı olduğunu da kabul ederek, onu kendi haline bırakır.

Anadoluhisarı'ndaki yalı ışıltılar altında hiç durmadan dans eden ve alkol tüketen davetlilerle doludur. Naci ve Sibel de dans eden gruba katılırlar. Sibel kaç çeşit ve kaç kadeh alkol içtiğini unuttur. Terden sıırıslıklam olur, başı çatlayacak duruma gelmiştir. Kalabalıktan ayrılır ve koridora ince bir ışık yansıtan odaya girer, burada kimse olmadığından bir koltuğa kıvrılıp sızar. Kendisine geldiğinde odada bir kadın ve bir erkek sesi duyar. Odanın karanlık bir köşesinde olduğundan, sohbet eden çift onu fark etmez.

Sibel, bu iki kişi arasındaki konuşmayı büyük bir dikkatle dinler. Konuşan kadının, yalının sahibinin baldızı ressam Semra Hanım olduğunu anlar. Naci, akşam onları tanıştırmıştır. Otuz yaşına yakın görünen bu adamı tanımamaktadır. Fakat onun ışık vuran yüzünü hayranlıkla seyreder. Kalbinde, bu adamın kendisi için çok özel bir yer tutacağına dair bir his uyanır.

Adam konuşma içerisinde, Semra hanım'ın kuzeni Celal'in askerlik arkadaşı olduğunu söyler. Semra Hanım, Celal'in sık sık "Nahit Bey"den söz ettiğini tekrarlar. Onun zenginliğini ve yakışıklılığını över. Nahit Bey'in Ayvalık'ta büyük bir çiftliği, zeytinlikleri ve zeytinyağı fabrikası vardır. İş seyahatleri için sıkça İstanbul'a gelmektedir ve bu seyahatinin partiye denk gelmesi de hoş bir tesadüf olmuştur.

Nahit Bey, yaz tatilini Celal ve "yeni flörtü"(s.13) ile Bodrum'da geçireceklerini söyler ve Semra Hanım'ı da davet eder. Semra Hanım bu daveti sevinçle karşılar.

Semra Hanım daha önce Celal'i evlendirmeye çalıştığını söyler ve arabuluculuk yapmaktan hoşlandığını anlatır. Kırkını aşmış ve hâlâ evlenememiş olan Semra Hanım, böylece konuyu evliliğe getirmiş olur. Nahit Bey de kendisi için arabuluculuk yapmasını ister. Evlenmek istediğini kız için şunları söyler: "Çok güzel kızlar tanıdım. Ama hiçbirleriyle evlenmeyi düşünmedim. Egoist bir insanım galiba! Eşim olacak kadının bütün hayatını bana adamasını isterim. Kayıtsız şartsız bana uyacak bir eş... Bunu kolay kolay kabul edecek bir kız bulunağabeyleceğini de pek sanmıyorum bu zamanda..."(s.13).

Aslında kendisinin, Nahit Bey için ideal bir eş olduğunu anlatmaya çalışan Semra Hanım, Nahit Bey'in evlenmesi gereken kadının özelliklerini sıralar: Nahit'e tapmalıdır. İş hayatında onu desteklemeli, her konuda ona anlayış göstermeli ve

özellikle de kadın hayranları çok olduğu için onu hiç kıskanmamalıdır. Zamane kızları bu özellikleri taşımadığından; becerikli, güçlü, doğayı seven olgun bir kadın(!) ancak Nahit Bey’i mutlu edebilir.

Nahit Bey, Semra Hanım’ın sözlerine katılır, onun imalarını anlamamış gibi görünerek; ay ışığında gezmeyi teklif eder. Bu sırada Celal gelir. Paris Güzel Sanatlar Akademisi’nden ünlü bir ressamla eşinin, Semra Hanım’ın sergisini gezdiklerini ve kendisiyle görüşmek istediklerini söyler. Semra Hanım gönülsüzce gider. Nahit Bey, odada kalıp biraz daha dinlenmek ister.

Sibel yattığı koltuktan kalkar ve Nahit Bey’e yaklaşır: “Ben bir küçük meleğim... Tanrı tarafından gönderildim... Seni günahlardan korumak için..” (s.16) der. Konuşulan her şeyi duyduğunu ve Nahit Bey’in, o çöpçatan kızın tuzağından iyi kurtulduğunu söyler. Onun aradığı özelliklerin daha fazlasına sahip olduğunu söyleyerek, ideal bir eş olacağını anlatmaya başlar. Amerikan Kız Koleji mezunudur, kültürlüdür, isterse Nahit’in kölesi bile olur, çiftliğinde hayvanlara bile bakar.

Nahit, genç kızın alkol duvarını çoktan aştığını fark eder. Karanlıktan çıkıp yakınına gelmesini ister ve Sibel’in görünce onun gerçekten de bir peri olduğunu anlar. Güzelliğinden büyülenir, elinden tutup hemen onu koltuğa alır. Bakışlırlar ve Sibel de genç adamın gözlerinden büyülenir. Kendi meziyetlerini anlatmaya devam eder. Kendisiyle evlenmesi halinde; onun fabrika ve çiftlik işlerinde hesaplarına yardımcı olacağını belirtir. Binicilik kulübünde dereceleri vardır ve çiftlikteki atlara binmekten zevk duyacaktır.

Bunlarla birlikte emekli albay olan babası, kendi halindeki annesi ve evlenmemiş ablasıyla orta halli bir aile olduklarını anlatır. Parasının olmadığını söyler ve zaten Nahit zengin olduğu için kendisinin parasına muhtaç olmadığını da ekler.

Nahit, bütün bunlardaki doğruluk payını umursamaz ve “sanıyorum sevebilirim seni gerçekten”(s.19) der. Birbirlerini daha yakından tanımaları gerektiğini ifade eder. Sibel’i kendisine çeker ve ikisinin de aklını başından alan bir öpüşme yaşanır. Nahit, ay ışığında daha güzel sevişebileceklerini söyleyerek onu dışarı çıkarır. Sık ağaçların arasında kendilerinden gerçek sevişirler. Bu zevk anlarında Nahit: “Sen sonsuza dek benim olacaksın Sibel” (s.20) diye fısıldamaktadır.

Sami Bey, eşi ve Melek sabaha karşı hâlâ Sibel’i beklemektedir. Sokakta bir otomobil sesi duyulur. Sibel otomobilden iner ve uzun boylu bir adama sarılır, ikisi

uzun uzun öpüşürler. Bu sahneyi izleyen annesi ve babası onun artık gerçekten de aşırıya kaçtığını anlarlar.

Sibel eve ısıklık çalarak girer, aşırı bir sevinçle herkesi selamlar. Arabasından indiğı adamın çok zengin bir iş adamı olduğunu ve ertesi gün kendisini istemeye geleceğini açıklar. Partide tanışmış, anlaşılmış ve evlenmeye karar vermişlerdir.

Aile bu ani habere çok şaşırır ve birkaç saatte tanınan bir adama güvenilemeyeceğini söyler. Ertesi gün bütün hazırlıklar yapılır. Sami Bey ve Faika Hanım, Nahit'in geleceğine inanmazlar. Saatler geçer ve bir telgraf gelir. Nahit, çok önemli bir iş görüşmesi için Ayvalık'a dönmek zorunda kaldığını ifade etmiş ve ailesinin evliliğe izin vermesi durumunda Sibel'in ilk vasıtayla Ayvalık'a "Başarlanlar Köşkü"ne gelmesini istemiştir. Düğünü orada yapacaklardır.

Sibel zafer kazanmış bir edayla telgrafı uzatır. Ailesi karşı çıkar ve bunun geçici bir heves olması durumunda kızlarının mahvolacağını düşünürler. Sibel ise, çoktan evlenmiş olduklarını açıklayarak odasına gider, bavulunu hazırlamaya başlar. Annesi bayılır.

Ertesi gün ilk otobüse biner, akşam geç saatlerde Ayvalık'a ulaşır. Taksi şoförü, Nahit Bey hakkında verdiği bilgilerde onun köşkte âlemler düzenlediğini ve her akşam kadın misafirleri olduğunu anlatır. Sibel'i de bu kadınlardan biri zanneder.

Sibel köşke ulaştığında kendisini Nahit Bey'in nişanlısı olarak tanıtır. Büyük bir davet verilmektedir ve evin hizmetçisi onu rutubetli, karanlık bir odaya alır. Nahit gelir, Sibel'i cesareti için kutlar ve onun tam idealindeki eş olduğunu söyler. Odasında dinlenmesini ister.

Elektriğı olmayan ve lamba ile aydınlatılan bir odada misafir edilir. Ona eşlik eden İbrahim Efendi: "Burada olanlara katlanmak zorundasın küçük hanım" (s.36) diyerek odadan çıkar.

O gece Sibel alt kattan gür bir kadın kahkahası duyar. Bu ses onun beyinde küçük bir noktayı çok huzursuz eder fakat artık her şeyin güzel olacağını düşünerek bunu umursamaz. Üst kattan ise, odada gezinen birinin ayak sesleri gelmektedir.

Nahit, ertesi sabah, yoğun işlerini bahane ederek; istemeyi mektupla yapağabeyleceğini söyler. Sibel'in ailesini düğüne davet ettiklerinde her şeyin

düzeleceğine inanmaktadır. Sibel'in isteklerini gerçekleştirmeye çalışacağını söyler ve davullu zurnalı bir düğün vaat eder.

Aile üyelerini tanımak isteyen Sibel'e; bir kardeşi olduğundan söz eder. Yiğit on sekiz yaşındayken bir kaza kurşunuyla babasını öldürmüş ve dört yıl hapis cezası almıştır. Nahit iki yıldır onu görmemiştir. Sibel'in üst katında gece gezinen ise; akli dengesini yitirmiş olan yaşlı halasıdır.

Beklenenin aksine; sade bir nikâh töreniyle evlenirler. Nahit'in birkaç yakın dostu törene katılır. Sibel'in ailesi gelmez. Bu, Sibel'i biraz üzse de yaşadığı mutluluğun tadını çıkarır.

Sibel ideal bir eş olur. Bir ay boyunca, tebrik için gelen misafirleri ağırlar. Köşkteki sefahat âlemi hız kesmeden devam eder. köşkün hizmetçileri Sibel'i sever ve sayarlar.

Evlilik güzel gitmektedir. Nahit bir sabah, karısı için bir şey yapmak istediğini söyler. Babasından kalan mirasın dörtte üçü kardeşine ve kalanı kendisine bırakılmıştır. Nahit, emlaklerden oluşan bu mirasını karısına devretmek ister. Sibel, konuyu biraz kurcalayınca; Nahit'in, babası tarafında çok sevilen ve gözetilen Yiğit'i kıskandığını ve onu sevmediğini anlar. Bir aylık evliliklerinde daha birbirlerini yeterince tanımamış olmalarına rağmen bu istek onun içine bir şüphe düşürür. Fakat uyumlu davranmaya ve asıl gerçeği zamanla öğrenmeye karar verir.

Tapu işlemleri halledilir ve iki gün sonra bir iş seyahati için İstanbul'a gelirler. Nahit; Sami Bey, Faika Hanım ve Melek'e karşı iyi bir damat gibi davranır. Sevecenlikle konuşur. Fakat kardeşi Yiğit'ten ve mal varlığını Sibel'e bıraktığından hiç söz etmez. Bu da Sibel'in dikkatini çeker. Ailesi Sibel'i affetmiş gibi görünür.

Üsküdar'daki bir iş görüşmesi için Nahit birkaç saatliğine ayrılır ve aileyi baş başa bırakır. Sibel, harika bir damat getirdiği halde ailesinin hâlâ somurtkan davranmasını eleştirir. Babası, Nahit hakkında Ayvalık'ın emekli polis komiseri dostuna yaptırdığı araştırmayı söyler ve ondan gelen mektubu Sibel'e uzatır. Mektupta; Nahit'in "Ege'de lüks tekneler ve pavyonlar kralı olarak ün salmış bir 'mirasyedi'" (s.49) olduğu yazmaktadır. Ayrıca, kardeşinin de hissesini içeren mallarının büyük bir bölümü ipotek altındadır.

Mektubu okuyan Sibel bir sarsıntı geçirir fakat bunu belli etmemeye çalışır. Kocasının dürüst bir adam olduğunu ve kendisini mutlu ettiğini söyler. Ailesinin,

örümcek kafalı fikirlerle Melek'in hayatını mahvettiğini ancak kendi hayatını mahvedemeyeceğini ifade eder.

Çiftlikte hayat güzel giderken, bir gün dinlenmek için seraya giden Sibel burada kocasını, komşu çiftliğin gençlerinden Fettan'la yatarken görür. Tartışır. Sibel aldatılmanın acısıyla çılgına döner. Bulundukları yerdeki her şeyi paramparça edecek kadar kavga ederler. O günden sonra Nahit evi terk eder ve kendisinden bir ay haber alınamaz. Sibel sakin kalmaya çalışır. Komşu çiftliktekilerle ilişkisini keser, kimseyle konuşmaz. Evde bir tek İbrahim Efendi ile dertleşebileceğini düşünür. Sibel, mutluluğunu korumak için kocasının bazı küçük kusurlarını affetmesi gerektiğini düşünür. İbrahim Efendi onun bu yüce gönüllülüğünü takdir eder.

Bugünlerde Yiğit bir aftan yararlanarak hapisten çıkar, köşke doğru gelir. Kıra uzanıp hayaller kurmakta olan Sibel onu marangoz zanneder. Yiğit de öyle davranır. Birlikte eve geldiklerinde İbrahim Efendi, Yiğit'e coşkuyla sarılır.

O akşam yemeğe hala hanım da iner. Yiğit gittikten sonra kimseyle bir şey konuşmayan hala hanım işaretlerle Yiğit'e bir şeyler anlatır. Sibel onları ilgiyle izler. Eve bir neşe gelmiştir.

Yiğit'in yaşından olgun tavırları, yakışıklılığı, gözleri ve ruhundaki derinlik Sibel'i günden güne etkiler. Sibel, bu kadar sakin bir insanın, babasını öldüremeyeceğini ve babasının mirasın büyük kısmını ona bırakmakla iyi ettiğini düşünmeye başlar.

Bir konuşmalarında Yiğit; ağabeyi gibi bir adamla evlenip ömrünü ona adadığı için Sibel'in aslında zayıf bir kadın olduğunu söyler. Ayrıca, bir aydır ortalarda görünmeyen ağabeyinin bir yatta dostlarıyla birlikte âlem yaptığını açıklar. Sibel öğrendiklerini hazmetmeye çalışır.

Sarı Mercedes'yle Nahit çıkagelir. Askerlik arkadaşı Celal Tekin, onun flörtü Nevin ve ressam Sema Hanım da arabadan iner. Onları balkondan izleyen Sibel, kocasının âlem yaptığı arkadaşlarını tanımış olur. Uysal ve hoşgörülü davranmaya karar verir. Kocasını neşeyle karşılamaya özen gösterir.

Nahit, yoğun iş temposunu bahane ederek, karısını ihmal ettiği için özür diler. Dönüş yolunda gördüğü arkadaşlarını çiftliğe davet ettiğini anlatır. Sibel iyi bir ev sahibi gibi konuşur ve onların çiftlikte misafir etmekten mutluluk duyacağını ifade eder. Nahit, Yiğit'i de yapmacık bir sevinçle karşılar. Kardeşinin dönüşüne çok sevindiğini

anlatır. Kardeşinden de aynı bahaneyle özür diler. Yiğit saygılı davranır, hatta geleneğe uyarak ağabeyinin elini öper.

Odalarında baş başa kaldıklarında Nahit, Sibel'i kolları arasına alır. Kendisini affettirmek için dil döker. Sibel kararını uygulamak için sürekli bir mücadele halindedir. Bir şarkı söyleyerek ya da dans ederek Nahit'in kollarından kurtulmaya çalışır. Sonunda Nahit sıkılır ve onunla ciddi bir konu hakkında konuşmak istediği söyler.

Sibel, Yiğit hakkında konuşmaları gerektiğini söyler. Nahit, Yiğit'in iki yıldan önce dönmüş olmasını kötü bir sürpriz olarak değerlendirir. Yiğit'e ait ipotekli emlakı kurtarmak için girişimlerde bulunduğunu fakat bunu henüz başaramadığını söyler. Sibel, kendi üzerine geçen emlakın değeriyle; Yiğit'in emlakindeki ipoteğin kaldırılacağıyla önerir. Gerçeğin farkında olan Sibel, oyuna devam etmek için bu hamleyi yapmıştır. Nahit, mirası Sibel'e devretme konusundaki gerçek maksadını karısının anlayamamış olmasına şaşırır. Sibel her şeyin farkında olduğunu söylemekle yetinir.

Baba katili olan bir adamın artık kendi hayatlarını da tehlikede bıraktığını ve Yiğit'in para için her an her şeyi yapacağıyla söyleyen Nahit; Sibel'i makul olmaya davet eder.

Sevdiği adamın seradaki ihanet sahnesinden daha çok; onun kardeşi aleyhindeki bu bencil ve acımasız tavrı Sibel'i yıkar. Kocasını ancak şimdi tanıyacağıyla görür. "Gerçek aşkın bir saç rengi, bir bakış ya da ideal bir beden ölçüsü gibi maddi güzelliklere bağlı kalamayacağını, o aşkı yaşatacak mucizenin yalnızca sevilen kişinin karakter cevherinde ışılayacağını" (s.74) artık görmekte ve anlamaktadır.

Misafirlerin olduğu akşam hala hanım yemeğe inmez. İçkiler içilir ve neşeyle sohbet edilir.

O hafta içinde, Yiğit'in avukatı Âkif Şahin; Nahit'le görüşmek için gelir. Kocasını evde olmadığına Sibel avukatla ilgilenir. Yiğit'in, vekâletini avukatına bıraktığını öğrenir. Avukat yorulmuştur ve Sibel dinlenmesi için oturmasını rica eder. Sohbet etmeye başlarlar. Avukat, geçen yıl karısını kaybettiğini, küçük bir kızı ve yaşlı bir annesiyle kaldığını anlatır. Zor durumdadır. Akli başında, fedakâr, kendisini anlayacağıyla ve kızına şefkatle bakacak biriyle evlenmek istemekte fakat o kadını bir türlü bulamamaktadır. Sibel'in aklından muzip fikirler geçer. Avukata uygun bir eş bulmak için bakınacağını vaat eder.

Nahit'in ilçedeki işleri bahane ederek eve gelmediği dönem, bir gece Sibel; duyduğu ilahi sesi takip eder: Yiğit odasında Kuran okumaktadır. Yengesini görünce okumayı bırakır emrini sorar. Yaptıkları kısa sohbette, Sibel iki kardeş arasında anlaşmazlık çıkmasından korktuğunu söyler, borçları muhakkak ödemek için Nahit'i ikna edeceğini belirtir. Yiğit hiçbir yardım beklemediğini açıklar ve dünya işlerini kardeşlik bağından üstün tutmayacaklarını ifade eder.

Yiğit'in gözleri, hiçbir leke taşımayan saf ve masum kişiliği Sibel'i cezbetmekte ve konuşurken kelimeleri sıralamasını engellemektedir. Sibel bu hâle anlam veremez.

Sibel, Yiğit'in kendisini şaşırttığını söyler. Yiğit ise sadece İslami kültür içinde yaşamaya çalıştığı ve bu konuda hocalarını bile seçtiği açıklamasını yapar. Sabah ezanı okunurken, Sibel dualarda anılmayı dileyerek odadan çıkar.

Melek'e bir mektup yazan Sibel; ablası için bulduğu eş adayı avukatın özelliklerini sıralar. Ailesinin Ayvalık'a gelmesi için ısrar eder. Bu mektup İstanbul'da şaşkınlıkla karşılanır. Birkaç küçük tartışmadan sonra, Sibel'in bulduğu adayın değerlendirilmesi gerektiğine ve bunun için de Ayvalık'a gitmeye karar verirler.

Nahit'in mal varlığı tamamen tükenir. Nahit kadere söver, oysaki Sibel onun, kendi eliyle kumar ve başka sefahatlerde parasını tükettiğini söyler. Nahit, iyi bir adam olmak isterken daha çok hata yaptığı için karısından af diler. Sibel'e göre artık evliliklerinin bir anlamı kalmamıştır çünkü Nahit mirası kendisine devrederek hedeflediği şeye de ulaşamamıştır. Bir zamanlar aşk evliliği yaptığına inanmıştır ama artık bunun gerçek olmadığını anlar. Balayında kendisine mutluluklar yaşatan adamın artık onarılamaz yaralar açtığını görür ve kocasının uyumasına isteksizce eşlik eder.

Akşamları Nahit'in kumar partileri tekrar başlar. Sibel, çiftliğe geldiği ilk akşam duyduğu kadın kahkahasını yine duymaktadır. Nahit'in oyunlarından hiçbirine katılmaz. Uykusuz bir geceden sonra kır atıyla gezmeye çıkar. Yiğit de atıyla gezmektedir, yarış yaparlar ve Sibel kazanır. Sibel, Yiğit'in de malını kaybetmesinden duyduğu üzüntüyü tekrarlar. Yiğit, bu bahsin bir daha açılmamasını rica eder. Ağabeyi zaten Sibel'le evlenmekle artık hatalarını sınırlandırmıştır. Sibel ise, böyle bir erkeğin ancak bu kadar dizginlenebildiğini söyler. Bir zamanlar aşkı her şeyden üstün tutan Sibel; artık dostluğun daha önemli olduğunu anlamıştır ve bunun için Yiğit'e teşekkür eder. Yiğit ilk defa yengesine adıyla ve “sen” diye hitap ederek; bu sözlerin, kaybettiği mirastan çok daha değerli olduğunu açıklar.

Bu sırada Mercedes'i satın alan Naki Mezarcıoğlu gelir. O ay içinde Nahit'in kumar borcunu ödemesini ister, aksi takdirde yapacaklarına dair tehditler savurur. Nahit'in babasından kalma mirası mahvettiğini ancak sahip olduğu kadına sahip çıkması gerektiğini söyleyerek; Yiğit ve Sibel hakkında imalarda bulunur. Sibel cesurca cümlelerle Naki'yi susturur. Naki onun cesaretinden çok etkilenir.

Melek Ayvalık'a gelir. Sibel hemen bir bahane bularak onu avukatın bürosuna götürür. Avukat ve Melek birbirlerini beğenirler. Sibel avukatı ertesi gün için çiftliğe davet eder. Melek, kardeşinin akıllı bir ev kadını olmasına ve kendisine gösterdiği bu düşünceli tavra duyduğu hayranlığı dile getirir. Sibel, hayat koşullarının kendisini olgunlaştırdığını ifade eder. Melek onun kocasıyla problem yaşadığını anlar.

Avukat ve Melek kısa süre içinde evlenirler. Melek'in anne ve babası bu ani evliliğe şaşırır ve ihtiyatlı yaklaşıp da kızlarının mutluluğunu paylaşmaya çalışırlar. Avukatın altı yaşında bir kızı vardır ve tanışma yemeğinde, yaramazlık yapmaması için bir akrabaya gönderilmiştir. Melek ve ailesi bu kızı çok merak ederler fakat göremezler.

Balayından sonra, avukat Melek'i Cunta Adası'ndaki bir akrabalarına götürür. Kızı burada misafir edilmektedir ve suçüçüğünün bulaşma dönemi geçtiği için artık onu eve götüreceklerdir. Çok yoksul bir eve gelirler. Burada genç fakat çok hasta bir kadın yatmaktadır. İkiz erkek çocuklar ve bir de akli ve bedeni engeli olan küçük kız vardır. Melek, kocasının zihinsel engelli bir çocuğu olduğunu geç öğrendiği için çok üzölür. Avukat Melek'in iyi niyet ve safiyetinden yararlanarak; ikiz çocukların da eve getirilmesini ister. hasta anne ise tedavi edilecektir. Avukat, uzaktan akrabası olduğu bu ailenin balıkçılık yapan reisinin öldüğünü ve ailenin çok zor durumda kaldığını anlatır. kendisi sırf sevap olsun diye bu aileye yardım etmektedir.

Melek için zor bir hayat başlar. İkiz erkekler, akli dengesi olmayan bir kız çocuğu, yaşlı ve âmir bir kayınvalide ile yaşamaya çalışır. Bütün gün hiç durmadan onlara hizmet eder. Sibel ablasını bu halde görünce çok şaşırır, işin aslını öğrenmesi için Yiğit'ten yardım ister.

Yiğit, yaptırdığı araştırmalar sonucunda; avukatın ilk evliliğinden bu engelli kızının doğduğunu, bu sıralarda eve gelen hizmetçi kadın Lütfiye'den de ikiz erkek çocukları olduğunu öğrenir. Avukat bu durumu örtmek için, Lütfiye'yi adadaki bir balıkçıyla evlendirmiştir. Sibel, bunun hesabını sormaya yemin eder.

Yiğit'in, ağabeyi adına Mezarcıoğlu'na borçların ödeneceğine dair söz vermesi Nahit'i çileden çıkarır. Bir gece Sibel, silah sesiyle uyanır. Kocasını balkondadır, kendisine pusu kurulduğunu fakat onun adamları hakladığını söyler. Nahit, bahçedeki Yiğit'i omzundan vurmuştur. Yiğit, ağabeyinin bunu bilerek ve isteyerek yaptığını açıklar. Sibel dehşete düşer.

Artık evliliklerinin bir anlamı kalmadığını ve zaten Nahit'in, emlakini devrederek istediği sonuca ulaşamadığını söyleyen Sibel; boşanma isteğini açıklar. Nahit öfkelenir, onunla henüz işinin bitmediğini ve sonsuza kadar birlikte olacaklarını söyleyerek karısını döver. Sibel iki gün iki gece komada yatar. Nahit kaçmıştır.

Mezarcıoğlu'nun kahvehanesi ve satın aldığı Mercedes bir gece kundaklanır. Failler, emri Nahit'ten aldığını itiraf ederler. Jandarmalar her yerde Nahit'i aramaya başlar.

Bir gece Nahit, Sibel'in odasına girer, özel kasanın anahtarını ister. Kasadaki bütün mücevherleri alır; Sibel'in ihbarını engellemek için onu tehdit eder. Sibel yine dayak yemekten korkarak bu sırrı kimseye açıklamaz. Fakat Yiğit, Nahit'in çiftlikte görüldüğüne dair duyumlar almıştır. Sibel gerçeği açıklamak zorunda kalır.

Nahit İstanbul'a kaçır, burada ressam Semra Tekin'in evine sığınır. Nahit'e âşık olan Semra Hanım için de bu büyük bir fırsattır. Nahit onu değerli mücevherlerle kandırır, yurt dışına çıkarılması için yeğeni Celal'den de yardım ister. Mücevherleri Ermeni bir kuyumcuya bozdurur ve Celal'in sahte kimlik hazırlaması için harcar. Yurt dışına çıkar çıkmaz, Semra'yı da yanına aldıracağını vaat eder. Semra bütün vaatlere inanır ve zaten gece gündüz Nahit'le birlikte olduğu için mutludur.

Çiftlikte günler birbirinin aynı biçimde geçmektedir. Yiğit, polise verilecek ifadelerde Sibel'i hiç yalnız bırakmaz; onun en büyük dostu olur.

Hala Hanım ve Sibel arasındaki ilişki kuvvetlenir, hala hanımın dili çözülür ve artık odasından çıkar.

Naki Mezarcıoğlu'nun düşmanlık beslediği bir kardeş vardır ve bu adamın oğlu Yiğit'in dostlarından biridir. Yiğit, dostunun düğününe davet edilir. Sibel de ona eşlik eder. gelin ve damattan daha çok dikkat çeken bir çift olurlar. Güzellikleri ve şaşırtıcı uyumları onları dile düşürür. Birlikte dans ederler. İlk yakın temasları olan bu dans ikisini de çok etkiler. Uzun zamandır eğlenmeyen Sibel için bu gece güzel geçer ve danslarıyla davetlileri etkiler. Nahit'in metresi Fettan da oradadır. Huzursuzluk

çıkarmak ister fakat Yiğit'in ve düğün sahiplerinin araya girmesiyle bunu başaramaz. Sibel ve Yiğit düğünden ayrılırlar. Eve döndüklerinde ikisi de gergindir. Yiğit özür diler. Sibel bir hatası olmadığını söyleyerek ona sarılır. Nasıl olduğunu anlamadan öpüşürler. Bütün vücutları bu ateşle kendinden geçer. Odalarına çekilirler.

O gece Hala Hanım, Sibel'in odasına gelir ve Nahit'le ilgili gerçekleri açıklar. Hakkı Bey, bir eşkıya tarafından dağa kaçırılan ve ardından pavyonlara düşen çok güzel bir kadına âşık olur. Bu ilişkiden Nahit dünyaya gelir. Nahit hep babasına karşı gelir, savruk ve isyankar bir kişiliği vardır.

Hakkı Bey, asil bir Çerkez kızıyla evlenir ve bu evlilikten Yiğit dünyaya gelir. Yiğit, ağabeyinden çok üstün vasıflara sahip olarak yetişir. Bu farkı bilen babaları mirasının dörtte üçünü Yiğit'e ve kalanını Nahit'e bırakmıştır. Ancak Nahit bunu hazmedemez. Mirasla ilgili bir konuşmada babasını öldürür. Aile şerefini bahane eder, Yiğit'in henüz reşit olmamasını bahane göstererek onu cezasız kalacağına inandırır. Böylece Yiğit, ağabeyi yerine suçu üstlenir ve iki yıl hapis yatar.

Yiğit'in, öz ağabeyi bile olmayan ve babasını öldüren biri için bu denli fedakârca davranması Sibel'i çok üzer ve hayrete düşürür. Yiğit'in muhakkak aklanması gerektiğini söyler. Hala hanım, şahit olduğu bu cinayetten sonra felç geçirmiştir. Nahit onu daima tehdit ettiği için gerçekleri polise açıklayamamıştır. Fakat artık vicdan azabı duymaktadır.

Nahit, arkadaşı Kudrettin Çomarkırpan'a cinayeti işlediğini ve suçu Yiğit'e attığını itiraf eden bir mektup yazmıştır. Bu adam, mektup sayesinde yıllardır Nahit'e şantaj yapmaktadır. Hala hanım bunları, kulak misafiri olduğu bir konuşmadan öğrenmiştir. Sibel ne pahasına olursa olsun, o adamdan mektubu alıp gerçekleri polise açıklamaya karar verir. Yiğit'in itibarının iade edilmesi için var gücüyle çalışacağına yemin eder. Hala hanım da onu desteklemeyi kabul eder.

Çomarkırpan'dan randevu alır ve bürosuna gider. Sibel'in güzelliğinden etkilenen Çomarkırpan; Nahit'in böyle bir kadını aldatıp kaçmasının büyük bir aptallık olduğunu söyler. Sibel mektubu satın almak ister, gerçeklerin artık öğrenilmesi gerektiğini belirtir. Kendisine göre mektubu satın alağabeylecek bir miktar yoktur. Ama aslında bu kolaydır. O gün mektubun yanında bulunmadığını söyleyerek, Sibel'e ertesi gün için bir saat verir.

Ertesi gün Sibel büroya gittiğinde kendisine bırakılan notu okur. İş yoğunluğu nedeniyle büroda bulunamayan Kudrettin özür dilemekte ve Sibel'i kendi yatında o akşam aile üyelerine vereceği yemeğe davet etmektedir. Şoförü, Sibel'i iskeleye getirmek için beklemektedir. Sibel çaresiz kalır, Yiğit için bu tehlikeye atılır. Evi arayarak o akşam ablasından geç döneceğini söyler, merak edilmemesini ister.

Yatta, vaat edilen misafirler yoktur ve zaman geçmesine rağmen kimse gelmez. Kıydan iyice uzaklaşırlar. Kamarada yalnızlardır. Sibel'in içine bir korku düşer, belli etmemeye çalışarak mektubu ister. Para kasası kadar mutsuz bir adam olduğunu söyleyen Kudrettin seveceği kadını hayatı boyunca bulamadığını anlatmaya başlar. Sibel ise onun tam aradığı cesur ve güzel kadındır. Nahit'in böyle bir kadını aldatmasının büyük aptallık olduğunu tekrarlar ve aslında Nahit'le kardeş olduklarını açıklar. Babası, meşhur eşkıya Çomarkırpan Efe'dir. Beğendiği bir kızı dağa kaçırmış ve hevesi geçince onu karnındaki bebeğiyle terk etmiştir. İşte bu çocuk Nahit'tir.

Çomarkırpan mektubu verir, Sibel kocasının yazısını tanır. Kocasının bir katil olması onu üzer, ama Yiğit'in masumiyeti onu çok mutlu eder. Bu duygular içinde mektubu alır. Çomarkırpan Sibel'in gitmesine engel olur.

Dışarıdan sesler duyulur. Biraz sonra polisler ve Yiğit içeri gelir. Polisler, Sibel Başarslan'ı kaçırmak suçundan, Çomarkırpan'ı tutuklamak isterler. Sibel durumu kurtarmaya çalışır. Yiğit, Sibel'i dışarı çıkarır. Hiç konuşmadan yol alırlar. Köşke yaklaştıkları sırada, Sibel; bunları Yiğit'in aklanması için göze aldığını söyler. Onun ağabeyi için yaptığı fedakârlığının anlamsızlığını vurgular. Yiğit sinirlenir, konuşmazlar. Uzun uzun bakışır ve sonunda öpüşürler.

Sibel, Melek'in kocasından başka bir avukat aracılığıyla boşanma davası açar. Ayrıca elindeki mektup ve hala hanımın şahitliği sayesinde, Hakkı Bey'in öldürülmesi hakkındaki davanın tekrar açılmasını planlar. Melek'e de kocasının gerçek yüzünü; aslında bir akraba kadını dediği Lütfiye'nin, gerçekte ikizlerinin annesi olduğunu açıklar. Melek, uysal bir ev kadını olarak hayatına devam eder.

Yiğit, lisenin iki yılını dışarıdan bitirmiştir ve gelecekteki tahsil hayatı için hocalarını da seçmiştir. Mısır'daki İskenderiye Üniversitesi'nde İlahiyat okumaya karar verir. Buradaki bir arkadaşı sayesinde gerekli hazırlıkları tamamlar.

Nahit'in yurt dışına kaçırılma planları tamamlanır. Buna göre, evin önüne gelecek bir odun kamyonuna atlayacak; denizci kıyafetleri giyip bir tayfa olarak bir

gemiye binecektir. Bu gemi sayesinde yurt dışına kolayca çıkacaktır. Celal her şeyi ayarlar ve kamyonun eve gönderildiğini haber verir. Semra Hanım heyecanlanır. Sevgilisine bir an önce kavuşmak ister. Nahit, yerleşince hemen ona haber vereceğini tekrarlar. Bavul hazırlanır. İçindeki mücevher kısmını açan Nahit, daha önceden Semra Hanım'a verdiği kolyenin küpelerini de hediye etmek bahanesiyle; kolyenin diğer mücevherler arasına alınmasını sağlar. Aynı değerli taştan yapılan küpeleri aramaktadırlar. Nahit bavulunu kapar ve kapıdan çıkmaya çalışır. Semra Hanım onun üstüne atlar ve mücevherlerinden vazgeçmeyeceğini söyler. Nahit, Semra Hanımı boğar. Kadın mosmor kesilip yere düşer. Nahit ondan kurtulduğunu düşünerek sevinir.

Semra Hanım kısa bir süre sonra kendine gelir. Kandırıldığını, kullanıldığını anlar. Nahit'i polise ihbar eder ve kaçış planına ait detayları da anlatır.

Polisler Nahit'i yakalamak için harekete geçer. Çatışma çıkar, Nahit ölür ve birkaç polis yaralanır.

Haberi duyan Melek, kocasının itirazlarına aldırmaz ve kardeşinin yanına gelir. Lütfiye'nin iyileşip yerleşmesiyle ev iyice tımarhaneye dönmüştür. Artık boşanmak istemektedir.

Yiğit, ağabeyinin cenazesini Ayvalık'a getirir. Törene muazzam bir kalabalık katılır. Yaptığı bütün kötülüklere rağmen, yine de onun için ağlayan birilerinin olması Sibel'i hüznülendirir.

Taziye ziyareti için köşke dönen kalabalığın en önemli isimleri salonda oturmaktadır. Çomarkırpan söz alır, ölülerin arkasından daima iyi konuşulması gerektiğini bilmekte, ancak bazı gerçekler onu konuşmaya zorlamaktadır. Hakkı Başarslan'ı Nahit'in öldürdüğünü ve Yiğit'in boş yere hapis yattığını açıklar. Salonda yankı uyandıran bu haberin gerçekliğini ispat etmek için, yanında getirdiği mektubu herkese okutur. Sibel'e o mektubun kopyasını verdiğini belirtir. Ayrıca, Nahit'le öz be öz kardeş olduklarını da söyler. Herkes şaşkınlık içindedir, Yiğit'in itibarı, bu beklenmedik konuşmayla iade edilmiş olur.

Sibel Nahit'i yine de güzel anılarla hatırlamaya çalışır. Köşkte suskun bir dönem yaşanmaktadır. Yiğit çiftliğe ve diğer emläke ait bütün işleri idare etmesi için Sibel'e yetki verir. Kendisi de Mısır'a gitmek üzere hazırlanır. Sibel bu göreve layık olağabeylmeyi diler.

Yiğit'in Mısır'a yolcu edilmesi herkesi hüzünlendirir. Sibel, sayesinde çiftlik yaşamını bile sevdiği Yiğit'ten ayrı nasıl yaşayacağını düşünür. Yiğit, sıkça mektuplaşmayı vaat eder.

Çiftlik ve diğer ticari işlerin idaresi Sibel tarafından en iyi şekilde yapılır. İşler günden güne iyiye gider.

Melek, kocasından ayrılır ve baba evine döner. Eş sıfatıyla, bir erkeğin kölesi olmaktansa; baba evinde bekâr bir kız olarak yaşamayı tercih eder. Sami Bey ve Faika Hanım; tecrübelerinden yararlanmayan ve kendi bildiklerini okuyan kızlarının mutsuzlukla sonuçlanan hayatı için hiçbir şey yapamamanın acısını çekerler.

Avukat, ikizlerinin annesi Lütfiye ile evlenir. Bu da pek çok dedikoduya neden olur.

DÖRT YIL SONRA

Sibel'in yıllardır beklediği haber gelir: Yiğit telgrafında, bir hafta sonra köşkte olacağını belirtmektedir. Köşkte büyük bir sevinç yaşanır. Sibel, en ince ayrıntılara kadar; Yiğit için yapılan hazırlıklara bizzat katılır.

Bugünlerde Yiğit'in arkadaşı Raşit Mezarcıoğlu gelir. Yiğit'in dönüş haberini alınca onun ziyaretine gelmiştir. Sibel ona bir kahve yapar ve sohbet etmeye başlarlar. Sibel, Yiğit'ten haber verecek bu adamı heyecanla dinler. Raşit, bir hafta önce İskenderiye'de Yiğit'i görmüştür. Yiğit, arkeolog eşiyle Raşit'i tanıştırır ve uçağı beklediklerini söyler. Sibel'in, Yiğit'in evliliğinden haberdar olmamasını yadırgar.

Sibel yıkılır, eski neşesi tamamen söner. Odasına kapanır. Sonunda Yiğit gelir. Sibel hizmetçilerin karşılama sevincini odasından duyar. Yiğit'in karısıyla karşılaşmamak için odasında oyalanır. Aşağı indiğinde Yiğit'i yalnız bulur. Yiğit ona sımsıkı sarılır, Sibel'deki tuhaflığı hisseder. Sibel, Yiğit'in arkeolog eşini sorar. Yiğit ise, İskenderiye'de bulunan arkeolog arkadaşı ve eşiyle görüştiklerini anlatır. Kocasını gitmek zorunda kaldığı için, Nevin'e Yiğit'in eşlik etmesi gerekmiştir. Olay bundan ibarettir. Sibel, olayı başka türlü anladığı için kendisine güler.

Yiğit, yıllardır Sibel'e kavuşmayı beklediğini söyler. Sımsıkı sarılıp öpüşürler. Artık onları güzel günler beklemektedir.

İstanbul, 1983

İNCELENEN ROMANLAR

1. Yeşil Işıklar, İnkılâp ve Aka Kitabevleri, 8. Baskı, İstanbul, 1979
2. Hıçkırık, İnkılâp ve Aka Kitabevleri, 22. Baskı, İstanbul, 1974
3. Gönül Hırsız, İnkılâp ve Aka Kitabevleri, 6. Baskı, İstanbul, 1972
4. Funda, İnkılâp ve Aka Kitabevleri, 4. Baskı, İstanbul, 1944
5. Kalp Yarası, İnkılâp ve Aka Kitabevleri, 8. Baskı, İstanbul, 1979
6. Sonbahar, İnkılâp Kitabevi, 11. Baskı, İstanbul, 1986
7. Solan Ümit, İnkılâp Kitabevi, 1. Baskı, İstanbul, 1945
8. Aşka Tövbe, İnkılâp Kitabevi, 5. Baskı, İstanbul, 1963
9. Uykusuz Geceler, İnkılâp Kitabevi, 4. Baskı, İstanbul, 1962
10. Balayı, İnkılâp ve Aka Kitabevi, 2. Baskı, İstanbul, 1966
11. Ormandan Yapraklar, İnkılâp ve Aka Kitabevleri, 4. Baskı, İstanbul, 1969
12. O Gün Gelecek mi?, İnkılâp ve Aka Kitabevi, 4. Baskı, İstanbul, 1972
13. Aşk Rüyası, İnkılâp ve Aka Kitabevleri, 7. Baskı, İstanbul, 1982
14. Posta Güvercini, İnkılâp Kitabevi, ?, İstanbul, 1950
15. Son Hıçkırık, İnkılâp ve Aka Kitabevi, 3. Baskı, İstanbul, 1968
16. Suya Düşen Hayal, İnkılâp ve Aka Kitabevleri, ?, İstanbul, 1964
17. Dert Bende, İnkılâp Kitabevi, 4. Baskı, İstanbul, 1985
18. Aşk Fısıltıları, İnkılâp ve Aka Basımevi, 1. Baskı, İstanbul, 1983

KAYNAKÇA

Ayvazoğlu, Beşir. (2000). **Aşk Estetiği**, İstanbul, Ötüken Yayınları

Cogito, **Aşk**, Sayı 4 (Bahar 1995)

De Botton, Alain. (2010). **Aşk Üzerine**, İstanbul, Sel Yayıncılık

Doğu Batı Düşünce Dergisi, **Aşk ve Batı**, Sayı 27 (Mayıs, Haziran, Temmuz 2004)

Le Breton, David. (2005). **Acının Antropolojisi**, İstanbul, Sel Yayıncılık

Nasio, J.D. (2007). **Aşk Acısı**, Ankara, İmge Kitabevi

Onur, Bekir. (2005). **Anılardaki Aşklar Çocukluğun ve Gençliğin Psikososyal Tarihi**, İstanbul, Kitap Yayınevi

Yıldız, A. Doğan. (2010). **Popüler Türk Romanları**, İstanbul, Dergâh Yayınları